

7626

De Ricci's note, from his "Census", vol. 2, 1937:

"Original Italian wooden boards with leather back".

CONSTANTINUS Africanus, *c.* 1015–87.

7626. In Latin, on parchment: written in the second half of the 13th cent. in Italy: 9⅝ × 7 in., i + 90 leaves, in double columns: with illuminated capitals: binding, wooden boards with brown leather back and clasp (both repaired), Italian 15th-cent. work.

Latin translations of Arabic medical treatises:

i (fol. 1). 'Incipit liber Viatici a Constantino Casinniensis ecclesie monacho translatus, quem alius in arabica lingua composuit', with marginal notes, in seven books, each preceded by a list of chapters; the author of the Arabic original was Abū Ja'far ibn al-Jazzār (see M. Steinschneider, 'Constantinus Africanus und seine arabischen Quellen' in Virchow's Archiv, 1866, vol. 37, p. 351 ff.). At fol 38v follows a Latin glossary (of the type of the Synonyma Nicolai Salernitani) of about 600 medical and botanical terms, alphabetically arranged: *beg.* 'Arthemisia id est matricaria'. Part of fol. 34 has been torn away.

ii (fol. 41). 'Diete uniuersales', with a list of chapters, and (fol. 66) 'Diete particulares', both with marginal notes. These two pieces form a single treatise, composed in Arabic by Isaac Judæus and translated into Latin by Constantinus, but neither name is here given. At fol. 88 is a note 'de diebus creticis' in a sightly later hand. There are 14th-cent. Latin medical notes on foll. 38, 88.

Foll. i, 89, 90 are leaves from a 13th-cent. Latin commentary on Luke xv–xvii.

Bought from L. Lubrano, Naples, Nov. 1912.

A transcript of Constantine's preface is inserted, also notes, by Sir W. Osler from Daremberg, on MSS. of the Greek translation (Ἔφοδοι) of the 'Viaticum'. Below the accusation of plagiarism in Haeser, no. 5946, i, p. 684, W. O. has copied the incipit of this MS.

[illegible] ratione obiectionis. ratione exactionis [illegible]
ancille quod preceptum a deo non consideratis [illegible]
[illegible] die subiectionis. pro eo quod [illegible] nos
cautum innumerabilibus recaut[illegible] facere
[illegible] tantum quod debeamus facere preter [illegible]
quia nulla possumus facere indebita. propterea de[illegible]
humiliari. cum omnia fecimus. tamen nos [illegible]
inutiles reputemus dicentes servi inutiles sumus
[illegible]

[illegible]

[illegible] uitr necciā m[illegible] ū tenet̃ h
dentis gnale oꝫ q̄ minos peccauit. rest
q̄ minos peccauit. ueniā petit dn̄i adhuc
malicia ꝑsistit. ꝗ ueniā petit, ueniā tē
dīe aue. ret ereare. s; in malicia ꝑsistit. n;
ꝑsci. n; ipsci tn̄e cōicare. imo ī ꝑsci posse eum
ercōicare tēt̃ & facē ut ecōicet̃. h̃ tn̄ distinguit
magr̄ de [illegible] assentes. s. de speclātis. ꝑ
[illegible] pacto [illegible] & debnt facē ut ꝑimens eoꝝ
[illegible] uisū ē magis. et hīs ḡ q̄ dcā s̃t
pala ē. ꝗ oīb; p̄cipit̃ gnali dimitē. ē ut abloq.
ꝗ h̃ dr̄ ū passi. i. gnale ubeim̃ dimitē. s; itelli
ḡe n̄ ubeim̃. h̃ ubeim̃. it. s; n̄ li. ita. ut peccat. q.
uē teneīn̄ ī eparē ꝑ minos errantes ꝗ ꝑ̄guīt
peccat. q̄ h̃ n̄o facit. ꝯsentit. it. q̄ ē posit̃ ī debe
ant corrigē n̄ corrigit. ꝑ hāc illā alı̄. sı̄ piaꝫ hic
suplet. q. illa mīnī dechauat bona uolunt. ꝑ
eo orant. ī faciant ꝗ possunt. i. q̄dā et neccia d
bene nūstre. ī ꝑeni. ī nch. net difficat. s̄o dimitū
dn̄ ē petentı̄ ueniā. ī n̄ ū petenti. ꝗ si dimites pe
tenti. aul[illegible]tas ēēnt seumas. si dimites n̄ petentı̄
inde ēē retrussio ī dissoluto ai. ī q̄dā tn̄ alios
ad ꝑdicand temares ī si septies. i. q̄q; gne pecet.
ī q̄q; tēpe peccauit ī te dimite illi. ꝗ septenari
nus ē uniusitatis. sigē uniusitate tēpis & unyl
sitate ēmıs. clo. soler uniusitas. ītē. glo. so. it. ī
dır. i. si sit blasphem̃ & hetic. & uniusitate ē
mis. clo. ī itellect̃ ī ledat n̄ ē tui dr. i. n̄ ē tuū
dimitē et dimite illi. ssam si dimittis altı̄. dı
mittet̃ ū. ūn̄ hē in matho. date ī dab̃ uob. dimi
ēē ī dimittet̃ ū uob. q̄ duo notant ī oblōne. q̄m
facim̃ sacdotı̄. ī osclo man̄. de si ꝑ obtone
dicam̃ nos dam̃ ne det̃ nob. ī osclo ū man̄
duo notant̃. n̄ ꝯtin̄ osclam̃ manū ꝑ hūili
tate exhibnda. s; ıh sipl̄r notat̃ dimissio in
iuriar̃. osclm̄. it. sign̄ ē regaliatōis. de si osclu
lando man̄ dicam̃. nos dimittim̃ ı̄te dı

mitt̃ uob. dn̄e duge. nō ēēt mirand de hoc
de apsto. si dicat̃ ; abo pect̃. ꝗ ipe m̄ ex abrupto
solet [illegible] ꝗ ꝯtinuat̃ ex ꝑ x̄o. s; ex re
moto [illegible] longe dein; sup̃. ē in fidet;
ī minimo. ī maiore fidet ē. dpti. it. ī ecolātes
ꝗ [illegible] fideles ī minimo. ꝑ minima q̄dā. ī re
cta ī natıcias relıq̄re ꝑ dn̄o. ī ita fideles fue
rint ī minimo s; alieno. ꝗ illa terra q̄ reli
q̄runt q̄ aliena. s̃t ꝗ n̄ s̃t bona n̄rā. nı̄ ꝑ[illegible]
s̃t fideles ī minim. ī ise fid augē. c. cū sup̃ dı
rissent ī ē. ꝑ hāc illā. q̄ introducit h̃ cap̃ ꝯtdias
ero. ī ꝯphend ī duob; q̄ dc̄a s̃t ī duab; ꝑabot.
s. in ꝑtūia erogunda ī ī iniuria ꝯdonāda. si
hiulthi ī ē om̃ ī ibeo aplos. imo ī aptis eoꝝ po
stos. dogmatizariat de duob; s. de pecunia e
roganda paupib; ī de dimittis ī iur̄. qm̄
ai̅ apti q̄lierat augmtū fid̃ı. q̄ ī duob; ꝯsistit
s. ī cōstantia ꝑsuerar̃ ī ꝑseuantia. ꝗ adtnd̃ ī hı̄s
duab; ꝯsistit [illegible] [illegible] tinatoris.
sua ꝑcole. s̄o. it. uidicat̃ s̃tuıd ī pugna sip̃ q̄m
ū ult̃ egit ī duob; & ıb; actib; ꝗ escat. s; ꝑ ad u
ab; s. ꝗ ꝯtinet ıt̃ ū ult. ī ꝗ ꝑseuat finalit̃.
sic fides alic̃ nō iudicat̃ firens. ı̄ ꝑ fide fo
rtē ad ūsa toleo ī ꝑhat. ī finalē hat ꝑse
uantiā. ut sep ꝯtinuand s. op̃ api addat. ad
h̃ duo. s. ad cōstantiā ꝑsuerar̃ ut eis ıt̃ s̃a
fieat. ꝑ tcia uō hortat̃ eos ad ꝑseuantiā.
ꝑ sile sin redutuis de agro. q̄ dn̄o ꝑcipiēte
ꝯtinuat laborē labori. ī sū amiori [illegible]. ꝗ
poci ꝑseuond ē ī [illegible] d̃ı. addit tcā s̃ı sc̃a
ꝑbta de hūilitate fid̃ı. q̄ ꝑcipue h̃t ēē ı̄ordi
ab; duo naq; s̃t q̄ ꝑcipue [illegible] hūilita
tē fid̃ı. si ꝯfid̃et fides faciunt ad ūsa [illegible]
lo ꝑanimit̃ ꝑseuans hoia ꝑ do [illegible]
ēē. n̄ d̃ı. ī si ꝯfidet [illegible] ideo [illegible] n̄
ıt̃ oblaq̄ et ē sepe legit̃ [illegible] ideo
ta. s̃t. it. q̄dā opa ideo [illegible] ne sapi

Hamer? [illegible] 1 [illegible]

1.

Incipit liber viatici a constantino cassinensis monacho translatus quem alius in arabica lingua composuit.

Quoniam quidem ut in rethoricis tullius omne aliquid expetendum vel propter se vel propter aliud vel propter utrumque expetetur. Quidam vero medicinam propter se expetendam autumant utpote qui principaliter expetunt theoricam. Quidam vero propter aliud velud qui artem non propter artem sed lucrum in homine dignitatem a quibusdam sibi studentibus propter utrumque [illegible] elaborant. Unde ego quidem Constantinus affricanus communi omnium utilitati inserviens statui ut unicuique horum ad velle suum satisfacerem. Propterea et in utrumque artem inspicientibus [illegible] in qua et practicantibus liber pantegni a nobis est compositus in quo primum theoricam dein theorica habent et practicam. Verum propter aliud ad proficuum scilicet qui sunt festinantibus quia in illius magnitudine forsan tediosi videntur esse. Hic compendium quoque in me extimamus formam eorum suscipiens sufficientis. Cum tamen si hunc libro studiose adquiesint non male succedet eorum exercitiis. Infirmitates enim hic primum diffiniuntur. Signa earum primum adhibentur. Curationes illico subsequuntur. Sapiam [illegible] in pheros loqui destinavimus. Hac vero suggerentibus formula brevi non [illegible] subministravimus. Que nostrum laborem sequidente cum animo coerolarent. [illegible] sues [illegible] torpescere et dormitare sine dimittendi. Nomen autem nostrum huic opusculo apponendum censui quia quidam hominum alieno emulantes labori cum in eorum manus alieni labor venerat sua furti et qui ex latrocinio supponunt nomina. Viaticum titulavi quia pro pravitate sui neque laboriosus est nimium neque tediosus. Liber autem totus in septem libros dividitur. Quorum omnia in principio posui capitula unicuique tamen per libro [illegible] ut cum aliquis querens aliquid per singula allaboraverit [illegible] volumina [illegible] in quoto et in quo libro inveniat.

Capillus ex fumo crosso et calido nascitur qui ex [illegible] et [illegible] in [illegible]. Hoc crescere capilli augmentantur. Ab ipso est nutrimentum. Hic fumus qui producit capillos in [illegible]. Quamvis [illegible] fumus erit capilli ut in herbis videmus que ex [illegible] sive siccitate [illegible] [illegible] augmentantur. Si fumus [illegible] non fuerit [illegible] capilli et fiunt calvi. [illegible] ampli crescere omnino non [illegible] qui medicine ville subvenimus. Si non [illegible] non ex toto [illegible] sed solum ex aliquo humore [illegible]. [illegible] nascitur que alopitia vocatur. Hec autem morbus ideo alopitia dicitur quia vulpes que grece alopides hoc sepe patiuntur. Ex colore autem cutis loci [illegible] cognoscere poterimus ex quo humore [illegible] [illegible] est citrina et calida et sicca non dubitamus ex colera existente rubea. Cura de allopitia.

Proinde huic humori medicabimur ex subscriptis [illegible] [illegible] [illegible] viola scamonea absinthio et [illegible] [illegible]. Si rubei coloris fuerit ex inflammatione hoc esse cognoscimus sanguinis. [illegible] si [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] venam cephalicam [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem [illegible]. Post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sanguinem evacuamus exhibentes [illegible] hec [illegible] [illegible] [illegible] viole [illegible] et [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humore [illegible] [illegible] cum [illegible] vel [illegible] [illegible]. [illegible] galieni [illegible] godion et [illegible]. Si vero locus [illegible] ex se humorem [illegible] oleum emulsi [illegible] nasci et hunc humorem medemur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] galieni. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] cum aqua cum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. Inhis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Postquam autem humorem [illegible] cognoscimus ad excludendam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in quibus unguenta le

[illegible]

[illegible] ne tingantur nigrius [illegible] uel furfuris.

nia adhibemus diligenter cauentes ne per hoc cutis rumpatur. In primis igitur uel caput radimus illud pannis [illegible] lini a asperitate uel mollicie carentibus. Galienus autem testatur si post fricationem cutis circa rubuerit sanari posse celerius. Si non tardius. Medicamen autem sic. Si ex calido et humore totum caput pilos [illegible] et ex testis auellanarum pulverem ipsi sanguini superaspergentes leniter inducimus et salibus ut ex pulvere capitum [illegible] et unglarum caprarum cum aceto. Deinde caput lauetur cum huiusmodi quibus furfura ex calore nascentia purgentur. Quod si ex frigido humore fuerit passio hec nata similiter caput radimus et scarificamus simul cum sanguine allio pistato inungimus. Quo abluto euforbium cum oleo laurino aut simplici distemperamus et inungimus. Radix quoque canne aut nasturcium in pulverem redacta et oleo mixta prodest aut spumam marinum. Quidam admiscent nitro cum oleo amigdalino amaro. Aut fici folia pulverizata et cum oleo et cum aceto mixta per unguento adhibemus aut fimum columbinum similiter distemperatum. Amigdalas quoque amaras cum corticibus suis incensas melli admiscemus et caput inungimus. Pigamum uero aut eius spuma cum aceto aut elleborum nigrum uel album aut nitrum pulverizato et cum horum pulveribus locum illum aspergito postea panno aspero fricato aut coloquintide pulpas aut stafisagria aut fimum soricum aut thus quolibet ex istis pulverizatum et aceto temperatum per unguento illi illinemus. Alii his admiscent elleborum album. Sinapis quoque aut nasturcii semine cum aceto trito locum inunge. Castanearum testas incensas et uino mixtas prodesse infantibus ut caput emundet et capilli nascantur necnon alopicia curatur. Diascorides testatur [illegible] prodesse si laudanum cum uino et oleo mirtino distemperatum inungatur. Similiter cedrus pulverizata et cum aceto temperata eidem supercilius prodesse uidetur. Omne fel quoque ad istam passionem prodesse idem Diascorides affirmat. Sed omnia hec [illegible] superdictis unguentis propter austeritatem mitiganda ceram uel sepum uel aliquid unctuose humectationis aut oleum calidum [illegible] uel laurinum ad inunguendum. Ut barbe [illegible] nascantur supradictis unguentis utendum credimus. Unguentum [illegible] probatum. Recipe euforbium spumam marinam fimum columbinum ana ʒ. iii. elleborum album [illegible] corticis auellane spicam nardi [illegible] nasturcium ana ʒ. i. [illegible] fac pulverem et cum uino aceto aut oleo [illegible] aut cum oleo laurino distemperato et caput inunge totum nocte [illegible]. Sequenti uero die mane [illegible] aqua lauandum [illegible] decocte. Quod sepius est faciendum. Quod si pili tardius nascantur unam testudinem super carbonem comburens cinerem in nouo [illegible] mitte et aluminis ʒ. iii. ceruine medulle quantum sufficit de quoque cum uino probatum. Fabe combuste uel lupini crudi uel folia fici combusta insimul mixta unge pili renascuntur.

De pilis cadentibus.

Capillorum amissio non eadem est passio que superior set minor et non sic subitanea. Est autem multiplex. Fit enim aliquando cum propter abstinenciam cibi fumi ad sua loca peruenire non possunt ex quo dicta sunt [illegible]. Aliquando uero fit propter infectos humores sic euenire infirmis uel leprosis solet. Aliquando ex clausis poris propter soliditatem cutis. Aliquando ex eisdem apertis. Si propter abstinenciam eueniat, ducendus est ad balnea temperata et cibos mediocriter damus et omnibus salsis abstinere facimus. Quibus inungendum ut his utatur quibus humor temperatur radices attrahat pilorum. Sepius igitur ungimus oleo laudanino et irino. Si propter clausos ex soliditate cutis poros ungimus oleo et amigdalis amaris incensis aut oleo ex semine [illegible] aut oleo [illegible] aut camomellino. Si uero ceciderint incessanter [illegible] apertione pororum est. Unde oleo quod stringat unguimus ut rosaceo uel mirtino et foliis oliue in pulverem redactis et suco foliorum eiusdem arboris oleo rosaceo temperatis. Item [illegible] mirte postea [illegible] oleo lauetur. Lini quoque semen cum radice sua incensum [illegible] oleo admixtum iuuat si caput unguatur. Similiter nigelle uiste et cum aqua [illegible] mixte. Item [illegible] canne radicis combuste et cum oleo mirtino temperatus iuuat. Iohannes damascenus quod dicitur [illegible] prodesse testatur. Similiter cortex auellane incensus ʒ. iii. absinthii galle ana ʒ. ii. aluminis foliorum canne siccorum ana ʒ. iii. seminis mirte ʒ. v. fac pulverem et tolle ʒ. ii. ex oleo mirtino et [illegible] inunge. Aliud. Tolle laudanum absinthium ossa dactilorum et incensis his omnibus equaliter fac pulverem et in panno leniter colligatum impone oleo per dies vii. Unde locum unges sepe. Aliud. Radix [illegible] et ossa dactilorum incensa et pulverizata cum suco mirte temperata et locum inunge.

De pressura et asperitate capillorum.

Nascitur talis in capillis passio idem siccitas [illegible] que in [illegible] calidis [illegible] propter calidum fumum et siccum fit quod caput ascendit. Aliquando est propter capillorum fit negligenciam si non unguantur uel pectinentur. Medicamen autem frigidis quod ascendentem fumum reprimere possit ut sunt hec: [illegible] viole mirobalani citrini pruna [illegible] cassiafistula et his similia. Si [illegible] uel [illegible] uena cephalica [illegible] frigidis et optimus cibis pascere ut sunt cucurbita portulaca atriplex pulli gallinarum. [illegible] hec inunge psillio aqua [illegible] et moto ut ad spissitudinem ueniat [illegible] oleum uiolaceum uel rosaceum et induces panno per noctem una loco suppone postea laua cum aqua. Similiter facies ex seminibus citoniorum psillium si suco cucurbite [illegible] frigidis [illegible]. Similiter aqua in qua ordeum per noctem [illegible] fuit prodesse. Sepius quoque oleo roseo et uiolaceo ungatur et pectinetur.

De canis et ipsis tingendis.

Canicies autem ipsi nascuntur ex flegmate uel ex stomacho procedit uel capite. Unde philosophus monet si canicie uolumus ne nascantur [illegible] his que flegma purgent ut pigra autem [illegible] fortissima Galieni uel pilulis his. Recipe coloquintide pulpa

[illegible]

[illegible]

turbit. stoicados. absinthium. aloe. sal gemme. scamonea equalis
ponderis. feniculi semen. anisi. petrosillini semen. ellebori nigri
ʒ ʒ. piper nigrum ana ʒ. pulverem facies tempera cum suco absinthii
et da pondus unius solidi. aut theodoricon aut pilulas ex aloe et
mastice et similibus confice. frequens vomitum provocat et ieiunus frequenter
non bibat et sit gargarismum. Quando iam nati fuerint unguento
subvenimus. Si nigros facere volueris ex alcanna et cortice sambuci
et galla fac pulverem et tempera cum suco blete. Aliud. Tolle gallas ʒ
v. lentiscas olei alchanne ʒ ii. eris usti ʒ i. salis pensum ʒ i. fac
pulverem et tempera cum aqua calida et unge et folia blete super pone.
Aliud. alchanna pone in aqua calida et postquam mollierit mone et unam
fialam aceti et unam nigram appone sic aqua rosacea coque et per
diem unge. Aliud. pille capitis et cortices eiusdem arboris in vino
cocto sive aceto coquantur et in capite lavetur. Rubeos si facere vo
lueris lupinos et vitrum in pulverem redige et in aqua calida re
pones per quinque dies ibi dimitte et lava exinde. Aliud. feces vi
ni cocti incende et gummi edere. fac pulverem tempera cum oleo sa
mbucino et unge. Si molles et subtiles facere volueris ex pulvere
nitri et orobi confice cum aqua calida et lava. Aut nitro cum suco
malve aut blete. aut farina ciceris vel lupini cum apozimate co
loquintide. Aut felle taurino vel aloe cum suco mirte postea cum ex oleo
violaceo loto capite. Cucumeris silvestris ustus et oleo temperatus et unge
illa concremate sebo lupi vel ursi. connutrire capillos dicuntur proficere.
Quando autem volumus ne pili in aliis vel talibus locis nascantur. Sanguine te
studinis autem pone sive ovis formicarum oleo confectis in quo necis co
cutis sit ungantur. Similiter iusquiamo opio et similibus. Unge ad capil
los expos faciendos. Recipe calcis ʒ i. litargiri cimbici galle ana ʒ
ii. hiis pulverizatis et cum suco mirte temperatis capilli ungantur et
filo ligentur deinde plus ungantur et tribus diebus iaceant. postea lave
tur alchanna. De furfuribus in capitis cute nascentibus.

Furfurum capillorum in facietur nullsime dapna. vero ut ex ca
pite cos eiciant. et sunt squame albe grani furfuribus simillime.
ex duabus autem causis fiunt. una propter ex cerebro procedit. alia ex fumo
cuiuslibet humorum iiii. capitis ascendentium fumum autem cerens sic. Si est ex c
alidis frigida. ex frigidis calida dam. Deinde ex hiis capitis lava fa
rina ciceris cum bleta tempera et capud lava. malve sive cum aceto id
facit. Diascorides ait suco foliorum sisami si capud laves et eicit
furfures et molliat capillos et prolongat. Similiter fenum grecum in
aqua coctum iuvat si capillos inde lavas. Aliud. mitte duas libras
furfuris in aqua calida per diem et noctem integram. ut furfur tantum coop
iat et forte cum manu motos in linteum in manum collige et sucum
exprimes lava tandem aceti in ungas. Aliud. mirobalani cit
rini corticum ʒ x. fac pulverem et tempera cum suco solatri et lava. Si
non quod pacto frigide fiunt nec pulverem lupini et fenugreci
cum suco blete tempera et oleo inmo iunge. Aliud. Nitrum fel quod capud
num et sucus blete coniuncte iuvat si ungas. Aut fel arietis cum

nitro. aut fel taurinum cum nitro mundificat capitis furf
ures si ex frigida fuerint nata. De pustulis.

Scabies in capite nascitur ex nimium calido humore aut ex infecto
flegmate. Necesse est quod primo humorem eiciamus. post vero ca
piti unguentum adhibeamus. sic frondes capillinas et eiusdem pilas
et frondes tamarici. bellirici. emblici. de quarum quacumque volueris fac pul
verem et tempera cum oleo et aceto et ungeas. Recipe litargiri cerusse ana
ʒ iiii. et zuccari ʒ iii. Galle ʒ i. Gumma arabici. dragaganti ana
ʒ ii. pulverem tempera cum aceto forti postea in ungues ceram albam et ol
eum rosaceum fac unguentum. Aliud. Cerusse ʒ vi. litargiri. cere
albe ana ʒ iiii. furfuris tritici ana ʒ vii. olei rosacei quantum sufficit.
Aliud. Cotton affirmat hoc esse adiuvatorium si nascatur ex flatu.
Recipe litargirum tritam siccam pulverem tritico tempera cum oleo et unge. Aliud.
Galienus. Cortex mali granati. acatia. gallia pulverizata cum aceto tempe
rentur et unge. Aliud. Tolle ramos ficus. aut frondes virides et cum aqua
pista quod arefaciat sic medulla et unge. Si autem passio fuerit diu
turna vice aque acetum appone. Si nova fuerit passio. aqua inter
loco aceti. Si fuerint rubra oleum rosatum et albuginem ovi appo
ne. Aliud. Tolle amigdalas amaras mundificata cum aqua calida et
pista ut unguentum fiat et rasum capud inde ungas. De favis.

Aliud genus scabiei sustinet cutis capitis foramina habens
minuta unde liquor egreditur quasi mel. et ob id infirmitas hec favus ap
pellatur quia sicut mel ex favo liquor exprimitur. Nascitur autem ex flave col
lera. Optimum est primo humorem purgare. gera fortissima Galieni.
Gera rufini. Stomaticon. Theodoricum. Gargarismum ex calidis
faciens quod flegma depellat. Post hec unguento subvenimus. Recipe lit
hargirum aut bolum armenicum tritam et tenui cum aceto tempera et iunge. Aut
lithinum cum aceto. Aliud. Tartari ʒ i. incende et aloe mixta ʒ ii. cum
aceto tempera et subtile cibum quod flegma faciat. Aliud. Cadmiam
litargirium tempera cum aceto. De tinea.

Sermoni tenue capitis nascitur scabies vel cutis viscidis nata
inficitur et est pruritus non modicus et in pruriendo quasi squame ma
iores decidunt. hoc in infantibus evenit sepe propter habundantiam sanguinis
et mollicie cutis. hiis primum nocivos cibos subtrahimus et humore
nocivo sublato unguenta adhibemus. Si lacteus fuerit quod non su
fficiat recipe medicinam in cedima vertoisum abluas venas et ex san
guine subtracto sic calido inungimus. Nutrici vero malos auferimus
cibos et lucos scariole et feniculi et zuccara potandos damus. in hi
is etiam capud mediteres illi ungimus unguento. Recipe litargiri. cerusse ana
ʒ iii. pulveris seriium. gummi arabici. galle equali pondere pu
lverem facies tempera cum oleo rosaceo et aceto et unge. Item tolle gal
le non perforate ʒ v. amigdalarum amararum cum cortice ʒ v. tempera
cum aceto et unge. Item galle non perforate ʒ v. urine tauri. aceti ana
fialam unam fac coque quousque ad spissitatem et faciens unguentum inde un
ge illum. Item litargiri. cerusse. boli. ana ʒ ii. Adiace sulfuris
argenti vivi ana ʒ i. faciens pulverem cum oleo rosaceo et

aceto tempera et unge. postea cum aqua calida lava. Item nitra in balneis tribus diebus facies ex oleo amigdalarum amararum bis vel ter per singulas vices infundes. hunc quoque pulverem potandum dabis. Rx. Spodium. zuccarum. rosarum ana ℥ ii. Gariofili. cardamomi. cubebe ana ʒ i. Galie muscate. costi orientalis. cadmie. camphore ana ʒ ß. fac pulverem et da pondus in balneis medium vel totum. da autem cum aqua frigida aut cum lacte mulieris. **De peduculis.**

Videmus sepius in capite nasci peduculos vel toto corpore nascuntur autem ex putrefactionibus quas natura eiciens inter carnem et cutem tam et pellem. Et si est callidus color hoc ungento inunge. Argentum vivum et cinerem felicis cum aceto tempera et oleo. aut lini nigrum et argentum vivum cum aceto et oleo tempera et unge. si in autem corpus fuerit hoc ungento utere. Staphisagriam. nitrum. auripigmentum tempera cum oleo et aceto. Aliud. Elleborum album. staphisagriam. nitrum tempera cum aceto et caput inunge. Item. auripigmento rubeo caput inunge cum oleo. Piga optimum. Rx. aloe. lib. ß. gariofili. spice. reu. petra lazuli. anisi. cassie lignee. aloen. cortice absinthii. rose. epithimi. dragagantum. agarici. feniculi. mastice. costi. cardamomi ana ʒ i. mirobolanorum indorum. kebulorum. citrinorum ana ℥ iiii. scamonii ʒ ii. cinnamomi ʒ i. **De cephalea.**

Novimus dolorem capitis duobus provenire modis. aut ex cerebro et membris vicinis. sive ex stomacho. aut ex se proprie. Duplex dolor fuerit in frenesi. in reuma. et alie diversa in inde nasci. Galienus enim dicit duplicem dolorem adesse illa causa ex extrinsecus veniente. collectam humorem repugnantes sunt et acuunt materie. Dolor autem est in summitate capitis quam est quiegiore strictore. Si dolor sine intermissione perfuerit ex capite procedit et ex uno iiii humorum evenit. Si ex sanguine est calorem patitur in capite gravedinem in fronte et dolor venire cum tota rubedine faciei et vene faciei se plene. Si vero ex cola rubea calorem nimium sustinet in capite et siccitatem narium et lingua siccitatem vigilie et sitis defectus et magis in dextra parte dolet. Si ex cola est nigra in sinistra parte permanet dolor cum frigore gravedine et vigiliis. Si vero de flate sustinet gravedinem et habet fistulas graviter tenuationem cum querela et in occipitio plus dolet. G. vero dicit in libro Amforismorum. Hoste opere caput in iiii distributum esse partes. Sanguis in fronte dominatur. Cola rubea inde tertia in occipitio flegma. Cola nigra in sinistra. Et in his cognoscendis medicine opera dabitur. Est autem dolor ex frigore aeris aut calore solis dolor nascitur. Galienus dicit in libro de accidentibus et morbis. Si caput ex aere frigido persanatur quanto contenetur quod calidum sive refrigerium frigus provocatur et appellatur. Si ex calore solis aut aeris cerebrum extracto corpore humores ad se sequuntur nervosa extendit et postea in tunica membra scilicet sunt debilitabitur. Fuerit quoque plures quam ex nimio vini potu patiantur vel ex aliqua causa capitis ut ex ruine vel apertione vel ex percussione.

Herba rubea. pulsus

si accidentia. Hic oportet curare egrotantem in tanta consilio et medicamine. et non dolor naturalis. Si proprie est ex capite consideratio ex quo humore sit. Si ex sanguine vel cola rubea sit cephalea in eadem vel aliquo horum humorum occurrentes etas sive tempus consuetudo et cetera. Si quoque ad flebotomandum non sufficit scarificari pleno pulmone accelerato utrumque pedes. Sive propter colera rubea propter sanguinem. Sive vero flate propter colere nigre. cuique tantum solita medicina per se adhibentur. Colera rubea sive propter sanguine dominante congruam est medicinam. Cassiafistula. umbe. prunorum mana. mirobolanorum citrinorum et similibus. Si febris non fuerit citrinorum mirobolanorum citrinorum dandum cum ℥ una gera pigra quae ex aloe lavato conficiatur. Et si febris fuerit siropum violaceum aut acetosum et malagranatum dandum succum. Postquam vero corpus mundificatum est curatibus caput manus et pedes aqua tepida infundimus. quae habet camomillam violas et ordeum decoctionem atque rosas et si patitur vigilias papaver adiungamus. Item in firmitatis oleum rosaceum cum aceto damus. aut aquam rosaceam cum aceto. aut oleum violaceum et succum portulace aut cucurbite super caput infundes. Unges quoque frontem capitis cum sandalo albo et rubeo et camphora et ordeo et tempera cum psillii succo et aqua rosacea. Diascorides dicit. Si opio cum oleo rosaceo frontem et tempora inungis simplicis dolorem ex calore refrigerare et dormire facit. Item dicit si phoila et capolos utreo tollas et contritis pistes et in capud unges per se. Postquam autem humorem depulsum congruentem fumigationum provocaturi cum succo portulace et cucurbite et oleo violaceo mixto cum mulieris lacte quae puellam sugit vel succo cucurbite. Si vigilias patitur fumigationem provocatum cum oleo violato et opio vel oleo papaveris aut oleo violaceo cum lactuce succo. Psilium quoque pedum inungimus cum oleo violaceo et similibus. Si autem dolor capitis cum coriza fuerit nullum cataplasmum vel epithimum est apponendum. Et caveamus ne aqua capiti infirmi infundatur non rosacea vel salicis vel portulace vel cucurbite. Ob. Galienus auctorizat in libro de pleriosis vel finimentis recipiat non post humores accidentes. Ibi non cucurbita apponentes portulace lubrica. Si non habuerit febrem pullos gallinarum... Si autem ex frigido humore dolor provenit idest ex flate ut medicamina patientem quam iam super diximus signa et damus gal. verum fortissima et logadion et theodoricon. post hec damus et hoc. et pillulas ierapigre. faciens quoque nomina de radice cum oximelle gargarismum cum ierapigra. sinapi. piretro. et infundimus caput cum aqua calida ubi anetum gerapigra maiorana camomilla et similia sint decocta. Ungimus autem caput melancolicum ex amigdalis amaris vel cucurbita amara. Regionem oleo sambucino vel rutino vel nardino camomillo vel musceleo. Emplastrum ponimus ex gummi arabico mirra euforbio orientali et cetera.

Nota quod semen papaveris album et rubeum mortis suscepiendi sit... non numquam mortem sed potius templis ponatur.

Mania sanguinea linghinidanee in capite vel in collo subeuntis est sanguis de cephalica ad venam in brachio. Si in spiritualibus de mediana. Si in nutritivis de epatica.

Mulieres salinerine sedeant in aqua decoctionis maiorane usque ad umbilicum. Vel aqua matrix mundificatur et menstrua educit.

Est blota blanus blenum. blanca calida et sicca. blud frigida et humida. blenum calidum et humidum.

desiccantur. Fumigatio ex pulegio cum calamento sicco. vel ex cortice quercus aut camomillo. Et si post fumigationem in naribus ardorem senserit inungantur lacte mulieris puerum lactantis. Si uero naribus in unctum fuerit oleum de pomis et cetera ungella. Succum quoque mentastri affirmat Galenus prodesse capiti. Post hoc etiam mitte suffumigium in nares et corpora inde ungantur. Sepe ad balneum ne cogatur. Et si bi cor unolentia sit calida et cum coctum. hoc autem in medio aeri fit quod dolorem capitis ex uentositate crossa generet. Si dolor fuerit ex percussione uel ruina aut ex apostemate cephalica incide et sanguinem minue si sanguis bis uel ter. si libet. Si uires negauerint potum dampnorum stomacum. pruna umbilicos. uiolas. uuas passas. cassiam fistulam. mannam et similia. Et singulis diebus bibat .iiii. ℥ solaui. cassiafistula mundata ℥ .iiii. cum gera pigra uel aloe epatica ℥ .ß. et usse cataplasma capiti imponimus. Sandali rubei. solatri. et illitas uiole. farine ordei. Stringitamina cum solatri succo et lacte mulieris puellam nutrientis. Al. Sandali albi et rubei. bolo. ce. tempera cum succo solatri ad bibendum des. psillium cum malignarum succo. In aqua qua bibere debet misceatur sirupum uiolarum aut iulep .i. simplex compositum est ex aceto et zuccaro. Si ex superducit tumor siue plaga euenerit. aqua calida in qua decoquantur lenticulae rose. minuere et unge cum oleo rosaceo et albugine oui. Decoctum adde rosa uiola et ... cibos non dum cui debuerit. applicentur gallinarum pullos et ... ouorum. Si uero dolor capitis ex stomacho precedit ex humoribus qui ibi collecti sunt. Et sic agnoscens. si nausiauerit et uomitione inuenerit ponderis passus fuerit. uomitum prouocabis. Et si non potest ut stomachum tandem non crucietur. Si uero uomitum per se prouocare nequiuerit. potiones pigre. et aloe et masticem dabis. similiter aut stomaticon et similia. et ungantur stomacum ex oleo rosato et aqua rosata et succo mente. Si ex calore sol ungendum est caput oleo roseo cum frigida aqua aut aceto. Et si uehementer doluerit cum ardore ungendum est oleo roseo sine portulace uel cucurbite uel sempervivi. Potest etiam illi sirupum uiolarum malignati sine et in aqua calida pedes imponentur.

¶ Cum autem dolor ex frigore aeris fuerit. caput aqua calida qua decocta sit anetum. rosmarinum. mellilotum. sansucum. ... eundem inuoluatur et caput oleo nardino aut sansuci succo ungatur. Sapientis industrie tamen sufficiet. De corporis antidota ad hec utilia ordinamus. Geni Iohannis damasceni. iuuat dolori capitis qui est ex flatu uel colera nigra nascente. Stomachum mundificat. Epar confortat. Da fortioribus ℥ .ii. in debilioribus ℥ .i. cum aqua calida. cibum preparantur pilulas aut pulueres. Vinum leue. Rx. Carpobalsamum et xilobalsamum. cassie ligni. cinnamomum. alehimo... spicam. alcanum. masticem. nucis macer nucis muscate. Cyperum. gariofilum. ana ℥ .v. ... ℥ .iiii. aloe epatice

lib. .i. fiat puluis tempera cum melle. Al. Antidotum Iohannis eidem facit uentositatem crossam uisus obscurationem ... omnes corporis uentositatem que nascitur ex flatu et colera nigra. Rx. aloe ℥ .xv. epithimum. costum ana ℥ .v. euforbii ... spice. camedreos ana ℥ .vi. Gariofili ℥ .x. calamiaro matici. masticis ana ℥ .viii. cassie ligni ℥ .viii. ligni balsami ℥ .iiii. piperis albi et nigri gentiane. amomi ana ℥ .iii. diagridii cocti ℥ .ii. mel ex sufficientia. dabis pondus unius solidi cum aqua calida. pille Geri. Al. ad fluxum deponendum et omnem grauitatem fumum qui caput ascendit. Oculos quoque purgat et stomachum. Rx. aloe. diagridii. coloquintide. absinthii. masticis ana ℥ .iii. tempera cum succo solatri aut scariole fiat in modum ciceris dabis .vii. siue .ix. ante cibum et post cibum. Pille Iohannis damasceni ad mundificationem ualentis capitis ac que stomachi. Sed autem accipiende sunt tempore. Rx. aloe ℥ .vi. masticis ℥ .iiii. turbit .x. Rose .iii. fiat pillule in modum ciceris da .xi. uel .xiii. ante sompnum cum aqua calida. Stomathicon mundificans caput atque stomachum. ualet antiquo dolori ex crosso flatu succedenti. Rx. aloe citrini. mirobalani citrini et nigri. Absinthii ana ℥ .iii. Scamonee. coloquintidos. bdellii. epithimi. masticis ana ℥ .ii. tempera cum succo marubii. facies pillulas in modum piperis. da ℥ .iii. cum aqua calida. et sic laxatiuum celebre. Al. Stomathicon Iohannis damasceni purgat rubeam coleram et nigram. atque flatum sine molestatione ulla. Rx. Gera pigra. mirobalani citrini ana ℥ .iii. nigri. agarici ana ℥ .ii. turbit ℥ .vi. Salis gemme. epithimi. amomi. anisi ana ℥ .i. scamonee ℥ .i. tempera cum succo scariole et fiat quasi piper pillule bibe cum aqua calida. Geni galieni de libro de catagenis. stomachum mundat atque caput et in modo toto corpore de colera rubea atque flatu. Rx. ... spica. rosarum. uiola. absinthium. squinantum. casiam. alcanum. masticem. carpobalsamum. xilobalsamum. cinnamomum. alehimon. equali pondere. Aloe quantum omnes alias species uidentur habere. fiat pillule cum succo scariole sicut piper. da ... Item damus coloquintida ... agaricum appone equali pondere. Pille auree ualentes ad has easdem infirmitates sed tamen leniores. Rx. aloe ℥ .iii. masticis et rose ana ℥ .i. fiat pillule. De emicranea.

Cerebrum in longitudine in dextrum et sinistrum diuiditur per hoc autem lineam per medium quam ueteres ei diffinierunt. Si autem in caput quidam ydra chimos ascendat fumus. hic autem a natura in dextram partem expellitur dolor ibi gignitur. Si autem in sinistram idem patitur. et emigranea uocatur. Eandem passionem si cantere disponunt. si ex calidis fiat uidendum est humoribus. Et eisdem signis intelligitur. quod de colera in cephalica dedimus. flebotomandus est cephalica uena ex ea parte qua patitur. et cum catarticon purgabitur. quo acuta colera rubea deponitur. Si fuerit intumescens est faciendum cum oleo rosaceo aut uiolaceo et ...

¶ Dolor capitis alius est monopagia alius emigranea ...
¶ [illegible]
[illegible]

¶ Nota ... scamonea ... ut ... ... in ... quia ... in pomo ... et capa ... ... sed ... potest ... ... et ... ...

te mulieris puelle lactantis. Fomentatio uero in firmamenti ap
ponetur loco decoctionis succo. Unguentum salutare autem eumdem adhib
enda eadem ratione quam dedimus de cephalargia. Si autem frigidis patitur
humoribus cum hiera fortissima purgabitur. logodion. theod
oriton. et similibus. Et unctio cum oleo fiet nardino aut came
leon. De dolore cranei.

Aliquando cranei dolorem patitur nimium cum molestatione
magna ut quasi malleationem quandam infirmus in capite sentiat
nec uocem suam sonum patitur aliquem. nec lumen seu splen
dorem. Si ex colera contingit rubea aut ex uentositate crossa in
capite debilitate iaceat. Si ex colera fuerit rubea nimiam per
cussionem sentit cum calore. Si uero ex uentositate sentit quandam
nem. aut tinnitum sentiet. Si ex rubea colera est curatur eadem
corpus purgetur et lauandum est caput cum aqua in qua papaueris corti
ces. uiole. ordeum. psillium. frondes et similia coquantur. Fomentatio
fiet cum oleo rosato et uiolato. Si autem ex nimiis uigiliis p
atiatur cum oleo uiolato et suco papaueris et lactuce fomenta
tio efficiatur. Epithimum capiti apponendum. Sandali quos et aqua
rosacea. et oleum rosatum et similia. Nutriendum est et cum scolocan
na portulaca. cucurbita et similibus. Si autem dolor ex crossa sit u
entositate. damus theodoriton. Hiera Galieni aut kuphi gerti
pulueris. unaquaque autem nocte accipiat ʒ. i. et ʒ ß. Hiera pigra aut
Galieni pillule aut archigeni gera. danda autem ʒ. i. et ʒ ß. damus autem
sambuceleon. cum oleo castoreo. damus et pillulas cochias. La
uandum caput cum aqua ubi camomillam sambucum mellilotum
sit cocta. Epithimum de mirra. aloe et similibus. Garga
rismum. Hiera pigra cum melle et aqua calida. Fomentatio. musce
leon. anetileon. cameleon. nardileon. Balneum fiat
frequenter. a cibis abstineat qui uentositatem faciant et grossos
humores. Utatur in cibariis cymino aromatibus et aniso.
in potibus uino ueteri et odorifero. De scothomia uel uertigine.

Vertigo uel scothomia idest corruptela. et hec subita ap
paret autem eis omnia quasi uoluentia. aut nebulosa. siue teneb
rosa. Cui cum nimia humorum habundantia cum uentositate nutritur
humores hi in capite uentositate mouentur aut ex fumo capud
ascendente de quibus alio in libro. sic de stomacho. Si autem hec passio in solo
sit cerebro sentit quandam in capite ascendentem et sonitum in audi
tu et corruptionem in odoratu. Vertigo autem est diurnalis nec non di
minuit. Si autem est ex stomacho sentit abhominationem et in ore stomachi dolorem.
ad tempus autem scotomiam habet siue uertiginem ad tempus uero diminuitur
hoc uero fit cum fumus a stomacho ascendit. diminuitur cum non ascen
dit. Vertigo que est ex fumo a cerebro cephalica flebotomari
iuuat. uenam et sanguinem minuat quantum sufficit si non obuiat de
fectio uirtutis aut fortas aetatis aut tempus contrarium. Damus hiera Ieru
sa hiera pigra in qua due partes aloe. et una aromatica. aut pillulas
aureas. aut que diuinum cerebrum mundificant. sic Galieni gera et

Iohannis damasceni. atque stomathicon. pedes infirmi in aqua
calida sit ponendi. a uino abstineat. caulibus lentibus lacticiniis
et similibus. Si ex stomacho est scothomia catarticum de absinthio aut ag
arico damus cum hiera pigra. aut pillulas de gera. et uomitum prouoc
amus. a cibis abstineat in flacionem in stomacho facientibus. De lethargia.

Perfectio memorie et facilitas recordationis anime subtilitas
est substantie puppis cerebri et eius inmittitur perfectionem. Si contrario
contingat. hominem obliuiosum et dure intelligentie necesse est faciat. Hec
cum in puppi nascuntur crebro humores flaumatici. nichil est fere dat homo in
memoriam. Si autem ex humido est tempore cum multa oscitatione et oculos ap
perire non sustinent. nec meminerint spiritum claudere ex nimia frigiditate flamatici
et humiditate que in puppi cerebri superat et animalem spiritum suffocat. hec autem
infirmitas uocatur lethargia. Galienus tamen frigidam uocat frenesim.
et hec sepius contingit senibus et in humidis et frigidis regionibus. Curam pa
ssione cum eumdem uelimus potionem capitis mundificantem damus
ex frigidis et crossis humoribus sic theodoriton pillule cochie stomathicon
mathicon et similia. Pillule sic uinantur. et ualent ad letargiam
et crossos humores flaumaticos et capitis dolores de eadem. Recipe aloes ʒ.
x. agarici. sticados. ana ʒ. iii. coloquintidos. mastice cassie
spice. cinnamomi. Garofili. squinanti ʒʒ. anisi. ana ʒ. i.
et ß. fiant pillule in modum piperis et ʒ. iii. da cum aqua calida. Post
mundificationem uero hanc capitis epithimum faciendum in eadem
puppi. et hoc calidum et dissolutiuum. sic nardileon. castoreleon.
pulegeon. sambuceleon. laurinum. sambucum et similia. Sic ca
taplasma de sinapi euforbio temperatis cum rute suco. aut de ca
storeo et cinere humanorum capillorum cum aceto distemperatis.
Cataplasma Iohannis damasceni ualet lytargicis et mente est acuit.
Recipe Sinapi piretri. affodillum. ana ʒ. xv. euforbium casto
reum ana ʒ. vii. tempera cum salui succo. et puppi cerebri ibi sepe in
iunge. Fomentatio cum aceto fiat. aut cum eodem aut cum castoreo.
Gargarismum cum sinapi origano pulegio. staphisagria.
galanga. et similia cum gera pigra et oximelle scillitico et aqua
calida. Propria hec morbi medicina potio anacardina uni
cuique die ʒ. i. et ieiunus bibat. Si autem soli anacardi medulla
accipiatur diligenti iuuat et uentre dyaciton piperon. dya
galangan. diacostum. Trifera magna. Si in uehementi infirm
itas de castoreo cottidie detur ʒ. i. cum aqua calida. pup
pis capitis. naribus quoque uero castoreum apponatur. Fomentatio similiter
fiat. aut cum castoreo. aut cum rosis. aut cum nigella. et Similiter
cathaicet thus. cum pulegio. aut cum origano. aut staphisagria.
aut cortice radicis capparis. Accipiat quoque oximel aut mellic
ratum aromaticum. Abstineat a crassis et in puppis capite
maneat et a fructibus et cibis humidis et frigidis omnibus. De quasi expergi
facere sopni.

Si puppis cerebri patiatur de flate et colera rubea
conueniunt in simul fit infirmi qui morientes oculos cum apertos
habens. sed animam nullam molestationem tolerato. Curetur ex

Cura letargie

frigore et humectatione fluit ex ea, et fac. ex siccitate et acredine colere rubee. Unde Gal. dixit. In tempore nimia in hac infirmitate medicina mundificatio est cerebri ex his duobus humoribus sibi succedentibus oppositis. Quandoque enim est aurum canarium aut quibus alium sed quod videtur quod magis ducet. Sed si sit causa calida contraria et medicina post mundificationem puppis cerebri laventur caput cum aqua in camomilla, sansuco, viola, rosa et similia decocta sit. Unguatur autem puppis capitis unguenta de mirra, saco et aloe, arumque ce. rosa, sandali cum albugine ovi et oleo rosaceo temperatis aut cum aceto. Unguatur et cum anneleo, nardino, amerino, costo, nigella et similibus consoceantur uel alia olea generata sicut rosarum et violarum. De stupore mentis

Stupor mentis est quando sopnus occidit clausus. Quod duobus modis fit. Vel est infirmus nimium et sopnulosus vel parum. Nimia sopnulositas duobus modis constat vel ex calore vel de sola humiditate sicut in ebriis patitur vel de sola siccitate sicut in invenem vel gliscente cadaver substancie vel de utrisque sicut apopleticis videmus et litargicis. Secunda pars scilicet sopnulositas non est sopnus si quando dormientibus pigritia quod non contigit nisi ex defectione et dissolutione virtutis vel ex frigiditate. Si infirmitas autem ex humiditate sit cerebri superhabundante pedes infirmi in aqua calida ponantur et cum sale fricentur. Camomilla, rosa, mellilotum in aqua decocta infirmo apponantur ut per nares fumus eorum ingrediatur. Proinde caput illa aqua laventur. Deinde cum oleo rosaceo et aceto ungantur. Si ex siccitate sit sola, oportet pars cerebri calefacto cum aqua in camomilla, centaurea, mellilotum, calamentum, ruta et similia sit decocta. Deinde ungantur ex muscellino, nardino oleo et similibus. Si ex siccitate et humiditate infirmo contrarium adhibeatur. Sternutatio cum castoreo fiat et cum odoriferis, nigella, euforbio quibus cerebrum commoveatur et calefiat. Sternutatio alia est sabelle et muscellino, nardino et oleo laurino. Moveatur castoreum et ruta, fumigatio fiat cum licinio vel balsamo per acceto per modum exercitio. Aurelliatum aromaticum et ovum vel aceto ad bibendum cum sirupo calamentino. Medicetur si infirmitas mente ut in litargia. Sic cum in litargia puppis eius morbo permetur pars ante. Si ex defectione et dissolutione sit infirmitas cum camomilla in aqua cocta, viola et rosa ungantur cum sandalis quoque et oleo rosaceo et aqua rosata. Ante infirmum dulcis sonus fiat de musicorum generibus sicut campanula, cithara, viella et similibus. Huius est alia commodetur et ex delectatione excitatur natura. De vigiliis.

Vigilia est duobus modis. Natura et vocatur expergefactio sopni. Preter naturam et vigilie vocantur. Vigilie fiunt ex nimio motu cerebri et ex siccitate colere rubee sive nigre vel vero ex repleto calore vel ex crossis humoribus huius cibis in cerebro in ventribus. Si ex siccitate fit vigilie sequuntur angustie et sicci... et mutatio coloris in cute. Si ex colera rubea fit siccitas fit

color citrinus quia vigilie colera rubea vomitus et ex humore procedunt coruptis. Si ex colera nigra fit color lividus. Si cum calore sit succedunt angustie sollicitudo alienationes cogitationes. Si ex salso humore et flauo fit que et mutis suspectiones. Vigilie si per aquam ut sublata nimia dolorem eorum et perfectionem digestiue virtutis corrumpitur. Cum autem cibus in eo non bene coquitur anoat uel plurima eius per malos chimos generat. Unde eorum palpebre et facies tumescit. colores mutant similesque occasio. Oportet quod medicum festinent huic infirmitati quia maius est ... passionum omnium et post agreste si ex colera rubea fit vigilie. In hiis est lavandum est caput cum aqua in papaver lactuce semen in oleo sit cocte. Sternutatio est facienda cum oleo violato et lactuce suco et oleo iusquiami cum suco portulace. In fronte eius opium et ungatur. Lactuce semen iusquiami sit ponendum quod omnia debent pista et et suco portulace temperata conulgeantur super caput eius lac mulieris puellam nutrientis. Mandragore dixit si suppositum fuerit ex olo sopnum gignit. Mandragora et cottanum colum rubeum exemit guenta. Mandragora et semen lactuce semen papaueris iusquiami in aqua sit nectaria. Si vigilie ex siccitate fit colere nigre aqua in qua cocta sit camomilla, mellilotum, anetum, cortice papaueris semen malue cocta sit per caput lac mulieris vel albumen ...

Sternutationem faciam de lacte mulieris. Si vigilie de salso sit flaue sternutationes de oleo ce. anetum vel camomill. sit faciendo. Lavandum est caput cum aqua in camomill. cum anetum sit cocta. Si vigilie ex calore fit cibo vel alia ponuntur medicamine per in medio disponendum est videbitur cum rebus sopnum facientibus. R. opium, castoreum, crocum, iusquiamum, ellebori nigri, mandragore, semen papaueris equalis pondere. Unde fiunt pulverem mandragore. Debent distemperare quibus super inponendo est oleum sibucinum ...sufficiat et mixtum inter vas vitreum per decem dies in sole dimittendo est et cum baculo combine dimittendo in uno mouendo. Per colato opium quantum sufficiat pistatum cum suco est apponendum et vero soli per v alios dies ponendum et cum baculo revoluendo. Fere colata ve ... liquori reddita per x dies dimittendo. Non soli fit reddendi ... de isto priam de muscellino nares et frontem illumes. Aliud. R. opium oleum ana ℥ v, semen lactuce, ... iusquiamum, mandragore ana ℥ v, quod pistatum ... apponendum est ut sit in potio cum ipso vase aqua bullientem inmittenda et ibi coquendo quibus deinde c ℥ olei sisamini sunt adiungende et tandiu excoquende quod ad solum oleum vertatur. Tamen ... in caput et frontem ungas. Aliud. R. opium, iusquiamum, mandragore, pondus equale. Facias pulverem aqua admiscere et soli per x dies inpone et frontem unge. Trociscum simul ad idem valentes. R. iusquiamum, semen lactuce, semen papaueris albi ana ℥ v, semen cucumeris, semen portulace ana ℥ ii, opium ... ana ℥ i. Facias inde pulverem cum suco lactuce distempera et fac trociscos unumquemque ℥ i da bibere cum dormiturus sit cum albumine cum lacte femine distempera unde caput unge precipe.

Freneſis ut abſolute dicat᷒. **de freneſi**.

F ebsidon apa ī q̄b⁹ ī pelliclis cer᷒ q̄ ſep̄ ſequunt᷒ uigilie. a lienatōes. Aliqn̄ ē apā ī cebro ē ſuba q̄ peſſimū ē. ꝛ mole ſtiſſimū. Naſcit᷒ duobꝫ mōis. l' de icenſiōe cole rubee cebrū aſcēdente. ul' de ſanguis ebullitōe ī corde. cu⁹ fumi cū aſcē derit cebrū fit apā. deīn uigilie. ꝛ alienatōes cōmutantes ꝛ dolores. cū aūt morbꝫ augment᷒ ut ad ſtatū ꝑuēgat tūc ilia ī firmi accīnia patiunt᷒. ſic ſūt ꝑtitudo nimia defec tionē oris ſiccitatē nigredinē lingue aſꝑitatē. moleſtati onē nimiā anguſtiā. ꝛ ſincopī mutatōnē nature cu tis faciei ī n̄ naturā. ſine rubore. ſi ſanguis cā fit cū l' ī colriritatē ſi cola rubea. Ex maria ū pre h̄ ī firmitas ſolꝫ euenire h̄iſ q̄ mag⁹ ꝛ ſubito exercēt labore. ꝛ q̄ cō plio ē ex callo ꝛ ſicco. mag⁹ ī tpe eſtiuo. Freneſis q̄ ex q̄lib ꝫ alia paſſiōe naſcit᷒. l' ē ex diafragmatis apāte l' ex alia paſſiōe. ſiue ex matrice ex q̄ colligāntia ꝑ ner uos cebrū patit᷒. ītī ibꝫ ī ꝑſtiniū ſtatū redd̄ iā lebt cē brū ſanat᷒. Alienatō q̄ ex alia origo uitio. paulatī aug mētat᷒ ꝑq̄ dolor ꝗeſcit. febris exiguat᷒. morbꝫ tū n̄ dimīt tit᷒. q̄ ī cebro ſuba ee certificat᷒. vn̄ corꝑ ſtat᷒ debil' ē ꝛ nitr⁹. Alienatō illa q̄ ī febre acuta ex fumo ē cap̄ aſcēdente a cuto ꝛ pungēte. febre ꝗeſcēte ꝛ alienatō ꝗeſcit. Si eō certi ficat᷒ apā ee ī cebro ī ſuis pellis. Gal' oīnē ī q̄d aliena tionē acuti ſequunt᷒ h̄uores pungitiui ꝑpt᷒ maniā eo melicam. q̄ tbꝫ ē mōis. l' ī cebi ſuba. l' ex alia ꝛ ꝑ ꝑticib⁹ ſic ypocōdia. cū ī flat᷒ ex cōm. In freneſimatibꝫ ꝛ ī alijs acciītibꝫ ē diuſa. ſꝫ tū ī quedā cōmunicāt. ut ypocras ī Amphoriſ teſtat᷒. Si tumor alicui ſm̄ cā ad morē patti o ei' ē mſica. vn̄ oēs hāc paſſionē h̄ntes ſm̄ cā ſepe ſē tēt. q̄ ī interrogata q̄ ſentent᷒ n̄ h̄nt q̄d reſpōdeāt. Aliq morē ul' q̄lib ꝫ aliā rē ī rōnabilē patiunt᷒. Alij amāt mo rtē ꝛ nimiū deſiderant eandē. Gal'. ī libro paſſio. n̄ eſt ī q̄d nimiō ſi cola nig̃ ī ſubſtātiō rōnabili aīe dūcet᷒ ut ē ſtrictiā ꝛ timorē aū mortis ſuſpitionē patiunt᷒. cū ī corꝑibꝫ exterioribꝫ ſi obſcuritate ſit timidi. vn̄ ſi ad obſcurū rōa bil' aīe apiat ꝑt᷒ necce ē patieſ timētē q̄ ſeē portat uū timeat. Lca g̃ nos extra ꝛ obſcuritate h̄ntes patiuntꝫ necce ē ex cola nig̃ cū ad cebrū ueniat᷒ ſilies patiat᷒ ul' cū aſcēdit ei⁹ fumi ſic ī ypocondriis uident᷒. Sufficit nob dix iſſe de cā. ꝛ ſignis alienatōe. Nūc ad medicinā tranſeūdū ē. Oportet g̃ an̄ morbi diūī ſtomati freneticos. ꝛ ſanguis abſtr̄ hāc. ſ q̄ ītē patit᷒. ſi n̄ nob aliq̄ obuiaūit cōmenceat. ꝑ diminutōnē cū clareto ē ſubuiens. q̄ R. ꝑtiſoni cū ꝑunū. uimbas. caſſiefiſ uiol' mānā. ꝛ ſilia. Conditie digeſtio ē augmētat᷒. ī ceſſio cole rube ē ꝑ quedā ſic ſi fiē clareto. R. māne. uiol'. mell'. caſſiefiſt. an̄ ʒ. v.

Nota. ī cendio ſca ī conuiſſium freneticos celleſte ꝛ nati. ī ferro cau terium ... uſq; ad ipm̄ cranei. ē utile remediū freneticis ... ſuppoſ ... ut pulone ... ſi ... freneſis ſit morb' g'.

que colant ieiuno dant mane ī aq̄ cucurbite. ueſp̄ ... maligranati dulcis. ꝛ acidi cū ſir᷒. ul' ꝛ iulep. Unctio ē ... ſatio. ꝛ iucē l' de pane lauato. cū amigdal' ꝛ iucē. Cuter ſē ſep aq̄ cū ſirupo uiol' l' de ꝑunis. l' ordeacē. nutritur oleū ro ſeū cū aceto ſup cap̄ ei⁹. l' portulace ſucco. l' ſep uiue. ꝛ eue. cū oleo uiol' ul' roſaceo. pōnimꝰ ſr cap̄ ei⁹ frōdes ſalic̄ l' por tulace. Si h̄ꝫ uigilias ungim⁹ frontē ꝛ tēpora cū lactuce ꝛ pa pauis ſucco ꝛ oleo uiolato. Fomentū fiat cū lacte mulieris ꝛ oleo uiolato. Si ſiccitas oris creſcat ꝛ lingue aſꝑitas lauet᷒ os cū aq̄ pſilij ꝛ oleo uiol' ſilr᷒ ꝛ lingua. In domo ubi iacet ſ frōdes herbaꝝ uiridium ubi ſic ſalic̄. uite. roſe. Si potū bibe n̄ poſſit qūā dicā ſum⁹ clistē madā ī fiei de uiolis. oleo mūdato uinis. furfuraꝝ ī aq̄ coctis ʒ. ij. appōrat᷒ de mel. ... j. de oleo ui ꝛ. j. iucē ʒ. x. ꝛ fiat condite clarēa olearꝫ. cerebri oꝑ de colā nig̃ ꝑuēdiſſime. ſ ſumme ſuā cū ſlattata eo ſic yera logodion. theodoricon. yera. Gal'. ꝛ h'ꝫ ſilib⁹. Si morbꝫ ſit moleſt⁹. iteratē leniorbꝫ ꝑ' roganim⁹. ſ cā ſternute dant⁹. abſtinētia ei ī iungim⁹ de cibis q̄ colam nigrā gn̄ant ibꝫ. Gal'. oportet ī q̄d ī omi morbo contrariū q̄ medicina fortior ſit debilior. ī iuuāō debeat dari. Io dit' ſi morb' n̄ ade ſit moleſt⁹ ul ſuſpitio h̄at᷒ a debilibꝫ ad fortiora aſcēdat᷒ ꝛ cō ꝗrit. ſꝫ ꝛ ypocr̄ſ ſentit. **De ebrietate**.

Oportet uinū bibentes q̄ntitatē caue ul' q̄litatē q̄ eos uaſ eas inebriare. cōſider' g̃ q̄libꝫ ſui cōl q̄litates ꝛ ſubita uolūtat iū mortē h̄ntia memoriā ꝛ rōnem ſuā. q̄ ſi uidere certo ī mu tari ꝛ debilitari ꝑuideat ut ipē uino dūcet᷒. ꝛ n̄ uinū ſibi ex ceſſo ebrietas naſcit᷒ fumo. ꝛ ī digeſtio. q̄ cū cebrū aſcende ut ipm̄ op⁹. ſic nebula opinitā ē ſol ꝛ ineſtū ē utiq; ꝛ ſue ſplēdore ſ remouit. vn̄ oīa īt᷒ debilitat᷒ ꝛ emolliunt᷒. vnū ūni ac ſeuſ ꝛ memoria ſtant᷒ ꝛ ītellēc. Incipiam⁹ g' medicari. Si ebriet calē ne ſtiūc mutam⁹ g' oleū roſaceū ī capitē. ꝛ uiolatū cū ſucco eue. ꝛ portulace. cū aq̄ uiolata. Dat᷒ ad bibendū ſuc malignati cū ſirupo uiol'. Ingerimꝫ an̄ medic ī ſopno reducēdo ut uini fiat digeſtio. fiat balneū tēperatū patet᷒. ꝛ ī aq̄ tepida pedes cū ſale fricem⁹ ꝛ oleo uiol' ꝑ ſtam a capite deponit᷒ [illegible] uomitu ꝑuocam⁹. deinde bibat abſinthiū cū aq̄ calida ſ ſrida ī [illegible] roſaceo. ſiqs aūt calorē cā dolorē patiat᷒ eas ſcrobes uomi tū ꝑuocem⁹. ꝛ pſilliū cū aq̄ ro. potet. ꝛ uīū cauēt. ꝛ ſanu ntatē an̄ ꝛ p' potū. Refocilland⁹ ē cū ꝑocelbꝫ pull' ꝛ portu laca cū aceto. aceto malignati uiue. malignatis neſpil' malis coctanis ꝛ ſilibꝫ. Si ebriet ſuē ne ſuē cōmu' ei an̄ balneū dec. ꝛ p' balneū dormiat. pedes fricet cū ſale ꝛ aq̄ calida. optimū ē abſinthiū ebrieſ ſi ſtāna ... ꝑcautē ē ſua diſſoluit᷒ ebrietas. ū ſi aūt uinū l' ieiuno bibat᷒ ꝯ ebrie tatē uitate ēſuetā ē. Nutiend' ē cū fricatis ꝛ aſſatis rob'

Nota. q̄ quidā ex ſuccis ī cerebro ebrietatē. ... ē cebrū h̄ūo ... ſucū. vn̄ ſi ebrietas ... ꝛ aſtruit ... uaporo ... cebrū ... vn̄ ... ꝛ groſſat ꝛ retinet ꝛ obſtaū memoriā ꝛ rōnē ꝑ ... ꝛ ē ī ebrietatis.

Si mulier iudicat mamille ſi mas ... ſormentī ī aceto phiſi tapo

[illegible]

z caulibz cu carne grassa. ul' caulibz i aq coctis cu oblo mogaro z olo. Sit e spu caulibz ut dicunt ppos tem oneratur qr uini fumu grossu alonde n pmittit ad cerebrum. De amore qui ereos dicitur

Amor qui ereos dr morbz e cerebro coniunctus est ad nimiu desideriu cu magna concupiscentia z afflictione cogitationu. vn quidam philosophi dixerunt ereos e nomen maxime delectacoes designatiu. sic ad fidelitatis est delectationis ultimitas ita z ereos delectationis extremitas. Aliqn h9 amoris necessitas nimia e n necessitas i mania h'ioz. s; tamen expellenda. vn Rufus conatur i qd ualet uidet i talibz mgr cola z mania dicitur reddi ea sent z molestando herois tollitur. si z cu n dilectis loqtur. Aliqn e ereos cu plem e formositatis consideratio. Quando sic sibi sibi forma aspiciat q i lanquat aia i ea ad uolu tate explendam adimplendam. Cu h i firmitas tota ane sub cogitatio habet. i. cogitationes nimias. sunt eoz ocli concaui ceto mobiles pp aie cogitationes sollicitudines ad inueniendum z habenda ea q desiderant palpebre eoz graues colo res crocei ceteri. h ex calo fit motu q ex uigiliis consequitur pulsus i diuersitate. nec naturalis dilatatur. nec sua percussio s ex opt custodiant. In cogitacionibz pfundatur actio aie z cois coinp. qr cois aia i sua actione sequitur. z aia cois i sua passione comitatur. Gal. aie i qt itus cplone sequitur corporis. vn si n heiosis succurratur ut cogitacio eoz auferatur z aia leuigetur i passione. nulla necesse e i cadatur. Et sic ex nimio labore cois i passione laboriosa incidit. inde ex labore aie i melia CX medi herosos adiuuat ne profundentur i cogitationes nimias uinu temperatum odoriferum bibere clarum e z audire cantica mulierum. colloquia dilectissimus amicis. uel recitatio lucifferos uide ortos z odoriferos fragrantes currentes aq lymphas z clara. Spaciari seu acd uti cu femina. siue cu maribz pulcre e. Ruf. vinum in que e mediana fortis tristicias ereos z herosis. Gal. Quicunq pmitt uinu educ de nunbz e molutis mr tapientis imos i concipiendis. zeno dixit. Sic lupinorum amaritudo tollitur a aq i stillando. sic anima mea asperitas ebrieto uino i dulcedinem conuertitur. Rufus. nec solum n uinu temperate bibitu aufert tristicias. s; z alia q solia sic balneu temperatu. vn fit ut qd in e balneu ingredientes ad cantandu animentur. Quod uo philosophi dicunt sentiendu ee q sp uinu qi cor. q alium ab alio adiuuat. Dicunt alii q Orpheus dixit Imperatores ad cenam me inuitant ut ex me se delectent ego delector ex ipsis cu q uel i aios eoz flectere possum. sic de ira ad mansuetudinem. de tristicia ad leticiam. de auaricia ad largitatem. de timore i audaciam. h e mo dulatio organorum musicorum atq uim eat saluatione aie. q pfectissimum sibi ee diiudicant si bonu socium aggregent. qui in

pulcritudine ualeant. sciat nl' moribz. Dicitur e g magna e delectatio ut uinum bibat z colloquatur sapientibz. Gal. colloqui in quo sapientibz laborem eicit a nimbs i tuoribz. qr si moritur fit lucentibz z odoriferis seu fructiferis optimum z iocundum e. Si at eoz cum mater i sellam sit munda n sit z lucida appon antur rosa z mirtus. salix. basilicon z folia ab ecquis ornate z cu op dormiat. p sopitum in i balneo dolentem cu aq z aere tempato z lucido. nec eis accidat qr amis ab eorum. Interrogatus at quidam a philosopho. qr ho grauior ei ee q qlibet pondus talit respondit se seire. hoc i qt hominibus pondus e sollicitudine aie. Alia n pondera aie z cor sunt communia. h e mag eat sciolos me gerendo.

Sternutatio de diuiss nares humidib. De sternutacione

Aliqn e nia opatur ut humectet adiuuatos sui fumu sana gue expellere q uel ia sint morbi t' ea habitumen. humidum e cerebrum humidi e omnis cerebs. animalibus vn humectat coadunantur q cohopant ria ut expelluntur cu sternutatione. Aliqn e sit sternutatio in morbu nia expulsione interna uidetur. z i pyplemo nia. Aliqn qs sit aliude quod ex qlibz i sernuate. Canales e narium humanarum circa sunt. ubi ceto ad cerebrum nocerunt exterioribus uenientibus sic pluit. frias aeris. splendor sol. z silia q cu ad cerebrum uenerunt expelluntur ab eo suo motu contrario z ita fit sternutatio. q si diu pmanent post cerebri expulsa fit superfluitas. succurritur lauatione capitis cu aq i camomill' rosa. ordeum mundum fenugrecum z silia cocta sunt. apponantur naribz buccas suas cui pennis stimulando auferantur. si sternutationes cap calidum fuerit n cu olo rosato t uiol' z aq rosata ungatur. Si frigid olo yreos nigelle. cameleon. z silia apponantur. De epilensia.

Passionem q subito solet cadere. antiqui habuerunt. et pessimum morbum uocauerunt. vulgo dicitur caducum. Ini dea. vn opus z diffinitio subiungitur z diuisio z medicina s in ex aue. Gal. h iqt passio q epilentia uocatur humor est humidus q uentriculi cerebri n pfecte replentur. sui oppilatio phibent aiam ad declinandam actionem suam. q ad n z uia uires cerebri illo humore ex oppilatio. e at epilentia ucma apoplexie. locus e idem z materia nisi naturalis sit e zgllla. si tam apoplexia motus uirtutis p nib discerentis e ablatiua. Epilentia cu motu e turbatio. vn medici epi uocant apoplexiam pua q ibz ex causis e. ul ex humoribz flatis ul ex unlanuolis nascentibz i ipa cerebri t' capitis. t' ex uentositate frigida z cllla cerebro dominatur. t' cuilibz alio membro sic fit. Que qs humor nascitur i ipsis inibs fumus eius ascendit p neruos ad cerebrum cerebrumque e iure aiatas ipsis oppilatur. vn cadunt morbz cerentes sine ul' accitibz antecedentibz z ore spumantes. Epilentia ex humoribz i ipa cerebri tumore z grauitas fecundum capitis z pigria z tenebrositas i oculis. Accitia uini talia sens z uoluntarii mot sunt ablatiua. mens ceto

[illegible]

corrumpitur et putrescit spasmatur. sed tamen cito sanatur. Aliquando po-
llutio et egestio hanc passionem comitatur et urina preter vo-
luntatem emittitur. hec passio semper determinata venit. vii. G.
in quarto epidemiarum. quod crescente luna venit sui materiam signum esse humi-
dissimam. Omne enim quod humidum crescente luna habet incrementum.
Que vero venit decrescente luna venit frigidissima. sed tamen prior est
humida. Cum ergo magis huius morbi genera intelligantur oportet talem
medicari. Incipiendum est a calefacientibus dissolventibus et per
gestibus humores cerebri. cum yera Gal. theodoricon et yera lo
godion et similibus. Sternutatio in quo sit coloquintida et que cerebrum
aggravat humoribus purgabit. Gargarismum factum est calidis pomo
nibus vel yera pulidos. Sternutatio autem cum calidis oleis caput
lavandum cum castoreo que stechugia diuini. cum purgatum est
caput perfecte confricabitur cum sulphurea vel salsa aqua
balneetur. minimo exeunte. bibat vinum post exeunt
de balneo et similiter in opinione faciendum est cum camomilla
aneto centaurea melliloto coloquintida et similibus. Interea
illarum non detur tyriaca maior. diatesseron et alia
antidota. sicut anacardinum. diaton piperon et similibus. Dias
coride dicit. Epilentice si coagulum leporis biberit iuvatur.
similiter si asininum epar assatum detur. aut bibitur et eis ungitur in
centra. Ʒ. ii. et. S. cotidie. Capitum epar si detur epilentico e-
pilentia apparet. prout idem dicit. Pirretrum accipiat et cum melle
reperi quod si naribus apponatur et collo suspendatur valere dicatur.
Cerebrum cervinum cum oleo rosato accipiatur et frons epilentici
ungatur valet. pili quoque canis albi nulla ingredine tincti
collo si fuerit suspensi valent. Fel ursinum oleo suspendens.
Epilentice cum ollis est nutriendus. quibus crossi humores dissolvantur
bis. vel ter in die vinum decet. vinum vetustissimum bibat sub
tile et clarum. Abstineat a lacte. caseo. leguminibus et caulibus. a
pio et similibus. Si ex stomaco esse cognoscitur. vomitus est cum yera
pigra stomacum mundificetur et cum aqua rosata aromatica et m
elle et cum omnibus est mundificandus a debilioribus ad maiora
secundum ordinem accedatur. si puero hec contigit vel adolescentulo
bis sepe contingere propter humanitatem corporis. duobus quoque fit modis. vel de
frigida et humida oppilatione cerebro dominante. vel ex mala ordinata
esse dicere. Si in quo in tuitio nativitatis fuerit mala complexio cere
bro dominans cum fuerit et qui frigida et humida fuit vel contrario ...
hic modo sanatur in pueritia vel adolescentia mutationibus quia
corpus complexiones in calidiores mutantur et siccioris. Si vero ab initio
nativitatis incepit a malo nutrimento in corpore fieri vel aliqua
alia extranea causa. hic oportet medicari quod diximus et secundum quod corpus mu
tatur et concedit permutatur. vii. Gal. dicit. pionia si collo sus
pendatur ad epilentiam pueri iuvat. Testatur autem se vidisse
puerum octo annorum non habere hunc morbum habentem et cum pionia co-
llo esset suspensa que cum a collo caderet. iterum hunc infirmi-

/ ... vel valerian ... lavat ... dominant ... epilentia ... timorem ... in piretrum ... coloquintida ... epilentia ... post ... ad ...

tate vexatus est. quod cum apposita esset liberatus est. Gal.
in quarto a collo sublata et tradere ut prius cecidit. deinque re-
collo sanavit cum tercio. vii. intellexi quod ex hac inci-
pit humores minuit et si minima ponderatum in ...
sanatur infirma. Item pecori quod ante in nativitate sua mittantur
medicamina et tunc per nares in firmos sanat. De apople-

Si est venenci cerebri in plenitudinem humoris solis sanguinis. via-
sum flunt seu nervorum cum humoribus aliis et hac vero oppil
entur veri corporis sensus auferuntur et motus et non intelligentes neque vident
neque audiunt quasi extinguntur. Quia est alius motus vel sensus corruptus et
solus motus in anelitu quod si auferatur molestior et peior infirmitas
efficitur. Infirmitatem hanc philosophi vocant apoplexiam magnam est
in magnitudine sive periculis et quantitate habentem scilicet intelligentie. Sicut ap
oplexia cum maiori angustia et quasi impossibilitate suspirant
morbum esse gravissimum arguimus. Cum vero sine angustia sed tamen sine
ordinatione suspirant et aliquando quiescunt. morbus qui fortis sed tamen non est
potens sanari. Si suspiratio sit ordinata et non angustiosa prima est in
firmitas. vii. ypocras in aphorismis. Apoplexia si sit fortis impossibile est
curari. In prima non facile est curari. Si autem humores venientes in aliqua parte
dextra seu sinistra apoplexiam maiorem dicunt et secundum locum vero enim
sibi datur et si oppilatio illa in unum tamen nervum descendat fit mollis
es in illo membro est nervus ille fuit. Si oppilatio in nervis spondilium
est in initio auferatur visus et voluntarii motus a cerebro venientes et omnia
spondilis supposita sensu et motu sine ancilla facies vero sana. Si fa-
ciei tortura vel mollities in toto corpore vel in aliqua parte fuerit necesse est
cerebrum intelligi oppilatum. hec minor apoplexia aliquando est levis. aliquando du
ra. Dura sermonem aufert et intellectum et voluntarium motum totius
illius lateris et maxime si in dextro sit. levis quia est sermonem aufert
sed prima vero intellectum sensus quibusdam membris in toto toti illi aufert lateri
et maxime si motus vel sensus impede post dies vel vel quatuor sive in
manu post. xx. seu vicesima in eodem nervo. Cum hic morbus ex
crossis humoribus sive viscosis nascatur frequentat antidotis non
ante omnia aggregationibus humoris incipi. cum maioribus antidotis et
catarticis. sicut theodoricon. yeralogodion et yera Gal. pigra et
similibus. Item cum castoreo. pulvis euforbio. pulvis fenugreci. in inicio
cum ... tyriaca. sotrigene. dubium antidotum
anacardi et alia. si oportet clisterizari est ... Gargar-
ismum fiat cum sinapi vel melle et cum piretro. Staphisagria est
yera pigra et oximelle in capite fricatum epithima de anacaleon de
oleo castorei de oleo euforbii et similibus. Lavandum caput collum et spon-
diles. si morbus in illis est cum aqua in cocta sit camomilla. aneto
rum melliloti. Similiter unguentum. Epithima ponatur in loco in
sensienti et in locis aliis. Sternutatoriis autem ut cerebrum
moveatur. Sibi corpus assiduum ... forte atque vero post. xv.
xx. dies balneetur post balneum vinum detur. Si ex nimia medic-
ina in firmis in febres incidant. felix qui sibi sic profecerit medi

/ In apoplexia ... medice ... opiata ... epilentia ... sermone ... humores ... sanguinis ... mors ... longitudine ... cum vini ... brevis in ... morte.

...a cum cor calefit dissolutionem patietur. Oportet custodi... et plenus est, inuenitur stomachus si ieiunus magis et [illegible] cum comederit est stomachus. Sufficit ei naturalis medicina. Fiunt pillule ualentes apoplecticis, epilenticis, paraliticis, arteticis, podagricis et illis [illegible] uentositatem, ylei dolorem, nefreticis, neruorum dolorem et molliciem [illegible] prouocant. Recipe aloes, bdellii, coloquintide, serapini, armoniaci, opoponacis, cicute, seminis ana ʒ i. in pillulis fiant cum succo porri. Dentur ʒ ii et s. cum aqua tepida [illegible] et cum euforbio ac castoreo. Trapsie [illegible] ualent. Recipe aloes ʒ xv, mirobolanorum citrinorum ʒ v, peucedani ʒ ii, trapsie, calami aromatici ʒʒ, sinapis ana ʒ i et s., piperis nigri et longi, coloquintide ana ʒ ii. terantur cum succo porri, dentur ʒ ii et s. cum aqua calida. Aliter Johannis damasceni. Recipe yera pigre ʒ xv, peucedani ʒ iii, piperis nigri ʒʒ, sinapis ana ʒ i et s., piperis longi ʒ ii, trapsie, calami aromatici, salis indici ana ʒ i et s. terantur cum succo bdellii et fac pillulas, dantur ʒ ii. Alie pillule euforbice. Recipe euforbii, coloquintide, scamonee, bdellii ana ʒ ii, armoniaci, serapini, opoponacis, castorei ana ʒ i, castorei, scamonee, aloes ana, mastice, seminis apii, cicute, seminis ana ʒ i. tere cum succo apii uel porri. dentur ʒ ii. Yera Johannis damasceni ualet ad mundificandum caput, stomachum et apoplecticis, flegma grauante, paralisi, molliciei [illegible]. Recipe absinthii ʒ xv, thimi ʒ x, peucedani ʒ vi, camedreos, [illegible] ellebori nigri, piretri, piperis, cinamomi ʒʒ, agarici, polipodii, epithimi ana ʒ iiii et s., aloes, coloquintide, piperis albi et nigri, [illegible], nigelle, castorei, aristologie rotunde ana ʒ iii, cinamomi, spice, polii, petroselini, [illegible], euforbii ana ʒ ii. fac puluerem, adiunges mel quod sufficit. da ʒ vi cum aqua calida ieiuno. Aliud. Recipe thimi ʒ vi, seminis trapsie, [illegible] mastice ʒʒ, galange, spice, cinamomi, aristologie longe et rotunde ana ʒ iii, asari, carpobalsami, xilobalsami, costi, mirre, [illegible] nucis muscate ana ʒ ii, mellis quod sufficiat. da ʒ vi cum aqua calida ieiuno. Plurimum ualet. Aliter. Recipe thimi, serapini, bdellii, [illegible], coloquintide, seminis cicute, apii ana [illegible], diadragantum ʒʒ ana ʒ i et s. fac puluerem et tere cum amigdalino. da ʒ ii cum aqua calida. Oleum Johannis damasceni ualet paraliticis, apoplecticis, epilenticis [illegible]. Recipe nigelle ʒ ii [illegible] et pistentur sicut medulla, deinde accipe aquam in [illegible] per diem et noctem. postea cola et collectam [illegible] nigellam fac bullire [illegible]. deinde depones a foco [illegible] usque quod oleum super aquam appareat. postea accipies uascellum [illegible]. deinde castoreum et galangam fac bullire [illegible] et cola [illegible] ʒ v pones olei in aqua ista et da bibere. Aliud ualet paraliticis, apoplecticis et omnibus frigidis morbis. Recipe camedrios ʒ i, post euforbii ʒ vii, castorei ʒ vi. fac pistari et in uase forti coque [illegible] da bibere cum aqua [illegible] et mastice [illegible]. Aliud oleum ualet frigidissimis passionibus.

[illegible] cum aqua calida [illegible] ualet [illegible].

Cambucelon [illegible]

et gibbositati, arteticis, dolori capitis, splenetici, [illegible] et frigidis. Recipe camedreos, [illegible] lauri ana ʒ iii, olei sisamini ʒ iii. omnia [illegible] cum duabus libris aque et postea accipe [illegible] costi, mastice ana ʒ iiii, piretri, bdellii, [illegible] masculi, seminis cicute ana ʒ ii. pista omnia et omnibus [illegible] aqua [illegible] et solum oleum remaneat. coque. Aliud. Recipe olei [illegible] et sabucini ana ʒ iiii, [illegible] galbani ana ʒ ii. omnia [illegible] una libra succi calamenti [illegible] camomille et [illegible] aqua [illegible] coque. Unguentum ualet. Recipe piretri, olei laurini, [illegible] staphisagrie ana ℥ i, [illegible] sinapis ana ℥ ii, piperis ʒ ii, euforbii ℥ i, castorei ℥ iiii, olei et cere quantum sufficit. [illegible] ualet apoplecticis, epilenticis [illegible] cerebri [illegible] humoribus. Recipe [illegible] castorei, piperis, nigelle [illegible]. fac puluerem et tere cum succo [illegible]. fac pillulas in modum lentis [illegible]. Aliter. Recipe [illegible] ʒ vii, piperis albi et nigri, castorei ana ʒ i, [illegible] et sinapis ʒ ii, aloes et nigelle ʒ i et s. [illegible] de puluere [illegible] fiet. Gargarismum. Recipe piretri, sinapis, piperis, staphisagrie, calamenti ʒʒ ana ℥ i et s. fac puluerem et [illegible] in modum [illegible]. Aliter ualet. Recipe origani, [illegible], sinapis, piretri [illegible] yera pigra [illegible] piperis longi [illegible] fiant inde pillule [illegible] in modum auellane. Aliter pillule. Recipe thimi, serapini, [illegible] coloquintide, seminis cicute [illegible] ana [illegible], diadragantum ʒʒ ana ʒ i et s. fac puluerem [illegible] cum amigdalino [illegible] cum aqua calida.

De spasmo et tetano

Spasmus et tetanus sunt inuoluntarii motus [illegible] propter plenitudinem neruorum uel inanitionem eorum. [illegible] spasmus [illegible] a spasmo specificatur [illegible]. Oportet quod intelligamus [illegible] plenitudine [illegible]. Si [illegible] acutas febres [illegible] labor [illegible] intelligamus [illegible] febres [illegible] curabile. Calores febrium dissoluunt humores unde spasmus fiet [illegible]. Si spasmus [illegible] febres [illegible]. Tetanus uel spasmus [illegible] febris [illegible] intelligamus spasmum [illegible] febre [illegible] de media uena flobotomandus [illegible]. Alius

[illegible] spasmo [illegible] spasmus [illegible]

sit humoribus, tunc cum yera pigra, theodoricon et similibus. Clisterizare et ungere oportet, balneare et facere fomentationes et gargarismos, sicut in apoplexia diximus. Nutriendus est cum cibis subtilibus. Si ex inanitione sit spasmus capitis, in furnu lac asininum vel gerarum ovinum et lac mulieris lactantis puellam. Lavandum est caput cum aqua in qua malva, ordeum sic decocta, tota et sic caput nutriatur, et postea ungatur oleo violato. In furno medicina accidit de ovi humectatio conficiatur et sic fiat certius infirmus regatur et in aqua tepida et dulce ponatur. Aliquando pueri spasmum patiuntur ex nervorum frigiditate de defectionibus, unde ex levi qualibet occasione patientes facile curantur. De tremore et grauedine.

Tremor et vertigo sunt accidentia ex morbis et non opposita, quoniam duo motus sibi sunt oppositi, alter sursum, alter deorsum. Superiorem namque oportet in tremore morbus. Sicut in vertigine et tinnitu conveniantur. Sed in capite ad tremorem defectio est virtutis. Lacertos movetis quo vel ex senectute male complexionis defectum cum vel accidentibus aliis sicut timore vel ex motu voluntario. Quandoque vel ex gravitate pondere virtute vincente. Dormitatio nihilominus opposita est inter naturam et morbum, cum scilicet fiat subito in novo coagulatis in frigidis et constipantibus ne interius sensibilibus perveniatur. Cum possit. Quorum omnium medicina est una. Donentur quae calefaciant, dissolvant et superfluitates minuant sicut theodoricon, yera in logodion et similia. Cum his unguentum superioribus factis similia. Hominibus fiant post balnea sulphurea et naturalia fricationes et corporis deorsum faciliores et non mittes nullam aliquam quantitatem.

Particula secunda.

Superiores puncta capitis et cerebri infirmitates nunc et causas consequenter quae sunt morbos in facie non esse permittendos. Incipiamus autem ab oculis qui digniores et preciosiores esse dicuntur. Ceterum morbos brevioribus definitionibus tangemus frequentes et sepius contingentes. De lippitudine

Obtalmia est calidum apostema nascens super albuginem oculorum et pelliculas, cuius causa interior est. Vel exterior. Exterior maior vel minor. Causa exterior fumus, calor solis sive pulvis. Interior est ex humoribus ad coniunctivam confluentibus, unde oculi patiuntur, quam sicut et cetera corporis membra. Causa defectio est membrorum recipientium, scilicet oculorum, et habundantia humorum a capite in ambitum. Differentia est horum duorum quod ex cerebri descendente, aquosa remanente oculorum curatur, alterum non. Exterior duas species habet, maiorem et minorem. Minor differt a maiore quod nullam apparent similitudinem ut habet in tumore scilicet et duritia. Alia durior est et tumens. Minor timet dolorem, durior est et lacrimosa et plenitudine venarum habet. Significatio venarum ad coniunctivam descendentium vel est si sanguinolenta et manat a oculorum. Minima est quantitas. Oculi rubent et fumo tumidi. Labia emissio, gravatur frons, lacrime sunt nimie. Si ex colera sit, rubea sentitur quasi acubus pungerentur, rubent et calent asperitatem sentiunt. Si ex frigidis et grossis sit humoribus vel ex ventositatibus, tenebrositas in oculis sentitur, macula sine insit multo rubore gravantur. In tercia causa non humores minui absurdum et ipsi viscosi sunt obtalmia... causa dispositionis si ex ea sit quod descendente sanitati remaneat videamus. Tunc videatur infirmo precipiatur ut semper moveat vel aperte alte dormiat, luminis splendorem fugiat, uocare non eminat, cibos donet leves et facile digestibiles, potus aqua calida et clara, nec fumo sive pulvere appropinquet, sitis solis sed vitat balneum, aer et aqua dulcis competat. Huius observantis oportet non alter medicamentis. Si origo ex humoribus a capite descendentibus sit, sanguinem habere videamus. Sicut cephalicam vel mediam flebotomie. Si tamen tempus etatis et consuetudo et virtus patiatur. Et non semper... Et si humores sint colerici rubei dentur infirmo ... et minuit ut... ... et similibus. Melancolicam colera purgantibus precipiatur quiescat non se moveat et in obscuro loco moretur. Mane pedes in calida aqua ponantur. Caveatur a coitu, parvo cibo utatur, sepe post purgationem flebotomie seu cum corporis balneentur. In oculis album collirium cum aqua rosata mittatur. Rosatum collirium cum lacte asinino seu femineo apponendum est in initio. Post alias res apponantur quibus humores dissolvantur et excoquantur. Sed tamen post purgetur corpus, ypocras. In amphoris. Dolores oculorum minuit pruritum ... flebotomia ... macia et balneum cum

[illegible]

[illegible]

...in[ci]duo ypoc. calit sim[u]l. minu[m] flaticis. fl[e]om[a]
... ualet sanguinolentis colliri balnei. melanc[ol]ic. far
macia huius q[ue] humoribus miscetur sunt plena. post hoc op[er]
... an i[n] firmitas sit ... loci. an aliu[n]de uenit.
Si a[ute]m aliunde medicandus p[ri]ma ...
... incipiendu[m] e[st] a medicina oculoru[m] confortatiua ...
... declinatione dissolutiua ... in augmento ...
... mediocriter ... confortatiua et dissolutiua agitur.
Fomentu[m] i[n] fundendi ... oculi cu[m] aq[ua] in qua cocta sit mellilotum
et fenugrecu[m]. Si dolor acut[us] sit magis ut pati nequeat ...
firmi dolore repugnante dare ... in formatione
opii et corticis papaueris cocta et ... Accipiantur ...
... pistata et oleo rosato mixta et hoc oculis apponatur. Si
dolor sit nimius ... cerebri ... pistill.
... cu[m] oleo rosato psilliu[m] q[ui] i[n]fusu[m] aq[ua] rosacea oculis
suppone. Vitell[us] ouor[um] oleu[m] rosatu[m] atq[ue] ... i[n] positu[m]
oculis ualent. Ad ... accipiatur rosa uiridis et lenti
cula ... equali pondere q[ue] pistata oculis sup
pone. Si sit nimius calor oculor[um] cu[m] modico bombicino oleo
rosato et albugine oui i[n]fuso oculis appositu[m] refrigerat
et cu[m] ... collirius medicaminis. Colliriu[m] album ualens
calide obtalmie si sit cu[m] dolore. R[ecipe] gummi arab. draga
ga[n]ti. amidi. an[a] ʒ. iiii. cerusse ʒ. vi. opii ʒ. i. fac pu
luerem ... cu[m] albumine oui. facies colliriu[m] i[n] m[od]o
... tempera cu[m] aq[ua] rosa. Al[iu]d. R[ecipe] sarcocoll[e] ʒ. viii.
an[a] ʒ. vi. gummi arab. dragag. an[a] ʒ. v. cerusse ʒ. vi. th
uris opii an[a] ʒ. ii. cathmie argentee ʒ. iiii. tempera cu[m] al
bugine oui. Al[iu]d ualens pustulis et ulceribus. R[ecipe] sarcoco
lla tempera[ta] i[n] lacte asinino. dragag. opii. an[a] ʒ. i. cerusse
ʒ. vii. thuris ʒ. i et s[emis]. tempera cu[m] aq[ua] pluuiali. Colliriu[m] ro
seu[m] i[n] augmento datu[m]. R[ecipe] cathmie ... gummi ana ʒ.
iiii. cerusse costi an[a] exagia ii. opii ʒ. s[emis]. tempera cu[m] aqua.
Al[iu]d ualens obtalmie i[n] augmento ad expellendu[m] dolore[m]. R[ecipe]
cerusse ʒ. ii. cathmie ʒ. ii. ... dragag. gummi arabici
amidi an[a] ʒ. i. acatie opii an[a] ʒ. s[emis]. tempera cu[m] aq[ua] pluuiali.
Al[iu]d ualens pustulis et ulceribus ad op[us] ... hoc ...
... R[ecipe] dragag. ʒ. i. ... ʒ. ii. sarcocoll[e] exag. iii.
... exagia viii. tempera cu[m] aq[ua] pluuiali. Al[iu]d ...
... exag. iiii. costi. ii. acatie. ii. opii xl. tempera
cu[m] aq[ua] pluuiali. Puluis ualens calide obtalmie. R[ecipe] me
... sarcocolle ʒ. ii. fac puluerem et i[n] oculos mitte re
frigeratiue cu[m] albugine oui. Al[iu]d. R[ecipe] sarcocoll[e] ʒ. v. ami
di ʒ. ii. spume marine. iii. zuc[ari]. ii. fac puluerem.
Al[iu]d ual[ens] calide obtalmie et uentositati. R[ecipe] sarcocoll[e] zuc[ari] an[a] ʒ.
vi. cerusse ... an[a] ʒ. iiii. costi ʒ. i. Al[iu]d. R[ecipe] sarcocoll[e] tempera cu[m]
lacte asinino ʒ. vi. amidi. iii. zuc[ari] ii. fac puluerem.

Colliriu[m] ualens ... pustulis oculor[um] ...

... oculor[um] accipiatur ... et albugine oui ... oculi ... i[n]ungatur.

P[er]cussi i[n] oculis fiunt et **De albugine.**

Albugines ex uulneribus uel pustulis et hoc ...
... fiunt ex humoribus ...
... et coagulatis ... si sit subalbus fuerit ...
... ad medicandu[m] sufficit ... si sit ... formos medicina[m]
necessaria. Puluis ualens. R[ecipe] zuc[ari] ʒ. i. spume marine equali
pondere et fac puluerem. Al[iu]d. R[ecipe] zuc[ari] amid. an[a] ʒ. ii. Al[iu]d. R[ecipe]
... oui spume marine equali pondere. Al[iu]d. R[ecipe] ualens obscu
ritati oculor[um] ... et pannus ... R[ecipe] ...
... marina ... et ...
... cu[m] aceto et per septem dies
sole apponatur ... Colliriu[m] ualens ... oculor[um].
R[ecipe] cerusse cadmie ... aq[ua] pluuiali ...
diebus ... an[a] exag. ii. ... spume ma
rine aloes mirre ... opii an[a] ʒ. s[emis]. tempera cu[m] aq[ua] ...
... fac ... dissolue una i[n]
lacte ... puellam et i[n]pone oculis. Puluis. R[ecipe]
amid ʒ. iiii. cerusse cathmie ... an[a] ʒ. ii. Coll[iriu]
m. R[ecipe] cerusse ʒ. iii. sarcocoll[e] ... ʒ. ii. dragag. ...
... camphor[e] an[a] ʒ. s[emis]. spume marine ʒ. i. ...
... cu[m] albugine oui. ...
... et sanguinem ...
... Al[iu]d. R[ecipe] ... cu[m] oleo laurino ... ualet.

Pustula e[st] sanguis q[ue] ad coniunctiua[m] **De sanguine i[n] oculis.**
Pa ... cu[m] ipse crepuerit ...
... ex oculis percussione et ... cu[m] ...
i[n] coniunctiua et ... lac e[st] muliebre cu[m] p
ulu[er]e thuris ... oculis ...
... cu[m] calido ... fac ...
... oculis ... Aqua fenugreci ual[et] ... Al[iu]d ...
i[n] aq[ua] coctu[m] et panno lineo ... cu[m] ... oculis ual[et]
apposit[um] ... oleo rosato i[n] fusa ... i[n] aq[ua]
coctu[m] et panno lineo ... ual[et] ...
... i[n] fusu[m] i[n] positu[m] oculis. Si sanguis sit i[n] oculis ex percussione
... pistatu[m] cu[m] cera ... ad igne[m] ...
... sup[er] oculos ... fugat sanguis.

Lacrime causa ... **De lacrimis.**
Ex humoribus ... ad oculos ...
... humores ... uel ...
... sup[er] ... tenebrositate[m] ...
... Si ex uenis sub ... sunt lacrime cu[m] ...
... Si ... que ex uenis ... ex sup[er]ioribus
... i[n] positu[m] et sup[er] fronte[m] ...
... emplastra i[n]ponantur. Si a uenis sunt ...
pill[ule] de ... pill[ule] cochie uel pill[ule] ...
... uel ... antidot[um] ... theodoricon et ... In ...

... ualens ... collirium ...
... oculis ...

tale quod conforatiuum ponendum uini hic curatiores deficerit.
In oculis hoc collirium ponatur. Rx. ceruse dragmas .ii. folii ros.
ponderis equalis terantur cum aqua pluuiali. Item defensiuum lacrimas ua
lens obscuritatem pruriginem rubori. Rx. emathite. calcitheos
ana ℥ .ii. memitha. galangam. cathimie ana ℥ .i. costi opii spice
aloes ana ℥ .ß. fiat puluis cum succo maratri distempera. Item Rx.
Gummi thuris. ceruse ana ℥ .ii. opii ℥ .ii. dragaganti ℥ .ß. cum
aqua pluuiali terantur. Item. Rx. acacie ℥ .x. opii ℥ .ii. et ß. cinnamomi
thuris ℥ .ii. et ß. mirre. aloes ana. crocus .i. plum. Item Rx. cod
eis in censis gumi arabici non proficiat. ana ℥ .ii. amidi. cinnamomi.
ana ℥ .i. tucie idee ℥ .iiii. camphore ℥ .ß. De lincernaticis.

S uenit quando a uespera in tantum non uidentes. Auribus usum.
Cephalica uena est incidenda et diarodon yera pigra. pillule stomaticon
et leui cibo nutriendi sunt. Abstinendum a cena in nocte. A
cerpiat ex capitium ignis assatum cum piper inponatur longum. hoc
uniectacione in effluente uirtute in oculis et carnem illam
manducet. si oculi fumigentur in eorum illa. sali in aqua accutum
adiuuat. De communi oculorum tenebrositate.

V isus defectio ex multa est oppilatione, ut de fumo a stomacho ascen
dente. Si fiet a stomacho ante sunt ℥ .ii. yera pigre in fermo. si uini
dit. A stomacho est intelligitur si non ex mala est oppilatione oculorum.
Intellectio a stomacho ueniente. dandum est yera pigra. pillule aurea et p
illis accedit. Vtatur assidue uomitum. leui cibo et subtilis.
Et continget ex excessu humore inter cristalleidos et uiceon sed cura
uniuuante. unde cephalica uena est incidenda et nunc aufferendus
est sanguis quantum illic expedit patientis. maiori est yera pigra
sed cum dandum cerebrum mundificando et ex uenis quam in oculo per sic ang
ulis auferendus est sanguis et singulis temporibus. Cataplasma sed ponendum
collirium de feniculis facit. Oculus id est felliculum tireum uel
aerium ad hoc est bonum. maius cum carnem comedendum et ex uapi
na uiuentium. Collirium horum inueniat cum melle bene excoctum
et colato misceat et oculis inponas. Collirium ualens obscuri
tati oculorum lacrimis. mundificatio est prurigine et clarificatio
uisione. Rx. anchimoni. tucie idee ana ℥ .iiii. salgemme
℥ .ii. memitha ʒ .ii. camphore ʒ .ß. tucia zarcamoni tere
cum uino albo et cum aqua et .ii. octo diebus fac de omnibus alius pullus
fiat et misceat et postea desiccetur. Item ualens obscuritati lacrimis
prurigini fluxui palpebris ex calido fumo. Rx. sarcocolle cum
lacte mulieris nutrite ℥ .ii. tucie ℥ .i. ceruse amidi ana ℥
.i. dragaganti calcitheos. thuris. gumme non proficiat ana ℥ .ß. spice
cathimie. aurice et argenti. ligne marine acacie ana ℥ .iiii.
fiat puluis et tere cum aqua rosata et omni succum mel gumatum
et ualde non ualeat auriante. fiant postea et succo maratri. postquam
pone dies ii. ob hoc fiunt. tantum mirre ʒ .ß. camphore et zinze.
ʒ .i. Item Rx. costi ℥ .ii. piperis longi ℥ .i. piperis exiguum .i. gr
℥ .iii. sal armoniaci ℥ .ß. de omnibus puluis efficitur.

Hic autem ... in die clarido ... ex nimia claritate in lumine et subtilitate uisibilis spiritus dispergitur et spiritus magis ... quam magis uidere de nocte quam de die subtiles sunt spiritus et claros ... ex claritate aeris et sic bene uidere de die ... dispergitur spiritus uisibilis.

Aliud. Rx. ceruse ℥ .ii. cathimie. aurice. acacie ana ℥ .i.
cretheos exiguum .i. emathite. dragaganti gummi ana ℥ .ß. spice
camphore ana ℥ .ß. fac puluerem et tere cum aqua rosata et fac pillulas
in modum lentis unam cum aqua rosata distempera uel cum lacte mulieris
uel sine cum albugine oui. De auditus diminucione.

A uditus obsuraditur est ex maiori parte auferri. unde quidam phi
losophi auditum uocauerunt potentiam esse minoris operatio non audiat
et plerumque uidetur. Vt est errore auferri et surditas uocatur. ut per
uersitate et auditus sunt grauiores. sunt cum ... sunt. sicut cum audit mo
lendini sonum uel cuiuslibet rei sibilum. Quidam nil nisi de auris origine. hoc
autem passio aliquando sentitur. aliquando non. unde oportet de errore in ipsa patien
tes in auriculis soli opponi et in media lucida intus aspicere ubi si
uideamus apertum seu pustulas uermiculas siue omnes multitudines uel
res extraneas aliquas sicut puluerem aliquem lapidem siue uermem in
telligendum est causam passionis et sic dicitur medicandum. Quod si forte
nulla uideantur causa non aliquid horum sunt. Intelligitur quod neruus
audibilis patiatur et si ex crossis seu humoribus fundit ut solet
ex causa uentositate uel per frigidum aptum. patientis ibi exaudire
guttatim non sit intelligenda. Aliquando obliuionem patitur. Oportet quod cum
medicina subuenire capitis mundificante. sicut stomaticon
yera pigra. Fumigiam fit capitum cum aqua calida uel herba calide et
diuretice sic coque. Caput minutiones et gargarismata ex calidis
et diureticis sunt facienda. Calida olea apponenda sunt in auricu
lis. sicut anetinum. camelon. amigdalon amara et sili
a hiis. Item accipiatur ellebori albi et castorei ana ℥ .i. nitri
℥ .ß. in bono uino coquitur et in auriculis iniciatur. uel decoctio
ne ellebori albi fiant subtilissimi puluis in aceto quam au
riculis cum licinio in fusio mittatur. Postea oportet medicinam dari
in auriculas in modum cum sit nuota. ut duri tolleret. Il
lam auriculam ex uoce parato aliquid magis quasi seu uelocius
sumat. unde Galenus ubicumque hoc contingit necesse est ut au
feratur auditus sicut et tonitruum. De tinnitu aurium.

S ibilatione uel alias susurrationes aurium auricule sonitum in
uidentur uenire. intelligendus est ex crossa uentositate uel
ex uiscosis humoribus per auditus defectionem uel uentositatem
quibus re alia intercedente. Aliquando est patitur ex acumine au
dituum. Si ex crossa sit uentositate. coquendum est. Si ex crossis
sit humoribus quorum in ferreo gignitur. non tamen quod sit fortior
uentositate uel grossis humoribus unde ut sunt medicabilis
cum stomatico. yera pigra. gargarismis. sternutatoriis. po
natur in auriculas oleum rosatum cum aceto et castoreo. eodem
in mirra et uerum cum oleo roseo distemperatur quam cum penna in su
la .b. uel ter fundatur auriculis. Fiat uinces cum oleo roseo
fiat potum cum lacte mulieris et oleo roseo uel. Castoreum postea calidis
oleis calidis. Ex defectu uero uirium aceti calidi cum succo absin
thii perfice. Oleum uiolarum cum oleo rosato et fel omnium et succo

Cum sunt ... opinionem ... intellectus ... pingendo ... aliquando reperta ... cum succo ... intellectus ... anguillo ... ut sanguinem ... in sepe illuminatus ... facies rubeas ...

porri, pistum. Oleum etiam hmore calida in auriculis sit ponendum, semper non pure ut solent, sed primo cum calefactum. Unguentum valens ad guttam audiendi in sonitu et vocibus ex cella ventositate vel dolore vel frigiditate venientibus. Recipe autem Iohannis damasceni. Recipe cepe albi, castorei, costi, ana ʒ i. rute, nitri, piperis longi, ana ℈ i. fac pulverem et in te ʒ iiii amigdalon, anetilon, camomilleon, nardileon. Quelibet horum coquantur quod ad solum remaneat olei, colentur et in auriculis ponantur. De dolore aurium.

Aliquando auricule ex oppilatione patiuntur.
Aliquando ex inflatione vel frigiditate. Sed calore vel rebus inde nascentibus. Si ex calore, vel frigiditate. Si ex calore nimium sentiunt ardorem et refrigerentur. A frigore accipe conio in frigido. Si frigida sit cum calore olei rosacei cum ovi albugine mixto vel oleum rosatum cum lacte mulieris. Succum cum suco cucurbite vel oleo violaceo vel aceto. Si dolor sit nimius cum oleo rosaceo vel violaceo ponatur. Item opium cum amigdalino amaro, nardinum, rutaceum et liliaceum. Si aures doluerint ex frigiditate seu asperitate vel ventositate, oleum laurinum, anetinum, camomelon, amigdalon amarum, nardinum, rutaceum et liliaceum. Calida appone. Olea aliquando bovina vel ovina urina admisce.

Aliquando auricule patiuntur cum sanie. De sanie aurium.

Si autem dolor sit nimius, a medicaminibus incipiatur dolorem extinguentibus, sicut est opium, oleum rosaceum et ovi albumen solet cum oleo rosaceo et ovi albugine coctum. Sane cum licinio auriculis infundantur. Cessante dolore talia sunt imponenda unde sanies mundificetur, sicut est nitrum, mel, vinum, acetum, lac mulieris, fel ovinum et bovinum. Hec omnia simul cum licinio imponantur. Item Recipe castorei ʒ ii. thuris, mirre, aluminis, croci ana ʒ i. fac pulverem et tempera cum vino. Item Recipe opium, menthe, vinum cum melle, apium, absinthium, sic vina acri sicut calida. Cortex radicis sicut cum oxizaccaron coctum et in auricula missus valet. Similiter rutaceum sicut est nitrum, opium, castoreum equali pondere pulverizetur et cum aceto mixta auribus cum licinio imposita valent. De sanguine aurium.

Si sanguis subito et sine dolore ab auribus exierit, sicut aliquando ab exterioribus sive interioribus accidat, intelligitur esse in corpore. Quia natura laborante expellit. Oportet ergo auriculas mundificare ne remaneat sanguis non mundificatus. Sed tamen cum suco porri et aceto. Galla similiter cocta cum aceto. Cornicibus malignata cum aceto coctis et sucus rerum cum aceto et galla. Si sanguis ex percussione vel vulneribus exierit, teneat bolum stirpe acceptum cum aqua et sale coctum et pix alba. Horum est bibere auriculis imponenda.
Si dolor ex percussione sit, intus imponatur cum licinio anisum pistatum cum oleo rosaceo mirtino sive cocto valet.
Si doleat ex percussione vulnerum, intus fel bovinum

et murra et pista cum oleo nardino mixta auribus imponatur.
Si dolor sit in auribus. De omni re in aure cadente.
Si quid quod ibi ceciderit sive lapis seu pulvis, oportet auriculam ponere solis ut quod intus fuerit videatur. Si in firmum aliquod sentiatur quod a surbis delendum. Si fictor qui ibi se aqua coadunatur, quod oportet desiccari, pure valet. Si dolor tantus sit ut non possit desiccari accipiatur unctum et auricule imponatur. Et accipe oleo iniectum exterius foco accendatur ut sic calidum humor ille desiccetur vel cum lana oleo calido infusa et auricule imponatur. Vel quibus tenebricinum involutum quod rotundum sit et subtile lini et intus cum pulvere auricule impone. Ille enim humor in calore illi involuto rotundo quod si propter hoc non exeat extenuatio naribus oppilatis est inciendus. Si reptile intraverit aures, sicut fumum pisciorum sive calidus mittatur. Si vero ex vermibus ibidem nascentibus dolor sit in auribus, cantulla sub dolore imponatur et sanguis. Si sic non exierit vinum in quo coctum sit absinthium vel plus oleum piscium et sic calamentum succum infundatur. De naribus et fetore.

Aliquando homines in naribus fetorem patiuntur.
Humores quoque in ulceribus esse videntur vel est ex humoribus salsis et fetidis a capite descendentibus seu exalatis non solum humoribus ex multis pustulis seu apostematibus fetentibus. In naribus autem confinitur nichil quod horum ibi videtur expendimus que a capite egreditur. Caput ergo medicetur cum yera pigra, yera Galieni, yera logodion, theodoriton et aliis. Capite mundificato ad nares est redeundum, in quibus sic calidi sunt humores designantur qua per nares sentiuntur ardentes et pungentes, sed cum appo nendum unum refrigerentur. Semen mandragoras linendum cum oleo violaceo et rosaceo.
In capite ponenda aqua in qua mirtus, violaceum, rose et cortices papaveris sint cocte. Si ex pustulis vel vulneribus sit cephalica vena flebotomanda. Non quod contra scammoniam flebotomare nequiverint et ab humiditate narium reminuantur nec digitis nec manibus pustulas attingant seu fricent. Si pustula nimia sit humida vel liquida, oleo mirtino vel violaceo seu rosaceo est ponenda. Hoc unguentum est ad habendum. Recipe litargiri, cerusa, cathimie, auri, ana ʒ ii. Acacie, galle, sandali rubei, gummi arabici, ana ʒ v. Fac unguentum cum oleo violaceo si pustule sint sicce et alias ulcerosis sit semina citonii, psillii, centumnodie et siliqua sint humidanda. Unguentum Iohannis damasceni in ulceribus narium vel pustulis liberandis carnibus superfluis. Recipe cere albe ʒ iiii. medulle bovine ʒ ii. dragaganti, gummi arabici ana ʒ v. olei violacei si sanies sit quantum sufficit et semen citonii atque psillii. Unguento ungendi sunt cum ... Pulvis calamenti naribus insufflatus succurrit pustulis fetentibus. Similiter ... alumen cum melle distemperatum vel licinium unctum est naribus apponendum.

ouendū. Si [illegible] pustule [illegible] ul caro suplflua
nascat' pfectior medicina ē ut īcidat'. Deīn mire
aluminis [illegible] ʒ. i. mirram' cortice coloquītid' ʒ. i. n[illegible]
ʒ. s. fac inde pulūem & linino aceto īfunde ⁊ naribz
īpone pulūem sup aspgens. Si [illegible] ex ipso qilz narib
ī nasat' ossi [illegible] accipiant' nigella [illegible] cort' oīa
[illegible] suco [illegible] ⁊ cū oleo uiolaceo [illegible]
tio cōficiatur. De corizi.

Coriza ē exō nāni humoris descēdens a pīa capitis
p nares. Que sēp frigore ul calore augmentat' sī mīt
to mag' ex frigore. Cā cui' mutatio ē aeris assidua. Cū
āt aer ī autūpno ē mutabilior ⁊ coriza ī h' tēpe ē fre
quentior. Si ex calis fiat humoribz ⁊ acutis. Īfirm' calorē
⁊ aspitatē sētiet īnaribz q̄i fumū ignis. Si ex frigore
erit ueto. Cū ergo uideam' stillā p nares egredientē tenu
ē liq̄dā ul acutissimā ppendit' īnicio morbi ⁊ humor
es eē īdigestos. Si īspissari incipient ⁊ ab acumine suo
desisteret morbū dat īntelligi augmentari ⁊ iā īcipientes
digi. Cū āt augmentata desistat nec īclinari incipiat statu
morbi ppendat. Cū humōr diminutio morbi declinatio ē
īntelligenda. Que medicina ē īcipienda ī [illegible] in [illegible]
morbi. Si fiat ex calore mediocri ex frigore. Sit sup
apud īclinari [illegible] rosa [illegible] Sub
sup lapide calido aceto īfusū subfumiget' cū zucco ⁊
[illegible] bombacina. Cap' apiat' [illegible] fumū [illegible]
cū furfure [illegible] aceto īfuso ē subfumigand'. Epi
thima capi cū olo [illegible] ⁊ camomilon [illegible] ponant'. In
naribz camphora olīo ros ⁊ aq̄ rosata [illegible] Laua
dū ē cap' cū aq̄ [illegible] balaustia ros [illegible] Preci
piend' ē ne [illegible] a naribz audeat exire. Cauē
dū ē ne ī pulmonē [illegible] descendat ⁊ cā peioris morb
i fiat. Nō supin' sz ī lateribz iaceat. Balneū ī aere seu ī
[illegible] hēant. Cibū lene ⁊ facile digestibilē [illegible]
[illegible]. Si coriza sit ex frigore cā cala ⁊ subtil' ē adhibē
[illegible] aq̄ [illegible] mellilot' aneti
[illegible] Item [illegible] cū [illegible] ligno aloes. Et
[illegible] [illegible] caput
[illegible] [illegible]
eo [illegible] ⁊ naribz [illegible]
[illegible] caput [illegible] ex corizā [illegible]
fiat nigella [illegible] cū olō ī nares [illegible]
[illegible] comedat calida plenitudinē caueat. De flu
xu sanguinis naribus.

Sanguis fluit enarībz [illegible] uolut [illegible] ul' fre
nesi [illegible] ⁊ [illegible] ex motu [illegible]
⁊ sanguis. [illegible] ex [illegible] ē [illegible] ī corpe.

[illegible]

[illegible] cū bulliat ascēdē fumū sic ad capit [illegible]
plens uenas crepat ē curit [illegible] Aliqn̄ [illegible]
p se crepās. fluxs sit sanguis. Si āt ī [illegible]
sanguis cephalica uena [illegible] Si sanguis [illegible]
sit naribz a dextis ē minuend'. Si a sinistris [illegible]
manu' ait. Ligent' extremitates [illegible] cū pānis lineis
[illegible] oībz [illegible] ī [illegible]
cū pedibz ē mediante. Conteres [illegible] ī cellos [illegible]
[illegible] ī castello ī fusa. Galla ē [illegible] ⁊ aceto l
fusa. [illegible] camphorā cū galla puluis [illegible]
mo naribz ī ponas. [illegible] fiat [illegible]
ros cū suco [illegible] ponant [illegible]
aceto [illegible]. Cataplasma de [illegible]
[illegible] cū suco [illegible] aq̄ ros ⁊ aceto [illegible]
In fernū iaceat supin' ⁊ [illegible] cū [illegible]
cū aceto [illegible]. [illegible]
ī fusa ⁊ naribz [illegible] sanguis [illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] De rimis labrorum.

Labra aliqn̄ [illegible] pustulas patiunt' [illegible]
uulnā. Si ex acutis [illegible]
mend' ē olo ros ⁊ uiol' ul' cū cera ⁊ olo [illegible]
[illegible]. Si pustule sit [illegible] cū [illegible]
labra ungant' ul' cū [illegible] rosa [illegible]
[illegible] cū aq̄ [illegible] ʒ. v. [illegible]
ʒ. iii. [illegible] ʒ. i. [illegible]
ʒ. s. [illegible] Si cū [illegible]
lingua [illegible] cap' ul medulle [illegible] lab' [illegible]

Lingua aliqn̄ motū pdit. De grauedine lingue.
[illegible] ⁊ sensū amittit sermonē. Cui' cā ē ex [illegible]
[illegible] a cerebro uenientē ul ex [illegible]
[illegible] ul [illegible] alia [illegible]
ia ī ipā lingua [illegible] ex ipso mala ex [illegible]
ex frigiditate [illegible] tumor [illegible]
si lingua nimiū uideat' tumida [illegible]
[illegible]. Si [illegible]. Si [illegible]
[illegible] pustule [illegible]
[illegible]. Si lingua sit [illegible]
[illegible] macula [illegible] ⁊ alia [illegible]
[illegible]. Si sermo auferat'
[illegible]
[illegible] lingue ē ex [illegible]. Hec oīa cū [illegible]
[illegible] plenitudinē medicī ul [illegible]
[illegible] ē
[illegible]. Cū humores cū [illegible]
[illegible] humoribz [illegible] ī [illegible] ē cū

medicaminibus. Si morbus sit ex cerebro vel nervo
quem tussis itur. dandum est vinum cerebrum mundificatum. sic
fortissima. Galienus. yera logadion. vinum sit thodori
ton. yporaston. yera archigeni. yera pigra. et in initial
lis pungentibus cum gargarismis stimmatobus calidis et odo
riferis. Fumigetur caput cum aqua calida vel camomilla. aneti
melliloti et similia sint cocta. vngantur caput cum unguentis
calidis et dissolutivis. Si sit in lingua mala complexio calida flo
mate sit ambe vene sub lingua. Purgandus est cum mi
robolanis. cassiefistule. In principio calidum gargarismum faciamus cum
succo solatri. portulace. borraginis coriandri. succum mali
granati cum aceto. Si frigida gargarismus faciamus et aqua vel rosi
cadeum lenes. et liquiricia sint cocta. Si dura sit asperitas g
argarismum cum lacte fiat et sapa vel et aqua vel sic sicca et mi
nimum sit coctum. In siccitate et humiditate aspicias quia albedo
et mollicies portendunt. deinde vertas quas diximus. et exer
cicium maiorem. Fricemus linguam cum sotrugene phyloni
o. Sepe balneandus calida sicut aqua aerea. gargarismum fiat
cum sinapi et melle. At Johannes damasceni quod dissolutio
fila lingue ad capitis valet dolorem et paralisis. Recipe auguarum pi
rethri. ℥. ij. piperis nigri et albi et longi. cinamomi. ysopi. nigelle
saxifrage ponderis equalis. Fiat pulverem ipsa cum sapa. fiant
et gargarismum cum oximelle. Si pustule sint in lingua vel in
linea recipiatur ut sucus cassie sub lingua teneatur vel ar
nogrossa solatri. cum quibus sandali misceantur rubri. vel aqua
vel sumac balaustie. lentes. mirta et rosa sint decocta. Quod
est mediatius impone de bucca dicentur. Si ulcera sit
farina lentium. oleum rosarum. cera. ovi albuginem. medicam
supponenda. hec confricantur et ungantur. Io damasceni fiat.

De dentium dolore.

Dentium magnum est iuvamentum
magnumque homini tormentum ipsorum non in qua patientiam qui
in patientibus acutis corripientur. Quorum passio est duplex cuius
distinctio ipsa visa est visui sicut putredines fetores eru
ptiones perforationes motiones huiusmodi. et his similia.
Est et alia visui non apparens sicut cum nimium dolorem sentiunt
et tamen dentes sani apparent. Causa est nimium humores a capite de
scendentes seu a stomacho ascendentes. vel humores acuti in gignuntur
vel putridis cibis. Ex acutis humoribus dolores nimium et pu
lsus sentiuntur propter acredinem humorum. Ex putridis cibis de
ntes sic sicci gignunt qualis intercepta cum videntur. Signa
secundum dentes cum capitis dolore ex quo generalis est in capite. In hac
calor in facie. Quibus intelligimus est causa sanguinis et colera de
scendente a capite. Ex stomacho quia calor et fumus ascendens ab eo vel
liquor amarus procedunt. morbum esse certum a stomacho. In
dolore non adeo magnum facie inflata. capite gravato humores
flatum seu melancolici a capite designat. Remedium dolor

in stomacho et acida ructuatio certificat morbum esse ex frigidis
humoribus in eo. Ex calore vel frigiditate solutis si dentes pati
antur vel tamen dolent sic ex humoribus. Aliquando dolent ex calo
sicut potu aereo calidum vel frigida. Si non dolent propter
humores qualis sit in quantum est oportet. et si a stomacho vel capite ve
niunt. Si humores calidi et acuti de capite descendunt ce
phalica flobotomanda est. non quod obviet cum sic timens
et calidus. Post si cum sit minuenda ambe sub lingua
vene. Dandum est catarticum de yera pigra. cassia fistula.
Si sit a stomacho calido purgetur de ton. et auree sit dande. Ita
tamen cum mirobolanis citrinis et oxi sirupus et vomitus vim
gerit. Dolores dentium ex frigidis humoribus a capite descen
dentibus cum thodoricon et similibus purganda vehementibus et simi
lis dolores a stomacho venientes. gargarismos faciamus et stimma
tibus ex illos humores capitis purgantes. purgantur hu
moribus capitis sicut stomachi cohibetur ad dentes cum stomacho
cum plusquam dentes confortantibus et huius recipiantur.
Calore in buccam sucus solatri portulace. sanguis et apponendum
vel mirra cum aceto mixta. In dolore ex frigiditate
dentes fricentur cum ℥. ij. et melle. In siccitate et humiditate pirethri
et staphisagria. ysopi. pulverum et cum melle et aceto te
peratum. Acetum et sale in bucca ponito cum piper. radice et
coloquintida sunt aceto sicut mille granorum super dentes ponenda.
At valet ad dolorem dentium propter frigiditatem et etiam ventositatem
Recipe. pirethri. ysopi. eius nigri. radicem calamentis cucumeris
silvestris. radicem cappari ana ℥ i. coque cum oleo et aceto vi
dentur quod ad solum olium remaneat. in dentes fomentando do
lentes post tamen tolles cum oleo roseo mixta ex parte dolen
tium dentium in ea lanam. Si tamen dolor non mitigetur.
philonium super dentes ponatur. vel sotrugene vel tyriacam
maiorem. Si nec sic dolor cessaverit vel alia mitigativa
apponantur ut opium iusquiami et similia. Si dolor ex frigiditate
sit radix cucumeris salvatice. ellebori euforbium super de
ntes ponenda sunt. ex quo in principio morbi vel statu est ob
servandum.

De dentibus putridis.

Dentes aliquando rumpuntur. aliquando perforantur. aliquando ex humo
ribus in colorem citrinum viridem seu nigrum mutantur. Hic est
ex humiditate putredine vasorum pessima. quod ex malis cibis
vel stomacho generatur currere per venas ad ligamina dentium. Cum
medicamen velimus eos in firmum confidentes ut humidi dentes huo
res purgentur et post cum re confortativa et mundificativa ad
dentes redeamus. Si hec eos humectativa curare et a dentium
incipiatur medicamine. In dentium radicibus si perforatio fiat
vel concavitas vel galla vel pulverem plurimum cum oculi
lucio vel terebentina dissipemus et dentibus supponamus sul
phurem et incensum vel cum melle ipsam valet. Item

na assata cū aceto tēpata ualet. Lac ficuū cū pan
no lineo z picula ī dētes ponam' cū aceto mixtum
in' bucca ī iū lauem'. Silr' z pote ualet. Si dētes sunt
pforati z dolores nimij uermes hūe tāte ī diligēd
uū mirū storachia foramina ī ploant. Silr' pipe p
tiretro ul' phionio seu opio mixtis z coloqntida scie
ei ī forani subfumiget' ol ħit apud. ut iusquiamo ul' si
nap suū dēte camino dolor ē h mitigit z humet ex
pellitur. Ad uisqam sem iole. sem porri tēpa cū pi
cula z dētiū iple foramina. Ad Rx arsenicū sandr
achie añ exag. i. aluminis gall. añ ʒ. i. spume mari
ne. puret. mixe. oli lucij. gūmi. añ ʒ. ɜ. tēpa cū uin
o z mitte ī eadē foramina. Si p hm̄oi dolores ñ mi
tig. dētes ferro extrahere oport. ul' ī cadat̃ uideat den
tiū si ex aliq̃ ōnio extrahere uelqam. z h mixtam medi
camina. Rx. farin de frumte. ʒ. i. tēpa cū lacte tenui
allu z ī pone dentiū dolore. Vt si denta sem ponat' siū
ferro cardamo. Silr' fece oli cū oleo coctā z ī spullū
mel rodiacū ī pone z ido fiu. Radix coloqntida cū ace
to tēp. dētes fit. Radix cito cū actlsi z pucter' eqli po
dere tēpa cū aceto z sale z idē facit. hec ñ tangant a
se[...] dentibus. De dentib; cōmotis.

Dentes aliqn mouent' z ā mot' hūores sut ī den
tiū radicib; de locō dētes. Q' si sit acuta. necē ē ī den
tib; foramīa z putredinē effici. q' si ñ cōmūs i hūou
b; h ut ī furni sit plen' purgand' ē z mūdificand'.
z p eā re steptica z siccatiua ad dētes eurdare redea
nt. In acutis q̃ hūorib; cephalica uena minuat'
aut ī ēmor scarifentur. de iñ acacia accipiat' z dēti
sup ponat'. Galla cū aceto cocta gingiuis mas facit
Corticē malīgranati sumac balaustie. stingit dētes cū
aceto coct. libi gall. ī aceto posita z exsiccata atq p
ulūata sup dētes ē ponēda. Ad. Rx. gall. aluminis
a capitine. cortic malīgranati eqli pondē pulūa z tēpa
mixtes uīa' z exīue. Et si dentiū mot' ex flūine sit h
umorib; aluminis. ʒ. iiij. salis ʒ. ij. facta puluē sup
dentes ponam'. cū alumīe dentes subfumigent'. Ad
Rx. alum̄ ī centū cumīn tantar sale eqli pondē pul
uera z ib z sup dētes ponet. In autīclis pacienda sē ola
dētes sē fricandi de hus q̃ dicam sunt. dentes pacient'
ex cibo u acruminib; ī qb; p medicina porrulac ei sue
acet. mutet. l' nucol' l' amigdale sē masticanda.

Demū colores aliqn p' dentiū. De colore dentiū.
mutant' putredinē ul' limositat q̃ ex frice m'
hus fricationib;. Rx. sulphur. cbuste. spume marine.
añ ʒ. xv. salgeme ʒ. xxx. sit puluē in dētes fricato

[marginal note, faint:] [...] puniē pudigis scarcel rotus [...] cor[...] [...] [...] [...]
tasti z ponat' ī mano z bullur p diē integrū [...] [...] [...]
mucillaginosis[...] [...] [...] [...] [...]
[...]

Album dētes efficiant z mūdificāt. Rx. farin o[...]
que posita ī canna bombicina cū mell p' diū [...]
tepa post zeu autē cōbusta post cū sale ex[...]
tricet. Ad dētes albificand. sanguinē gingiuar astringēs
bonū odorē fac. Rx. Gallie muscate spume maine sal'
ī corusti. cornu ceruini ī centū añ ʒ. iiij. aluminis ni. cor
tic malīgranati. gall. balaustie. spod. spic. cardamo.
costi lig' aloes añ ʒ. i. fac pulueē. Ad dētes mūdifi
cād z bonū odorē fac. uuula oxidentē lenit dolorē g
ule ans z dentiū allemat. Rx. cornu ceruini ī centū ʒ.
xij. cepe. pipis albi añ ʒ. iij. mixe exag. i. aluminis
sal' armoniac añ ʒ. i. fac puluē z cū sepia tēp sup
carbones assa p' tritū puluē. Ad. Rx farinā ordei z sal'
cū mell tēp. z ī cenis añ ʒ. xv. cocule maine ī ceste
spume marini añ ʒ. viiij. spod ij. uicaij. cinis. boli.
marmoris albi. lactis uetis z albi añ ʒ. ij. sandal' rub'
gallie muscate. sem rose spic añ exag. i. puluer.
Ad. Rx. ungule capine. ossiū dactilor. cocule maine
ossium mirob. pond' eqle. hec oīa p' sue ī cenisa. spum
am marinā gallā muscatā eqli pondē pulūza.

Gingiua aliqn infirmat'. De gingiuis.
patit' ex putredib; ex mollicie. ex pustul' ex ui
lnere. ex apic[...]b;. Gingiua patiente z cor' pe neceē ē.
patiunt' ex corrupit hūo. ub' putrefactib; z multū ad
oīe facientib;. Mollicies fac fluxū apd ex calidi hūori
b; dolorē nimiū z pulsat. Ex frig' ñ dolorē ñ pulsū
fac nimorat[...] carnis z ei decisionē frustratā ex acu
ut hūoribz dētes ce. Gd' sit a. iiij. mode ut ē ex toto
cadit caro l' dētib; uicina minor l' excrementas ul' int
dētes ī sculcata. In mollicie curand. cephalica ī cadat' ue
na. l' si q̃ nūi si pruenit. collū scarificadū ce laue deiñ
bucca lauada cū re hūiturs aīa lie cū suco arn
ogrosse. sumac. mixe. balaustie rose simil' ul' sep[...]
coctor ī aq. ite lauada cū aq z puro aceto aq̃ s rose
In apiē aīl o ē scarificatī z abscīde de carne ī fisse dan
z bucca cū suco solat. lauāt l' coliandri. l' cū aceto ul'
arnoglosse suco mixta ul' lacte acido. ul' ē tomū ī ace
to coctū pote. In apiē frio si sit ex plenitudie. bucca
lauem' cū aq̃ ī q coct sit mastix ul' cū aceto ī q̃ scilla co
cta sit ul' uino ī q sumac ul' aq cū mell cocta ul' oliua
rū sit. In pustul' ul' uulnib; aq̃ rosacea bucca lauet'. ul'
aceto ī q rosa sit cocta l' balaustia. In uulnib; z pustul
ex siccitate aq̃ rosacea cū psillio ul' seme citonij. ut pd
ce. Si ex diminuē sit carnis dētes medicina solidatiua
z carnis oplētiua sit sanguis draconis thus farina ordei mel
acetū. De fetore oris.

[marginal note, faint:] Simplex et puluis olibani mastic boli ... z [...] z [...]
appositi [...] ad fetores remouend' ... purgatio cū pill [...]

Dum in ore ex putredine nascitur gingiue et dentium. Si
in ferro adiunctis dignus in hiis diebus [illegible] feceris in uen
tre intelligi potest quod ex putredine filius sit in illo. Si autem inueni
tur de gingiuis detur medicina humores desiccans et carnem
[illegible] putridam et carnem sanam renouans. Bucca lauetur cum
aceto in mixta aqua et balaustia. Sumere debet lauari
et gingiua. [illegible] cibi ibi remaneant. Frictionibus utatur superi
oribus. Cibum humidum caueat maxime lac et ex lacte facta.
Medicina utatur que bucca per ut diximus odorifera. Si inde
gingiue sint putredine est flatus mundificandus cum [illegible]. Sepe
fiat cum uomitu et pillule de yera pigra et cochie et aurea sto
matiton maior. Abstineat ab omnibus generantibus [illegible]
nibus [illegible] flegma generantibus. Gingiuas et os [illegible]
no [illegible] et cum uino lauet odorifero. Cortices [illegible] masti
ce. [illegible] pillule Johannis damasceni odoramento [illegible] ou. Recipe
gariofili nucis muscate cinamomi [illegible] macis ana ʒ. viii. carda
momi ʒ. vi. ligni aloes ʒ. i. gallie ʒ. v. Fac puluerem tempera
cum aqua rosarum et cum succo malorum. Postea pillule fac in modum cicer
is et sub lingua unam uel duas teneat. Ad idem ualet [illegible]
Recipe [illegible] cinamomi aloes [illegible] cardamomi maioris garo
ana ʒ. ii. galle [illegible] preciose. Sanguis [illegible] gallie muscate
spice nucis muscate rose ana ʒ. ii. yera pigra ʒ. iii. Fac
puluerem et succo apii tempera. Facies pillule de aqua rosata. Ad
Recipe cinamomi [illegible] garofili nucis muscate mastice ligni a
loes [illegible] rose [illegible] i. sandali albi [illegible] cubebe.
cardamomi galle camphore ana ʒ. i. Fac puluerem tempera cum
uino odorifero et fac pillule et ea in bucca teneat. Os la
uetur cum aqua uel aniso mel. [illegible] uinum odorife
rum commisceatur. De morbo oris.

Os aliquando solum infirmatur nullis aliis [illegible] sibi inuenit
infirmitatibus. [illegible] pustulas uulnera et [illegible] que cum se
parantur ex corruptis humoribus aliis [illegible] ad buccam descendentibus.
Si rubi [illegible] nigredini [illegible] et tollent dolorem.
et ardorem. Sanguis est et cola rubea. Si autem [illegible] dolor ual
de et ardor intelligitur esse flegma. Si in [illegible] nigredinem [illegible]
[illegible] est molestus et timidus ne ad [illegible] deueniat.
Aliquando in ore uulnera nascuntur. [illegible] uulnera in labiis siue
in lingua [illegible] maxime lateribus [illegible] de acumine
[illegible] salubre [illegible] medicaminibus in
[illegible] sanantur. In [illegible] si [illegible] pessi
mum est. [illegible] de pessimis naturam humoribus. [illegible]
[illegible] pessima [illegible] magna [illegible]
[illegible] humores [illegible]. In [illegible] oris infirmitatibus med
icina [illegible] repugnans humoribus [illegible] in principiis maxime
debet fieri. In medio repugnatiua et desiccatiua [illegible]
a dissolutiua [illegible] hordei. Ut [illegible] post uid

[illegible] humores [illegible] uel flegmatica dissoluatur. Med
icina in initio repugnatiua [illegible] est data. [illegible]
oris [illegible]. [illegible] uino aqua [illegible] sumac mir
ra balaustia uel [illegible] humoribus minuit in [illegible]
[illegible] dissoluentibus. [illegible] et [illegible] adm
[illegible]. In oris [illegible] humore in [illegible] data est
[illegible] dissolutiua [illegible] repugnatiua. Si in solo ore
sit uulnus uel pustule toto [illegible] plenitudine careat. Lau
etur bucca cum succo [illegible]. [illegible] sandali rubi et [illegible]
[illegible] deinde est [illegible] medicamen. Hoc medicamentum
Johannis damasceni [illegible] pustulas oris uulneribus
et ulceribus. Recipe lenticulam mundatam [illegible] ana ʒ. v. cori
andri [illegible] sandali ana ʒ. iii. spodii seminis rose semen
portulace [illegible] ana ʒ. iii. [illegible] balaustie [illegible]
losse ana ʒ. i. Facta puluerem suppone et cum aqua rosata la
ua uel succo [illegible] uel succo coriandri. Ad ualet
[illegible] pustulas in gingiuis et [illegible] gule et maxime pu
[illegible] et [illegible]. Recipe amidi ʒ. vi. [illegible] spodii ana ʒ. ii.
seminis [illegible] ana ʒ. iii. [illegible] ʒ. iii. cardamomi ʒ. [illegible]
[illegible] Fac de [illegible]. Ad idem Johannes ualens [illegible]
Recipe seminis rose [illegible] amidi [illegible] nucis muscate ci
namomi ana [illegible] i. camphore aluminis [illegible] ʒ. ii. fo
lii ʒ. i. de puluere fac [illegible]. Ad [illegible]
amidi seminis portulace seminis rose ana [illegible] i. camphore
[illegible] spodii ana ʒ. i. Fac puluerem cum aqua rosata et succo mali
granati [illegible] super. Si ulcerationes hee [illegible] eueni
ant [illegible] et [illegible] accipiat et super ulceratio
nes ponat amidum cum aqua [illegible] semen rose. Det ad [illegible]
[illegible] mala [illegible]. De Len
tiginibus.

Lentigines in facie maxime nascuntur et [illegible]
Aliquando in toto corpore apparent [illegible] plus in facie [illegible]
[illegible] infirma. Lentigines [illegible] eueniunt. Aliquando
[illegible] melancolica [illegible]
[illegible] per totum corpus [illegible] passio [illegible]
[illegible] post [illegible] subito [illegible] mobi
[illegible] sanari. [illegible] ex cola nigra [illegible] non [illegible]
[illegible] sanantur. Si autem in sola facie uideantur
cephalica uena minuatur. Si totum corpus [illegible] de media
uena flobotomentur [illegible] humores [illegible]
[illegible] dissoluant. Deinde ad unguenta [illegible]
i. amigdalas amaras [illegible] appositum [illegible]
[illegible] farinam [illegible] cum melle [illegible]
a [illegible] farinam lupinorum in aqua [illegible]. Ac [illegible]
[illegible] cum aqua [illegible]. [illegible]
[illegible] semen melonis cum carne [illegible]. Ad Johannes damasceni
[illegible] farinam lupinorum et [illegible] amigdalas [illegible]

exag. i. liquirie. gumi arab. ana ʒ. ii. tere. mitte cos
ta. ana exagiu. i. tempera cum lacte. Ad idem. R. farina fabarum et
frumenti ana ʒ. iiii. croci costi ana ʒ. i. tempera cum aqua vel tenge
fac coctum. Ad patiles. R. nisi libre x. libani ʒ. viiii. nuc
libr. i. mastic ʒ. iii. albugine ovorum xx. cum contritis
cap. carnis melonis quantum sufficit. Ad mundificandum carnem
faciei. R. lupini fabas. sem melonum eque ponderis. lentil
medietatem. fac pulverem tempera cum lacte mulieris et aliam
Ad idem. R. farine lupini fabarum lentium amigdalarum amarum ana
ʒ. iiii. sem melonis cucumeris. trite. drag. ana exagiu
i. et ellebori contriti. croci. costi ana exag. x. fac pulverem
tempera cum albugine ovi unge ante noctem in die lavet.
Et in facie pustule nascuntur. dure sicce atque parve alum
gumi. lentes pulverizentur et ipsi facies laventur. gumi a
rabic. et nitri cum aceto temperentur. faciem de omni re mundificat
etc. Ad idem. R. cathimie argentee ex. i. chimolee. bob
tire armenie ana ʒ. i. cardamone ʒ. ii. tempera cum aqua rosata.

De sinantia. i.	De uocis asperitate. x.
De tussi. ii.	De anelitu. xi.
De apostematibus in gula. iii.	De pleuresi. xii.
De ptisi. iiii.	De cardiaca. xiii.
De uvula. v.	De sputo sanguinis per ymo
De retentione sanguinis. vi.	ndine. xiiii.
De sincopi. vii.	De empicis. xv.
De raucedine. viii.	De tumore ascellarum. xvi.
De apostematibus mamillarum. viiii.	

Tercius liber.

In duobus libris precedentibus tractatum est de egritudinibus in termina
tibus capitis et faciei attinentibus. Nunc dicendum de morbis mem
brorum ministrantium cordi. Cor est lucerna et cor dicitur
quod morbi et eorum cause signes subiungantur et medicine.
incipiendo a molestioribus et suspectioribus ut sinantia.
Unde Galenus quaslibet in quo morbis in gula venit et inflatio
nem sui spiritus tenuit. sinantia. i. suffocatio nominanda erit.
Sed tamen hi morbi a se invicem distant. De Sinantia.

Sinantia est quando aliquis ex humoribus acciput de gutture
descendentibus. Aliquis eadem die moritur ut lessa sine
ratia. Quia est pacina est et moritur. i. hominem subito mo
rtificat et suffocat. unde sinantia est vocata. Angustie
est tantum ut istorum nec cibum recipere possit nec potum et si rec
ipiat pessimum. humores autem descendentes sanguinolenti sunt.
vel colerici. flaumatici. vel melancolici. Ex melancolia est nunquam
sed raro fit. quia hic morbus cito prevalet cum sit pacientis
morti. Sed melancolia propter longum tempus operatur. unde impossibile est de nigra
colera esse. Plures sinantiarum. prima est longius cum sine longitudinis
tumore est gutturis quam propter suffocatio accidere in pectus sibi non
valeat attrahere longo spacio necesse est ut in pellat. Anthe

[illegible]

levius quam brevis laudabilis signum est in sinanchia uni
Galenus super pronosticum Ypocratis. pessimum sinanchie genus
quod in firmum ad orthomiam in sequitur nec nimium dolorem an
gustiam facile videtur in gula sine in collo tumor non appar
eat nec rubor. Minor impessimitate non anelitum habent angu
stiam. Sed cum tumore et rubore in gula et collo dolorem faciunt
Minor tertio gradu cum non minuit dolor nec flatus angu
stiorem. hoc genus non in gutture est. Sed in gula vel in collo et tumor
operis signum horum dicantur. unde hic morbus ordinatio fuit et ex san
guine in firmus apparet plenus color rubea facie. vene sunt ple
ne plenus pulsus. tumor calidus et rubeus monstratur egre non
venit in gula se per. Dicta sua anna multa sanguinis fuit
sinantia. Ex colera rubea dolor est fortis angustia nimia et c
alor atque sitis. maior sumositas in gula. pulsus vacuus
et fortis. Ex nervoso flate dolor non est nimis nec pondus sed
in eo videtur. tumor lingue et mollities parum dolet. Ex
salso flate. sapor amarus. calor sentit in gula. non est
sic puerulorum oculorum. In hiis omnibus medicandi humores sunt
perquirendi. In sanguine cephalica vena minuatur. et
post epidimia. In sinantia lesio et orthomia oportet
in eadem venam. Galenus super eadem propter venas quod est. unde
quamvis ista pati debet. Dato autem intelligi duobus modis debet in
cidi. scilicet magnitudinem morbi vel etatem virtutis. Sina
ntia autem est ex maioribus morbis. Si sanguis cum colera rubea
mixtus est perpendere non humectare debent cum ea cum
co de cassiafistula confectionem vinum et similia. Ex nimio
acumine colere rubee descendente cum egestione cephali
ca flomenta. Sanguis expeditur cum colera rubea in tensa per flo
mia et pungitionem reddendum est ad minus in morbus maior
ordo. In principio medicamenta doloris huius quod repugnativis
humoribus ad guttur descendentibus et reprimi confortantibus fit
est sapa de moris vel solatrum cum suco arnoglosse. Deinde
des gargarismus fiendus quod ordei aceto in fusum colatum et
aqua vel ballaustia. sumac. rosa. sum galli in coste. Lenes
sine sine solatrum vel psillia. Omnia hec repugnativa et repugna
tiva quod cum fecerimus et humores guttiferum. ad humores dissolu
endos in firmius nubibus clausos. reddantur cum gargarismus
de sapa mori et sapa vini et mixto et pauca misce cum p
tisano cum zuccaro. vel lacte caprino sive asinino. cum cruc
vel pauco croco. vel cum cassiafistula et sapa liquide olea cum
suco portulace. quocumque horum inveneris in firmo fiet ga
rgarismus. quia huius humores dissolvuntur. cibum tenem ordei
quod est solubile vel vitellum aliquod vel sine decoctum mundum me
lonis atque cucumeris vel medulla pissana. amidum. dragag.
cum amigdalis. De hiis omnibus sine confectionem et ieiunio detur
amigdalis cum lacte et penidiis et amigdalorum. Humanus est

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... nullo in appare[...] ... ad inuicem ... in lingua ... in gutture ... in palato ...

[illegible] ... que ... uirtutem ... ne glandulas ... in ... gutture ... impediunt ... glandulas

iij

cum scolopendria bullita. gargarizatum. cum amigdalorum pa
sta. Si causa sit flegmatica quod ex predictis signis intelligendum
cum katartico flegma depositiuo purgandus est. Deinde cum
clistere et gargarismis in morbi principio. Fiebat de
sapa uini. aceto. uel mirtilli. uel de carne nucis
sit cocte uel in mora. uel succo solatri. cum oleo lucio uel aloe.
huius humoribus dissolutis ad inferiora cuncta reuocantur
ubi mali humores includuntur. Gargarismum faciant
cum sapa uini puri. uel sola sapa. uel oximelle. uel sapa
murrina uel aqua in qua ficus sicce sint cocte uel cum carpno lacte.
et here omnis albi subeluit pistato et cum melle distemp
ato. Os inferiora huius omnibus unguntur cum penicillo. Ga
dix hoc omnia esse utilia decipiatur ... [illegible] ... et pu
luerizatum in os ponatur. cum felle taurino melle buc
cam ungatur. Gargarismum faciant. Item in eodem. Sal. Fel
taurinum suffocationis uuule causam est adiutorium.
Similiter fel ouinum cinis radicis caulium cum melle faciant
gargarismum. Succus radicis iuuat cum oximelle. Valet gar
garismus uel sinanchico flegmatico. Recipe liquiritie ℥ ii. piretri.
castorei. squinanti. seminis citonie ana ℥ ii. feniigreci. urtice
ana ℥ i. seminis piperis. spice. cassie ana ℥ ii. et cum aqua
in qua corticis malorum granatorum sint cocta terantur cum uino odorifero
forti uel oximelle. Ad uel simile. Recipe rose ℥ ii. seminis
cumini. ... ana ʒ i. terantur cum melle. in os unge et fac gar
garizare. Ad idem valet. Recipe rose. liquiritie ana ʒ ii.
cinamomi. piperis longi ʒʒ. costi ana ʒ ii. aluminis
... cardamomi. urtice. sinapis ʒʒ. costi ana ʒ ii. Fiat
puluis addo mel quantum sufficit. accipiat ... auellan...
uel cum sapa uel cum aqua in qua cocta sint grana uel cum succo solatri
uel cum oximelle et cum aqua calida. De apostematibus in gula.

Cum autem decoctum intelligunt in gula. et eo adunatum
sanie in ea. oportet uti cum localibus aperitiuis. Illis molia
... Non est incipiendum cum a foris. Fiat gargarismus cum la
cte caprino uel asinino. cum psillio uel cum fructu yreos
uel cum fermento et oleo uiolaceo uel butyro calido cum fari
na. Alia confectio. Recipe semen coriandri. ... malue
... lac caprinum ... pondere. deinde liquiritie accipiat et
radicem malue. ... facto puluere cum omnibus aliis caliefiat
et da bibere. Valet Iohannis damasceni ualens et apta facile
apiendum in gula. Recipe dragaganti ℥ v. amigdalorum olei uiol.
quantum sufficit. aqua in qua ordeum coctum sit. liquiritie ... omnia in aqua
coqua ... succus cucurbite. arnoglosse. ... pondere aqua ...
... sit cocta ... mixta et bene confecta ... sac
ca in stomaco deinde gargarizanda colatura ... Si in fau
cibus sit foris tenero uolumus aperire. Fiat gargarismus cum aqua
in qua ficus sint cocte et nucleum cum farina uel ...

[illegible] ... in aqua feruentissima et ponatur ... amigdalorum ... uuella ... ad ...

camino uel lacte asinino. Fiat apertio oportet et dare o
ui uitella non cocta cum amido et dragaganto oleo uiolaceo uel su
co seminis citonii et arnoglosse uel cum aqua in qua ordeum et liquiritia sit
cocta. Similiter cum aqua in qua ordeum liquiritie sit. Sicut cassiefistule dum
uiolaceum sit apposita. Maturandum est cum uino facto de furfu
re et amigdalorum. oleum uiolaceum. penidii. uel cum malua et
scolopendria bullitis cucurbite. Vngatur gula exterius cum cera et
oleo uiolaceo. dragaganto. et uitello oui et cum hoc unguento ualente
ad aperiendum gule apostema facile. Recipe cere albe. olei uiolacei.
ana ℥ xv. butyri ℥ viii. dragaganti ℥ iii. seminis lini ℥ viii.
fac de predictis puluerem subtilissimum et commisceas fi
at unguentum. De inflatione uuule uel glandibus.

Aliquando inflatio uel apostema nascitur in uuula et in glandibus
angule uel ... et uel cum ex humoribus sit capitis illuc de
scendentibus uel a fumo ascendente ... nimium dolorem
patiuntur cum cibus inglutiatur. Aliquando non glutiunt saliuam
nisi cum magno dolore. Oportet quod primum si adsit rubor calor ue
narum plenitudo. prius minuere et plene. Vnde sanguis contra
... de cephalica minuatur. Quantum uirtus patiatur ... Si
nimium sit antea siccitas et sitis nimia. colera rubea contra
purgandum cum cassiefistule. manna. uiolaceo. oxizacara et similibus.
In dolore mollis sine ardore et siccitate atque sitis in uel
igne morbus esse de flate. Deinde purgandum ut flegma purgetur et me
dicina data est repercussiua et dissolutiua ut squilla et aceto.
unguatur uuula cum digito uel peonia. Item fiat fumus cor
ticis malogranati balaustia rosa ... Si hec ad salutem in
...ment non sufficiunt de uuula est uidendum. De uuula.

Vuula si subtilis sit in fundamento et in extremitatibus est
... tumida et quasi sanie aliquid habet. cum ferro sine a
ciem medicina cum ualentia est incidenda. Propterea in teca pro
nosticorum predicta. Vuula incidenda si sit rubea et magna
molestissimum est quia sequitur apostema et fluxus sanguinis unde
nimium est fluendum quod aliquociens subuertit. extrema igne
... incidatur uuula tamen est non incidere ante
purgationem uentris si corpus repletum et suffocationem expec
tando non timeant. Hec ex auctoritate glosullium. Propterea
excepta iniuria quia uuula tumida sit incidenda. Siue
medicinanda. Quod cum prolocutus fuerit acerrimam maxime
dedit. Oportet quod ut non incidatur si dolor subsequitur nimius. ...
... calidum ... et fluxus nimius. Aliquando quod cum ru
bea incidatur. ... si praecipiendum est in fermo
ua medicamine contra palme et carne ... fo
... cum aqua ... Deinde accipiatur galla ... sum
at et puluerem faciat cum ... aqua ... garga
rismum faciat. Valet ad uuule casum ualens. Recipe ...
calamento. piperis. nigri et longi. unum puluis fiat in gu

[illegible] ... uuula ... in aqua ... et calidum ... de ... glandulas ... [illegible]

[illegible] ... glandule ... glandule ... [illegible]

li infflet. Si gule glandule aliquis humor coadunatur g argarismus dandus est de aqua ubi fuerint dactili et fenugrecum et silica (?) sit cocta. deinde extra dissolutis ungantur. sic nitro sal armoniaco succo caulium. comixtica cum melle omnia equaliter.

De raucedine.

Raucedo est ex humiditate in instrumento vocis in fundentes habet humor ut est flamma vel est sanguinea que cum asperitate descendit et instrumentum vocis infundit. Planitatem aufert laringi. et aliquando vocem omnino extinguit. Si ex sanguine appareat esse quod rubor ostendat et plenitudo in facie. cephalicam venam incide et quantum vis pacientis expetit minue. purgetur cum catarticis. manna. viola. ex fenugreco et similibus. has pillulas ponant sub lingua. Recipe gummi dragaganti liquiricie amidi. seminum cucumeris. cucurbite. portulace. ana ℥ ii. croci ʒ i. penidiarum ℥ ii. fiant pillule que sub lingua teneantur.

Unctiones cum ture et farina fabe. cum amigdalis ovis mollibus et similibus. Si ex flegmate ut ex colore apparet. super inciditur cephalica. In humoribus flammaticis gargarismus cum ysopo. passula et molle nulla dantur. hoc electuarium detur. Recipe sucum caulium mel bene coctum ne sit spissum. Item unguentum similiter. Recipe liquiricie dragaganti. piperis albi. xilocassie. mirre. gummi [illegible] thuris. ana ℥ ii. specierum exag. i. penidiarum et sapa et mel quantum sufficit. da cum aqua vel liquiricie frequenter. Item valens similiter. Recipe seminum lini assi. amigdale munde dulcis et amare. ana exag. x. penidiarum ℥ viii. cum cinamomi piperis ana ex. i. fiat pulvis et adiunge mel quantum sufficit. da cum aqua ubi liquiricie frequenter. Item multum valet Recipe sicut dictum electuarium. pani dragaganti. coctum in spissitudine mellis. Item Recipe fenugreci. amigdalarum dulcium et amare. ana ℥ iii. seminis lini assi ℥ viii. amidi. dragaganti. liquiricie. pinee ℥ ii. tritum cum sapa

De vocis asperitate.

Si instrumentum vocis patitur siccitatem necesse est vox exasperetur. Siccitas autem nascitur ex fricatione ut pulvis vel aeris siccitate et cibi et potus asperitate. Distinctio huius siccitatis ducta in comi leni (?) medicamentum itaque alia et dulcia sepe balneetur. sub lingua semen citoniorum et psillium dragagantum se ponendum. deinde sirupum violaceum cum aqua cucurbitina. sirupum nenufaris accipiat. semper vescatur de furfure. cum amigdalis et cum penidiis. Electuarium Iohannis damasceni. valet gule asperitati et raucedini. Recipe dragaganti ℥ v. gummi amigdali dulcis. amidi. seminum cucumeris ana ℥ iiii. et semen citoniorum. liquiricie. seminis cidule ana ℥ ii. penidiarum ℥ xxx. mel quantum sufficit. fiat electuarium. In tussi vero dicenda danda sunt.

De tussi.

Tussis est motus naturae et illius instrumenti vocis. Sed nunc cum sit ceca instrumenti spiritus optimi ad expellendum superflua et nocentia. virtus est naturalis omnia sui nocumenta. Instrumenta spiritus movet iterum quod cum per se expellere non possit attritione aliqua adiuvante expetit. quod cum illa agnet canalium pulmonis et lacerti pectoris obediunt sed inimici illi si attritione aliqua motu et pulmonis ostium aerem expellendo a pulmone cogitur expellere quod illi inimicum videtur obviare. Naturalis tussis ex omni passione pectoris vel pulmonis. sed ex mala complexione alia. ut sicca quam instrumenta spiritus diminuerit. est ex mala materia quam multa est ut est causa in eorum liquidum (?) descendens sit aspiritate trahens in pectus ut a nasu ascendens. super sit humor superfluitas agitato corpore ad superiora venit pectoris. Aliquando vero materia per se per se spirat instrumenta sicut in apostemoribus utrique et pleuresi. Item vero materia est alia et sanguinolenta calida ut flamma vel venenum sive capitis furiosum ex corde pulmone. quandoque que accipiunt. cum fumo vel pulvere miscetur ut cum subito frigido aer attrahitur. Fit etiam tussis dolor capitis cum quo est tussis. Aliquando cum dolore pectoris est sine tussi. quod duobus fit modis. ex ventositate extra pectoris vel apostema vel ex contrarietate pectoris de potionibus constat. Que si oppilentur necesse est tussis efficiatur. Ex quo intelligitur materia a capite descendens tussis ut auulaminibus (?) in spiritus instrumentis ut apostematibus vel a pectoris coadunationibus. peior est aliis omnibus. Non molesta ex instrumentorum spiritus complexione mala vel gravis et canalium pulmonis asperitate. mala tussis non sunt secuntur. Tussis sicca quam nichil screat est simplex ut est ex asperitate gutturis ut ex mala complexione in ipsis instrumentis ex tenuitate materie quam labor non expellit. Que est grossa et viscosa est ut a canalibus pulmonis se vinctus (?) nequit vel nisi cum labore aut autem coadunetur se dissolvunt. Cum quo tussi medicina incipiamus non sit necesse est iterum. Si ex calore sit signum eius cum asperitate pectoris dolor minima sitis et in fumo et frigido aere allevando delectatur. Basilica vena minuatur si nos tempus virtus etas et consuetudo subveniunt. quod saltem vel refrigerentur loca ventosa modo. deinde dianthea (?) syrup. vel mucilaginibus post ptisanam detur. pectus cum amigdalis et penidiis et mellis modicum. Item dandus cucurbite sucus cum zuccaro et mala. cum mellis modicum et zuccaro vel malagranata sirupum vel semen citoniorum et succum malve cum zuccaro penidiis et dragaganto. Item danda tisana pulmonis de furfure. de amido. Cibi malva. bleta. scolopendria. cucurbita. Ova danda dentur cum amigdalis. pullos si comedat cum quibusdam superius herbis condiat. pectus asseu (?) unge cum cera alba oleo viol. farina ordei succo portulace et cucurbite. Aliquando ova sorbilia danda sunt. Si pectoris dolor non minuatur cum cauterio de collectis purgentur. Electuarium ad hoc sunt valentia. Diapapaver placet ad dolorem pectoris et tussim capitis. Recipe sucis liquiricie dragaganti gummi arabici ana ℥ x. seminum papaveris albi penidiarum ana ℥ xx. amigdalarum dulcium et mundarum ℥ x. amidi seminum citoniorum. seminum portulace ana ℥ v. seminum cucumeris citrulorum. melonum. cucurbite. lactuce malve ℥ ii. fiat pulvis et da cum sucu mol vel cum sapa. Pillule Iohannis damasceni valentes ad tussim. Recipe leniis

citonii cucumeris amigdal dulcis fabe scissure fu
stiu et uiscilas perunctis hiis pult. sem lactuce papaueris
uirigam an ʒ v. Et pult. lingue supponere. Rx gummi
draganti seminis portulace an ʒ v. amidi ʒ iiii. amigdal dulc.
ʒ vi. fabe munde ʒ ii. terantur cum succo malue fiant pillule.
Sirupus uiuibin uel aliter uiuib. c. liquiricie ʒ xx. ca
pillorum ueneris uiol. malue seminis an ʒ x. semen cito
nii melonis papaueris lactuce dulcis ordei mundati
an ʒ vi. aque lib. x. penidi. uel zuccari l. sape lib. iiii.
fiat inde sirupus. Sirupus de ysopo uel ad tussim colicam dolo
rosam et anelitum. Rx uiolarum maiorane apii liquiricie an ʒ x.
ysopi capillorum ueneris seminis citoniorum dragaganti malue an
ʒ iiii. ordei mundi ʒ v. uiuib. xxx. uue passe. cap
mude ... i. ... fiat coq. in v. lib. aque et usque ad medietatem
coq. deinde in lib. i. penidi pone et sirupum confice. Olim
Johannes damascenus ad calidam tussim. Rx seminis malue ui
ol. liquiricie uue passe an ʒ xv. succi malignatii dulc.
ʒ cl. fac pistare et olim uiolatum apponi ʒ l xxx. fac
olim ... tussit ex dolore pectoris uel stomache l. hu
miditate. Cui uel sanguinis purulas sputis loquens dolores in
fusis manifestat ut calamus pdecc. mel rosatum dandum
cum aqua plus. maioranam apii bene coctam et colatam. Item dandi
ex fumino cum amigdalis et pineis. fiat amigdalat. deinde
comedendas ... bibitur cum aromatibus. Jus caules
cum una passa comedatur. pectus ungatur cum cera et sub
ucelorum fenugreci comi cum ficubus dactil et mille uel s.
Diacitonii ... fit comat cum ysopo mundificatiue pulmo
nes et ad siccam tussim ualet. Item mixta ... fabe fiat et
uetustis tussi ... ... G. Semina leuiuno dantur uel fiant tussi
et aucas. Semen lini ... cum mell quod sufficit uel.
Elect. ualet fiat tussi uetustam pectoris anelitum. Rx
liquiricie seminis lini ... amigdale dulce pinee ʒ i. penidi
ʒ x. anisi maiorane ysopi capillorum ueneris. ... an ʒ
vi. ... calamentis an ʒ iiii. fiat pulueres et adde
mel quod sufficit. dosis ʒ ii. Et ... ʒ vi. boli
ex. i. nuc muscate ... piperis longi ʒ iii. zuccari ʒ
xxx. mell et ... quod sufficit. unum cocleare ualet
sicce tussi. Pull. ual. siccam uetustam et anelitum
flaticum. Rx liquiricie amigdal dulc. et amar. seminis lini an
ʒ iiii. maiorane an ... pinee an ʒ iiii.
... cinamomi alathi an ex. i. terantur cum sapa.
fiat pull. in modum fabe ʒ i. sub lingua pone. Sirupus de
... uel tussi de flatu et uetustate ...
... in pectoribus senis. Rx ... ʒ xx. liquiricie ʒ
x. ... apii anisi maiorane calamenti ysopi capill
orum ueneris an ʒ v. fenugreci seminis lini an ʒ ii. ...

ue passe et mundate ʒ c. fiat xx. penidi ʒ vi. mel
quod sufficit. fac sirupum. ... ex humoribus tussis est a cape
... ab aliis membris uenientibus ... ... in humor
es digeritur ... in ... ... laborantes.
Deinde humorum collectiones perquirantur ... liquidi ...
... uel uiscosi ... flaticus ... pectore ... in fumi ...
... et qui fumum ... et asperitatem ... et ...
... colores ... calidi et
subtile materia ... intelligimus laborantis est ... grossiorem.
Si puer manifeste ... nocere
... intelligimus ... et uiscosi ...
et ... albugide ... mediocris ... ... in
... uel ... ... molesta ... ...
... cum ... tussi ... ...
sirupus uiol. uiuibin et sirupus papaueris. Rx papaueris albi
ʒ l. liquiricie ʒ xx. capillorum ueneris malue seminis citonie
cucumeris an ʒ v. uiuib. ʒ xx. ... in viii. lib. aque.
... mitta colatura et penidi ʒ ... sapa pone quod
sufficit. ... seminis papaueris cum zucaro ʒ ii. ...
... de amido ... cum penidi amigdalis ... de furfu
re et penidi. ... cum portulaca ...
... ungatur in pectore ... cum cera alba ...
uiolato ... ... cum sirupus
de ... sirupus de ... feniculi et ... elim
de ... ... T hiis ... cum mell ... ...
... maiorane ... et ... cum amigdalis
Deinde ... cum cimino pipe ... ...
... ... cum aliis ... ... un
... ... Hec ... liquiricie seminis lini a
... amigdale dulcis pinee an ... maiorane ysopi ...
an ʒ iiii. piperis longi ... cinamomi an ʒ
ii. ... fac pulueres et mel quod sufficit. ...
... ... flaticum uiscosum in pectore cum
... solo ... ... cum
... cum ... De ptisi

Ptisis est consumptio ulcerationis corporis et ... aug
mentationis in diminutione. Nascitur ... ulcera
consumpta pulmonis ... ptisis ... ... ut re
colias humoribus a capite descendentibus siue flumen ...
... descendentibus ... pulmonis ulcerantur
cum putrefacientibus. Secundus modus est ex ... ...
... pulmonis nascentibus. hec ... ...
... ... in pulmone ...
... ... et ptisis ... Tertius modus
est ex humoribus ... a capite uenientibus. Item ... duob.
modis ... ...

Hic ... ...
... ...
... ...
... ...

sic i pleumesi sinacia ut ex alijs locis n̄ uicinis
sic ex epate corde z silibz h̄n huores si sīt calidi
z acuti patiēs ifirmi ruborē i maxillis. stimulā in
flatu. febrēs. sitim. qescit i atthedo flatu. sto
iete. Si aūt sit i pipleumonia de salso flate. sicc
z angustus ē anelitus cū guttare. 11 dolorē sentit pu
lmo ē n̄ hēt neruū. uñ p̄sencii hāt sensū. s; tm̄
tussis cū guttare hēt anelitus. stertit i tussi z aūt
rupit se z tc̄ tande aūt effetiditur z febs. cōmuite
ē cui ungues icuruātur maxille rubent. qoiā pu
lmonis designat uulnera uñ periculis ē. Gal. idō pt
sis que ex plmonis ē uulnibz pessima ē duob; m
odis. Vnº mod; ē pessim; qz ad p̄ncipiū ē ueloci
uus. Alī tardi; qz leuior p̄mū moriuntur cito z pes
sim; ultiū ē signū ostēdit detractionis. i sermonibz z
si ad tardat. puris eiit sterta cū angustia z diuicia.
Si leuior sit humores i plmone mouendo excreāda z
leuis emittit. discordāt medici i uulnibz pul
monis. Alij ē i cuabili fatentur. Gal. tm̄ sic testatur.
Sicut ptysonicas uulnera succurrere su;[curatur]an q aūt marcent
z putrescant. sanabiles aūt. sicis tm̄ negligat q ad
sanie putredinem colligat uulnera st i sanabilia.
Omē ē uuln; difficile curat n̄ mundet. mundari
n̄ op; n̄ cū tussi. Tussis i imica ē solidando uulni
dilatat ē z aut uñ mag putredinē collig. Sū enī
p̄mi purget pus collegat i sanabile reddit aūt
dn̄ ita genit. Costat q si pipleumonie aū q mā
cessat succurrat curabit. si n̄ cōtio. medicina sic
ē i cipienda. pgrendū ē uñ fiat. Si ex calo flem
ate cēt basilica l uena q int auricularē z medi
cū exeat. sagnis minuētur p ut ut paticet. cū sang
uis ifirmi quetas i dulget. si pua sit. medicand; ent
tois cibis gnātiuis sanguinē. p flebotomand; z
tm̄ nitend; Si tā uidet minuendi ualeat z h
maxime si sang; rubi; sit z gross; tm̄ minui pcipi
at. Si ab inicio morbi multa tueiat sagnis quetas
z multe uicias ab inicio minued; est z auferend;
quā uideat nob. Ptrāmb; cū dicta q refrigerat
z solidet. tēno sit digenda sic pfici ptysana. que ē
canens flumineis sit cocta. ag; intiora picta
z extiora sit mūdificata bis. ut ter. cū cineir z du
la aq. deīn pisani z cū ptysana bñ cocta. Que cū
dū colata fuint cetr tēa pte libre dene z miram;
cū cucūbita z blat. terol. cū amygdalo z aq quea b
eo bibitur. cū sciropo uiolato ut sciropo psillij mist
ent. Insīco psilliū dēr gūmi arab z drag. bolū ē

Dico arnoglosse. Bolū ē ualet pusilos. huecta
tionē desiccat uulnera plmonis z carnē reducit.
deīn. ad fin colore febriū desiccatiua. Si sitiente n̄ po
terit dēr ysopus cū mille [uiol] coct ut elact. istud st ui
ub. ʒ. l. uue passe mūde ʒ. xx. sem malue ʒ. iiij
canē flumineī ʒ. xx. capillor ueneris liqr pastoie
arnoglosse aā ʒ. v. liqr ÷. i. O ia coquātur i tribz lib
aq usq ad tā pte redigant. scipe ē lib. adiūgatur ʒ ʒ
due p; excocto usq i spissitudinē mellis. deīn acci
pe gūmi drag. sem citonior aā ʒ. viij. amidi sem
portulace aā ʒ. viij. sem papauis ʒ. v. sem cucūbite ÷
. i. amigdalar dulcū ʒ. viij. fit puluis z qui cū sup
dicto. Da ieiuno q sitis n̄ sit plen; cibaris si puri
separatoē ifirmi h; n̄ cū ipetu i mollicie uirtus cū sa
copis z alsibz mollioribz Pect; cū olo uiol z calido
ungat. Qm mag; possunt ne nimiū uenit soluunt st
uacans pusici ē z empici si ad solonē deuenuit cito m
oriunt. Q si euenit dēr suc cedri. malue. milij. alliuy
z deīn bñ coctor. Cui adiungat gūmi arabic allū. et
mica panis alta mollitur cū gūmi arabi z amigdal
z zucē. oibz alliuis i aq quā bibit gūmi ponam a
rabic. bolū arrp spodiū si p;aūt solo istū pluviam dato.
gūmi arabic. sem inure bol. oīū allu aā ʒ. iij. am
idi alli caue i celi. sem portulace aā ʒ. ij. spodij mal
ue sem aā. cū. i. Oia h; pulueriz z cū olo rosato fricat
dene cū sciropo uiemo z aq sua. fricū sufficit. Si sem
tus fetorē hāt carabile cū sup ponat carbonibz mo
deratur. Si capilli cadut ad mortē appropinquat. Ablat
onē ē pcurendūt mulina. Aliqū ē corruptionē hum
ois z aūt plmonis ex humoribz fluentis. uñ i initio mor
bi medicina dāta sit liqr capilli ueneris. ar; feniug
ci. lini cuius. Al; flore uue passe oīa cocta dandū
diūmelū. dyapinea. diaffeniugre. dyapsiliū. Si aūt in
aumētū accipiūt ysop; coct cū mell rosato dād
est. Si ifirm; qz aūt i diuituit secare n̄ posse. Dēr
lesicatiua sanguis z sima mundificatiua z tussi adduc
enta sic orobi farina aristologia longa z nicias pig
logā cinamomi. aco; costi. casteli;. spic anthimū
z silis. Q si i incrementū aūt ut plmo marcescat quod
monstrabitur ex pte tube plmonis cū scracu ereat. dēr
desiccatiua aqi subtilitatis uulnis huectationē. uñ tij
riaca athanasia. omoziusa. mitridatū z silia. Odorifer
os flores adhibeat naribz z sepe cū aere z aq tepida
balneent. Cibos ad laudabiles chimos gnāntes cō
ellientiū bibat. cōem medicinā deīn cū mille mixtā
z mūdificatiuā. Si secum fuīt qz lutentio apiens de

Conf. ... i hastu ... z ... sanguis ... spodij z
... sem arnoglosse ...

Nō ... de ... z i tinge i ... z ... sale ...
... plenā carbonibz z ... pulmone ...

Jusquiamo (?) quod si apud pulmonem ... [illegible]
... diutissime durare posset.

florem et maciem auferendo. iulii delicatiua et mundificatiua. Rx. rosarum balaustiarum acacie gummi dragaganti masticis ana ... bolus sanguis draconis emathites mirre terra arnoglosse et psillia. Galienus in tegni. Si ptisis pleumonica ad febrem deuenerit uel ab tercio casus habeatur. Post hoc est eos curare, sed tamen si superiora loquimur et humectationem aliquam inuenire possumus, hoc est medicina delicata et idonea apta ut diu perseueret. Ianuarius (?) Iohannis damasceni. Ad hoc ualet et si uene in pectore uel pulmone rupte fuerint consolidantur. Rx. bolus armeniaci ana ʒ iiii. carabe seminis ... spodii emathitis ana ʒ v. gummi arabici liquiritie succi ana ʒ vi. Camphore ... seminis portulace ana ʒ x. fiat puluis tempera cum succo arnoglosse, fiant trocisci unus ex agni ... detur cum succo portulace uel cucumeris. Aliud. Rx. ... ʒ iiii. mirre cinamomi gummi ... spice castie ligni dragaganti thuris ana ʒ i. omnibus puluerizatis mel sufficienter ad ... pillulas ... sub lingua ponatur. Aliud ... et uulneribus pulmonis mundificans et solidans. Rx. balaustie rose ana ʒ ii. sanguinis draconis amidi thuris ana ʒ i. ... carabe ana ʒ ß. tempera cum succo citoniorum et fac trociscos unus ... da cum aqua frigida bibere. Aliud. Rx. gummi dragaganti masticis ana ʒ i. acacie mirre sanguinis draconis ana ʒ ß. fac puluerem tempera cum succo mirte et fac trociscos.

De reiectione sanguinis.

Sanguis reiectio duobus modis reicitur: cum tussi et cum uomitu. Cum tussi a pectore exit et sibi iacentibus; cum uomitu a gutture et adiacentibus uisceribus. Reicitur sanguis uel ex uulneribus pectoris siue pulmonis siue dyafragmatis uel ex apertione uenarum siue in ... uel ex apertione uenarum ... uel ex corruptione uel ex ... Corruptio est ex humoribus acutis et salsis uel ex salsis flammaticis. In hoc genere parum exit de sanguine. Apertio autem ex nimio est motu expellente uel ex defectu continente humores in ore uenarum uel ex humoribus nimia quantitate. Virtus expulsiua nimium ex acutis humoribus et pungentibus uel ex salsis flammaticis et putrescentibus. Defectio continentie in uenarum ore ex nimia est humiditate emolliente. Inuenitur est quantitas uenarum in loco ora ... coarte ... aperiat sicut uidemus multum facere ferrum quod ... ex cum ... uas in ... ut clauditur in ... In hoc genere nullus uidetur dolor esse et cum nichil uidetur exire. Venarum in calido ... ut exterior fit. Exterior ex uulneribus uel ex ... distensionibus ... uel ex percussione uel casu ... distensio uel ex alto uel ex nimiis clamoribus. Interior ex quantitate est humorum sicut diximus, in quo genere nullo ... pectore sanguis multus ex uena ... egreditur.

Medicamento sanguinem sedantia oportet ... [illegible] ... Cum si sit ... et ... uenientis basilica uena est minuenda et ... ex ... quod ad totam superfluitatem ... et in ... de uena ... et medi ... minuatur et de eadem ... basilica ... de sanguine ... sufficit ... si ... ualeat digesti o mollitie cum ... iiii. prunis et ... Ve ... sanguis minuatur et ... de ... medicina detur et ... his faciam si ... ex uenarum ... medicinam ... detur sicut portulaca malua ... ut ... cum ... dragaganti. pillulas ... cum portulaca et amigdalis ... aquam bibant cum ... et ... Si ex apertione oris sit uenarum detur ... sicut balaustia flores ... sanguis draconis flores ... et psillia. Cibus ... cum ... ordeo cum amido gummi arabici et amigdalis. In aqua quam bibit ... gummi arabici et spodio. Si ex uenarum sit ... detur medicina ... et ... consolidatiua sicut bolus amidum spodium ... et psillia. Mutanda cum ... et ... in ... aqua ... In aqua ... gummi dragaganti ... bibat et spodium ... detur ... ualeat ... sanguinem ... ualeant et consolidantur. Galienus. ... ad ... Rx. acacie ʒ iiii. rose balaustie ana ʒ ii. gummi arabici ʒ ii. dragaganti ʒ i. tempera cum aqua pluuiali et fac trociscos ... ʒ ... cum aqua frigida da bibere. Aliud ... Rx. gummi dragaganti seminis portulace ana ʒ v. bolus ... ana ʒ vi. ypoquistidos acacie ... balaustie ... ana ʒ iii. ... rose ... mirre ana ʒ iiii. emathites ... ʒ iiii. seminis papaueris ʒ vi. ... ʒ xv. ... ana ʒ vii. Fac pulueres et cum succo rose uel arnoglosse uel cum aqua ... da bibere. Aliud ... solidatiuum et ... Rx. ypoquistidos ʒ xii. acacie balaustie ... ana ʒ ii. ... ana ʒ vi. ... ʒ ii. tempera cum aqua pluuiali et da bibere cum aqua frigida. Aliud ... Rx. ... gummi arabici dragaganti seminis portulace spodii ... ana ʒ iii. cornu ceruini ... marine ... acacie balaustie amidi ... emathites seminis mirre ana ʒ ii. ... seminis citonii seminis arnoglosse cucurbite cucumeris ana ... i.

Pillule ualentes contra fluxum sanguinis a pectore ... sub lingua ... sanguinis ... plantaginis ... cum aqua ... [illegible]

Ad ... sanguinis coagulati ... cum aceto et ... gemma.

psillij albi ℥. v. tere cum succo arnoglosse. fac trociscos.
Alii. Recipe rose gummi ana ℥. iiij. amidi seminis
papaveris bellarice ana ℥. ij. spodij ce. ana ℥. s. succi
liquiricie succi arnoglosse ana ℥. ij. tere cum aqua pluviali. Alii.
ad sereenatum sanguinis fluxum venarum pectoris et pulmonis.
Recipe spodij ℥. iiij. seminis citrulorum portulace cucurbite.
boli armenie ana ℥. iij. tere cum aqua in qua sit cocta virga
pastoris. Alii. Recipe gummi arabici dragaganti. acacie seminis citonij
ana ℥. iiij. boli ℥. v. coriandri incensi ℥. vj. amidi corule ma
rine incense ana ℥. iiij. cornu cervi incensi. spodij ana
℥. ij. fac pulverem et da ℥. iiij. cum siropo mirtino. Pul
vis. Recipe corale marine. cornu cervi ana ℥. x. ambre.
[illegible] ana ℥. x. boli ℥. xv. psillij albi ℥. xx. fac pulverem
et da ℥. iij. Item fac flos vinee ℥. ij. cum aqua [illegible] mane et
meridie. vel succi rose sileris succi [illegible] seminis arno
glosse ℥. ij. Item aqua sep[illegible] vinee et virga pastoris in san
dale rose apponantur ℥. ij. camphore ℥. s. omnia commisce pan
no lineo subtili infusa pectori superpone. Similiter valet
aqua [illegible] [illegible] desuper pectori pone cornices [illegible]
Clarie [illegible] pectori de sanguine coagulato. Recipe amidi
℥. v. farine ordei ℥. vij. seminis melonis malve ana ℥. iij.
ordei mundati ℥. v. gummi dragaganti ana ℥. iij. boli seminis citonij
[illegible] ana ℥. v. fac pulverem. mel quod sufficiat. De

Sanguine cum vicamine de vulva. [illegible] sanguinis et [illegible]
[illegible] durum genere. Et aliquando emigrare ex sanguisugis in
aqua [illegible] Que sanguine remanente [illegible] taci
ut expuatur aliquando multum aliquando parum. Unde inebriantur deci
piuntur medici. Cui de sanguisugis est curandum sic. appo
nantur in firmi soli [illegible] aperiatur si os [illegible] videatur
ut [illegible] cum forficibus. Si non videatur [illegible]
hic medicina. Gargarismus cum aceto et sale nitro al
[illegible] et acetum detur ad manducandum. prohibeatur aqua ad bibendum.
[illegible] vase [illegible] in sole aqua plena. Moneant ad os
infirmi [illegible] pulverem insufflant [illegible] nigelle vel
absinthij fiat gargarismus vel aceto gargarismum. [illegible]
ysopi simul pulverizati misceantur [illegible] vel [illegible] ysopi cum
uva caprina misceantur et gargarismum faciant. Postquam
[illegible] se sanguis [illegible] cum medicina quam diximus in
sereatu sanguinis soluendus et restringendus est. De screatu

Sanies screatur pluribus modis ex apostemate. [illegible]
in [illegible] infirmitatis cum [illegible] sanies et ad pulmonem [illegible]
[illegible] ut [illegible] in [illegible] pectoris et pulmonis collectas
et post screatum sanguinis illa subsequitur. Set tamen non post omnem scr
eatum sanguinis. Que si subsequentur. screatur prestat molestiam
[illegible] vij. [illegible] Si post sanguinem sequitur sanies pessimum. Fie
[illegible] quod [illegible] sanies pectoris [illegible] [illegible] et [illegible]

[illegible] et [illegible] [illegible] oppilet et [illegible] [illegible] [illegible] eliciat
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] et screatu sanies. Recipe pinee
amigdale [illegible] [illegible] pondus [illegible]. Fac pulverem
et mel quod sufficit da in modum avellane mane et sero. Alii.
Recipe pinee ℥. ij. seminis lini [illegible] amigdale dulcis ana ℥.
j. piperis ℥. s. fac pulverem et adde mel quod sufficit da [illegible]
[illegible]. Alii. Recipe fenugreci. seminis lini [illegible] [illegible] pondus [illegible]
[illegible] cum amigdalis mel quod sufficit. Alii. Recipe psillij [illegible]
ana ℥. iij. [illegible] [illegible] ℥. ysopi. piperis longi ana [illegible]
i. Fac pulverem et adde mel quod sufficit. Alii. Recipe liquiricie ℥. j. pi
nee. seminis lini [illegible] amigdale dulcis [illegible] seminis [illegible]
[illegible] ana ℥. vij. fac pulverem. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] duplat. et [illegible] medullam [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod sufficit. Alii. Recipe seminis lini. a
migdale dulcis pinee gummi dragaganti ana ℥. v. piperis longi. liquiricie
[illegible] [illegible] ana ℥. iiij. mel quod sufficit.

Oportet intelligi [illegible] [illegible] [illegible]. De anhelitu.
[illegible] [illegible] [illegible] Si est uno [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] refrigerant et expelli [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. Unde [illegible] duos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] expellit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] patitur anhelet et cursum [illegible] egreditur. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Impossibile est [illegible]
anhelitum [illegible] dolor [illegible] [illegible] dolor [illegible] ut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Si dolor [illegible] vel [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] his duobus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] cogitur infirmus [illegible] movere totum corpus et pectus. Et hoc
orthomia vocatur. Fit autem tribus modis vel ex nimia
necessitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel ex a
[illegible] [illegible] pectoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel ex [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad [illegible]. [illegible] [illegible] intelligitur orthomia vocat
ur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Cum infirmi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lassantur. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ex [illegible] [illegible] [illegible] pectoris
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
vel ex nimio calore cordis et pulmonis [illegible] [illegible] [illegible]

iij

[illegible marginal note]

interius latitos pectoris mouentis ex mala complexione frigida uel cali
dis facta. Constrictio instrumentorum spiritus ex crossis et uiscosis hu
moribus habet esse. uel ex contra uentositate uias anhelitus oppilante
uel ex apostemate in dyafragmate coadunato. Que aliquando omnia in u
no loco coadunantur. Aliquando duo simul uel tria eueniunt. quibus coad
unatis incurritur. Oportet ergo ut medicum studiose discernamus.
Si infirmus cum angustia et labore anhelauerit et anhelitus deb
ilis et uix sentitur. extremitates narium graciles erunt et ipsi
ad interiora trahere sentiuntur. ex defectione est uirtutis latitos pectoris
mouentis. Si aer ex magno desiderio appetitur et expulse pect
us inflatur. constrictio instrumentorum spiritus intelligitur. Si sit ex apostemate est
tussicio et screatio. si non screatur timendum est. Si constrictio ex
humoribus sit fit orthomia et inflatio pectoris. maior appetit
spiritum emittendi quam attrahendi. Si anhelitus uelox et cum maiori
inflatione sit. et magis attrahere quam emittere uelit. intelligimus esse
ex nimio calore et combustione. maxime si tactus ei sit calidus. uel ex
siccitate uel sitis in lingua habeat. et caput incendatur. Quia anhelitus
uelox et paruus calorem alienum significat. quia intrinsecus suffocat et u
mectat. Anhelitus paruus et tardus calorem cito extinguit. Iste
ex necessitate semper est frigidus. unde signum est mortis certum. Sufficit
nobis dixisse de signis anhelitus. Nunc a medicina incipia
mus. Si passio sit ex uitiis instrumentorum spiritus uenientis. in principio
incipiamus medicinam. ubi infirmitas crescit. et post anhelitus emittetur.
Si ex defectione sit uirtutis latitos pectoris mouentis. et ex h
umoribus sit calidis refrigeremus. si ex frigidis calefaciamus prout
dictum sunt. Si ex constrictione instrumentorum sit spiritus et hic ex cro
ssis humoribus medicina dissolutiua et subtiliatiua detur si
ne desiccationibus. sic oximel cum scilla. uel solum oximel uel y
sopus cum melle coctus. siue potio [illegible] uinum semper subtile et
clarum bibat. Electuarium semper accipiat [illegible] yreos aristo
logia rotunda ysopus calamentum cassia centaurea radix costi
spica et similia. Pectus cum anetino ungatur. camelino et similibus. Si
sit ex apostematibus uel uulneribus medicamen prout iam diximus. Si
ex complexione calida [illegible] in infirmo sit [illegible] conueniat
basilicon minuatur si tempus fuerit [illegible] et mane sumat
cum [illegible] coctus detur et cum aqua cucurbite sirupus [illegible] et cum succo
malagranati [illegible] cum huiusmodi nutriatur. sic [illegible] pullus por
cibus. portulaca blite. Ungatur pectus cum oleo [illegible] cucurbite et p
ortulace succo. In uere et autumpno [illegible] cum cassiafistula
[illegible] liquiritie radice maluae [illegible] maiorana et similibus. Si complexio
pectoris frigida sit et humida. [illegible] cum aqua calida uel maiori
[illegible] mellicratum cum aromaticis aquam mane et [illegible]
[illegible] cum [illegible] uel cum melle rosato. Similiter mel rosatum cum ysopo
in aqua cocto. Nutriatur cum calidis cibis sicut [illegible] Ungatur pectus
cum camelino et anetino. Demum sirupus anhelitum [illegible]
[illegible] in uentris uel in uesica. [illegible] Johannis damasceni. Recipe [illegible]

[illegible marginal note]

cuius siccati libra j. nucleorum c. aque libras viii. coquantur usque ad tertiam.
cola. [illegible] libra ß. [illegible] libra j. Item recipe ficuum libra j. aque
quantum sufficit. capillorum ueneris. basilicon ana ℥ viii. rute. pulegii
liquiritie ana ℥ iii. Recipe quantum sufficit fiat sirupus. Item ad tussim a
nhelitum mundat pectus et pulmonem de grossis humoribus. Recipe
marrubii uiridis et apii ℥ iii. liquiritie ℥ vi. amigdalarum dulcium
et amararum ℥ iiii. marrubii anisi ysopi. foliorum maluae ana ℥ ii. i
nucleorum xx. ficus v. coquantur in vii libris aque et ad tertiam reducantur et
da bibere. Item pauli recipe sauine ℥ j. [illegible] ℥ iiii. mellis
℥ ii. et da bibere. Item alio recipe [illegible] mirre. opii ana ℥ vi. euforbii
ii. spice. [illegible] ana ℥ v. sulphuris. cortices mandragore ana ℥
iii. piperis ℥ vi. Fiant pillule in modo ciceris et da [illegible] Item [illegible]
[illegible] ℥ ii. [illegible] ℥ j. pone in aqua ut se disso
luat. cola. et cum succo suo mellis da bibere. Similiter ualet plurimo
ne uulpinus pulmo siccus et puluerisatus in potione [illegible] j. cum aqua
calida. Similiter [illegible] cum [illegible] et pipere.

Sanguis augmentatur et cum minori **De pleuresi.**

[illegible] corpus feruidus capitis ascendente fumum mittit
Qui cum in ueniat claudens capitis poros et oppilatos non p
ueniat exire. deinde calefactus mouetur in capite cum cerebri ca
lore dissoluitur. redit ad inferiora [illegible] sicut uidemus in humi
ditate balnei per fumum. Qui fumus cum tectum penetrare ne
queat. redit ad inferiora. Si aqua a capite distillat ad dya
fragma calidum apostema generat et in pleuresis fit uera. Si in la
certos ueniat uel carnes que sub [illegible] costas pleuresis dicitur non
uera. Pleuresis uere hec sunt propria signa. febrim habet continuam et
ad [illegible] punctionem in latere. [illegible] de latere in latus
se mouere. tussim continuam. anhelitum orthomium. [illegible]
[illegible] puncturam lateris [illegible] quia neruo
sum [illegible] et infirmum et subtile habet sensum. per colligantiam ce
rebri ad neruos. Communicat est tussis [illegible] in habe
tibus spiritum est [illegible] cum aliquid oppilat spiritus uias aduiuat se
natura ut cum tussi quod impedit expellat. Aliquando anhelitus
quia instrumentum spirituale [illegible] i. dyafragma occupatur ni
mis. Sepius pleuresis inuadit homines calide complexionis in uere
naturaliter in yeme accidentaliter. Pleuresis non uera hec habet signa
[illegible] lateris sine tussi [illegible] quia morbus extra
instrumentum spiritus [illegible] dolorem pa
[illegible] in infirmo aliquando extra apparet tumor. Pleuresis uera pleure
sis ex [illegible] nascitur sanguinis. Aliquando ex sanguine calido
et colico aliquando grosso et melancolico. aliquando humido et flegmatico. aliquando ex
omnibus humoribus. Intelligitur ex colore screatus [illegible] ex quo humore
sit morbus. Si sit rubeus sanguis significatur. si citrinus cola rubea por
tendit. [illegible] Si niger sanguis in [illegible]
colera rubea significat [illegible] et in colera nigra [illegible]
Si albus significat [illegible] flegma. [illegible] hec possunt [illegible]

[illegible marginal notes]

secerni. Si maria sit sol sanguis corpus plenum est humidum tussio parum sanatur. Si colica sit maria corpus est macidum tussis sicca satis nimia. Si melica corpus asperum pulsus subtilis mordicatiua plumbea. Si flimata tussis humida et nimia sicca pura. Si compositum est scereat colatus tale compositiones duas et simul infirmi eius compositio melior et laudabilior omnibus est color rubeus inferatu sanguis est digestus. Sanguis quod digne est omnibus et ualde amabilior aliis humoribus obediens tamen est sue actioni et ad digestionem facit. Aliquando screatus in initio est morbi sicut die tertia uel vii et leuitas materie signata est et finem morbus dessoluit. magis si screat sit puruslentus albus tenens cito exiens in una uice uel duabus. Aliquando screatus mouet ex crossitudine materie et sua durante tabe diente uerum vii morbi designat generans et eidem durationes. Sed si hic screat quiescit cum nimia cerebri angustia et somno infirmi tussiat deficiendo uenit suffocatus et pugna sui neque sanat in certa q morbum infirmi tante pari non possit. Sufficienter signis pleureticis oportet medicinam subiacere. Si igitur uideamus ipsa dyates ingrauari sanguineum scilicet si sequatur tempus et etas consuetudo tamen festinemus ut de uena basilica minuamus de latere tamen infirmi patiente cum quibus augusticos magis si dolor ascendat usque ad furculas qui in greco oreon nominatur propter ypotes cum loci superiora latera dolorem sunt alligata basilica uena est in eadem parte si inferiora loca dolorosa latera sunt colligata farmacia est danda. Si infirmi sit febrosus non curias aliam quam in flo uiam preceptis obseruanda. Flebotomandus est magis si sit sanguinea materies. uerum si uirtus deficerit non oportet flomiare siquo magis possimus custodire. Flomia est ista molestissima cum defensione uenit. Oportet igitur epythima quem et emplastra acuiri sanguinis mitigatiua et dissolutiua sicut est uiola malue ui ... ordeum mundum in aqua coctum et colatum cum oleo uiolarum ... paniculis lineum subiacet infundatur et loco dolenti supponatur. frigida si tempus sit calidum tepidi si frigidum. Si febris non adeo fort ... apparet et admiscenda camomilla et cum ptisano ... et ... Si febris fortis sit et ... cum sirupo uiolarum. Si febris sit mollis et tussis fortis danda sunt uinum liquiritie ... In fine diei dentur mice panis lotas cum a migdalis et ... Si infirmi in consuetudine ... comede ... neque sufficiat dentur cucurbite malue ... cum amigdaleo. Si dies sit prolongata omnia ... ptisanum cum ... et mica panis ... danda. Si tussis sit fortis detur sirupus ... et ... Si sit sputus ... cum ... Si maria morbi acutissima est et colica emplastra ... mollia ... dissolutiua sit facienda sicut de uiole malue uiolarum

Dolor ... plerumque ... sub mamillas ...

Candidi albi farina ordei cum ... cucurbite ... et cum succo semper uinuo ... uel succo ... oleo ... Si sit sputus molliendum est ... cum succo cucurbite ... uiolarum melle ... Quibus ... molliores ... cum sit nimium ... Huic est morbum ... que ... cum ... et ... uiolarum danda et ... cum aqua ... et ... uiolarum que dicta sunt. Si egestio ... mane psillium cum succo mali granati dulcis sirupus uiolarum ... oleo uiolarum. Post duas horas ptysanum cum amigdalo ... in fine diei. Lotus sit panis cum amigdalo et ... demus ... et malagranata sugenda. Unguatur locus cum oleo uiolarum oleo rosaceo cum alba ... facienda sit emplastra de psillio ... et oleo uiolarum. Serum uiolarum ual plenitudinis ... tussibus siccis et in initio ptysice ... uiolarum ... crocum ... malue cucurbite ... uiolarum xx ... in quatuor libris aque cucurbite ... quo usque redigantur ad medium cola ... libram i et fac siropum. Si morbi materia ex sanguine sit humido et flaumo ... et melico oportet supponi loco ... emplastra ... malue ... fenugreci ... malue cucurbite ... et ... et per cameleon ... mellilotum ... fenugreci malua ... et emplastra cum cameleon ... in ... et loco dolenti supponatur. Milium et sal ... ualet ... supponitum loco. Si tussis sit siccus detur ysopus cum mille rosa ... sirupus ... et mediana ... Si morbus ... sit ... et melliacum unguatur cum cameleon ... diamolon. Iuuandus est cum ... et amigdaleon.

De cardiaca.

Tremor cordis ex humore est coadunata in concauitatibus pelliculis cordis. Hic morbus ... sit cum humiditas in ... cordis. Si humidas ... sit uel colica sit cum tremore cordis calor ... Si ex ... sanguine et melico sit timor ... Aliquando sit cardiacus morbus cum necessitate cordis ... sanguis subtilis et ... ab epate ... in uenis locis in ... in stomacho. Aliquando coadunantur ... humores ... cardiaca ... morbi. Cordi igitur mediocriter cum ... sit digni. Considerandum ex quibus sit humoribus. Si ex sanguine sit uel basilica uena est minuenda ... uenam ... loca. Rauent dentur ... Dentur ... malignantur. In aquam bibendi sirupus ... malignata ... Iuuandi ...

Aliquando sanguis ... ad ... ad ... sanguis ... ad cor ... passio que dicitur cardiaca ...

[illegible] longius vel similiter ... pugans ... humorum ... vel cibos ... confortans ... ad expulsionem ... [illegible] ... in ... tempore.

iij

bonorum confectum sit ... pullorum cum malis granatis ... vino aceto aqua rosarum camphora et similibus. Si cardiaca ex multis sit humoribus ... nigra purgativa dentur ... lingua ... fructus ... sit vinum ... fortissima stomachum mundent ... epaticorum. Sepe dentur antidota odorifera ... mundant ... diamargariton ... et similia. Unguentum odoriferum ... aromaticum. Sepe ... balneo ... maior ... muscata ... Ungatur pectus cum ... et odoriferis oleis ... volatilia ... et ad digerendum facilia ... cum aromatibus ... Si cardiaca ex diminutione sit ... ab epate ... venientis et epar ... in firmitate epar ... medicamenta ... sanitate ... Si ex stomacho sit purgandus ... ex acutis humoribus cum vomitu. Recipe aloe absinthium ... ut sunt malis granatis cum ... Foris ungatur cum sandalis ... farina ... coriandro ... aqua rosarum et similibus. Philaretus Johannes damascenus ... cardiace. Recipe lingue avis ℥ xv. alumnis ... ℥ v ... ℥ iiij ... coriandri ... ℥ vj. spodii rose gallice ana ℥ iij. ligni aloes ℥ vij. Fac pulverem. Da ex eo ℥ j. cum ... vino vel ... Item recipe borraginis seminis portulace ana ℥ vij. ... ana ℥ ij. ... basilicon sandali albi et rubei gallice ... armeniace ... et ... ana ℥ ij et ... zuccari ... alie species. Fac pulverem. Da ℥ ij cum suco malis granatis vel orizacie. Item recipe rose spodii ℥ v. seminis portulace ℥ x. ... mastic ... ℥ iiij ... quantum ... zuccari ... omnes alie species. Fac pulverem ... ex eo ℥ j cum aqua ... Item recipe berberis rose spodii seminis portulace borraginis ana ℥ iij. ligni aloes ... ℥ j ... armeniace ... seminis basilicon mastic ... quantum ... omnes alie species. Fac pulverem. Da ℥ iij cum suco malis granatis ... cardiace cum calore ... pro ... sicut malis granatis acetosi ... libra j ... libra S. Fac ... Item ... cardiace ... recipe ... cinnamomi ... ana ℥ ij ... pomi ... ℥ j seminis ... ℥ j. Fac pulverem. Da ℥ j cum vino ... borago ... potum ... bibat.

De sincopi.

Sincopis est absoluta defectio cordis et coadunatio totius sue virtutis in se atque ablatio fumi sui ... Impossibile est ... sincopim ... passione cordis. Fit autem ... ex plenitudine nimia vel ... inanitione vel ... cordis in frigiditate ... Plenitudo vel ex humoribus ... corporis ... in testinorum ... Si in ... montanis ex fatigatione ... per omnia membra corporis. Si de ... non ... est ymaginatio ante oculos ... dolor ... Si de ... colera ... dolor et ... dolore ... Inanitio ex nimia ... vel ... sanguinis ... vel sudore ... evacuationibus ... vel ... Quocumque horum nimia est et fortis corporis dissolutio ... calor ... deficit ... cor ... patiatur. Emictio ... frigidus ... calore ... calor ... vel calor ... et deficit ... sub ... frigidum ... oppilat ... in ... calore ... suffocat ... cor ... et si ... Aliquando sincopis ex ... accidentibus est sicut subito timore vel gaudio ... plurimum hoc patiuntur ... defectum ... cum ... sincopim cadunt ... nimium ... calor ... adunatur ... et deficiunt. In ... calor ... Aliquando ... dolor sincopim ... Hec sunt sincopis ... et sue significationes ... cura ... Si ... plenitudine ... sincopi ... in frigidum faciem ... ligentur ... plenitudo ... dandi ... et ... Dabitur ... et ... cum ... dandi ... vinum ... Si plenitudo sit ... dandus est ... Si ex ... sincopis et ... Si plenitudo sit in ... sincopis ex ... In facie ... teneantur ... ligentur. Si ex superioribus sit ... et vomitu ... ligatura ... inferioribus ... superiora ... ligentur ... vinum ... subtile et clarum et cum aqua ... Galienus ... defectionem ... evacuatione ... Si ... dolore ... febres ... in ...

[illegible] ... posse ... sincopi ... ex gaudio ... cor ... dilatatur ... gaudio ... dilatatur cor ... sincopi.

sua abueneri. vinū millitor huic acc' multū ē ei
nocer. Itē sincopin ex inanitiōe iuuat odorifera
ī naribȝ hīte. sic rosā. mirtā. malaterronia. uinū in
ifsū cū sandal' ⁊ aq̄ rosata. Sincopin īnferiōe ⁊ ī fer n
o ī pstinū uigorē redeūte. caueā sincopis laboranti
cuīue. Medicorum q' mediocrium ibȝ eque suo loco q̄s
ia reddim' q̄bȝ ī suo loco dicturi. Precipiend' ē q' ī ian
iuuē sanguis ū balneari. ⁊ sille ī liuore. Intemō ē uini
huic poros oppilari ⁊ oppilari ū purificari ⁊ mollificari. a)
olliend' ī loco ū uicet. stiptica ⁊ frig. aere ē here. ī domo
aspgantr° saliccs mirte uinū ḡmmares rose ⁊ simil' u
ngantr cū olō mirtino rosato ꝑperitr' ꝗesco. Nichil hoc
iuuat hos qbȝ ī s̄to acuta cūrent huiores. Augmentr' ē cor
dissolō ꝗ̄ro mag' claudunt' eoꝝ poros. Hiimōi dispositiōe
sincopi subueniend' ē ex inanitiōe. Sincopis ex calore sit
nimio ut ex mora balnei. ut ex aere incluso aq̄ sīn ē
por. Deinde sint. uinū sine cū aq̄ fīa. leue ⁊ subtile ui
nū cū eadē aq̄. Facies uoluēda ī pre un uent' flat. an
faciē ei cū flabello uentū faciam' fīa ⁊ odorifera odorem.
omla ꝑiam medullas cucumis dent'. Diascorides dicit:
odores cucumer sincopi utillimi sunt. Si ex nimio sit
frigore. op' calefaciē ꝗ̄ro plus possum. cū uino muscata
dent' ī mica matarē. mellunati aromatici. Balnea a
romatica ⁊ odorifera. Sincopis ex accidentibȝ sit. ut e odori
fera sibi faciam' odorare. causam morbi ī generem' auferre. ⁊
[illegible] ⁊ ī ieiunione sua ī habitus [illegible] Item odori
fera ⁊ uinosas ī [illegible] ⁊ silibȝ. De passionibȝ mamil

In mamillis aliquā nascitr apa siue tumor. lxx.
Qui diuersis modis sit. ut ex corrupto ⁊ putrefacto sanguine
ut ex qbȝ alio huiore. ut ex lacte coagulatiōe ⁊ ei put'
dine. Ex calore sanguis uiū apa sit. poros ī collige' [illegible]
ē ut liuidā. ex coagulatiōe sit lactis. cui op' subuenire in
coriena ne sanguis ibi colligatr. Si ex sanguine sit ut colera
fios cūille cū oleo rosato pistate. desup' ē ponēdi ut fabe
cū albugine oui diu pistate. ut cū suco solatr' [illegible]
ut bolū ⁊ suci coriandri ⁊ olm rosarū appē. Si ex frigid
ore [illegible] panis sup'ponatr cū [illegible] apu. ut [illegible]
ut fenugrēc. ⁊ mellilotū cū [illegible] ut [illegible] cū [illegible]
mulieris. Si dura sit apa sene' aceti supponas ut fene fe
rrinnoꝝ mollem. Si ex coagulatiōe lactis leuet ⁊ [illegible]
lini farina ⁊ olm rosē ⁊ ce. sup'ponas. Oua cū corticibȝ
suis ⁊ olō rosē ī simil' pistatr. cimnū cū melle [illegible]. ut
dices auidū. [illegible] farina fabaꝝ. [illegible] apa dissolutr ⁊
lac [illegible]. Sub' sint [illegible] fabe. Itē aq̄ ī [illegible]
siue [illegible] allabonis. De ferore sub [illegible].

Multi patiuntr ī [illegible] ut [illegible] ferore. [illegible]

[illegible] mamillaꝝ [illegible] Spongia [illegible] magna [illegible] mamilla [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cū [illegible]
[illegible]

mares ī coī sigficatr' pulū. ex. Conuenit q' pinguē cor
deam lanugrū acceptam' ī ꝯuiū cū aq̄ solū ut cū aq̄ rosē.
⁊ isi ungam'. Sub' sint rosē cū aqua. Itē alum sū [illegible]
ue yreos [illegible] cū aq̄ [illegible] ⁊ de ille in ungat' [illegible]
ua. Rt. [illegible] ʒ. ii. alumis ʒ. i. rose [illegible] an
[illegible] fiat puluēm laua [illegible] cū uino ⁊ pluēm hūc
[illegible] Rx. sint [illegible] sicca ⁊ puluerizata

Particula quarta.

Quoniam initio libri superiori morbos ⁊ medicinas diui
m. membroꝝ sui uenitaū spiū. consequēs ordo exposcit tractare de
mibȝ attinentibȝ cibarijs ⁊ de eorūdē medicinis. De difficultate g.
Incipiam' q' a mēri qd' ab ore cibū ad stom̄ ducit. Est ī
nō lib' iste. xx. capitulorū. Istud mēri magnū iuuam
tū ē corpis. cū portet cibū ad stom̄ atq' potū. Hoc patitr
ūis modis. ut ex mutatiōe ꝯplonis. t apāte. ut uulnē. ui
el acuo iuuare. ⁊ transgluciendi usus aufert'. Si ex mutat
ione ꝯtigit ꝯplonis paulatim ⁊ cū aliq̄ mora ī transglucitr
⁊ h' cū labore cū ū aquat' nȝ claudi sit. Si ex cā ꝯplone sit
[illegible] ⁊ [illegible] patitr' cū fumositate. Si ex sīā nȝ [illegible]
ē asp̄a. Si apa sit cū loco apāteq' dolori sentit' ⁊ angustia cibū
[illegible] transgluciat. In apāte cū dolore sit mora. Et cū [illegible]
dolor ⁊ angustia ꝗscit. Si apa sit calida cū dolore. [illegible]
sentit nimiū. Ei sit frequentia ⁊ sui pulsatio ⁊ [illegible]
[illegible]. [illegible] sit ī gula. p'ncipaliter cū dolore [illegible]
mai' sit [illegible] ⁊ acidū [illegible]. Que p' ī [illegible] ut [illegible]
sequatr' cito medicina. Si ex [illegible] sit ꝯplonē cū
[illegible] dolore ⁊ calore ⁊ [illegible] medicā [illegible] p [illegible] p
[illegible] ⁊ cū [illegible] ut sic siropo uiol. fiat [illegible]
cū zucaro ⁊ amigdalis. Iuuatr' cū cucurbita [illegible]
[illegible] lactuca ⁊ silibȝ. Deinde sint [illegible] ad [illegible]
dolorē. [illegible] ⁊ [illegible] ī [illegible] ⁊ [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible] po[illegible] ⁊ malue [illegible]
r. [illegible] cū. i. [illegible] gūmi [illegible] an. ʒ. v. Fiat
pluēm ⁊ cū [illegible] uiol [illegible] fabe. facies [illegible] sub lin
gua uiri ponet quā cū dissolutr' transgluciat. Si ī [illegible]

tu conglutinandi ex frigore sit opilonis dent' scariole sucus ap
ij. bn coct cu mell rog. dec. 7 oximelli. 7 pill. q's i fine tull
oximel. Nuitur cu caulis 7 mollerentib; siu carne seu alia re.
dent' unci cicorina bn cocta. Si apua ut glutinodi morai fac.
an calm fit utatur' castrasisti. mundu cu olo uiol' dent'.
7 sucu solat' bn coct. 7 coliatu dent' 7 pill. q's diuini sub lin
gua ponedas. Nutrimn cu ictalitrib; 7 refrigerantib; sicu cu
prysimo. cucurbita portulaca. cicolocina. cu amigdalo. Si
ex sico aptre dent' ydrop ocen cu mell psilicu scaropu. pill
quas diuini i fine tulli. Si crepuit int' apua. 7 i frat febar
dec. prysanu cu amigdalo 7 zuccaro dent. Si ur' deficiat dec.
capitu lac i quo petra uiciat cali. Si apua sit exurus 7 ca
lidu uidetur. cataplasmata fiant de psillio 7 semine lini 7 la
cte caprino. Si i n sit ex cali. semigrece 7 semi tobieni dent. 7
biryna. Si sit ex uulnib; dent' qbi uulnus soluent. sic succi
arnoglosse cu bolo thermino cu mell 7 mirt' si uulneu
fit neteca. Nutrimn cu scariol' 7 mica panis. Si sit sin febr
mellicrat'. si cu febrib; prysanu dent' 7 uulnia men medi
cent. 7 cauliu pulmonis atq; gummis. Quecunq; i his inib;
nascit' i firmitas. n subito s; paulatim diuini e ne. Nec e i h; 9
cum ut maneat. s; ut tasciudo subueniat. De defectiõe

Defectum cibi 7 pot' de i telligim' sensus stom appetitus.
Eximanit i ueius uoccpta sugentib; s; corruptio deside
rij tetib; morb sit ex huorib; crudis ut coliat ou stõ di a
mtib; ut ex ablatione urtutis desideratiue 7 sensibil' mor
tificatõe sui. ut ex corruptoe uirtis. appetitu nullu cibi
uocatum i telligentis. Si ex crudis sit huorib; acida ructu
atio sequit'. 7 stõs sine siti i flat' 7 pix dig'. Si sit ex coli
cas fumositate sinit' ructuatõis. cu ardore stõi 7 siti. 7 u
elocitate crossiu cibi digendi 7 difficultate subtile emitten
di. Si ex defectoe sit desiderabilis uirtis 7 mortificatõe sui
i firm' pus cibu amat. 7 appetitu aborret. seqund n accip
e uult ca. 7 q' pes cit nullu cibou h't desideriu. Ablatio
e desiderij i oib; durius pessima e morb' mat' i difficulti
cis. Que si sit ex corruptõe uirtis. pulsi sit insarcus medie
ina mal' uimin' cit acuta. Si ex huorib; sit crudis op'
cu uomitu 7 solone purgari. si u'. i tonas q'uantes huos
es uincendi sit. Dandi cibi 7 pot' qbi huores cl'uisi purisic
mt'. Si ex colicis sit huorib; res sin 7 stiptica dabit' 7 acida.
potib; purgabit'. Unde e refrigeratis appetitu cofortato. cal
efactõis coit. q'a fricus adiuuat 7 pre sanguis dispci p stõi
7 uenas coagulat. eximanit loca aia plena. Que du ua i
plere querit. appetitu replectu cibou generat. Calor e facte
coit. cu e liquefacit 7 dispgedo calefacit loca i plent exina
nita necte e fastidiu faciat. Et frigor purgit stõm du ex
ugit eu sic lup' diuini e. Si ex defectõe uirtutis sit appetitiue

[De] minutu stom calefac 7 uenositate generare emulinat psid canum admisse pul
uere ponit' illo. C'buanculi. canel. e capi i. illo coco decoquendu. cil' calet bn osisce a
[illegible]

cõptimntu ex qua sit opilone membro appetitiuo 7 deficien
diuitiaq; ex cõtrus mediam quenit. Omnis e defecto ui
rtutis ex malice opilone membrou q'a e ut' diuitie. i. supmt
u frigiditate stoin maiore. De canino appetitu.

In telligit qlibz uti discernes. Sic e ia diuini cu dispsa p
stõm i umu ex sicitate condunuent'. loca ad plena cuacu
ant. 7 ita appetit' efficit. Que frius cu angustia n'ulla
modu excedit ultimitate appetendi necte e faciat. ui i n
suo noie appllata uocat' appetito canina. q' tribz modis
fit. Vl ex frigi opilone ou stõi diuitie. ut excalciat huor
ib; ibide se condunantib;. ut ex ultimitate eximaniendi
q' patit' uie ou. Ex frigi opilone de aliquo acido huore u
ma seq solone e uide. mi corp' debilitat' 7 pl' q' digeunt
manducat. Oi e digo calore sit ipno ut uimio. Cu g' uidet
hac labore i firmitate q' auet calore plus q' digunt pot
manducare. cu ex defectu oming' uirtutis cõtentiue q' man
ducat' i stõ n digit'. si fere sic i muit crudu 7 i digestu
tota emittit' p secessu. Cu h' cõtinuatio mi h' i firmitas c
ntr'. te tunc labouandu e ut medicet'. Si ex frigi opilone
ut ex acido huore i toc stõi i firmo propriendu e bibe uinu
puri 7 forte uiuis uictib; 7 multu. uin. bprec. i qr. uinu e
bibendu 7 multu tamus e expltum. Optimu ad uinu ee rubeu
ut rubicundissimu q' i hac i firmitate e mag' adiuuan
ma. Caueat acida 7 acetosa. Si uoluptas appetat comed
ere unctuosi pde ei dare. 7 i h' adlibo xadu ut ququid co
medenti sit unctuosu. p' cibu dandu e uinu q' propinat
uz i cibo ut post acida ut pinol dent'. Medicina dada e cali
sic anaciõs. diamusti. diazinzib. diagalang. diacimin ui
perou. macea' bena 7 silia. calorem uatis ad digend adiuua
na. 7 anal' huorib; stom mundificanta. Si h' passio ex defe
catõe e cotentiue uirtutis unctuosa uidentur nocẽ. Opg' me
dicina dari uirtu cõfortãs. sic citonitum diamilon. dian
tisiltos. Electu malou granatou 7 alia pomou 7 cõfortatiua

Aliqu qdi hoines manducant. De i stomabili appetitu
Appetitu i stomabile sic cretã lateres carbones 7 silia
cõi n admitaria. h' sepi' fut' mulierib; sic ne. 7 mat' pre
gnatib;. Q'. sit ex malis 7 putridis huorib; stõm i h' sat tib;
ut exalis mibris adeu cofluenib; sic mitiu i mulierib;. Q'
du cõpinar ipiu ut minia ad stom uenunt. Quibus h'a ap
ent. sed q'uantes huou i stõ se cõdunantu osidant'. Quoscu
mediam uelmy anoru cu mell accti dent'. ut siu labore e
uomat'. pisces recentes sine sale dent. 7 plos. Manducet 7
radices accti i oximel. 7 p' cibu bn bibat' uinu. Nutriant'
cu bono pane 7 uolatilia uisbell. Si cretã appetat' dentur
cicer. fabas 7 gna alliam. Vel h' hys mediantibz si huores
nociuos expelle' laboren' sine labore 7 angria cu uiam

[Et] patis mulieri ad partionem stõ colaui 7 tenasitonie q' fuit de calida rubia comenta
[illegible] sic ruse fundit ab 7 ruta cu 3. iij. spodu. quille 7 mastic ad 3. i. ex
cu sua coq' i uina sic fiuer stringent ad madecunt' calem crune 3. iiij. cli rosar.
cum cõpiue' quantu sufficit diu' cum mear. stom ungt.

nomine yerapigra. possit autem et stomachum confortari epithimate confortativo cum mastice, spica, rosa et absinthio, oleo nardino mastice, anisi et masticino, aneto, cimino, menta. Dandum ei bibere et post cibum. Et de hac confectione oportet ei dare. Recipe: cardamomum, macis, nucis, cubebe, equali pondere, zuccari quantum sufficit omnibus. Fac pulverem et da quantum pati possit. De defectu appetendi potum.

Aliquando virtus bibendi aufertur appetitusque. Quod fit tribus modis: vel ex nimiis humidis humoribus stomacho dominantibus, vel ex sensibilis defectu virtutis, vel ex corruptione nimia. Cuius medicina velim oportet humores consumere. Si humores sint nimii in ore stomachi, cum vomitu vel solutione sunt purgandi, et cum medicina cibi et potus dandi, quia malorum humorum sunt incidentivi. Si ex frigore sit quod dicitur in ore stomachi, calefaciendus est stomachus cum calidis medicaminibus et aromaticis odoriferis et similibus. Si fit ex mortificatione sensibilis virtutis in stomacho, pessimum signum et mortis denuntiativum. De siti.

Aliquando sitis augmentatur ex compositione calida membrorum pectoris, diafragmatis, vel ex partibus calidis et siccis, sicut ab epate. In aliis sitim habet ex nimiis pectoris plus adiuvantibus in frigore [illegible] aeris. Quod si aquam biberit, [illegible]. Si ex epate, sentitur dolor in dextro latere post aquam ebibitam, maxime si ambulaverit, plurimum desiderium potus, nec habet imbibita est stomachi. Si fit stomachi duobus modis augmentatur per qualitatem, quorum si patitur ebullitionem et ardorem. Sic videmus in febricitantibus et cibum et potum fortiorem calidos accipientibus, per qualitatem tempore si stomachus nimios humores calidos habuit, vel flegma salsum. Si nimio stomachi ex solo calore de bibendo aqua frigida extinguitur sitis. Si ex caloribus stomachi inclusis in stomacho, in bucca sentitur amaritudinem, aqua ebibita et fumum [illegible] in gula, aqua bibita cito calescit in stomacho. Si ex salso flegmate sentit salsedinem in corpore. Sitis extinguitur si aquam calidam bibat. Cura.

Cuius ergo aliquem inveniant sitientem ultra quantitatem naturalem, oportet ut cognoscamus si ex complexione calida in membris interioribus. Dentur in stomacho res refrigerantes, sicut succus cucurbite cum zuccaro vel psillium cum sirupo violato. Aut in eadem cum ptisano, portulaca, cucurbita, blete, lactuce. Dentur primis cibus et magis potus. Labor diminuatur quies et taciturnitas ore clauso absineat. Frigidus aeris attrahat. Cataplasma a foris apponamus de cucurbite corticibus, portulace et aliis. Sub lingua teneant trociscos hic valentes ad sitim caloris et febris et maioribus, pro locis si non invenitur aqua in estate currentibus. Recipe: seminis portulace, dragaganti ana ℥ iii, seminis melonis, cucurbite, lactuce, ana ℥ iii, sandali, gummi arabici ana ℥ i. Fac pulverem, tempera cum aqua rosacea. Fac trociscos et sub lingua pone. Si sitis fiat ex colera rubea in stomacho inclusa, purgetur cum farmacia, vomitu per oximel et oxizacara detur cum suco malorum granatorum vel succo violarum. Sedentur ad eandem sitim et ad extinguendum calorem. Invenimus digestionem et sitim extinguens. Recipe: violarum ℥ xv, prunorum

unciis ii, sebestene ana ℥ c, spodii ℥ ii, omnia confice in viii libris aque quousque veniat ad tres. Coletur deinde succum malorum granatorum dulcium accipiatur libra i, zuccari libre ii. Fac sirupum, dans ℥ i cum aqua frigida. Apozima valet ad idem. Recipe: rose sicce ℥ vi, oxifenicia ℥ v, cassiafistule ℥ iiii, seminis citrouli, dragaganti ana ℥ ii, manne ℥ i. Omnia ponantur in duabus libris aque calidissime una die et nocte. Postea colantur, da bibere ieiuno modo libre. Alia. Recipe: lacce ℥ ii, lentium, rose sicce ana ℥ iii, oxifenicie ℥ ii. Omnia ponantur in libris aque calidissime die ac nocte, colatur da bibere. Si sitis ex salso flegmate in stomacho vomitu vel farmacia est purgatio. Deinde detur succus mali appii cum zuccaro et oleo, vel mellicratum cum aqua calida, vel oximel vel apozima una mastice et anisi coquantur. Sola aqua calida valet. Sitis vinum album et subtile. Vinum quod de cibis colatum et minus dilatativus. De ructuatione.

Ructuatio si sit ex ventositate, nec nocet, celeriter ut in stomacho cum pluribus ad digerendum. Cum autem cum ventositas est inflativa, quam post expellere non [illegible] ventositas si ex stomacho est defectus stomachi defectio ex mala est complexione, vel ex quorundam inimicorum dominatione. Si humores sint calidi fumose ructuabunt. Si frigidi acide. Accidunt contra quam viae sit ex calidis. Ex frigore stomachi vel ex adustione cibi vel ex multitudine sua vel ex in frigiditate ventositas [illegible] ructuandi defectio est calorem naturalis in stomacho. Ne cibo dicitur et digestio sic est cum proprio loco ubi lingua vivida apponimus. Unde cum ulterius modum eructare videmus. Si ex calida sit complexione, cum refrigerandus est stomachus cum frigidis sirupis, sic rosato et violato. Si ex calidis humoribus purgandus est cum apozimate absinthii, vel aloe seu oxifenicia. Bene cum oxizacara sive psillium cum succo malorum granatorum et similibus. Si ex frigida sit complexione sua humore, materia calefaciamus cum calidis rebus, sic aromaticis, pomis citri, piper, gariofilorum, macis, cinamomi, cimini, alchimil, ciperi, macis, diacimino, diacalamenti, diaciminum, pipereon, diagalanga, zingiberis et aliis. Si ex frigida sit, curandum est, piquerea. Oximel mellicratum, diaciminum, diagalanga, diarhodon, gariofilatum, diacalamentum, diatrion, piperion. Si fit ventositas in stomacho, illa ventositate implebitur. In trociscis facta et data in marciatone efficiatur, sic mastix, cimini, liniseminis, anisi, saxifragie, cinnamomi, piper longum et alia. De singultu.

Singultus est motus virtutis desiderans rem nocivam expellere. Qui multis fit modis, de repletione, de inanitione, de corruptione cibi intra stomachum, mutatione sua in pinguedinem quam movetur, de frigiditate oris stomachi, de inflamma ventositate in stomacho, ex repletione, ut ex multis humidis humoribus, vel ex multitudine cibi et potus. In singultu de repletione sentitur gravitas in stomacho, corporis repletio digestive virtutis defectio. Plurimum hic patiuntur senes et pueri et homines multum insatiabiles. Si singultus ex inanitione efficitur, vel ex nimio motu, vel ex indigestione, vel acuta febre.

Conor singultum ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Singultus est spasmosa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible marginal gloss] ... ad ... plurimum ... et naribus sufflandum.

[illegible marginal gloss]

z hec plurimum patiuntur iuuenes z laborantes. Si ex frigiditate sit eius stomachi nichil horum fiunt que diximus. Ex uentositate in flatu stomachi z uentris extenduntur singultus autem facile z diu remanet. Sic qui ex inanitione accidit. Signum huius est uitiis. Cura.

Qvi medicabitur uideat si ex plenitudine sit z tunc plenitudinem minuat. Repletio purgetur cum hermodactilis uel uomitu si intus [illegible] conueniente. Similiter autem rebus dissoluentibus z calefacientibus stomachum mundificantibus. Castoreum detur cum suco mente uel castoreum z mastic. cum aqua uel cocto sic carui z cimini. Rursus detur cum uino ... uel aqua in cocta sit ruta et panico mellis. Ex compositis medicinis detur tyriaca z adcuteria antidota. gariofilatum. diagalanga. diazinzibar. dyaciminum. dyacostum. dyapiperum. dyaanisum. dyaton piperon. quecumque horum conueniat cum aqua calida. Calefaciant exterius stomachum cum aqua in cocte sint origanum. pulegium. sinsuchum z similia. Omnia hec in aqua cocta ... facta. Epithima imponatur cum oleo castoreo laurino. cameleon z similibus. In replecione sanguinis detur aqua calida cum castoreo uel suco solatri uel malogranati uel malorum suco. galliaque muscata. Ex laniatione cum acumine z calore urina ... z suspicio sit danda aqua frigida rodostoma cum mel ... uino ... et oleo ... Cataplasma apponatur stomacho z similiter epithima in dolore ... Fiat ... cum oleo ... z aceto agrestium uuarum z alijs similibus. In singultu ex corruptione cibi in stomacho z mutatione sui in malas qualitates, melior est medicina uomitus quia singultum aufert. In frigiditate eius stomachi uel uentositate detur calefaciens sicut uinum in cocta sit ruta uel ruta mellis. ... semen apij. ciminum. anisum. calamentum. apium. mastix. cinamomum. ... cum ... uel aliqua ... in singultu ex replecione ... ex siccitate iuuat ... mali granati ... z ... iuuat singultum ex colera rubra. epithima supponatur. oleum ... melinum. laurinum z muscellinum. In singultu ex calidis cibis ... z nimia siccitate ... aqua ... amigdalorum cum aqua frigida. oleum ... cum aceto. oxi ... cum aqua frigida ... in singultu si in fermo ... Item ex cogitatione singultus impedit. Sternutationes fiunt cum ... rosa. pipere. calamento ... stomachum. ex ... uentositatem. Item iuuat singultum ... z ... ligaturis. Iuuat tenere flatum ad singultum z ... anhelitum ... z longo tempore ... quia ex necessitate calefacit ... De uitio stomachi.

Qvicumque omnia uult custodire sanitatem stomachi cum sibi necessarium fuerit plus habeat cibum nec detur plus quam digerere ualeat. Questum est enim a Gal. quare pars comedere. Et in-

tendo est manducare ut uiuam. Alij intendunt uiuere ut manducent. Porphirius dixit differentia est inter me z uos. Et methum ... unde ego comedo ut uiuam, uos autem uiuere amatis ut comedatis. Interrogatum est Gal. que medicina esset perfecta. Respondit abstinentia. Plato dixit abstinentia est duobus modis seu uoluntaria seu necessaria. Utilitas ut non manducet nisi cum uehementer z magnum fuerit appetitus. Parcitas ut consueta uel cibi ... uicem sibi opponat. Antiqui ... comedere ... ut calor naturalis suus ducatur digerere. Si ... comedatur hoc quod calor naturalis nequit digerere fastidium generatur. Fastidium autem magnum nocumentum est ad sanguinem corrumpendum z morbum generandum. Et si sit ex cibis malorum humorum generantibus morbi generantur acuti. Si ex cibis crassos humores generantibus morbi diuturni z duriores patientur. Morbi nascuntur ex fastidio modis ... uel ex magnitudine fastidiorum uel ex ... quam ... facultas uel ex uia fastidiorum uel ex ... singulorum membrorum. Ex magnitudine fastidiorum ... acutiora mole ... membrorum ... Si cibi unde fastidium sit in flegma mutentur, ... gignitur. Si in calorem fumosa ... efficitur ex nascit fastidiosum quod si non bene sensibilem habuerit stomachum non patietur nec dolorem sentiet nec ... dolorem ... tremorem. nec capitis dolorem. Si stomachus sit sensibilissimus omnia predicta sentit z patitur. Ex membris ... quia debiliora membra in fastidio dolorem sentiunt. ... Si caput est debile sentiet grauitatem. dolorem uigilias ... patiuntur omnia membra debilia. De fastidio.

Si corpus debile totum sit magnum ... z ... passionem habebit. ... fastidiosos z quam sanitatem custodire uolunt ... fastidium ... ad uomitum ... corrumpatur z mutetur cibus. Si uomere nequierint studeant dolorem uenire. In cibo ... z corrupto optima est aqua calida ut ... cibos corruptos euomant. Et si non cum aqua calida euomuerint detur potio uomitiua. Certificatus stomachus cibarijs corruptis detur ... Epithima supponatur stomacho cum oleo nardino mastic ... Si uomitus non possit dari fiat clistere ... de potu sicut z de cibo iudicamus. De Abhominatione.

Cvm homo antequam cibum accipiat abhominationem patitur mali humores in stomacho esse intelligantur. Et si sint in spaciositate stomachi facile cum uomitu possunt expelli. Si sint inclusi in suis pelliculis abhominatio in stomacho sit inde nec uomitum facit, quia humores illi ... clusi sunt z ... Calor generant ... z fumosa ... Si sit ... appetitus ... Medicina horum in stomacho inclusorum ... est ... decoctio humorum. ... Cocio ... flatiorum z ... tenuium ... abstinentia uel subtiliatiua z dissolutiua. humores colera uel ... non potest ...

tare sanguis. Si subtiles sit uz uiscosi mitū i sto solo uo mitu possit emeti cū prisano melliciate. prisan frm e z hūidū z ust sic colē rubē aliqñ cū aq̄ calī. Crossi z lube stoi i uinū i uiscata abhoiationē nimiā faciūt. vij op⁹ ē eos icidentē z subtiliantē dari. sic ut oximel z simil. Purgabit postq̄ a pelliciis stoi hūores extraūt cū yera pigª que iā pre hīt stomacū z diat aloe. post au te ual. si stoē de aliis hūoribz mūdificet. deiñ sua cōplo nē reficiant z cōfortent cū mastice mēta. coriandis sibi uerit. gallia garioful. spic. cardamomi. z silibz aromatibz z cōfo rtatiuis. Deinde trociscos sit cōfortiuos sic trociscos rosaceos. cā phorattos. de spodio de simat cū sirop rosato. mille ros. scā de malis siue citoniis. de malis granat cū mel faci to. Et oibz q̄ i uomitu dicunt. abhoiatō nimiā.

De uomitu.

Bonū ē corpi si uomit⁹ ñ necessit sibi sit. minu. z si necce hit ut sed cūm fiat. Est at uoitꝰ cū os stoi moueat i expellendū cū guaiabz ut pungentibz cibis siue hūoribz. Aliqñ fit uomit⁹ ex stoi defectiōibz cū retinere ut hūores ñ ualent. q̄s nā sursū eleuat. cū pte stoi iferiori sit fortior ut iferi⁹ nā depmat cū os stoi forti⁹ sit pte iferiori. In uomitu siue mlbaz ut malaz ci baz acceptiōibz malos hūores pungentes cāt idligunt i ore stoi. Quoz signes ppendunt i hīt que euomuint. Si ex colā sit. cū calore iuenuit. i illi cibi digone. Si ex f legmate z ex frigiditate i ueit cibz crud⁹ z il coct⁹. Cal. colā i qt uiba abhoiatonē z appetitue iuentas defectionē fac. sic i flāte abhoiationē faciente z sicut defectionē. Sicut sangs nō euomit rupturā alic⁹ uene i men⁹ sige. ut i sto ut in cisionē ut sui putrefactionē. Q̄ ut ex cā sit pruitiua ut añecedētia. Si sangs siue uomitu z dolore exeat. aptā uenā i men ut i sto sige. Q̄ exit cū dolore z colore. rube⁹ ut clar⁹ ostendit i men seu i sto icisionē uene. Q̄ pluro uā dolore egredit z difficit ō i exitu z colore suus niger ē uulnā sige uenā corrodentia z putrefactiā. Aliqñ sangs euomit qui ab aliis mbs ad stom effluit z ē malū signū hīc at q̄ nimi⁹ cū cibis hūoribz stoi. Si uoitū mediatri uelimi. an ex cā s̄ os stoi guaiare z pungunt pponim⁹. ubi ñ op⁹ stringi nomina re ipsū plibi ñ pq̄ stoē de malis hūoribz mūdificalbit. qr cū uomitu egdiūt. si si timeant⁹ ne uomitꝰ augmentet z ñ sit ne deficiat op⁹ et digestionē pquiramus. Cura.

Si sit molli deinde sirpi citonioz. sirop mirtinū. sirop. ma laz granatoz. sirop pomoz. pirorz. cū spodio t cū rosis de bila ntia. Deinde gallia spodiū cū sirupo rosatico. Nespulas deinde comede. pullos cū malisgranatis coquatos. ut cū mal seu acidi uuis. Deinde uic mltj ordei cū amigdl. oia at assente. ponat i aquā bibat spodiū z cornicel supra. Ponant sup stom

[illegible]

campla supra z atriplex. Si sit supra deinde castlafati pra sirop de pnis. clistē faciant⁹ lene z suaue. Si uoit⁹ de colā sit rubi z ut custodiat cū oxicrencia z absinthio purgent⁹ iuola z silibz. Si aūt at z cōsuetudo nos adiuuet. flōmeni basiliar detur manu. Si ex flāte yera pigra deni z apozim callamū tē rare ʒ. i. cū suco mte deni i mel lignū aloes. mastic. gallia. Si noit⁹ de colā nigra sit flōmenu basilie si ūt⁹ aal ēps z cō suetudo nos adiuuet. Si ñ possunt uētosā i ambo latis colli ponant⁹. Clistē faciant⁹ de camomilo. lenie cā. suco ment⁹ fu rtine. mell. de oblomagno. filamelo z silibz. Deni oximel. Si uomit⁹ sit ex sangine flōmet basilica. si ñ aliq̄ cōnū impedi at. si ipediat uentosas i umeris ponam. crurā. medicinā illā faciant⁹ q̄ i sangine diximi⁹ scrent q̄ de pectore egredit. Cat cui i. sit i stom cibz ñ remaneat. si uoit⁹ sep accipiat sumach cinamū q̄ i sud pistam cū aq̄ bibat sit. mltū ē iuuat. Si no mit⁹ ex defectione stoi sit. ut cibū uetinentē ad se retinere possit. Accipiat oē supra z atriplex medianū. seu cibū iuuat menta pista ui z cū olo rosato. sp̄ta uni. ungam⁹ os z nares. De istimoē stoi.

Istimo stoi ē aer ñ coct⁹ frigid z grossus. nares. sp̄e i stom z ut ordinata dicm. Aliqñ icepit ex uentis monio tali. petro sup iora. Astere iōe i toto coi mag⁹ i ypropicitit. ut istimo ut de hūoribz crudis fit. inflat. Differt. ad iuncē. q̄ de crudis hūoribz ē moll⁹ z hūida. sed inflat diuti z sicci. Sec istimo cū neutri op⁹ ut sibi subueniat. cū medicina uētositatis uentis dissolui na. Cimino i olo cocto unge os stoi. intrat. apiū. petrosilimū. a nisu. eluet. ualet. Si stoē fuit i frigidat⁹ cū olo q̄ faciunt i ute seniū bucē. laur. mitrum. ut diapulon mastic. olm nardinū oleū nigelle. ciciria pista z cū mlle spūta dēt ad bibendū i uino dū ciaris cū suco apij castorei ʒ. ʒ. sili. ual. Deni carui cū aq̄ calā. ut cū uino cocto. Deni. dyachidon. dyaciminō. dyal pinato. diaminsū. suegene. dyaliue. R. poluū calamētū cōsti pondē fac coq̄re i tribz libi. aq̄. z ad unā redige. cola z das bibe tria pre libre cū olo nardino. Sue mam⁹ cū castlaf. sili. ual. Sue nitre z silibz. calamēti. camedreos. sipley seu cōpositū coctū z colatū cū amigdalo. uz istimoi ypandie z uētositatis iuliae. pemoti i medio uentis ēcūdas ubillicū sit sanitatē mltū uale. ualē. Iuuat ium sopn. balneū. Epitima ualet. ad istimē stoi ypandie. z frigidatē z uētositatē. R. mariti. anisi cimini. añ ʒ. vi. aristol longe squinātū. cupolilcum. añ ʒ. iiij. calamēti. ameos. spice. polij. añ ʒ. ij. mastic. cē. garioff. añ ʒ. j. oia pistentur z i tres libi sue mam⁹ ponant z ad unā libi coq̄re. deinde accipe amigdalon. lib. j. oia coq̄ q̄ usq̄ ad olm remaneat. da bibe ʒ. iij. i suci quādā herbaz supradictaz. De angustia sui z torsiōn itestinoz.

Torsio sep pure itestinū ex ctoiste chimi l i uiscositate ut colicis. quādā facientibz etsitudinē sic paruit. qui sepe po

Alioz remedia brathij purgentur p flōmā cuetur prima delinchit añ z ap ponat⁹ ciminū z fiat catapla. Et bulliant fabe tritice i aceto t uino z fiat cataplā. Aliud. accipiant⁹ folia ebuli sambuci añ z bulliant⁹ i uino albo t aceto z fiat catapla. Et calefiat sanguis ebuli i testa z sup ponit⁹ calidus

[illegible]

tris urine et similibus. Si vero ex crossis chimis [illegible] intelligimus ex magna laboris sui dolore fixo in testinis id ibi permanente cum gravitate. Si vero ex humoribus sit colerici dolor nimis sentitur cum calore et siccitate. Si vero ex ventositate crossa mutatur dolor de loco ad locum cum gugulatione item ad ventris. Aliquando est tortura cum digestione aliquando non. Cura.

Si ex crossis sit chimis et ex significationibus intelligitur clerie dandum est catapotia collirium. Item mentastre ana ex. i. pulverem cum aqua calida dentur. Dentur ij. scrupuli. Similiter cum apozimate centauree et diaeris ana ex. i. cum sirupo vel similibus. Si vero ex colera sit, rubea dentur psillium lotum cum semine portulace. Seminum citroli et malue cum sirupo albo olo rosato aqua similiter. Si vero ex ventositate sit crossa dentur succum nasturcii cum absinthio si solubilis sit. Si stipticus non absinthium similiter apii semen a nisum cum aqua calida. Medicina valens in flatuose ventositatis in testino et emoroidarum. Recipe aceti communi pondus esse. In fac pulverem fricet cum oleo amigdalino dans ieiuno ex. i. Trociscus valens colice passioni tortione et inflatione nominatur. Anguthe sita. Recipe seminis apii aniisi ana ʒ. viij. absinthii ʒ. vi. nitrie ʒ. iij. fac pulverem et simul cum aqua facies trociscos da bibere cum vino. Apozima valens melancolice tortione et dolori. Recipe feniculi lauri ʒ. i. piperis ʒ. i. carpobalsami ʒ. i. [illegible] ʒ. s. fac coqui in aqua et da bibere. Aliud valens similiter mollificant ventositatis tortione dolorum [illegible]. Recipe catapotia collirium ana ex. i. ʒ. [illegible] cepi ana ʒ. i. omnia pulverizentur coquantur in una libra aqua colentur et cum trociscis bibe dentur de absinthio vel de aniso seu de lacca. Si vero tortura cum passione sit colerica mediocribus sic in passione colica dicetur. Si cum fortitudine et solutione mediocribus sic in dissinteria dicetur. De lienteria.

Lienteria est cause consequitur vel bibitur in tenue qualitate qua fit accepta. Galienus hanc passionem brevissime diffiniunt dicens. Lienteria est ablatio digestionis cum cibus in stomacho retinetur in mutatur in liquore non in colore non in odore. Hec passio nascitur ex defectu virtutis retentive stomachi vel ex vulneribus in superficie stomachi et intestino per defectum retentive ex nulla complexione stomachi dominante. Intestinum hoc modo fiet perfecta et firmata ut cibus retineatur. Aliquando huic stomachi est et intestina humores [illegible] est flegmatica. Propter etiam in tantum super contentiva sed in superbibe acetum. Exit cibus per locum est egestus sine ulla digestione ut ex passione. Vulnera in superficie stomachi vel intestinorum causa huius humores acutos calidos pungitivos in superficie stomachi virtutem retentivam velocitate ante quam digeratur expellunt. Hec in interiori laborat et punctivam sentit et dolorem in medicina [illegible] in dissinteria mutatur. Hec species lienterie non habet in principio [illegible]. Cum sit quandoque apparent cibum mozari in stomacho [illegible] dies non alium aliquantulum mutatur. Vinum in aqua intelligimus vina [illegible]. Si cum videamus in virtutem nichil retentive [illegible] non hic fuit respondendum est. Aut est ex defectu virtutis retentive in stomacho vel intestinis vel ex vulneribus. Si ex defectu est vir-

tutis retentive et non sit defectus. In ex nulla complexione stomachi dominante aut de mala illa aduntur. Si fiet ex mala a nulla facta fit humores cum medicina que cum ex passione deponatur. Si ex sola fit mala complexione non ingerentur in stomachum an calorem et sit urina stomachi et siti et fumosam eructuationem. Ex hiis omnibus intelligimus quod ex [illegible] calor sit. Si non senserit si mulum comedit et prius digerere respondentur que ex frigore sit. Deinde medicina sunt contraria [illegible]. Cura.

Si ex calore sit dentur semen citoniorum pirorum sirupus rosarum murtinum vel de mali vel de nespilis. Quecumque horum volueris da ʒ. i. cum spodio vel trociscos de sandalis. Trociscos de rosa diacitoniton diamoron. Catapotia ponantur super stomachum et colocasie de sandali. Recipe camphora et similia. Vitam cum pulveribus predictis faciant ovorum vitello. Que omnia confitiantur cum acetis ut ad aceto malignatum acidi succo et aceto pomi citoniorum. Si hec omnia [illegible] sumach sit invenimus medicina. In frigore habeat in aqua ut coctum sit ypoquistidos. Item cortice castaneorum in aqua quam coctum cum et similibus. Si ex frigiditate sit dentur stomacho malignati cum vino succus citoniorum cum vino diacitonion [illegible] ammoniaco. Catapotia ponantur stomacho cum laudano oleo nardino oleo mastice. Cibaria dentur stiptica et aromatica similiter [illegible]. Si solum fuerit complexio intestinorum. Si ex vulneribus huius corporis in stomacho dentur mundificativa putrediis. Consolidantia vulnera de vulneribus sicut apparet melle et similibus. Cum hec confirmentur et vulnera sint mundificativa putredinis et in ita eorum per [illegible] dentur stiptica et subtiliata sicut bolum armenicum draganti mastice sanguis draconis sive [illegible] ossie ex spodium et similia. In sirupis dentur psillium cum oleo rosaceo et aqua simul. Vitam cum pulveribus [illegible]. Canonem de durit [illegible] ad digestionem durus. Complexioni qui [illegible] de curandi lienteria per medicinale cum et [illegible] one complexione medicina [illegible] [illegible] solutionis et [illegible] lienteriis et defectione stomachi que venit [illegible] veniens. Dicemus aliquam medicinam [illegible] valentem ad [illegible] et abluitionem hunc est loco premittere. Trocisci valentes ad omne solutione ventris lienterie et [illegible]. Recipe rose spodii ana ʒ. iij. seminis berberis seminis herbe acide ana ʒ. vi. ypoquistidos gummi arabici seminis mirte corticis [illegible] in aceto die ac nocte. Omnia [illegible] fac pulverem et tempera cum succo citoniorum. Fac trociscos dans bibe cum succo citoniorum. Aliud quod paulus dicit valet similiter. Recipe cortice malignati galle ana ʒ. viij seminis mirte ʒ. vij sumac ʒ. viiij. Fac in pulverem tempera cum vino acido. Fac trociscos ʒ. ij. et da i. cum aqua [illegible]. Aliud trocisci valentes ad colicam passionem et stomachi defectionem [illegible]. Recipe rose seminis herbe acide ana ʒ. iij. spodii balaustie ana ʒ. ij. seminis portulace boli [illegible] gummi arabici.

ibi adiuvantur.

Auctor iste ubique in hoc libro post dissinteriam [illegible] in primo [illegible] lientericam continue. [illegible] et hodie [illegible] appositum [illegible] humanandi [illegible].

seminis mirte ana unc. i. omnia coquantur cum sumac [illegible] ana
ii. fiat pulvis [illegible] cum suco citoniorum. fiantque trociscos. da
ʒ. i. et s. Item R. gummi. boli. coriandri assati ana ʒ. i. fiat pul
vis qui cum suco mirte fiant trocisci ʒ. i. cum sirupo stiptico.
Pulvis Iohannis damasceni vel fluxui ligis et defectioni
stomachi de frigore. R. mirobalani citrini. gariofili ana ʒ. v. ligni aloes p
uri ʒ. xx. galle ʒ. iiii. zuccari ʒ. xl. fiat pulvis. detur ad
bibendum ʒ. iii. cum adstringenti sirupo. Item valet ad interiorem solu
tionem ad vomitum stomachi confortans. R. ossium uvarum passarum i. uve pas
sule. assate sumach ana ʒ. x. cortici castanee. ypoquistidos
ana ʒ. vi. coriandri sicce. cimini assi. infusi aceto et sicci
atque cocti. psillii cocti ana ʒ. ii. seminis acetose. spodii. mu
rte. seminis cocti. galle ana ʒ. iiii. malagranati acidi et corticum
ʒ. xv. fiat pulvis et da bibere ʒ. iiii. cum aqua frigida vel cum quodam
suco seu stiptico sirupo. Item similiter valet ad defectionem stomachi
et debilitatem appetitus [illegible] ad vomitum et defectionem vir
tutis digestive. que est ex fortitudine sensus stomachi, qui patiuntur
aliquid post farmaciam vel clisterem seu inglutiem. R. rose. spodii.
mastice. aloes. galle ana ʒ. iii. seminis portulace. berberis sum
ach ana ʒ. ii. gariofili nucis. cubebe. cardamomi ana ʒ. i. et s. li
gni aloes puri. [illegible]. seminis acetose. [illegible] boli.
ana ʒ. i. spice. cinamomi. absinthii. assari ana ʒ. i. et s. fiat pul
vis. [illegible] cum oleo rosato. deinde permisce zuccari ʒ. xx. da bibere
ʒ. iii. cum aqua frigida vel quibusdam sirupis [illegible]. Sed si volueris
[illegible] cum sirupo rosarum. Item valet ad stomachi defectionem. lienteriam
vomitum ardorem. R. sumach. corticis malagranati. seminis mirte ana
ʒ. xx. omnia coquantur in quatuor libris aque que ad mediam [illegible] in una
colentur. deinde fiant [illegible] ut nespulorum citoniorum.
[illegible] cum ipsis [illegible] ponderis zuccari libre i. et s. fiat sirupus
dans bibere ʒ. i. cum aqua frigida. Item valet ad singultum ex frigidis
humoribus sive calidis ad vomitum de colera rubea vel de flatu et
de humoribus colericis [illegible] in ore stomachi [illegible] vel flatus. R.
[illegible] malagranati acidi cum pulpa sua minori libre v. succi
[illegible] libre iiii. vini odoriferi libre iiii. omnia coquantur usque
ad medium. deinde colentur mitte zuccari vel [illegible] libre iii. perfecta
coquantur donec fiat sirupus. Deinde ponatur in vas vitreum ad solem per vii.
dies ore bene oppilato ne aer intret. post da ʒ. i. vel s. Ep
[illegible] valet ad mollitiem stomachi et defectum et ad vomitum de calore
[illegible] cum ardore secundum quantitatem [illegible] vel da bibere ʒ. iii.
cum suco malagranati seu stiptico sirupo. R. sandali albi et rubi
ana ʒ. iiii. balaustie ʒ. iii. terre sigillate. spodii. mastice ana
ʒ. ii. gariofili. cardamomi ana ʒ. ii. omnia pistentur et [illegible] ponantur
sub solarem. [illegible] vini ana libre i. cum [illegible] coquantur.
ut solum oleum remaneat pone in vas. Palladii dicit. Si de [illegible]
[illegible] duobus diebus [illegible]
ponatur valet [illegible] oleum rosaceum. De dissinteria.

Pissinteria est egestio sanguinis cum [illegible] intestinorum ut
[illegible] [illegible]. Et ea est vel maior vel minor. Minor sic egestio
[illegible] pugnitiva que patitur in [illegible] cum per intestinum [illegible]
[illegible] vel [illegible] ut suo acumine vulnerans vel ex [illegible]
[illegible] vel acumine [illegible] in intestino faciens sic [illegible]
[illegible] ut [illegible] vel [illegible] humiditate. Vel sic
de farmacia que ex virtute sua et acumine [illegible]. Cum intestinum
[illegible] et [illegible] ipsum [illegible]. [illegible]
[illegible] signo dissinterie [illegible] est et angustia et ego sanguinolenta
[illegible] cum colera rubea vel cum re aliqua congelata alba atque [illegible] in
[illegible] intestinum. Predicat signo dissinterie est [illegible]
cum hoc apparuerit in regione. Si est clara vel colera intelligimus esse de colera
rubea. si flatus [illegible] esse flatus. Si de [illegible] ex [illegible]
esse in [illegible] est intelligenda. Cum igitur dissinteria in superiori sit intestino
medio vel inferiori. necesse est dicatur signo. [illegible] differentie
quod intelligimus ex loco dolente et ex [illegible] egestionis [illegible]
[illegible]. i. si sentit infirmus dolorem in loco superiori
[illegible] morbum intelligimus. Egestio [illegible] in [illegible] est [illegible]
[illegible] sanguinis cum quadam [illegible] [illegible]. Si in medio sit
intestino fit dolor in superiori umbilico. [illegible] est cum re illa
que dissinterie est causa. Si in inferiori sit intestino sanguis vel [illegible]
[illegible] cum pondere et [illegible] in inferiori [illegible]
[illegible] et [illegible] sanguine vel [illegible] egreditur. Cura.
Oportet autem [illegible] ne dissinteria [illegible] ne fiat in
[illegible] et in vulnera [illegible] et intestinum [illegible]
[illegible] loquamur. Cum autem medicari [illegible] et [illegible]
[illegible] Si sit in intestino superiori deinde medicinam bibendam
fit et [illegible] intestini ad stomachum et collectione [illegible]. Si
in [illegible] sit intestino medicandus est cum clistere [illegible]
intestini ad [illegible]. Si in medio intestino medicabimus cum medi
cina et clistere. Si in superiori [illegible] intestino [illegible] est
[illegible] de colericis humoribus sive flatus. Et si de colericis
[illegible] infirmo [illegible] mane ʒ. iii. de gummi arabici cum [illegible]
[illegible] et aqua frigida. [illegible] ʒ. ii. psillii assati. olei rosati ʒ. s.
cum aqua frigida et suco portulace et arnoglosse cum [illegible]
[illegible] da bibere. [illegible] ʒ. i. gummi arabici cum [illegible]
[illegible]. Accipe [illegible] et [illegible] ponderis et fac aqua ad medi
[illegible] in aqua qua [illegible] bibitur pone gummi arabici assati
boli et spodii. da bibere cum [illegible] de mirta vel rosato et [illegible].
Deinde manducare [illegible] panis [illegible] et [illegible] gummi arabici et am
igdalas assatas. Deinde [illegible] vel amido assato [illegible]
in aqua [illegible] vel accipiatur amidum et [illegible] panis assati.
[illegible] ad bibendum dandi. Si febris non habet pullos [illegible]
[illegible] comedat fasianos et [illegible]. Pulvis valet ad
[illegible] [illegible] ex colera rubea [illegible]
[illegible] et ad digestionem sanguinis dolorem et [illegible]. R. boli

In loco — In superioribus intestinis / In mediis / In inferioribus
In materia — In materia adusta / In colera naturali / In flatu salso
In emissione — In emissione sanguinis / In emissione intestini [illegible] / In emissione [illegible]
Invisibilis. / Difficilis. / [illegible]bilis.
Tres attenduntur species dissinterie.

Nota [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] aqua [illegible].

[illegible] ad [illegible] ad repletionem [illegible] ad [illegible] ad [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible].

[Top margin note, left:] consil. ꝑservare a fulmine ... ꝑmitt. ...

[Top margin note, right:] ...prop. ciminor. sic fit. coquit cimina ... residuū ... lib. succi ... addatr ... ad spissitudinē ... in illo siropo recipitur ...

ʒ. vi. gūi semīs portulace. seīs mirte. añ ʒ. iii. ɀ s. oīa
assata spodii. seīs acide. amidi assi. añ ʒ. iiii. malue seīs
assi. acatie. añ ʒ. i. ɀ s. fac puluerē tenuē cū oleo ro. deinde
mirte ʒ. iiii. ɀ s. psillii assati. ɀ da bibe ʒ. ii. cū seīs murti
no. uł ceromato cū aq. fri. Si dissinteria de crossis ɀ blancis
sit humorib; deinde ʒ. ii. de nasturcio assato cū aq. calida uł
cassamonii ʒ. iiii. cū aq. fria. mastic. ʒ. i. ɀ s. cū aq. fria. fre
acinor. sinphide assator ʒ. iii. cū aq. calida. Pulueris ualet
ad dissintariā de salso fleumate. R. nasturcii assi ʒ. vi. boli ʒ. v
celti. gūi arabi. amidi. seīs basilicon. añ ʒ. iii. oīa assato
cē. sanguis draconis. balaustie. añ ʒ. i. Fac pluerē ad bibe
re. cū seīs mirtino ʒ. iiii. uł ceromato. uespe ɀ mane.
Trocisci ual. sil. ad sanguinē fluxū a superiori. sic̄ pectore
pulmone ɀ ad fluxū intestinor. R. boli. seīs portulace. añ ʒ.
iiii. semīs acide. spodii. rose. balaustie. mirte. coriandi assa
ti. añ ʒ. iii. acatie. ypoquistidos. corall. assati. añ ʒ. ii. sumach.
ʒ. i. ɀ s. drag. arabe. seīs malue uiscis assat. añ ʒ. i. Fac p
uluerē. tpa cū suco arnoglosse. facies trociscos ʒ. i. ɀ s. da
bibe unū cū siropo ceromator uł aliq. stiptico. Al. uz sil.
R. galle. balaustie. cortic. maligranati. añ ʒ. i. ɀ s. rose. cubebe.
galle. añ ʒ. i. gūi. opii. cē. añ ʒ. s. Fac pluerē tpa cū suc
co mirte. Fac trociscos añ ʒ. i. da unū cū quibusdā siropis. Oxi
clere ual. ad dissinteriā. dyarriā. pond. thenasmon. uul
nera. excoriatione intestinor. siue corrosione. R. mirobal.
kebuli ɀ nig. añ ʒ. vii. bellir. emblic. añ ʒ. iiii. fac frangi
oīa ɀ cū oleo rosato frica. Deinde assa. post accipe nasturciū assa
ti ʒ. v. cimini. mastic. añ. anisi. carui. añ ʒ. ii. Oīa ī sū
co īaceto hores xx. iiii. deinde sicca ɀ assa. misceq. cū pon
b; pulueris. fac. deinde accip. spod. balaustie. mastic. boli. su
mach. gūi. añ ʒ. i. Fac pluerē misce oīa pora ɀ pista cū
oleo rosato frica. tpa cū sapis ceromator. dans bibe ʒ. iii. cū
siropo mirtinor. Si uulnera ɀ corrosio in intestinis fuerit
timo medendū est. uñ sic̄. Si ē ex colica maria sic̄ acuta. cli
stere optima ē medicina ... loca. In initio hoc
clistere faciendū ē. Apozima de rosa instill. ... oleo rosa
to de his fac clistere. iterum apponeᵃ portulacē. ordeū mū
dati. oīa coq. ī duab; lib. aque. De aqua accip. mediā li
bra ɀ misce uitell. ovi. oleī rosati ʒ. s. sirop. clistere. Al. R.
succi portulace. suc. acid. succi ... pastoris. suc. arnoglo
sse. añ. lib. i. olei ros. ʒ. v. uitell. uni ovi. terre sigillate.
ʒ. i. oīb; appatis fac clistere. Al. R. ordei mūdi. lenticł.
añ ʒ. vi. oīa albe ... balaustie. rose. cortic. maligranati. añ
ʒ. iiii. R ... añ ʒ. vi. sepi de renib; capriniʒ ʒ. vi.
oīa coquantur ī. iii. lib. aque. q. addenemat ad unā. cola ɀ
accip. boli. gūi arab. acatia. cerusā. Oīa pulueriza de
in sume uitell. ovi ɀ mediā une oli ros. Fac clistere.

[Foot note:] Hoc ... mirob. ... ad laxandū exhiberi debet ... lib. ... laxatiuis ...

Aliud uiuans uulnera intestini. R. ordei ɀ ... lauati añ ʒ.
i. balaustie. seīs mirte. añ ʒ. v. capl... glandiū ʒ. iii.
arnoglosse. gūi. boli. añ ʒ. ii. oīa coq. ī ... lib. aq. usq;
ad unā. deinde mitte uitell. ovi. oli rosati ʒ. i. ... acat
tie añ ʒ. s. oīa assata ɀ clistere fac. Nutanē pult ... potiones
... oīa coq. cū sumach. Deinde uulnera ... ɀ ... ex
coriatio intestinor uł uulnera ex humorib; sic̄ ... pepi
nū clistere fiet cū ... loco ... usto. alumine ...
... olo nardino. uino ɀ ... Si thenasmo
... lauari anū. cū re ... sic̄ ... cortic. ma
ligranati balaustia. copule glandiū. rosa galle. ī aq. coq.
... ɀ ... lanea. ungamr anū cū oleo rosato. Ponam
... de ... marina assata ... cerusa. olo ro
sato ɀ ... Si eueniens de uulnerib; intestini crossi ɀ albū
sit uł crossa sanies ... Si ī sirmi ... hēc
... appetit ... Faciam clistere cū
... arsenic quos dicti sunt ī fine huius capituli. Si uero
... arsenic ...
... ɀ qd ...
... sine pili. ... arsenic. Clistere ...
... balaustie rose mirte ... glandiū ana
ʒ. i. oīa coquī ī quatuor lib. aq. ɀ ad unā redige. coleᵗ ɀ
auferi ʒ. v. deinde accip. de ... arsenic ʒ. i. ɀ s. ...
... Si ...
sanguis ... hoc clistere fieri ungum succi arno
glosse ʒ. iii. Si augmentetur ... uulneris ɀ sanies ... ʒ. iii.
arsenica accipi ʒ. ii. ... ɀ uitell. uni ovi ɀ ʒ. i. oli rosati
ɀ med. de sup. ɀ faciam clistere. Si medicina ... mundifi
catio uulneris de sanie. ... subuenire cū ... supradi
cto. clistere. Si uulnera ñ mundificentur fiat cū medicamine
... clistere aliud fiet cū ... ɀ mell ... sine m
... Mundificato ... uulnere ... clistere molle fa
ciam ... Tro
cisc. arsenic quos ... R. arsenic sandar. ʒ. i. ɀ s.
calcis uiue ʒ. iii. carte bombicine assate. acatie añ ʒ. i.
fac pluerē tpa cū suco arnoglosse faciens ... trociscos. Al. R.
arsenic sandar. ... acatie. gūi añ ʒ. i. ɀ s. f
ac pulurē ... calcis uiue. carte bombicine ... añ ʒ.
ii. alumine. opii. añ ʒ. s. oīb; his ī unū pluerē cū sup
... pulueris cū uino tempera rubeo f
aciens inde trociscos.

De yleos.

Yleos ē dolor intestinor ꝓhibens ... al. inferiori
pte. ... cogens ... uomere. Cui ... de
... intestino nascente ut de humorib; frig.
ɀ crossis ... Accidentia ... uomit. spuit.
oīa que bibit euomit. dolor nimi ... dolor intestine

[Right margin notes:] Yleos ... intestini ... / ... Yleos ... / ...

est superior yleos de cetere hr̄ tumorē incitur & extē
sionē febrē & sitī. Q de hui(us)modi ē aliis nec tumorē nec extēsi
onē nec sitī hr̄ nec febrē sz accidentia p(ost) succedentia fiūt extēnu
tatū corporis angustiatio unguie ifebilitas vomitus·h(ic) mo
rbus pestifer est & mortalis. Aliquando i secunda die inter
ficiens. aliquando i tertia & raro lauant(ur). Cura.

Cum patientē curare uelim(us) si ex causa calida sit p(rim)um &
demū ī eo beatitudinē de cassiafistl(a) mañ cū ℨ.i. de yera pig(ra)
s(ue) cū aloe loto & oleo uiolato ℨ.i. Vel demū sucū solat(ri) uel sam
sucus b(ibe)ū coctū & colatū cassiaf(istula) mañ cū ℨ.i. de yera pig(ra).
Si autē sit lauatus & tpis t(em)p(or)ū fuit & calidus inuenit(ur) flebotomet(ur)
de basilica uena. quantū sufficit demū demū apozima cū uiol(a) ca
ssiafistl(a) & manna. Clisterizent(ur) de malua orde(o) semine lini uio
lis & sim(ilibus). Ut R⸫ succū cucurbite cū amigdalon & succo caune
uiridis. post unguentū uentrē cū olis dissolutiuis. Si de hu(mori)o
rib(us) sit crudis & fuit demū potionē que eulogomen uocat(ur).
uel dyafenicū uel apozima de lupino & pill(ule) de yera pigra
lyparia. Gal(ienus) dicit se medicasse cū solo uno clistere facto de
aneto camemillo fenugreco stabusteon. Ut R⸫ sal camelloē
fenugreco camomilla calamentū & silia. Demū cibos ualentes
ad yleos de suo R⸫ absinthij apij seris ana cumini castie ana
ℨ.iij. nucis castoi spice ana ℨ.i. & s(emis) piperis longi opij ce ana ℨ
.i. fiat puluis & tpu cū succo feniculi. faciens cibos dat ℨ.i. & s(emis).
Si si passio contingat puero q(ui) potionē bibe nequit. fel taurinū
cū nitro distemperatū & umbilico īpositū mirabiliter conueniit ualere.
Faciant epithima ampla clisterē & simil(ia). De Colica passione.

Colicā passionē nunc patrimur. ē aut passio nascens ī quodam
intestino quod uocat(ur) colon & inspectum nomiū. Hoc eni ē ī dextra
parte ī sedere uenis circumgens sic zona usque ī parte sinistra. si
ī intestinū de crossis ē unum. Causa hui(us) passionis ē leptosonius p
ma cū augmentatur calor igneus & colicus sup fecem unius huius
stercoris desiccent(ur) & induret(ur). Quoniam ñ egredi(tur). Sed cū cibis ī sua
com(m)ixta ē sicc(a) & stipue(?) egrone extire phibes(?). Tota cū flatu
uentosa inter illud augmentantur intestinū & insistente ut oppilet(ur) u
ia eius & phibet exire fleuis. Quoniam cū uentosa crossa que ī
hoc ī uisceribus intestino. uel cū fine oplomis uel exsiccatione stercoris ad
[illegible] uel epatis uel excitato ī sua e(st)m(n)ia uenenoso & inflati
no. Q ā ī uenitur intestinū desiccatū & ad hanc passionē apparēt
colica passionē general ppt cōmixtione uentositatis ī egrone stico
ris. Item cū nasc(itur) apā ī hoc intestino phibes exire flatus. Ser
ui cū uenenis augmentantur lubrici & ascarides q ī uisceribus & uo
ra fleuorem pmittunt illud exire unū ī colica ī currunt passione.
Frequentius cū sensus intestinū desiecet. nec nocumentū stercoris sunt
uiū sicut ī intestino uentositatis ñ exire. Multa antiqui diuersi
hanc passionē ēē ex desiccatione ī intestino ex plenitudine humoris. uel
ex abundantia sensus īnsibili que si ex plenitudine expellendā egrone

ab ī senori parte desiccat(ur) q(ui)b(us) cū uel sensus intestinorum lucerarum
minutib(us) exire ñ pmittat. Hoc ex uariis l(ocis) intestinū opima
tur. uel ī stercora deponatur. necesse ē parte dextrum ī yleon deuenit.
Hec passio umbilicalis & ipsa hr̄ accidentia ipsius umbilicalis uoit(ur) ab
ominationes. nimis dolor torquens magnū parte uenis tendens. Inde
dolor aliquando augmentat(ur) ī tempore l(ocis) & subito inflat & compressio
sit uenis usque ad dextra tenuitatem passionis intensitate adeo magna ñ ut
sursum ut deorsum pmittit exire. Propterea uero medici sin
gillatim species discernentur. si sit ex colica tubis tanc cum acutissima uo
mit(us) colicus. Acutum & magnitudo doloris ut sentiat uentrē q(uas)i
acu pungi. Tempus morbi breue sz molestissimū. Infirmi est
iuuenis tpis estiual. Si ex dura & flematis sit flatu & ueh
ino quando ī fiet ac si gutis et ī intestinū comprimet & ipsum sicco
anū manifestatio sit ex alio colico que comedit ān q(ua)si ī pa
ssio uenit. Si sit ex flatu. sunt auctores pulsatus morbi diu
turni. dolor leuis sz tamen nimia hr̄ grauitate dolor & grauis de
uno loco ñ mouent(ur). Aliquando ī egrone humoris apparet flatus
uineri. Hec passio cū ex crossa sit uentositate intelligit(ur) ex
dolore ex loco ī locum mutatione & uenis ī flatu gurgulat
nocte & aliis signis pcedentibus flatus. Si sit de cause ex calore ē in
telligitur. Hyper ē extrinsecus ī uenis ī ī sonitibus. Q si ī tenui sit calim
& colore rubeū & sitis ad sit cū febre & asperitas ī lingua cū mag(no)
dolore. apparet calin & ī tenuitatē ostenditur. Si sub tenui sit frigi n
ō sitim nec febrē hr̄ uel magnū dolorē. ex frigiditate aptitud
legendo. Si ex lubricis & ascaridibus sit ī sitis dolorē tor
mi & abhominationē sentit & aliquando post eos euomit. Si ex ablat
de sensus intestini igitur ex mungi egronē ultra tpis tenuitur uel
aliquod sentit. Q(uo)d intestinū gurgnent desiccatio ī. Item ē aliquando me
dici ī colica passionē & tenuē dolore ppt similitudinē cōmunio
nē & mediante renibus cū mediatinine colice passioni com
uenientē. uñ peccatū ī currit. Galienus int colica uentre & renū dolo
re distinctionē facit dicens. dolor colicus ī laminis uenis mutatur. dex
trorsum & sinistrorsum ān & retro. dolor renū nunquam mutatur. ī eod(em)
loco pmanet & grauitatem ī urina faciens & uomitus iniquitate dolo
rē. In colica uero passione nulla passio ē intus nec uomitus uidere
potest. Hec sunt signa colicorum & cause quas ex philosophis uenio
nibus & plurimis medicis uñ auctoritatibus. Cura.

Iam nunc curam tempus erit. Necesse ē oi uolenti curare ali
quē morbum ut uenatur auferre materiā morbi & expelle
re tamen accidentia morbi sit molesta & timorosa & suspitiosa noc
ē manā a uerissimo illorum magnorum accidentium ī tempore mitigā
do refrigerando ut possit extinguendo. Demum remouentur ad mun
dificandum corpus. Cum ān colica passio magna hr̄ accidentia & ni
mium dolorē. Si sit timorosa pulsus medicinā urine dolo
ris mitigentur. dissoluantur & destruantur ī stillicidio aque dulcis &
tepide. balnei ipsius allesteriendo cū camemillo aneto mellilo

ro malua mola furfure ordei z silib; p' epithīcē unguē dissolutiuo z liq̄firmatiuo sic̄ anecilon yrcleon camelēō diaquilon castolon z silib; h' regimen faciant usq̄ ī die ē cui q̄ h̄ est iniā tp̄s ī acuta egritudie. Si h'ut medicamūt molestīā ū mitigēt. tūc ī die tūtiie ā q̄ī ī gradū operē vn̄ sit passio pgrauī. Si ex cola rubea ī manu dext tūsilbē a minuat z magis sanant asim sic ep̄it. ut ex basilice flomia dolor aufferat. ueniens ad intestina. Deinde yera pi gra sūth cū loto aloe z cāmatiū de cassiafistl'. R̄. yera. iiij. lib. ān ʒ. ij. vnc passe. mi. iiij. maste. ān ʒ. v. cassiaf. mol' ān ʒ. v. Oīa coq̄ ī duab; lib. aq̄. ad medietate z cola pōd ʒ. i. z s. de yera pig. Si ī firmi' uiuūt hiis ī ungāt. ʒ. i. s armoniace ascte z si deinde cū. v. ʒ. h' olei meli ualebit. R̄ seminis cimino sem cē. oculam. ān ʒ. v. uiol. ʒ. v. psill ij ÷. i. oīa ponāt ī duab; lib. aq̄ calē die ac nocte p' fri cans z colans adde ʒ. viiij. fil camelon. z coq̄ cū fuam foco u sq̄ dū deficiat aqua z olm remaneat deinde sic̄ dyrm. It deinde fuciu famol cū ʒ. v. cassiefistl'. z cū hoc olo misceant aquā q̄ bibat cū sal' rosaco uiol z silib. Deinde seni' liceat aqua mūa ēn aloe loto z armoniaca assan. Faciant' suppositoria de uio sile cō mell z sal. l' ex dine pdest. uomite solm. Si ū clistere faciant' R̄. uiol. malue ordei mundi liqr̄. pruni uiuib. camomill. ssc̄ sicc. pond' eque. Oīa coq̄ ī aqua z cola coca colle m ʒ. iiij z nitre ÷. i. suc fick. uiol. zucci ān ÷. s. sal comuigns. ʒ. ij. Mutaīr pryēno ēcolocina. malua blan. furfure ordei. camomill z silib; In passione colica s rigida ul uentosa. seu sterco rosa fomor dēē medicina huo y flamcon purgatiua z esse uentositatis solutiua sic̄ pill de saupinū. pill de afa. pill de spinb; pill de mastice z [illegible] ʒ. i. ul ij. sed mane ī firmi ēb; diebz de [illegible] pig. Si necesse sit thiodrion yera logodion [illegible] uino Si alique passiones remansisse [illegible] deo [illegible] [illegible] pig cū [illegible] Q si ū ualet [illegible] cū apozimare ul [illegible] Deinde [illegible] y facit ē de stercore lupini. Acc[illegible] lupi dans bibe cū uino. hoc ē stercus maxima h'. fe [illegible] in hac passione siue bibitū seu unctū ī loco dolor olo cū [illegible] ul [illegible]. In firmi uent' ungantur cū olo nardino. anetino camelon. hiis olis ungant' cū se dent ī aqua ū coca sic̄ camomillon. anetū fenūgr' lum agrimoniu z silia. Deinde ad bibendū apozima de gall unga de [illegible] deinde [illegible] philonū. elogmetū [illegible] aq̄ [illegible] sal cū [illegible] [illegible] mellis z aromatib; Ptolemū cū pdicab; cū cicerib; [illegible] [illegible] anetino cimino [illegible] salgem. silamelō. Deinde [illegible] spu [illegible] sinapis [illegible] cū amigdalō. aceto [illegible]. Ponant

ī tisana cū medulla seis ēē. oculam. Bibat pusi sep ties ul oblomogar. Si necesse sit p' h' oīa fiat clistē ualet ad firm colica z ex illa uentositate. z ad oē firm passio ne q̄ ī ḡmentatōē ē corpis. R̄. camomill. aneti ān ʒ. x. centauree. liqr̄. seis lini. fenugreci ān ʒ. x. apii mentā [illegible] seis ēē oculam. ān ʒ. iij z vij. sic̄ sicc. Oīa coquāt ī. iiij. lib. aq̄ usq̄ ad [illegible] cola. z adde de illa aq̄ lib. s. mittens mel z oblomogar' [illegible] silamelon ān ÷. i. [illegible] uccloy leuusceleon ān ÷. s. nitri ÷. s. oīa cficiant z clis tere fiat. Si uent' a prima uice ū moueat' fac sedo z tercio. Ad ual' ad stranguiriā z firm colicā z uentosā. R̄. suc' a pii ÷. iij. apozim de semie ēē. oculam. ÷. iij. nitri colaq̄ intide. salgeme. liny. ān ʒ. i. z s. fiat inde clistē. Q̄ si psi cat z uent' ī firmis moueat dolorē q̄escē faciat. ue tositate dissoluat. adiuuat. Si in ad' z ī firmi forens fuerit ungant' clistib; hiis semper opoponac. armoniac. lini. ū sel taurinū linoleon. Si h' ū sufficiat unguent' colaquint. elacuriar' [illegible] ac hiis unguent' ul minora ne'. s q̄ fortitudine l' debilitate medic uidit ī firmoz. Fiat l' suppositoriū. R̄. liny. ʒ. iij. nitri ʒ. i. colaquint. salm. sal gēme. ān ÷. s. ex[illegible] q̄ sufficit. Cataplā ual ad colicā passionē firm z uentosā. R̄. cl[illegible] ʒ. ij. salm. [illegible] fell taurinū. acre. z oli q̄nti sufficit. Ad ungent' naret mou eat' uent'. R̄. staphisagrie. nitri. fell [illegible] [illegible] mel q̄ su fficit. Si de [illegible] colica sit passio sic̄ dyrm. z si sit de cola rubea flebotomet' de uena basilica z de sanguine paulatī mi' tones [illegible] sep tm̄ augendo q̄ntitate. deinde ad bibendū sucu solat' z mage b' [illegible] z [illegible] cū cassiefistl' olo uiol' ul amigdalino. Faciant' clistē mollitiuū sic̄ ulla q̄ ī colica a colica dyrm'. Cataplā faciant refrigeratiuū z mollitiuū [illegible] deinde ad [illegible] cū solatro. Deinde [illegible] apozima de radicib; cū [illegible] [illegible] [illegible] cū amigdā [illegible] z [illegible] [illegible] [illegible] cū psill' colalug [illegible] cū sicc. Clistē faciant' calidū z dissolutiuū [illegible] [illegible] [illegible] passio sic̄ sic̄ ul dyrm. Deinde medicina lubricos [illegible] z aueniue [illegible] q̄ dicunt' sunt. Si aliq̄ acciua uenenose ex passione colica sit [illegible] [illegible] siue [illegible] on [illegible] stranguria z silia. Ops' medicoz acciua [illegible] s medicinā suo loco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum redeamus.

De lumbric z ascaridib; [illegible]

Ascarides z lumbrici solent nasci [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ca sa eoz. [illegible] [illegible] z indigestibiliū ciboz acceptio de qbus [illegible] crudi [illegible] chimi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et quidam nascuntur in grosso intestino quod est sub umbi
lico et ascarides vocantur et cucurbitini. Et hec species hab
ent comedunt et si non comedant sequitur punctura et tracti
one sub umbilico et ventre. Sunt quidam ascarides in ultimo
intestino quod vicinum est ano. hii sunt vermes minuti. Et
si ibi remaneant ut crescant patitur infirmus molestiam
non cessantibus prioribus maiorem. sicut abhominationem desiderium
cibi stuporem nimium febres. Aliqui sudorem demum in sopni
is. maxime si saturetur cibo. Aliqui garriunt dormientes et cum
excitantur linguam remordent. Plurimi linguam emittunt ab
ore et qui masticant cum nichil in ore habent. Oportet igitur festinare
ad ascaridos quia si in intestinis remaneant corpus consum
unt. Nimia emolliunt nec expelluntur nisi per intoxicationem. Dum
enim vivi sunt in intestinis inviscati non exeunt. Sed mortui cum egestio
ne emittuntur. Aliqui ut vivi exeunt cum ieiunant et qui in
cassum efficiuntur. Occiduntur autem cum omni re amara. sicut absinthi
o et similibus. Ascaridibus necessaria est fortior medicina.
sicut absinthium, centaurium, mirra, lupini amari. Galienus dicit
frumentum esse malignitati contrarium cum vino cocto si bibatur occi
dere lumbricos vermes ascarides. Alii dicunt quod: Diasc
orides dixit. Os cellarum tamen absinthium et polentam cum
melle datum occidit lumbricos et ascarides. Alii dicunt ad
meos facere similiter. Galienus dixit: sicut frondium persica similiter facit. Pre
terea de lumbricis et ascaridibus est medicandum cum suco apii
vel cum liche armeniaco cum pauco zucaro. Confectio valet
similiter ascaridibus lumbricis et omnibus ubicumque sunt. Recipe lupinorum
amarorum. centaurii ana ℥ iii. liche armeniaci ℥ ii. sal nitrum.
[illegible] cellarum. polii. ana ℥ i. Fiat pulvis et da bibere
cum lacte. Aliud. Recipe absinthii. liche armeniaci, cellarum ana
℥ iiii. polii. piretri. mirre ana ℥ ii. seminis apii ana. mastic.
aloe ana ℥ i. Fiat pulvis et da bibere ℥ iii. cum lacte; vel ini
ici cum aceto vel apozimate de sticados et camepitheos vel
camedreos. Hec medicina simplex et composita si operatur si
cut oportet [illegible] et si aqua coquatur et bibe decoctum facit similiter. Si
de aqua illa clistere facias cum nitro et melle similiter iuvat. Si h
uic medicine misceatur fel taurinum et ungatur sub umbi
lico occiduntur lumbrici et ascarides et alii vermes.

De hemoroydibus.

Emoroys est apertio vene illius que est in ano. unde sanguis effluit. sicut videmus in illis sa
nis temporibus interpolatis. Causa eius humores grossi et melancolici mixti
flemati quos natura expellit. expulsio et acuitatibus et eis fiunt que
emoroydes. apta et vulnera. Aliquando emoroys est propter acutos
et pungitivos humores depone acuta et forma malos humores
et ad nates descendunt et has passiones efficiunt. Emoroyd
es sequuntur ista sequentia. mutatio coloris. In citrinitatem maxime
si inveterascat. angustia in precordiis. dolor dorsi. guttas in
corpore et renibus. inflatio in lateribus. Et si sit ex humoribus c
alidis et in locis nimiam inflationem et pungulationem humor
inveniuntur. Si ex acutis sit humoribus sit pruritus in natibus
dolor et tenasmon. Prurit infirmus se debere egerere cum nichil
habet. Sed multa sunt ad medicandum. dum est. Scilicet incipiamus a gene
re medicine. et coadiuvantibus mundificantibus. Si videamus infirmum fo
rte. purgemus cum medicina que cum expressione purgat sicut
sunt mirobalani citrini. indi. kebuli. bellirica. emblici et similia.
Si videamus ne acutam medicinam demus sicut aloe. solam. colo
quintide. Demus iheram maiorem et minorem. Anthidotum cum se
rugine fecimus vel apozima similiter. Pillule de nuce muscata
a. dyacodion. dyacodion. dyagalanga et similia. Si de hu
moribus sit acutis. ossa capitis acumen restringe cum flobotomia
de basilica de utraque crure. Interiora medicamenta ad expulsio
nem iuvamus cum medicina desiccativa. sicut rubigine ferri
plumbo incenso. Fiat pulvis et suppone. Si os eius dum
ite velimus cum ydroleo. vel roseo oleo ungamus. Item si constrin
gere velimus acacie ℥ iii. cerusse ℥ ii. draganti ℥ i. aloes. fac
pulverem ipsa cum aqua mitte in pannum pone super nates co
ntra malignitatem acidi. Fiat pulvis terens cum aceto et valet
similiter. Si emoroys sit minor fac de hiis licinium modo po
nens. Assidue hac medicina composita utendo. Pillule de bd
ellio valentes ad emoroydes. Recipe kebuli. bellirici ana ℥
ii. bdellii ℥ vi. terantur cum suco porri in modum piperis faciens pi
llulas et da ℥ iiii. Quidam tamen adiungunt ℥ i. de semine apii. Aliud
℥ i. et ʒ de acori. dannes ei bibere cum aqua calida. Tetifera valet
ad emoroydas. Item confectio Recipe kebuli bellirici emb
licorum equale. Fac pulverem terens cum butyro bovino et m
el quod sufficit. dans ℥ iii. vel v. Si vel profluant ad em
oroydes unge primo bdellium et si vis ne [illegible] ad fl
uxum sanguis. gummi arabici assa et in uno tere unge. Si
vel fluxum debilem adiuvare adde rosa. mastic ana p
te i. ana gar. ana partes v. Si propter cardiacam mitte primo li
gnum aloes. Si propter iliacam primo epithimum. Anthidotum valet
ad emoroydes interiores de [illegible] Recipe [illegible] ℥ i. amomi.
anisi ana ℥ vi. costi. cinamomi. galange [illegible] ana ℥ v. p
iperis. polipodii. acori ana ℥ iii. Fac pulverem adde mel
quod sufficit. dans in modum avellane vel [illegible]. Aliud valet
ad ventositatem inflammationem [illegible] et emoroydes. Recipe [illegible]
ni. carvi ana ℥ iii. polii ℥ iii. aristologie longe et rotun
de ana ℥ iii. Fac pulverem terens cum amigdalis et mel
quod sufficit. dans ℥ iii. vel iiii. cum aqua calida. Quidam medicinam
gummi galange ℥ ℥. et cetera ana ℥ i. da bibere. Alii ungunt bdelli
um. Item aliud sticados ℥ v. cellarum ℥ v. draganti ℥ iii. ysopi
piretri ana ℥ i. et ʒ fiat v. Oportet ut clistere faciam de suco
porri de butyro bovis [illegible] potest uti tenta [illegible]

Fumigium valet pone ℥ i. [illegible] in ferro calido. [illegible]

Emplastrum ad idem valet factum de aloe cabalino distemperato in suco absinthii vel cum suco [illegible] vel cum aceto et ventri supponitur.

Ad idem factum de [illegible] et [illegible] et foliis persici [illegible] [illegible]

Si est ponere [illegible] cum sepo arietino [illegible]

ungeni de betonica bdellio coll. mixte capparis. Sim edicem put dixim et n sufficit. Si tum sint adhuc intelliged e ee incurabiles n cyrurgia. Si infirmi in tali loco sit n n et magis cyrurgie acutam medicinam et incisiuam qui fecim post.

Galienus autem sunt qui ante canales oppositam mortem et etiam hn tes nec sanant ii cyrurgico ferro. Oportet ne hanc medicina acuta et locum passionis ponamus qui si fecimus obtue ut et incendio et maiorem morbum quam ante fuiat adduce. Sed oportet accipe sarcocolle et pulverem facere et ipsa cum aqua ungens eciamquamque emorroydas. Si in naribus alia passio quam emorroys nascitur oportet et aliquando et unde sit intelligamus. Si apostema nascitur hoc cataplasma. Rx. lentes rosa et cum lino solatr. oleo ros. et inde fiat cataplasma. Si apostema sit forte et incendes uitellum oui cum suc. ros. qui statim dolor extinguitur. Item Rx. sindones in siganti ponulac. mica panis uitellum oui fac cataplasma et pone desuper. Si in naribus habet fissuram et arsuras unne uiscum de seue caprarum uiscum dring axungiam galline anatis. oleum uiol. ceram albam medullam uituli oleum rosat. albuginem oui. Si dolor sit nimis detur ad bibendum psillium cum suc. ros. et oleo ros. Si uulnus sit sine apostemate et in naribus medicinam desiccatiuam faciamus de cortici bobien acaciam et alumine et colloquintida sub. Si humiditas sit nimia ponimus aloe emathite pistum. Si corrosiuum fuit ponamus libanum rosa. Si sit corrosiua ponamus lenes bala ustum acaciam sandal. rosa. Si in naribus dolor sit sine ulcere uel apostemate ungamus cum hoc ungento. Rx. cere albe ʒ. v. amigdalos ʒ. xx. medulle bouine ʒ. iii. oleum ros. ʒ. v. cerusa ʒ. ii. Item Rx. litargiri cerusae ana ʒ. v. et ʒ. i. oleum ros. quantum sufficit. Item Rx. cerusam plumbum ustum o ui uitellum uiuat emoroyd. n curas habent uulnera et apostemata in naribus. Item Rx. acaciam litargiri cerusam pera de cucurbita uetibus et uinarii incendus. Omnia pistata in mortario plumbeo cum oleo ro. ut fiat quasi mel et ungatur. Si sanguis fluxit de emorroydis anguinees medicorum sic idestuicies et sanguis fluxu dixim. De passionibus ani et emorroydibus.

Passiones ani sic emoroys papule rubee et fissura nocente et dolore faciunt. nates in firmi ex prima cognoscet quod per quandam suauitatem n excitantur. Aliquando qui egreditur per mollicie lacerti voluntate non sicut in firmi sine uoluntate exit. oportet quod uidetur uin nascentur. Si de expulsione dolorem nimium faciunt. Infirmi qui sedeant in aqua ubi coquitur septica. bilaustia. galla cortices malagranati sumach glandes ypoquistidos et si milia. Deinde in firmo diaquilon emathite dya siloaeniib diacronum et etiam maiorem et minorem. Pilul. de bdellio. Accipe uiscum malue et olim unge inde manus. uerde an

nii et nuc. sulf. cum uitello oui et uiuo psillii. Et postea inuoluit fomentum cum re septica iam dicta. Deinde accipe gallam conche marine incense ana ʒ. i. et ʒ. Aliud. eupsiii bala ustie cortice malagranati acacie ypoquistidos ana ʒ. i. Fac pulverem pone super anum ora una post aliam horam. Post fomentum cum re septica supradicta. Accipe cornu lenticula artois ʒ. iii. nuc. cupressi ʒ. ii. et cerusam. Fac pulverem super anum mittes. Hii omnes pulveres quod dixi et omnes species prea reuul sionem sunt pulverizare sic. sine epithimium siue fomentationes multum iuuant.

Particula quinta

Multi in locis gloriosissimi medici digestibilem uirtutem in ea obtinere loca diximus corporis. primum in sto. sed in epate. tertium in omnibus membris corporis. Nos in quarta particula diximus quos morbos prima digestibilitas patiatur. Nunc in hac quinta dicere disposuimus quos morbos secunda in epate patiatur. signiones et curas antiquorum auctoritate. Incipiamus igitur a mala complexione epatis et dicamus. De passione epatis.

Epar duobus modis patitur ex sua essentie proprietate uel ex aliorum membrorum uicinitate. Ex sua proprietate duobus morborum generibus sic et omnia membra corporis patiuntur. uincitur complexio sic si frigescat uel calefiat. humectatur uel siccatur simplicibus uel compositis. Secundo officialibus morbis uocantur. sic oppilationes uel apostemata. Tamen de isto uero appellato in passionibus. i. septimo uicinitate sic sunt uulnera corrosiones et alia. hec ad passiones stomacum generat passionem uel ydropisim. Hos morbos in suis locis dicturi sumus. Incipiemus a mala complexione incipiamus. Si epati dinoscitur complexionum uel passionum una dicitur quam multum sua naturales superat dominantes et humor in ipso non conuenit. ut mala complexio uel cum materia est uel sine materia. Si complexio uincitur in calorem in firmi nimiam sentit sitim et ardorem. colorem ruborem euomere color eius in citrinitatem mutatur. siccitatem habet in lingua et palato et naribus apparere eius labiis deficere. urina citrina colica. Si infirmi egritudine sit in citra nichil horum habet quam diximus si nimiam siccitatem patitur labium et lingua mallebescunt minuitur sanguis maturationem apparet in siccitatem spissum descendens epar sentitur. succus in lingua subrubeus uidetur. Digestio parua et sicca corporis macies

tum. Si in uicos in humiditate facies in firmi tumescu-
nt in flat(ione) ne sunt p(ro)p(ter) humiditate(m). urina alba et clara sunt tunc
tunc aliq(uando) et q(uas)i aq(ue). Intelligit(ur) ex in(ten)tio (com)plexionis epa-
tis ex urina in firmi. contra fr(igi)de dicta. urina in firmitate aliq(ua)
habitu(m). Item si ex (com)plexione diuersi (com)ponit(ur) apparent signifi-
cationes (com)ponite s(ecundu)m naturam (com)plexionis sue. Cura.

Opus est temperare in medicando (com)plexionem epatis innaturale(m)
ut ad sua(m) temperantia(m) naturalem redire ualeat. an(te) q(uam) indura-
uerit et intumuerit. Cum in libro intitulato ... dicitur
inuentio ... animalium ... fuit ... morte. Que
... uiuerent p(er) ... sic oculi auricule man(us) pe-
des et cilia. Alia sic restaurantur quibus ... animalia. Cum autem
epar ... de ... quibus animalia uiuunt. cum corrup-
tio (com)plexionis ... uidendum est ... corruptio fuerit. Si ex calore fue-
rit flebotomare basilicam ... consuetudo et uirtus nos admo-
nuerint. Postea refrigerent cum spodio. zuccaro psillio se-
mine ... oxizacara. Deinde ... cum oxizacara. succum herbarum
... solatri. ... et ... Deinde de ... (com)positis
epatis refrigerantibus. quos in hac parte dicturi sumus. eum
... Deinde ... cathartica ... qd ...
... malignata ... mane ... fi-
... dragma ... succus ... p-
... die ac nocte. ... et colatura da bibere. Item
... lactuce ... portulace. solatri. cucumeris.
si febris non habet. deinde ... cum pullis ... tisanam cum
... de lacte ... a lacte. ... ab eo ...
... In aqua bibenda misceatur ... Item ampli-
... super epar ... sic ... solatri cu-
... psillium ... lactuce ... oleo
... cum oleo ... et ... fuerit. Si epar in frigiditate mo-
... deinde ... et ... diaciminum. diaca-
... diacurcuma maiorem et minorem. humoros-
... athanasia ... que harum medicine ... dentur ... i. ...
... herbarum ... mane. apii ... et colature cum oxim-
elle. ... de absinthio ... uel apozima ... uini
cum apozimate de aniso ... apio ... foliorum ...
... Si ... fuerint ... cum amigdalis. deinde
diagalanga. diacuminum. diacalamentum. dianisum. diarrhodon
... de ... Item ... de aniso. ... et de
absinthio et ... Item emplastra supponantur epati que calefaciant.
... et ... obseruet se
de ... et ad digerendum ... Item ... se cum subtili-
... cum ... pati inducere ... pull-
... defectionem epatis ... sibi ...
... Caueat sibi ab omni dulcedine qua
... epar et splenem ... opilationis ... Item ...

... Si epatis ...
cum frig(idis) medicinis refrigerantibus uel calefacientibus ...
parte dicemus de medicina que sufficiat. De opilatione

Epar opilatur multis modis. uel ex grosso sanguine. epatis.
ab epate ad membra currente. unde cum non potest exire remanet
... epatis. et eius uenas opilans uel ex ...
sua. uel ex ... humoribus et uiscosis in uenis ...
... qui de maiori uena epatis egredi ... et ibi opilatio
generatur. Item epar opilatur de quibusdam membrorum ... manus
... uel pes ... permanet sanguis in epate qui solet illud mem-
brum nutrire et ita opilatur. Solet opilatio in muliere nasci cum
menstrua sua ante ... Sanguis enim solens exire cum
menstruis opilatur ... uenas. unde epar ...
... cum ... non ab eo ... unde in firmi
... sub ypocondria a parte dextra ... Si tumor in
epate adueniat ... non solum ... sed ...
... et dolor ... et epar. ... ambulet ...
... maxime post ... aquam ... dolorem et ...
... Furculam ... mouent ... cessat. urina ...
clara et subtilis. ... uel glauca. si opilatio sit ex calore.
alba si ex frigore. et si opilatio sit ex ... albas uel ...
... in ...

Cura.

In opilatione epatis ex calore basilicam ... manum minue
uel uenam que est inter pollicem et indicem. et auferatur sanguis ...
... consuetudo ... nos admonet. si non leue
deinde Reubarbarum ... ciminum. ... cui-
... ana ℥ xv. capillorum ueneris. rose ... ana
apii ... ana ℥ v. seminis ... mane.
... ana ℥ iiii ... ana ℥ x.
omnia ... aque usque ad terciam et cola. deinde ... mon-
ne ℥ xx. ... ℥ x. ... cola et ... lib. ii ...
... ana ℥ iii. uel iiii ...
... ℥ i. ... ʒ ii. da ... in firmi. Si infirmus
... non potest. ... ualenter
sic apozima de absinthio. uel de fumo terre. uel de radicibus ...
... Item ... et ... sic ...
mane ... ʒ vi. cum oxizacara omni die. Item ...
... bibere ... Item si ... cum
maligna cum oxizacara. succum ...
deinde dia ... de berberis. Item ... cum ...
... sic pulli ... et ... lactuce ...
... Deinde ... mane et apii ... sic
cum oxizacara. Si opilatio de humoribus sit grossis et uiscosis. detur in-
firmo yerapigra. yeralogodion. theodoricon. stomaticon et alia
... humores ... manifeste ... et ... in-
te epatis ... ad uomitum. Si humores ... in ...

Mollior ... pulsus. color ... cum ... tussis sicca. color ...
... amaritudine ... uiscerum ... mouere

in latere prope epatis. deinde in thermo diureticam urine purgativam
et aperientiam epatis super predictam oppilationem. vene enim superio
res epatis ut ore sunt vias urine. Diuretica sunt absinthium spica
nardi amomum squinantum costum ciceres et similia. horum simplicium sive
compositorum da in thermo ʒ i et ʒ s cum oximelle. sunt maratri apii
ysopi absinthii. decoctio horum vel sirupus vel compositum de [illegible]
cum oximelle vel amigdalis. si sunt necesse plus aperire et calefa-
cere tamen deinde convenientes philonium athanasia. hyo[illegible]
[illegible] tyriaca. dyaron dyacostum et similia. Apozima de calamen-
to de ysopo de spinachiis cum amigdalis vel oleo nardino. Ve
[illegible] deinde de lacte et similibus. Vinum cum sparagis [illegible]
[illegible] volatilium. Si oppilatio ex ablatis sit infrigidus flebo
tomia [illegible] venas in cruribus et balneum sive herbarum [illegible]
[illegible] et colatos cum amigdalis. Deinde apozima de calamento et
de radicibus dialtea et similibus. Si ex concussione aliquorum [illegible]
[illegible] [illegible]. Deinde diuretica iam dicta. De apostemate
epatis.

Apostemata in epate nascentia duobus modis fiunt vel
de causa extrinseca sicut percussione vel collisione et similibus. quibus sanguis
in loco illo clauditur et apostema efficitur. Vel interior sicut in epate quando
humores [illegible] et ibi putrescunt apostema generatur. Quia si fuerit
sanguinolentum generatur apostema quod flegmon nuncupatur. Si colerica sicut
et calida generatur erisipilas. si melancolica durum generatur apostema quod
in communi nuncupatur. Si flegmatica apostema fiet tumida et mol
lia. Aliquando apostema nascitur in epate ex causa ventositatis que
ibi clauditur [illegible]. Causa omnium est nimia comestio et digestio
prava. Apostemata nascuntur in epate duobus locis. in superiori parte et
inferiori. Si sit in superiori cum tactu sentitur. magis si magis sit.
Si inferiori intelligitur ex suis accidentibus. Accidentia quibus ostenditur
in superiori parte epatis esse sunt talia. Infirmi sentiunt gravedinem
in dextro latere et dolorem in nimio [illegible] et [illegible] cum suspi
[illegible] [illegible] [illegible] et post [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]
[illegible] et patitur in anhelitu angustias. epatis est superior dyafragmate [illegible]
[illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] [illegible] est
[illegible] [illegible]. Si calidum sit apostema cum signis febris [illegible]
[illegible] [illegible] cordis ad superiora epatis augmentatur [illegible]
in initio morbi lingua infirmi rubicunda fit et apostema in nigre
dinem mutatur. Infirmi color [illegible] [illegible] quod post in viriditatem
et citrinitatem mutatur. Si apostema sit frigidum non sentitur dolorem nimium n
[illegible] febris [illegible] levis. Si apostema sit in inferiori parte sentitur gravis
[illegible] cibi et potus digestio. dolor quem sentit cum suspirium [illegible]
[illegible] est quod [illegible] sentit in superiori. Si apostema sicca est et durum et abhomi
natio eius nulla. Si apostema ex ventositate fuerit [illegible] sub
ypocondria a dextra parte [illegible] et [illegible]. Cum epar sit fi
[illegible] sanguinis necesse est a multitudine sanguinis [illegible] [illegible]
[illegible] vel per oppilationes sanguinis [illegible] splendorem et [illegible] pulcritudi
nem. [illegible] colos faciei [illegible] mutatur et lividitatem. [illegible]

Si autem epatis apostema disponamus medicari. oportet ut unum sunt
[illegible]. Sic est quod basilica est incidenda in manu dextra et secundum
plenitudinem corporis extrahendus est sanguis quia omne apostema [illegible]
natura [illegible] ex collectione est sanguinis sola ad membrum illud
confluentis. Quod si sanguis minuendo aliquid obviaverit medica
bis ab initio apostematis usque ad statum [illegible] repugnativa et [illegible]
[illegible] sive bibendo seu extra ponendo ut [illegible] [illegible] ne [illegible]
[illegible] illa recipiat [illegible] apostema. Cum apostema ad statum pervenerit
oportet [illegible] huic medicine vel dissolutive et mitigati
ve et sic faciamus [illegible] ut [illegible] infrigidatione et repugnatione
minuatur dissolutione et mitigatione augeantur et cum ad
finem passionis pervenimus medicina [illegible] ab illa quod fuit in
initio [illegible]. Sic est preceptum quod hunc [illegible] nobis magnificum
magister [illegible] Galienus in libro illo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fundamentum nobis et [illegible] in medicando omni apostema
te. Medicina refrigerativa et repugnativa in principio [illegible]
herbarum sive [illegible] [illegible] arnoglosse [illegible] pastoris co
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et colatum cum quo [illegible] est [illegible] aliquid [illegible] epatis
confortativa sicut sandali spodium rosas [illegible] et similia. Cum
re dissolutiva erit [illegible] [illegible] cum [illegible] et repug
nativa [illegible] dissolutiva. sicut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et similia. sicut [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
in [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] medicamine [illegible]
apostema [illegible]. sicut [illegible] quod fit de berberis de [illegible] [illegible]
sandali et similibus. Si calor augmentetur [illegible] [illegible] deinde cum
[illegible] [illegible] [illegible] et sicut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et coriandro. Precipiamus in thermo ut observet se a
[illegible] et [illegible] [illegible] carne vino et ab omni re calida. Si [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicut portulaca
[illegible] cucurbita. [illegible] [illegible] [illegible] pastoris farina ordei
[illegible] psillium et similia. post [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] confortativa et dissolutiva sicut de sandali [illegible] [illegible] [illegible]
sandali albi [illegible] farina ordei [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum
[illegible] [illegible]. [illegible] medici [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] albe [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sufficit. [illegible] faciamus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
epatis apostema [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Si apostema ex frigiditate
fit apozima deinde de radicibus calidis ysopi cum amigd
alis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] vel [illegible]
[illegible] et colatum vel apozima de radicibus vel [illegible] de [illegible]
de absinthio vel oximell. Si autem [illegible] [illegible] in urina
intelligitur maturum apostema deinde deinde aperiente oppilationes
[illegible] [illegible] [illegible]. Si apostema in superiori sit cibo epatis
deinde diuretica et urinam purgativa sicut [illegible] [illegible] [illegible]

mastici · absinthii · reubarbari · spicanardi · et similia. Si a
postema in inflatione pre sito epatis pungens corpus cum apozi
mate de agrimonia · yreos purgatur et similibus. Si in uentositate sit apostema
in dextra et in uentositate est de his. Galienus in libro ad glauconem. Cur
a maior apostema si in uentositatem epatis magis ea curare potui
ut alios facere uidi. Quod est hic quando sicca est ydropicus
fuerit et plurimum latet per longum tempus. Et tamen moriuntur. uidi alter
multos in breui tempore morientes qui scilicet breuem et uiuam
habuerunt solentem. Sed oportet dicere eorum curationes. Diureticis ex
acris uenenis iuuat et ad apientem sic spica · eupatorium
mirrha lacca siue apium maturetur ordinate et simul · spica · ʒ
· ii · cum succo maturi iuuet: agrimonia ʒ i et similia · epar lupi sic
cum est tunc iuuat: cortex siler · dyalacca · dyacostus · dyacur
cuma · filonium · tyriaca · et similia de simplici medicine. Res que
perpare prouocent iuuat cum amaritudine sua diureticum epatis
splenem. Semen furie mercurii in aqua et bibitur in ea sal cum uino. Ep
ithimum faciant de oleo nardino · yrino · costo · mastiteleo.
Et similibus. Dieta cum leui cibo · custodiant a grauibus. Si
apostema de uentositate sit calida et fumosa epatis inclusa · deinde
uentositas maturatur · apii · cum amigdalis et oxizacra. Item
de absinthii · sem · de squinanto. apozima de radicibus. Si apostema
sit de percussione uel casu · uel collisione · detur reubarbari ʒ · ii ·
cum uino uel lacte · uel rubee ʒ i · cum uino · anisi longi ʒ · i ·
cum aqua calida. Si infirmus cum apostemate patitur calorem in epate · de
mum balaustiam · bolum armenicum cum aqua arnoglosse uel solatri.
Puluis ualet ad percussionem epatis et casum. Rx · balaustie · bo
li · amili · ana ʒ · iii · sanguinis draconis · reubarbari · lacce · mir
re · ana ʒ · s · mumie ʒ · i · et s · fiat puluis · da ʒ · i · cum apozima
de rosis mastice · arnoglossa.

De fluxu sanguinis ab epate:

Sanguinis fluxus ab epate multis fit modis. Sed sanguis
diuersis formis exit. ut est ex capitatione uicinitate sicut cum sibi
sua est uicinitate · ut per extremitatem apertionibus quam inter se differunt
Cum sanguis de uenis apertis purus est et rubicundus · de u
ulneribus niger exit et pinguis. Neque in intestinis neque
putredinem nec corruptum facit. Est et alia species ubi sanguis
purus emanat ubi gemina · si de corpore ma[illegible] per loca fuit
sanguis uini · multa fluant ad epar [illegible] quem epar defi
ciens emittit. Sic urina [illegible] soluta habet et per [illegible]
dissolutionem longam sanguinis collectam ex uenis exeuntis ad ma
gnam epatis matricem. Que causa emittit et cum dolore exit. Hi
species sunt. Hi · diu in ypocondria uenit sicut epilensia et febris ypo
driis. Est et alia quam a medicis uocatur dolor epatica in qua cum ego
ue uenis sanguis exit et quam lauatur recentis carnis. Causa
defectus est digestiue quam mutare debet in epate succum cibi in san
guinem. Est et alia species exiens cum dolore in qua sanguis est niger
et liuidus. hanc reparare est cum infusum sanguinem cibum inuer

si tamen dextrum habet ut cum ad membrum, sic si [illegible] ypo
nes et ossificationes. Sanguis est permanens in epa[illegible]e nec
diuersus per urinam · necesse est calore epatis in [illegible] capat
quem quando apostema expulsiua uirtus epatis ad intestina expellit et cum
digestione emittit. Cum ergo intellexeritis cuiusmodi sanguinis fuerit fl
uxus secundum suam speciem curandus est medicandus. Si ex apostemate fit ue
niens deinde quod sanguinem stringat · epar conforte · sic balaustia
ana rosa · spodium · acatia · bolum armenicum et sigillatum · omni
bus gummi · ypoquistidos et similia. quecumque horum inuenimus ʒ i et s ·
deinde cum succo arnoglosse uel floribus iuuas. Medicamen pro
sanguinis fluxu dextrum. In bibendo misceantur sem · mirte ·
sapa citoniorum · sem · malagranati. De oppiata medicina hos
ierisaos deinde Rx · spodii · rose · uiol · ana ʒ · v · sanguinis draconis
balaustie sumach · cenule marine in aceto · corpus gladiu
ana ʒ · iiii · cambe · gummi · coralli · lenticule acatie · reub · ana ʒ ·
· ii · et · spice · camphore · ypoquistidos · ana ʒ · i · fiat puluis et sumatur
cum succo arnoglosse. Fiant trocisci · da ʒ · i · bibe cum aqua
frigida. Si fluxus sanguinis ex defectu sit nimietatis intus et de
fectum ex sua complexionis corruptum uideamus si infirmus mutat
anis hoc et ablationem intestinis apparentie et colorem carnium · uri
nam rubeam · de quibus intelligere que de fectu sit ex calore · oportet ergo cum
refrigerandis habere et stipticis uini calor extinguatur · epar confor
tetur et matur si fuerit adolescens sic est rosa · sandali albi et rubi
balaustie · mirte sunt soluere · cum aqua ros · spodium · si · similia. Si ergo est di
uersam carnis siue corruptum · dolore uel ardore aliquo uisum
infirmus et color in albedinem mutetur · uel in liuidinem intelligendum
est epatis defectum frigidi et per urinam sanguinem faciens. deficiat. Unde medi
camen est cum confortatiuis prima frigidibus calidis sicut galla · mastice spi
ca · reub · lacca · ligni aloes · cinnamomi et similibus. Sed sipplicia deinde
uel oppiata cum aqua uel conueniens fisticia fieri possent · et uel alia species
eam fiunt. uale hanc speciem digestionum. Item uini ana ʒ · iiii · et s ·
piper assata cum succo apii. Epithima fiant epatis Rx · mastice
ro · nardilon. Nutriantur cum perdicibus · fasianis · gallina · pullis cum
aromaticis speciebus. Custodiantur ab omni cibo ad digerendum duro · u
nde est multum. Si ergo sanguinis ex epate sit apostemis uel de ma
teria unlimis et sanguis exiens sit clarus et sanus quod intelligimus quod
per apostema fuerit. oportet dare que de suis predictis mundificent uulnus et
conforent epar sic rosa balaustia · sanguis draconis · mastice · cum
bolum · et similia. hec si simpla uel oppiata sint da ʒ ii cum succo ci
toniorum uel arnoglosse que mundificent uulnera de putredine
sua et soldant ea et confortent epar. Nutriantur cum ouis assatis et
ea et cum uitell ouium · arnoglossa cocta.

De ydropisi.

Ydropisis est error uirtutis in epate multiplex. Unde est di
gestiua epatis cum mutare succum cibi in sanguinem solet hoc in ido
neis deficiente cum quibus et uel sunt alii · cum in aqua hi unt putre
scant in replenda membra sua · necesse est sanguinem corrumpi et in

i. sustentationes et regimina

[illegible] exiens p plagas fit de apio [illegible] cum lacte [illegible] et uino [illegible]

Scam[illegible]

[illegible] et cum [illegible] spodio

[illegible]

[illegible] ydropisis.

gestus corporis mutatur. unde fit ut totum corpus tumescat. ydro-
pisis est genus ex sola defectione virtutis mutabilis. corruptio est
sanguinis ex infirmitate hepatis virtutis est. Nos autem in principio huius
libri diximus passiones epatis que vel ab ipso fiunt solo vel ex socie-
tate aliorum membrorum. sicut fit splenis. intestinorum. renum vel matricis. Ita
dicimus quod passiones epatis [illegible] non curantur tamen gratia membrorum quas
dicit medicus. Omnia membra patiuntur corporis. id est mala compositione [illegible]
[illegible] morbos [illegible] separatione. Galenus dicit. Impossib-
ile est ydropicum esse sine passione epatis. Non est naturalis nisi
ex debilitate virtutis digestive et sanguinis generative que propria
est epatis sed tamen non quandoque epar in sua proprietate deficit vel in alio
ex membrorum vicinitate deficit hec virtus et non cessat a completi-
one actionis sue. Epar est aliquando patiens et tamen hec virtus non valet
actionem suam non pertransgredi. Augmentatur autem passione epatis
et magis diminute. necesse est hanc deficere nisi est sufficiens cibi in
[illegible] ut sanguinem in faciat. quia cum sit crudus et indigestus
permanet et ydropisim facit. Si huiusmodi ille aliquis virtutes in-
veniuntur in digestiva virtute mutatur aliquantulum. sed tamen non
in corruptissimum. unde quoddam ydropisis genus generatur quod yp-
osarca vocatur cuius tumor eque per totum corpus dividitur. hec species
facilis est ad curandum. cum sine [illegible] est facilitas [illegible]
et divisio sua per omnia corporis membra. unumquodque membrum cum totum
inde habet [illegible] sufficit potest. Sed si huiusmodi digestivam invenerit
pigerrimam in mutandum sanguinem. generatur humiditas [illegible]
vel salsa aquosa mala. que cum gravet epar et dividere eam non
possit. nec multiplicat nec aliis membris mandet. necesse est ut ad
loca epatis [illegible] solvat et fluxum faciat. atque ad [illegible] ad
[illegible] pelliculam exeat. circumdantem ventrem et intestina quam
vocant syphac. Recollecta manent et aqua [illegible] in ventre [illegible]
unde spatia inter intestina et pelliculas que siphac dicitur im-
plentur. Si humiditas hic fumus sit maior quam ventositas generatur
species que ydrops vocatur. Infirmus est cum movetur et aqua illa ve-
lut movetur sicut aqua in [illegible]. Hec species frigidior est ceteris. Si humi-
ditas minor sit ventositate et fumo generatur species illa que
vocatur [illegible] propter [illegible] ventositatis. et dicitur tympanites
sic est venter infirmi percussus quasi tympanum sonat. Possibile est
ergo hanc speciem ydropisis de minori [illegible] nasci. quia huius
causa non potest fieri aerea similis sit [illegible]. Hec species durior est ad
curandum et longior ad sanandum. sed tamen ut duobus mensibus intend-
amus ad curandam ydropisim. Galenus dicit. Una est intentio nostra ad
confortandam digestivam virtutem. ut assumat [illegible] nocitiva.
Alia illius materie purgatio et ab aqua mundificatio [illegible]. Si ca-
lor sit cum in digestivam deficiat. intelligitur ex hoc infirmi.
In febribus et velocitate pulsus et citrinitate coloris corporis
cum [illegible] est [illegible] habeat que calorem refrigeret. sicut est trociscus
de camphora de spodio de berberis. cum succo solatri endivie.

marine et cassia fistula. Purgemus humiditatem cum succo cucu-
te vel succo fumi terre vel succo [illegible] minute arborum cir-
cumdantis. Si frigidior sit cum in [illegible] deficiat. intelligitur ex
lividitate coloris infirmi certificatur. Sed [illegible] et feb-
ris ablatione pulsusque ablata velocitate. medicina de-
inde calida sicut dyarenbarbarum. dyaciminum. dyalacca. dya-
costum. dyarodon. et trociscos maiores. Trocisci de eupa-
torio. de aniso. de absinthio. athanasia. Semen de [illegible]
[illegible]. yeros. absinthio de radicibus et talibus. Si qua
humiditas ydropisim [illegible] et multiplicetur et apparere [illegible]
[illegible] non [illegible] in virtute confortanda [illegible] sed ad purgandum
illam festinemus. Purgetur hec aqua modis tribus. vel diureti-
ca cum urina eam expellentibus sicut spica. cassia. asaro. co-
sto et reubarbaro. aristologia rotunda. [illegible]
moniaco. apio. mirra. dauco et aliis simplicibus medicinis. De
compositis vero dyalacca. dyacurcuma. dyaciminum. ath-
anasia. [illegible]. Trocisci de aniso absinthio et talibus.
Secunda medicina est ut aquam purgemus cum sudore et re-
solutione [illegible] quod cum balneis efficitur et suffumigationibus
[illegible]. Accipiamus anetum [illegible]
[illegible] in aqua cum quibus ventrem infirmi suffumiga-
mus. Aliquando sufficit aqua sulphurea vel marina. Tertia
que hanc eandem aquam purgat. lac camelinum. urina eorum et
[illegible] hec aqua [illegible] sua et [illegible] expellitur [illegible]
Hec aqua extranea que est humida et fluida obviet aque [illegible]
humide et fluide et expellat secundum genus. ex quadam simi-
litudine que purgat cum virtute attrahenda. ut est [illegible]
[illegible] et lac [illegible]
[illegible] yeros. euforbium. coloquintida. [illegible]
et talibus. Quarta medicina est cum incisione umbilici et per
foramen [illegible] hanc enim impleri et aqua augmentari. [illegible] tamen
de hac medicina se intromittere nisi cum maiori [illegible] et in
illo genere solo quod vocatur ydrops. Intencio [illegible] non valet non
solum [illegible] et aliquem ydropici. [illegible] ydro-
pisis convenit [illegible] mulieribus [illegible]
[illegible] hanc humiditatibus passionem per sanguinis ablationem
que [illegible] dolor [illegible] vel cum emorroide [illegible] vel na-
rium [illegible]
fecerit. Diascorides dicit. [illegible] capud [illegible] die ca-
lida cum spica dissolutum [illegible] cum urina [illegible]. Al-
ii dicunt urinam pecudis [illegible] cum spica facere.

De arthriticis

Dolens passionibus quas epar
patitur [illegible]
[illegible] placuit ut prius medicinam ad positam epatis passio-
nem iuvantem dicamus et sibi [illegible]
[illegible] non [illegible] passionem [illegible] parti

et quarta dyarrum. Item qui hec sunt maioris necessitatis in
usu per continuationem minuantur in his omnibus epatis et viscerum
passionibus. Sunt autem in artificio diversa: quedam est sine electuario,
quedam cum, quedam post, quedam pulvis. Ad experimentum unde
oportet nos uniuscuiusque artificium pro tenere experimento. Dyar-
reubarbi valet defectioni epatis et sue oppilationi et ventositati
viscerum et indigestibilitati. Recipe costi, cc., cinamomi, spice ana
℥ ii. reubarbi ʒ iii. cassie, asari, nucis, squinanti, aristol.
longe et ro. ana ʒ v. Fac pulverem adde mel quod sufficit.
dans ʒ ii vel i et s. cum aqua ... de anisi de rad...
Dyacurcuma valet ad epatis passionem de frigore et
splenis ad aperiendum et mundificandum ventositatem. Recipe cc. ...
re cinamomi spice asari cassie ana ʒ iiii. costi nucis ana ʒ
i et s. Fac pulverem et adde mel quod sufficit dans ʒ ii vel
i et med. sed ... cum suco herbarum et oxizacara. Dyalacca
valet ad oppilationem epatis de frigore ... et apertura ...
... et ad dolorem splenis et contra suspitionem ydropisis et
ad ventositatem ... Recipe lacce ʒ xv. costi spice ...
... xilobalsami cassie asari cinamomi cc. squinanti reubarbi mast-
ice aristol. longe et ro. ana ʒ viiii. mirre gentiane ma...
... apii ... eupatorii absinthii nucis m-
uscate ... cubebe ana ʒ iii. Fac pulverem et adde
mel quod sufficit dans ʒ i vel i et s. cum suco herbarum vel apo-
zimate de radicibus. Dyarodon valet dolori epatis et stomachi pro-
cedenti ex colera rubea et febribus corruptis digestionibus vomitus.
Recipe spice cc. asari cassie ... squinanti cinamomi spodii mast-
ic ... equali pondere rose ... mel quod sufficit.
Anacardinum valet dolori epatis de frigida oppilatione et ventris inflatione
in inicio ydropisis et ... vomenti. Recipe mirre ʒ vii. cinamomi ʒ
ii et s. piperis albi ʒ ii ... costi ana ʒ i et s. mel quod
sufficit dans in modum avellane cum melle ... Alia ... valet ve-
ntositati in stomacho et intestinibus, dolori epatis et splenis ... Iohannis
Damasceni. Recipe cassie amomi spice nardi mastic. apii anisi
asari castorei aristol. longe et ro. ... ameos semen carvi
cummini ana ʒ i. cardamomi maioris cinamomi cardamomi
minoris gar. ... piperis albi et nigri et longi ana ʒ i et s. cinam.
ʒ i. mel quod sufficit dans ʒ i et s. ... Dyaci-
minum quod in libro ... valet ad omnem dolorem ventris qui
de frigiditate est ... cibum digerit oppilationem epatis
aperit ... Item valet ad dolorem splenis qui de ...
... ventositate et inflatione. Recipe cummini ʒ xxx in ... aceto di-
e ac nocte et postea ... Fac pulverem ...
galange ... amomi asari ... mastic ...
... cardamomi ... cassie apii ... piperis long.
cinamomi carpobalsami fol. ana ʒ vii et s. mel quod sufficit dans in
modum avellane. Dyatrion sandalon valet ad calorem

stomachi et flatus ad ventositatem ... oppilationem ...
dans ʒ i et s. Recipe ... piperis longi et nigri ... carpo-
balsami folii ... cardamomi ameos ... apii ...
... piperis longi gar. mastic ana ʒ ii apii ... ana ʒ ii
mel quod sufficit. Dyacurcuma valet oppilationi ... epatis in ini-
cio ydropisis et ... dolori viscerum de frigiditate. Recipe ci-
namomi cc. spice asari squinanti ana ʒ vi. costi aristol. longe
et ro. cassie foliorum mastic ... ... semen apii gen-
tiane carpobalsami lacce ana ʒ iiii. calami aromatici gar. car-
damomi minoris et maioris ... ana ʒ iiii. mel quod sufficit.
Item similiter antidotum ... quod vocatur Diacalaminta piperita valet
ad ... indigestionem ... vomitum aufert stomachi
... et non digerentem confortat ... epilenticis ... podagricis
de flatu ... et putredinem collectam in corporis humoribus. Recipe
piperis albi et nigri et longi ... spice xilobalsami apii petrosellini
ameos ... ana ʒ i. amomi ... absinthii cassie ana ʒ
vii. cardamomi gar. cinamomi cc. ... ana ʒ ii et s. ... ana ...
... aristol. ro. mastic asari ana ʒ iiii. costi mastic ana ʒ
xi. dans in modum avellane. Diaireon valet ad ... stomachi
debilitatem confortat, inflationem aufert, colorem clarificat
... ventositatem tollit ... ante cibum et post cibum ...
Recipe spice cassie mastic gar. cinamomi asari ana ʒ i. cardamomi
maioris cc. sandali citrini cubebe costi mastic gall. muscat.
... ana ʒ v. nucis muscate ligni aloes calami
aromatici ana ʒ iii. Fac pulverem ... mel despumatum
... succo ... vel malorum citoniorum ...
in ... moll. ... De trociscis.
Trociscus de lacca valet ad epatis splenis passionem de calore et
aqua. Recipe lacce rose spodii absinthii ... eupatorii ...
ana ʒ iiii. reubarbi ʒ iiii. squinanti ʒ ii ... cum suco ... vel
endivie. Fac troc. ʒ i et s. da bibere cum suco herbarum et oxizacara.
Trociscus de reubarbo valet ad constipationem epatis splenis ... in
confortat. Recipe rose absinthii reubarbi ana ʒ iii. spodii spice s-
quinanti lacce eupatorii ... ana ʒ i. sandali citrini cc. cassie
... mastic ana ʒ ii ... cum suco ... Fac trociscos ʒ
i da bibere cum suco herbarum et oxizacara. De trociscis de aniso.
Trociscus de aniso valet ad dolorem et tumorem epatis et splenis et stomachi
et ventositatem ... Recipe anisi rose ... ana ʒ vi ...
squinanti lacce mastic spice ʒ iii eupatorii ʒ iii costi ...
... absinthii spodii ana ʒ ii ... Fac tro-
ciscos da ʒ i et s. et da cum suco herbarum. De trociscis de absinthio.
Trociscus de absinthio valet ad dolorem epatis stomachi oppilationem ...
... febrem flaman. Recipe absinthii ana ... rose ...
... ana ʒ iii. asari spice squinanti ... apii
ana ʒ ii reubarbi ... eupatorii ana ʒ i ... cum suco endi-
vie et fac troc. ʒ i da cum suco herbarum. De trociscis.

Trocisci de eupatorio valent ad stomachum et epatis oppilationem
aperiunt. et lentam febrem mitigant. ℞ absinthii. squinanti. suc.
eupatorii. rosarum. masticis. an. ʒ. iiii. an. dragaganti. sand.
albi. citrini. spodii. an. ʒ. i. et ʒ. tere cum succo endivie. fac
trociscos ʒ. i. et ʒ. da bibere cum succo herbarum et oxizacre. de trociscis.

Trocisci de rosis conferunt stomacho et epati. ℞ rosarum ʒ. x. ligricie
ʒ. v. squinanti. spice. mastices. spodii. dragaganti. an. ʒ. ii. tere cum succo
endivie. fac trociscos ʒ. i. da bibere cum succo herbarum. vel succo mali
granati. trocisci contra febres acutas.

Trocisci de spodio valent febribus acutis et ardore epatis et acute siti.
℞ rosarum ʒ. viii. spodii. seminis portulace. succi liquiricie. an. ʒ. ii. drag.
amidi. an. ʒ. i. et ʒ. iiii. tere cum succo psillii. fac trociscos
ʒ. i. da bibere cum succo mali granati. trocisci lavati de spodio.

Alii trocisci de spodio lavatiui valent ad ventrem terciana. et tantum
calorem epatis. secundum Iohannem damascenum in libro quem perpetuavit
... ℞ spodii. rose. cc. an. ʒ. ii. amidi. dragaganti. gummi arab.
... seminis ... mundatorum. seminis portulace. an. ʒ. i. et ʒ.
tere cum succo ... trocisci refrigerantes facti de camphora.

Trocisci de camphora refrigerant et consumunt epatis calorem et acutas
febres. ℞ rosarum ʒ. iii. gummi arab. spodii. sandali citrini.
an. ʒ. iiii. cucumeris. citruli. portulace. liquiricie. an. ʒ. viii. cc. ʒ.
ii. amidi. ʒ. iii. camphore ʒ. s. tere cum succo absinthii.

Alii sine camphora. ℞ rosarum. spodii. ʒ. ... an. ʒ. iii. sandali
citrini. dragaganti. seminis portulace. succi liquiricie. an. ʒ. iiii. seminis cucu
meris. ligni aloes. cc. camphore. an. ʒ. i. tere cum succo p
sillii. sicco cum aqua rosata. fac trociscos ʒ. i. trocisci de berberis.

Trocisci de berberis valent ad opilationem epatis splenis et ...
ydropisi cum calore. ℞ berb. ʒ. vii. rose. spodii. lacce. cc. an.
ʒ. v. sulphuris. sin ... sulphur. nuc. muscate. spice. gariofili.
costi. squinanti. an. ʒ. iiii. reubarbari. sandali. maratri. an. ʒ. iiii. cas
sie ʒ. v. fac trociscos ʒ. i. da cum succo maratri vel endivie cum oxizacre.

Alii sine ... valent acutis febribus secundum ... epatis et ... ℞ berb.
ʒ. iiii. rosarum ʒ. xxiiii. manne. liquiricie. cucumeris. ... spodii.
spice. masticis. eupatorii. succi. an. ʒ. ii. reubarbari. lacce. cc. an. ʒ. i.
sulphuris. ʒ. v. tere cum succo psillii. fac trociscos. ʒ. i.
da cum succo maratri. trocisci mitigantes incensionem de colera ru.

Trocisci de mol et mitigant incensionem de colera rubea ... et
epate in stomacho ... solvunt calidissimam naturam quam ab
... ℞ mol. ʒ. iiii. rosarum ʒ. ... an. ʒ. iii. spod.
succi liquiricie. seminis portulace. sandali citrini. an. ʒ. i. et ʒ. dragaganti.
cucumeris. masticis. ... an. ʒ. ii. fac trociscos da bibere cum
... vel apozimate de manna et ...
vel oxizacra. trocisci valent febribus et siti.

Trocisci de sandalo valent febribus et siti ... calorem epa
tis et ligne ... ℞ rosarum. spodii. ʒ. ... an. ʒ. iiii. sand.
albi. citrini. rubei. et albi. seminis portulace. succi liquiricie. seminis cucu
meris. citruli. camphore. dragaganti. an. ʒ. s. tere cum succo psil
lii. fac trociscos cum aqua rosata. da bibere cum succo mali granati. cu
cumeris vel apozimate oxisacri vel ... et mane quam
si sit calidissimus et venter eorum ... propter calorem. accipe in
... ʒ. s. drag. bibe
cum ... vel ... de trociscis laxativis.

Alii trocisci laxativi valent ad dolorem epatis et ycteritie ... rubee et ... ℞ rosarum. spo
dii. sandali. absinthii. an. ʒ. v. reubarbari. squinanti. spice. an. ʒ. iii.
... an. ʒ. ii. tere cum succo ma
... fac trociscos da bibere. i. cum succo herbarum et oxizacre. de pillulis.

Pillule de aromaticis Iohannis damasceni ... ad dolorem sto
machi de humore flemmatico. mundificant stomachum de humoribus putridis.
... ad ipsum ... da ʒ. iiii. ieiuno cum ... ℞
calami aromatici. ciminum. cubebe. nucis muscate. cinamomi. spice. ca
ryophilli. squinanti. masticis. asari. gariofili. an. ʒ. i. cc. ʒ. iiii. et ʒ. fac
... omnes ... in libra vii. aque usque ad ... cola super
xxviii. ʒ. aloe et v. ʒ. misce omnia pulverizata et ... ad solem
et sepe move donec possint formari. de pillulis.

Pillule alie eidem valentes et ad dolorem capitis et ydropisim. ℞ ...
... eupatorii. mirobalani citrini. an. ʒ. iii. turbith. iii. la
cce. ii. reubarbari. spice. an. ʒ. i. et ʒ. anisi. apii. squinanti. an. ...
tere cum succo solatri. da ʒ. i. cum ... Alie pillule sim.

Alie valent ydropicis et ... de epate et ... et
... splenis. ... ℞ ... ʒ. vii.
absinthii. v. reubarbari. iiii. squinanti. iii. spice. ... an. ʒ. ii. tere
cum succo apii. da ʒ. ii. cum ... Alie pillule.

Alie in libro ... Iohannis damasceni valent ... febris
de ... dolori epatis ... ℞ absinthii
mirobalani citrini. ... eupatorii. aloes. cc. masticis. reubarbari. lacce. anisi.
... da ʒ. i. de nocte. Alie pill.

Al. de ... valent ad purgationem ... et ... ydr
... ad dolorem dorsi et podagram que fit de ... ℞ ...
... ʒ. ii. ... ʒ. i. armoniaci. serapini. opopona.
... apii. seminis ... an. masticis. an.
ʒ. viii. fac pulverem et ... cum amigdalis. tempera cum succo
maratri et da ʒ. i. pillule de serapino purgantes aquam cit.

Pillule de serapino purgantes aquam citrinam valent ad dolorem ...
... et ... dolorem de frigore. ℞
serapini. ... an. ʒ. ii. bdellii. apii. maratri.
an. ... an. ʒ. ii. armoniaci. opopona. ... ci
... an. ʒ. i. tere cum succo ... fac pill. da ʒ. i. et ʒ. ... ii. pulvis.

Pulvis valet ad aquam citrinam ... ℞ absin
thii ... serapini an. ʒ. v. apii. seminis ... maratri. an. ... ydr
... an. ʒ. ii. ... masticis. squinanti. cinamomi.
an. ʒ. i. fac pulverem da cum succo maratri. de pulvere

Pului ual ad fctēm epatis ꝗ morrois corruptionem fbri · ⁊ ad mitigacionē caloris. ℞ · mastic · gar · cassie · ass rose · an̄ ȝ · iiij · cimini · maurit · an · absinth · an̄ ȝ · ij · car damomi · cinamomi · menti · squinanti · sem̄ basilic · an̄ ȝ · i ⁊ ʒ · Fac puluerē feras cū amigdaleo ⁊ zucaro quātū oēs alie spēs · da ȝ · ij · cū calida lenimo · Al' pului.

Al purgāt aq̄ citrinā ⁊ ualz hiude nīe · psillion colice de uiscoso flare ⁊ uētosit · ℞ · scampini · fistul · cenmall · apii sem̄ oīe prod' · Fac puluer · da ȝ · ij · t · iij · cū colla · puluis.

Al ual ad fctēm fbri ⁊ indigestibilitatē · fastidiū oyme mul̄ i flacōnē uentr · oppilaroēm epīs ⁊ splen̄ apitꝫ ℞ · ʒʒ · ȝ · vi · origani · mastic · thure · careu · cimini · piperis · an̄ ȝ · iij · mauit · apii · an · dauci · anisos · an̄ ȝ · i ⁊ ʒ · Fac puluerē ⁊ fricā cū feniculos · ⁊ zucco pone quātū oēs alie spēs · da ȝ · iij · cū calida ⁊ mellicratē. Al oformās epar.

Al oformās epar · oppilarōem ei' apit · ual' inicio ydrop. ℞ · mirre · costi · cassie · spic · asari · carpobi · oīe pond' ma nus · apii · sem̄ · fenī ⁊ aneti duplū ⁊ ʒ · deinde pulula · da ȝ · vi · cū colla · Si uelis p̄ ydropicā · unge · x · prel de jera pig · da ȝ · ij · cū calida · ⁊ oxizacara · Si uelis p̄ aquā citrinā unge · x · petres de semprino · De apozimatibus.

Apozima de radicibus ual' epati oforāndo ⁊ splem · ren̄ oppilacionē apit · hidrocel oēs cū urīa eie · ℞ · cortic rad feni apii · x · ȝ · radic endiuie ⁊ mauit · an̄ ȝ · vi · cuscute · mol · scariole · absinth · liqr · capillor ueneris an̄ ȝ · iij · m audi · sem̄ anisi · spic · eupatorī · an̄ ȝ · i · Oīa ista coq̄ i · iij · libr aque usq ad · i ⁊ ʒ · cola · dein̄ miste maīte · xv · ȝ cassia fist' ȝ · vij · trita cola ad tercia pre cū ȝ · i · tīre absinth · ȝ · ʒ · ⁊ iiij · amigdalos · da tribꝫ diebꝫ ieiunis · Aliud.

Al de radicibꝫ ual' fto epi · oppilōnē ei' apit ⁊ splemis hidrocel crossos cū urīa cicte · quartanā iuuat · ℞ · apii · radic mauriti · an̄ ȝ · x · absinthii · squinanti · an̄ ȝ · vi · ah asari cassie · an̄ ȝ · iij · coque i tribꝫ libr aque usq ad li bras ij ⁊ ʒ · cū quibꝫdā tritic ⁊ amigdal · De siropis

Sirop' de squinanto ual ad oppilonē epīs ⁊ spen̄ ⁊ ue trosum ydropisie · i inicio ydrop · ℞ · squinanti · absinth · cuscute · an̄ ȝ · xv · mauit · an · apii · an̄ ȝ · x · Oīa coq̄ i · vij · libr aque usq ad tciā · deinde cola ⁊ p' fece tua mitte i v · libr aque usq ad tciā coq̄ · post cola ⁊ ad una mitte colat ur ponens tantā ꝫucc · coque ad pfectionē sirop · da ȝ · ij · cū suco endiuie ⁊ mauit · bn̄ cocco ⁊ bn̄ colato · Aliud

Al de oxizacara ual ad cali i corpa ⁊ febri sanguinol · [illegible] colicas · ꝑde epatic · splenetic de calore · ℞ · mauit · radic apii ⁊ endiuie · an̄ ȝ · xx · rose · mauit · sem̄ · an · an̄ ȝ · x · s pice · apii an̄ ȝ · v · Oīa i · v · libr aceti ⁊ iiij · aq̄ coque ad mediatatē · post cola · mittens tantādē zucc ⁊ coque

ad pfectionē · da ȝ · i · cū frigida · De [illegible]

Oximel ual ad fctēm epīs fbri · diuret [illegible] morez splenis · diuitie uulnere · oēs chimos [illegible] putredi nē antiq̄ mundificat · ℞ · apii · radic mauit · squinanti · an̄ ȝ · viij · sem̄ mauit · an · an̄ ȝ · i · spic · asari · mastic · cassie · calamitē agrestis ⁊ domestic · petrosell · dauci an̄ ȝ · vi · gr anos · cardamomi ʒʒ · an̄ ȝ · iij · Oīa i · x · libr aceti ⁊ · v · aque coq̄ ad mediantē · cola ⁊ pone tantūdē mellis ⁊ coco ⁊ spu mam coquens ad pfectionem · Sirop' de absinthio.

Sirop' de absinthio ual epatic stomatic · constrictiū s plen̄ · uētric de calore colico · simul oppilōnē apit · ℞ · absi nthi ȝ · xx · cuscute · mol · liqr · an̄ ȝ · x · capillor ueneris squinanti · psillii · mauit · an · an̄ ȝ · v · spic · eupator · costi · ca ssie · apii · sem̄ · feniculi · calamite an̄ ȝ · iii · Oīa coq̄ i · vii · libr aque ⁊ coq̄ usq ad tciā · aduna ambo colaturas · mittens · iiij libr zucc ⁊ iij · de sapa · deinde coq̄ · Acc i inicio decoctōis car damomi · & mastic · cinamomi · asari · Fac pl'em de oībꝫ miste · i una panniū ut colent · post mit' usq ad pfectōnē · da bibe · ȝ · i · cū calid · Siui uult laxatiuū accipiat · ȝ · iij ⁊ pon at satmonea ꝑ op · ⁊ dec fol laxatiuū · Sirup' de fumo terr.

Sirop' de fumo terre ual i cendioi colē rube · scabies pu stul' oppilōnē epīs · ydericos iuuat · colorē clarificat · ℞ · mi rob' citrin · mol · absinth · cuscute · an̄ ȝ · ij · Oīa coq̄ i · viij · lib aque ad tciā · cū colatā unge uintū fumi terre suci bn̄ col ati · zucc ꝑui tota colatā fricte · ⁊ tm̄ coq̄ usq ad pfectōem · da ȝ · ij · ⁊ amigdalō sic laxatiuū ꝯtinuē · ȝ · iij · Sirop' de ysopo.

Sirop' de ysopo ual ad fctēm spen̄ epīs · ydropic ⁊ apit ⁊ ue nositatē urinā soluit · ℞ · ysopi ȝ · xx · squinanti · liqr · calam ti · psillii · ana ȝ · xv · polii · montanī · mauit · apii · an · petrosell an̄ ȝ · viij · dauci · anisos · eupator · asari · spic · reub · an̄ ȝ · iij · Oīa coq̄ i · x · lib aque usq ad mediatatē ⁊ cola · deinde omnia colatura aduna ⁊ pone sap libr · x · uini lib · v · oīa colati ter dico · q' fecēs prime colatē nunc debēt i · x · libr aq̄ ⁊ coq̄ ad mediatatē ⁊ colari post · Si ip'ma coctiōē mittat mastic piperis longi · cinamomi · gar · an̄ ȝ · i ⁊ ʒ · Oīa plura subtilissime ⁊ i panno uno pone ⁊ usq ad pfectionē coctionis coque · de quo da bibe · ȝ · i · cū calida · Sirop' de calamento.

Sirop' de calamento ual splenetic epatic stomatic · ⁊ iuuat ultra uiscera hūorib frig · ℞ · calamentes agrestes ⁊ dom estic an̄ ȝ · xx · mauit · apii · an · petrosell · capparis radic · [illegible] ditane · polii · psillii · squinanti · an̄ ȝ · viij · Oīa coq̄ usq ad med cola ⁊ p' fecēs i · v · lib coq̄ adunatas usq colaturas · pone tan tūdē mell · In inicio coquendo mitte spice · cassie · asari · gr anos · cinamomi ʒʒ · mastic · & · an̄ ȝ · i · Oīa subtiliata in panniū uini pone · ⁊ ad pfectionē coq̄ · da ȝ · i · cū calida

Al mellicratē de aromatibꝫ ualet ad De mellicrato.

[illegible] tumorē pedis est tribuli marini folia barbam ⁊ [illegible] ⁊ bulliant · i
aq̄ balmacina uel marina

frigidum et humidum complexione et frigidis temporibus et regionibus. Item
confortat calorem naturalem existentem in ventositatem expellit. Sanat
duritiem renum et vesice calefacit. Recipe mel despumatum aque coque
cum [illegible] et despumata mitte in initio decoctionis [illegible]
cc. spice, cinamomi, ʒ. galange, [illegible], gariofili, costi, cardamomi,
[illegible] piperis longi ana ʒ. i et s. omnibus subtilissime pulverizatis pone in
subtili panno et coque ad perfectionem. Ad ultimum mitte [illegible]
de musco [illegible] da bibe ʒ. i vel ii cum aqua. De apostemate.

Apostema solvit dominationem vel epatis. Recipe foliorum caulium
[illegible] capillorum veneris ana ʒ. ii [illegible] ʒ. iii ca
medreos [illegible] ana ʒ. i et s. omnia coque in aqua et da bibere colatum. Item.

Aliud valens in flammone corporis et ydropisi [illegible] epatis et
dolore. Recipe camedreos ʒ. iii [illegible] ʒ. i et s. [illegible]
[illegible] ʒ. i et s. omnia in aqua [illegible] et colatum deinde bibe. De yctericia.

Nomen yctericie sumptum est a volucre scilicet [illegible] coloris
que in estate media [illegible] in colore desertum. Sed distinctio
yctericie magis constat in pluribus differentiis a sua [illegible] superius.
et [illegible] actionis. [illegible] yctericia est commixtio colere
rube et sanguinis diffundens se per omnia membra cum sanguine et
apparens in superficie corporis. Est autem duobus modis. Aut de [illegible]
[illegible] Preterea [illegible] corporis [illegible]
[illegible] repulsis [illegible] venenosorum [illegible] Venenosa [illegible]
[illegible] consuetudo [illegible] sanguinem [illegible]
et colericis [illegible] est [illegible]
manifestatione [illegible] Preterea [illegible] quando [illegible]
[illegible] subtilibus [illegible] diffundens et in superficie [illegible]
[illegible] yctericia. In febribus acutis [illegible]
[illegible] et liberationis morbi [illegible] vii diem [illegible]
est apparitio [illegible] est [illegible] morbi
et de [illegible] morbus [illegible]
[illegible] yctericia
que in febribus acutis ante vii dies apparuerit timorem [illegible]
que post vii [illegible] yctericia ex alia natura [illegible] complexione epatis
corrupta [illegible] morbum [illegible] vel dicitur. Unde
[illegible] deficientibus [illegible] accidentibus [illegible]
ideo [illegible] est [illegible] sanguine [illegible]
[illegible] in [illegible] epatis [illegible]
[illegible] colicam faciat. Hec species yctericie [illegible]
[illegible] corruptionem [illegible]
corporis [illegible] Est et alia [illegible]
[illegible] deficiat [illegible] ab epate [illegible]
[illegible] sanguis [illegible] Alia est de
oppilatione [illegible] unde [illegible]
[illegible] corpus cum sanguine se diffun
dit. [illegible] oppilata ascendit ad superiorem corporis
que ad [illegible] unde [illegible] est facies et [illegible]

[illegible] albescit [illegible] color [illegible]
et [illegible] per ablationem colere tingentis. Si oppilatio [illegible]
[illegible] augmentum [illegible]
colicam [illegible] et [illegible] apparet [illegible]
[illegible] corrupta [illegible]
et [illegible] yctericia [illegible] est
corrumpitur [illegible] epar ab accidentali [illegible]
[illegible] yctericia [illegible] est corrupta
unde cum [illegible] calefit [illegible]
quod ab epate ad [illegible] yctericiam
gignit. Aliquando [illegible] yctericia [illegible] que ex defec
tione splenis [illegible] sanguinem [illegible]
[illegible] videtur [illegible] yctericia [illegible]
[illegible] febres [illegible] yctericia ante vii dies
apparuerit [illegible] signum [illegible]
morbi pessima est [illegible]
[illegible] est de [illegible] et si in die [illegible] apparuerit [illegible]
vii vel [illegible] vel [illegible] et post apparitionem signum
erit [illegible] morbi laudabile est [illegible]
[illegible] yctericia [illegible] cum [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] Cum autem morbus
[illegible] colere rubee
deponatur cum [illegible] vel colatura cum [illegible]
na. Deinde [illegible] cum oxizacara. Utatur cum [illegible]
[illegible] et [illegible] Accipiat [illegible]
[illegible] camphora [illegible] est
[illegible] cum oxizacara. Trocisci de camphora
de [illegible] de [illegible] de rosa de lacca. [illegible]
[illegible] cum aceto [illegible]
[illegible] cum aceto et [illegible] cum aceto [illegible]
[illegible] Si febris [illegible]
[illegible] et [illegible]
Deinde coleram rubeam purgemus cum [illegible]
[illegible] et cum [illegible]
et cum [illegible] purgamus. Si ad [illegible]
[illegible] vel [illegible]
vel [illegible] Deinde cum succo [illegible]
[illegible] cum oxizacara. Item deinde [illegible] herb
[illegible] de [illegible] de absinthio de eupatorio [illegible]
[illegible] deinde [illegible] de [illegible] de camphora cum oxizacara.
[illegible] cum [illegible] cum amigdalis.
Deinde [illegible] cum aceto [illegible]
[illegible] Trocisci valent ad yctericiam ex oppilatione epatis et splenis.
Recipe [illegible] absinthii, eupatorii [illegible] ana ʒ. ii rose
[illegible] ana ʒ. i et s. [illegible]

ana ℥ ii. ce. satin. ana ℥ i. et ʒ. tere cum succo endivie. Fac trociscos ℥ i. et ʒ. da i. cum succo endivie et oxizacre. Ad idem valet yera pigra. ossibus nimium purgat. Rx rose absinthii spodii. ana ℥ iii. lacce reubarbari. sinamomi eupatorii. mandragore ana. semen portulace. squinanti. ana ℥ i. et ʒ. semen endivie. ana ʒ ii. ce. ʒ. ʒ. manne ii. tere cum succo solatri et mandragore. bene coctum et colato succo endivie da trociscos ℥ i. et ʒ. Fac cum succo solatri. Confectio Iohannis damasceni valet similiter. Rx lacce spodii ana ℥ ii. ce. ʒ. i. reubarbari ℥ iiii. camphore ʒ. i. omnia pulverizata da bibere cum apozimate de prunis vel oxisacchara. Si yctericia cesset de corpore et citrinitas in oculis remaneat. sternutationem faciant cum succo sycle. vel cum nigella vel lacte mulieris vel oleo rosaceo et similibus.

Passio splenis multum assimilatur passioni. de splene.

epatis. Patitur enim ex tribus morbis quibus et alia membra corporis pati dicimus. i. mala complexione. morbo officiali. et unitatis separatione. Plurima splenis passio duricies est sicut et in epate multo sit frequentius. potest intelligi. Unde sciendum est non alia significatione nisi quod cum splen magis magnificetur minus plus corpus macrescit. Aliqui spleneticum sanguinem colore nigro purum emittunt. quamquam eorum appetitus ad comestionem augmentatur. alii quoniam pigritia totius corporis cum tristitia et nimia putredine quia nigrescit sanguis corruptione et putredine eius in eorum corporibus. Unde Rufus Alexandrinus. Splen igitur initium est sanguinis ... cuius acutus sanguis turbulentia efficitur. Ubi cum ... deficit inhaerens sanguinis turbulentia remanet in sanguine clara et obscuritate ei cum nigredine supervenit. Unde per totum corpus obscurior vadit et melancolicus et ideo color corporis mutatur et niger efficitur. Cum autem splen turbulentiam trahit sanguinis et facit clarificatum. quod sui sublimi necesse est ut sit clarus et spiritus per totum corpus spargatur. Sanguis enim sit temperatus atque clarificationis anima sollicitam et gaudentem reddit quod fieri in leticia intelligitur cum splenem dicimus esse in ... Si splenis passio curetur in initio antequam confortatio et durior fit. facilis est curatio et in medicamine obediens. Quod si neglexerit donec in oppilatione et ipsum induruerit. durum est ad curandum et longa est ad sanandum et est splen habet duritiem medicamentum oportet non solum cum emplastro temperare non solum extrinsecus sed fortis medicina datur ad bibendum quod splen medicina recipit. Oportet confortare et fortiorem. Oportet quod cum curare incipiens dolorem splenis propter nimium significatio ibi videatur calorem vel in sinistra manu basilicam flebotomare vel venam illam que inter medicum et auricularem venit. Si vero virtute carere tempore et consuetudine ad minuendum. deinde succum solatri mandragore tamarindi bene coctum et colatos et trociscos eupatorii vel de lacca et oxizacra. Si vero nobis significatio fuerit complexionis apparuerit sicut Galienus dicit quod plurima passio splenis de frigiditate fit et humoribus grossis. Oportet medicina forte dari et diuretica sicut epithimum agaricum sticados camedreos cami

epithios spica nardi polii. centauree. capparis radices ... et silia. fac apozima et in fine sit virtute ... Item ... herbarum mitte tamarisci. silicis apii petroselini et similium. Deinde syrupum de yreos vel oximelle squillitico. Item diacalament dialacca diasp... oximel ... Item trocisci de capparis valentes ad duritiam splenis. Rx radices capparis costi lacce spice et polii reuponticci. aristologie longe et rotunde. cassie squinanti. ieracapigra ana ℥ iii. tere cum succo apii et aceto fac trociscos ℥ i. et ʒ. da i. et succo quantum comminue. Ad idem. Rx rubee polii capparis radicis spina radicis nasturcii. sinapis. yreos equaliter pondus tere cum succo tamarisci. Ad dolorem splenis et ad duritiem suam. Rx capparis radicis. absinthii. asari. aristologie rotunde et longe. polii. reuponticci. calamenti. spice. costi. anisi. tamarisci. sinerupatorii. ce. scolopendrie. lacce. squinanti. psillii. cassie. mastice. ana ℥ i. et ʒ. tere cum succo tamarisci. Epithima Iohannis damasceni et est utilis ei cum ad splenis corruptionem et suam duritiem humorum grossitudine apud oppilationem sive bibitum sive unctum. Rx capparis radicis ℥ xx. ... ℥ xv. tamarisci. xxx. aque lib. xxx. scabiose lib. xl. coque ad suavem focum donec remaneat solum ... cola de ... accipe armoniaci ℥ vii. et ʒ. et mitte in forti aceto die et nocte. et postea mitte in mortario more usque quo fiat medulla et sufficienti oleo. deinde accipe illud oleum et ibi mitte armoniacum coque ad lenem focum donec admisceantur. bibatur vel unguentum fiat. Item valet ad dolorem splenis tamariscus cum aceto et oximelle. et si coquitur in aqua et misceatur cum vino innatet similiter. Vel accipe ℥ i. et ʒ. de capparis radice et ei subtrite cum aceto et da bibere. et similiter fac aquam in ferrum in fundere. de ea bibe. suum solam sive cum vino per vii. dies. Ruffus medicus dicit. Splenetici si acceperint scifum tamarisci ad bibendum vel scutellam ad manducandum per xl. dies. splenis durities solvitur. Item dicit si lac caprae in thimo ... xl. diebus bibant vel comedant nichil habebunt splenis. Galienus dicit. farina de fenugreco et nitro et aceto in cataplasma valet ad splenis duritiem. Item dicit cinis tamarisci vivatum cum oleo rosaceo et aceto tritum valet ad ... splenis ... Emplastrum valet ad splenem grossos humores et ventositatem et ... miscere ... ventositatem. Rx ... capparis radicis. tapsie. et cassie. ... polipodii piperis longi. ligni aloes ana ℥ vi. ... galange. ciperi. mastice. cinamomi. acori. squinanti. costi. cimini. ana ℥ iii. ... Emplastrum valet ad duritiem splenis. Rx bdellii. armoniaci. ana ℥ x. pone in forti aceto ut emolliatur. deinde accipe sisamelon ℥ iii. cere colate ℥ v. commisce omnia et accipe ... ana ... omnia commisce et emplastrum fiat. Si accepis de armoniaco bdellio thure et nitro ana ℥ i. et positum in forti aceto deinde misceatur cum fenugreco et sinapis farina ordei et faciat emplastrum ut supra.

Renes similiter splenem patiuntur. de dolore renum

Sicut et alia membra corporis. De mala complexione et morbo officiali et unitatis separatione. Cum ergo renes patiantur dolorem nimium sentit infirmus sicut ylium propter societatem et facit concludere ventrem

[illegible]

[illegible]

fiat unctio contra splenem Rx adipis galline medulle cervi ... lane ℥ i. ysopi humide melliloti ... pinus ... armoniaci resoluti in aceto ... pulveris ℥ ... fenugreci ℥ i. ... olei de sisamo quod sufficit

Differentia est inter yliacum et renum dolorem. dolor renum stabilis est nec
ab uno loco se movet. Yliacus vero dolor per ventrem vagatur. Item quia
dolorem habentes in renibus sentiunt obdormitionem pedis et coxe propter dolo-
rem renum propter societatem dolentis renis et pedis ex partibus nervis
super dorsum positis. Si dolor renum et defectio coxe et mala complexione
coxe sit videatur si sit ex calore. Si est intensio sit siccitas et subtili-
tas sui et consumptio in renibus efficietur. urina rubea ut cocta. unde
oportet in principio dari lac asininum cum dragaganto et capitum silis-
teris et servum. Administrentur cucurbita. portulaca. malva. cassia fistula
cum succo ordei. porrum. ordeum. psillio. mollia ligna. Unguantur
hora cum oleo violaceo. sisamino. et amigdalino. Si corruptio ex fri-
gore sit signum ablatio concupiscentie libidinis. defectio dorsi femorum coxe
et sic in femoribus urina alba est. Cum calidis que epithimatibus medi-
camentis dissolventibus cathaplasmatibus et clisteribus maxime cum oleis sicut
de spica nardi. aneto. camomilla. et similibus cum butiro bovino et
herbarum succis sicut calamento. marubio. apio. camomilla. et his super
epidimiam. dolor renum utillime curatur generaturis et habundan-
tiam abstinentia ciborum et diureticorum acceptione. Generale
est dolori renum. Si vulgaris numeribus ipsa est flomus de climbus.
et fortis farmacia. Quod maxime est intelligendum non debent uti flora.
Experta a Galieno. Invenit sufficientem purgationem est humorum superflui-
tate et flammam digerit humiditatem. Item conservationi diureticalibus
est. Flammus inscrutari de renibus mundificatur unde ypo. in affor. dolores
renum post .xl. annos patientes numquam curantur. quod diutine passiones
senibus contingentes cum ipsis semper manebunt. De apostemate renum.

Apostemata fiunt in renibus ex humoribus ad ipsos de-
scendentibus. unde dolor intendit fortiter et rigor cum febribus.
Locus vero est circa in sinistro latere si doleat in dextro dextro. Si qui
suspecti et signes sentit renes ex apostemate est. Si minimum generatur
sanies de colligitur et cito apertum. sanies et sanguis cum urina egredi-
untur. Si apostema sit ex calidis humoribus nimia sitis et dolores ma-
ximi sentiuntur. urina rubea. febris acuta. Si ex frigidis humoribus parvus
dolor in renibus et febris levis urina alba. unde oportet invisitanda et
significationibus apostematum in renibus ut ad medicandum sententiam quod
renes duri sunt ad sanandum. nec lene medicine non desunt ad ipsos venire
per longam viam. Videamus ergo si apostema sit ex calore et tunc detur psil-
lium lotum in aqua cum oleo violaceo et zucara. unde fiat emplastrum et manna detur
coctum et oleum sicut solatrum. endivie. marubium cum cassia fistula et amig-
dalo. Si venter constipatus habeatur cassia fistula vel ficus cum violaceo oleo ol-
eo ro. et similibus. Cibus autem est dicendum humidi et qui cito digerit valeat sicut
ptisana. a coitu abstineatur et exercitio labore. Si calidis cibaria si-
cut melle et similibus. Si venter infirmi plus quam oportet solutus sit detur
psillium seu papaveris ana ℥ .i. et ʒ .s. cum siropo ro. vel de mirta. detur hos
trociscos quos valent in ipso apostemate. Recipe. dragaganti. seminum albi. seminum canif.
mel cum portulaca. ana ℥ .iii. amidi. malve s. bolo. ana ℥ .i. et ʒ .s. et
℥ .i. cum succo marubii. fiat trocisci ℥ .i. da bibere cum aqua ro. catha-
plasma mollitiva. post exeuntes super apostema. quod si de humoribus frigi-
dis fuerit. detur diadragagantum. cum apozimate feniculi. vel de fic-
ubus siccis cum melle digestibili et dissolubili. Cathaplasma fiat de fe-
nugreco et seminibus caulium et similibus. Si apertum fuerit et sanies inde fl-
uxerit oportet festinare in solidatione vulneris. detur quia febres nulle super
dictos vulneris solidativos est lacte asinino vel caprino. Calefacta
cum dextrosis cum spongia vel cathaplasma de ordeo et ficubus et capitis ro.
quod ista sunt maturativa apostematis et saniei educitur. Et vulneri sit pessi-
mum elixatoriis est cum lacte et oleo ro. sedeat in firmi in aqua calida
in coctione sit malva et ordeum quod ista sanie subveniat et cutire
re faciat. Si saniei nimium sit grossa detur succus ab sinthii. ma-
rubii. bene coctus et colatus postea detur lac asininum et lac muliebrum
quod hoc habent non multum mundificent. Sanie lota et vulnere mundificato
permanente ardorem in urina. detur lac vaccinum quod mitigat ad huius.
sunt ulla sit usi suum exercere. Utatur cum amido et quinque cantibus ut
cum rigor ineat. Si sanie ablata videris et vulneri mundificatum quod
intelliges ex febrium mitigationibus et dolorum ablationibus urine albe
dine et lenitate et sui pruritus ablatione. oportebit infirmum
urere cum cibo facile digestibilibus sicut lacte et urina de lacte et farina fa-
rinido atque oleis et ovis gallinarum et herbis sicut de malvis aci
da. portulaca. blita. seminibus. cucumeris. citruli. lactucas omnibus coctis. hic cibus
ardorem urine mitigat. plagam solidat. Cum febris tota ablata
fuerit cum carne arietis edulorum pullorum piscibus pesces ab
stineat a labore et assuefaciat quiete. Contra istorum

Alia humores calidi et acuti descendunt ad renes et insolvitur in
ista sanies urinarum ex acuminibus suis. Item sic in hu-
mores ad vesicam descendentes. Medicina eorum et dieta talis.
Sciendum discernenda sit vulnera in renibus vel vesica nascentia. quod de re-
nibus dolor sentitur in femoribus urina est sanie grossa et commixta
lapis minima cum ea egreditur frustilla carnis et facile exeunt.
In vulneribus de vesica sentitur dolor in pectine et magna urina
post horam et sanies residet in vase urinario et in urina quam lapis vel
cortices sunt et urina male est odoris. Sic intelligitur de vulneribus in
uiis urine inter renes et vesicam. sed sicut dictum est quod in renibus ut vesica
sunt. Oportet festinare mederi vulnera in renibus quod si invetera
non apud poterunt curari. Renes enim sunt terre tube in quibus sanies si
invetera medicina non recipitur quam medicina tempore debent de spongia aqua cali-
da oleo in fusa per fiat cathaplasma. Recipe. tote lentes mundate pulveres
molendini. omnium r. et silica detur scabiosa seminis et bonum cum lacte asi-
nino. unde illud sicut hanc passionem vincat. detur seminis molo-
cucumeris seminis cedri. cytonii. malve quod cedri hanc in venis debilis
coctum cum vino in ptisano vel in lacte asinino. detur et de hac op-
tima medicina Trocisca. Recipe. seminis lini. dragaganti. ana ℥ .iii. amidi ℥ .vi. bo-
li ziziphorum anthimi ana ℥ .i. et ʒ .s. fiat trocisci. Alia trocisci de papavere valent
ad alios infectionem et ulcera in renibus vel vesica. Recipe. seminis papaveris lini
melonis. seminis ziziphorum. dragaganti. medulle trita pondus equale. fiat trociscos.

Recipe semine oleine? ... [illegible] ... amido ... pro ... et
bullum in unum ... vel fiat ... [illegible]

Item trociscus valens ad ulcera renum et vesice. Recipe semen citrulli, cucumeris, melonis, cucurbite, portulace, amidi, boli ana ʒ ii. dragaganti, gummi, spodii, mirtille, seminis citonii, malve ana ʒ ii. lactuce, seminis papaveris, seminis psillii ana ʒ i et s. fiant trocisci ʒ i et s. Dissolvantur cum amido, amigdalis, ptisana, ovi vitello, vel riso et similibus. Si vulnera sint in vesica mittatur aqua et mel vel licium et lac et mel, et semen cucumeris cum albumine ovi et muscillagine psillii, seminis citonii, psillii mittatur. Similiter si in argaliam mittatur cum oleo violaceo et cum lacte mulieris vel asinino vel albumine ovi. Emplastra faciamus cum cera alba, oleo rosaceo, violaceo, dragaganto, malve, seminis axungie mulieris. Item recipe cere albe, picis, butiri, axungie anseris, sepie pondus equale.

(interlinear glosses: "i. fungi"; "i. feminey ligna")

Sanguinis egressio et cura. De sanguinis mictu.

Sanguinis mictus fit vel de apertione capitis vel de ruptura venis ruptis vel de incisione venarum in renibus vel de incisione venarum inter renes et vesicam. Si sanguis sine dolore exit, intelligimus quod exire exit. Si rubius fuerit et cito exierit et sine cum precedente in tenebris, quod in renibus vene rupte sunt, vel ex forti saltu vel casu vel percussione vel ex sanguinis multitudine et suo acumine, cum exit purus et rubeus sine dolore. Si venarum ora aperiuntur, non exit subito, maxime si prima sit earum apertio, tunc purus et subtilis exit et tunc apparet quod cum sanguine misceatur. Aliquando sanguis egreditur lapide in renibus existentibus. Cum enim lapis exierit per meatus inter renes et vesicam excoriat eas, unde sanguis emanat, maxime si lapis sit asper. Aliquando de venis corrosis vesice exit, sicut cum antecedit signum ulcerum in vesica et sanguis exierit. Aliquando exit fistula de vesica. Que enim medici ars voluntas videndo est si exeunte sit; tunc incidatur basilica in manu dextra, deinde subtiliandi dieta precipiatur cum alabastro... cum medicina data est in sanguinis fluxu ab exte... Si sit de venis in renibus incisis vel de venis inter renes et vesicam vel de apertione venarum, similiter de basilica vena est minuendus, adiuvantibus inspecta fortitudine, etate et regione. Precipienda quies, phlebotomia, evacuatio, motus et coitus. Regitur ci... et dieta quam diximus in sanguinis fluxu ab exteriore. Accipiendus est iste trociscus qui valet ad sanguinis mictum et similia. Recipe seminis citrulli, melonis, cucumeris, cucurbite, portulace, spodii, sanguinis draconis, ana ʒ vi. seminis lactuce et malve, gummi arabici, amidi, dragaganti, iusquiami albi ana ʒ iiii, endivie, seminis citonii et acetose ana ʒ ii, boli, acacie ana ʒ i et s. crete ʒ ii. plantagine et cum succo arnoglosse fac trociscos et da bibere. Alius valens similiter. Recipe medulle cucurbite, balaustie ana ʒ ii. aluminis ʒ i. dragaganti, seminis cucumeris ana ʒ iii. fac pillulas et exhibe cum aqua ro... Item valens ad sanguinis mictum et ulcera in renibus vel vesica. Recipe seminis cucumeris, portulace, cucurbite ana ʒ x. iusquiami ʒ xx. dragaganti, gummi, boli, malve, seminis ana ʒ v. apii, cere ana ʒ iii. plantagine et cum sirupo violaceo ... data in modum mitte. Item nota. Si in vesica fuerit sanguis coagulatus et in

... vesice ... capitis colatum et renum quod fluit ... cum ... habet exitum et ad sanguinem coagulandum ... qui descendit de fluxu sanguinis narium. Recipe absinthium vel diuminum(?), seminis apii, seminis dauci, urtice, seminis melonis, fenugrecum(?) in principio esse fiant trocisci. Da bibere cum lacte asinino et apozimate de radicibus cicere. De lapide.

Generatur lapis in renibus vel in vesica duobus modis vel in complexione humorum grossorum et viscosorum ex calore igneo in renibus et calore ex sua natura in pacientibus, vel si in renibus multa nascuntur, vel si cum ... efficacia. Plurimum in iuvenibus lapides nascuntur in renibus, pueris in vesica, collum cuius in eis strictum est, propter hoc vix exire ... lapis generatur et tunc vesica eorum calidior est. Maior est lapis in pueris, consumitur ... urina ... eget et congelatur in ... scola quia calor eorum non est bene digestus et decoctus. Ratione autem in scola magis coagulatur et conglutinatur. In mulieribus non ... nascitur quia non ... lapis generatur non adunatur ... in mulieribus quia collum vesice earum curtum est et foramina sunt larga et non multum ventosa sunt et minus bibunt aquam quam pueri. Lapis autem maxime nascitur quia aquam ... bibunt ex qua humores grossi coadunantur et viscosi ad generandum lapidem. Quem hec accidentia sequuntur: febris, angustia, urine et dolor continuus in renibus et in anchis quasi puncture ac in coleolis sentitur, cum causa significatio est in urina ipsius lapidis visio. Si in vesica sit, sentitur dolor in pectine, pruritus in virga, ita ut puer cum suis ... cogatur et tenet in manibus quod dolorem cessare cogit et semper virga erigitur. Si lapidem mediculum an in renibus an in vesica sit ... coram ... humoribus quod primum se purgandi ... in thermis balneis assuescant ... dicit ... Recipe ... apozima de aniso vel apio vel sanicula, deinde de lapide quod ... spongia est. Rufus et Dyascorides dicunt lapidem inter spongiam inventum pulverizatum da bibere cum vino vel cum aqua calida quod lapidem frangit. Deinde et pulverizatum cum vino vel apozimate de nepita vel ... vel ... cum ... radice et specierum ... inveniatur cum vino vel cum calida aqua detur. Deinde et omnia diuretica sunt ... specierum aromaticarum, apium, seminis petroselini, cassia lignea, xilobalsamum, carpobalsamum, nucis, calamentum, cyperus, asarum et alia composita vel simplicia cum succo feniculi, apii vel apozimate ... ʒ v cum vino propter. Diamorum(?). Recipe ... ad idem. Recipe ... carpobalsami, spice, asari, petroselini, ana ... cinamomi ... pondus ... fiat pulvis, adde mel quantum sufficit. Abstineat se a quibus ... et ... Assuescat ... non dare ... iuvenibus ... diversas ... vinum ... bibat non subtile et clarum saporatum ... neglegatur. Si dolor permaneat ... calefaciamus cum aqua calida et vino in ... camomilla ... pulvis faciamus

cum farina et uino coctis et ponatur super anchas et dorsum et pectinem. Clisteria faciamus de malua, camomilla, furfure, fenugreco, ordeo, oleo uiolaceo, camomillino et similibus. Sedeant in aqua calida similiter. Si in uesica sit lapis sicut et de renibus debet medicari. Et si adeo sit magnus ut exitum urine prohibeat festinemus lapidem de loco suo remouere, et non sanabitur nisi cirurgia incisione et lapide eiecto sicut dicetur. Imprimis integrum lapidem auferre de uia urine dicitur cum erea argalia siue argentea facta sicut subula et ange si in capite plana sit que mittatur per uirgam ad auferendum de loco suo petram. Si in ore sit uesice, oportet infirmum supinari et pedes sursum erigere et eos huc illucque mouere et sic lapis de ore uesice remoueatur. **De urine defectu.**

Passionem diabeticam habent renes ex defectu contentiue uirtutis. Unde semper nimis sitiunt infirmi nec aqua possunt satiari, quam cito uero bibunt similiter eam mingunt. Hec eadem in catino apparentur. Lapis est commeditur et ferre negatur, non mouetur, non recedit sanat. Similiter cum contentiua in renibus deficiat non potest retineri quin habeat aquosa humiditas. Necesse est ergo ad uesicam effluat. Renes non cum humiditate exinaniuntur mouentur et aquosam humiditatem de uenis sibi attrahunt. Sanguis in uenis cum desiccetur humiditas ab ea cum appetitiua attrahunt inuite et separat. Similiter fugit ad stomachum, stomachus appetit sibi sumministrari, donec peruenit ad os stomachi ubi in gutture sitis. Cum aquam bibit uene exeuntes cupiunt a stomacho sibi cum appetitu et sic uicina a uicinis quousque peruenit ad renes, que expulsiones sui cito attrahunt sibi et ex defectu sue contentiue expellunt eam ad uesicam et in exitu cum urina uero fit ut aqua nesciat remanere nec cessat sitis. Si ad medicandum hanc passionem non festinetur infirmi innimium accenduntur et corpore consumuntur, uene constipantur, cito perimuntur. Oportet ergo dare ne ... et stipticam renes confortare et calorem extinguere. Sic pulsanum cum sapa mirtina uel sapa citoniorum et de psillio loco cum aqua frigida et oleo rosaceo et oxizacra. Deinde electuarios refrigeratiuos de sandalis, spodio, diacalamenta de rosa et siropis frigidis et stipticis. Utamur cum frigida dieta sic lactucis, portulaca, ordeo, mespilis, piris, carne edulina. Studeamus ut sudet per [illegible] emplastra super renes de solatro, fronde uitis, oleo ro. et [illegible] plurimum profuerit. **De guttatim mingentibus.**

P[illegible] uesice [illegible] urina [illegible] multa [illegible] ... appellatur guttatim urina ex duobus fit modis, ut [illegible] uesica [illegible] urine non potest [illegible] uel quia acuta et pungitiua fit [illegible] deficiat sit ut [illegible] antequam urina [illegible]. Si que ex acumine [illegible] subsequatur. A [illegible] uesice et [illegible] fit [illegible] uel de [illegible] sit renum [illegible] in qua non expellitur [illegible] morbus [illegible] per renes et uesicam quem morbum medicamus [illegible] si ex acumine sit [illegible] et deinde [illegible] sic psillium cum [illegible] rosaceo et aqua frigida uel [illegible] et lenitiuis [illegible]

3. 5. cum oleo ro. et aqua frigida ana 3. 1 uel spodii cum aqua frigida et sirupo. In uirgam mittamus oleum ro. cum lacte mulieris. Similiter unguentum faciamus cum oleo ro. et albumine oui. Confectio ualet ad calorem uesice et ardorem urine atque guttationem. Recipe dragaganti, gummi arabici, seminum papaueris albi, cucumeris, melonum, citrulli, lactuce, ana 3. iii. fiat puluis et oleo ro. terantur dando 3. ii uel iiii cum sirupo ro. Utamur cum [illegible] lactucis, portulaca et similibus. Si urine guttatio ex defectu sit uesice uel ex compressionis humiditate deinde [illegible] magna, athanasia, electuarium maiorem, diacomina et similia. Epitima supponamus pectini. Recipe olibanum, narcissum, costum et similia confortantia. Pulueres sunt aromaticis, species uinum bibant forte et odoriferum. Aliud ualens ad subitam urinam: Recipe galange, garyophilli, cubebe, asari, mastice, thuris, galange ana 3. ii, cinnamomi, cassie, capparis, rose, cardamomi maioris et minoris, piperis longi 3. S. fiat confectio pigre [illegible] colle, [illegible] cum suco citonii et dentur 3. ii uel iii. Aliud: Recipe mirobolanorum indorum 3. xv, bellirici, panis(?) ... emblici ana 3. x, capparis, [illegible], [illegible] opii [illegible] masculi, bdellii ana 3. v fiat puluis, deinde accipe ferrum [illegible] et [illegible] ut [illegible] sit in aqua extinguatur in qua fiat [illegible] usque ad consumptionem, deinde colentur usque ad mellis spissitudinem et cum [illegible] species dentur 3. v. Et aqua uero infusum fuit illud ferrum. Aliud: Recipe [illegible] incisas gallie 3. x, thuris, capparis, gladioli, balaustie ana 3. v, nucis 3. iii, [illegible] et cum oleo ro. fiat et detur bibere. **De comingentibus in lecto.**

Quidam ignorantes lectos aliquando commingunt ubi lecti.

Non sentiunt. Et plurimum puer patientur per grauitatem sopni et [illegible] habent. Aliquando in maiori etate contingit exemplo humidi sit materie senioribus quorum uesice [illegible] molles per humiditatem corporis. Curabuntur cum medicamentis [illegible] maiore deinde [illegible] et [illegible] uino. Similiter [illegible] agnus castus in uino et uino [illegible] [illegible] cuius pondere [illegible] et [illegible] detur. Uesica apri uel [illegible] detur bibere cum aceto et aqua. [illegible] de [illegible] accipiat [illegible] consuetudine [illegible] cum alia calida et odorifera. **De stranguria.**

Urina aliquando impeditur exire de uesica uel renibus si urine uias plurimum de renibus per calorem apostemate [illegible] de uesica ex [illegible] dicentur. Et si sit de uesica uel ex toto auferetur uel minorari uidetur urina. [illegible] ex [illegible] causa est uentositas expulsiue in uesica. Intelligitur [illegible] morbus. Aliud in uesica tenetur ut ex [illegible] urine [illegible] uel ex [illegible] [illegible] urina aliquando de [illegible] aliquando et [illegible] non possunt [illegible] urina ex [illegible] de uesica quorum oppilatio est lapidibus [illegible] ut coagulatio uel gro[illegible] uel [illegible] uel [illegible] in [illegible] sicut uerruce carnis superflue per constrictionem uie uesice ex apostemate. Et

si collo sit vesice, generatur et dolor in ea, et firmitas in illo loco; habet febrem in cedentem, vigilias minuas, urine stranguriam, durities super vesicam cum maiori dolore et pulsatione. Si cito mortificatur, si succurratur in medicina. Si ex via sit oppilatio urine, hoc est quod diximus. Intelligitur ex fortitudine doloris in renibus vel in vesica. Urina vero. Si sanguinem vel saniem in firmus minxerit, vel sabulum in vesica habuerit, et post urina firma fuerit, intelligimus sanguinem vel saniem coagulatum oppilasse locum illum. Albi mollis autem urine immorare eadem causa est que et totius. Si enim hoc minuo tenetur, illa ex toto aufertur. de quo videndum est vim naturalem. Si vero ex fecibus sit, ex plenitudine intestini in vesicam. Infundatur in aqua calida et tepide sedeat ut collum vesice in inferiora tendat. Precipiatur ergo ut super pectinem manum suam se fricet. post deinde sibi calida et odorifera sicut spica, cassia, cinamomum, cinnamomum, acorus macis et similia. de compositis vero tyria ca, mitridatum, diafoliacia(?) et similia. Balneum assuefaciat. Ibi sedeat. pectinem ungat et dorsum cum oleo nardino, camomillino, ... oleo. Calefaciat se de spica, squinanto, camomilla, aneto et similibus. Si stranguria ex sanguine coagulato sit vel sanie vel pustula, medicinas sit tenuis et nutribilis sicut dictum est. Sedeat in aqua calida et dissolutivis oleis se ungat. Clisterizetur in uncta cum lacte mulieris et oleo viol'. Si vero ex apostemate sit vel in interio hastilica vena minuatur. deinde sic endivie solatro et cassia fistula. calefaciat cum aqua calida, in qua cocta sit camomilla, malva, viola et similia. Cataplasma fiat de solatro, oleo rosarum, farina ordei. In illis locis apostemati ex dolore gravante in firmum et extractu tenuer. Si passio in fortitudine sit. oportet venam calamenti(?) incidi. flebotomari. calefaciamus cum spongia aqua infusa. in qua cocta sit camomilla, anetum et similia. Clistere faciamus in uncta cum lacte mulieris, aqua ordei, axungia anseris, galline, anatis, oleo rosaceo. Epithima faciendum de aceto, ysopo, oleo nardino. Alias de malva, oleo rosaceo, axungia anseris, galline. Sedeat in aqua calida, ibi mingat. Siringa vesicam compone(?) et apicem crepuerit(?). deinde ad bibendum dentur sirupi, serum, mel, cum aqua. dicentum(?) sic mellis tenuis et apium, nec negligat aqua calida vel tepida. Sin ex lapide sit, prout dictum debet medicari.

De privatione coitus.
De mulieribus nimis exercentibus
que satiriasis dicitur.
De gonorrea.
De spermate in sompno effluente.
De ventris vulnere.
De ... in festicules(?)
De sterilitate.
De menstruis.
De fluxu sanguinis menstrui.
De apostemate matricis.
De suffocatione matricis.
De vulnere matricis.
De exitu matricis de loco suo.
De custodia dicta pregnantium.
De difficultate pariendi.
De exitu secundine.
De lacte et genuum dolore.
De podagra.

prima cura

Deus volens animalium genus existere(?) creavit in membris unde i. genitalibus
esset procreandi quibus proprie innatum indidit naturaliter ex quibus maximum delectamen possent et operari in ipsis membris animalia ... bus et amabilem fecit coitum cum materia concupiscentie ... eius et modum admirabilem dedit dilectionem et in se ... genus ... eorum repararetur, ne forte ab humano coitu ab animalibus genere ... recederet. Hec cum fiat, notandum est duo coitum animalia masculos scilicet et feminas. Quibus dedit membra apta ad hec ut alterum sperma emitteret, alterum reciperet. Talis est membrorum formatio ut ad opus suum in melius possent esse in perfectione. Si aliquis putaverit dicendi ut eorum actiones in invicem, unde in hoc parte plurioris corporis omnes et singule actiones sunt dicende. Incipiamus ergo de coitu, defectu cuius posita sunt defectio in crescendo fil'(?) et prima causa quam talia habent membra ut coitus non sit. Cum igitur homo coitum cogitet vel ymaginetur, subito venit ad veretrum ventus per pulsus qui sibi a corde unguntur, et per quandam nervum venit cavum quod inflat et erigit ut actionem suam ille implere possit. Hec erigere sibi venit a corde cor enim manat totum corpori ventum spiritualem. veretrum autem recipit sperma a cerebro desiderium ab epate. Invenimus autem homines qui multum ventum et humiditatem habent, unde fit ut sepe erigantur in sperma tamen emittunt. Invenimus et multam humiditatem habent sine inflatione voluntate a quibus sperma effluit sine voluntate et erectione. Reperiuntur et nimia humiditate concupiscentiam quibus non erigitur nec sperma ab eis emittitur. Quoniam autem a cerebro procedit virtus sensibilis et voluntarie motus per nervos et a corde virtus pulsibilis et virtus per arterias. Similiter de testiculis ad totum corpus virtus hic exit que in masculis est masculinitatis et in feminis femininitatis. movetur ab ipsis nimium calorem toto corpori. propter hoc castrati barbam non habent neque in multis locis pilos, et vene eorum ut feminis. Sed in concupiscentiam habent ad coitum. Quia testiculi in nimium calorem proprium corpori et omnes sed permanentis generationis. Quoniam ergo de principalibus dictum est membris quia sperma ibi coadunatur et mittitur et sic ad virgam emittitur. Talis coitus non est requirenda nisi cum complexio corporis sit calida et humida. Sed sperma per calorem augmentatur concupiscentia et cum humiditate sperma. Si complexio testiculorum mutetur magis ut coitus sit non perfectus. Ubi igitur si calor et siccitas eis dominetur parum sperma et magnam concupiscentiam habent. Si frigido et siccitas prevaluerit sit sperma parum et debilis est concupiscentia. Si dominetur frigiditas et humiditas multum habet sperma sed parva est concupiscentia. Argumentum dixit si multos habent pilos in ea sunt vel multas pennas volucres calidiusque sunt animalia habentibus multum coitum. que multitudo pilorum ex nimia est calidiate et multa humiditate. ex quibus duobus necesse est esse coitum. Ceterum est quod actio sua implicatur scilicet in flatum venti. unde antiqui medici dixerunt ubi cum hoc est ad urinam suum in ... sine in medicina sperma augmentatur coitum augmentatur. i. calor humiditas et ventositas. Que si non omnia sed duo tamen adunantur. melius est quam si unum solum habeant. Quibus hoc ineunt bene agnoscimus oportet ex duabus ut tribus rebus possunt quibus sperma augmentatur et coitus confortatur. Sic enim est quod nunquam omnia sed ... adunantur quia calidum est et humidum ventositatis generativum et multum nutrimenti cui non necesse est ... aliud ad hoc opus convenient. Sicut frumentum

Armand(?) ... et ... regione ...
... ...
... ...
... ...

coctū mayrē cū medullis ossiū ⁊ sile rape fabe uetosi
tatē facuit. nichil nutrit. s; cū frita perinet eor nutrimtū
q̄ p̄fcq̄ ōe uult hoc officio mutat cū ipis calli fit corp ce pn
na. Causa q̄ sp̄ma gn̄at cib; ē sic recēs erro. cerebella. oui
uitella. sic pinee. ⁊ silia. oxe sp̄ma gn̄ant ē trico. satyrio
℥. gallage. ben. alb. ⁊ ru. costi. ce. nasturtiū. urtice semē
anisū. lini sem. Est ē q̄a cib; ⁊ me ad h̄ ualēs sic rapa sp
agi. eruce sem. sicut lima ⁊ sil. Elia. R. dam. ualet ad fortē
coytū. ℞. ℥. ꝑꝑ lo. an̄. ʒ. viii. sem cepar. dauci. eruce sem
eruce sem an lingue olocelli. an̄. ʒ. ix. fung sem. salis aude
stancorii ⁊ umbilici ex satyrion. an̄. ʒ. x. pinee. ʒ. x. fiat
pul. m. addens q sufficit. da an̄ cibū ⁊ p̄ i modū auellane.
Al. iii; silr ⁊ ad frūctē ueniū ⁊ emorroydaꝫ. ℞. ℥. gallig
yrigi. uld. cinami. ꝑꝑ lon. sem lini ai. ʒ. xv. penid. ami
gdal dulc. an̄. ʒ. xx. eruce sem dauci. an̄. an̄. ʒ. vi. cardamoi.
cc. gar. pinee. ꝑꝑ lon. nuc m. mac. an̄. ʒ. iii. fiat pul. addens
m. q. s. da an̄ cibū ⁊ p cibū i mod auellane. Al. silr ℞. ci
namoi costi pinee. cc. mur. ℥. nuc. ungū. calamita. cass
ie an̄. ʒ. ix. polii. ꝑꝑ lon. ⁊ m. ⁊ albi. asari. eruce sem. cariu
gar. gallige. yrigi. uld. pinee. cardamoi. sp̄icas. capi. ⁊ m
dic. an̄. ʒ. iii. sisimi. nuc. fistici. amigdal. pinee. mund.
penid. an̄. ʒ. xv. m. q. s. Al. silr ℞. sem lini. penid. anisi.
sisami. amigd. an̄. ʒ. i. yrigi. gallige. calamita. an̄. ʒ. s. fiat
pul. m. q. s. Iuuat q̄ lac bouinū ⁊ dulce cū bibede ipm
ē cinamomo ⁊ gallaga. gar. ⁊ sil. Sirop' iii silr ℞. mar.
an̄. eruce sem dauci. nuc. calamita. ongū. an̄. ʒ. xx. uue p
asse mūde. ʒ. c. oīa coq̄ i. x. lib aq̄ us; ad med. deīn cola ⁊
mitte cande mell ⁊ fiat Al. Iniunctio decoctis mitte ℥.
cc. gallig. gar. ꝑꝑ lon. cinami. yrigi. cardamoi. costi. mast.
an̄ ʒ. i. oīa pulūlzata i pāno ligant. Si coytū p calidite ali
cuiꝰ. inferat. p̄hibeat oīs mūa ⁊ dieta supi dcā. p̄cipiat
ut accipiat lac uaccinū. pisces recētes. bletos. i. eloloacinā
cerbita ⁊ silia. Cutis faciam cū fr̄is ⁊ humidis oīs sucis cerbit.
ut humidet ⁊ calor refrigeret. De satyriasi.

Satyriasis ⁊ neruū uirge i p̄lene uetositate nocē ē erigi
uirgā ⁊ tendi. p̄manē diu. q̄ sicū p̄manet n̄ residat
sin̄ cū ocupiscēcia ⁊ coytū uoluntate passio ē q̄ p̄orgesimos
nocat. ē cā uetositas ē i flāma ⁊ grassa. humor iucosta ⁊ ca
loze mollita. C. oīs i est mūa q̄ coitū augmentat ... pisc. oīa cō
...ui cū medicatō. ... ē date mitigatiua uetositatis ⁊
refrigitiua. ungant dorsū ... testicl's suco solatri
pomil'. lengi ... aq̄ sepūiue. lg'amo lactuce. olo ro cerula
... ⁊ silib;. Cigulū plūbeū renib; supponat accipiat
sem. ruc. lactuce. sp̄uine. pomil. ē suco coriand ⁊ parū
caphore. Agni sp̄ma fiat silr. assuefaciat sep sedē sup frig;
cū ... ⁊ dormire. G. dicit q̄ mulieres athenienses i festis

/ ... uiri's ueneri' minus mulieribus anger.

/ ...

uitatib; suis ponūt ū sedeūt ⁊ dormiūt. agnū ... p
castitate. p nōm illi herbe denoīant ē castitate. Iacent
sep i late ⁊ n̄ supini dorsūe cū collocat. arētie ⁊ neruū noxe
ē ut collocat ⁊ allor ad uigā ueniat. ⁊ q̄ desiderio coytū cū m
oueat. Itē opiū ⁊ cāphā ipla cū olo rosato tep̄a ⁊ uirga in
ungat ir dē. De Gonorrea.

Sp̄ma sine uolūtate ocupiscēcia ut ex delectatiōe ul ex
defectiōe que fiant ... testiclo; q̄ fiat ē sp̄mat
⁊ h̄ sit ... fit. l ex passiōe uaso; sp̄matis sic ex spasmo.
q̄ fit exp̄lsiua monet ut fort erat sp̄ma sic uidem i epile
ticis q̄ cū ... efficiet. Itē ē ex sp̄matis ... l ex ...
tate. Ex ... augmentū l multiplicatū ... ipleantur.
Ex ... si calore mutet ⁊ i liquiditatē ⁊ ... In med
... hac passiōe cū fita ... sic lactuca. portulaca.
clolocasia. cc. blita. ... mel. ⁊ oīb; frig ⁊ humidis ut
frit ⁊ siccis sic sumac aceto ⁊ silib;. ungāt dorsū ⁊ ... frig
reb; sic solatr suco. lg'amo. olo ro. pomil. liturgio. cerula.
Cubet sep sub ... domo ponēd. dē farine glādiū
ʒ. ii. ē acerbo uino ... die. Silr lactuce. s. cū suco portulac.
... dē. pomil. s. balaūe. lactuce. an̄. ʒ. iii. ... s. arn
oglos. s. ... an̄. ʒ. i. ⁊ s. fiat pul. da bibe ieiuno cū aq̄
frid. ... ⁊ ... ē ... tota ⁊ aceto p̄fict. Agni sp̄matis
ruc. an̄. ʒ. ii. balaūe ʒ. i. da bibe cū aq̄ frid. Semp i ...
aq̄ frig ⁊ ... calis ⁊ potib; sibi caueat. De sp̄matis emissione.

Quidam pollutionē n̄ patiunt q̄ uene corp sunt ⁊ humoralis
p̄lene sic ... calor ē ... Sic ē uenit ad etatē ...
in sp̄matis q̄ ... ⁊ augmentatio ē calor corp ueniens ...
... n̄ mouet n̄mī sp̄matis augmentū expellit ⁊ ...
cū ... emittit i sōpno. Si cū h' pollutio q̄ uenit ex h' ...
... n̄ ē silis ei q̄ ex amore l ocupiscēcia aīe ...
... In ea ē q̄ ex ocupiscēcia ē ymaginat ... amata qui sic
... ad coytū monet n̄ ut faciat pollutionē. ...
h' uidet aliq̄ mulierē ⁊ ocupiscit ea. qui cū dormiat ym
aginat qui ē ea dormiat ... pollutio uenit q̄ ymaginatio
aīe n̄ ē n̄ ex ... ... uident hoīes i sōpnis cū i
... qui i collo portant ...
... Si ...
... ⁊ sic pollutio ... q̄ cū sōpni ...
... pollutionē sepe huēt ē ... cū cibis
sue ... De ueneri uulnere.

Apparet i uulueia uirge seu pustule ... ex ... a ...
descēdentib;. ... palam ē ... cū ... hoc i ...
... uū nature ex i ... Si ...
... ... an̄. ʒ. iii. ...
... an̄. ʒ. i. ⁊ s. ... cū olo ro. Si ...
... ... l ... emittit.

Si iugat sibi plurimum nutrimentum cum zeiphorum ex quo
faciunt elisiones iugantur. Et si apostema uideantur cum unguentis
medicemus. Rx. cadmie argentee, ceruse, litargirii, menthe
ana ʒ. i. et ß. et acacie, balaustie ana ʒ. ii. fac puluerem
et ungatur cum oleo ro. et cera. Aliud. Rx. nitrum cineris sarmenti ui
tis albe ana ʒ. i. ceruse ʒ. iiii. tere cum aqua et cum se ungit pa
tiens lauet cum aqua marina. Aliud. Rx. albugines oui, olei ro. et mirre,
fac unguentum. Aliud. Rx. nitrum cineris sarmenti uitis tere cum aqua
et ungat se. **De apostemate in testiculis.**

Humores autem ad testiculos descendentes apostema ibi facere solent,
qui cum sint acuti et calidi, rubeus uel citrinus erit color apostematis
cum ardore, dolore, pulsatione. Si frigidum sit humor, fit color apostema
tis liuidus aut albus et sine dolore. Si ex percussione sint uel fissura
interius manifestabit. In medicando apostemate de calore de ue
na minuatur et in dorso scarificetur et post humores calidos et frigidos
actina frigidam. deinde ad apostema redeamus epithimatibus et catap
lasmatibus. Puluerem de fimo capri cum oleo ro. apostemati sup
pone. chimoleam cum suco solatri et cetera, uel farinam ordei coc
tam cum mille et aqua uel fabas cum uino coctas. Cataplasma ualet
ad apostema calidum in testiculis. Rx. rose, uiol., boli, sandali ru
bei ana ʒ. iiii. malue, uiscidae, et cetera ʒ. v. menthe ʒ. iii.
tere cum suco solatri et oleo r. Si ex frigiditate sit apostema, primo
mirra pulla mundi et cominum, fabas coctas uel millilotum
cum sepa cocta, uitellum oui, farina tracta. Aliud ualet sim
iliter. Rx. balaustie, farine fabarum et camomille ana ʒ. vi.
thuris, mirre, cimini ana ʒ. i. axungie recentem, capoli cere li
timelos, medulle bouine, uitellorum, fac unguentum.

Vlcera in testiculis deueniencia et calida. **Tum.**
Sic est medicanda: chimolea sit ponenda cum aqua et acacia,
ceruse cum oleo ro., litargirium, cadmia argenti, oleum rosaceum,
unguentum ualet ad pruriginem in testiculis ex colera rubea et saligne
combusta. Rx. medulle bouine ʒ. ß. olei ro. ʒ. i. ceruse ʒ. vi.
cere, acacie, s. rose ana ʒ. ii. fiat unguentum. Aliud ualet simili. Rx.
ceruse ʒ. vi. sulphuris ʒ. ii. opii ʒ. i. tere cum aceto. Si
testiculi ex dolore sint inflati de alumine et galla fac un
guentum et superponere. Si fissuras habuerint, ace. [illegible] cum
oleo ro. et oui uitello fac unguentum. uua passa cum uino mille
et farina fabe. Item [illegible] testiculorum tumorem pri
mus maxime [illegible]. **De crepatura**

Quoniam crepatura in pellicula est uentris [illegible]
[illegible] ex mora fatti [illegible] que tollatur po
dus uel fortem tussim siue aliter nocentem uel post saltum
[illegible] quis uel [illegible] uel [illegible] uentrem et [illegible]
bum fit locus suum dimittens et illum non sunt accipientes
uentrem et pellicula loci illius est fissa. Que si crepuerit non [illegible].
Sed cum quedam crepatura leuior est alia que cum lesione curatur

et ad dilatandum pellicule [illegible] coll[illegible] [illegible] [illegible]
siue pellicule quia in primis oritur maxime. In aliis autem [illegible] per
crepatos ne fatiget uel coitu uel labore uel nimium se moue
at et super illam crepaturam [illegible] plumbum cum aqua sup
ponatur et ligetur cum puluino bombicino pleno. Sub [illegible] plum
bum ungatur unguentis dissoluentibus et ex [illegible] uentosita
tis sicut aloe, mirra, thure, lino, acacia, suco [illegible] hede
lio et similibus. Si magis fuerit crepatura et ad [illegible] illuc des
cendente erit molestissima adeo ut infirmum a motu et [illegible]
[illegible] retrahat, et ad medicandum dum ut ad [illegible] plus
[illegible] non cum solutione uentris et dissolutione siue uentositatis sic
cum pelliculis de serapino, bdellio, diatrionsantalon, diacimino.
Sacrum [illegible] magna, unguentis fiat sepius. Abstineant
agrestibus cibis et uentositatem facientibus. Cataplasma ualet ad idem.
Rx. mastic, thuris, [illegible], capilli ueneris, nucis muscate,
[illegible] [illegible] ana ʒ. i. tere cum aceto et oleo r.

Menstrua mulieribus ueniunt **de menstruis** quoniam [illegible]
[illegible] iiii. decim annorum subeunt. Sed cum si festinauerint
uel xii. que sic [illegible] mulieribus sic pollutio masculis. Et in cor
pore [illegible] mulierum naturaliter sunt frigida et humida, unde multos humores colli
gunt, qui cum ad inferiora descendunt, cum menstruis exeunt sicut in
arboribus uidemus quorum humores cum gummi [illegible]. Et cum menstrua
erunt sed [illegible] [illegible] et tempore purgatio humorum superflu
itatis. Et si eorum [illegible] siue [illegible] uel si [illegible] diuersi
tates passionum generantur. [illegible] ablato [illegible] est [illegible] in illis que
mulieribus post L. annos [illegible] aliis in xl. aliis in xxxv. ma
xime pinguibus et [illegible]. Aliquando accidit uel ex [illegible] uel ex [illegible]
[illegible] uel ex [illegible]. Ex [illegible] si [illegible] [illegible] mala
[illegible] uel accidentaliter. Ex [illegible] per [illegible] uulue uel uenarum
[illegible]. Ex [illegible] uulue si sit [illegible] et [illegible] [illegible]
Ex uenarum [illegible] si sit [illegible] [illegible] sicut pinguibus euenit. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] siue accidentaliter siue ex [illegible] que natura
[illegible] humoribus [illegible] et [illegible]. De [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] uel ex motu suo [illegible] si [illegible] [illegible] uel [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] multi
eres [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et corrumpuntur ex [illegible] [illegible] [illegible] timore

ita et aliis similibus passionibus accidit cum ablatio menstruorum diu
longetur. passio est in illo. patiuntur tempore defectionis appetitus
abhominationem malam appetentes sicut pulveres terre lini carbonum
laterum et similia. Ad hunc alia passio secundo maior sit colli dorsi
capitis et oculorum color perditur et acutas febres. Et urina
patitur nigredinem vel ruborem. aliquando est sicut lavatura carnis
recentis. unde talibus accidit contra. maximus morbus est appa-
rata sicut tipsi ydropisi. mane et similia. Flebotomentur in media ve-
na donec ad menstrua eorum ablata. maior ablatio illis fiet ergo
nos medicemur vel illas auferentes. minutio capud venire solet
et sapiendo est nobis a flebotomia de vena que vocatur saphena. hec
ad annum menstrua revocatio et scarificatio pedum valet similiter. Cum fle-
bothomie vel scarificatione plus sanguinis auferatur et alio die s.
fiat in alio pede. Item lepidumia femina erat cui iiii mensibus a-
blata erant menstrua et faciei fel est vultui macula et appetitum iam
perdiderat quam ego vidi. tribus diebus sanguinem purgavi. In prima
die abstuli unciam semis et semis. In secunda lib. i. In tertia die ʒ viii quia est
fecerit. figura rediit pristina facte. Similiter valet menstruis mulierum
calamentum agreste et domesticum cum aqua et melle coctum de qua aqua
da bibere post balneum. assuefaciat balneare et post accipiat ʒ
ii de diatesseron et de castoreo ʒ i. vinum cum aqua et melle. Aliquando
post datur yerapigra mane quarta feria cum cinamomo altheo dent
et uriam provocantia sicut matricariam anisi ciminum apium anetum
ameum cassiam spicam squinantum et similia. Deinde apozima de absinthio
de radice vel de fasiolo ʒ iii olei maur ʒ i et apozimate et tan-
na vel de amisa. Apozima ad menstrua provocanda. Recipe calami-
nte ... pectes saturne [illegible] carnedreos camopitheos
polii ana ʒ iii mane ana apii anisi dauci squinanti cas-
torei ana ʒ iiii cassie anisi lon gentiane bacc lauri ...
... ʒ i et s. omnia coque in aqua et da bibere ʒ iiii. Aliud apozima
valet similiter. Recipe rubee ʒ vi mane ... apii fasioli ... ana
ʒ v ana maste ... calamenti amomi ʒ v dauci ʒ viii
omnia coque in v lib. aque usque ad unam libram. da bibere ʒ iiii cum ... ti
amaro. Pulvis valet similiter. Recipe savine apii ana ʒ v cina-
momi althee ʒ v cassie spice absinthii ana ʒ iii squinanti
mane ana ana ʒ i et s. turbith ... alie species fac pul-
verem et tempera cum amigdalis amaro. da bibere ʒ iiii cum apozimate de
calamento. Pillule valent similiter. Recipe [illegible] ʒ iii absinthii ebeth
ana ʒ iii [illegible] armoniaci oponacis serapini bdellii
[illegible] ana ʒ i et s. [illegible] savine mane ana apii cala-
menti squinanti ana ʒ v tempera cum [illegible] et fac pillulas da bibe
ʒ ii cum apozimate de calamento. Item [illegible] ana de calamen-
to [illegible]
[illegible]
[illegible] cum yreleo fiat [illegible]
[illegible]

oleo ro. vel yreleo. vel muscelleo (?) apud grecos vel ...
Calefactio in muri est unguentum de camomilla sambuco me-
liloto cassia ... calamo aromatico yreos calamen-
to et similibus. Conficias sive suppositoriis facere aqua in qua sp-
ongia in ... calefacto cum ipsa. Similiter iuvat si hiis decoc-
tis in vase mulier super sedeat ut eorum medicine fumus
recipiat vulve interiora. **De fluxu sanguinis menstrui**
Fluxus sanguinis menstruorum quandoque cum menstruis plus quam oportet vel
de ... exit vel apertis vulve venis. Si erumpit et ...
sanguis subito et velociter rubeus exit et clarus vel ex ...
... sua ... propter nimiam superfluitatem et nimiam conmo-
tionem vel fluxum. Si sit acutus et callidus vel salsa flatinea vel ...
sanguinis que vulva retinere non possit et festinat eos
expellat. Si vero callidus sit color est fit ... Si flatinea a-
lbus. Si sanguinea rubeus. hoc fit cum totius corporis corruptio
sanguis et descendens ad vulvam effluit. que non possunt eum
pati membra corporis propter corruptionem sui et malignitatem
sue qualitatis. Si augmentatur iste fluxus nec cessat patiuntur
mulieres colorem mutantes fastidia maciliem ydropisim
que epar propter hoc nocte est et refrigescat et cor sua deficiat. unde oportet
ut stringatur et eum ... mulieres in superioribus
... ad superiora ... Si sit ... sanguis cum fiunt. Si
... cathartica ... que eam purgare
debent. Et similiter in fluxu ... ut faciamus ... sibi at-
tinentia. Deinde redeamus ad medicinas stringentes sanguinem sicut ...
... balnea ... bolum ... cum
... et similia. ... est medicandum modo sicut in fluxu
sanguinis de pectore vel de aliis membris. Cibos deinde ... talium
et similia. Mulier sedeat in aqua ubi cocta sit tamarisca ...
et ... galla ... rosa et similia ... ponam in manu
... sua ... ... faciam de galla ...
... cum aceto. Item ... cum aceto.
... balaustie ... ana ʒ iii galle
... flores ... gladioli ... ana
ʒ i et s. ... ʒ i. ... fac ...
... da bibere et similiter fac ... pulvis valet similiter.
Recipe ... cornu cervi ana ʒ vi. balaustie ... spo-
dii rose ana ʒ iii. fac pulverem et da bibere. **De ... matricis.**
Aliquando mulieres patiuntur suffocationem matricis. unde eorum
appetitus deficit et cor refrigescit. Sepe mulieres in defectione
... pulsus eorum parvissimus et debilissimus. Aliquando ... vox
aufertur. Aliquando mulieres adeo contrahunt ... capita genibus
implicentur ... Ego vidi mulierem hic patientem que et flatum perdi-
dit et pulsum qui mortua esset nec deest a mortua ... in
medio ... medicorum mortuam esse putaverunt.
... lanam quam minutissime carpinatam ...

naribus appositis fuerint de cuius motu cum nunc est certificata sunt
quod flatum habebat et talem flatum habens vivit. Causa huius passionis
multitudo est spermatis vel corruptio eius. Hec mulieribus contingit que
diu remote sunt a masculorum coniunctione. Unde necesse est augmentetur
et sperma corrumpatur et quasi venenum efficiatur. Plurimum hec vidue patiun-
tur maxime post maritorum mortem et prius crebro sepius. Similiter puelle que ve-
nerint ad etatem nubendi nec cohiberent masculis. Sperma est caudu-
natum in ipsis quod eis expellere sicut et masculis necesse est. Hoc enim non acto ex-
petit. Cum mulier habet masculum non valet, adunatur in ea sperma et
ab ipso fumus frigidus ascendit ad diafragma, quod diafragma et vul-
va contigua sunt. Quando vero diafragma vicinum est cum gula et est instrumentum
vocis, suffocatio hec inde contingit. Item hec morbus est ex menstruorum
ablationibus. Nam et si menstrua auferuntur et sperma augmentetur mul-
to plus periculum, et maxime in autumpno et yeme. Prima medela huic
morbo est [illegible]. Et manus et pedes fricemus mulieris cum
[illegible]. Naribus apponemus abhominabilem odorem sicut
castorei, galbani, picule, lane combuste [illegible] pilorum
fumum et alia. Inferius fumigemus cum odoriferis fumigationibus sicut
ligno aloes, musco, costo et similibus. Odoriferum oleum ponamus in
vulva sicut camomillon, yrelon, [illegible], nardilon ut sperma
[illegible] ad inferiora. Ventosas in pectine ponamus et inguine. Ungamus
os vulve cum oleis odoriferis interius et exterius. Demum diacimenon
cum succo apii [illegible] sit. [illegible] cum succo absinthii demus ʒ. s.
de agarico cum vino odorifero. Lavemus vulvam de absinthio, agna-
no, camomilla, cum succo aneti, calamento. Item valet ad suffocationem
matricis ʒ. ii. de succo [illegible] castorei, [illegible], costi, mirre, opii
ana ʒ. i. et s. [illegible] cum vino dulci et bibat. De diversitatibus apostematum in vulva.

Aliquando apostema nascitur in vulva multiformia. Si quod aliquod [illegible] a ca-
lido generatur apostema. Quandoque tamen fit de ventositate grossa vel de percussi-
one vel de menstruorum ablatione. Si est apostema in vulve sit prope [illegible] non
dolor cum [illegible]. Si in ore [illegible] et [illegible] adest dolor. Si in
[illegible] [illegible] dolor [illegible] sub [illegible]
a. Si apostema sit calidum vel sanguinolentum febres [illegible] acute sunt et do-
lore nimium. Si de humoribus sit [illegible] tumor et [illegible]
in anchis et coxis unde [illegible] succurri. Si apostema in vulva sit [illegible]
unde [illegible] [illegible] basilica vel mediana [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sit. Si vulve apostema in
ulcus venam pedis [illegible] minuere. [illegible] est [illegible] quod [illegible] in alio
loco fuit. Item [illegible] in vulve passione [illegible] est [illegible] nu-
mero [illegible] sicut [illegible] ad superiora [illegible]. Si mu-
lier fortis sit bis in die [illegible] sanguis. Si debilis semel. Item [illegible]
[illegible] medicina [illegible] aperire [illegible] sicut [illegible] calidus.
[illegible] mirobolani et similia. Cataplasma in primis est repugnantibus calidis
et [illegible] sicut portulaca, solatrum, [illegible]. Post
[illegible] arnoglossa, endivia, oleo rosaceo et similia. Post dissolutiva [illegible]

[illegible] sic endivia, caules, olim [illegible], semen lini [illegible]
greci, axungia anseris, galline, mellilotum, album ovi et similia.
De omnibus [illegible] sive [illegible] sive [illegible]. D. [illegible]
[illegible] [illegible] sedeat mulier. Nascitur paulatim valet ad
[illegible] vulvam et duritiam eius et [illegible] et [illegible] et ventosita-
tem eius. Nascitur. Recipe axungiam et medullam vituli, medullam cervi
ana ʒ. vi. anseris, galline, ce. ana ʒ. iiii. masticis, mellilotum ana ʒ. ii.
ysopi ʒ. ii. et s. [illegible] cum [illegible] [illegible] oleo [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dissolvatur [illegible] sic fenugrecum, mellilotum, semen lini in
[illegible] et alia [illegible] apponenda. Epithima faciamus et nascitur similiter.
Demum apozima de radicibus ad bibendum de [illegible] pillulas de [illegible]
[illegible] balneum assidue et epithimata [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Si [illegible] [illegible] ibi non [illegible] ponenda [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] de fenugreco, de semine lini fa-
rina [illegible] [illegible] cum fumo columbino [illegible] Si [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] semen [illegible] et [illegible]. Clistere cum [illegible] et melle
vulva. [illegible] [illegible] et [illegible]. Recipe axungie anseris, galline,
medulle vituli, cere ana ʒ. x. [illegible] ovi [illegible] ʒ. vi. [illegible]
[illegible] ana ʒ. i. et s. [illegible] ʒ. s. [illegible] q. s. De destitutione apostematis.

Unia [illegible] [illegible] per acutas apostematibus. [illegible]
[illegible] de acutis medicamentis sit de abortu, que certificantur
[illegible] [illegible] et dolorem [illegible] et pulsationem matricis. Si sit
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] et ardore in
[illegible] [illegible] mulier [illegible] [illegible] est ut in vulvam [illegible] quibus vulva
mundificetur et dolor [illegible] et dolor mitigetur, sicut [illegible]
arnoglosse [illegible] cum albumine ovi, lacte [illegible] succo [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fenugrecum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aristolo-
chie, de quibus omnibus [illegible] faciamus vel nascitur. Similiter [illegible] [illegible]
nascitur fiat valet ad purgationem vulve. [illegible] camphora [illegible]
[illegible] album ovi [illegible] [illegible] [illegible] nascitur fiat in
[illegible] [illegible] fenugreco cum sanguine anseris valet ad duritiam m-
atricis [illegible] [illegible] [illegible] cum vitello ovi si facias inde nascitur.
Vulva aliquando patitur molliciem. De exitu matricis de loco suo.
[illegible] nimia humiditate vel in loco [illegible] [illegible] lesionem seu [illegible]
fugam in [illegible] [illegible] [illegible] emollitur et a loco suo egreditur. Aliquando
[illegible] nimiam expressionem in [illegible] [illegible] [illegible] vulva [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Epithima fiat [illegible] [illegible] et mirtino [illegible] [illegible] [illegible] reponatur
[illegible] [illegible] faciamus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ad vulvam egressam valet [illegible] fumigetur mulier. [illegible]

vi

z post medicina q̄ aio crevit pfunt. **De ordinandi**
Pro ut gal' in libri libris suis pfitet. **dicam pgnancium.**
ligatio fet' in matre ē sicut ligatio fruct' in arbore. fructus ē
i arbore cū gnat' pmū debil' at pficit' unde facile labit' si q̄
lib; uento mouet' l qb; lib; aliis subtil;. Cū at i arbore firm
est ut il tpe suu mediet' ligat' firmi z annore cadendi ē re
mot' cū at ad maturitatē cōplet' cadit sine ullo motu z ab
arbore sepat'. Sic ē in uulua fet'. cū ē spma in uuluā cadit.
ligo ei' ē debil' unde si mulier patiat' i saltu l i lubricatione l
casu l infirmitate l flomia l uentr' fluxu l tenesmo. de
sine de collo uulue l nimio cōe motu. seu nec ligo dissoluit;
fet' z de uulua facile labit'. Sic at te cū pfcē ad cōpleat' tpe
hoc medio. fortior ē z solidior ei' ligo. unde q̄ gaudet sī noc
umo fet' aliq' m mouet'. Os g ut i pncipio cōcept' null' fiāt
ad memoriā reducat aliquā q̄ illo tpe inuenit nequit. ne
forte desideriū z si inueniet' cā sic abortiendi z si desiderat i
uenieda quis ad ea ducendā sibi festinet. Regat' at cōuiuilet'
gaude ss' cū rebus aromaticis sic olo nardino. mastici olo
absinthii z odoriferis cataplasmatibz. max' i pnc cōcept' cū ap
pliquit ptu. assuefaciat balnea. z ungi mollientis olis z
mirate iuuamis mollibz. Si i flatu ptu supuenit. olo nardio
mastici. olo ro. ungat'. fugent' cimi ē aceto z aq̄. post cimo
lat ē aceto tpra ē supponenda. Potes fugeni ē aperitiue de ca
ulibz l de alis. Si hēt appetitū i aperitiue i fugit' modicū cr
cimū. odoriferū bibat uinū. tpra sic dicas p' cibū accipiat
mala g. citonia. pira. Si lucrū ut cartone cōsuetit' deinde ciam
fabe. at epithima z cathaplisma odorifera z aromatica sic ap
ponenda. fecu l fto. Si hūores furiosi poter' gnate. os farma
cā dan ps fet' iiii. mlses cōpleuit z usq ad vii pueniat.
h ē tpe ē mediū int' tpa cōcipiendi z tpa fet' in i uulua for
tut' ligat z pfcē. Tunc medic' si sic cernat in farmacia dād
quā si dederit leuē z securā os dari. Si g'uide uetositatē stoi
patiat' sine uulue os sentiant ad colonē uetositatē ne
cā sic abortiendi. Cont at ad h puluis iste ual' q' ual' ad ue
tositatē matricū. R zedoari. diamoc. s. apu. an ʒ. ii. castorei
ʒ. i. amomo ʒ. iii. zucc' ʒ. vi. puluis ʒ. i. dato. Anetoci
ual; ad dolorē minuē z uetositatē sui z stol gnedinē g'uide
ē abortū auferre. R s. apii. marat. amcos ʒ. an ʒ. iii. m
astic. gariof'. cardamoni. a lan an ʒ. i. z s. cinami. nuc' mst.
castorei. zedoar. donice. acori an ʒ. ii. zucc. ʒ. vi. puluis dad
in uino q' s. dat ʒ. i. cū uino albo. ual; ad durició pt' q. G. ad
marsū anime z scorpionis q' uenenosa sunt. ual; diu. R iii
gna. xxx. mire. castor. storac an ʒ. i. z s. opii. ʒ. iii. galban
seit apii amcos. an. scleros an ʒ. v. z s. fiat puls z tpa ē uio
dat bibere ʒ. i. z s. cū viii ÷ uini. **De difficultate pariendi.**

Cum mulier tpe' ille pariendi cōpleuit moueat' fortit'
motu fortior iiii z uuluā nocē ē dilatari z umore fug
pulsiua fetū de secundis emitti. Dz tn aliqn gnat' pnat iii z
parere possit. q' mbris fit ex cāis. l ex calore subito z extra
neo. mulieris ledēde ut exangustis max uulue. ut ex ni
mia mulier pinguedie. ut si fet' mortu' sit. ut se ad exeūd
aduuit. aliqn si cōcipiat ā q̄ ad huc sit puella z sī i tenere
fuit. aetas ē nimia frigas uulue. longo uiat. Si i estate cō
git calore aeris tenuē dissolute q' fetū egredi sole adiuuare.
Os g si indiūi' mul' i ptu laborante. pcipiam' eā balnea
ri i aq̄ i fenugreci malua. sem lini ordeū mundū cocta sunt.
Vngam' cor' et z uentē i flora cū hūidis z dissolueat epithim
bs. fricam' lūa z femora cū olis dissolutis. dein' oxyzacra
ad bibendū z cap'ill uenis. uino z ab sunt. puluere
facto dat' cū uino ʒ. ii. Sternutacōes cū elyane faciam' aut
ulos ploca declivia fuauiter. **De exitu secundine.**
Post q̄ iā peperit. si secundina remanserit i ea explenda os fetu
nari cū sternutacōe tenendo os z nares. Fumigem' q' aq̄ i fusū
z post colatū ē ʒ. i. semis malue pluries. dein' cū a'i colli
z uomē cōgat'. Hec ual; ad emittendū sanguinē z secundinā a ptu
remanentē. fumigacōes uulue cū conclis salsis pisciū l un
gulis cap' l stercore columbino. sine cū cicuta. sine sinapi. si sā
guis p' ptū ñ exierit medicenī cū nuce pugnante. mistura.
pessario teneant. **De lateris z genuum dolore.**
Pulsat' exhūoribz i neruū illū grossū descendentibz q'
sciatica uocat'. hec uō labor ē corp! plurimū at fit ex hūoribus
flameis z uiscosis i cauitate corp' se aduuant;. Aliqn ex h
uoribz sanguis cū colera. mixtis z ibidē collectis. vii
ut' dolorē i coxis. Aliqn descendit ad crura dolor z ab ca
lcameū z ... usq ad pulm pedis digitū. Aliqn ē i una pa
rte aliqn i utraq. Si at fit i limitem paror z mol... q' si
i dexit. Si ex hu. sang. z colera. sequit' nimietas doloris z
renuatio pulsacōis z ardor z tacensio. q' max' accidit iuu
enibz. Si ex aliis causis curet' ex huoribz. uena minuat' q' sap
hena uocat' de calcaneo. Si psilio sit i utraq pte flomeint
utraq uene. G. dyat. tenuē ut h flomia sit i una die m
ini' euadat. Aliqn z media uena de brachio flotomanda
z h de pte i firma. max' i iuuene. h fiat si nos aduuito
tep' caus cōplo z regio. p' dande ē farmacia q' colera ru
bea. Simile clistē faciam'. Viribus eū dicta calor ex
tenua. sepe balneat' i aq' dulci. dein' pillas de mastic z aloe.
Vngam' sit epithimbz. S. de hūoribz sit. fint z uiscosi. de
m' farmacia chimos illos pigat' uē sit. sic pillas d' he
modactil. l de tapsia. l fetidas. dein' l deui' de stomatice.
pillas. theodoricon cū coloquinda z sis. fros z uiscosos ch

eyulare i uno hā ñ decē | Apii. q' facit sit epilenticū. | fet sem. q' facit fluxū ualde. | ... q' facit reddere pallidū | ... apii. q' facit reddere ...

inos purgatiua. Clisteri faciant de centaurea. secle lini. f-
enugreco. coloquintida. et similibus. Mutant cum cibis bonorum chi
morum generatiuis. caueant a plenitudine cibi et potus. maxime
si grossi sint. et ad digerendum dure cibi. caueant sibi a nimio coytu.
maxime post cibum. cum purgetur cum farmachia. clisteri. balneis.
Sed cum corpus mundificatum de materia morbi erit fiunt redoudum ad
epithima extrinseca et emplastra. Unde costa filius leuche dixit
in libro quod de ligaturis fecit. Ubicumque igitur epithima emplastra seu
cathaplasma aliquod membro superponendo sit, non membrum percipere esse
calefaciendum uel in grossa de illa soluendum. oportet precessisse purga
tionem totius corporis et farmachia et flebotomia. Certificato corpore
mundificatum et passione remanente in uno solo membro propter humores
ex toto clausos. Si materia alia non fuerit quam eos aliunde effluens au
gmentauerit tunc ponantur epithima et alia similia. Sed si corpus ple
num sit humoribus oportet hoc facere caueant. quia illo magis ad mem
brum infirmum attrahit quam dissoluit. G. dixit hec passio si in ue
teratur. oportet uenam secari et post incendi. D. dixit multotiens
uidi sciaticos incendi cum fecisse peccatum et medici profuit. Inde
si calefaciant locum infirmum cum medicina bonum nobis medi
cina calida data est in firmo et dissoluenda sicut tyriaca. philoni
um focugene. diaton. piperon et similia. Fugem cum aqua calida
uel calamentum. aneti. amoniaci. ouppinum. mellis. simul faciunt.
Fiunt laxa et alia sicut cocta. Pilule ualentes ad arthetica dolorem
ex grossis et frigidis et uiscosis humoribus et ad sciaticos podagricos
et ad uentositatem neruorum. Recipe armoniaci. serapini. bdellii. op
oponaci. aloe. sarcocolle. ana. scilicet cicute. apii. ana. drachmam. I. co
loquintide. drachmas II. turbit. drachmas III. semen acori. drachmam I. tempera cum suco por
ri. et fiant pillule. da drachmam I et semis. uel II. uel III. secundum uires patientis.
Pillule de serapino ualentes similiter. Recipe serapini. turbith. ana. drachmas V.
bdellii. acori. seminis apii. ana drachmas II. salis. ... ana. cicute.
ana. drachmam I. scamonee. castorei. spice. tapsie. ana. drachmas ... tempera cum suco ap
ii et da bibere. Pillule alie similiter ualentes. Recipe sene drachmas V. bdellii drachmas III.
serapini. sarcocolle. armoniaci. ana. drachmas II. mirtille. acori. coloquinti.
scamonee. ana. drachmam I et semis. castorei. apii. seminis. ana. mastice. cicute.
spice. nardi. salis armoniaci. ana. drachmam I et semis. tempera cum suco apii et
da drachmas III cum aqua decoctione de nigra ciceris. Epithima. Item dauid ualet
ad sciaticos podagricos ex frigore uel flatu. Recipe coloquintide drachmas
L. XXV. euforbii drachmas XLV. lacertorum uiuorum drachmas XXX. omnia terantur
et tribus libris aque ponantur per triduum et in quarto die una libra olei uet
eris mittatur et lenta coquantur donec prorsus aqua consumatur. Deinde
cola et mitte ad forum. ... olim remaneat. post
pone drachmas III. cere. ... ... bene pistatum et lac
... et ... unge infirma loca calefacientia. f-
... In fortiori opere ... da infirmo in uero drachmam I.
de serapino in mane unge. Si propositum deponere uelis cu

sum forti ualet ad dolorem dorsi. et ad colicam pas... ... ni
dine. Recipe serapini drachmas II. bdellii. sarcocolle. colo... ...mo
niaci. ... ... ana drachmam I. tempera cum mille ... et fac
in modum gladii. pone unam per exitum. pone aliam. usque
ad terram. Geroachion ualet ad dolorem arteticum. in hiis frigida
calefacit. similiter uesicam et renes. et durita apostemata destruit. Recipe silis
meleos ... ana drachmam I. ... drachmas III. cum sucum ... ut disso
luatur storax. deinde cola et unge. Alia epithima dissoluentia
uentositatem in membris adiunatiua humorum grossos digerentia. membris
frigidis calefacientia. forma epithima est eladion. pro castolion. dispu
lion. cicuolion. sabucolion. anetolion yrelion. pigmelion.
... et alia. Si autem uelis fortiora ad dissoluendos grossos humo
res et uentositatem expellendam. cum pretrum in quacumque uolueris hora
anacardi. ... euforbii. cicute. ... costum. calamentum
et similia. Emplastrum ... ponderum in hiis solis drachmas II uel drachmam I et semis III.
frequenter faciendam ista. Cauendum est post mundificationem in uniuersali
corpus ne passio perdurent et augmentet. Sed si ex sola ... ...
et membris in clusa uentositate et sim... in ualit ... hec epithima
inposita sibi. De passione que dicitur podagra.

Podagra est dolor calefacit et plantis pedis cum distensione ne
ui et passione sua nascens ex multis humoribus ad calcaneum
descendentibus. Quod si sit calida et acuta dolor nimius erit et pul
satio continua. Tendunt calcaneum. Si frigida et grossi generant nimi
a fit et extensio et simili dolore et pulsatione. tumoris? ... et
podagre. tamen ... passione non sit ... ... tumor in solis
... nascitur ... ...
humores grossi et uiscosi et sit in ... Hec quarta si-
... non sit ... Plerumque hec passio in nacer... ... et q-
ue iuuenibus et ... negligentibus que ... et mundis
... corpus ... maxime et ... ... et bibat hec
est ... in ... humores creant superfluos. Si autem natura patet iuue
nem debiles descendet ad eos humores. ... ... non est ... deb
ilia si possunt eos expellere ex ... sua. Unde hec passio
non ... maxime et ... iuuenibus. ... humidas ha
bentibus. maxime si nimio coytu ... et ... ... nimis
Contrarius est membris calefacit et mor... ad coytum sit et calor il
los humores ... attrahit. Item ... coytum ... ...
et ... plante et pedum et calcaneum neruosi ... de
... ... non ... hic mo
bus Sed si ... ...
... ... non fuit podagra ... ex ...
... ... ex ... ... Cum autem ... non fuerit
podagra que ... in ... sit et ... ... per
... ... dixit de podagra ... de ...
... G. podagra ... ... passio ... 110

ut ieiunare. curatur in xl diebus ut amoca. Si autem in autumpno et usque in hyeme duraverit durum est ad curandum. Oportet nos cau-
tionem facere. flobotomi eos si indiget sanguinis et magis super manum
si ei cum sit sanguis habundantia. vel colera rubea. Si humores flem-
matici sunt cum curatura flemat purgativa sit purgandi. Sic pilule de
turpeta de hermod. vel de serapino. Cum curatione quam diximus corp-
orum incausantes ad pedes cum cathaplasmate repercutiente et stringe-
nte et incipiendum de rebus repugnantibus et illos humores a pede re-
pellentibus. Si calidi sunt humores olium ro. sive rosat. portulace sem-
ina ordei lentigines aqua. cortices sive coriand. album ovi
ovi sive lactuce. sandali rose et similia oportet supponendi. Si fri-
gida sive cauliu acitre. origani et alia cathaplasma sunt oppo-
nendi quod ad hunc sunt dicenda. Calamentum matricaria sic rynacon
origene. diacaminum. diabon pipeon. filonium et similia
utamur cum loca dicta et puttas. In ungentis excitia et de hiis cetere
non dicam quod exporta sunt. pille de hermodactil utiles ad
arceticum dolorem et podagram de frigore. Rx. aloe hermod. mi
rob. cit. coloquintid. turbith. bdellii. serapini. ana ʒ iiii.
sarcocoll. castor. euforb. oponaci. cicute. sem. apii. ana
ʒ i et ʒ s. cost. ʒ i. fiat cum suco marrub. fiat pill. Alia. Rx. hermo
dactil. mirob. cit. ana ʒ iii. turbith. ʒ i et ʒ s. aloe ʒ vi. te
pera cum suco porri. Alia. Rx. ana. alcoloc. ip. lon. et al. capsi
e. ana ʒ i ʒ. agar. ana ʒ iiii. mastic ʒ v. hermod. ʒ xx.
fiat cum vino et fiat pillule. Alia. Rx. aloe succ. ana ʒ x. sarcop.
mirob. cit. bellirici. hermod. ana ʒ v. piper m. et lon. ana ʒ
ii et ʒ s. ase. opopon. ana ʒ i. senationi ʒ ii. turpete ʒ ii. fiat et
cum suco porri. Alia. Rx. mirob. cit. bellirici. emblici ʒ ana ʒ vi.
origani ʒ vi. turpete ʒ iiii. hermod. ʒ xiii. pentad. ʒ xx. bd
ellii ʒ xxi. fiat cum suco solat. fiat pillule. Alia. Rx. hermod.
yerap. mirob. cit. turbith. castor pond. fiat cum suco solat. Alia.
Rx. coloquintid. aloe. sarcocoll. serapini. vel yerap. bdellii. e
uforbii. scamo. turbith. mastic. fuodiu. basilicon. ana. ana ʒ
iiii. fiat cum suco cauliu et fiat pillule. De omnibus hiis da ʒ i et
ʒ s vel ii vel iii. sed utres patientis cum aqua calida. Cathap
lasma utilius podagricis de calore. ungere manus pedes cum
genua et ulcera sic podagr. i. gutta. Rx. farine ordei ʒ x.
sandal. rub. ʒ v. acetine ʒ iii. nitre. de opii. ana ʒ i. fiat
cum suco solat. Alia. ut valeas sanguinolentas apientibus et alle po
dagre. Rx. malue. farine ordei. psillii. ova. pluitgene et e
suco portulace et olo ro. conficiantur. Alia. Rx. ciconii in aceto co
cti. farine ordei. D. diu. opium et ce per. cum lacte. repleat
mitigat dolorem eorum podagr. Alia. Rx. sandal. al. et tri. me
nute. farina ordei ana ʒ iii. opii. acatie. de farine bi
nu. ana ʒ i. fiat cum suco solat. vel coriandri fiat podagrici
uales scordeon cum aceto distemperatum. Hec utile palle munditie.

rum in stimulis pustulas et nim ipsa ualent. axungia ut thuris
cum stercore pecud ualent et sterc. caprino. radix elacii in ace
to cocta ualet et omnia cathaplasmata et ungenta calida ualent sicut.

De febre effimera.
De continue.
De terciana.
De synocha.
De quartana.
De amphimerina.
De nimio sudore.
De variolis.
De cuncta et medicamina
mortifera potione.
De morsu serpentum.
De morsu scorpionum.
De morsibus vesparum et apium.
De morsu rabidi canis.
De labore et dolore.
De apite.
De punctis et verrucis.
De elephantia.
De ampulla.
De impetigine.
De scabie et pruragine.
De carbunculis.
De ustionibus corporis.
De sudatione.
De scrophis.
De impetigine et contusione membrorum.
De sanguine fluente a naribus vel ano
et alio. / vel ugulae.
De albugine et asperitate et ung.
De incendio ignis.
De ulceribus et cancris et aliis.
De fistulis pedum vel manuum.

Particula septima.

Expletis in superiori particula membrorum interiorum passionibus
et eorum possibles curationibus secundum antiquorum cura-
tiones prout sufficiens experimentis binarium. consequenter in hac
particula septima quam finem nostro libello est imposituri. dicamus
de exteriori corporis partibus. ut apparent sensibus. Hec quamvis sit exteri-
oris. attamen cum nocere interioribus. Sub sequentes curationes
eorum secundum auctoritatem ypocratis et G. qui fundatores exstiterunt
huius artis. Incipiendum autem est a febribus effimeris. Et quod sint eo.
molestiores hiis quae omnibus aliis passionibus. patuit enim ubi
ora et yrceola et nocentes spiritibus et laborantes membris et naturalibus
actionibus. Incipiamus ab effimeris febribus quae in naturalibus spiritibus
hec et febres ex pluribus nascuntur causis et aliquando aliquando omnis
sunt febrium et nulle alie sunt esse eorum. De febre effimera.

Effimera est febris ex calore nascens simplici et ipse sine in-
ut putredine calefacte. vii fit ut contineat in una die. sep-
hii sunt. vitell ipse fundamentum est mor et in naturali calore.
Aliis qui fundamentum est tenue et volumen mortis. Nam vallis ure
ipse quae fundamentum est iiii. innatum illud. quae sunt appetitiva reten-
tiva. digestiva. expulsiva. hec febris duobus dividitur mo-
dis ut est ipsa est morbus vel accidens ulle quod ex alio morbo est
quod. Si ipsa est morbus fit ex causis extrinsecis una est quae non pote
extinxit. sicut calorem estiui solis et venenum et frigus nimium et
balnea aquarum quae omnia corpus sunt valde desiccantium et
oppilantium sicut nitrosa aqua et aluminosa vel sulphurea.

[illegible]

Secundum est motus nimius corporis sicut labor et exercitatio et ambul-
atio nimia et similia. uel motus anime sicut ira cogitationes tri-
stitie et angustie et similia. Tertia est consuetudo ciborum et potu-
um calidorum sanguinem calefacientium. Effimere febris que accidit an-
nosis morbi est. Febris ex apostemate inguinum et subascellarum
et colli et similium. Si autem est calefactio in capite non cito dissolvitur
nisi est calefactio et puncturatio et mollitie spiritu ... facta de-
inde cor calefacit per continuationem arteriarum et cordis unde generatur ef-
fimera febris. Hec sunt cause febris effimere. Oportet ut inveniuntur
dicamus causam et significationes et plurimas curationes. Intel-
ligitur quod febris effimera que est ex calore solis quia capita corpo-
ribus sunt calidiora et tumidum dolorem et facies rubicundissimas et
tamen patiens nimium ... cutim et laedunt nares. Febris
per venenum corporis magis quam corpora calefacit ex ... desiccat
et laedit. quia calor veneni desiccat et laedit humectationem
corporis. Febris ex nimia frigore minuit calorem et aufert pul-
chritudinem. in vultu est color lividitatem et obscuritatem et sic ex-
trinsecus corpus refrigeratum et desiccatum. In capitibus quantitas cum fri-
giditate sentitur. Febris ex balneis stipticis et desiccativis aque
cutem duriorem et strictiorem reddit quam que ex frigore fit. quia cutis sicca
manibus tangitur aspera quasi in ... aliquando in gallia et mali-
ciebus. Cum autem manus in corpore locus immorantur aliquibus ex impo-
sitione manus ipsi calefiunt. sentitur fumus a corpore exire acutus. Fe-
bris ex cibis et potibus calidis incendit sanguinem calore suo et spiri-
tualem qui ex epate in habitudine et ita calor cordi incedit et a corde
per totum corpus reliquum dividitur. unde rubicunditas est urina quam ab
is effimere. Cuius urina sanguinis est colorata et citrina ... huius
et quia calor est in sanguine. In statu ab ... plurimum calorem in
epate. Febris ex labore corpus fatigatum debile et siccum facit. In
articulis nimiam debilitatem ... dolorem. Sudor in statu in
more quam in ceteris effimeris hic est. Febris cum declinaverit dissolvitur
humiditatem de superficie corporis sicut videmus in exeuntibus a balne-
is. Alii sudant sudore laudabili et sine ... fumus de
interiori parte ascendit. Febris ex ira intelligitur ex facie rubicun-
da et inequalitate oculorum et velocitate motus eorum ac desiccati-
one palpebrarum et fortitudine et magnitudine pulsuum. ...
... colorem citrinatur et tremorem patiuntur. Quod sit est ...
... Febris ex tristitia et angustia oculos concavat et que-
tat. colorem aufert et corpus debilitatur et pulsus subalterantur. urina
... hec significationes angustie et tristitie ... ang-
tus ... Cum quidem modice intelligerent unde effimera fit fe-
bris. ad curandum erit facilis. Si ex calore sit solis ut ex
venenis balneandus erit in declinatione febris. nec tamen in balneo deb-
et immorari aqua tepida et dulcis sit. Postquam a balneo exierit
lecto flores frigidi et fumum extinctum ... ante ponendi
sunt rose viole lilia psillium ... et alia humectantia

Nota venenum ... [illegible]

sunt nares eorum sepe cum oleo violaceo et ... [illegible] ... oleo
rosaceo et aceto. Suffumigandi capita post declinationem febris ... tepida
in viola et camomilla sit cocta. Si in quibus reuma non habundat
nec caput doleat. Si humores sint in capite nimium caveant
hec ... nares fumo huius ... et aromaticorum. Apponatur Item
succum mali granati cum zuccaro et siropo ... rosaceo et violaceo. Adiuvantur cum
micis panis loti cum zuccaro et ... cum ...
lis. post absolutionem febris ... carnes pullorum et similium. Si
ex frigore fit. appositionem post declinationem febris aqua illa calido
nulla ... anetum ... sit cocta. Capite inclinato
super horum fumum. Postquam balneant in aqua tepida et dulci. Morentur
plus in aere balnei quam in solio ... calor ... sudare
humiditationem dissolvitur poros aperit. Si autem contrarium habuerit
caveant fortiter balneum. ... ad dissolutionem veniunt
ut ... odoret ... et ...
calidis ... vestimentis ... carbones ...
ut prohibeant ... aeris ... unguentis ... ungatur corpus sicut cum
oleo aneti ... et similibus. Si febris sit ex stipticis aquis
et desiccativis corporis balneum opus ... post declinationem febris. Cru-
ces in ... aqua ...
fumum ... Balneum faciant ... cum suaviter fricentur et
cum aqua dulci et tepida ... hec est ... emollit et poros aperit.
Caveant unguentum in balneis que poros claudunt corporis et ...
non ... ... extrema corporis dis-
solutiva et poros aperientia ... Nutriantur cum
dieta facile digestiva. Si ex calidis sit cibis et potibus ...
dentur cum succo mali granati ... deinde post declinationem febris
dentur ... de ... vel ... cum siropo violaceo vel rosaceo. ...
suppones ... de ... psillio ...
farina ordei oleo rosaceo ... et similibus. Nutriantur cum portulaca et
endivia et ... aqua ... de p-
sillio ut malignantur ... Si de labore sit corpus oportet ut studeat
... suaviter fricetur cum oleo rosaceo et violaceo. Bal-
neentur in tepido balneo et cum exierit ungatur cum oleo rosaceo vel violaceo. Nu-
triantur cum humidis cibariis sicut pullis hedulis piscibus. Si ex ani-
mato motu sit febris ... ut anima ... et
delectetur cum sermonibus iocundis et ...
... Studeant in ...
... corporis cum ... unguentum post balneum exierit
vel cum oleo rosaceo vel violaceo. nec moretur in balneo. nec appropinquet coitui. Nu-
triantur cum portulaca ... cum ...
te deinde pullos ... unum ... Odore
... rosarum et violarum ... desiccativa humi-
... et ... regionem
et similia. Si febris ista sit ex apostemate inguinis vel aliorum locorum studeamus
in medicandis apostematibus que cum febribus esse videntur. De causone

Effimera que est ex ... [illegible]

Causon est febris cuius signa hec sunt. Sitis nimia et continua ca
lor incensiuus et molestiuus nature repugnatiuus et ab initio corrup
tiuus propter accumi materie unde generatur. Causa est acuta et ignea co
lera incensiua in continuitate uenarum que cordi sunt uicine adunata maxime
in uenis circa stomachum et concauitate epatis et pulmonis. Accidentia comitan
tia hanc febrem sunt calor nimius sitis continua. Causa fortitudinis
caloris in hac febre est colera rubea inter uenas diuturnius continuata
ex plurima sui colera in uenis cordi uicinis collecta. Que hec febris
generatiua cum sit uenarum circa stomachum et concauitatis epatis quapropter nocte est
sitis fortior et continuatur. Hec febris duobus diuiditur modis. unus est
purus et molestissimus. alius non purus et minus molestus. Purus et mole
stissimus de colera rubea incensiua pura et acuta nascitur et plurimum in
iuuenibus fit quorum complexio naturaliter calida est et sicca et maxime in estiuo tem
pore. estiuum enim tempus hanc confortat naturaliter et augmentat. Alius modus non pu
rus nec adeo molestus ex colera rubea citrina cum humiditate mixta
et fumo nascitur que mediocris sit utrumque. Cum febrem hanc molestissimam
timor comitetur. oportet ab initio non negligatur. Sed studeat medicus in
itio tempora sua intelligat et innocens operetur sed quod oportet. Si uideris in
initio morbi quod non indiget ut purgetur et remoueatur in morbi
purget cum oxizaccara primus uinum. cassiafistula manna. uiolarum et sil
et succo ... hoc sit defeccionem lenitiuis et eruditione et in solicitudine
maxime caueat quo plus ualeat. non hoc in augmento faciat morbi quia
disturbabit naturam et impediet a regimento morbi. Si oportet noceri
a uino modo cum non effugiat ut iuuet illum in regimento sue uirtutis
cum dieta ad digerendum facili et in substantia laudabili sit ptisana profecto
panis mica cum aqua frigida bis uel ter lota. G. ait in libro periodorum
in uirtute quoniam in acuta egritudine in firmi debeat nutriri. In nullo
loquitur in firmo tenendo nisi compleri est in acuta egritudine. Vel est conside
randa est ... uirtutis infirmi uel tempus infirmitatis uel et qualitas
morbi. Quantitas uirtutis necessaria est scire ut bene custodiatur. uirtus
enim repugnatiua est morbi. unde aliquando plurimis dantur cibi cum defectio uirtu
tis ambigitur. nec tempus morbi tunc consideratur. Quantitas temporis scitur in sola
uirtute ut sit cibum addimenti. Verbi gratia. Si sit uicini dieta sub
tilissimi et aliquando nulla detur. Si remotiores grossioribus cibis detur et pa
ulatim secundum ordinem usque in statum subtrahatur. Qualitas morbi sci
enda est que omnis febricitans ligari indiget dieta. Qui febrem habet consump
tiuam in corporis quiete bene quantitate ciborum plurima et aliquando in
tempus accessionis. Quia si febris nullam quietem habuerit et infirmum nutrire
necesse sit eligenda est hora in qua sanus commodere solebat et conueniens
diei tempus scilicet in tempore aurora in qua non est grauitas aer subtilis et clarus
febris minuitur quia secundum auroram calori febris repugnat. huius sunt
sermones G. In eodem dat dietam in firmi cum acuta egritudo affectus
et hic apponitur cum sine aqua. que non causon. ab initio usque in finem
est periculosa et molesta oportet simulare hunc dietam sorbilem ptisane
micas panis aqua lota bis uel ter. uel ordeum cum zuccaro. Si febrientis
sitiat multum frigida detur aqua et zuccarum detur. Fugiat mellagranata multis

hyemales mollificentur cum uino uel cicoli sirupo uiolarum rosarum et
similia. In uestre cum zuccaro ii psillium in aqua frigida lota et zuccaro frigida sensus portu
lace. Si autem cibum optaret detur micas panis amidi cum in uesi
pere. cum malis granatis. Hec fiant cum minuitur febris. Custodiatur quan
to plus potuerit ne detur cibus cum febres augmentantur. Nec est necessaria
re maiorum cogitari. Si egestio sit stiptica molliatur cum succo
... manna uiolarum cassiafistula sirupo uiolaceo et similibus. Que si non
ualeat suppositorium fiat de uiolarum ... scamonea lino et
similibus et si hoc non ualeat clistere faciamus de succo herba furfu
re. herbarum ... arborum sit endiua uiola malua et similibus
et si febris sit in augmento studeamus in ... stomachi cum pomum
non ad impediat sit suspinio defecerit uirtutis in repugnante mor
bi. Tunc enim aliquantulum rectificando erit patientis et eius dietam subtili
sit ptisana mica panis lota in aqua et dentur pauca que sunt suffi
cere uirtutem sustentando et non plus. Si dolor capitis superuenerit
... cum aceto amidi et succo portulace. Vngatur huius fro
ns et tympora. Similiter ... faciamus cum oleo uiolarum camomille et ceru
sa in fundatur aqua tepida et dulcis. Post unguimentum plante pedis cum
oleo uiolarum. ligentur ... cum mollibus pannis. cathaplasmentur
frons et tympora et succo ... et portulace. Vigilus in firmo igni
entibus ungendus est ... cathaplasmate lenitiuo lactuce et papaueris
... cum succo lactuce. Si lingua sit torre asperitas in li
gua lauentur usque cum psillio et semine citonii. oleo uiolarum. Si
... cor tremet psillium detur cum succo ... et sirupo de uiolarum uel de
uinis agrestibus uel aceto de pomo citrino. Cataplasmentur de sandali
farina ordei et succo ... uel aqua ... quod cathaplasma si pon
endum est sub lanugo. Ad ... portet lenibus ...
... cum aceto ... agrestum et ... et similibus.
Ad ... ponatur sibi frondes mirte salicis et similia. hanc febrem pa
tientes plurimum incidunt in frenesim. Quibus medicandum est sic
in prima particula diximus. Sitis et tussim sicci patientis sine ...
... que sunt medicinalia sicut diximus per singula loca sua. De
Tertiana febre. que graeci ... nominant. febre tertiana.
... nascitur de chimis colericis corruptis et inmutatis et putre
factis. Sed tamen si putredo sit extra uenas et arterias generatur tertiana
interpolata cum rigore et tremore. Quia si putredo sit intra uenas
et arterias generatur tertiana continua uel causon. Reprehendimus
tamen aliquando obicientibus nobis. unde loquitur tertiana uel causon
conueniunt uel differunt. quibus respondebimus conueniunt quia in
una est colerica humores sunt et uenas et arterias continue
... differentia secundum locum ubi humores conueniunt. In causon est ca
lor ... in uenis sunt uicinis cordi. maxime uenis circa sto
machum et pulmonis ... que ... loca ... In tertiana
continua in omnibus uenis totius corporis ... In tertiana
... continue tribus modis. uel de re ... uel de re ...
... uel de re ... Verbi gratia. quod plurimum ... in ...

nec maxime si aer sit calidior et siccior et complexiones regionis sint siles et etas iuvenilis in firmorum. ut si adolescentium fuerit in nimio calore sive fatigatione. vel de re fili quod temere plurimum in nascuntur quibus complexiones calidissime et siccissime dominantur maxime si corpus sit macilentum. horum etas xxv. annorum usque ad xxxvi. Et de re exemplum in .i. accidentibus in firmo et significationibus medico. quia autem hec febris de humore nascitur colerico et acuto necesse est semper sequatur rigor nimius qui punctionem tamquam spine vel acus. accidit enim illi in sensibilibus membris est nervina. Que cum effluat et membra pungat sensibilia acumine suo punctionem et tremorem gravem cum insultu non habet sic effluere. quia fit si hoc in extremitate venas et arterias sit. proprium autem est huic febri nominis colice. ergo urina maxime in tertiana p[er] spisso vel in quartana. Urina color rufa vel ignea subtilis. Sepe quidem febrem acutam habent et sepe punctionem per colericum ru. et sanguinis mixtionem. Que si sit vera xii. tenet horas et dimittit xxxvi. et in periodo vii. finitur .i. die xiiii. Que si xii. excesserit horas usque in xiiii. die finitur intelligitur non esse vera. hoc quod cum non sit vera [illegible] sit in [illegible] in periodum terminum et diutius durat. Aliquando in autumpno incipiens et in vere finiuntur. Quia in febre hac in colericus est generis putredinis. Unde oportet caveri ne de in eo est ne forte colera ru. a cacumine suo cerebrum ascendat et apud ibi faciat et in infirmum frenesim incurrat. Que febris timidior est et molestior quia colera ru. ex in obilitate et velocitate sua cum acumine suo non patitur peccare infirmum si erraverit medicus. Unde oportet medicum prudentem morbi initium in sumere morbi infirmus sit idoneus humores furiosi et mobiles dentur farmaceutica de prunis oxipheniciis mol. mirob. cit. cassiafistula manna et similia. Deinde hoc leviter [illegible] detur et sucus malagranatorum et apud catharticam in libro nostro [illegible] que colera ru. sunt purgativa. Cavendum est ne in die accessionis detur ne forte [illegible] in periodo in morbi repugnantibus detur quod in die accessionis sucus malagranatorum vel psillium est semen mol. vel ro. Unde quod cibi in accessionibus [illegible] dentur tribus horis precedentibus si sufficienter cum [illegible] mol. vel ro. usque ad declinationem post accessionem febris. deinde detur ptisana. In vespere panis cum zucara [illegible]. Si sit sapienter [illegible] a [illegible] in [illegible] dicimus dari cum [illegible] nos in [illegible] est in [illegible] corruptionem aeris vel defectu [illegible] deinde in [illegible] oxipheniciis manna cassiafistula [illegible]. Si ad ergo non [illegible] [illegible] est [illegible] mol. [illegible]. Sil[illegible] et [illegible] de prunis [illegible] mol. furfure [illegible]. Custodiamus [illegible] accessionis ut inveniatur die vii.

corpus mundificata et [illegible] ad obediendum [illegible] [illegible] repugnatione. usque in periodo cibo vel medicinam [illegible] in firmi in augmentatione febris murmurare [illegible] et [illegible] ibi labiorum vel palati. deinde psillium in aqua [illegible] cum sirup. mol. Sit sucus malagranatorum. [illegible] aqua bibenda cum [illegible] mol. ro. et [illegible]. Cessante autem febris [illegible] et febris [illegible] murmurare de [illegible] [illegible] est [illegible] panis [illegible] cum zuccaro. Nutriendus est cum [illegible] [illegible] malva [illegible] lactuca. in omnia [illegible] cum amigdalis. [illegible] cum febris [illegible] in [illegible]. Si caput doleat super frontem ponatur oleum ro. et tepidum cum aceto. Amos(?) humidus sit cum oleo mol. Si vero capite [illegible] frenesis [illegible] [illegible] cum oleo mol. vel ro. et lacte mulieris puellam [illegible]. Caput [illegible] in ponatur lac et aquam tepidam [illegible] et [illegible] sit [illegible] mol. et similia [illegible] et [illegible] in ponenda sit aqua tepida [illegible] deinde cum oleo mol. [illegible] et [illegible] pedum unguntur. Si vero vii die vomitus [illegible] ergo [illegible] ex acutie nature non [illegible] si [illegible] in [illegible] ad [illegible] et [illegible] extinguenda [illegible] mol. vel ro. vel [illegible]. pone [illegible] in aqua bibenda [illegible] [illegible] et similia. Si vero ergo augmentetur et defectione [illegible] ad [illegible] febris [illegible] cum [illegible] [illegible] Trociscos de spodio [illegible] [illegible] et [illegible] subveniunt. Sil[illegible] [illegible] cum [illegible] medicinalibus [illegible] in suo capitulo diximus. Iungatur autem modice sive minuatur [illegible] que ex necessitate cogeret.

Quia sanguis omnibus humoribus est de sinocha

[illegible] et [illegible] atque humane complexioni [illegible] et nature familiarior existit. quem non [illegible] [illegible] corporis. Si vero sit in quantitate augmentetur et qualitate [illegible] [illegible] ad [illegible] regitur neque [illegible] sibi [illegible]. Sic [illegible] sibi [illegible]. Remanet quod crudus et indigestus [illegible] nature est [illegible] et generet febrem que sinocha vocatur et est [illegible] quia sanguis [illegible] venas et arterias est semper quod [illegible] ad omnia membra corporis. G. in libro de febribus dividit febres putredinum dupliciter. alia que est cum putredo intra venas et arterias est. alia vero cum extra. [illegible] de [illegible] [illegible] ex necessitate [illegible] [illegible] [illegible] venas [illegible]. [illegible] de puro sanguine febris acuta cum [illegible] [illegible] non [illegible] putredinis [illegible] huic febri proprium est [illegible] quia [illegible] de puro nascitur sanguine. cuius in corde et pulmone plurima est [illegible]. Unde calor [illegible] ista febris ab [illegible] vocatur quia calor [illegible] sive [illegible] est [illegible]. Differre autem [illegible] de sanguinis putredine [illegible] de cordis ebullitione quia [illegible] febres [illegible] pulsus est [illegible] magis et sepius quam [illegible] per [illegible] [illegible] in [illegible] superfluente [illegible]

[illegible] de sinocha et sinocho. Sinocha fit ex sanguinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sinocha febris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in sinocho [illegible] [illegible] ad auferendum putredinem.

vij

putredine[m] [illegible] hi[s] accid[unt] q[ue] signa que
precessit ei [illegible] Ante q[uam] appareat sa
[illegible] plenitudo [illegible] colorem ca
lor [illegible] signa [illegible] dolor [illegible]
[illegible] occulor[um] [illegible]
[illegible] ymagina[ti]o [illegible] oculos [illegible] uel
[illegible] plurimu[m] hec se
[illegible] Lucidu[m] [illegible]
[illegible] consuetudine
[illegible] sanguine
[illegible] morbi [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
nulla [illegible] signa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

de naribus [illegible]
[illegible] febris
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] multis [illegible]

Febris quartana [illegible] de putrida nascitur colera [illegible]
[illegible] quartana [illegible]
[illegible] febris [illegible]
[illegible] hora [illegible]
[illegible] signis [illegible]
[illegible] plurimu[m] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible marginal glosses]

colẽ nı. viii ĩ pmis medicabit cũ refrigerantıbs sicut
succo malagranati 7 oxizacc. Si sit stiptic aũ pmis mana
7 uiol. hidromel 7 silib3. q̃ si n̄ sufficiant clistere faciẽd
ẽ. Si aũ m̄ digeri incipiat dem̄ catholicũ colẽ ĩ cenla ullẽ
purgatiũ sine labore. sicut pruna. oxisacch. mana 7 silia.
dem̄ malagranatı uinis potuit. bletũ. ẽ sic. Balneetur
aqua [illegible] febre 7 aq̃ ubi cocta sit camomi
lla. millefoliũ 7 uiol 7 silia. toti corpi p' balneũ epithi̇ma fa
ciam̄ cũ uino 7 olo uiol. Si hãc febrẽ morbi sanguinole
ne pcesserit 7 oplo ĩfirmı silis sit. urina rufa 7 grossa.
uene q̃ plene sint. sapor ĩ ore dulcis sit. sopni multi ipse
uernalc. ĩtelligend ẽ febrẽ ee de ĩcensiõe sanguis. Damus
q̃ digestibilia 7 maxie sui allefaciẽte excoctiua. sic oxiza
cc. psilium. codoz. acetum. mel uiol. sca uole succũ. Infir
mi pedes 7 crura ponantur ĩ aq̃ calda. ũ camomilla 7 uio
le sint cocti. moueat uomit ĩ pric accessionis cũ rigo
re. p' dem̄ malagranata mixtur aq̃ bibat cũ oxizacc.
m̄ digesta 7 excocta. flobotomet de basilica uena t me
dia. ut sanguis grossus 7 ĩcensus excto. [illegible] 7 farinacia
ẽ damda. sanguis subtiliatiua 7 sue ĩcensiõis extĩctiua.
Si aũ h' febris. xx. dies ĩmisenit. abstinẽdũ ẽ ĩfirmo de ci
bis oĩ die accessiõis. In alio uõ die parum comedat. Si hãc
febrẽ morbi flãtica pcesserit 7 ĩfirmi senex fuit ẽ oplo
fia 7 humida sit tpe hyemis. pulsus tard' urina cruda 7 grossa
ut alba. sint puta ĩtendẽdũ eẽ febris ex ĩcẽsiõe fleũs. Da
dus ẽ uınmo. sic' scaviole. 7 maratri 7 api q̃ oĩa coq̃nt'
7 collant'. ex' aũ lib' s cũ 3 x. mell' uo t uiol. Si aũ sit sti
ptica. moueant' ẽ farinacia siue clisteri fleũs depoĩnus
Inancet sudor ĩ cũ epithimte 7 diuretico abstineat a cib'
ĩ die accessiõis. nẽ ũt deficiat ne3 posse pan deim parum co
medat. Vinũ bibat subtile. albũ 7 clarũ 7 callore uini
de uolatılibz comedat q̃ carnes tenuis 7 ad digerendũ faciẽ
lıncũs hãtr. Comeduat uuas acerbas cũ bleta comeduat ĩ
refrigeratiua oĩa. post cibũ accipiat diacıminũ. diatrõ
piperon. dianisũ. Vtile ẽ aũ uomit' cũ radic̃ stodibus 7
aneto 7 comille 7 aq̃ cali. Sepe accipiat oximel. marrubiũ.
diacosti. dia rcuk. dia sulfur. 7 silia. febre cessãte ĩa p sex
ebdomadas nutriant' cũ pull. fasianis. perdicibz post xl
aũ diẽ agnũ comedat annualẽ. sumant sep medicinã
d uirenaĩ 7 p napullũ mitrõ 7 ostotinuã. de amphime
rina.

Febris Jamdiana uocat' de putrídine flãtcon. Amph
imerinia nascit'. Amph ẽ circa et die uno. [illegible] flãticum
[illegible] putrescẽt 7 ebullire 7 ĩ calorẽ 7 febrẽ
generat. Hec fit 7 flã si ẽ putrefãt 7 sit [illegible]
ĩ amphimerinã gñt sit rigore. Et si ẽ quãti fit. am
phimerina interpolata. xviii. tenent horas 7 vi. dimitt'
[illegible] 7 [illegible] ĩ falsa [illegible]

Q[uer]ib3 ex sequis ĩtelligit' sic 7 cetẽ. 1. [illegible]
re q̃ est ex nam. Ex re illa q' plimũ nat [illegible] fiam 7
humidi humidib3 7 etate senioribz t pũs [illegible] sit. Ex
mensibz illis puis uõ accidentib. De re ñ illa q' plimũ in
hyeme fit. 7 legiõe t aere illo frigidis 7 humidis maxĩ
si ĩ illa sanitate gouernõ. 7 sanitatẽ inuenerit. De re ẽ [illegible]
q' hãc febrẽ sep nimis frigdor sequit' ut toti corp' rigid
ee 7 maxie extremitates. puis siccitate aut flãte paulatim
sentit calor accedere 7 febrẽ lenem facit. Sicut dixim.
hi febris sep simulant' color fũt. q' flã plimũ ĩ illo regn
at. maxie ĩ ore suo. vñ 7 flatici frigiores cui omni 7 ĩ
rini subalbat' facies tñ tumet. color plube t liuid' est
os humidũ hñt 7 ñ sitiunt. Vñ op' medicũ inuestigare q̃
flãtes uñ sit ista febris. Vnũ ẽ flã uenenũ sunt chym
ẽ q̃ sp̃es sal ẽ. nascens de colamto sanguis. Aliud fredo
ẽ 7 grossũ 3 humidũ nimi sic acetosũ flã ẽ. nascẽs ĩ col
amto sanguis. ex dñatia frigditatis. Alia sp̃es leuior et
calidior ẽ. sic salsũ flã. nascẽs ex hñdãnia colloris ĩ cola
mto sanguis. Vñ siquis uideat ĩ quantitate sui pacientis.
7 siccũ os hñtẽ. de salso flãte ĩtelligit' ee. Damus ẽ q̃ oxi
acc. cũ aq̃ calla. In hora aũ accessionis pedes cor 7 crura
ponant' ĩ aq̃ calla ũ camomilla uiola. anetũ sit cocta
fricem' pedũ plantas cũ sale 7 olo uiol. Si uomit' ue
nerit spontaneus. ĩ initio morbi leuiatẽ 7 subtilatiue
m̄ pcurãdo. q' si ñ uenerit ñ artificialr' fiat. q' mouent
ĩ initio uomitũ quantitudinẽ m̄ 7 coagulationẽ dem̄
tuat 7 ad digerẽdũ iuuabunt. Damus ẽ q̃ oxizacc cũ aq̃
calla. q' ualz m̄ tũ ĩ ista febre. q' dissolutiua m̄ 7 sbtili
at. P' uõ damus psilium ẽ oxizacc. ut digestibilis uenit
sicut artificialr' ul cũ farinacea t ĩ clisteri. Si de ĩflatu
one 7 gurgulone ĩ ĩtestinoz murmurio ĩfirm. 7 de dolo
abhomıatıoıbz. m̄am dissoluẽ 7 subtilisẽ ad excludẽ
ĩtelligimus. Vñ ñ cũ leui catharctico siue pill ẽ adiuuã
da 7 expllenda illa m̄. In istis abhomıatıoıbz. uomit'
cũ leuibz ẽ ĩchand'. Si aũ ĩfirm p debili. s. [illegible] ca
tharctic ñ posset suscipe. laborandũ ẽ leuit' [illegible]
da m̄. Et ista faciẽda st' sed m̄ 7 mibus ĩ illa r
egnat. ut si sit m̄ illa salsa flãt [illegible] medi
cina purgando ẽ. [illegible] sua [illegible]
pellat. sic trociscus de spodio [illegible] de [illegible]
cũ oxizacc. Si flã sit acetosũ. [illegible] de [illegible]
de bbs. de aniso. cũ feniol [illegible] 7 apii [illegible] 7 ẽ
ocimille. Sic medicina ẽ p una septimana. Si aũ
febris diuturnior fuat. danda ẽ apoxima de radic̃. 7
sirop' de squinanto. 7 sirop' de absinthio. Si m̄ sit ista
de flãte acetoso. dõ ĩ morbi initio mellicratũ [illegible]

ucium vel oximel cum aqua calida. Misceatur cum ptisano cum cortice mandrag. et apii cocto et cum oximelle. In hora autem accessionis cum iam rigor incipit, moneo vomitum cum oximelle et aqua calida, ubi anetum et radix sit cocta. Potest in ponendo sint in aqua calida, ubi cocta sit camomilla, anetum, milliloto, sa[...] succus, abrotanum et filia. Deinde mel ro. cum aqua calida et in ea digone inunctum. Deinde apozima de aloe et de yerapigra de absinthio, sive pillule auree, quia si intus infirmi pru[...] eiciunt. Deinde trocisci de eupatorio, de absinthio dantur vel iuvant. Et apozima de radice et oximelle. Incitetur vomitus in initio accessionis, nisi comedat, non febris molestia, contra [...] in subtilibus dietetur, ne intus infirmi deficiendo molestetur. Apparente autem signo decoctionis, in urina calefaciamus et fumigemus stomacum cum rebus calidis, sic oleo nardino, mastice, oleo de absinthio, anetino et similibus. Fumigemus cum aqua calida ubi cocta sit camomilla, spica, mastic, absinthium et filia. Cathaplasma super stomacum sint ponenda calida moderata et odorifera. Aquam bibendam misceamus cum odorifero vino et mellicrato aromatico. Deinde stomachi confortativa sint cibi sive potus, si febris [...] ut est stomaci. de sudore

Sudor alius naturalis, alius est innaturalis. Naturalis leviter venit laudabiliter et in mediocri exercitio et in tempore estatis. In quo sudore nocumentum emittitur, et non valetudo. Non similiter de consumptione corporis quia nulla emittitur. Alius innaturalis. Sudor autem hic vel suum exitu insolitum vel in tempore. In qualitate sudor vel emittentis in vino et mutatur in colore sic videmus est sic rufus vel citrinus videns. Urbibus. Indicatur nocumentum sive nocumentum ex natura sicut humorum. Item mutatur in odore sic in fetor et sic [...] in tempore dulcis, salsus vel amarus, sive acetosus. In quantitate multus sive parvus, multus ex multitudine humorum vel ex eius liquiditate vel de poris largitate sive ex expulsione virtutis fortitudinis. Quando autem sudor adeo augmentatur ut deficiat virtus, oportet restringatur et virtus corporis ungatur oleo mirtino, salicino, citonino, rosato. Epithima valet in stringendo sudore nimio quod: Recipe rose ʒ xx, balaustie, sandali, ana ʒ v, galle ʒ iij, frondium mirte ℈ j. Omnia coquantur in duabus libris aque quousque in tertiam redigantur. Deinde colentur et media libra de oleo ro. misceantur et coquantur donec aqua deficiat et solum oleum remaneat, post in ungatur. Ante ponatur infirmus in vas plena aqua et in domo sub frondes mirte, sali[cis], rose. Super ro. cum aqua frigida detur potibus nimium exercitati. Si [...] sit sudor ex nocumento ungatur infirmus cum [...] [...] ro. et [...] [...]

...invenias hoc simplex sive compositum in solo cotidianum et inde [...] sudor provocatur. Fumigationes et [...] [...] [...] corporis [...] [...] [...] [...] [...] et corpore [...] sudor. [...] temere agenda [...] quia febres [...] [...] et maxime sudores provocantur [...] in infirmi [...] de variolis.

Variole de sanguinis putredine nascuntur corruptione et sunt de accidentibus similiter contrariis. [...] signa febris est fortitudo, cephalea, rubor oculorum et faciei, plenitudo [...] dolor in gula et in pectore, tussis, pruritus in naribus, [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] et cutem sepius inveniatur [...]. [...] cum videns [...] [...] [...] [...] [...] passionis [...] [...] in ymo calidis et humidis. [...] [...] dissolutis [...] expellantur. [...] fit [...] [...] humores claudit et congelat. Medicina [...] variolas cito exeant et sine molestia [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] nobis [...] Recipe [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...]

[...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] Epithima [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] ne lacticis [...] [...] et [...] cum [...] oculos [...] [...] [...] [...] ponendo [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] Si os [...] [...] [...] [...] [...] post vij dies [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] passio [...] [...] [...] [...] sequenti. Que si advenerit oportet [...] cum medicina [...] dicta vel in [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] in [...] et plantis [...] ubi infirmi [...] de [...] farina. Supponatur vulneribus farina [...] [...] cum [...]

Medicina ad de cavendis [...] [...] [...]

[...] omnibus [...] venenosis [...] [...] Oportet suspiciosos [...] cavere. [...] hominibus [...] suspicio [...] [...] [...] [...] [...] [...] ad accipiendum quod [...] apte [...] sic dulcis in dulcibus, acetosa in acetosis, salsa in salsis. [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] [...] sufficienter biberit [...] [...] [...] [...] [...] potio. Cum autem [...] [...] [...] [...] febris [...] [...] [...] calefactionis [...] [...] et in febris [...]

est. Similiter si oci aduenerit et saliua fluere ceperit et lingua formicauerit et in lingua ardor fuerit et diruptiones in dentibus uenenosum esse intellige. Quod si ad stomachum uenerit et angustiam genuerit, atque subito precordia strinxerit, oppressionem et obtenebrationem oculi uomuerit. Et si albi colores in uomitu ... arsura affuerit ... an in ... educet. Aliogin moriet. G. et D. Yeretum quoniam pro ... causa si res uenenosa timeatur. Accipe ... fic ... ce ... nucibus ... uenenosa ante comesta ... post comesta ... non subuenient. Similiter castanee cum ficubus siccis et pipere ... Auellane ante cibum cum pauco ... no comeste ... cum ruta ... hoc ... balsamitum ... cum uino. D. terram sigillatam ... ualet ... in uenenosorum prohibitione. G. si ante ... bibitur ... nucis ... G. confectionem dicit que a mortalibus custodit ... quam ... regem ... accipe cum suspitione ... R. bacce lauri ... gillare ante ... uj. fiat puluis ... cum olo ... mixtura in ... auellane ... ante uenenum ... manens ... uenena expellit cum uomitu ... genera et periculum hoc ... in uenenosis expellendis laborare ante ... in corpore. Expellantur autem ut cum uomitu ... gestionibus non solum uomitu ... expulsionis adiuuat ... et ... cum liquore ... odore ... sapore ... uomitu ... uenenosum fuerit ostendit. Si est unctuosum fuerit et ab hominibus odoratur intellige quod uena marina ... lepus marinus. Si coagulat et ... intellige sanguinem fuisse bouinum de ... intellige si opium fuerit de colore ... si cerusa et gipsum. Ergo ... ut uomat in expellenda ... uomitu autem ... cum olo ... cum mille ... et olo ... aqua de aneto ... si arsura ... fuerit ... cum aqua ... Certificato quod ... fit mundificatio et arsura atque dolor cessauerit ... digestibilia ... ut mundificent ... in ... de rebus illis uenenosis dentur ... lac ... mundificationes ... ut ... Auitetur cum rebus calidis et ... sicut nucibus auellanis ... R. ... rebus gallinae ... agni ... hedi ... Si in ... uenenis ... ut purgent ... Gallina ... coquatur ... ad ... bibat balsamum ... mulieris ... arsure ut dolores ... ex rebus uenenosis ... tyriaca maior ... Andromachi ... [illegible] ... xviij. ... horas ... vj. ...

... [illegible] ...

qui tyriaca ... principalia uenena ... [illegible] ... uenenosis ... Rufus et Andromachus ... [illegible] ... dicunt quod tyriaca magna ... non ... morsum ... serpentum ... uenena ebibita ... hec ad ... tyriaca ... defendit.

De morsu serpentum.

Quem tyrus momorderit in ... loci et tumefactio loci morsure ... igneus ... defluit ... frigescit ... uenenum ... sequitur ... uenenum ... Inexpedienda medicina ... loci morsure ... ligentur ne uenenum ... ad ... principalia ... sugent. Suggens sit ... oleum cum uino et olo lauet. Locus ... igne ... ne uenenum ... in ... loci ... lac ... et tyriaca maior ut ... dissoluatur ... coagul... probatum quod uenenum ... coagulat ... coagulatum ... tyriaca dissoluit ... sicut flamma ignis ... Quod si tyriaca non inueniatur detur hoc ... Sucum de ... cum uino ... detur ... aqua ... agrimonie ... detur ... de ... cum lacte pecudis ... de foribus ... ante ... gentiane ... ad modum ... detur ... gallinae cum uino ... cantharidis ... Inde ... pilulas ... cum aceto ... Item ... G. ... R. ... ante ... sulphuris ... cum uino et ... pone.

De morsu scorpionum.

Quem scorpio momorderit dolorem magnum ... Itaque dolor ... cum ... apparet ... locus ... tyriaca ... uino ... dentur ... bibitur cum lacte ... cum uino ... agrimonie ... detur. ... [illegible] ... sirop de squinantio et sirop de absinthio ... de ... detur ... mellicratum ...

[illegible]

vii

℞ calamenti agrestis et armoniaci ana ʒ ii mirre recte
ponderis esse tere cum vino et da ʒ i bibere. ℞ ℞ nuce se-
mine seruate pireti boracis sulphuris ana ʒ ii castor-
ei ʒ iii da bibere cum vino plurie cum sanguine testudinis. Item
mitigant dolorem de morsu reptilium quando diopante dicit se
probasse ℞ castorei ʒ ii al. mirre opii ana pondus esse tere cum
vino et da in modum fabe cum vino. Fiat. G. diopante alio
modo ℞ mandragore ʒ ii al. castorei opii pondus esse tere
cum vino sic dicendum. Quod si dentur allia pistata cum vino com-
edat bibat vinum forte in balneo assuescat sudare.
Auellane nuces comeste vel folio in amplius. G. dixit
frondes lauri coctas in vino et pistatas valere in folio cat-
aplasme. A. dixit basilicon [illegible] valere. Sulphur nitrum
pistatum et superposita valent et malue folia et lini valent
similiter maiorana pistata cum aceto et sale [illegible]. Quidam
medicorum dicunt si accipiat castoreum et allium et piper et colo-
quintida et cataplasma fiat in vino. De morsibus vesparum et
apum.

Quem apes pupugerint vel vespe venenum apum
et aculei habent acutam pariunt tensionem et dolorem nimi-
um [illegible] ibi nigre vesice [illegible] Commune cum
farina ordei et aceto [illegible] lac ficus valet vel nuces
pistate cum aceto et frondes basilice et biscus pistate et sup-
posite. [illegible] medici dicunt malue frondes pistate su-
perposite valent. Item si cum luto malaxe [illegible] non morde-
at a vespis lapidibus [illegible] superposita [illegible]

Canis illius [illegible] De morsu rabidi canis.
[illegible] colera nigra ex sui habundantia [illegible] et spiritu
[illegible] corrupta [illegible] et rabidos ca-
nes faciunt et maxime in autumpno et vere. Signa cognoscendi
rabidum canem sunt quod alii canes eum fugiunt et ipse persequitur eos
et solus vagatur et nunc quiescit breuis ore aperto currit lingua de-
pendente et saliua [illegible] semper currit oculi [illegible] et rub-
[illegible] oculi apti et [illegible] de la-
pide siue de quibus alio obiecto offenditur [illegible]
[illegible] repugnat et cauda umbre sue latrat [illegible]
[illegible] Tercia autem [illegible]
[illegible] ut buccella panis accepta [illegible] in morsu
[illegible]
ligatur [illegible] canis rabidus [illegible]
Decima [illegible] forma [illegible]
[illegible] Patiuntur [illegible]
[illegible] aliquo [illegible]
[illegible] aquam [illegible] canes [illegible]
cum aquam [illegible] ut [illegible] quibus medici
[illegible] Incipiamus ergo medicinam an-
te [illegible] apparitionem. Aperiantur vulnera cum igne vel

[illegible]

ferro forati vel cum sanguine venenum effluat. appon-
antur et sanguisuge que venenum extrahant. deinde et aceti medi-
cine [illegible] apponantur sicut allium et sinapis sal et acetum ce-
pe calamentum simplicia vel composita cum aceto vel melle te-
rantur et ponendi. [illegible] mala ligatura.
Si autem apparuerint [illegible] opus medicinam solam nigram pur-
gantem. Unguentum cum dieta subtili et ad digerendum faci-
li. Deinde tyriacam et medicinam in qua cancri ponantur flu-
minei. D. dixit cineres cancrorum accipiantur ʒ iii et gentiana
ʒ ii bibantur cum vino. G. [illegible] olibanum et hec in
composite ℞ cancri incensi ʒ v gentiane ʒ iii terre sigil-
late ʒ vi fiat puluis et da bibere cum aqua ubi cancri incensi
sunt cocti ʒ ii. Item [illegible] valet ℞ cancri incen-
si ʒ xv [illegible] mirre ʒ iii [illegible] ʒ ii gentiane ʒ i et s. ℞ al-
[illegible] x [illegible] da ʒ i et s cum vino. Item G. ℞ ba-
silicon aristologia longa ana ʒ vii gentiane ʒ ix [illegible] opoponaci
ana ʒ i [illegible] da ʒ i et s cum aqua calida. Deinde et nuces ad
manducandum [illegible] pistate cum sale et [illegible] super
posite valent. Si aquam timeat opus machinari [illegible]
nescientem faciant [illegible] que gule apposito aquam [illegible]
[illegible] Quidam medici dicunt iecur canis assatum [illegible]
comedere [illegible]
[illegible] sua [illegible] oblato [illegible]
[illegible] canis rabidi [illegible]
[illegible] opopon[illegible] cepe [illegible] sal [illegible]
[illegible] frondes ficus [illegible]
[illegible] composita cum aceto vel cum melle [illegible]
[illegible]
et cum melle [illegible] et suppositum. De labore et dolore.

Laborem et dolorem patiuntur aliquando ex nimio motu vel ex
humoribus [illegible] sentiunt se mouentibus [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad mouendum [illegible]
[illegible] horum duarum medicina [illegible]
[illegible] flobomia [illegible]
[illegible]
[illegible] Hec due species [illegible] dolorosi et [illegible]
[illegible] ex humoribus [illegible] acutis et igneis in corpore [illegible]
quorum nimio motu fluidi efficiuntur et alios cum dolore [illegible]
de [illegible] et aliquando febres affinia efficiat. Si [illegible]
[illegible] labor generate et in febris [illegible] Si autem ebriu[s]

liat uz putrescat dolor. osius gignit. z in dolor in tota
superficie corporis. si dolor mitius z punctiuus quasi acu fit.
Vn medici oportet cum epithime olo ro. z tal ... aq dulcis qua
re infundatur aqua tepida q dno fit pfricua. l est acut
as fumositates z pungentes cum sudore expellit. l corpi
inflammatione tribuit. ap quasi calore dissolutur cor test
sunt dolores. ut cum e mutatio subita ex complone cal
ida ut fit. ut ex medicina sua sequitur. vn sua cum e infestig
anda si sit exterior. ut som. re repunt si plenum sit cor ex gere
l cibor multitudine. l purgationis negligentia ia oliuer
a quibus curentur purgationibus cum flotomia ut exterminata
p'cedendum e ad medicinam repugnativa est secundarie. z
sine tumore. Si autem nullum corpus apparet. calefactio et
frigiditas sunt faciendi. ipsam z repugnativa. z dolorem mi
tigantia cum rebus altis z humidis caliditas. sic aneclo. camelo.
ysrelo. z similibus. Aliquando dolor fit exterior. ut cum sentit intrins.
sic si male posita dormiens remanserit. membra dolentia. ut
subito verberantur. si ... si fuerit in frigidata. z si calefactio
persiuerit. removetur. Si in ea ad purgationem redeatur est fieri m
edicina aut cum flotomia. ne forte plenitudo corporis sit cum n
a vulgo intelligatur. sic si cibus in quantitate vel qualitate extra ...
tum accipiatur. ut cum paulatim condimentum assuetus indiget.
Vt ne exclusio porrorum sit cum libere ignita. Vt quod in
bea si sit intela quo ... cibus inuicem fiue ... nervis ad cor. non
sentitur. G. sup exp ... omnia. Cum subito in sanitate
sua dolor subiceret ... superuenit. z fortissimum ut per locum ad
iacendum cogatur oportet ipso primo die festinetur ad flotomiam
ne uirtus deficiat. z postea auferri sanguinis quantum sufficit.

Omnia apostemata nascuntur ex humoribus **de. apostemate.**
ad membra in quibus sunt effluentibus que l de cute sunt exterior
ut l interior. Extrinsecus sic percussionis ... lectione. sincopa sal
tu. subito ... Quecunque horum acciderit. mouentur humores illius
membri quia cum desertum z debile inuenerunt adunantur ibi. Cum ini
tio de habundantia e humorum z corruptionibus eorum in separatione eorum
in membris recipientibus. Causa autem fiunt apostemata de aliis iiij humoribus.
e econtra fit de uentositate nascuntur aliter quam sanguine flegm
on uocatur. cuius signum e rubor calor tumor pulsatio. Ex
de colera nascitur. appellatur erisipila cuius color citrinus z rufus
e. modicum incitatiu durum. prurit nimis z pungit. De flate na
scens apostema e grauia molle album sine dolore. De colera nig.
dicitur sclirosis quia apostema durum. Insensibile. colore liuidum. l nigrum.
sine dolore z pulsatione. Si cum magnis moueatur cancrum efficitur.
Volentes autem mediante apostema uidemus tunc sit. Si de sanguine
nascitur flotomiae uel sanguisuge collarium quantum sicut in fermi
patitur. post deinde ... calor sanguinis extinguatur. sic ex ...
cum manu aliter. prima uinibus uiolas z similia. pur

gato toto corpore ab infirmitu membrum reducimus. cum uero morbo
repugnantibus sic sanatur in bolo. uiol ... opioce
similibus. In statu apostematis cum dissolutiua misceatur. huic sicut
lilii. fec. endiuia z similibus. Mediatur ... cum olo ros. z
paruo cro z intima portio sit apostema de grosso sanguine dissol
uit ipsum z sitella ... cum olo uiol. sit cum apostema p
ositis mitigare z ad digerendum accelerare dissolutiua non du
collecta. In apostemate de colera ru. incipiendum a repugnandi ipsa c
olerum. posita ad membrum infirmum cum repugnantibus redeundum sicut
... coriandro. spuma. portulace. psillio. ... la
ctuca. endiuia. z similibus. Hurtani cum ceb. lentibus. portulace.
bleta. z similibus. In apostemate flattico de uride sunt flatis purgat
iua. z p membrum defensum in firmitudinis modicandum ponamus ibi sp
ongiam aqua tepida in sale z aceto. Si spongia non potest inueniri
lana e supponenda. aliquando aq calle uti oportet sit ipso. Apostema
ta de colera nig. non ... est apponenda. Si cancrum in
sensibile malum e. medicina cole nigre purgatiua e. et si
apostema ad qualibet tarde colligatur cum ... emplastre ... r
famola ... olo rosato cocta ... ponenda
z similiter aut cum butyro ... unguentum dissolutiue z ampliciu
... dura apostemata aperiens sine molestia. R. se
minis lini. fenugreci. malue an libra. S. oli libras iij. lini
ignit. z. vj. fiat cosne leni fero. Ad ualiter apostema sin ...
R. seri lini fenugreci. ... z. ij. ...
... z. xxx. fiat ... medullam deinde e ipso
aliis ... plus mollificatiue uel de olo ...
pone. Ad ualiter in apostemate apostema. R. fiat ... coc
z ... olei. ... dialtea ... ualis mundificado
calo ... ij. psillium z. xx. ... z. xv. ... z. xlv.
fenugreci. seri lini. an z. xxx. malue ... z. xv. ...
... deinde accipe spuma ... cum olo z lini
... ut sufficiat. Ad ualiter apostema ... in corpore z ma
... ut ... R. armoniac z. ij
ij. aceti lib. j. dimitte sunt die una z p ...
o ut efficiatur sic medulla. deinde ... z. iij. oli ro. z. iiij.
cere. z. j. coquatur ad suaue focum. quo ad omnia dissoluantur.
z in modico tempore. **de porris z uerrucis**

Verruce sunt cuto egressi ... z dura. ... corporis
nata. ... in manibus z pedibus ... expellit ...
in corporis exteriora. Fiunt autem de flate z colera nigra ... mollis est
z sine dolore. ... de flate. dura z ... de
colera nigra. Oportet igitur cum medicari uolueris. primum apur
gandus ... post desortis ponatur
medicina illa desiccatiua. Que sine ualitate apponenda sunt
... z corrumpitur. desiccatiua sicut ... oleum ...
... cum aceto ... acetum e olo
... lapis vite ...
Ceratum ... vel sulphuris. l ... suppositum z ...
... usque ad radices.
Ad ... uerrucas ... z apponatur ... empl ... de ag
moniaco ...
Si plures ... ponantur in ... ut ...
z pulius ... ut ipsa ...

vel sanatur. Fiat sub ungula, fiant omnibus ut capitulum cum
vino tritum valet. Item ficum cum pinguedine tritum et de
super positum valet. Item confectio ad unguentum: cerusae ℥ viii, ol.
olivarum ℥ x, mirrae ℥ ix, salis armoniaci ℥ vi, aluminis
auripigmenti, spumae maris ana ℥ ii, fellis tauri ℥ xx, ol.
ciminae ℥ xv, trita cum lexivia et desuper pone. Item Rx. san-
dracae, auripigmenti, spumae marinae ana, trita cum succo lup-
ini. Si non sufficit, incide cum ferro. Item cauter sanat ve-
rrucas si sola unaquaeque ignita accipiatur et ad nuces infusa
lini panni ligatis et in illis missis in ferro tres pictae. De lepra.

Lepra est passio nascens de colera nigra in
incensa et putrefacta, apparens in superficie cutis. Alii et nascens
de iiii humoribus. Si enim incenduntur et corrumpuntur et in colera ni-
gra mutantur, et at quattuor. Est vero ut est de corruptione sanguinis et
vocatur allopitia. Alia de colera rubea et dicitur leonina. Alia de
colera nigra et dicitur elefantia. Quarta de flegmate et dicitur tyria de
corruptione sanguinis. Rubor cutis pruriens est et tumor sanguis
in faciebus fluit. De colera rubea crena est; pectus siccum, fissum,
mutuus et pedum scedio et macilentia huius calor sanguinis
non magis quam licentia amicis, sepime et caduntur. Si de colera
fit nigra, color est niger, putrescit, gemescit, quae siunt le-
sit, colescunt siccata, findunt manus et pedes, contrahuntur di-
giti. Si de flegmate humescit corpus, glandes nascuntur, color
est albus, oculorum fluxus. Oportet autem cum medicamentis dissolventibus in-
primis a pinguedine illi corruptis humoribus. G. divisum in
omnibus medicamentis incipiatur a mundificanda sua in et a corpore
expellenda. Quae si de corruptione sit sanguinis, flebotomia de
vena media, quod faciendum erit cum in manu vasa sint, si est
est gravis vasa flebotomia erit caventa cum multum hinc nocent
hujus eius venas et de corruptione sanguinis in firmum et pust-
ulis in facie et putredine in toto corpore vitanda minuenda est, et flo-
tomia et accipienda farmacia. Mundantur cum dieta subtra-
li non convertibili nec corruptibili. G. et quando sua proculs
de aliis loquatur inquit de aliis sed quod diu expertus sum.
Si quis voluerit purgare hunc in et mundificare corpus in for-
ti medicina, a fomellia purgetur in capite et ita fortis
an ne augmenteur in prohibeantur et sic fiunt cancer, unde
nosos oportet si medicina in corpus proficiat et col-
or meliorem morbusque deducet et in firmum confortet me-
dicinam hoc faciente assuescant et est magnus medi-
caminibus adiuvetur sic yerabo et apozimate de e-
pithimo. Theodorus, yera hermetis sic de epithimo, sero et
epithimo. In intermissione et cum non sit tempus dare cathar-
ticum tyriacam maiorem faciat cum pinguedine et carne
tyri. G. Huius autem in terra mea vidi hominem ab
hac infirmitate plene liberatum, non quia biberit vi-
num ubi tyrus ceciderit et ibi computruerit. Hunc est vid-
i et coquina et cute expoliari, cum vinum illud biberet.
Mundificatum cum testimonio visuali, per dispensationem antiqua
de carne tyri et de pinguedine et sui invariatam magni-
tudine in hac et in omni dietam pessime. Pungatur autem corpus
superdicto medicamine deinde filiciz tyriacam et filia, corpus
custodiens et per quam mundificiatam perperatur ut bi
lnecto sed enim non in aquis dulcibus. Hoc iuvat incendio et
et diete observatio ubi peccatur. Interrogatus est G. quae me-
dicina haberet summa. Rx. abstinentia. De morphea.

Morphea est corruptio sanguinis in membris cutis cor-
poris maculas interminuentes cutis eius cum in vincta
defectio est digestivae virtutis. Quae cum defecerit, sanguinem
corrumpit, quae ad cutem veniens est in vultu. Si autem eius quantitas
sit flegmatica, alba fit morphea. Si de nigra colera, nigra.
Si a colera rubea, rubea. Est autem morphea simplex vel est lividiores
locus nascens de in colera et sanguine; ut nigra nascens de
sanguine melico; item alba et est de flegmate salso in quibus tenuis
sanguinibus non est minuendum, sed oportet forti medicamine purgetur,
sic theodoricon, yera pigra, yeralogodion et similibus. Vomitum dederit semel in
mense. Abstineat a cibis malos chymos generantibus et duri
digestibilibus et sepe balneentur. G. morpheam medicandam per
cepit per mundificationem corporis. Unguentum fit cum allio cum
aceto et stafisagria, aloe, litargiro, nitro, sulphure, elleb-
oro albo, simplicibus sive compositis et cum aceto temperatis. Hoc G.
apud Sibiliam saniens valde cum lacte ficuum inunctis sul-
phur et elleganum vidi sanatum. Sanguis leporis valet cum
...ierelepi...o vel cum aceto saltem. Sibi autem de hoc antidoto.
Rx. mirobalanorum, kebulorum, bellericorum, emblicorum ana ℥ xv, pulveris
yerapigre ℥ xviii, salis ℥ xv, fumi terre ℥ xxx, sene
℥ xx, agarici, ibuth ana ℥ xxx, stafisagrie ℥ x, aceti ℥ v
iii. Fac pulveres, adde quantum sufficit dragmas ℥ ii vel iii. Alii ving
ut hunc ℥ xv, elli iii. Item Rx. kebulorum ℥ xxx, bellericorum, emblicorum
ana ℥ x, epithimi ℥ xx, mastic ℥ xii, amoos ℥ x, cala-
minte ℥ x, yerapigre ℥ xx, coloquintide ℥ x, nigelle, sinapis
ana ℥ v, stafisagrie ℥ viii. Fac pulverem, adde aq. quantum sufficit dragmas ℥
iii. Tribus diebus continuis et cibus intermissis. Ungentum mor-
phee valens omni colori. Rx. stafisagrie, cedrie, sinapis, nigel-
le, radicis pucedani, rubee ana ℥ iii, costi, colofonii, elleb-
ori nigri, cyperi, radicis cucumeris asinini, stafisagrie, vitri
ana ℥ i et semis, cusoru, sinapis, salis armoniaci, sandaraca,
meos ana ℥ i. Fac pulverem, tempera cum aceto et unge.

Impetigo duobus modis fit: vel est macula in
superficie corporis et fit de colera nigra et fece sanguinis aliqua
cum prurigine vel superficiei cutis combusta cum colore citrino
vel rubore; contingit et est furfurea sicca et pruriginosa

ne vesce de [illegible] nihil nimis [illegible] prima [illegible]
iolluto cum flomia [illegible] [illegible]
[illegible] cum medicina [illegible]
ut balneum [illegible] aque dulcis [illegible]
sive farine fabe [illegible] [illegible]
[illegible] carnium [illegible] sulphure cum aceto [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] cum aceto [illegible] cum [illegible]
et iungatur [illegible]. De scabie et prurigine

Scepe malos [illegible] expellit ad superficiem corporis
ut [illegible] [illegible]
liquidi [illegible] de cute cum sudore et fumo. Si [illegible]
[illegible] sub cute. Si [illegible] pruriginem
[illegible]. [illegible] scabiem [illegible] scabies [illegible]
iosa cum prurigine et [illegible]
[illegible] in superficie corporis [illegible]
pruriginem [illegible] [illegible]
a [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] scabies [illegible] pruriginem
[illegible] sanguinem [illegible] cum [illegible]
[illegible] sanguis [illegible]. Si
[illegible] aquosa [illegible]
scabies de sanguine et [illegible]
de mediana vena. Si [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] tangatur
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

De carbunculis.

Carbunculus de sanguine [illegible] corrupto [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible]
[illegible] habuerit [illegible]
[illegible]
[illegible]

Variole [illegible] sanguis corruptus [illegible]
[illegible]
[illegible]. Si sanguis [illegible]
[illegible]
[illegible]. Si [illegible]
[illegible]. Si [illegible] de sanguine [illegible]
[illegible]
[illegible] cum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] De scrophulis.

Scrophule sunt duri apostemata in mollibus carnibus nascentes
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] ... de [illegible]

De pustulis nascentibus ... [illegible] **sudamine**

Pustule nascentes ex defluxione ... [illegible]

[illegible]

De ruptura et disiunctione nervorum

Si aliqua ... [illegible]

[illegible]

[illegible]

De sanguine fluente ab aliquo membro [illegible]

[illegible]

[illegible]

apponere. Appone ergo insuper emplastrum de cera ut emolli
at illam desiccationem et mollitam putredinem subtrahas. Si
duri subvenientes digitum vene effluente suppone ne expe
at sanguis. Quod si hoc non poterit ligata cum vena sic
est precipit G. Item ex regimine pulvis Jo. damasceni.
stringens et delens sanguinem vulnerum. Recipe aloes ℥ sebi
usti cornu ℈ ii. sanguinis draconis. sarcocolle ana ℥ xii. ma
stix ernice ℥ viii. tempera cum albumine ovi et pone pilos le
poris. Item stringens et solidans vulnera de gladio vel cul
tello facta. Recipe sarcocolle ℈ iii. sanguinis draconis. cortic.
libani ana ℈ v. Item Recipe thuris. aloes mirre. armoniaci
ana ℥ i. ernice. gumme ℥ viii. fiat pulvis et impleatur vul
nera. deinde panno supponens in fine saluta. Item Recipe Ca
mi libani. dragagantum sanguinis draconis. gummi pondere equale fiat p
ulvere et in ipse vulnera. Si autem vulnera crepuerint
et sanguis effluxerit accipe album ovi. olii ro. rosa ma
lua lentes quod oua pista et trita et infundens bombicinum su
pone. De albugine et asperitate et unguium grossicie.

Albugo in unguibus albis et scissiones nascuntur et in eatu d
igitorum qui vulnerosa efficiuntur et medicandi sunt cum sape
lini. cera mille. et his unguibus superponatur. Allis simar
uca. cum aceto idem facit. Dalum tritum cum aqua valet
albi et grossitudini et vulneratis unguibus. Item feces aceti
incense cum vino idem faciunt. medulle ossium olive cum pi
guedine et farina mirre valent similiter. superflue carnium
unguibus et tumori sine aperti circundantibus galla pistata et
circundata valet. lentes faciunt similiter cum aqua pistate. Ster
cus columbinum coctum cum farina ordei et cetera superlinite fiat unguentum.
Alumen cum piguedine anatis unitur. ata cum lacte similiter et
terminata unguium semen ernice tritum cum murino felle. unde
feces vini incense faciunt malos ungues cadere. De incendio

Quocienscumque nimio fore corpi incaderit oportet rebus frigidis igneus.
refrigerium ne ad vesicas perveniat cum frondes mirte
incense cum cera et oleo ro. vel gummi arab. cum albo ovi vel cina
mo cum aceto. sive bolo cum aceto. vel aqua ro. vel suco semole
farina ordei olio ro. et albo ovi. vel olio ro. cum acacia. Storace
agnino cum oleo ro. et cetera. Hec valent malua pistata cum olio
ro. similiter facit. Et si vesice evenerint sive poteris vel mirte fro
des seu carbones ferentes et chimolea quae opposita sunt si
plicia cum olio ro. et cera mixta valent. Alumen cum olio ro. idem
facit. Item olive folia idem facit. De vulnere quod oculos

Aliquando in pede vel crure nascuntur et alia allcaniten
ut ungulam ... vulnera quasi sicut tumore plenum
berbena ... suppone. vel aqua ammaticus sive vulpis. Si autem
vulnus fuerit sine tumore galla incensa. balsia. cortices
mali granati ... acacia et alibus hay pulverizata sup

ponantur. De fissuris pedum vel manuum

Aliquando sanguis mittens corpus cum cola grossa vel rubea acu
ta miscetur. Sed cum nigra ex gravitate sua et grossitudine
descendit ad inferiora et findit pedes. Cola vero rubea ex su
btilitate sua et levitate findit manus. Unde purgandi sunt
humores corpi dominantes et postea redeundum ad ungenda loca
cum oleo viol. et cera et medulla bovina. cum oleo sisamino. fe
olim fenugreci cum cera mixta valet. fissure pedum de frigore
aeris. Cotonio valet fissure pedum et manuum. Recipe medul
le bovine. piguedinis galline ana ℈ v. dragagantum. cere. mir
re ana ℈ v. olei simrnei ℈ ii. unguentum fiat. Item Recipe bacce la
uri. antiboli. ton. medulle bovine pinguedinis pondere
equale. Aliud unguentum valentissimum fissure. Recipe piculas et si
sameloos pondere equale. carne fluminea incense cum sisamino
faciunt similiter. Cepe cocte et cum olio ro. mixte et pistate ad
idem valent. Concule marine incense cum olio rosato. m
ultum valent.

Explicit viaticum a Constantino casiniensi mon
acho translatus.

... anguium ... radiati ... pro
dulcium et acetosum de radicina
granata

... ungues ... cum ... sanguine ...
... ungues ...
... cum ... nov...
... tur ... sanguis ... lac ...

Recipe radicem granatorum
dulcium et acetosarum de la radi-
tura, grana nata super dictam an(a) li(bram)
mediam et totum acche de pipe et
unum . co . et bulliant in vino albo
usque ad terciam partem et postea
colet preparatum et ponitur in quo-
to et detur post dietam ieiuno
stomaco et abluat sumo illuc de
non vadat

Septem sunt genera metallorum scilicet aurum
et argentum cuprum . es . stannum plum-
bum et quod domat omnia ferrum .

Lapidum vero quidam sunt vulgares
ut silices cotidie ceteri .... quidam
sunt mediocres ut abeston . ...
Quidam vero marmorei ut alabastrum
parius alabandicus . Quidam autem preciosi
qui gemme dicuntur quarum quedam ... nonnullarum
diversitate colore ~~....~~ .... aurum minime
deterat . Itaque gemme alie ... sunt
ut berillus ... lapis thopazius

Archemisia .i. matricaria.
Acacia .i. succus prunellarum immaturarum.
Acantum onninum vel ignacia .i. urtica.
Alippiados .i. laureola. semen eius coccognidium.
Acimulacer vel melanceum .i. git.
Amoniaca .i. semen nipitur.
Acorus .i. gladeolus. al' spatargia.
Adarices .i. elleborus albus.
Ambra .i. sperma cete vel balene.
Anzarut .i. sarcocolla.
Adragnis .i. portulaca.
Anefirmacum .i. mercoricum.
Allogallica .i. genciana.
Aspaltum .i. bitumen iudaycum.
Anagodam .i. sumac.
Adarcis .i. ovo marina.
Aronis vel aaron .i. iarus.
Anacardi .i. fructus cuiusdam arboris de india que ipsa media pediculos elephantis dicuntur.
Anisum .i. ciminum dulce.
Alipta confecta .i. muscata.
Antofali vel aui nam .i. garofol'.
Angolus .i. orobus.
Adiancon .i. capillus veneris.
Amistuca vel arcontes .i. iuniperus.
Alexandrum vel olisatrum .i. petrosilinum macedonicum.
~~A[illegible] .i. semen [illegible]~~
Arnoglossa vel centinervia .i. plantago.
Anagallis vel siphium .i. consolida maior.
Agaricus .i. fungus abietis.
Amilum vel aditron .i. succus frumenti.
Arunza loga alias sapoepi .i. aristol' long'.
Aneta .i. aniti.
Abasal .i. cepulla.
Asisagafir .i. eupatorium.
Agriola vel alchalrfe .i. urtica.
Arascen .i. nasturcium.
Acaleruze .i. podagra lini.
Alkonaga .i. cucumer.
Albetoma .i. cucurbita.
Alegen .i. nux.
Alfondacandi .i. nux indica.
Alcurmesie .i. fructus tamarindi.
Anubel .i. iniuba.
Athinasa .i. ficus sicca.
Abedengegem .i. verna solis.

Alcodar .i. oculus lucidus vel lucium.
Amume .i. gallia muscata.
Alimasache .i. mastix.
Almea alseila .i. storax liquida.
Alchimicar .i. tapsia.
Alcherchaiacha .i. piretrum.
Anseac alseray .i. coagulum muris.
Abaid .i. ova.
Anfeac alarneb .i. coagulum cuniculi.
Assafar .i. aurum.
Amethacari .i. lepus marinus.
Arunc vel atheregum .i. cerum.
Akrab .i. scorpio.
Alac .i. sanguisuca.
Azeraia .i. cantarides.
Alcharba .i. gumma ebuli.
Abienguig .i. lignum aloes.
Alasaber sosar .i. diptamnum.
Aleundes est sic elleborus.
Asari .i. baccara vel vulgus.
Amarice .i. maiorana.
Aiton .i. sempervivua.
Actis .i. ebulus.
Astachi .i. ossis locuste marine.
Alapsa .i. galla capilli.
Andrastagni .i. atriplex.
Anchuse .i. cardus benedictus.
Anallidos .i. semen mirice.
Alinea .i. cinoglossa minor.
Appidus .i. petra.
Ampelos leuce .i. brionia alba.
Agnostis .i. gramen.
Astita .i. farina ordei.
Achadar .i. viride.
Asachem vel alamgi .i. pera pastoris.
Aiarnt .i. iarus.
Acibar .i. ambra.
Arz .i. cupressus.
Asech vel soelure .i. absinthium.
Arengessis vel chabel .i. enula.
Aleerimi .i. malva maior.
Alchalec .i. tribuli.
Alchozis .i. porri.
Algesar alamar .i. been rubeum.
Algesar alabiar .i. been album.
Alchalab .i. cauma.

Abas .i. serpentaria.
Alchonze vel barbac ... asodilli.
Aseulidime .i. plantago.
Athenalanum .i. bolus armenie.
Athemeth .i. armoniacum.
Anca .i. calx.
Alchager almoraz .i. petra alba.
Aleari .i. petra serpentaria.
Alchasior .i. prunis.
Alchula .i. strignum.
Agabites .i. lapis agapis.
Aseza vel ladli .i. argentum vivum.
Amele .i. sal.
Arsenac .i. atriplex.
Alchas .i. lactuca.
Altene .i. margarite.
Asaher vel alchime .i. plantago.
Alchar .i. laurus.
A marchach vel febris fuga .i. centaurea.
Arsenicus .i. auripigmentum.
Achenea .i. celidonia.
Altabalca .i. arthemisia.
Alchum vel andri .i. ala fendi.
Albenza .i. iusquiamus.
Anilar .i. pruna.
Afilonium .i. opium.

Been rubeum .i. radix que in india reperitur.
Been album in egypto invenitur.
Bacce lauri vel daphnococchi idem.
Batracos .i. luna.
Barith herba fullonum .i. saponaria.
Blaustita .i. caduca malignitate.
Baucia .i. pastinaca domestica vel ortulana.
Buglossa .i. lingua bovis.
Basilica sperinina seminea columbina idem.
Balamenta .i. sisimbrium ortense.
Bacce edere vel carpocisci .i. fructus edere.
Bulbus .i. cepa marina.
Bobonica .i. camomilla.
Botarion .i. apium risus.
Bauras .i. mica selis.
Bugassheren .i. berbena.

B eser aurasis i. semen apii.
B eser nisami i. sem̄ mantri
B eser coti i. sem̄ psillii.
B eser keronna i. semi malue maurosc.
B eser alonee i. semi urtice
B eser curmenii i. sem̄ atriu silustr.
B aulo i. sabi.
B eser arabiral i. sem̄ [illegible] acete.
B eser gerbeth sem̄ [illegible]
B eser andel i. sem̄ sunapis
B eser [illegible] i. sem̄ lepatii
B eser [illegible] i. sem̄ nasturcii
B eser sochet i. sem̄ anet.
B eser chatar i. sem̄ papauis
B eser besl i. sem̄ [illegible]
B eser [illegible] i. sem̄ liui
B eser chulbe i. sem̄ fenugrec.
B eser chelis i. sem̄ siluestris montani.
B eser alge · t̄ vel bulbam i. sem̄ atrica
B eser altaas i. sem̄ portulace.
B eser sedef i. sem̄ rute.
B eser chaslur i. sem̄ coriandri.
B eser arsinuc i. sem̄ atriplicis.
B eser afugel i. sem̄ infanti.
B eser unar i. sem̄ rose.
B eser [illegible] siue uel albedar
B ugil i. [illegible]
B eser [illegible] i. sem̄ [illegible]
B eser ger [illegible] sem̄ [illegible]
B alloch i. glans
B ubergig i. polipodii
B arti enesserc i. capillus ueneris.
B eser anthenug i. sem̄ citri
B eladur i. anacardus
B enuesfegi i. uiola
B ulzuelbelli i. uua canis.
B ulzugemel i. uua cameli.
B oraca alberzi i. limatura argenti.
B uchiuu i. pannicii
B esbes i. feniculus.
B elsen [illegible] i. balaustia.

C uscus asinani i. orientalis.
C ustos arti pentadactili i. gum sol.
C enalca i. t̄ra yspanie.
C arpoateos i. sem̄ ferule.
C aleucecumenon i. as ustum t̄ combustum.
C assia stringa i. cassia fistula.
C assia absoluta i. cassia lignea.
C ape ponica i. [illegible] siluū.
C action i. gallia.
C ond[illegible] i. medi[illegible] albi.
C aslamū [illegible] [illegible] post [illegible] adam [illegible].
C inaglossa i. lingua canis.
C ustenet i. poligonum.
C aleuniu [illegible] i. uitrosi
C onfiom rubea i. flores rubei.
C areruum combustū i. bombax
C alcule i. cardamomū.
C anec i. ficus flore.
C arenū i. [illegible] [illegible]
C uiunella i. amoos [illegible] agreste [illegible].
C arpocles i. fructus edere.
C enui capita affodilli idē.
C antibrū i. furfur.
C agma lithargiri i. spuma auri
C arice [illegible] i. nux [illegible]
C alamētu i. nepita.
C arrocatis i. cambucus.
C alochar lapis alios i. [illegible]
C arinel uel coniza i. cicuta.
C eina i. pix liquida
C amaleontra i. cameomilla.
C osia uel comudio [illegible] i. sem̄ [illegible] albū
C ocegnodū i. sem̄ lini [illegible]
C idue i. tyri.
C anecasses i. folia edere.
C hinaneuce i. amomū.
C onumoni i. citru [illegible] siluestre.
C ula gelasan i. [illegible]
C horob i. ciculus.
C hat i. lactuca.
C unif i. apiū
C anuna i. citru [illegible]
C homil i. cimini.
C hesin i. siser montanū
C hnar i. caroliis.
C ani i. cucurbita.

C acisle i. cardamomū.
C humezere i. pini.
C lame i. sudor
C hofite i. pen[illegible].
C hofa i. testiculi.
C rinal i. meu
C arta indy i. aristolog[ia] longa.
C hebrin i. sulphur.
C arramen i. [illegible]
C [illegible] i. populus
C [illegible] i. castoni.
C humu i. cimini.
C [illegible] marsey i. [illegible]
C hosae i. silua.
C har[illegible] i. [illegible]
C harbor uel cusbur i. coriandrū.
C hus [illegible] i. miliū [illegible]
C usbe [illegible] i. [illegible] aromatic.
C lunia alfida i. spu[m]a argenti
C lunia [illegible] i. spuma auri.
C anagol uel taslar i. nasturcium.
C chelima i. cucumis agrestis.
C arsebar [illegible] i. cinamomū
C hihar alchidis i. fenugreco.
C alcatar i. t̄ra [illegible]
C hosion i. [illegible]

D endolibamū i. ros marinus
D ens [illegible] i. [illegible]
D ionomozi [illegible] i. [illegible]
D ipnidon i. laurus.
D apnoleon i. oleū laurin[um]
D iobathen i. polipodii.
D ugeodū i. [illegible]
D iamasyan i. sanguis draconis.
D apnochoch i. bacce lauri
D [illegible] i. fructus [illegible]
D efle i. [illegible]
D [illegible] i. [illegible]
D [illegible] i. [illegible]
D ardius gerdb i. fex [illegible]
D emenalrinch i. sanguis [illegible]
D emenchime i. sanguis [illegible]
D emenbacara i. sanguis [illegible]

D osadiren . i . sal armoniacum .
D echiect chent . i . farina ordei .
D rus . i . capsia .
D afer hygrah . i . bleccbiz inne .

Elenelm . i . galinga .
E sbruu . i . flos salute agrestis .
E brupia i eubi acorei . i . spata leos .
E pithim . i . suptinum .
E upricoum . i . salima agrestis .
E luctum vel sicarost . i . suc cucumeris agrestis .
E lesprium . i . enula .
E ufericon . i . ypericon .
E troymae emferidos . i . scam .
E lermas . i . auripigmentum .
E mispla . i . dipramum .
E rus . i . lapacium .
E lior . i . serpens magnus .
E uelia . i . archemisia .
E lamep . i . uua .
E shahe . i . acacia .
E lusae . i . armoniac .
E nisir . i . anisum .
E caudeles . i . aniceos .
E thalien . i . bolus .
E ltume . i . alchanna .
E ace . i . ferrum .
E uard . i . rosa .
E leps . i . cicer .
E lubne . i . saleos .
E nue . i . modicus .
E ches vel achie . i . simaneu .
E sue . i . galia sine musco .
E lollambar . i . ebenina .
E arsen . i . cinnamomum .
E geo resent . i . acorus .
E celice melie . i . corona regia .
E baur . i . oua .
E lmele . i . sal .
E lmia . i . cozumbru .
E lima . i . granum .
E lluben . i . lac .
E ssenien . i . butyrum .
E lchan vel mene cuayuon ace
E denf . i . capsia . E lgak . i . ally .

Flosmi . i . capsus barbatus .
F el terre febes fuga . i . centaurea maior .
F iliduos . i . filipendula .
F los siriae . i . flos malue .
F rulesbeh . i . piper nigrum .
F ifulabiat . i . piper album .
F inicon indi . i . tamarindi .
F ariet . i . diacal .
F los eris . i . uiride eris .
F leoros . i . pes columbinus .
F ulful elme . i . piper longum .
F aiston . i . prassium .
F an . i . quinquefolium rubeum .
F egel . i . pigmentum .
F ridda . i . argentum .
F undar . i . collamentum .
F aucen . i . mentastrum .
F azyza . i . epithimum .
F alegesue . alii chalbat . alii damuz . i . ozimum .

Galliclopi ceronie . i . flos ceronie .
G allia mater . i . trociscus factus cum musco et aliis .
G umi cedri . i . gummi iuniperi .
G liconium . i . pulegium .
G olena . i . origanum .
G elena . i . colloquintida .
G risoloamna . i . atriplex .
G ilsiterecos . i . bolus .
G laurite . i . suc celidonie .
G um fice vel ofer . i . gummi edere .
G elapodii alii giabrit . i . sulphur.
G rison . i . aurum . [sulphur] fulme .
G agilliaroz . i . madyr ... fiunt scope et ...
G ladeolus alii accenti . i . acorus .
G uardes grasti . i . yropunctidos .
G aricon . i . agaric .
G etir . cerie .
G euza tiitel . i . gallia crispa .
G euzallchar . i . castimoela .
G eusear . i . opoponacum .
G ellmu . i . uiuum argentum .
G illani . i . orobus .
G eps . i . gypsum .
G uidelas . i . castoreum .
G esar . i . cornu serpentis .
G iriza . i . osolida maior .

Herba sancti petri . herba paralisis . i . primauera .
H erba sancti iohannis . herba perforata ypericon scopa regia .
H erba tetrahit siue uiatica . i . urtica .
H erba burich herba fullonum . i . saponaria .
H hermes . i . acer .
H une . i . acorus .
H ele buteum . i . terbentina .
H erbet nuo . i . lucte lane .
H abelarus . i . nuibe .
H aueldrias capparagium vel pedeclaris . i . staphisagria .
H abelas . i . mirra .
H endebe . i . scam .
H atta . i . frumentum .
H anger . i . lapis .
H abelmelue . i . catapucia .
H aberonet . i . gumma cere .
H abeel . i . iuniperus .
H alchuen . i . cotula .
H asal alsar . i . sepia .
H acusi . i . mandragora .
H abel halu . i . anisum .
H uge . i . uua .
H al vel acel . i . acetum .
H eniaedip . i . solatrum .
H apselen . i . carpob .

Illafeos . i . buruma vel lappa inuersa .
I ansflos . i . flos iride agrestis .
I u . i . uiola alba .
I usgami cuscelago sipholitas amicli . i . ...
I otim alii sand . i . cucurbita .
I dene vel yoriosin . i . ...
I riana . i . lumbricos .
I emborenus . i . apium silue .
I alar . i . uini indix .
I rite . i . yreos .
I llumar . i . bilaustia .

Kebue. i. dragg̃.
Kerfa altsini. i. cinamomū.
Karnacau. i. ustum cornu cerui.
Kebebue. i. bernie.
Kuhul. i. antimonium.
Kusbirth elbir. i. capill' uenis.
Kafur. i. camphora.
Kear. i. cañol'.
Kister Kalisea. i. cassia.
Keyra uel auster. i. carapucia.
Kalio. i. spiguts.
Kieh. i. galbanū.
[illegible]asel. i. mel.
[illegible]amum. i. picula.
[illegible]usbruth elbir. i. pollitricū.

Lapis lazuli. i. lapis azurus.
Lapis lincis fit de uřa lupi ceruini. mictam̃ & in montibus coagulatur.
Lilifag'. i. saluia domestica.
Lapis magnetes id est calaminaris uē.
Lepidos calcis. i. batitura eris.
Lapis ual arsenicū. i. auripigmentū.
Lehos spinalis. i. sem̃ saxifrage.
Leporina pipis. i. satyrion.
Lithodemons. i. lapis niger de india ueniens.
Lacaris. i. ala senda.
Lithodendo. i. corall'.
Laudune. i. sepinũ.
Liuneb. i. paruls.
Lisenelchemel. i. plantago.
Lagipzaz. i. alexandrū.
Lisenelthaur. i. borago.
Labebra estemlur. i. castuaf.
[illegible]olol. i. mercurial
La[illegible]umar. i. amigdal amar.
Lauz alchuluer. i. amigdal dulc.
Lenula libir. i. lingua auis.
Lesta zuure. i. lapis lazuli.
Lebilia. i. ros marinus.
L[illegible]. i. olibanū.
L[illegible]. i. flos amigd.
[illegible]pti. i. rapa. Laurina. i. mellilot.

Mumia ē collectio liquoris & uncti' i sepulc's mortuor.
Melixa. i. camena.
Malabatrū. i. foliu album.
Mathematicon. i. succus caulium agrestiu.
Mars. i. olibanum minutū.
Malua sol'. i. cauda pecorina.
Mellilotū corona regia. i. serpillū.
Mel aereum. i. terebentinum.
Mamerū. i. gar.
Meconis. i. papauer album.
Molibdine. i. plumbū ustū.
Marrū. i. sem̃ feniculi.
Mirce. i. flos genestre.
Melandus. i. corbus.
Mellicaneū. i. mel zaq.
Mersigro. i. sangs ira.
Meodrugs. i. sangs draconis.
Mirofilo. i. mille foliu.
Mur. i. mirra.
Mluchie caucli. chibest fralage fere al
Mesbedaule. chabbac. i. malua.
Muchal uel machur. i. bdellium.
Meratheh marzangu g. saluc. i. maiorana.
Meraisong. i. litharguru.
Merachangm. i. fel porci.
Mersbachane. i. fel uacce.
Meratheis. i. fel uiri.
Macatemma sir. i. pulegiu.
[illegible]almem. i. cipperus.
[illegible]usbalte. i. nenufar calamuca.
[illegible]igm. i. coccognidiu.
M[illegible]meloni. i. p[illegible] malue

Nenufar. i. flos nimphee.
Nux indica. i. magna que ab india uenit.
Nux uomica. i. castaneola.
Napeum. i. sinapis.
Nux muscata & carrois mistica. i. mirmici
Nisadur. i. sal armoniacū.
Nichoche t nunachar. i. amicos.
Nalum. i. mirra.
Nasir. i. rubus.
Nemini uel auine. i. sille andriū.
Nesta uel nuche. i. amidū.
Naltris. i. es ustū.
Nar. i. ignis.
Nemer. i. sucyuon.
Nebit. i. uinū.
Nard uel nardostachu. i. spica nardi.
Narus. i. lauder.
Napus. i. oleu petroleū.
Nici flos. i. flos amicis.

Oxilocanti. i. berber.
Oxiliceramk succi. i. succus ceratangli.
Oporter uel offer. i. gummi cē.
Opobalsami. i. succus balsami.
Orbonis lemsta. i. lacca.
Oxisenica uel su[illegible] indi. i. tamarindi.
Ozimū. i. basilicon.
Oxireū. i. forte acetū.
Onficiū. i. agrest uue.
Origanū. i. golena.
Oxilom. i. acetū & oliu.
Orobus. i. uicia omnia.
Ostolo mon. i. radix enule.
Oat. i. salamandrium.

Pentafilongos. i. heramma fera.
Peristereon. i. berbena.
Pendemeno. i. mariil[illegible]a.
Paeoniades. i. micunel.
Pa[illegible]ades uel nucola. i. pastana[illegible] & [illegible]
Pa[illegible] quenū de damasco & di
Piganū. i. semen rute agrestis. [illegible] festuca.
Psileū. i. cera alba.
Penetafilon. i. quinque foliū.
Peucedanū. i. feniculum agreste. [illegible]
Poligonia poligonia id est centinodia. i. corrigi[illegible]
Psidia. i. cortex malignati
Pampinum siler montanum siseleos idē.
Poleos. i. puluis monumenti.
Pepones. i. melones.
Pa[illegible]cū. i. [illegible]
Pomadors. i. pionia

P elam i. psilla.
P inu ul pruom i. pinus.
P amutho i. cerula.

Q ueraila maior i. camedreos
Q uercla minor i. camepitheos

R omen i. [illegible]
R acy cutler i. altea.
R ana cedri i. lignum iunip[er]i
R apnut i. spina [illegible]
R [illegible]
R [illegible]
R [illegible] rosata.
R [illegible]
R [illegible]
R [illegible] urtica.
R [illegible] penula
R [illegible] rubea uocatur.
R [illegible] reubarbarum
R [illegible] ungulas
R [illegible]
R [illegible] pirethrum.
R [illegible]
R [illegible]
R [illegible]
R [illegible]

S [illegible] i. pes columbinus.
S [illegible] amaratum uel [illegible] maiorana
S alniac i. spica celtica
S ecacul i. [illegible]
S [illegible] agrestis
S [illegible]
S [illegible] domestica
S [illegible] allium agreste.
S [illegible] agrestis i. menta
S ripracon i. alumen.
S agia i. [illegible]
S [illegible] agreste.
S [illegible] i. herenie.

S ardunica i. germen nouelle.
S [illegible] i. semen apii.
S [illegible] uel barbanonis i. potum medicinale
S tinio i. capud pungula.
S trigni i. solatrum.
S colopendr[i]a lingua ceruina [illegible]
S apii i. [illegible]
S [illegible] i. [illegible]
S [illegible] i. sponsa solis.
S [illegible]
S munen i. [illegible]
S [illegible] i. thym.
S ei [illegible] i. [illegible]
S usumes benniui i. [illegible]
S ucrir i. zuccarum.
S [illegible] i. alumen.
S [illegible] i. [illegible]
S [illegible] i. [illegible]
S amac [illegible] i. gummi [illegible]
S amac [illegible] i. gummi [illegible]
S amac [illegible] i. gummi [illegible]
S amac alcstib i. gummi [illegible]
S amac [illegible] i. gummi iunip[er]i.

T [illegible] i. [illegible]
T [illegible] i. sulphur uiuum.
T [illegible] i. [illegible]
T [illegible] i. [illegible]
T [illegible]
T [illegible] endiuia [illegible]
T [illegible]
T [illegible] i. [illegible]

U [illegible] i. [illegible]
U [illegible] i. [illegible]
U [illegible] i. [illegible]
U [illegible] i. [illegible]
U [illegible] i. [illegible]
U [illegible] i. lignum [illegible]

X ilo[illegible] i. [illegible]
X ilo[illegible] i. [illegible]
X ilo[illegible] i. [illegible]

Y pquilhars i. [illegible] herbe
que [illegible]
Y rina i. [illegible]
Y [illegible] i. aqua.

Z [illegible] i. psillium.
Z [illegible] i. [illegible]
Z [illegible] i. [illegible]
Z [illegible] i. [illegible]
Z [illegible] i. [illegible]
Z [illegible] i. [illegible]
Z [illegible]
Z [illegible] i. [illegible]

[illegible] amaritudine [illegible] lingua [illegible]
dolore [illegible] non [illegible]

1. Incipiunt diete universales

De naturis ciborum custodiendis et cognitione eorum [illegible] tudis. De complexione ciborum. De natura humorum corporum. De diversitate corporum ex natura. De diversitate ciborum ex natura. De convenientia cibi. De cibis qui sine sapore. De salso sapore.

De insipido sapore.
De melle.
De [illegible] in ratione.
De acuto sapore.
De acetoso sapore.
De stiptico sapore.
De pontico sapore et eorum differentiis.
De fumo.
De complexionibus generibus fructuum.
De diversitate ciborum subtilium et [illegible] eorum.
De nutrimentis arborum et herbarum.
De terre nascentibus.
De differentia corticum et medullarum et granorum ipsorum.
De speciebus fructuum et diversitatibus eorum.
De herbarum generibus et diversitatibus earum.
De animalibus et eorum diversitatibus.
De diversitate nutrimentorum animalium bonorum vel malorum.
De diversitate nutrimentorum.
De diversitate animalium [illegible].
De macilentis et crassis animalibus.
Quomodo aptentur [illegible] carnes animalium.
De pinguedinis diversitate ex carne.
De utilitate pinguedinis.
De medullis et [illegible].
De membris.
De motu et quiete membrorum.
De extremitatibus.
De diversitate nutrimentorum animalium ex macie et grassitie.
De pinguedine volatilium.
Quomodo aptanda sunt ova et commedenda.
De lacte.
De caseo.
De piscium generibus et eorum diversitatibus.
De piscium diversitate ex artificio.
Quomodo aptandi sunt pisces artificialiter.
De [illegible] et [illegible] diversitatibus [illegible].
De aceto.
De oleo.
De [illegible] i. [illegible].
De diligendis cibis secundum naturam et rationem.

De complexionibus generis fructuum et differentiis domesticorum et silvestrium.
De differentiis corticum et medullarum ipsorum granorum.
De speciebus fructuum et diversitatibus eorum.
De animalibus et eorum diversitatibus.
Quare nutrimenta bona sunt vel mala.
Quomodo carnes artificialiter sunt coquinande.
De diversitatibus nutrimentorum animalium et generibus.
De speciebus volatilium et diversitatibus eorum.
De nascentibus animalium [illegible] de ovis vel lacte.
De aptandis cibariis et [illegible] eorum [illegible].
De [illegible] tegumentis [illegible] eorum. Explicit.

Quod coegit antiquos disputare de [illegible] ciborum studiose fuit [illegible] naturam [illegible] vel complexionis [illegible]. [illegible] causa [illegible] corporibus [illegible] cum ipso [illegible] unioni illi et [illegible] suo supplere deficientiam [illegible] aliam quia ut [illegible] in convenientia que complexioni [illegible] contraria. [illegible] omnia sibi similibus [illegible] reparari [illegible] natura quedam cibaria [illegible] non omnia corpora humana [illegible] est quedam corporis humani [illegible] sanguinis [illegible] nutrimenta corporis nutritiva et [illegible] nec corporis [illegible]. Cum humane [illegible] inequalis [illegible] fortitudine humiditate et siccitate [illegible] et [illegible] quibusdam est prius sanguis domina [illegible] aliis colera [illegible] singula seu flegma [illegible]. Aliis [illegible] aliis [illegible] omnia [illegible] aliis quedam [illegible].
Cum [illegible] omnino [illegible] diversi [illegible] nos [illegible] diversorum ciborum [illegible] ut singulis possimus dare singula sua [illegible] convenientia [illegible] similia [illegible] natura [illegible] Inventio est medicorum [illegible] corporis [illegible] et [illegible] complexionum [illegible] diversitatibus eorum cum [illegible] ciborum [illegible] complexionum [illegible] cum [illegible] ciborum [illegible] malarum complexionum [illegible] quibus [illegible] et [illegible] cibaria [illegible] et [illegible] sanguinis [illegible] et reliquum [illegible] a corpore. Omnibus [illegible] cibaria complexionibus eorum [illegible] et naturis

que uincet et diminuet complexionem malam superhabundan-
tem et reducet ad temperatam mediocritatem. Verbi gratia si colera ru-
bea dominetur, dandus cibus refrigerativus et mutare complexionem hu-
midificativus. Si vero preparatur fleuma, dandus calefactivus et de-
siccativus. Si vero colera nigra, calefaciens et humectativus.
Et cum contrarie qualitates datorum ciborum oportet oppositas
esse contrarias qualitatibus malarum complexionum dominantium, non excedentes
modum earum nec infra subsistentes. Si enim complexio fuerit temperamento
caloris qui uno gradu sit, dicamus frigoris, que a temperamento ex-
cesserit unum gradum, idem in contrariis qualitatibus graduum ponderi-
bus considerabitur, ut cum temperamentum excreverit, gradibus sibi congruis
ad temperamentum reducantur mediocritatis. Palam ergo est intelligi inter
duarum complexionum extremitates intemperatas unam mediocritatem esse
temperatam. Inter duo quoque cibaria intemperate opposita unum tempera-
mentum mediocre. Temperatis ergo complexionibus cibaria temperata et [illegible]
mala contrarie contraria dentur necesse est. Multis vero complexionibus
intemperatis substantialiter vel accidentaliter cibaria dissimilia et sibi dis-
similia dari utile est, cum mutare ille complexiones meliores sunt
reddende et temperatiores. Quare vero mutationes dissimilitudine rebus
contrariis et oppositis fieri necesse est. Quoniam ergo temperatum duobus modis
a dicitur, naturale et universale, alterum accidentale et particulare. Universale
est secundum cursum nature et inter omnes mediocritates extremitates,
ut medium sit inter calorem et frigiditatem, siccitatem et humiditatem, leni-
b tatem et asperitatem et similia, particulare [illegible] temperamentum ad compara-
tionem omnium complexionum que [illegible] naturam sunt. Unde dicitur temperamentum quantum
ad ea [illegible] quorum redeundi est temperamentum. Verbi gratia si quis est colerice
complexionis calor et siccitas dominantur, huic temperamentum cibarium est in
mutare calidum et siccum, utile vero frigidum et humidum. Est repugnat
et in frigiditate calorem accidentalem et humectantem siccitatem et ad medi-
ocritatem et ad temperamentum est reducens. Temperamentum ergo ciborum
[illegible] [illegible] est intelligi. Aut est conveniens et assimilans
est sane complexioni et nutrimentum sanguinem sui [illegible] similem sui et
corpori [illegible] cuius complexio erit temperamentum ut reducet ad medio-
d critatem [illegible] ut modum intelligamus temporibus, regionibus, etatibus
e [illegible] et consuetudinibus. Nullus est sufficiens ambigere temperatum cibum al-
f terum [illegible] inveniri quam senium, hiemem non aliterum esse quam in autumpno
g [illegible] in hieme quam in estate. In regione septentrionali aliud quam in au-
h strali. In exercentibus et laborantibus aliud quam in quiete et silentio
vivens. Laborantes et exercentes exponunt cibum grossiorem
et ad digerendum duriorem atque ad dissolvendum tardiorem. Quiete
viventes vero et silentibus [illegible] dandus est subtilior cibus et ad digerendum [illegible]
[illegible] et dissolutioni de membris facilior. Id est in corporibus intelligentia
secundum oppilationem pororum et raritatem corporum. Si enim corporis pori sunt ra-
ri et faciles dissolutioni, cibi temperate sunt multi dandi [illegible]
[illegible] et inflati, ut per multitudinem corporum impleantur tam pori et [illegible]
[illegible] tardant dissolutionem cibi. Si enim parvus sit cibus

et subtilis, pori non largi atque rari non in [illegible] sunt quin plu-
rimum dissoluatur et per poros velociter cibus [illegible] et ita in
brevi minimo [illegible]. Si autem cibi multi sunt et crassi et in plen-
tum pori et dissoluuntur tarde non a corporibus egrediuntur non quem an-
te expelli cogitur. Si autem corpus sit oppilatum et non dissolutum ex con-
suetudine, est dandus cibus in quantitate parvus et subtilis in qualitate.
Cibus enim multus et crassus in pororum oppilationibus coadunatur et prohibet
digestionis membrorum superfluitatibus et contra digestioni membrorum sensi-
bilitatem generatur, unde ut non secundum cum quando membra di-
minuti generantur et in partibus nervorum dolores et [illegible]. Si autem
subtilis sit cibus cito distribuitur per partes, egreditur, non remanet [illegible]
in quo [illegible] membris a non expente, et corpora in [illegible] sine
[illegible] [illegible]. Constat ergo [illegible] natura ciborum dispensationes se sic in
[illegible] ut cibi [illegible] [illegible] [illegible] talis illa quam de corporibus di-
solvitur. Unde non [illegible] intelligam ut ciborum in sanitate [illegible] et [illegible]
[illegible] sufficiens non est et corporum [illegible] [illegible] intellexerit [illegible]
ciborum solum perfecte intellexerit. Cum non natura suscepientium negle-
xerit, illud post [illegible] perfecte in [illegible] [illegible] custodiende
sanitatis in sanis et reddende infirmis. Corpus enim multum sit [illegible]
diversa in complexione et compositione, unde et corpora diversitates sunt [illegible] et [illegible]
diversitates dande sunt cibaria diversa. Compulit nos ergo necessitas
naturarum corporum diversitates comprehendas ut intelligamus qualia sint
et rara et larga, qualia vero oppilata et [illegible]. Complexiones quoque cuiusvis
corporis sunt comprehende totius et membrorum singulorum singule, sive membrum
singulum [illegible] expedit fuerit, sive non fuerit, ut aliquem totius cor-
poris inveniatur [illegible], totius vero [illegible] [illegible] inveniatur et contra. Sic et
omnes membris intelligendum est. Inventio vero [illegible] in custodien-
da sanitate in sanis et reddenda in infirmis non [illegible] sint non idem
est. Sanitas enim preservanda in infirmis [illegible] [illegible], id est semper est
reddenda per [illegible] ut de plenitudine, in [illegible] et contra [illegible]
calore, refrigerando et contra et sic deinceps. Aliis In dicta non [illegible].
In dicta est [illegible] [illegible] [illegible] temperare complexionem [illegible]
[illegible] complexioni quam [illegible] non [illegible]. [illegible] ut cibaria bene et
perfecte primo in [illegible] deinde temperate [illegible] digestibilia ut quam [illegible] ad
[illegible] membra [illegible] ad [illegible] sint [illegible] et [illegible]
a singulorum membrorum complexionem [illegible] in assimilationem [illegible]
cuiusque membri. Et cum convertibile [illegible] et augmentant [illegible]
[illegible] et [illegible], unde [illegible] cibus [illegible] [illegible] est [illegible]
non [illegible] ab eo [illegible] cum nulla [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
cuique cibus cuilibet animali [illegible] [illegible] [illegible] est convertibile.
[illegible] et [illegible] [illegible] necesse est cum [illegible] [illegible]
et [illegible] cum [illegible]. Verbi gratia [illegible] aqua nature
arborum vel herbarum in assimilationem, fenum vel [illegible] equorum et asin-
orum in assimilationem. Caro eciam [illegible] [illegible] perfecte [illegible] [illegible]
[illegible] complexioni assimilatur. Unde et [illegible] [illegible] cibum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sine aliquo

nocumento corporis procul dubio autem hominibus nociua sunt. propter
hoc autem quosdam inuenimus homines cibos quosdam bene digerentes.
Alius plurimis indigestibiles. Quod contingit propter quod ille non suscipi
entis animetur. uel ex quibuslibet suis accidentibus cibum non propter suum
nimie digerere. aggrauatibus. sed ex aliqua occasione loco sibi con
petenti dicenda. De cognitione ciborum.

Conuenerunt inter antiquos quod cognitio non ciborum duobus modis fit.
Experimento et rationibus. Nulli est dubium quod qui experimento sciat
hoc et uelocitas digerendi siue tarditas. Bonitas quoque cibi seu ma
lignitas. Siue suo conueniat siue non. Siue ueniens sit solubilis
seu non. Sed quod experimento hoc sciatur. sic tamen sunt omnia rationibus. Alio
qui in dubium et imperfectum [illegible]. Ciborum autem accidentes seu pass
iones in corporibus nostris modis diuersificantur. unde ex diuersis ciborum qua
litatibus in non. Alii ex simplicitatibus uel compositionibus eorum. Tertii ex acci
pientium diuersitatibus et quomodo accipiuntur. Eundem est cibum quidam
egrum sepe inuenimus. conuertunt uero non. quidam uero stupido. Alius uero
sollicitudo. unde a [illegible] et [illegible] confirmaui. Quidam inquid carnem
uaccinam et silia esca ad digerendum unde leuiter digeruntur. et ceteri quam
perdicum carnem. et gallinarum pullorum seu laudabilium piscium. Similiter
nos uidemus mel conuertunt laudabile et conuenibile infirmantibus.
Maxime cum colonias suas et cui senectute eius primum usque custodire.
Aliis uero contrarie suscipit de ceteris suis stupidum est. nocentia non im
pone infirmantem grauius in. Lenes quod et caules non omnibus semper stup
ueas sunt. sed conuertunt. Aliis aliquando contrarium. unde non absolute de quolibet
cibo est dicendum nocentium est. siue nutrimentum solubile uel stupi
cum aut mentem suo uel inimicum non prius totis rationis inuestigantium sunt.
unde ut non quanto corpore cibum nutriat suscipientium. et complexiones et compo
sitiones eorum. Secundo diuersitates et non ciborum simplicitates quoque uel com
positiones eorum. Tertio si cibus ille laudabilis sit in suscipiente.
Cibus sufficienter inuestigantis facile est inuenire quod quoniam et quam
ue cibus. Alius conueniat. Alius non certificatur oportet. De natura

Omnium humanorum corporum non est simplicitate est humanorum corporum.
diuersitas uel est ex compositione uel ex non et complexione uel ex accidentibus que
aliquando contingunt non parum suorum. Ex compositione dupliciter. In omni est corpore duo
furcula diuiduntur ex fellis ore. unum maius alio. cum uero necesse
et in pluribus ad intestina dirigitur unde et minor colera a felle descendens
in ea peruenit. quod necessitas expetit ut quoque de fecibus ciborum ad
nuam expellatur ab intestinis colera mordicatione intestinorum sua.
ut ad uacandas feces se moueatur. Eorum uero ad os suum uenit. cum et
modice coleram mittit. quibus conuenit in digerendo cibus et que
quod esse humanam uitam conducunt nutriendis. autem in hominibus
tamen diuersificatur ut minus ad intestina uelatur portans cum paruam
coleram. unde accidit eorum deficiat in intestinis et diuertitur in locis illis
fila et ostiis et albis quod digerunt et feces egredi prohibeant uelox
iter et propria eorum discordent. unde et plurimum incurrant passiones coli
cas ex eis. Et sunt uiscosas et habundant in intestinis lubrici

et ascaudes et silia. Cum autem a suo ueniens. nihil sibi colere
mittit conueniente. ut propter hoc non humectet subtilium ciborum et uelocem di
gerendorum priuatur in suo corruptionem. et calida et dure digerendas uelo
citer et perfecte digerendi ea. Cumque est cibus repugnat multis co
leribus et que calidum uinum in obediens efficitur ut calorem illis
accidit in eo complementum. unde et perfecte digeruntur. Lenis uero cibus et sub
tilis propter instabilitatem et uelocitatem non potest repugnare in suo con
trariorum coleram conueniente. et ideo illico mutantur et coleribus illis
assimilatur cumque mutatur. unde quidam eorum complexione colerici et sic flam
ea sit arbitrantur. quod possibile est ut complexio sit flematica.
et quod multa de coleram conueniente in suo comminatione. sit colericus proprie
magis furcellum a felle ad os suum ueniens. Sed possibile
est ut complexio corporis sit colerica et calidissima. et quod in suo adueni
ant colerica sit parua. quod os a felle ueniens strictum est et par
uum. Calorem est igitur complexionis corporis cum conpulsis partis colerice.
sanguinem commixta. quod per totum corporis imbuit diuisa est. non
ueniendo colere in eis. Sanguinis autem est maioris in suo a felle
uenientis. Aliquando uero os largum est et colera paruissima sanguinem
quod uero per totum est diuidit tamen parua unde ad suum occurrere
tur sunt multa. et in complexionis contraria parua tamen sunt coleric et aliquando
colera sanguini commixta sunt multa et os a felle ueniens strictum
est et quod colericum ad stomacum ueniat paruum. unde complexio colerica et calidissi
ma sed stomacus diuersus est. De diuersitate corporis ex natura.

Diuersitas uero corporis secundum naturam uel complexione duplex est. quod
dam est complexionibus calor diuersitas naturalis siue accidentalis. Cum autem
aut complexionibus stomacho naturalis siue accidentalis diuersitas. Sed quibus calor
diuersitas. Siluestris cibus ad stomacum eorum uenientes et calore suo eius ad
suo frigori cum sue leuitatis et permanens ibi natans cum prod
suo inmoli large fluoris decoctionis remotionem. Hec est decoctionis
in suo est carnosus inferior ueniens calori equalis et felli. Cum quod
cibus ille aliquando permanens in suo a superiori loco calefit et [illegible]
propter fumum ad ipsum ab inferiori parte suo ascendere. et uiscosa in
guttur colericum incendens et grauans in ore suo morsum dolorem [illegible]
fetidam et fumosam ructuationem. Cum uero autem hi natura [illegible]
accidunt ueniunt cibus crossus et ad digerendum duri [illegible]
gitur calore descendens grauitate sua ad inferiora [illegible]
decoctionis suo efficiens in eo calore ipsi amorem [illegible]
quod os rumi [illegible] Quod si stomacus aliquibus differt complexionibus [illegible]
in suo corrumpitur duobus modis. aut est ex uiscositate fluxus [illegible]
lubricitatem. et cumque digeruntur descendunt ad intestina quod si humoribus [illegible]
da inueniunt ut uelocem exeant nocere est et non quiescunt ibi. Si autem in
intestinis quidam humores flematicos inueniant inmorantur [illegible]
generatis in inferiori. mutantur. et corrumpuntur et ruguntur [illegible]
rum dolorem et inflationem in intestinis [illegible]
calores commixti et mutant in acredinem propriam [illegible] inflationem.
et rugitum. Acetosam et putridam ructuationem. Quod si prior [illegible]

actioni dicuntur. In medicina est significatio. Et si acredo. Fla p

neque. h autem diversitatis [illegible] diversitas species flatus.

Fla est dividitur. quamquam videtur esse sine sapore [illegible] species

abstinens in soluens venas dividendas toti corpori propter suam [illegible]

ad non sanguinis. unde et aliquando non operatur illud fla in corpus [illegible]

propter necessitatem sibi imminentem cum cor sanguine minorantur [illegible]

[illegible] corpus ut [illegible] facilius

[illegible] et concatenationes facilius et cum commouentur. et abz a

toto corpore [illegible] expellentia expellantur. Est et alia species

flatus que dulcedinis [illegible] significationis [illegible] flatus [illegible]

[illegible] digestione [illegible] dulcedine. Tertia species

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Dulcis ad [illegible] deveniat. [illegible] ad [illegible]

membra corporis dimittit. non in certa fine [illegible] longum tempus

[illegible] que ypostasis dicitur [illegible] unde necesse est non [illegible] cibum

non [illegible] intestino [illegible] cibis et rebus aliis. Sed cibis [illegible]

[illegible] aliquando cibus ab intestino sumitur [illegible] et ad digerendum [illegible]

[illegible] subtilis et digestio [illegible]

[illegible] Remanens [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

De diversitate ciborum ex naturis eorum.

Diversitas ciborum ex naturis eorum duobus modis fit. [illegible]

[illegible]

ni constrictiua et crossitatem. unde et sepe generantur opilationes in uenis epatis et splenis. et mutantur in putredinem et corruptionem fit. Generantur quoque inde diuersa febrium et alia infirmitatis diuersitas. Cibi autem dulces compositi ex pasta et oleo et melle. sine farina et oleo fu... ex iis et quo zuccara et similia hiis. Sed dulcedinem illorum ... sicut sunt mel apum. hec est acumen iuuatiue ad ... cum gruambus ... pituita. unde et flauiam ... et dulces ... humiditatem ... solutiuum. Sepe si uenter uentris purgatur ad expellendas feces ab intestinis ad exteriora lenigatiue ... et in ... aut ad superiores cibos ... ad ... pulsionem ... feculentas ... facit ad solutionem uentris. Si autem fortem uentris ... ad dandos cibos ... et ... ad expellendas feces ... acumine sui ... apertiue ... ad cibum ... adiuuet ... tribus ... uentris. Medici ... et salubritate et sanitatem custodiendam quibusdam uero ... et morborum generationem. De unctuositate ciborum.

Qui autem ciborum sunt unctuosi sicut amigdale et similia ... ut superflua ... sicut oleum. Contra autem cibi ... uirtutis in ... digerendos. Cum ... digerendi ... et ... amigdala sua unctuositate emolliet ... et cibos ... alimentum. Si et cum cibi illi ad uentris ... ne aliquid apparent. De salso sapore.

Cibi autem salsi ... uirtute perueniens ad uenas et ... et ... ut quod ... expellat ... uelocem. unde G. cibaria ... penetranti ad uenas et uelocem ... et ... agens ... ex ... et ... ad ... uelocius ... horribilis sapor ... ipsius ... pinguissimum ... remaneret ... et ... ex dulcedine sua ... uelociter expellit. unde G. ... sitis ... ad materias ... cibis maris.

Si cibi amari ... sicut et salsi ... Si cibi ... per ponticitatem suam ... nocentius. De Cibis Acutis.

Acuta ... sicut ... unde G. quod aliquid cibaria acuta ... sunt ... acutum ... et laxatiua uentris ... cum ... suo non ...

... dissolutiua ... corporibus ... acutos ... et ... ad ... De ace-
...etosi cibi ... sunt ... infrigidatiue ... in ... uel ... cibos ... uentris ... et ... ad ... constrictiue ... et ... cibo ... prima ... laxatiua. De ponticitate cibi. 11

Cibi uero pontici ... sub ... et ... desiccatiui ... uentris ... in ... et ... cibum ... et ... uentris ... ad ... cum ... ad ... Constantinus ... cibum ... ad ... et ... cum ... cibi ... ut ... Galenus ... ad ... ut ... sicut ... ad ... et ... uentris ... mala ... cum oleo et ... uino ... cum ... et ... uentris ... De ... cibis ... ad ... quod ... et ... uentris ... ad dissoluendum ... cibi ... ut succurrerent ... in ... uero ...

suum nocumentum precepit ut nulla aqua prius acciperet acetosa aqua stiptica. Et cum expleisset nimia succedente solutione quievit. huius autem invenientes experimentum rethori illi et quando passus fuerit nocumentum. dixi quod rethori sic erat contingere. scilicet post cibum stipticum comedisset. Cum autem hoc est defectio stomachi in retinendis cibis cum stomacha cum pars permanet contenta facile retinentur. Rethore vero dixisti stomachi meum sic fore defectum. unde et stipticos post cibos non comedo nisi cum stomachus ad vomitum movetur. Si enim post prandium comederet mollia sicut molochina malvam cum ossomagia et oleo et cetera que subsequenter vomitum. Et G. ad vomitum bene consuluit. Res enim que cum mollitiva intrant stomachum et movent. stiptica constringunt et stomachum confortant. unde nos etiam plurimum in isto habundare colera rubea acetosa precepimus comedi et stiptica. stomachus enim confortatur et ab fumositatibus abundantiam illam emittentium. De cibis sine sapore.

Cibi vero sine sapore absolute sicut cucurbita et similes velociter penetrantes venas. sed tamen ad ventris constipationem sunt solones mediocres sunt. cum non acumen habeant non salsuginem unde faciunt solutionem nec stipticitatem ut stiptici faciunt. unde si inveniantur ventris preparati ad penetrandos cibos inveniuntur in illis commovetur. cucurbita cum cibo propter suam facilitatem et liquiditatem et velocitatem sue mobilitatis. Et si fuerit venter ad expellendas feces infirmus preparatus fuerit. subbiberit feces semper cum solutionis. Si autem venter defectus fuerit ut cibi nec penetrare possint nec emitti ad inferiora in natura sua et mutantur in corruptionem generantem ructum. hoc autem est propter que et actio sua cum supplevit fuerint non saporosi nullo alio sapore ubi commixto. Si autem composita fuerint ut sunt sicut glosolocina malve molochie acquirunt virtutem lubricativam et stomachum mollientem. unde hec citius faciliter exeunt quam alia non saporosa propter humiditatem et viscositatem suam maximam. Si post accepta absolute ut sunt aliqua de partibus dextima et arenosa et plucrea. Cum vero cibus est extra velociter quod si genitum digeritur propter melius quam sicut absolute fuerint. Cibi vero habentes non hoc fuerint sunt ut dulce minus. mora. pruna. coquina. piperis sicut sunt dulcia. Et meloness sed tamen alia grani sunt. quod non habent illa cum sit diversitate propter propriam suam collationem. Saporositas enim omnibus illis sicut alius dulcedinis amaritudine et acumine. unde et citius mundificantur illi locum hec autem omnia non saporosa nec commixta in principio ut quicumque dulcedine et insipida inter stiptica et solutiva sunt mediocria. sicut diximus de melonibus sive et cucurbita. Similiter est sunt sine acumine ut si stomachi principium mediatum ad preparandos cibos inveniat cito dissolvantur ut et ad hoc faciendum stomachus adiuvetur. Et si vero fuerit principium sit in feces cruendas ubi sunt eas cito dissolvendas unde sequitur solutio ventris. Et si ad utramque ventris sit defectus in natura sua moratur et in corruptionem mutantur. unde ad solvendum ventrem non acceptum in natura si sit subbibuerit feces liquide. Si enim natura est et feces dure fuerint. acetosa melius videntur competere. Neque secundum acetosa quod salsa et acuta et amara. unde G. acetosa acetosi

cum in subtilianda sit crossitie humoribus actionibus acutorum ventris differunt tamen quia acuta subtiliant et calefaciunt. acetosa subtiliant et infrigidant. Ostendit quod dum acuta cum in crossa sit et sunt acetosa cum subtiliatur sit et dum quam dissolvunt si pars acetositatis omnino nocent. Acetosa autem corpus inter laxativa et stiptica sunt mediocres. sed tamen humores partium neruosarum et ut inflatio plus quam oportet et quod videtur est in saporosa preter dominationem aquositatis humiditatis corporis post hoc nervosa sunt ventositatem et inflationem faciunt. Multa vero longe his sunt diversa propter propriis suas humiditates et mediocritates inter humida et sicca. quia autem cibi ex duobus oppositis sunt compositi ut salsi liquor suo sit contraria velud salsum et dulce mixtis et stiptica liquor acetum et subtilians utpote ut in lentibus caulibus et pinacolis et similibus in quibus cultivatam vel acetosis. quoniam ambarum saporositate in eis est stiptica. et ad digerendum dura sunt vero cibi contra hoc acuta et subtiliativa sunt et ad digerendum velocia. unde hoc sic cum ut sit ventris accipiuntur in similiter sui acumine et subtilitate quam cito exeunt. sed sicut ille obviant illis. et ex sua resistunt duritie. unde in illis qualitas generatur repugnantie que maxime dolorum sunt generative torture in stomachus velut sentiunt sicut quasi ut ubi clausio est fieret. Et si fuerit venter ad deponendum preparatus sit et vim confortativam et subtilis nocumenta descendunt velociter. Siccum quoque defectum in firma enim vero sit venter apparuit et constipatus confortative. sicut et nocumenta velis augmentant dolores et dum constipatione inmoratur. Saporositates in quibus alia dulcia vero constipative et mollior. nam et natura ventris preparati solum in eo venter ad... illam et ita scilicet venter quoniam vero aliter commixtio. Accepit enim quod per aqua aliquando equaliter autem per aquam priorem in alteram collocet ut via sua acumine predicto talium reducatur. Commixtio constipativa non sua contrarie vel utrique. De melle.

Mel autem quod in re utilia bonum sapientium causa est custoditum in illis vero non illi. Sed potest videri ipsum constipativum et mo... generativum. Et quoniam est suscipientium vel contrarium. Omnes cibi non augmentant suam dissimilitudinem et contrariis dissolve sibi nunc ut imo destruit. Mel autem non sua omnium est et siccum calorem quod et siccitatem suscipientis omni et sicca necesse est augmentet ut sua compleat actionem. similiter quod et humiditati sunt et humida com... minuit. Colera autem rubea calida est et sicca. Si cholericus mel accipiat necesse est quod mel faciat in eo quod sua est et fortius est et augmentat. Si quod et cholera calor et siccitatis dominetur mel suscepta urinam pauci generantur in colera et inducentur et quoniam feces desiccant et venter constipatur non inmediate invenit aliquid mordicationem quod mel acumine suo mordens decoquat ea et ita solutionis sit accidit quod ex multis sit infinite. Si vero flegmaticus mel accipiat cum complexioni sue et humiditati dominatur calefacit complexio eius propter non mellis et superfluitas humiditatis desiccatur. Siquoque non hoc ad temperantiam mediocritatis revocatur et etiam sit primitus et custodiendo laudatus maxime si in stomacho humiditatem cohadunatam invenit, quia eam lavat

et tristitia mundificat. et movent ad ciborum feces expellen-
das ad iuvandum virtutem expulsivam ad ventris solutionem. vii. b.
cum quidam de ore suo murmur [illegible] intendit [illegible]
in ore suo [illegible] sibi [illegible] et porros crudos comedere. Et
cum fecisset [illegible] acuminibus suis deponentia mini-
mas feces ad interiora illorum [illegible]. Et per paucos dies [illegible]
vit se usque ad fastidium de cibis acutis sumendis et tunc isto
morsum sentit. Arbitratur autem hec acuitas bene porris. a. b.
cinnamum et similia [illegible] cum [illegible]
sepe [illegible] acuitas succedit. Sed hoc fuit cum in conformitate et
augmentatur ardentem morsum [illegible] ergo est intelligi. Similia sunt
conformia dissimilia non est. De intentionibus ciborum secundum rationem.

Explicito quo intentiones ciborum secundum experimentum investiga-
re. quomodo secundum rationem eligenda sint dicendum consequenter. Non est solum
experimentum intentio nostra [illegible]. Cibaria ergo secundum rationem
secernuntur tribus modis. ex sapore. ex odore. vel ex contrarietate
c. complexionibus vel compositionibus. Complexiones vel compositiones intelli-
go soliditatem. raritatem. levitatem et gravitatem. [illegible] vel
[illegible] ab eis [illegible] subtilium levi-
um [illegible] velociter sive tarde digerentur. De sapore ciba-
rii duobus modis dividitur. aut est sentitur et passivum aut
e. [illegible] sentitur [illegible] in ferens dupliciter dividitur
[illegible] est compositum et [illegible] albugo ovi et similia. aut simplex sicut
f. aqua et [illegible] et si [illegible] compositum [illegible]
tum [illegible] quidem [illegible]
[illegible] quandam mediocritatem habet [illegible]
d. compassione [illegible]
i. b. vel sicut [illegible]
[illegible] sicut [illegible] et desiccativa [illegible] vel illa
i. [illegible] et sicca [illegible]
liquores subtiles sunt [illegible]
h. [illegible] mediocris [illegible] vocatur [illegible]
si liquores [illegible] subtile [illegible] mediocres sunt [illegible]
[illegible] et mollescit mediocres et [illegible] sicut al-
bugo ovi [illegible] secundum [illegible]
orum in qualibet [illegible] vel
[illegible] et [illegible] subtili-
tati [illegible] vel mollitiei [illegible] pinguis.
g. Ultima non passione sentitur [illegible] et [illegible]
[illegible] sentitur opinatur cum sit simplex [illegible] vel [illegible]
sunt composite [illegible] composita simplicia [illegible] in potestate
composita in compositis. [illegible] est actio [illegible] non [illegible] quo [illegible]
[illegible] sunt in potestate [illegible]
[illegible] non recipit [illegible] potestate [illegible]. Sim-
plex autem sapor in potestate [illegible] potest esse in compositis [illegible] est
eo [illegible] sentitur cum recipit [illegible] immutat [illegible]

posita que sibi sunt similia. Unde psillium plus refrigerat et extin-
guit sitim quam aqua et si aqua [illegible] frigior quam psillium quia simplex est
aqua. Loquuntur antiqui philosophi concordantes quod elementa non nutriunt
corpus nostrum nisi assimilantur aliquibus in cum mediocritate naturarum
et sanguinis. Alia est per intentionem suam ad naturam nutrimenti
et assimilantur [illegible] non ex affinitate sua ad sanguinem
assimilantur et nutriunt [illegible]. Sanguis autem quia nobis [illegible]
est et assimilatur et [illegible] mutatur. Et ipso est conformiter et regimine [illegible]
[illegible] ergo quod [illegible] a nutrimentis corporum sunt remota cum sint simplicia.
et non saporata. Unde et omnem recipiunt saporem in eis [illegible] sicut colo-
rem non habentia [illegible] colorem susceptiva et [illegible] quia
[illegible] non habet colorem. Liquor ergo saporem non habet. que et si haberet non
ullum alium reciperet. Sapor est [illegible] in receptione repugnaret
ne super eum alium reciperet non cum [illegible] illum vinceret. Verbi gratia
quibus colera rubra dominatur sentiunt [illegible] saporum amaritudinem
[illegible] fila [illegible] principium omnis [illegible] sapor [illegible]
[illegible] aqua omnem saporem recipit omnemque colorem nullum
tamen dans colorem vel saporem [illegible] cum dominatur sui
[illegible] que dissolvunt [illegible] et reducit ad simplicitatem
[illegible] dulcedinem [illegible] dulcorem et si
dulcedinem [illegible] sapor sicut [illegible] acredi-
nem [illegible] Sic ergo etiam si non
sensum humana cum sensus sit compositus et ipsa simplicia passione sen-
[illegible] duobus modis [illegible] delectatione [illegible] aut
[illegible] quam [illegible] delectatione [illegible] cum [illegible]
[illegible] colatura [illegible]
[illegible] mundificare [illegible]
[illegible] liquie [illegible] post dulcedinem non succedit [illegible]
[illegible] delectantur in dulcoribus
et [illegible] temperie [illegible]
[illegible] ad colorem humane complexionis. Complexio est humana calida
est temperate et humida. Omnia ergo [illegible] delectationem facien-
tia temperate calida et humida sunt. Dulcedo ergo calida et humida est temperate.
[illegible] opinantur cum [illegible] sensus [illegible]
corporis [illegible] corpus contrahentem faciunt aut [illegible]
[illegible] dissolutionem. Adunatio est modum [illegible] liquie ad
[illegible] ut semper [illegible] et dis-
solvere [illegible] sit actio
[illegible] Separative [illegible] cum [illegible]
[illegible] dissolutive [illegible] et [illegible] Sit hec actio duobus modis aut est
[illegible] et calefacere sicut acutum. amaritudo [illegible] aut separat
sine calefactione sicut acetositas. Cibaria ergo diversantur sapores
[illegible] complexionum diversitates et [illegible]
[illegible] caloris frigoris [illegible] passivis [illegible] humiditate et
[illegible] calorem et humiditatem [illegible] ut diversum
[illegible] in eis saporem [illegible] ad hoc [illegible] saporum [illegible] est

duplex, unum humidum et aquosum, aliud terrestre et siccum ad-
huc. Quorum fructus humidi et aquosi inveniuntur sicut cucume-
res et melones et alia, aut terrestres et sicci sicut glandes et mala
granata et mala persica et alia. Cum autem ambiguorum fiat et de sic-
citate et humiditate aquosa in substantia actionis in se recipiat et calor
illas intus in eis exsequitur, calore non agit exterius dilatando
et augmentando, et etiam mollificando humores contingentes
et dulcificat naturam illa dicuntur [illegible]
[illegible] et cum et [illegible] caloris et [illegible] corporis in calefaciente et quasi
haberet subtilium humiditatum [illegible] et efficere [illegible]
sitatem. [illegible] sicut quidam sapor est a po-
tentia naturalis in dulcedinem sive mediationem alicuius saporis,
sicut dactili et alia, [illegible] est mutatio a ponticitate in dulcedinem
sine mediatione. Quaedam [illegible] sicut uve et [illegible] ponticitate
sua mutantur in dulcedinem sive stipticitate vel acetositate
mediante. [illegible] sine mediatione duobus modis fiunt.
[illegible] in dulcedinem et [illegible] per permanentiam sicut
castanee et alia [illegible] cum sapore sicut prima in
[illegible] et alia. [illegible] cum [illegible]
[illegible] sicut et sicca [illegible] non [illegible] impregna-
[illegible] calore et humiditate [illegible] mutantur, ex actione
caloris solis [illegible] ex humiditate [illegible] et [illegible]
[illegible] ex actione caloris et [illegible] humiditatis. [illegible]
[illegible] ex actione caloris [illegible] vel humiditatis [illegible]
[illegible] possibile [illegible] de ponti-
tate [illegible] saporum [illegible] humiditate cum [illegible].
[illegible] calor [illegible] est [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible]
et [illegible] mediocriter sicut [illegible] debilitatem in
calore [illegible] cum [illegible] et sola humiditate et [illegible] in
[illegible] calore [illegible] non in calore
[illegible] calor [illegible] humiditas [illegible]
in humiditate est intelligi. Cum est in [illegible] nascentibus [illegible] in
[illegible] humiditatem sicut in cucumeribus, melonibus et [illegible]
non [illegible] sicut in castaneis et glandibus in aliis [illegible]
[illegible] humiditas [illegible]
[illegible] non [illegible] solus calor dicitur, vel mediocriter [illegible]
[illegible] quorum fiat [illegible]
[illegible]. Cum [illegible] a sua ponticitate mutantur per solem
calorem [illegible] sicut per [illegible] humi-
ditas et illa humiditas mutatur in saporositatem per actionem
caloris sicut [illegible] in castaneis. Cum autem sua ponticitas mu-
tatur per [illegible] humidi [illegible] sapores [illegible]
ponticus [illegible] ponticus et stipticus. [illegible]
[illegible] nascentia [illegible] dividuntur
[illegible] est grossus et [illegible] subtilis [illegible] et

aquosum aut [illegible] medius [illegible] et sub-
tilis. [illegible] humiditas est [illegible] et [illegible] et dulce
sive [illegible] et sua ponticitas sicut gallia et [illegible] et alia. [illegible]
humiditas est viscosa [illegible] et [illegible] mediocris [illegible]
sua [illegible] emollitur et ponticitas minoratur et [illegible]
efficitur. Si autem humiditas sit subtilis [illegible] actio caloris et con-
[illegible] in acetositatem fit mutabilis. Hoc cum [illegible] fit duobus modis
[illegible] est cum subtilitate [illegible] [illegible] fit [illegible]
[illegible] et fit vel pontica vel stiptica sicut [illegible] mala et alia
[illegible] acetositate [illegible] cum subtilitate caloris [illegible]
ponticitatis [illegible] vel viscosa et [illegible] actio [illegible] saporositas
est et [illegible] mollitiva sicut [illegible] pruna et alia. [illegible]
acetositas est subtilior et [illegible] penetrabilior humore eius
[illegible] subtilissimi et [illegible] penetrati-
[illegible] actio sua [illegible] est [illegible]. Stipticitas non [illegible],
cum humore sunt [illegible] viscosi [illegible] et [illegible]
non [illegible] penetrativa [illegible] sicut [illegible]
[illegible] acetosa subtilior est et penetrabilior stiptica
[illegible] humorum [illegible] subtilissimum [illegible] et [illegible]
subtiliora [illegible] et ponticus penetrabilior humor est [illegible]
[illegible] et subtiles mediocriter [illegible] ponticum [illegible]
[illegible] actiones [illegible] penetrantes [illegible] corpus [illegible] r.
ponticus mutatur per [illegible] caloris et humiditatis [illegible]
saporis [illegible] dulcis [illegible]
[illegible] calore [illegible] debilitas seu
mediocritas [illegible] humores [illegible] seu su-
[illegible] et [illegible] et subtile mediocriter.
[illegible] calor est mediocris et tepidus et humiditas [illegible] non actio
[illegible] in fructibus et [illegible] actio digerit [illegible]
mutatur in dulcedinem [illegible] duobus modis mutantur [illegible]
[illegible] saporem [illegible] non mediante. [illegible] humo-
res viscosi sunt et [illegible] coagulantur et sine mediatione
in dulcedinem mutantur sicut [illegible] fructibus.
Si autem humores sunt subtiles et liquidissimi, actiones corporis [illegible]
[illegible] et [illegible] acetositatem mutantur. [illegible]
[illegible] sicut [illegible] in [illegible] prunis
[illegible] et [illegible] et [illegible] multa [illegible] viscosio-
res [illegible] et [illegible]. Possunt autem intelligi [illegible] Ro.
[illegible]. Si est [illegible] accipiantur et sole [illegible] si fuerit
subtilissimi [illegible] et [illegible] crossitiae [illegible]
[illegible] et [illegible] et [illegible] acetositatem mu-
tantur. Si autem [illegible] et viscosi velociter coagulantur et dulcorantur.
Si autem calor [illegible] et [illegible] in fine [illegible] Ro.
[illegible] humores subtiliores [illegible] mutantur in [illegible]
[illegible] sicut amigdalle, nuces et alia. Si autem humores pau-
ci [illegible] et [illegible] mediocres calor [illegible]

quantitate fuit mutatum vel in salsedinem vel dulcem vel salsa-
mentum calidum et siccum in secundo gradu est. Si autem calor excellentior et uincit
cum gradu remanente et humores pro terrestri et uiscosi exusserit [illegible]
modo vel in amaritudinem. Unde omnia amara calida et sicca in iii
gradu sunt [illegible]. Si calor ad amarum gradum remanente [illegible]
humores subtiliores [illegible] et vel [illegible] calorum
igneum et fit sapor acutus. Propter omnia acuta calida et sicca sunt in
iiii gradu [illegible] quod est intelligendum in salsa et amara [illegible]
[illegible] sunt calidiora. Acuta autem calidiora et sicciora [illegible]
saporibus. [illegible] intelligitur ubi ex actionibus [illegible]
passionibus [illegible] que [illegible] inveniuntur in
[illegible] et [illegible] ii et [illegible].
Manifestum autem [illegible] [illegible] et cum [illegible] salsa et am-
ara et acuta non [illegible]. [illegible] est et [illegible] non [illegible]
cum nimia [illegible] non. [illegible] ad ipsis sua
ab eis fuga [illegible] separatur. Acuta autem fortiora [illegible]
[illegible] calor [illegible] igneo est [illegible]. Salsa [illegible] non [illegible]
[illegible] et non [illegible] ea. Amara autem [illegible]
[illegible] et acutis [illegible] et acutum [illegible] medicina.
[illegible] plus fugere ea quam salsa et minus quam acuta [illegible]
omnibus in [illegible] sicut acuitas ignis [illegible]
est cum igne [illegible] et igne [illegible] ut calor [illegible]
[illegible] et dulcedo [illegible]
et salsitudo [illegible]. Si autem ignis [illegible] augmentetur et ad
ultimum accedat [illegible] et in
amaritudinem mutatur. Si [illegible] ad [illegible] augm-
entetur [illegible] ignis [illegible]
acutum efficitur. [illegible] sapor est autem am-
arus [illegible] sive [illegible] est calor [illegible]
[illegible] potentis autem [illegible] sive [illegible] complexionis
[illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] medie [illegible] complexionis [illegible] subtilioris
[illegible] vel [illegible] seu acute vel [illegible]
[illegible] vel dulcis [illegible] seu [illegible] amare [illegible]
subtile et [illegible] mediocre [illegible] vel [illegible] seu
[illegible] vel [illegible] saporis [illegible]
[illegible] mediocres [illegible] cum [illegible]
[illegible]. Nonus [illegible] saporum [illegible] dulcedo [illegible]
[illegible] cum [illegible] opposita. Secunda [illegible]
[illegible] cum [illegible] opposita. Tertia [illegible] saporis [illegible]
[illegible] cum mediocri [illegible] opposita. Quarta [illegible]
[illegible] cum [illegible] opposita. [illegible]
[illegible] complexione [illegible] opposita in [illegible]. Sex-
ta [illegible] complexione [illegible] opposita. Septima
[illegible] complexione cum [illegible] opposita. Octava
a [illegible] complexione cum mediocri [illegible] opposita.

Nona est amaritudo ex complexione calida cum [illegible]
opposita. [illegible] vel [illegible] vel [illegible] et [illegible]
[illegible] subtilis seu [illegible] ad [illegible] complexionis
intelligitur. [illegible] saporum [illegible] [illegible]
[illegible] saporum [illegible] saporum [illegible]
[illegible] humane complexionis [illegible]
[illegible] cum non [illegible] vel [illegible] vel [illegible]
[illegible] aqua [illegible] sit sapor
non [illegible] quamvis sentiatur [illegible]
[illegible] humane complexionis [illegible]
[illegible] in primo gradu ponuntur. [illegible] plus [illegible]
calida in ii gradu [illegible]. [illegible] modum [illegible]
[illegible] in iiii [illegible] gradu attribuunt.
[illegible] adhuc [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] genus est [illegible]
[illegible] humane et [illegible] [illegible]
[illegible] saporum non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
non [illegible] differentias [illegible]
[illegible] gradum [illegible]
[illegible] medium [illegible] saporum [illegible] complexioni [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] non saporum [illegible]
[illegible] [illegible] sapor [illegible]
[illegible] in primo gradu [illegible]
[illegible] humane complexionis [illegible]
[illegible] [illegible] potentialis et
[illegible] [illegible] dulc-
[illegible] acetosa [illegible]
[illegible] acuta [illegible]
[illegible] et dulcedo [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] corporis humani [illegible] humores [illegible]
[illegible] et [illegible] calore [illegible]
[illegible] et pinguedo est [illegible]
[illegible] ignis [illegible]
acuti [illegible] calore.
Salsa [illegible] et amara et acuta [illegible] et [illegible]
[illegible] differunt [illegible] humores [illegible] et [illegible]
Salsa [illegible] grossos et subtiles [illegible] mediocres [illegible]
[illegible] amara [illegible] [illegible]
non [illegible] calida et acuta [illegible] potentia
[illegible] et [illegible] differunt [illegible]
humores [illegible]
[illegible] et [illegible] subtilis
[illegible] duobus [illegible] aquosi [illegible] et

poma citrina. Sunt etiam viscosi sapores et acetosi sicut [illegible]
et siliqua. Sine sapore vero et si sint fiunt sicut acetosi et stiptici.
Differunt tamen quia acetosi et stiptici semper sunt [illegible] significa-
tivi. Sine sapore aliquando sunt [illegible] significationum, quia sapo-
res sunt. Saporum aliquis invenitur. Aqua vero fit cum humida est. Omnes ergo
fiunt cum humido aut sine sapore aut inter sine sapore et dulced-
inem mediocre. Simpliciter vero sapores viii sunt, nec hunc
numerum excederet, nisi ista sub sisteret, id est dulcedo, pinguedo(?),
salsedo, amaritudo, acuitas, acetositas, stipticitas,
ponticitas. Quidam tamen ponticitatem exceperunt, dicentes eam se invi-
cem de stipticitate genere. Hic excepit et inde sua sint sa-
pores posuerunt, dividentes ponticitatem et stipticitatem nisi ad se
invicem differre in fortitudine et debilitate. Si autem necesse sit
igitur ponticitatem saporum numerari et si de speciebus sit stipti-
citatis, necesse est quod acceptabilis [illegible] sapore et si de speciebus sit
dulcedinis inter sapores hoc ex opinione [illegible] palam ergo sit communi
quod dulcedo mediocritatem [illegible] significat inter humiditatem et
calorem. Unde et antiqui aque tepide assimilaverunt, que complexioni hu-
mani corporis assimilatur. Saporum solus nutrimentum tenet, [illegible]
[illegible] dissoluit et [illegible] dulcis vero [illegible]
[illegible] mollificat cum humiditate [illegible] cum [illegible]
[illegible] sua subtilitate [illegible] abortivi ab [illegible]
non sibi repugnat. [illegible] saporum [illegible]
[illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible]. G.
[illegible] dulcedini [illegible] maiorem vel minorem
[illegible] [illegible] eligere. Non [illegible]
[illegible] dulcedinis [illegible] [illegible]
[illegible] aliter est assimilativa [illegible] [illegible]
in dulcedine [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sapores sicut [illegible] salsa, amara, acuta ac
acetosa, stiptica et [illegible]. Unde nutritiva dulcedini videtur esse
[illegible] quedam plus [illegible] et [illegible] dulcedini [illegible] vel
elongatur. Sed [illegible] intelligimus de omnibus dulcedini obviantibus,
quia nulli [illegible] nutrimenti nisi cum quibus et dulcia componantur. Unde G.
Omne namque amarum, salsum, acutum, stipticum parvissimum dat
corporibus nutrimentum. Sine sapore [illegible] [illegible]
quia saporem acceptabilem [illegible] [illegible] nutrimenti sapor est dul-
cedo [illegible] [illegible] [illegible] habet [illegible] stabilis
[illegible] et tandem [illegible] dissolvitur. Forsan arbitratur aliquis G. cum di-
xerit quod cibaria acuta sicut salsa vel amara [illegible] corporibus
dat nutrimentum. Non est intelligere simpliciter sed potius composita, id est [illegible]
apparet dulcedo [illegible] tamen latitat [illegible] dat nutrimentum [illegible]
[illegible] sua dulcedinis ibi occultatis [illegible] [illegible] nutrimenti que
cumque non sint dulcedinem habentia. Nutrimentum autem [illegible]
[illegible] [illegible] sicut simplicia. Unde ergo sapores dulcedini omnes
[illegible] nulli nutrimenti sunt propter [illegible] suam et [illegible]

[illegible] [illegible]. Item machinati sunt antiqui saporibus
ad se invicem componendis eorum horribilitatem auferre et saporem
prestare. Unde G. Non [illegible] si duo sapores inter se contra-
rii cum adinvicem miscerentur boni sapores [illegible]. Item non est
impossibile cibum quendam in se non saporum [illegible] vel cibo [illegible]
non ad ea [illegible] saporem bonum. G. [illegible] ab homine
[illegible] est non saporum quantum oblomogaro(?) et pipere et aqua
[illegible] [illegible] cibaria bonum saporem et [illegible]
bonum tamen cum cibum efficitur. [illegible] et alia [illegible] ad [illegible]
[illegible] sensualiter esse. Aqua est [illegible] et [illegible] et
aqua [illegible] singularia sicut horribilissima et [illegible]
[illegible] tamen [illegible] [illegible] sensui amicum et delectabi-
lem facitur. Reprehendum a sophistis nobis obicientibus
[illegible] quoniam G. dixit omnem cibum [illegible] dulcedinis [illegible]
[illegible] esse nutrimentum, cum dicat alibi quod cibaria et [illegible]
[illegible] et dulcore carentes sunt oblomogaro pipere et a-
ceto et [illegible] cibi fiunt apti et delectabiles, quibus
respondemus: G. cum dixit cibaria dulcedini obviantia non esse n[utri]-
tiva [illegible] pluribus que [illegible] [illegible] [illegible] sapori [illegible] est
necesse omnem cibum boni saporis nutribilem esse. [illegible] est ille cibus
nutribilis quem [illegible] [illegible] et sensus [illegible] [illegible].
Sapor autem [illegible] est [illegible] sensualis sensu gustus et [illegible]
abhorreo vel delectetur. Ideo [illegible] non ab oblomogaro
acceptum [illegible] sed quendam habere [illegible]
[illegible] dulcedinis [illegible] [illegible] dulcore [illegible]
[illegible] non apparet per nimia sui [illegible]. Constat ergo [illegible]
dulcedinem [illegible] saporibus delectabilem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] sensui accommodatur [illegible]
sapore [illegible] non accommodatur. Accomodatur [illegible] [illegible]
est gustui [illegible] et repugnat [illegible] [illegible]
calidissime [illegible] [illegible] non sunt acuti, amari, calidi [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] corrumperet [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] frigidissime [illegible] est [illegible]
autem est [illegible] [illegible] nocitiva [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sunt et [illegible] mollificationibus [illegible]
[illegible] et nocitivam [illegible] ab eo removentibus [illegible]
bus aque tepide [illegible] assimilatur. [illegible] dulcis et [illegible]
nervosus.

De divisione dulcedinis.

Dulcedo est [illegible] [illegible] dividitur. Alia est dulcedo et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] dulcedo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
melle et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

et punctiuas dulcedinis. sicut in malis granatis. Quoniam vini calidi et magis est humida dulcedine pura aut acumini coniuncta cum humore calido et subtilitate et ex multitudine ignea sicci tatis sue unitiva. Unde et dulcedo sine acumine est preserva. sicut in melle apud nos. quia dulcedo est callidior et certius unius humida.

a. Dulcedo pura acumine et unctuositate expedita mediocritate et temperamentum egent. Et si humane complexioni est assimilanda humidi anima est complexio humane temperate est calida et humida in ii. gradu. Et sic pura dulcedo. unde et nutrit quamvis non sit sibi assecuta et plus quam digerere possit recipiendo. Ideo aliquando quam dulcia superflua sunt subtilles venas et eumentia quam magnus diminuere venit a gibo procedentibus epatis quod omnium vocatur ab anothomicis. Et sub al tera vena epatis concava que vocatur porta vel eorum vigorem extre ma in eius subtilibus efficiens constipationis generatur. maxime si in venis earum inveniuntur duritiem. Et dulcedo ad humidi viscosita tis sicut in dactilis et melle et passulis invenitur.

b. Dulcedo est visc osa epatis et spleni maxime est nocitiva. duplici ex causa. una quia opilationi durior est et callidior. Alia quia cum prima est via vena unde augmentata inflationem et rugitum est calidum et in compositione febris est co moriva facile et ideo intumorosam colicam conducit et in putre dinem et opilationem. unde cum epar et splen hec efficientur. permi nio et nocumentum maxime fuit per cibi et potus dulcedinem ma xime si in hiis multis duritiem et efficacem ejus et venarum eorum ossi cum sit. Testatur quod in melle apud videmus quod subtilitatem et ac umine sui nocumentum est epatis et splenis et epatis non cum dulcedinem suam maturat. et subtiliantibus rebus sicut aceto et similibus. unde in gruinel efficaci epatis et venarum spl enis valde nocivum est. Sed gruinel quam non tam hec oir ibilitatem capit vel quamvis ext non in cetera. Item in quo nocet si utitur non cum ipso. ideo in via maxima siccitas in humoribus su bulliens et mundificandis aptus vero est. maxime si ex sequaci ideo fuit. Quoniam opilationibus splenis utile est sequaci orientis quia splen plus patitur per dulcedinem quam epar duabus ex causis. una quia splenis vene strictiores sunt et accidens sue intus ideo sunt debiliores quam in epate. Cum hoc accidens sit in epate hec tamen et non procedet. In splene non ac invate cum sunt strictiores sit ine et hoc accidens ubi defectus sine dulcedo per se nocent necesse est prodit quia splen cum in eius est cognitus fecerit sit maior nocivum in efficac opilationis. Constat quod ea est recipiens gruinel sequaci est grossis humoribus in eo cohabundantis utilissimum est non curatum sequaci acetus. Ita gruinel in ix. quod experimentis testatur quod spe sequaci fuerit. Specialiter ex quibus fuerint sanati et dolor ibus sanati. Inveniuntur sanatorum aceto et sui gruinelli. precede tamen esse sanos volentes misceri tempore opus in experimento. et inveni enim dietam et similibus. Dulcedo scilicet in saporitate amigdali et suis humoribus minus duritie subtilitas sit minoris calida

tatis et est minor calidus humidi quam in dulcedine pura unde et dulcedo est minorata et aque saporis propinqua. Confirmatur hoc quod omnis humor in lactis aumigenis aqua minoratur sua dulcedine. Sic in fructu arboris breviter in me esse in medio minor et dul cedine quam procedere et a cum remotior. quia hunc ex accidentibus propter pervenientem ad fructus propinquitate vie quam digerent et coag olent. procedere arboris humores a cum sibi vicine non per tingunt ad fructus non cum longitudine vie digerunt et cohagolentur et in dulcedinem deducuntur. Et dulcedo quam aqua minor est quam puritas opilationi qua generatur facilis dissolvitur quam que fit ex pura. Si autem aliqua re immutatur est subtiliata sic et viscosa sicut in amigdali cum in lacte et soliditate quam similiter assimilatur per efficacem viscositatis et dulcedinis.

c. Dulcedo cum acumine coniuncta cum eius humoris sit pullulum et acuti quam pura. est calorem maioris et hu miditatis minoris. unde calida est et sicca in ii. gradu. Sicut in mu cicia est medicocritas et est minus mundificandi et lavandi et subtili andi. Et sic calidi humores intensiores est. Cum eius sicut est de humores et putridos ex siccitate autem sua quia acumini est propinqua purgat intestina et movet ad cibi feces expellendas. unde et in hiis febris est premior corrumpendis quam cibus prevalendis. Opilationis autem minor est facere quam puras dulcedinis. De dulcedine cum unctuositate.

Dulcedo unctuosa calida et mollificativa in i. gradu. Sicut et cum in venis dulcedinis superare mundificationis et mol lificationis humores cum sua multitudine grossis. unde et sensus gravatum et per fortitudinem fortis autem ad digerendum et eius dissolvendum sicut nullime est unctuositatis sue et viscositatis et huius efficacie hu more. unde maxime opilationis potus et facie clauduntur inferioribus. ... et generationis. et plus ... De unctuositate per se.

Unctuositas quam prima nutritiva est corporis quia pinguis generatur sim ... montesque ibi et ere ... pinguis quam generatur unctuositatem ... in pinguis ... dum per se. Sed dulcedo unctuositate ... ... duobus ex causis. una cum sue unctuositatis et ... in natura et digerere ... ad venas ... et ... et sic ... ab huius appetitu. ... Dulcedo cum ... sibi de eius ... unde venas et ... plus in quam dulcedinis ... ad alia ... De amaritudine.

Amaritudo autem calore sui in iii. gradu dominatur ... in ... unde in suis humoribus ... et efficaces ... potentiam quam ... sui caloris ... siccativa est grossi humoris qui in epate est et in venis. unde et ama

[illegible] diuretica est. Instrumentum provocat extra ora corporis [illegible] a sorbite et morphea et prius corpus est in [illegible] quia a sapore et dulcedine remota est. Appetitum excitat duplici ex causa: una est quia sua tertia est vena [illegible] aperit ora et subtiliat cibos, plenum desiccat. Secunda quia est stiptica et subtiliat ciborum ad [illegible] evacuat [illegible] in brevi ut cibos nimium [illegible]. Sed appetitum [illegible] ad [illegible] provocat.

De acuto sapore.

Acutus sapor calidus est in iiii. gradu, quia sua in actione ignea. Unde est [illegible] et subtiliat magis ceteris saporibus. Est ergo solubilis et excitativus appetitus, quia cum [illegible] et subtilitate sua ora venarum [illegible] et humiditates eorum desiccat. Sed ad corpus [illegible] nocivum est et in [illegible] plus [illegible] quam cibus [illegible].

De salso sapore.

Salsus sapor calorem et siccitatem suam [illegible] in ii. gradu fine, quia [illegible] humores [illegible] et subtiles [illegible] [illegible]. Unde [illegible] lavantur et ad [illegible] mundificantur et humiditatem in [illegible] dissolvitur et desiccatur. Molles ergo carnes [illegible].

De acetoso sapore.

Acetosus frigidus et siccus est in ii. gradu [illegible], quia humores [illegible] subtiles [illegible] et penetrabiles [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible]. Unde [illegible] [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Unde [illegible] appetitum [illegible] [illegible] [illegible] humores [illegible] et sapore [illegible] appetitum [illegible] [illegible] appetitus [illegible] humoribus [illegible] [illegible] et sua subtilitate dissolvit cibos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] superfluis [illegible] humoribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

De insipido sapore.

Sine sapore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad digestionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] saporosiores [illegible] [illegible] [illegible] subtilitate vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mollitie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad digestionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] propter soliditatem et duritiem [illegible] propter mollitiem et subtilitatem [illegible] [illegible] propter utrumque mediocre est. [illegible] [illegible] sapore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] artificialiter

110

sic [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mollitie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et molle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] durum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad expellendum. Si autem mediocre [illegible] [illegible] mediocre [illegible].

De pontico sapore.

Ponticus [illegible] [illegible] humores [illegible] acuta, acetosa, pontica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad plenum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cibos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] acetosa [illegible] [illegible].

De stiptico sapore.

Stipticus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtiles [illegible] [illegible] mediocres. Unde et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

De admixto sapore et eorum digestione.

Ille [illegible] acuta et acetosa [illegible] [illegible] [illegible] gustu [illegible] hoc modo.

et non est calida acetositas et acuitas assimilantur etiam eo quod odo-
[illegible] acetosa et acuta [illegible]
[illegible] acetositas et acuitas [illegible]
[illegible] sensu [illegible] non attinet
[illegible] Odor est sensibile [illegible] sic uide-
mus [illegible] colorum et figurarum [illegible] nomi-
na [illegible] Odorum [illegible] odoratus [illegible]
[illegible] non habent sicut [illegible]
[illegible] et in officialibus [illegible]
[illegible] colores et formas [illegible] et sensibilia [illegible]
[illegible] [illegible] Colores
[illegible] colores et formas non sentit [illegible]
[illegible] colores et figuras [illegible] accipit.
[illegible] et [illegible] sensibilibus [illegible]
[illegible] [illegible] ut uidetur [illegible]
[illegible] Inde et lingua et naris [illegible]
[illegible] sentit [illegible] sentit et [illegible]
[illegible] frigiditatem [illegible] nervorum
suorum sensibilium [illegible]
[illegible] non [illegible] sensu sentit [illegible]
[illegible] unde [illegible] que
[illegible] [illegible] significatum [illegible]
facile [illegible] odoratus et [illegible]
[illegible] lingua est [illegible] a cerebro [illegible]
sensus [illegible] quibus lingua [illegible] discernendis [illegible]
[illegible] non [illegible] intelligentiis
sibi [illegible] et lingua. Odoratus [illegible] a cerebro
[illegible] sibi ueniat per que certificare [illegible]
[illegible] non [illegible]
[illegible] non potest certificare [illegible]
[illegible] non apposuit nomina. Sensus est ex debilitate [illegible]
potuit [illegible] deferre [illegible] nomina [illegible]
Similiter [illegible] nominauit ea ponens eis saporum nomina [illegible]
[illegible] Medicina [illegible]
[illegible] [illegible] odorem
[illegible] et [illegible] non [illegible]
discernere odores. Sic uisus opposita colores. [illegible]
[illegible] simplex est [illegible] sensus [illegible]
[illegible] cerebri habens longe ab instrumento suo remotus. Certi-
ficatum [illegible] quod si qualibet subtili [illegible] odoris [illegible]
[illegible] apposuimus [illegible] discernere [illegible]
[illegible] aer [illegible] odorem cerebro deferunt cum flatu. Unde sensum
odoratus [illegible] sibi [illegible] non [illegible] sibi
[illegible] aer qualibet [illegible] fumo se [illegible]
[illegible] ad cerebrum cum flatu deferunt [illegible]
[illegible] cum spiritu [illegible] et si [illegible]

substantie sit simplex bonusque odorem habeat quiescit et sta-
bilitatem et ab eodem spiritu suscipit. Si autem odor sit horribilis ue-
lut [illegible] in patiente eum suscipit. Sic ignis uiolentia [illegible]
[illegible] Si duos [illegible]
[illegible] accepimus [illegible] calorem tamen et [illegible]
[illegible] ignis [illegible] duobus digitis remotis
[illegible] ignis [illegible] ad [illegible]
et [illegible] calorem et [illegible]
[illegible] non ad eundem [illegible]
[illegible] [illegible] accepimus. Sic ab [illegible]
[illegible] [illegible] intelligere odoratum [illegible] et
[illegible] bonum odorem accipere [illegible] non [illegible]
[illegible] unde et de [illegible]
odoratus [illegible] simplex [illegible]
[illegible] et [illegible] Bonus [illegible] multus
[illegible] duplici ex causa [illegible] bonum
odoris [illegible] calores [illegible] [illegible]
et [illegible] et [illegible]
[illegible] flatu aeris ad spiritum [illegible] De [illegible]
[illegible] odore non [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] cum [illegible]
spiritu [illegible] et [illegible]
[illegible] cerebri [illegible] non [illegible] ad [illegible]
[illegible] non [illegible] cum [illegible]
Sic non [illegible] et corporalem
[illegible] et spiritualitatem [illegible] lingua
[illegible] [illegible]
[illegible] sensibilis [illegible] cerebri [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] Sensus [illegible] lingue et [illegible] recipiat [illegible]
[illegible] [illegible] quam
ad spiritum [illegible] ab eo [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] gustum cum odoratu [illegible]
[illegible] et spiritu [illegible] subtilissimus
[illegible] lingua [illegible]
[illegible] non consensum [illegible]
[illegible] quiescentibus [illegible]
[illegible] quiescentibus [illegible]
[illegible] mouet et [illegible]
[illegible] gustum tamen [illegible] lingua [illegible]
[illegible] non quiescentia [illegible] ad odoratum [illegible]
[illegible] et quiescentia [illegible]
[illegible]
[illegible] difficilia non cum gustus [illegible]
Item in libro de anima. Odoratus medio non sensibus assimilatur [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
De [illegible] in li° [illegible]

cum eam cum delectatione et horribilitate. et ex mediocri [illegible] ante corpus sicut inter albedinem et nigredinem. et ex medio [illegible] ante. Gustus sicut dulcedinem et amaram [illegible] medium. Odoratus non [illegible] quod non subtile [illegible] delectabilem odorem et fetentem non [illegible] medium. unde non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] discerne [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bonum [illegible] odorem [illegible] [illegible] [illegible] palpebris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spiritum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] palpebris [illegible] odoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odoris [illegible] spiritum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] palpebris [illegible] oculos [illegible] [illegible] [illegible] oculos [illegible] et palpebras [illegible] [illegible] humidis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] semper [illegible] oculos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] colores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et nigredinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oculorum [illegible] [illegible] sui defectione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] palpebras non humidis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum palpebris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum dividitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odoratum [illegible] fumorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] investigemus.

ꝯ. de fumosa

Fumi generaliter tribus modis dividuntur [illegible] est de fumo. [illegible] odores [illegible] modo [illegible] velociter moventur fortes odores et acutos [illegible]. [illegible] [illegible] hos duos est medius [illegible] [illegible] [illegible] odorem et acutem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quiete [illegible] odoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] dissolvendum et tarde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] frigidi [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] defectiones et nullius [illegible] passiones [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] non ab eo dissolvuntur quia [illegible] [illegible] [illegible] velociter se movent fortis odoris et acutis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtilissimam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] velocissimam et [illegible]. [illegible] est fumus velox in motu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in dissolutione et sublimatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] fumus in duo dividitur. [illegible] est fumus [illegible] [illegible] et acutis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] malorum [illegible] [illegible] et corruptorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] repugnat. Et procedit odoris horribilitas [illegible] [illegible] corruptionis [illegible] [illegible] [illegible] calore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] putrefactionem [illegible] [illegible] [illegible] calore [illegible] [illegible] [illegible] fetens odor. Calore [illegible] [illegible] [illegible] ebullitione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corrupta [illegible] et pessima putredine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fumorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calore. cum [illegible] calore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] putredinis [illegible] [illegible] [illegible]. Si [illegible] [illegible] [illegible] humiditate [illegible] non odorem reddit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pessima. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pessima [illegible] [illegible] [illegible] nocivum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et calor ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odoris [illegible] [illegible] calore non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meliores in odore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] fumus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in ea calores [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] aromatice odor [illegible] et delectabi[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] aromatice odore [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et subtilissima [illegible] [illegible] horribilem odorem et delectabilem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tactu [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et delectatur de horribili [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illa aromatica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] odore aromatico [illegible] spiritum [illegible] [illegible] duabus ex causis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad spiritum [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen est aromaticissima. Tertia species est inter has duas est media [illegible] motu [illegible] [illegible] et [illegible] odoris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtile et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et superfluos [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] corruptionem et defectionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est calida. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Si [illegible] [illegible] [illegible] et superfluitate [illegible] odore aromatico [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

dit illis. Est tamen duobus modis. aliud enim fetidum est et prope accedit
in aere sicut viola, sandali et lilia. aliud remotum sicut cinnamomum
illa et lilia. Respondendum tamen a sophistis obicientibus nobis.
Quare horum species aromatice sunt horribiles non calide cum
tamen mediocriter subtile et calidum mediocres sint utique. Respondemus hor-
ribilitatem odoris esse [illegible] et ex calore non illi sed illa
res rerum non mundificatas et provocant aliud humiditate putrefacta
disturbante. quare qualecumque fiat calorem sugere quia fetet non per
se. Nec ebullitio et motio in tendit cum numquam inveniatur nisi
ubi quies est et nullus motus. Unumquodque calidum ergo [illegible] duobus modis di-
viditur generaliter. aliud est nullius motus nisi ex se odoris aliud et suge
subtilem tertiam esse atque grossam et in aere dissolvendum duum
unum a se nec calorem nec frigorem monstrat se habere. aliud aliud in-
odoris et ad in aere agere quia si non fortitudo fecerit temperamentum suge
sue actionis. Si autem fortitudo caloris sui intrare denotare et forti-
tudinem. Quia si odor sit temperatus sue subtilitatis temperantia monstratur. Si
autem horribilis fetidus est sive generalis. Si fetidus defectus caloris nisi
et [illegible] caloris significat non illius. Si generalis ebullitionem et putrefactionem
humiditatis nisi denotat. Obicitur tamen sophiste. Quoniam igitur in
combustis rebus calor existentes sepe dominatur. cum omnes res cal-
ore in illis habent subtiles et subtilia accidentalibus sunt antiquiora.
Ex necessitate omnis fetida subtilia calorem subtilem habet quam aromatica
fiant. Unde [illegible] in calore per humile ille quam remoto
extraneus sublevatur calor. quod successive sibi fetor sit in
animalibus videtur. quare exemplo [illegible] temperata et calore ille frater
habent eorum substantia bona est et non fetida. Calore autem illi amisso
corruptio succedit atque fetor. Respondemus hic. diximus in medio esse
temperatum duobus modis intelligi. aliud est nec et inter duo extrema
mediocre. quia in neutrum partem extremorum se intra. aliud privatum ...
huic ille sicut videmus vel qualibet temperantia sua habet et si fi-
lii non sit temperate. Unde [illegible] piper [illegible] pueri et lilia et si illa
sit in temperata pro calore sui fortitudinem et siccitatem tamen est
temperata quia adeo est convenientia sua ut restaurent partes. Similiter
calor fetentium et si illi [illegible] extremum in se tamen temperata sunt
et non substantialiter differunt. Signa hec usque ostensa de odoribus quia
libere sufficere possunt unde nisi non medius nota sit diximus po-
nere prius. Item sophiste de coloribus. Quare [illegible] colo-
res non ostenderunt in rerum cum sensus visualis sit subtilior et pene-
trabilior ceteris. Testatur hoc autem quia colores discernit medios
et eorum extremitates [illegible] declinet ut nota est in ponet. Item ph-
orum media non perdentes nota. Respondemus. visus et si subtilior et pe-
netrabilior ceteris ut dixisti sit sensibus non tamen comprehendit re-
rum substantiam in coloribus tamen et figuris. Colores autem et figure
res subtiles [illegible] accidentia sine substantie corruptela non est illa
sine [illegible] subtile. Et cum [illegible] sit non rerum ostendat impossibile est.
probatur hoc quia eodem re diversos colores invenimus et diverse

forme et figure. que tamen illius una eademque exemplo est sicut viola
que rubea est et alba. utraque tamen frigida est et sicca. Et hoc [illegible]
Item de forma. videmus est eandem rem diverse forme sicut una
quoque longa est et prima quoque rotunda que tamen sunt omnia et similiter [illegible]
lor ergo et forma accidentales sunt quamvis non volentes nisi substantiarum
suorum monstrare. Sapores non similiter. Et si tamen sint accidentales u-
niuscuiusque tamen horum substantiam suam custodiunt. In eum firmiter [illegible]
[illegible] exemplo sicut et calor huius ignis. Atque sit nunc hu-
midus aeris. Sicut dictum est. Sic | Et dicit in libro de [illegible]
Confirmatur istud quia duabus rebus illius distantibus unus sapor
non invenitur. non eadem vel duorum saporum diversorum est. Non est duorum di-
versorum alterum calidum alterum frigidum. neque duorum [illegible] alterum po-
tens alterum [illegible]. Item [illegible] in ceteris sensibus. licet [illegible]
sophistice obiciatur. Nonne dulcedo in malis granatis et in me-
lle apud invenitur cum illis diversi sint. Mel est calidum et siccum in se-
cundo. malagranata in primo gradu calida in secundo humida. Respondemus. Mala-
granatorum non obiecisti. Firmitas [illegible] rerum in [illegible]
est ostendisse quia permanens rerum sapores firmantur. Dulcedo
est simplex signum est quia calor et humiditas sunt temperate [illegible]
fiunt. diversitas ergo rerum dulcium ex sola [illegible] est cete-
rorum saporum. Mel est et malagranata et si in [illegible]
in dulcedine tamen unum sunt nisi quia alterum alterum [illegible]
dulcedinis. De cibariis et eorum qualitatibus et bonis nutrimentis.

Cibaria tribus modis dividuntur. Aliud est mollia tene-
ra, aliud liquida sicut melones et mora et talia. aliud sicca
et dura sicut milium et ciceres | aliud mediocria sicut frumenti panis et
bene cocte carnes. Mollia et tenera [illegible] digestibilia facile
sunt et in sanguinem convertibilia et nihilominus facile [illegible] sunt in co-
rruptionem [illegible] levissima [illegible] praeter-
entia [illegible] [illegible]. Quam [illegible] cibus
subtilis est purissimum et debilissimum nutrimentum [illegible]
d
magis dura ad digerendum gravia in sanguinem [illegible]
b
[illegible] assimilari tardiora. unde non sit eorum [illegible] nec cum [illegible]
[illegible] super ea [illegible] [illegible] [illegible]
cum in illis ea [illegible] et parte [illegible] generatur grossum
sanguinem parum et [illegible] nutrimentum. unde | [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible] unde si [illegible]
[illegible] et [illegible] quod subtilia [illegible] nutrimenta. sunt [illegible]
[illegible] per longitudinem [illegible] sanguinem [illegible]
subtilis [illegible] et mollis subtilem gignit. [illegible] est de eo [illegible]
[illegible] [illegible] de qualitate [illegible]
pro.
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] et carne [illegible] impossibile est subtilem [illegible]
[illegible] et si optime [illegible] [illegible]
[illegible] et piscibus crossum [illegible] [illegible]
[illegible] intelligendi que cibaria crossa est subtilia [illegible]

mem. Si autem cibus viscosus sit et grossus et saporosissi-
mus, fit solidior et magis nutriunt. ad dissoluendum de mi-
bus autem plures [illegible] sensui [illegible] membrorum assimile
est. quod ex saporositate sua monstratur. vii. G. Omnis cibus du-
rus fit corpori acutus nec potentis. Cibus saporosissimus necesse est
ut [illegible] sua sit solidus. assimilatur membrorum mollitiei
qui [illegible] sua de membris est [illegible]. G. Grado est cibus durus
est et clausus. fit [illegible] et cibus quando [illegible] vii. G. Omnis
debilis est [illegible] quia durus est et [illegible] viscosi-
tate et [illegible] quia [illegible] sua membris subtilis est contra-
¶ Cum [illegible] durities et mollities est mediocris cibus lauda-
bilior est [illegible] sua digestibilitas et assimilatio ad
membra sed [illegible] contraria. viii. G. Sunt duo qua-
[illegible] ad [illegible] extenuatione
[illegible] declinet. viii. cibus quando
[illegible] et siccus. subtilis et [illegible] molle
et durum [illegible] si saporem
sit [illegible] digestibilis et melioris [illegible] temperate
[illegible] reddens. ¶ Non saporosus abhorret
[illegible] non digestibilis est [illegible] quos [illegible] abhor-
[illegible] nec digestibilis nec retinetur. Si est horribilitate le-
[illegible] naturalis nutrimentum fuerit et ab horri-
[illegible] Si [illegible] in
digestio [illegible]
[illegible] G. Si duo cibaria in
[illegible]
[illegible]
[illegible] Si duo cibaria [illegible]
[illegible] temperate [illegible] reddenda [illegible]
[illegible] et [illegible]. De diversitate ciborum in substantiis
Diversitas vero ciborum in [illegible] et nutrimento et [illegible].
[illegible] est substantia [illegible] grossa [illegible] mediocris
[illegible] subtilis [illegible] substantia [illegible]
sua [illegible] laudabilia [illegible] agrestis [illegible]
[illegible] sunt subtilia [illegible]
[illegible] laudabilia [illegible]
[illegible] de [illegible]
[illegible] et carnes [illegible] et pullorum [illegible]
[illegible] et laudabilissimum est [illegible] quae [illegible] nut-
rimenta. [illegible] hoc [illegible] est in [illegible]
custodienda et in firmis [illegible]. G. [illegible]
[illegible] cibaria grossa [illegible]
[illegible] et [illegible] grossa [illegible] vii. G.
[illegible] subtilis [illegible] custodiendo [illegible]
[illegible] fortitudine vel grossitie [illegible] et ideo [illegible]
[illegible] carnibus pullorum [illegible]

[illegible] gravant debilitatem. Subtilia [illegible] sola sunt [illegible]
consumptione [illegible] substantiam et faciet cibum [illegible] hoc
[illegible] facuit [illegible]
ab modo [illegible] vel [illegible]
[illegible] et si [illegible] substantiarum [illegible]
[illegible] et splenem [illegible]
[illegible] et pulmonis [illegible]
[illegible] sanguinem [illegible]
[illegible] cum [illegible] viscosis ple-
[illegible] G. cibaria [illegible] acuta [illegible]
[illegible] viscosa et grossa et [illegible] vii [illegible]
[illegible] ne [illegible]
accipiatur [illegible] aqua [illegible]
[illegible] sua [illegible] acumina et [illegible] neque
[illegible] accipiat [illegible]
et [illegible] ¶ [illegible] cibum
[illegible] sanguinem subtiliatur [illegible]
[illegible] nutrimentum et [illegible]
[illegible] sanguinem [illegible] colam [illegible]
[illegible] maxime [illegible]
[illegible] acutum [illegible]. Si [illegible] tribus
[illegible] grossos [illegible] et viscosos [illegible] et [illegible]
[illegible] cibum recipit [illegible]
[illegible] duo [illegible] nihil [illegible]
[illegible] ¶ Subtilia [illegible] ratione
[illegible] dulcia [illegible]
[illegible] ¶ Dulcia mundificat [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]
Aromatica [illegible] sola aromaticitas
[illegible] aromatica [illegible]
[illegible] cibaria
[illegible] appetitum [illegible]
[illegible]
[illegible] aromaticitate sua
G. aromatica [illegible] debilitatem [illegible]
[illegible] et aromatica [illegible]
[illegible] digestiva [illegible] calore [illegible]
[illegible] unde [illegible] vini
[illegible] et [illegible]
[illegible] sanguinis [illegible] augmentatione
[illegible] et cibum minorare. quia cum sanguis [illegible]

ri illa subdita sit, necesse est ut egestis calorem innatum [illegible]
ac illo unito et defiat ei in corpore [illegible] membris et ad
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
l [illegible]. Reperta [illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
k bona. Salsa dissolvit, [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
f [illegible]. Subtilia [illegible]
[illegible]

[illegible]

ta et illa actionem abradere [illegible] Lac
[illegible] cibaria [illegible]
[illegible] ad digerendum [illegible]
[illegible] laudabilia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

assimulentur mixtum ... et ambre unde dissol-
uuntur et ideo ista non sunt laudabilia que sunt et humidis con-
tenta ... in hiis est calore ... congelata ... non diger-
untur ... cum non nollitaret hominum diverse
fuerint tempore ... quiescentium et fortitu-
dine ... hiis ... hiis ... liberum
acceptabit ... fortitudinem ... utrumque ...
... dicuntur ...
... capitulo de ... sanguinis ...
F Trituratio. Fructus ... pessima ... cum di-
uturne digerendi ... sicut ... vel sicut me-
dicina ... nocumentum sit quod
prima ... ex cor-
... Sicut autem quod ...
... cum utrumque sit
... et ... dimit ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
q ... [illegible] ... sanguinis
... [illegible] ... per longitudinem
... [illegible] ... incolumitate ...
... [illegible] ... incolumi.
... [illegible] ... sanguinem
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... in subtio ... dicuntur.
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... in ... bus sunt
... [illegible] ... et corporate
... [illegible] ... subtili ...
... [illegible] ... de diversitate fru-
F ... [illegible] ... ctuum.
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...

quorum que molles fuerint et tenera et ... permanent
collecta que corrumpuntur et corpus ... diminuunt
et non permanent ... dissolvuntur et
exeunt cum sudoribus et ... vel nocumenta
corporibus que ... sunt profundi ...
porte ... prima ... sapore ... corpore est in
humida ... subtilissima ... videlicet
est penetrativa ... humida ... hiis
porte ... et ad penetrandum ve-
nas ... medicina cogitur expelli ...
que ... ad venas. Certum est fructus et ... mala ...
... in corruptione ... et putredine ...
... moventur
tamen non ... et longa
... refrigerant et ... humectant
... accipiant cum aqua frigidissima refrigidentur
... Refrigeratione ... non
... repugnare valent ... refriger-
ande ... frigidissima vel nive. Ut ...
pugnent ... refrigidentur. Quando fructuum ...
sunt ... super originem suam desiccari et diu permanent
... collecti ... mensis ... colligitur re-
centes ... desiccari vel ... sicut ... et ...
Quando ... in sua origine ... permittitur ...
collecti ... digendo ... videlicet
recentem fructuum ... siccorum ... in
... aque ...
... humores et ... ad disso-
lvendum ... et ... saepe ...
... Sicut ...
... corpori ... utrumque ...
... Quia ...
et ... siccati ... et duri meliores et laudabiliores
sunt ...
hic ... siccando et ...
... quia hic non debuerunt ...
... et ideo ... velociores ...
... hic ...
... auferendum ... multiplicando ...
... vel ... ex pluribus ...
... libri ... quidam fructus sunt dulces. Quidam ...
Quidam duri. Quidam sunt molles. Quidam acuti et similia.
Concordantes ... qui ...
ex subtiliori ... ad ... est ...
... humiditate aque et ...
... sunt ... sunt ... sunt

nutrimentum. In fine autem et flamma laditur que tunc in ligno est. Aliquibus quedam modo excedit que [illegible] cumulibus aliter etiam. Acron enim philosophus quo iam sui nutrimenti a terra exsugit. Conformant autem et augmentant calor solis sibi attrahit subtilissimos humores ad nutrimentum illi illuc venientes et nutritiva terra evocat. Quanto magis autem calor solis in eis augmentatur et confortatur humiditas illa desiccatur. unde et quanto magis attrahitur tanto magis plus evocat quam in ipso tenebre fuit et acerbum in ipso. quanto magis autem humores augmentantur calore illi minus et acido existunt excoquuntur et in tandem et dulcescunt vel alignantur et intumescunt et tandem [illegible] et ideo plus calore acido conformato tamen confortatur et indurantur et continua tis eis contrarie dilatantur et tamen efflorescunt et fine [illegible] sunt et [illegible] [illegible] cum [illegible] ipso [illegible] [illegible] [illegible] purgo [illegible] et post dilatatur et fiunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] divina potestate [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. Cum autem fructus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tanto [illegible] [illegible] potestate mutatur in [illegible] sapo ribus diversis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in diversis in fruc tibus. Quia autem de terrenalibus in [illegible] calores [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] frigiditate [illegible] [illegible] [illegible] humores sunt subtiles et [illegible] et a potestate mutantur in suo sapore id est in aque sapore. Si autem calor fuerit [illegible] et humores [illegible] [illegible] et subtile [illegible] fructus in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mutatur. Si autem calor augeatur et [illegible] et mediocritate et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible] subtile et [illegible] mediocre [illegible] [illegible] mutatur. Si vero calor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et humores subtiles et acetosi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si calor plus [illegible] et humiditas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et subtile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humor [illegible] [illegible] fructuum calefacit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Calor autem [illegible] [illegible] et ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humiditas autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructus in amaritudinem mutatur. Si autem ad hoc plus [illegible] et [illegible] ad ignis [illegible] pervenerit [illegible] [illegible] gradu humiditas [illegible] [illegible] et [illegible] fructus in acutum in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et mordicatum. Similiter autem terrenalioribus de minute et in [illegible] gradu permanente humiditate autem [illegible] [illegible] et sub tile mediocre et [illegible] [illegible] humore fructus in saponitate id est [illegible] suum sapore et dulcedine reducitur medium. Et si fuerit [illegible] et usque ad medium secundum gradum [illegible] humiditas vero [illegible] [illegible] et [illegible] fuerit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructus in acetositate mutatur. Si vero [illegible] in fine secundum gradum pervenerit et humiditas [illegible] [illegible] subtile et [illegible] mediocris fructus in

[illegible] [illegible]. Et si fuerit ad finem tertium gradum pervenerit et humiditas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructus [illegible] [illegible] et sua potestate et sue originis [illegible] sapori ut [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sapores [illegible] sue originis saporitate. unde et [illegible] et alia [illegible] dulcis sima non [illegible] nascitur [illegible] [illegible] [illegible] calo fortis in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nutrimentum id est humores [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructuum o riginibus suis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et subtiliores originibus suis [illegible] [illegible] [illegible] nutrimenti sui [illegible]. Non [illegible] [illegible] suum [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtile. Calor [illegible] et siccitas sua [illegible] [illegible] ab humi [illegible] [illegible] et calor [illegible] magis est fructibus [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] fructuum [illegible] magis et [illegible] [illegible] et [illegible] plus quam sue origines [illegible] [illegible] [illegible] igitur ex [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible] quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adduc [illegible] sui origo. unde et lac quod ab origine sua ducitur opium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de lacte est et [illegible]. [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] cum lignalia [illegible]. [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] florescunt et [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oliva [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de humoribus [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et ad [illegible] [illegible] et ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] et aqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] nulla [illegible] partem et [illegible] [illegible] quod de humoribus subtilibus et [illegible] et ad dissolvendum [illegible] [illegible]. Si autem [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quidam molles et teneres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duri quod humores fructus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Quidam [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. Quidam subtiles et aquosi. Alii leves et aerei. Alii [illegible] medii. Quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humores duri et sicci [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] quod in [illegible] [illegible] et [illegible]. Si autem [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] per modum excedit [illegible] fructus mediocres [illegible] in [illegible] carnes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. Si ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructuum mediocres [illegible] [illegible] pinguedines [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. Et si [illegible] plus [illegible] [illegible] et [illegible] autem subtilis fuerit et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fructus et [illegible] humores [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible].

[illegible]

De nutrimentis arborum [illegible]

[illegible]

De cognoscendis generibus fructuum.

Grana duobus modis permutantur, ex sua substantia et
a. ex artificialibus passionibus. Ex sua substantia triplicibus. Quedam
est quorum solida granula farine mixtum humiditate tempe-
rata et furfuris. Quedam tenent raram in farina paucam
c. in furfure vero nimiam. Et alia quedam mediocria. Que vero sunt
quorum solida et grana nimium farinosa et parum furfu-
rea, calorem nature sufficit expellere coctionem quam oportet
et humiditatem convenientem suggerere. Subtile vero oportet
recepisse. Igitur nutrimentum huius speciei nimie quantitatis fit
et durum ac membris dissolvi. Ad confortandum igitur membra hec
species est optima, plusque in sanitate regenda et custodien-
da. Membris est confortandis etiam sunt necessaria esse. Ad dis-
solvendum durum. Regimento vero et custodiendo sanitatis
leves cibi faciles actioni non obedientes quam oportet d-
d. issolubiles. Que autem grana inter reperiuntur sunt grandia un-
de tenent in farina paucam in furfure nimiam sigillatim
humiditatem superfluam. Unde calor nature coctionem non explet
suam, ideoque eam crudam non dum novellam et accipiendo non ali-
quam nullam superfluitatem habitam amittunt, calore autem hoc
faciente humidiora et viscosiora temporibus sunt. Intelli-
git autem quando calor aeris hec expellere possit. Si colores ip-
sorum extimationes minuuntur et minima sunt et minora. Quod
quidem in vii. mensibus. Quedam in anno integro optime. Unde a-
nequirit atheniensis dixit quod. G. confirmavit granorum
novorum in quid autem vii. menses crudiora sunt et viscosiora ad d-
issolvendum dura, sed tamen cum bene digesta sunt nimium autem nut-
rimentum et a membris dissolui sunt dura. Unde eorum nutrimentum est
ad confortandum membra quam in sanitate regenda et custodien-
da sunt meliora. In veteribus vero sed non accrupta in interiori sunt
minora ad digerendum et a membris dissolvenda facilia. Igitur
in sanitate custodienda meliora quam ad membra confortanda.
Inveterata adeo ut humiditas subtilis pars defecerit siccio-
ra fiunt quam oportet et ideo illaudabilia. Hec autem vetusta-
tis modum excedentia ut saporem et odorem amittant nature.
subtile suam humiditatem magis fugiat cum fumo et perdat
inde fiunt quam novella et sunt in se stipticiora et viscosiora. Sed
tamen in omnibus illaudabilia omnibus prestant humidis cum deficere
et. Si autem primum eorum vetustatis tota deficiat humidita-
tio illis et colore et sapore grana fiunt. Cum autem fulgurat et
quod pulvis efficiantur nimis pessima est omnibus modis aliis. Sic
G. Quecumque in quid grana in odore pessima in sapore abho-
minabilia, nutrimentum eorum duobus modis sunt abhorrenda. Primum quia
non exigunt suam saporis recusat et digerere. Unde et cruda
remanent et corruptibilia vel quia sanguis qui ex eis generatur
siccus est et pessimus in illis et venenosus. Unde G. que in quod
grana tam longa durant tempora ut sint ea ossa eius nutrimento

et regende sanitati sunt graviora. Continuatur autem qui. Que
e.
autem inter hec duo extrema sunt media in sua actione et passione
sunt in termino et medietate perfecta. Inter subtilitatem et gros-
sitiem digerendi velocitatem et tarditatem sunt humida et sicca
laudabilia sunt et sunt optima in confortandis membris et sani-
tate custodienda quia non velociter non obediunt in dissolu-
tionem cum cibi digestione nec non tarditatem digerendi fatigantur,
sed potius actionem suam et passionem mediocres faciunt. Inde
G. quod igitur inter grana sunt magna vel parva, sed cum grana
ad maturandum duriora magis sunt farinosa quam furfurea et nu-
tribiliora et membrorum confortatoria, leviora ad digerendum dura
et ad dissolvendum longa. Rara tenent et levia in farina p-
aucam, furfuris nimiam, parum nutriunt, sed sanitati custodi-
ende bona sunt, facilius est digerunt et membris cito dissolvuntur.
Media utraque et membris confortandis et sanitati custodiende
optima sunt in suis quam actionibus grana inter reperiuntur. G.
Si grana vel semina vel quelibet sicca plurima volvens in
fundo in fundendo eleva eleventur alia aliarum. Que veloc-
ius inflantur et durius amittunt sui laudabiliora sunt non
obedientibus. Velocitas est in utroque modo signum est perfecte actionis
caloris vel remotionis sui. Unde longitudine sua fiunt et minus
efficientia sunt de omnibus accidentalibus superfluitatibus suis. Unde et mi-
nus tarde et vix ad interiora sui calor et aqua penetrantur hec. Digesti-
bilia sunt in stomacho et ex parte velociora et minus in sanguine
et membris ad assimilationem faciliora, nec solum in his bona sunt,
sed eorum laudabile est nutrimentum quia quecumque extra complexionem
facile digeruntur sanguis est laudabilis qui inde generatur. Unde G. nul-
lus est melior et laudabilior sanguine generando quam qui perfecte
digeritur in stomacho. Si cibus in stomacho cito digeritur et illius nimis sit. Quoniam in
ipso est et si bene digeritur in epate quod sit digestio et cum fuerit sic in e-
pate restat quod in venis membris perfecte digeritur et membris velociter assi-
milatur. Talis est intelligendum de his que extra corporis partem
fiunt coctione: elixatione assatione. Si est bene et perfecte ordin-
antur facile dentibus masticantur et in stomacho digeruntur, hec vero planum ex
his quam in actione non videntur. Consimile est in separatione quam albedo apparere non
oportet sicut lac in mamillis et fructus in arboribus. Que grana in
sua duritie et siccitate coquuntur elixata assata et in illa perman-
serunt superfluitates humorum eorum et viscosiorum sunt hec inimica in
quibus sibi villa et digerendi non deficiunt et ideo eorum sibi substantie
sunt et certe. Sicut panis azimus frixus et coctus non diu appositum unde nec
calor nec aqua perpenetrare, hec sunt illaudabilia. Non est in langui-
ne non difficile mutabilia sed autem quamdiu non incidit actionem suam op-
late sunt corruptibilia et in illo fla inutilia, quam post diuturnorum et
nimiorum morborum sunt in magis accepta, ab his quorum corpus sunt
defecta sicut seniorum et ex egritudine exeuntium. Inde G. de gra-
nis assandis et elixandis coquendis de ordine sine trico dum.

cum ergo hec sunt apponantur in scutella non coquantur. operculata cum pasta et cum suam foco coquere. nec moveat donec fuerint bene cocta. Si enim movetur continua corpora calefient et incenduntur antequam cocta sint. Isaac. G. omnia grana assata ventositates et inflationes amittunt suas. sed tamen dura sunt digerendum et constipativa. Obiicere forsan sophiste. Isaac. G. in hoc loco ieiunium assati digeruntur grana elixa vel assata quam velocius digeruntur et minus fuit inflativa. non possunt sunt inflativa et in eis est digestionem. Ex iii. G. in hoc loco grana assata et inflativa comparantur his que sunt elixa dicens. assata si sunt et non inflativa ad comparationem eorum elixorum ad digerendum duriora sunt. In alio vero loco assata et si non sunt inflativa assata et inflativa sunt velociora ad digerendum. Magna est unum quod ad comparationem duabus diversis rebus et cum comparatur non nuncupatur ad quod comparatur tamen diversificatur. Verbi gratia. homo relatus ad patrem est filius. ad filium vero pater. nec tamen unum est pater et filius non unum est filius et pater. Idem in hoc loco non est necesse ut si assata et inflativa comparata est prius et durior inveniantur et assata et non inflativa assata et inflativa duriora dicuntur. De differentia corticis

Cortices granorum ad comparationem farine et medullarum et granorum. duriora sunt ad digerendum dolorem et inflationem generantur quia sunt cum fuerint humores et diuturne victus prius et siccitates vini corporum in tantum illaudabilia sunt. sed tamen diversificantur. Quedam est sicut farine assimilantur sicut ordei tritici. quidam vero farinarum sunt. sicut sunt lentium et fabarum. Cortices enim lentium acuitatem sunt solubiles sunt medulle autem siccitate sua et propria constrictive sunt. Cortices vero fabarum stipticitate medulle non solvunt cum saporitates et lavationis sue. Quia cortices medullarum natura sunt tales laudabiliores sunt. Cortices autem illaudabiles et pessimi cum ad generationem corruptionem et inflationem sunt. propterea quia discordant medullarum et corticum natura. Aliud est laborat ut dissolvat et expellat. Aliud obviat ut stringat. Farinarum vero in duo dividitur. Alia est ut recens et cocta naturaliter. Alia est artificialiter. Quia omnis farina nullum et subtilitate malaxata et si aliqua ventositate remota sit sicut multum farina que ante tamen ut ventositatem. Unde comparatur farina non naturaliter viscosa. unde est nutritiva et viscositatem generans. Artificialiter viscosa nimis nutrit et siccam sanguinem generat. Propterea vero molitur et furfure et corticibus nimium est melior ad nutriendum in stomacho et ad venas eorum penetrandum facilior est. et nisi corticem nutribilior. Unde vero non molitur bene. nec bene munda vero naturaliter sicut videmus quia ut aque non cito amittitur. sic vero in stomacho facile digeritur. unde est dura ad penetrandum venas et tarda. Velocius tamen exire sic fuerit indigesta duplici ex causa. una quia non digeritur et invenitur penetrandum. In. In intestinis gravitatem comprimens ut comprimat fortis. Alia quia furfure viscositate cum sit colatura movetur ut ea expellatur intestina.

Fructus in duo generaliter dividuntur. De speciebus fructuum et differentiis eorum Alii enim silvestres alii domestici sunt. Quorum utique singuli in alios duos sunt divisi. Alii enim boni et perfecti in arbore sua maturata. Aliqui immaturi in ea collecti peiores non et ad nutrimentum illaudabiliores sunt quam in arbore sua non maturescunt maxime si silvestres sint. Cruditas enim dat eis siccitatem et asperitudinem. G. fructus igitur crudi et immaturi sunt pessimi et illaudabiles et maxime silvestres. Cum vero molliores et maturiores maxime domestici sunt laudabiles. Constat ergo quia fructus laudabiliores domestici sunt. quorum cortices subtiliores sunt et molles. humiditatem est subtiliorem demonstrant subtiliorem et leviorem cito penetrantem venas et membris vero obedientem. Idem sic laudabiliores sunt fructibus corticibus humidis vite sunt hiis tales. vii. G. quorum fructuum sunt molliores cortices durorum humidorum sunt laudabiliores et ideo quia fructus boni naturaliter sunt. non bene maturi meliores sunt quia facillime digeruntur et natura cito dissolvuntur. Non maturi sunt gravi et stiptici. maxime si silvestres fuerint. Tamen fructus omnes prae nimia et illaudabiles sunt in nutrimento parum quod nutriunt propter tenuitatem et mollitiem cito dissolventem. Non laudabile nutrimentum propter velocem conversionem in corruptionem putredinis. vii. G. omnes fructus pravissimum et malum nutrimentum dant. cum est digestum leviter generatur quia facilius est corruptioni putredinis admiscetur. Unde inflatur et tortionem humorum generatur. Idem in stomacho et intestinis dissolutionem difficiles et maxime si non cito sint digesti. Si enim non digeruntur in malas conversiones mutantur. Quare venit incautis frequenter semper cibum accipiant. Cum vero fructuum eorum et siccorum durorum cortices sunt. cortices molles et teneros humidis peiores sunt quia duriores et silvestres corticum. subtili causa tenuitatem ostenduntur in stomacho dura digeruntur velocius in fumositatem convertibiles. In stomacho siccitate corporis et evaporando cito cito convertuntur in putredinem et ventositatem in stomacho frigido maxime de phlegmate pleno. Omnis est fructus corticis tenuitas non carens oleositate et unctuositate naturaliter. unctuositas autem oleositas ad convertendum in fumositatem et generaliter colerica pessima sunt phlegmatica in putredinem et generaliter venenosa ratione sunt dicta. In. G. Cum fructuum igitur cortices huius duros et siccos peiores sunt nutrimenti sicut amigdale et nuces et avellane et similia. et maxime si sint silvestres quia autem sicciores et ad digerendum duriores propter aciem suam a colore acceptam nutrientur frequenter si non in suis arboribus maturati fuerint.

Oportet in comedendis De fructibus eviendis.

fructibus ut nulla eorum ulterius continuantur omnibus temporibus. nisi eis magnus labor committatur vel tantum nimio vel estu fatigatur. Quia nec est necesse tempori caloris corporis et humiditatis sunt refrigerantur. quandoque affluunt. bonum est fructus humidos dare sicut mora pruna uvas ficus persica cucumeres citrulos melones et ceteros humidos fructus. non tamen vero cum earum refrigeratione apponantur ut sollicite aqua frigida infusiones laventur. et aliquando aqua de fun

dimittere ut calori repugnet temporis. Non est tamen ita ut calore solis et tempus refrigerent quo minus corporis. Unde oportet aqua frigidissima sive nive refrigerent sitim ipsi. Hoc tamen non omni tempore bonum est. Iemis et si corpus sit inalidum sicut consuetum nocivum fit et consuetudine cuiusque hominis ut scilicet sicut consuetudini suum nivis in nive. Si aqua frigida in aqua. Cum enim non fuit nivis consuetudinaria vilica est fugiendi et si in corporibus inveniuntur subtilibus nocumentum minus paulatim se adiuvat licet ipsi non sentiant. Generantur enim inveterate et subtiliantes semper inveterate. [illegible] et dividit morborum [illegible] que incurabiles sunt et dure in visceribus anncliis nervis. Nix est semper nimium penetrabilia ut multa sensibilia.

De herbarum generibus et diversitatibus.

Herbe generaliter in duo dividuntur. Aut enim sunt silvestres in aliis locis nascentes et [illegible] aut domestice in ortis ortonis vel locis aquosis et humidis. Domesticarum nutrimentum melius et est digestibilia facile penetratur venas si tamen membris ad assimilandum tardiora quo certe membris assimilanda quia non debent vel [illegible] ut facile coagulentur. Silvestres ad opinionem domesticarum sicciores sunt semper duriores ad digerendum et ad penetrandum venas tardiores si tamen bene digerantur cito membris assimilantur et siccitati ad coagulandum meliorantur. [illegible] Silvestres herbe in nutrimento sunt multe gratiam vis et siccitatis fortitudine. Hypo- herbe et alia que in siccis sunt locis et aliis nutrimenta sunt sicca ad digerendum et dura ad venas penetrandum sed cum siccitatis sive vicina sunt in membris assimilantur. Humidis in locis et cum crescit in montibus ad digerendum et penetrandum venas sunt faciliora sicut cum humiditas ad assimilandum membris dura et languens quae generant utrumque subtilis tenuis est et cito a membris dissolvendo. Unde harum nutrimentum parva sunt et mutabilia. Et utique silvestres et domestice in siccis et nigre sunt. [illegible] magis si in montibus et aliis in montibus.

[illegible] de nutrimento herbarum parum in corporis virtute Laudabiles herbe sunt lactuce in bono generando sanguinem. Lactuce sanguinem generat [illegible] secundo loco a lactucas sunt molochie. Deinde atriplices. blites. portulace. herbe acetose. [illegible] que illarum sunt dure et mollescunt decoctione faciles sunt ad digerendum illarum tenerum cum coquuntur fuerint dure et ad digerendum tarde fuerint sicut coriagine quae in perreris est [illegible]. Ad hoc aliter dividuntur herbe. Sunt enim quarum tota substantia sunt frigida et in tamen mediocriter ad [illegible] bona. i. frigides et humide sicut lactuce. scariole. attriplices et similia. Harum iudices non in tantum frigide sunt fortiter. Sunt et quarum tota substantia est bona sed tamen in tota substantia nutrimentum in radicibus in substantia sicut brasice radices. colocasie. tapsia et similia. Caulis qui non solos ramos et frondes nutrire student. Quod ostenditur ut sunt caules bonum nutrimentum radices vero ad superfluitates faciendas in radicibus minime sunt maiores et longiores fructu nullius

Aliquarum in solis radicibus nutriendis laborat natura quod ostenditur ut meliori et maiori cibaria sumendi. Frondibus et tamen minus inventa superflua sicut lucanicis non quod superfluitates eorum sunt expellende ad exteriora et non superflua generat sicut cornua leonis pilos pennas. In piscibus squamas et similia. Unde in nutrimento piscis squamas habentium melioris et laudabilioris squamas non habentibus sunt superfluitas est ad squamas expellendas non et in eo cibo de ipsis mundificato. Semper herbe non cum durantur ex eo quod sunt magne Ramis [illegible] frondes in vere tamen crescentes cum certe arbores crescentes atque florent. Omnes ergo herbe quarum radices sunt et utiles spinam in nutrimento habent. Quarum vero spina nutrit radices non nutriunt sed sunt. [illegible] Non itaque radices omnium comedunt herbarum sicut frondes non ramos comedimus omnium radices. Sunt multe athenienses. Omnes itaque herbe quarum radices comeduntur spinam habent nutrimentum nullius et quarum spina manducatur radices in illis. Unde singulares habent gustum et odorem ex quo experimentum generi comploratur earum efficacia et bonas et non laudabilis et societatem. [illegible] a cum nascentia invenimus laudabilia est intelligimus sicut dixit Yidem acuta longius flatum substantiam et aquositatem [illegible]. Radicum vero deficient et violam frondes et humores in tenuibus et vestibus per [illegible] ut lapides faciunt. Ideo saporum sunt laudabilia herba vel est flaticos et crudos generat et stomachum emolliunt. Abominationem faciunt viscosa intelligimus esse et ad digerendum dura.

Quod cum fuerit omnia acuta herbarum radicum constat esse illaudabilia et radices earum peiores frondibus. Radices omnium calidiores et sicciores ad digerendum sunt frondibus duriores sunt. [illegible] acuta in parvitate et magnitudine et crudo priores sunt [illegible] magnitudine et parvitate in mollitie et duritie. Quae in augmento quales sunt adhuc quales non augmentatur sed tamen adhuc tenerum. Quales que deficiunt et durescere incipiunt quod adhuc augmentantur. [illegible] sunt debiliores. Cum itaque durescere incipiunt non sunt certe acute sunt [illegible]. Tamen frondes adhuc sunt meliores. Frondes est omnium nascentium illarum omnibus radicibus sunt minus acute et sicce. Quae in augmento sunt perfecta sed tamen adhuc tenerum humiditatis sive cum ponuntur in memoriam virtute sunt fortioris [illegible] liberalitate nutrimenta calefaciunt et desiccant. Unde non convenit eas accipere nisi in maiori necessitate nimia cogente. Ad [illegible] humores in corpore. Sumuntur cibaria in aceto et aqua [illegible] cum oleo [illegible] quae ut deberent [illegible] acibus et medicinam removere. Ad calefactionem est et [illegible] et [illegible] regimonem deveneruit. Unde et radices et frondes [illegible]. Nascentia non saporiam humiditatem. [illegible] [illegible] corporis frondes peiores et humores illarum frondibus durant [illegible] emolliunt abhominationem faciunt humores flaticos generant. [illegible] igiturdis bilior natis ut boni saporis [illegible] est. [illegible] aceto et fortem marrubio. i. cuminum desiccat

ti qui uero de animalibus omni et illis quorum abhominatio est facitur lutum auferunt. Fit nascentia autem duobus modis, nam
fit diuidendo. Aut enim terra siccissima et aquosa sicut serpentes
et huiusmodi. Aut terra mollis humida aquosa et putrida sicut fungi
et alia. Que in terra sicca et aquosa nascuntur meliora et laudabiliora sunt. Que in terra humida nascentibus. Sapor meliora
et corruptionem remotiora quam fungi, quia in terra sicca nata corporalia aquosa minima. Fungi in terra molli nascuntur et aqua quasi
putrida nutriuntur. Unde omnia liquide nascentia in sapore
uel acumine in apparentia aut nociua uel aliquo alio
sapore. Aliter sunt peiora. Hec autem fungi sunt peiores propter sue
malignitatem et corruptionem humorum quibus nutriuntur. Sunt
peritissimi magis si iuxta oliuam nati fuerint, quia oliue
etiam calefaciunt et acumine dant et ad dissoluendum
tardiorem. Unde cum ab oliua nutriuntur et ex sua parte sunt minus
quam pro maiores sunt dicendi. Sunt enim fuerint acutorum mo
rborum et mortiferi sunt. De diuisione animalium.

Animalia autem motus diuiduntur. Sunt enim animalia alia
terrestria, alia aerea, alia aquatica. Nullum est phisica
distribuenda in iiij, elementa omnium animalium, arborum, herbarum
sunt concordia. Quorum duo sunt leuia et sursum se mouentia
i. ignis et aer, et duo grauia et deorsum descendentia i. terra et
aqua. Unumquodque uero horum duo extrema habet, unum superius
et alterum inferius, unum medium habet. Superiora uero extre
ma duorum leuium subtiliora et digniora et motui uelociora
sunt. Inferiora uero minus subtilia et digna et ad
motum tarda. Media horum ab unaquaque extremitate constanter
sibi summitates. Superiora uero duorum grauium et sunt leuiora sunt
ad complementum motus sui uel tardiora sunt. Subtilitas est
sua atque leuitas exhibet ea ne uelociter descendant. Unde
dicuntur grauia, quia ad mouendum tarda. Inferiora uero extrema
et siguidem sunt et grauiora ad complementum sui motus sunt
uelociora, quia grauitas cogit cito ea descendere. Et ideo dicuntur
grauiora superioribus extremis, quia uelociter motum suum complent. Horum media ab unaquaque extremitate sua acci
piunt sibi competentia. Cum ergo sibi inuicem commisceantur et digna
indignioribus miscentur, grauia quod leuibus fiunt calida. Siccis
humida contrariis in quantumque contraria sunt diuiduntur diuisiones
ad eas generantur commixtiones in specimen eorum et multiplicata
te seu paucitate penitus ubique. Que componitur ex iiij elementis
grauia dominantur duo elementa in illa fiunt quia minus sunt subtilia
sicut arbores herbe. Que uero ex elementis principaliter duobus leuia
fiunt in mobilia et motu localia sicut animalia a loco in
locum mobilia. Que autem ex iiij elementis constant iiij elementa diuiduntur
ut grauia et leuia commixta alia ad mouendum dum
sunt rectitudines et alia. Unde pretendit quiddam sensibile

quiddam insensibile habent. Tria igitur animalia ... se inuicem sunt d
iuisa in grauitate et leuitate locorum ... destinata su
perioribus uel inferioribus extremitatibus leuium siue grauium elementorum
competentia. Que enim sunt animalia de illis in quibus dominatur superiora le
uium extrema leuiora sunt et subtiliora uolatilia et aere
inhabitantia. Que uero de illis in quibus dominantur inferiora extrema
leuium et extrema debiliora sunt mobilia et sunt reptilia. Que
uero de illis in quibus leuium inferiora sunt media, erunt inter mediocriter mou
entia et sunt animalia ambulantia. Que uero de illis in quibus superiora
principaliter grauium extrema et leuium inferiora inhabitant stagna
et flumina et alia naturalia in quibus dominatur aqua. Quorundam autem
naturas complexiones quibus nascentibus sunt talibus mutantes per se
se mutant atque regionis. Que uero nascentia seu animalia quorum
animalium complexionibus contraria fuerit est inimica, nociua uel in
sufficientia. Reprehendimus a sophisticis obiectionibus nobis
Quoniam sequitur aliam complexionem nascentibus sunt illis etiam
animalia sicut diximus fiant de illis in quibus leuia elementa, nascentia uero
de illis in quibus dominantur grauia. Respondemus de leuibus et contrariis quoniam
enim est nos dixisse leuia uel grauia dominari dixisse, non negamus
quin aliqua non dominantium contrariorum in eis sint. Sic et nos non si
cut alia a quibus elementis contraria, unum est contra omnia quibus
dominatur nescitur et quoniam fortes humida in quibus principaliter aqua
et quo inuicem habere coniunctionem scilicet et sicca sunt. Alia animalia
et reptilia scilicet et humida aque representant non. Cum ergo domina
te dixerimus non tamen opposita in eis omnino negamus esse. Non ergo dubium
est quin in istis animalibus et in his nascentium assimilentur et quod est noce
at et repugnet. Sunt. Sunt alia seu nascentia bonum sunt nu
trimentum. Quedam non monstrum. Quedam nociua. Unde accidit
animalia quia animalia generaliter in duo diuiduntur. Aut enim humorum
corpori sunt nutritiua aut non nutritiua. Non nutritiua uel aut
et repugnantia cum calore nimio sicut tyrie serpentes et
alia uel frigore magno sicut aranee scorpiones et alia.
Aut non humane non alia sed repugnantia sicut yrici uulpes
putresit et alia. Quorum nutrimentum sunt pessima licet non montue
tu. Hec testatur grauitatis sudoris siue carnis et uermis flu
xus. Sunt. Sicut quorum aliorum carnes sunt graues uel faciles humi
nis complexionibus sunt desistunt. Aut non illis magis humanis sic
uehementiores carnes ergo, quedam humana natura nutriunt et propter
in sue sunt uicine sicut porcine agnine edulline, quedam
sunt mortifere sicut superdicte. Quedam sicut mediocriter refrigerantes
uel calefacientes uel temperamenti sicut yrcine leporine et alia.
Animalia communes in duo diuiduntur, uel enim siluatice uel domest
ice sunt. Siluatice calidiores sunt et sicciores, licet iiij habet
pertinentes quasdam laudabiles quedam uero non. Unde ex calore
earum in itinere et dominante siue siccitas complexionis, desiccant et
calefaciunt et subtiliant sanguinem et alleuiant. Secundum ex pru

pertinente herbe et aque pastum comedit et bibit. unde fit
ei pinguedo pura ex superfluis humiditatibus munita. Tertia
ex nutrimento cum siccitate fit duricies carnis et aufert
gruitas odoris. Vetustatis durities sine permanentia nec per-
petuitas accidit. caro eius cito putrescat. Quarta ex multi-
tudine sui motus et laboris. unde eorum carnes rarificantur et plena sua hu-
miditas illorum minuitur. fit ergo caro sicca et dura et ad pe-
netrandum venas dura. unde nutrimenta sua partim sunt bona vel
laudabilia, partim illaudabilia. Laudabilia duobus modis
sunt. Uno quia si bene in stomacho et epate digeruntur, generant nutrimenta
mundificata malis humoribus. quare cito membris assimilantur
et tarde ab ipsis dissolvuntur. Mundificantur malis humoribus
propter puritatem pinguedinis sue quia cum laboris et motus diss-
olute sunt superfluitates sue. velocius membris assimilantur et tar-
de ab eis dissolvuntur propter puritatem humiditatis sue et duri-
tiem carnis. Unde Ypocras: Quecumque animalia et naturaliter cal-
ida et sicca in natura sunt, calidiora et sicciora fiunt et ad assimi-
landum membris velociora. sed ad digerendum et ad penetrandum
eorum duriora. Unde sunt illaudabilia quia caro dura et sicc-
a nutrimentum siccum. unde minus sunt laudabilia quam domestica.
Sed omnia silvatica alia non laudabilia neque nutribilia ut sunt
domestica, preter capreolos, qui cum sint silvatici, sunt sa-
poriores et laudabiliores et nutribiliores. Eorum enim
omni motu et labore subtiliatus longe eos rarificantur.
porro exprimuntur humores a quibus eorum generatur odor et diss-
olvuntur et saporitatem quandam habent quam non invenies
in domesticis. Item Ypocras: Caro caprina illaudabilis
est neque in nutrimento neque digestioni habilis, maxime si masc-
uli alie sunt. Sanguis eius quam generat calidior est et siccior.
nequaquam nisi cum castrentur vel lactentes sunt. sive silva-
tici, quia in castrato acumen minuitur, caro humectatur et tem-
peratur. saporiorque efficitur. Lactens est quia non dum ablactatus
est. calore et subtili humiditate laudabilis. nascitur eius
ut sua siccitas temperetur et saporitatem acquirit. unde et bene di-
geritur et convenit calidis et siccis complexionibus. Silvatici ex ni-
mio labore et sepissimo motu et aeris sui subtil-
itate longissime sunt subtiliati. eorum attenuatur. porro ap-
eriuntur de humidorum superfluitate ex quibus generatur odor et
mundificantur. Ypocras: hac in quo preterea habet capriolus
non habitat a ceteris animalibus domesticis sed alia sapor-
iora et nutribiliora sunt silvaticis, excepto capriolis
sed minoris sunt caloris, maioris humiditatis silvaticis
et non laudabiliora. Cum autem preterea habent, unam propter
refectionem sui aeris in hieme et multitudinem sue hu-
miditatis. cum vero a calore solis eos operiunt sub
arboribus seu tenebris. Calor enim eorum minuitur et hu-

miditas augmentatur. unde in spissitatis et constringunt
carnis eorum efficiuntur et ad actionem non in stomacho requirit digestionem
induratur. Dixit quod ex minima quiete pori sui clauduntur
neque cum sua humiditas dissolvitur. unde et caro mollescit
et attenuatur. Porro nutrimentum eorum facile venit ad pene-
trandum. Tertia quia cum nimium comedunt atque bibunt
pinguedines crescunt et multiplicantur, sicque superfluitat-
es humorum augmentantur. Quarta quia propter humiditatem ce-
rorum et aquositates eorum carnes emollescunt. Ceterum
hec quia occisorum carnes parvulo post putrescunt quam prepar-
antur partim laudabilia, partim illaudabilia fiunt. La-
udabilia quia digesta in stomacho et epate et nimium nutriunt et sa-
poriora fiunt. facile venas et totum corpus penetrant. Illa-
udabilia quia ex multitudine viscositatis et humiditatis ex-
superfluos humores generativa sunt. in stomacho et epate ad digerendum
et membris assimilandum dura vel tarda. et dissolvendo facile
sunt. Membris tamen assimilando ex nimia humiditate sua.
Omnia est humida ad coagulandum dura et indurandum quia in
desiccando dura laborant. Facile a membris dissolvuntur
quia mollis sunt nutrimenti. unde animalia domestica accidentalia
accidentaliter duo prestent ad parva nutrimenta. Silvatica vero
ea accidentaliter ad multa. Domestica est et si multum nutri-
unt illis, quia cito membris dissolvuntur. nimia semper in animali-
talis cibus ad explendum querit. et sic primum nutrimentum
acquirit. Silvatica vero et si parum nutriant illis quia diu-
tius sunt a membris dissolui et tarda. sufficiunt tamen membris in
non pauperem in cibis querendis. et in animalia multum nutri-
tiva diverunt. Silvatica ergo animalia bona ad conforta-
dum membra. Domestica ad sanitatem custodiendam vel re-
cuperandam. Que implicet duritiam sunt. Aurem est in his locis hu-
miditatis et aquosis pascuntur. quam in montanis atque siccis.
quam in domibus nutriuntur et in civitatibus. In humidis et aquosis
pasta omnia huius superdicta nutrimenta in stomacho et epate veloc-
ius digeruntur et cicius dissolvuntur. In montanis et siccis locis
sunt mediocria in quibus procedunt inter silvatica et domestica. Istorum
carnes eorum omnes laudabiliores et convenientiores sunt corporibus
omnibus in custodienda et regenda sanitate et confortatione et
in membris assimilatione. Que in domibus nutriuntur et in civitatibus ca-
rnes huius viscosiores et crassiores propter nimias commixtiones
et diversi cibi corruptionem et crassiciei. unde et duriores in stomacho et
epate ad digerendum tardiores sed tamen bene digeste multum
nutriunt nutrimentum conferunt et ad dissolvendum de membris indurantur
propter crassiciem suam et viscositatem. Unde Ypocras: non solum animalia
quorundam aliud scire sufficiet et generationes nutrimenti et diversi-
tates digestionis. verum etiam his libris speciebus sunt in et investigandis locis
et pascuis et aeris humidus vel sicco an siccior et complexione sua

mor atque quiescit. De animalibus et eorum diversitatibus et
quantum quidam mortificata, quidam nutrimenta sunt sicut decorum est. Et
animalium nutrimenta sint bona an mala et digestione velo-
cia vel tarda dicemus. De diversitate nutrimentorum animalium bonorum vel malorum.

Diversitas nutrimenti de animalibus boni vel mali velo-
citer vel tarde digerendi dividitur vi. modis. Unus ex na-
tura. Secundus ex etate. Tertius ex natura ciborum suorum et pascuorum.
Quartus ex crassitie seu macie. Quintus ex anni temporibus quale
in quibus horum comedantur. Sextus ex artificio apparandi. Et si-
lice enim quam de singulis horum disputemus de differentiis
maris et feminine et neutri id est castrati dicamus. Non dub-
itaverunt physici quia horum masculi calidiores et sicciores
sint minusque nocivi humoris et subtilioris quam feminarum nu-
trimenta. feminina vero e contrario. Ideoque omnis masculina caro
laudabilior est et digestibilior nisi sola caro capre que
in femininis melior est quam in masculis. et hoc ideo quia
capra natura est sicca. masculina autem omni aliorum caro est
siccior. In capra magis [illegible] ex causis siccitatis [illegible] una
ex sui natura. Alia ex sue speciei. Tertia ex masculinitate. Ideoque ca-
ro sua quam accepit aliis est   femina vero quia natura
est humidior temperatur sua siccitas complexionis cum humiditate sua
propria femininali. et ideo laudabilior est et ad digerendum me-
lior. Sed tamen si lactens masculus fuerit non potest dici illauda-
bilis propter laudabilem humiditatem lactis. Feminine vero horum
meliores [illegible] est laus lactis supra masculos
bonos facere [illegible] feminas et laus lactis et laus
feminine bonos [illegible]. Redunguetur tamen de vaccis dicentes
quod feminine in [illegible] meliores non sunt sicut maribus
cum vaccine naturaliter capris sint sicciores. Item carnem
vaccinam duriorem indigestam esse tendiorem et [illegible] non in ob-
edientiorem. Cuius feminine omni aliorum sint temperantie vac-
ce quia feminine in siccitate et indigestibilitate dupplica
excedunt mares. Masculi autem quos plus illis [illegible]
in omnibus animalibus in corpulentia sua speciei meliores sunt et digestio-
ne plus masculis [illegible] femina est levior bonitate nu-
trimenti non melior est quia humiditas femine naturaliter siccita-
te temperatur in sua specie. Unde masculi hoc lactens melior et
laudabilior est non lactente quia humiditas lactis complexionem sua-
am temperat. Castrati vero [illegible] in complexione maris et feminine
sunt medii in specie sua tamen. Ideoque [illegible] sunt et pinguiores
femininis sunt [illegible] quia cum masculus nascitur quilibet
nobilissimus [illegible] quam calores [illegible] fundamentum amisit
et in calore defecit et complexio sua atque feminine [illegible] appropria-
vit quia nimis calefacit masculus plus feminine [illegible]
maribus velocius feminis [illegible]. Sanguis autem que ge-
nerant meliores quam que feminine. peior quam que masculi

nisi tamen in corpus sic [illegible]. Castrati autem minores sunt m-
asculis nutrimenti et feminis in [illegible] bonitatis. Expli-
ciunt autem differentie maris et feminarum. Insuper et neutrorum.
redeamus ad prius et incipiamus a complexione naturali animalium.
Animalium quod impleta est. De diversitate animalium complexionum.

Complexio quorumdam est mediocris in humiditate et siccitate et hec
duplex est. est enim una sicut lactentium capriolorum carnium et
altera sicut agnorum anniculorum. Aliud est cui siccitas dominatur quod
item duplici dividitur. vel est annalis sicut vel pecorina vel sicut
sicut iuvenis capra. Aliud est cui dominatur humiditas quod item dup-
liciter dividitur. Alia est annalis sicut agnorum anniculorum. alia sicut
porcina. Concordant autem antiqui quod nulla aliorum habilia sunt
in corporis nutrimento [illegible]. Que autem animalium
naturaliter humida et sicca mediocria [illegible] digeren-
[illegible] nutrimenti [illegible] meliora [illegible]
[illegible] lactentia [illegible]
[illegible] durissima. Lactentia humida sunt et ad dige-
rendum [illegible] viscosa [illegible]
[illegible] sicut capra et bovina [illegible]
[illegible] laudabiliora [illegible]
[illegible] siccissima [illegible] pessima sunt nutrimen-
ta [illegible] lacte [illegible] lactis [illegible] capra vel
bovina lactentia [illegible] laudabiliora sunt et [illegible]
[illegible] duplex [illegible]
[illegible] sanguinem [illegible] capra et
bovina [illegible]
[illegible] velocitate [illegible]
[illegible] tenera [illegible]
[illegible] propria [illegible]
alia sicut iuvencula pecorina [illegible] porcis sunt mediocria
quia porcina [illegible] humiditate [illegible]
[illegible] ad digeren-
dum et ad penetrandum venas [illegible] humiditate ve-
[illegible] calorem penetrare ad invicem [illegible]
et ad digerendum [illegible] De cervibus

Diversitas nutrimenti ex etate est quadruplex [illegible]
[illegible] vel [illegible]
[illegible] vel iuvencula [illegible]
[illegible] Lactentium carnes sunt humidiores et [illegible]
[illegible] solubiliores [illegible] et [illegible]
[illegible] sicut bovine capre [illegible]
nutrimenta sunt laudabiliora [illegible] bonum lac [illegible]
[illegible] que [illegible] lactentia et bono lacte nutrita laudabiliora
[illegible] nutrimenta. [illegible]
[illegible] laudabili lacte nutrita carnes [illegible] laudabiliores
et [illegible] Lactentium carnes in [illegible] dige

siccę sunt meliores. Edulium tamen omnibus laudabiliores
quas diximus. unum et singulis generatio subtilior est et nutribilior
et omnibus hominibus convenientior. maxime convalescentibus ab egritudine.
Nimium non sunt que generant sanguinem clariorem que boves etiam.
olores et duriores sunt. illae uni virilitate carnes et non sunt lau-
dabiles. non tamen convenient exercitiis egrudientibus cum virtus eorum
in digerendo cibum deficit. In autem lactentia illorum sunt humiora
sunt pessima. quia humiditas illorum et earum humiditas in corde se
colligit et non sicut est calida et viscosa. ad digerendum dura.
corruptum nutrimentum faciencia. humiditas autem complexionis flaticos
generat humores. et illos fumosos et corruptos. unum lacten-
cia porcina et agnina sunt pessima. Sed plus porcina ex eo
quod illis humiditas viscositatis et humiditatis duracione
et ideo cavenda. Iohannes anthioc athimenus. porcina nulla
habet bonitatem ad nutrimentum maxime si sint lactencia. Ypo.
lactencia porcina dura et ad digerendum crossa porci quam iuu-
encula. hec est alia illorum venas habet strictas. sanguine
purissimum pinguedine mixtum. quam lactentibus sua durities
et ideo minutum caveatur non cum necessitate cogatur comedere
et tunc ea calidas habentes complexiones bene fortes exercitiis et lab-
ores frequentes. In etate sedam ad hanc crescentibus mi-
nores sunt humiditates et viscositates quam lactencia quia radu-
antis et lacte remociora. ita sunt duriora. unum sup-
fluus in nutrimento tempora ad digerendum velocia. ad dissolu-
endum a membris dura. maxime si alia illorum sunt humida sicut
pecorina porcina quia nutrimentum sua in humida et sicca
sunt tempora cum sue complexionis humiditates siccitas temperit
etatis et ideo non iuvenibus nec fortibus non laboriosis et non
exercitatis convenientibus. Iohannes anthiocenus. Convenienter
vero iuvenes et pecorine carnes magis laudabiliores sunt
eo quod a lacte separata sunt quo ad usque perveniant ad nub-
endum alia. Sed non animalia illorum sint sicca sunt duriora et ad
digerendum tardiora quia in eis augetur siccitas. Vaccina bovina
et caprina in hac etate sunt illaudabilia. Ciuventute etiam
.i. iuvenilia siccitas nimia dominatur. Vaccine carnes duri-
ores sunt et illiores ad digerendum tardiores. Sed tamen in stomacho
calido bene digesta nutrimentum dant forciora et nulla a super-
fluitatibus mundificata. ac eius unde dissolvendum ex
putritate sue humiditatis et viscositatis. Iohannes. Sed cum alia illorum
sint humiora bene digerendum sunt nutritiva. sicut iuvenum et
recencium. Vaccine carnes porcine et pecorine iuven-
cule et non sint humidiores esse. bene tamen digeste laudabi-
les sunt in omnibus confortative et dividere plus quam in regenda
sanitate. Si autem alia illorum sint sicca nutrimentum sua pessi-
ma ex siccitate duplici sua. Iuvencula quoque et caprina
bovina sunt pessima carne durius. In digestione tardi

digesta crossum generant sanguinem et melancolicum. In etta-
te senii .i. decrepita alia omnia alia sunt pessima dup-
lici ex causa. quia eo solent illis extremiori sunt propinqua. alia quia
carent carnibus sicciora sunt ex humiditate sua tenuitate
finienda. unum ad digerendum durissima quia carne sunt ne-
rvosa et sunt minus digesta maxime si alia illorum sint ste-
a.
ra. sicut bovina et caprina que duplicato sunt pessima
ex illis siccitate sua et etate. Iohannes. G. quod alia vel illorum sicca
sunt. parvorum carnes meliores et nutrimento laudab-
iliores erunt. Que vero humidiora sunt sicut pecorina et po-
rcina. ipso perfectiora tanto meliora. Iohannes. G. quam mag-
is animalia minus sunt sicciora et ad digerendum duriora quan-
to iuniora tanto membra sunt tenuiora et ad digerendum ve-
lociora. sicut lactencia erunt flaticas maxime si illorum sint
humida. Et omnia alia volatilia vel ambulabilia dum sunt
crescencia carne sunt laudabiliora quam que iam sunt declina-
ta. ex eodem tamen hanc eius extrema laudabilia sunt vel illa
nascibilia. sed magis extremum ad quod sunt magis pertine-
ncia. De diversitate domesticorum et silvestrium animalium.

Diversitates etiam alia in nutrimentis iam diximus sed quia
sequentes opus tamen ad memoriam reducamus. aliud quod
silvestria. aliud diximus domestica. Silvestrium vero singulis
a.
subtilior est et acutior quam earum comedentia et sunt sicciora
ex nimio motu et calore aeris in aliunde. Sepe est sole ex-
urimus tamen post mortis sit. Siccitates humorum dissol. unum.
et quia parte comedunt atque bibunt. Sanguis quoque domesticus
b.
autem est quia duriores et illiores. viscosiores atque multo
humiores ex putritate aeris et defectione moventur et inhumi-
dantur comedendis et bibendis. unum totum oppilant et nutrimentum
sua in ea sunt quidem in tertia. Quod est maiores h-
erbas pascencia sicut boves et illa. Quod parvas et mi-
nores sicut pecudes et illa. Quod vero minores comede-
ma sicut capre et alia. Pascencium herbas maiores
c.
pessima et macilenta et corruptione sua nutrimentum in hi-
eme sunt et usque ad medium veris quibus temporibus macra sunt
ex bona sibi non invenerit pascua. A medio veris iam
tota cum ea sibi inveniunt convenientia in crossitudine et augmen-
tantur et temperate macilenta et laudabilem nutrimentum
faciunt. Iohannes. G. Omnia igitur alia si cibos sue conveniencie sine
complexionis naturam inveniunt carne temporaliora et la-
udabiliora sunt. Non invenienda hic sunt omnia parvas
d.
et minores herbas pascencia ab bonitate carnis laudab-
iliora. ab initio veris usque ad medietatem estatis. hic
est temporibus sibi competentibus ibi inveniunt unum et in his temporibus
crossiora tenuiora et laudabiliora nutrimenta esse in temporibus
e.
minima minorum pascencia. ab initio estatis usque ad med

iecture habentes bona sunt. Et est nimis reiiciendum eorum esse et humidius. Porci que tamen alium temporis corporis nascuntur sunt leviores et facilioris ad digerendum plus eorum quam in temporibus nutrimento. Ex sui frequentia exercitii atque motus et subtilioris atque siccioris aeris ab eis recipiendo. Unde superfluitates humorum minuuntur et sic complexiones temperantur. Que herbas per pascua sinceras et munitas pascunt meliores sunt quam que sibi christianissimis nutriuntur. Que nimos comedunt et nervos et fimos meliores sunt quam que domi aluntur. Que autem per quinque comedentia et bibentia multa conmedentibus et bibentibus sunt meliora. De diversitate animalium ex macie et crassitie.

Diversitas aliorum in macilentia et crassitie est triplex. aliud est crassissimum. b aliud macerrimum. c aliud mediocre. Crassissimum sunt pessima quia pinguedinis complexio stomacho et digestioni est nocentia. primum est quia natat et facit cibos in stomacho et cito fastidium causant. cum alio cibo admiscetur, sua viscositate illa aliter in cassat et digestionem gravat. digestionem in tempus nullos stomachi emollit et viscositate et lubricitate exit citius. Unde continua defectio et expulsiva confortatur.

19o. [illegible] pluviam licentia generando, et corpus humidum est. Quibus calidis stomachi sunt alia de colericis generibus quia calor stomachi ex pinguedine vincitur in [illegible] sit calor ignis pinguedinis et oleo accendit. Ideo antiqui carnem [illegible] coquere cum multo sale aceto forti et cotoneis [illegible] ut nullum humores fieri plus sit delicatum et accedunt [illegible] pluribus more tamen carnes cum oleo vel aliis [illegible] ne forte per hanc malos humores generare [illegible]. Et tamen preceptum ne de crassissimis alibus nisi sola nuda pinguedine subtili cibo conmedatur. Caro est sola et pinguedine nuda et sic de crassissimo alio melior et laudabilior quam que cum ipsa est pinguedine. Licet sit de crassissimo animalibus ex carne prima quia cito pinguedine nuda et sic vilior sit cocta et viscosa. Sed si sit de pinguedinis carne quam stomacho posset [illegible] vel corrumpere quia [illegible] et ingeniosum est facilius ut sit. Unde [illegible] et [illegible] carne dissoluti a nimis ut [illegible] bona sunt prefacta humectis. Sed quia tamen [illegible] subtiliantur omnino carnis quod pinguedine non sanguinis [illegible] calori illi et augmentario sui. Calor est vel in nutrimento non exuberantia sanguinis. Unde et viscositas capit nutrimentum et fundamentum calori est tamen et ideo prohibuerunt antiqui infirmos febricitantes carnibus nutrire vel aliis nervosis. quod omnia angustiam faciunt corpori et consumuntur. 6. sic olim.

19o. talia nervosa carnibus sunt ignibus alimenta sic etiam non calori pinguedo. talia nervosa. Alia non macerrima. carne sunt nervosa et per sanguinem humida et per humidum pinguedinem sunt per se [illegible] nisi cum velocitate sunt digerere et venire [illegible] magis quam carnes crasse. Sed remote a stomacho et intestinorum lubricitate minus calefaciunt et longe a confusione in genere colica. Aliud autem stomacho et intestinorum longe sunt remotum duplici ex causa. Una quia nec lubricitate habent nec viscositate stomachi pilos emollientes cum siccitas sibi dominetur. Unde antiqui et marie Rufus precepto ut carnes macre nullam pinguedinem habentes accipiantur elixe vel in vasello coperte. Quoniam ab aqua fiunt humida. Unde siccitatem ignis sue. Secundo non quia ex profundatione venarum velocitate non digeruntur in intestinis permanentes ut ea gravitate ad expellendum velocitatem. Per calefactionem. Si stomacho et inde mutentur in genera colica ex ablatione sue viscositatis et pinguedinis quod non sit colice iaculationis. Que aliorum inter crassitiem et maciem sunt media non actionis et passionis sue sunt mediocria et quia carnes pinguissimorum aliorum et pinguedine nuda valentia. Ideo autem experimentum acrorum carnibus et laudabiliori cum tertia pinguedinis habent quam calorem incidat eo quod pilos stomachi lubricant. Si autem macra ut carne fiant nervosa et sanguinis penuria et ideo antiqui in stomacho venient non tamen sal adhibendum. Unde sua delicatio humiditas. Nec tamen hoc ei prevaleat ut sua defectio humiditas extinguatur cum oleo inungantur et sale et aceto temperantur quoniam oleo oppilationes crescunt et humor custodiatur subtilis. Si igitur fiat in carne pinguedine nuda et de pinguissimis alibus facta macerrime cum carni. sed solum [illegible] calore sue sit credunt pauli. Caro tamen cum sit aliis in pinguedine temperata melior est quam pinguissima sive macerrima. Illa enim cibis cito digestibilibus melior est quam que contra sunt. Que autem sunt humida inter masculina quam feminina meliora sunt et levia per se meliora quam in se facta. Sicca autem inter feminina vel masculinis sunt meliora carne in se facta meliora quam in se facta. De comparatione inter partes.

Diversitates nutrimenti aliorum comparatione per tempora. Aliorum enim alia quedam sunt ex quibus siccitas et calor dominantur sicut sunt camelina et silvestria. Secundum est quibus calor et humiditas sicut porcina. Sed sicca et frigida sicut bovina et capina. Sed frigida et humida sicut edulina lactentia et vitulina et agni annuales. Que non calida et sicca illaudabilia sunt in estate sed hyemi competentia. Que calida et humida in vere sunt bona et in autumpno contraria. Frigida et sicca illaudabilia omnia a principio estatis usque in medio bona ad hunc et aer tamen habet humiditatem. quia tempore siccitatis sue complexionis. Que autem frigida et humida a medio estatis usque in finem sunt optima.

Thieme uero sunt pessima in uere et autumpno med-
e. ioca. Que tamen in uere bona sunt et estate fama per pro-
care in quibus potentia in uere et hieme autumpno est non
laudata. In estate autem uero bona. Capita et estate bona
peiorina in uere bonina et fine ueris et initio est-
atis erit laudabilis. **Quomodo carnes artificialiter fiant.**

D[illegible] carnes [illegible] artificialiter sunt tres. aut
[illegible] assantur et subfrigantur aut cum sale et aqua elixantur.
a. aut [illegible] cum aceto et [illegible] [illegible]
[illegible] et subfrigi in [illegible] et [illegible] et ad digerendum
[illegible] et [illegible] humiditate sua [illegible]
[illegible] ab igne [illegible] sunt [illegible]
[illegible] carnes [illegible] humores [illegible]
carnes [illegible] pinguedine [illegible]
[illegible] ut sua humiditas [illegible]
[illegible] laudabiles humidas assando [illegible]
[illegible] pinguedine [illegible]
[illegible] sua laudabilis humiditate
[illegible] tungi et [illegible]
humidas [illegible]
[illegible] cum [illegible] ignis [illegible]
plena sua humiditas [illegible] illa [illegible]
[illegible]
[illegible]
b. [illegible] carnes
cum sale [illegible] aqua [illegible]
et facile digeruntur. [illegible]
[illegible] humectat [illegible] cum
c. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
pinguibus [illegible]
[illegible]
[illegible] carnes [illegible]
[illegible]
[illegible] cum aqua [illegible]
[illegible]
[illegible] cum aceto [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cum aceto [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

aceto [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] aceto [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cum aceto [illegible]
[illegible] cum aceto [illegible]
[illegible] carnes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] cum sale et aqua [illegible] aqua
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] pingua [illegible]
cum [illegible]
[illegible] cum ace-
to [illegible]
[illegible] calore [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
cum [illegible]
[illegible] carnes [illegible]
[illegible] aceto [illegible]
[illegible]
[illegible]
assate [illegible]
[illegible]
carnes [illegible]. **De dulcitate in carnibus cognoscenda.** [illegible]
S[illegible] carnes [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] laudabile [illegible]
[illegible]
[illegible] artificia-
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

necessario. Concedimus igitur duorum animalium diversorum cum in eis contrarie sint crossicies et macies et in eis species contrarie sint ut meliorem eligere possimus. Verbi gratia. Si porcina et caprina sint consimiles et ambo elixa, caprina erit melior. Humiditas enim sue pinguedinis temperat siccitatem propriam sue complexionis et carnis humectat. Humiditas enim porcina laudabilior est assata. Siccitas caprina melior est elixa. Similiter si comparetur vaccina assata et porcina elixa in nutrimento pessima utraque est, quia vaccina ex nimia sua siccitate ad assandum illaudabilis, porcina ex humiditate sua illaudabilis est elixa. Si in G. carnes ... elixe et assate non sint comparande, sic nec ... aliorum comparande erunt. Non est hoc expertum ... duorum est aliud carnes diversorum comparande non sint ... sunt ... vel macie et eis ... a ... Verbi gratia. Si comparetur porcina et caprina ... elixa, caprina erit melior quia carne ... siccitas. Humiditas vero porcine in crossitudine nutrimenti et viscositate, unde fit illaudabilis. Similiter porcina et caprina si comparentur assate, porcina erit melior quia humiditas sua ... siccitas vero caprine augetur. Sed hoc igitur comparatio facienda est. Si porcina elixa et assata comparentur, assata elixa melior erit. Si vero caprina assata et elixa comparetur, elixa melior invenietur.

De diversitate membrorum animalium.

Animalium membra corporis sunt diversa. a. Primum ex compositione sua. b. Secundo ex locis. c. Tertio ex parte et motu suo.

d. Compositio est duplex. Alia dura et nervosa sicut vene, nervi ... vel cartilagines et similia. Alia mollia et tenera sicut pinguedo, medulla, cerebrum, nucha et similia. Alia media sicut caro musculorum et lacertorum et carnes ... pinguedine nude ... magis ... de animalibus sunt in efficacie ... Que membrorum sicca sunt et nervosa ... sibi diversa ... et siccitate. Unde ad digerendum dura sunt laboriosa et longe diu et tarde ... Quibus est ... pinguis et humiditas ... diu ... et tarde ... ad nutrimentum ... magis ... siccis ... sicut ... Sicut de ... plus ... vel ... sicut porcinis et ... si bene ... nutrimentum ad dissolvendum de membris durum quia siccitas complexionis eorum membrorum humiditate et efficacie ...

e. Que membrorum mollia et tenera sunt ... et humiditas eis ... nutrimento ... plus ... dividitur. Alia est ... sicut pinguedo ... carne ... viscosa. Alia coagulata sicut pinguedo ... renum, dorsorum et locorum ... et similia. Alia media sicut cerebrum in

edulla, nucha ... ex ... nutrire se in subtile et crossum ... coagulatur et ex efficacie coagulando. Cuius nutrimentum sit ... G. Pinguedo est duplex. Alia est mollis et liquida calore ignis dissoluta et infrigidata ... remanet coagulata. Alia est igni dissoluta cito infrigidatur et coagulatur. Quod ... dividitur ... de ... alibi sicut ... de ... Que de ... cito dissoluuntur et cito coagulantur. Que de ... non cito dissoluuntur et cito coagulantur. Unde ... pinguedo plus ... viscositas ... minor est viscositas quam pinguedo. Que duobus modis intelligitur ex sensu et ... Sensu quia si tangitur pinguedinem ... aliud manibus viscositas ... qui olim. Si saporem ... viscositate cum sapore ... In ... Si est ... nulla viscositas manibus ... sapore. Sicut ... viscositas ... pinguedinis plus comeditur quam de pinguedine ... ex nimia viscositate sua ... quia ... humida ... sua ... augmentum ... remanet ... ad ... est ... Que cum pinguedo ... membra pinguia ... et non ... carne dividitur in qua calor ... dissolvit et viscositate ... omnia alia ... pinguia et viscosa. Que ... pinguia ... augetur pinguedo ... humiditas ... viscositas ... complexioni ... facilius ... viscositate ... calore et humiditate quam pinguedine quia calore ... Pinguedo frigidior est ... et siccior ... calore est ... humiditate. Si autem pinguedo et viscositas ... sunt ... et illaudabiles. Unde non ad cibum ... solum ad ... danda sunt ... est ... in ... cibor ... in ventre ... Si ... et ... illos et ad digerendum ... alios cibos ... ille digerit ... lubricans ... et cito ... Que ... ad ...

deuenit. subtilitas cibi in constrict et penetratione parte p[illegible] [illegible] inviti et nimium p[illegible] mum et pessimum accipiunt nutrimentum. pessimum [illegible] qui oppilationem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quantum sui se [illegible]. Si est [illegible] est et congelatur sic [illegible] pinguedo [illegible] [illegible] [illegible]. Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nutrimenti [illegible] plenitudinem et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sua maior [illegible] [illegible] nutrimenta. [illegible] pinguedinis [illegible]. De diversitate pinguedinis ex [illegible].

Diversitas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedo [illegible] pinguedo [illegible] pinguedo [illegible] pinguedinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedo [illegible]

tortuosis nervorum [illegible] ad ani[illegible] et ad dur[illegible] valet aprina. bovina mediocris est inter porcinam et leoninam. caprina et similis illa sunt quam bovina. calidior est et magis porcina quia caprina et si [illegible] ambulantibus sint siccior tamen ad operationem [illegible] [illegible] calidior est et siccior. [illegible] sua [illegible] quod post dissolutam cito congelatur. [illegible] [illegible] intestinum est [illegible] [illegible] [illegible] fiat quod cito congelatur et solidatur. Leonina quod si cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solida [illegible]. Porcina et si porcina et caprina calidior sint tamen siccior porcina et caprina [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] colon [illegible] [illegible] [illegible] quod pinguedo porcina quod est siccior et porcina est [illegible] fluida est et [illegible] [illegible] [illegible]. Porcina [illegible] mediocris humiditate [illegible] a melior est et [illegible] quod caprina [illegible] [illegible]. In [illegible]. De pinguedinibus. Pinguedo [illegible] leonina. siccior et calidior est [illegible]. [illegible] siccior bovina. bovina siccior caprina. Caprina [illegible] porcina. porcina siccior porcina. porcina [illegible] calidior et [illegible] [illegible] est.

De diversitate pinguedinis ex etatibus.

Diversitas pinguedinis [illegible] ex etatibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est pinguedo [illegible] et lactentium est [illegible] lactentium [illegible] [illegible] iuvenis et decrepiti. [illegible] lactentium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humiditate [illegible] [illegible]. Iunioris calidior et humidior [illegible]. Decrepiti pinguedo et frigida est et siccior [illegible] [illegible] calidior et siccior feminina tamen et iunioris calidior et [illegible] [illegible]. De diversitate pinguedinis ex novitate et vetustate.

Diversitas pinguedinis est ex novitate et vetustate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calidior et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] calidior [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] pinguedo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] igitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humiditate [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. De diversitate pinguedinis ex artificio.

Diversitas pinguedinis ex artificio [illegible] duplex est aut est simplex aut composita. Simplex ex [illegible] [illegible] [illegible]. Composita [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedo salsa calidior et siccior [illegible] salsa [illegible] [illegible] calorem [illegible]. De medullis ossium.

Medulla ossium saporior et melior pinguedine et [illegible] [illegible] quia media est inter crossam pinguedinem et subtilem [illegible] et [illegible] [illegible] pinguedinem [illegible]

viscositate media. **De dispositione cerebri.**

Cerebrum est album [illegible] calidum et humidum, quia ex generibus
unguedinum et medullarum. Tamen artificialiter est frigidum
[illegible] cerebri ad caput [illegible] et [illegible]
[illegible] et pinguedinis super corpus [illegible]
[illegible] cerebrum [illegible] esse frigidum. Dicentes illud [illegible]
[illegible] testificantur [illegible] ex accidentibus suis et passionibus
[illegible] cerebrum aggravans [illegible] digestione
[illegible] aggravans appetitum [illegible] intelligere esse frigidum.
Comprobant ex [illegible]. G. [illegible] in [illegible]
[illegible] cum motione [illegible] nocumentum [illegible]
cerebrum [illegible] appetitum [illegible]
[illegible] non [illegible]. Cerebrum est sensuum et
motuum [illegible] frigidum [illegible] esse [illegible] humidum.
Si calidum [illegible] cum motus sensus pessime calefaceret. In
[illegible] apparet. Quare intencio [illegible]
[illegible] artificialiter [illegible] naturaliter [illegible] quia cerebrum et
[illegible] ad digerendum et [illegible] appetitum non
ex frigiditate [illegible] ex humiditate et viscositate.
[illegible] pinguedine et viscositate mediocritate. Sicut hec
[illegible] dupla [illegible] pinguedini que
[illegible] appetitum corrumpit digestionem [illegible]
[illegible]. G. Si velis nocumentum motionis [illegible]
[illegible] intellexerit [illegible]
[illegible] fuisse. G. non ex hoc quod fuerit frigiditas sed potius
humiditas et viscositas operentur hec. Immo magis humiditas
[illegible] quia frigiditas [illegible] appetitum
confortat. Unde [illegible] appetitum auget [illegible]
[illegible] et viscositas [illegible]
[illegible] digerendo. Sicut calorem habent [illegible]
viscositatem in natura cibo et cogit [illegible] frigidum
aggravat [illegible] in aqua et aere [illegible] aqua
[illegible] descendit [illegible] quia calidus est levis [illegible]
[illegible] libro de [illegible]
[illegible] Cerebrum cum fundamentum sit sensuum et motuum
[illegible] sensuum et motus ex [illegible] caloris [illegible] impossibile
est esse frigidum quia frigiditas [illegible] et [illegible].
sensui [illegible] et motui repugnat. Et si cerebrum frigidum
sit auferuntur memoria [illegible] quod cum frigidi-
tate impossibile est esse, quod monstratur [illegible]
[illegible] cerebro [illegible] frigiditas [illegible] memoria [illegible]
[illegible]. Ex [illegible]
bene potest intelligi quod cerebrum calidum et humidum sit [illegible].
[illegible] et accidentali frigiditate [illegible]
[illegible] sua [illegible]
de pinguedine et carne [illegible]

cerebrum possit penetrare et accidentalem calorem ex
nimio motu refrigerare. Sic [illegible] ex [illegible]
motus [illegible] a se expelle-
re [illegible] et illi [illegible]
a calore [illegible]. Nucha non quia medulla est spondilium sit
cerebrum. Unde [illegible] cerebri dicitur esse [illegible]
[illegible] Quanto magis
a cerebro removetur tanto plus [illegible]
sic cerebrum et medulle ossium et pinguedo cum minus
humiditatis habent [illegible] et viscositatis. Si [illegible]
[illegible]. **De membris repletis [illegible].**

Membrum [illegible] durum et molle media sunt sicut lac
[illegible] et caro pinguedine [illegible]
pinguedine [illegible]
[illegible] ad digerendum velocior
et ad penetrandum [illegible] et ad [illegible]
[illegible] que in duo dividitur [illegible] est pura [illegible]
[illegible] media [illegible] ubi
[illegible] Quedam pura caro [illegible]
sanguinea est [illegible] cum sanguis [illegible]
[illegible] sensu [illegible] Quedam [illegible]
[illegible] et viscosum [illegible]
[illegible] in natura cibo [illegible]
[illegible] viscositatis et pinguedo [illegible]
[illegible] cum calor [illegible]
[illegible] de ipsis [illegible]
[illegible] quia non [illegible] viscositatis
[illegible] de [illegible] venas penetrare
possunt [illegible] et [illegible] motus [illegible]
[illegible] quousque [illegible]
non sufficit. Et ideo [illegible] sanguinem mutavit
[illegible] sanitatem custodiendam et [illegible]
[illegible] caro [illegible] sanguinolenta [illegible]
[illegible] quia [illegible] sanguis et non sua
[illegible] carnem et pinguedinem mediocris [illegible]
[illegible] carnis [illegible] viscositatis et [illegible]
et plus [illegible] pinguedinis et minoris viscositatis et
[illegible] et ideo [illegible] caloris pinguedinem et carnem.
[illegible] magis pinguedini [illegible] opinionem [illegible]
pinguedinis subtilior et [illegible]
[illegible] ad opinionem carnis dividitur [illegible] in duo. Sunt
[illegible] ad [illegible] humiditatem [illegible]
[illegible]
[illegible] ad [illegible]
[illegible] in lingua [illegible]

[illegible] et aliis locis. De motu et quiete membrorum.

c. Diversitas membrorum ex motu et quiete est duplex. Quedam enim sunt semper quiescentia sicut nervi, cor, epar et consimilia; alia vero semper movencia et hec dupplicia: alia naturalia, alia animalia. Naturalia que per se et non per aliud moventur sicut labia, aures, pedes; per aliud sicut carnes [illegible] [illegible]

[illegible]

De diversitate membrorum ex loco.

b. Diversitas membrorum ex loco suo [illegible]

[illegible]

Volatilia universaliter ad abundanciam [illegible] [illegible]

[illegible]

cum lacte pistantur, sicut G. dixit aliquando et anseres. Si
nutriantur siccis et pistatis ficubus, tunc saporosiores per-
a. ficiuntur et velocius digeruntur et exeunt. Que volatilium
calida sunt et sicca non sepe sunt accipienda, maxime pulli
si calefacientes et in siccitatem et coleram ... inducentes, propter
capitis similitudinem et uirtutem, quia digestionem desiccant. Venien-
tia autem sunt. Item non sunt accipienda in omni nutrimento et esca
b. nisi sicut que complexionis sicce sunt, nec calida nimium, sicut turtur
et pauones, perdices et omnia paludes in habitantia ca-
rne sunt nimis crossa, ad digerendum dura, tamen bene dige-
sta multum sunt nutritiua. Ad dissoluendum durum de na-
tura, et ideo machinandum est ad mollificandas carnes eorum,
ut ante unum interuallum sunt comedenda, scilicet postquam sunt occisa per diem
et noctem dimittantur, ut carnes emolliantur. Testatur hoc
quod carnes uidemus occisas una die estiuo dimisse
molliores et tenerae. Hec tamen carnes ad digerendum veloc-
ter sunt bone, si tamen in tercio homini sanguinem cum ligamentis
suis sint nutritiue, sicut a calore illius eloquitur calor ex-
terni per illis omnibus. Que pulli in fine quam carnes diu sic dimit-
tantur putrescunt et minuuntur. Cum autem hoc ex longo tempore fiat
ex puo ad opus et nocet. Item laudabiles sunt carn-
es iste si recentes sunt, maxime si mixtum carbonibus assen-
tur et tenerentur, quia licet nimium non confortantur, tamen tarde
ab eis dissoluuntur, quia ex recentia sunt sanguinis et longin-
quitate putrositatis et inconstantie caloris naturalis. Item G. Quod
aliud uel nimia recentium remissionem quod oportet sunt aut
non nimia quam conuenit aliquandiu et seruata sicca
teneritatem et mollia corpora in durum et eius maturantur, scilicet
uelocius digerantur. Obiciet tamen quidam G. dixisse carnem
durum dimissam emollescere et tenerum ex calore aeris, non
tamen ad de recenti iudicasse, ut si mortuorum quorumque
teneritatem. Dicimus G. dixisse universaliter de alibus et ...
aliorum, sicut cum dicerent carnem duram diu dimissam cal-
ore aeris emollescere et propter de nascentibus sub tectis. Quod
fructuum molles teneri que sunt cum magis moueatur in dur-
ant et desiccantur et fiunt tamen. Que autem dura sicca et ui-
et tenerum et mollescentes tempore. Sicut ergo contra quod sine
agentis seruentur sustinet sua humiditas consumitur et in pul-
uerem reducuntur. Palam ergo sunt non debere nimis carne ille dur-
am et sicca, nec in habitantibus paludosa, nisi cum ante duos
dies sint occisa, ut carnes mollescant et facile digerantur.
l. Que autem volatilium sunt humidiora sicut anates, pulli colub-
ini, sturni, noctuae ... carne sunt dura et crossiora ad nutrien-
dum et ad digerendum duriora et ... sunt peiores
quia plus ... sanguinem. Unde sole ale et ceruices sunt ...
hec est in omni animali quibus teneriora sunt propter minimum mo-

tum. Anates sunt subtiliores et ... saporosiores
maxime si ficubus nutriantur. Ovorum cum ale meliores sunt
in corpore. Volatilium leviores carnes quam ambulabil-
ium sunt, et minus humide leviores quam minus humide propter na-
turam. ... humidiores domesticorum carnes aule
rum paludes in habitantium. Anatum, pullorum columbe sunt
subtiliores quam anatum ad digerendum faciliores sunt. Qua-
si ex putredine humiditatis et teneritate sue carnis ex
...tum tamen suo calore sanguinem incendunt maxime si lina
...tes, quia calores et minus humidi, unde fetale in incensione
conueniunt et ignea colica. Item anteque cum sunt preparat-
da sicut cum aceto uine acerbe, pomi citrini, portulac-
a, lactuca, coriandro, scariola et similia. Minores le-
uiores et subtiliores sunt pullis corpore minoris hu-
miditatis. De diuersitatibus volatilium ex etatibus.
b. Diuersitates volatilium ex etatibus, quia tiorum pulli
in meliores sunt, maxime calorum humidorum, maiores mi-
eliores maxime frigidorum. Differunt ex crossitie et sub-
c. tilitate et quadruplex. Alia est subtilissima quam in iiii gradu,
alia quam in iii sicut sturni, perdices, pulli et similia, alia in
ii sicut turtures, coturnices, alia quam in i sicut pauones
et grues. Que in iiii faciliora sunt et leuiora et minus
nutritiua quam in primo crossiora et duriora plus sunt quam
nutritiua. Que inter hec mediocria sunt media. Galienus tamen que
in iiii gradu leuiora et subtiliora quam que in ii quia tamen inf-
erior est mediocri et in primo. Coturnices non oportet sunt peior-
es sicut si in nutrimento, nec in digestione laudabiles. Dicet tamen
aliquis quod G. pistatos et pullos asscribit in nutrimento cum
tamen sensus negat hoc, quia pulli humidiores crassiores et
carnosiores. Que non sunt plus necessarie debent esse nu-
trimentum. Responsio: G. non indicasse uirtutem et pluri-
mum nutrimenti illis sed potius sensualem. Intendit enim esse
deere crossitiem et subtilitatem, uelocitatem digestionis
et tarditatem. Monstrauit quod facilia et subtilia volati-
lia cito a membris dissoluenda. Crossa uero e contra ad
dissoluendum dura. Que cum certificauerit intelligimus sub-
tilia et a membris cito dissoluenda et si illa multum nu-
tritiua accidentaliter tamen preter esse nutritiua. Sicut est cito a mem-
bris dissoluuntur uelocius euacuantur et ad cibum appe-
titum cibum festinant, unde preter eius nutrimento. Crossa et a mem-
bris dissolutiora tardio, et si preter nutrimento illis multum tamen
nutrimentum accidentaliter, quia duraciores sunt dissolutioni a mem-
bris non cito aliud cibum appetunt, et ideo quam multum est nutribil-
ior. Item grues, pauones nutribiliores anatibus. Et ana-
tes tamen sunt nutribiliores propter sue humiditatis sanguinis in-
uiolas quantitates. Et grues propter humiditatem minorem

et sanguis pinguitate nutribiliores. quia carnes sue ventose sunt et omnium volatilium alie. Dicunt tamen aliqui quod carnes gruum, pavonum, aliarum assimilantur omnium aliarum et grues tamen et pavones grossa sunt et unde digestiva. cum G. omnium volatilium subtiliori et ad digerendum faciliori alat et [illegible] dicere. Rursum subtilitates in libro duplex est [illegible] ales. sunt carnes lactorum [illegible] accidentales. sicut carnium ossibus [illegible]. aliarum autem sunt accidentales subtilitates. cum ventose sint et dure carnes quia non sunt ut assiduum motum et laborem possent pati. sed tamen ex nimio motu et labore subtiliat carnes et sunt saporiores et ad digerendum faciliores. [illegible] quasi carnes esse gruum [illegible] et dure. sed ex nimio motu et labore tenuantur. et quasi lactorum [illegible] efficiuntur. De diversitate nutrimenti volatilium ex macie et crassitie.

Diversitates nutrimentorum volatilium ex macie et crassitudine. Que volatilium alie sunt humide laudabilis omnes macies quam crassities. quia macies sua nimiam [illegible] humiditate et suam temperat complexionem. Que autem sicciorem est macies sunt meliori. quia crassities siccitatem [illegible] crassities et [illegible] diversitate [illegible] quod est [illegible] hieme et vere sunt laudabiliores sunt [illegible] et similia. Quedam autem in autumpno et estate. De diversitate nutrimentorum ex diversitatibus membrorum.

Diversitates nutrimentorum horum ex diversitatibus membrorum contingit secundum a. aliud ex complexionibus b. aliud ex motibus c. aliud locorum.

a. Complexiones [illegible] ex quo [illegible] et [illegible] membrorum [illegible] pinguedo et cerebrum. Quedam [illegible] lactorum carnes et pinguedine [illegible]. Nervosa autem et [illegible]. Alia [illegible] digesta [illegible] nutrimentum et ad dissoluendum durum. Medulla et renes sunt pinguia et cerebrum. alia sunt et humida sed plus humida. magis [illegible] humidis [illegible] et illa [illegible] sunt superaddentur etc. De pinguedine volatilium.

Diversitas pinguedinum volatilium secundum complexiones corporum. Si est calidum est calida pinguedo et [illegible]. Que frigidi corporis est frigida. Que sicciori corporis pinguedo minus humectat humidiorum magis humectat. [illegible] calido [illegible] est alia. [illegible] pinguedo anserum [illegible] sicci et [illegible]. eliguntur tamen [illegible] pinguedo [illegible] est sicciorum [illegible] minus calida et humore [illegible]. De diversitate volatilium membrorum ex motibus.

b. Diversitates volatilium membrorum sunt multiplices. Quedam est membra semper mouentia [illegible] sunt ut alae. colla. pedes. Quedam quiescentia sunt ventres. Quedam

d. mediocria sunt [illegible].

semper tenuiori. saporosiori. ad digerendum velociori sunt semper iam digerunt. Alie tamen volatilium saporiores sunt gallinarum. sed anserum. aliorum et si bonum sit saporis [illegible] sunt tamen nutrimenti. Unde [illegible] et [illegible] patet ex ratione sunt saporosiores et digestibiliores pectora et colla [illegible]. Cauda tamen sunt pinguedine [illegible] est saporosior [illegible] quia collum [illegible] desiccat plurimum [illegible] saporositatis et [illegible]. Obiciunt tamen aliqui. quod carnes collorum [illegible] alis non [illegible] habent. quia collum [illegible]. Costa et carnes et alarum [illegible] propter carnem sunt [illegible] adeo ad se [illegible] ventositas [illegible] colligitur [illegible] que colla [illegible] sufficiant. Ossa non [illegible] subtiliora sunt [illegible] ventositatem non recipiunt collorum [illegible] sufficientem [illegible] et calores [illegible] carnium [illegible]. Carnes [illegible] saporose et ventose. duplici ex causa [illegible] collore [illegible] ventositatem non sibi auferente [illegible] ventose. Alia quia cum ossa sint [illegible] pinguedine [illegible] recipientia sunt [illegible]. Carnes [illegible] saporose. laudabilis nutrimenti et ad digestibiles sunt. duplici ex causa. una ex motu nimio et [illegible] ossium [illegible] ventositatem recipientium. Alia quia [illegible] lacertosa et cum subtilissimis nervis [illegible]. Lactorum autem carnes magis [illegible] sunt ceteris carnibus laudabiliores. propter nimium motum. Cerebrum et si ad [illegible] ceterorum [illegible] sunt tamen laudabile habetur cibum. quia [illegible] humida [illegible] silvaticorum [illegible]. G. quod [illegible] volatilium [illegible] et cerebrum et [illegible] carnes laudabiliores [illegible]. Colla autem volatilia ad [illegible] meliori [illegible] laudabile sanguinem generant. [illegible] est tamen si solubilia sunt vel [illegible]. Gallinacee caponate [illegible] laudamus. quia [illegible] et in [illegible] et corpore [illegible]. [illegible] cortices [illegible] desiccata et pulverizata ad [illegible] valet et sicci [illegible]. Carnes corporum dure ad digerendum. Si digeste [illegible] anserum et gallinacea meliora [illegible]. Fratrum [illegible] anserum et gallinacea [illegible] a pluribus non comeduntur [illegible] anserum et [illegible] G. [illegible] gallinarum et anserum [illegible] laudamus [illegible] vulgus [illegible] novit [illegible].

Flo. de capone.

rius. et ad digerendum. sed tamen gallinarum et gallorum col-
[illegible] sapor melior est sive [illegible] | iii. G. Sanguis galli-
narum et testiculorum non minus est laudabilis quam pectoris.

[O]ua gallinarum [illegible] dividuntur. Quoniam apparet sed oua
[q]uedam sunt recentia et quedam antiqua | b. aut composita | c. aut de ani-
[malibus] [illegible] aut de masculis habentibus sive non
[illegible] Sed de sanitate nutrimenti sunt laudabiliora et
[illegible] de [illegible] maiora et sapore suaviora. Sed de recen-
tibus cum masculis. cum calore suo [illegible] maiore [illegible]
[illegible] quam non coeuntia. Sed de minoribus que plura
ova [illegible] habent. Duorum autem non [illegible] meliora sunt
mediocres [illegible] albugi-
nes frigidiores ad vitellorum comparationem [illegible] Testa
est [illegible] saporis et ideo in [illegible] [illegible]
[illegible] que [illegible] magis de [illegible] vo-
[illegible] a masculis in coeuntibus vitella sunt [illegible]
et [illegible] [illegible] et ideo ad digestionem velociora [illegible]
[illegible] magis sed de minoribus [illegible] [illegible]
[illegible] habentibus [illegible] [illegible]
[illegible] et sic [illegible] ova [illegible]
[illegible] ovi [illegible] iii. [illegible] [illegible]
[illegible] quam [illegible] sed [illegible] [illegible] O-
va [illegible] cum [illegible] sed [illegible]
esse est [illegible] et [illegible] nutrimenti [illegible] quoniam
[illegible] [illegible] [illegible] quia calor [illegible]
[illegible] [illegible] magis [illegible] sed cum [illegible] calore
magis coquuntur [illegible] duriora efficiuntur et [illegible] dura
[illegible] dissoluuntur et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Ex
quibus [illegible] quia si [illegible] sed [illegible] [illegible]
cum gallinarum laudabile nutrimentum [illegible] [illegible]
[illegible] et magis de [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] ad regimen [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] sed quia ad [illegible] [illegible]
[illegible] est [illegible] ad digestionem [illegible] [illegible]
[illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad digestionem [illegible] [illegible] [illegible] magis de [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] Sed cum [illegible]
[illegible] [illegible] sed ad [illegible] quam ad [illegible]
[illegible] regimina [illegible] [illegible] [illegible]
de [illegible] aut de [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ad [illegible]

regimen [illegible] et in [illegible] [illegible] Sive cum
[illegible] est de [illegible] et [illegible] Cum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Sed de [illegible] et [illegible]
[illegible] intelligitur. iii. G. Ova gallinacea [illegible]
[illegible] et laudabiliora [illegible] sed magis [illegible]
[illegible] [illegible] nutrit. [illegible] est [illegible] quam
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Ex [illegible] quadrupliciter. aut est assatum in
[illegible] aut [illegible] aut in [illegible] [illegible] est
[illegible] et ad digestionem duriora quia [illegible] subtile [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] Assatur duobus [illegible] [illegible] cum [illegible]
[illegible] sed [illegible] cineres [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Calor est [illegible] [illegible]
et [illegible] subtilem humiditatem et [illegible] [illegible]
quam [illegible] [illegible] sed ad comparationem [illegible] [illegible]
[illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] laud-
abiliora [illegible] duobus [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] super carbones [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] sed [illegible] quia cum calor [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Super carbones [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] sed [illegible] in aqua
[illegible] sed [illegible] quia aqua [illegible] calor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sed [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Cum [illegible] [illegible] quia [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] quia sepe [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] calor aque [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] laudabiliora [illegible] cum [illegible] [illegible]
plus sed [illegible] [illegible] [illegible] Sed cum [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] mediocriter
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible]

ni et facile digeruntur et penetrant maxime in aqua
fuerint que generant odoris emittentia tamen asperitatem
membrorum propter emolliunt. vinum et uinum acetosissima sunt ad
pruritum gutturis et uentris pectoris mitigationem et
lenis commotionis a capite ad pulmonem descenden
tium. uulnera pulmonis solidant et emolliunt. facies
cetera membrorum maxime uesice. Item. rechinatus quia
est in uiscositate et que non aggregatum cum oleo et ceteri appareatur
est frictum. longius solidissima sunt. unum gerit dixerunt
antiqui. Si non generatur sit odor. tamen ualet generatum pa
sanum solum. uel pars plus calida in adde sunt laudabili
a. que in odore generatum. sed cum ergo et spiritum et odoris
generatur sumunt. Secundum omnes percipia que pessime
in suo mouentia in substantie corruptionem sunt mu
tabilia. quod in ciborum intentione corrumpentia gene
rantur suum generantia. fastidia. percipia autem alia quibus
fuerint omnia maxime frigidis in mutatis cocta et calida
et et alia fuerint sunt mediocra tamen iuxte odoris uenta
rei generatur cale et generatur commixtum. Et que mi
nerant calefaciunt generatum sunt quod in aqua elixa frixa
pessimos generat chimos et fastidia. In aqua elixa
laudabiliora mediocre cocta que et cocta cocta mutatur
laxatiora non et ideo non eadem non cum re digestiua sunt obt
omogaro oleo fortunio. De lacte

Lac generaliter duorum implectur. aliud est dulce uenu
tur uini aliud est acetosum uel diu mu
tatum. Aliud hora est medium. dulce uini est calida. quod
in medio primi gradus et in medio secundi. que in sustinet sapo
ritas sua et ligamus saporis ad calidam et facilis in eum
mobilitas unum et minus humidum quam piscos caro sic longe
remotum. ideo laudabile est suum minus calida et nitrice
acris. Item calida acris cum sui calidus est
ponti. Item uini calidus dulcis. Item calidam tamen
mundificatiua. Aliud est et oppilatiua. Est enim mo
dicatiua et penetratiua que est solidam acris subtilis
natur. Tertium aliud cum eius est et oppilatiua.
Secundum maxime et tenuiora et uiscosa. unum cum sua lux a
quosa et acuta sedis. Item humores et dissoluit lau
at cibo aeris in uelocia iterum frustra et mouet ad hoc uelo
cem expelletur in uenas solummodo. Sed agitatiua laudi
est laudabilis sicut quod ibi mundificatio. maxime
si in eos in die idest cum expulsione humores sunt putridi et
corrupti. aliquam cum ualeat de sensibus collecti. uel san
guinis. Sed uisus putrefacto sanie pustulas cutis ex
consequitur si ualeat acutis. que adsunt ex dulcibus
tibi est aliud in ... Sed est ex obsit sic in carne in

pustulas cum et ex ... splenis et epatis. ex hu
moribus ... melancolias et epatis ...
et epatis pectore ... uel febre. unum lac cum ... pe
... est ... sunt ... oppilationes
... splenis et epatis. est ... et ... et ...
... aliquid cum ... uel me
... et ... et sanguinis unum ... de
capitis lac ... morbos generat ...
... calidus ... sit
... laudat et mundificat ...
... pessimis et ... de ...
... est. Sed ... uel ... est ...
... est ... sunt ...
... cum ... sunt ... et ...
... maiorem ... calidum est ... et ...
... sepe ... que ... sanguine generatur
... lac ... est et ...
sic ... sanguine ... cum ...
plus habuerit ad caseum sic uacuum et ...
generatur ... tamen ... plus uaccinum. ...
... sunt ... et ...
... in ... lac ...
In articulis ... est ... cum ... appositum.
Aliud cum medicinis ... crocum ... Aliud
cum aqua calida. Aliud super ... calidos. Aliud cum ex
... augmentum et
mundificationem. ... ad aperiendum oppilationem ...
... mundificationem ... et pu
... de ... sanguinis ... et ...
... cum medicinis ... et ...
... et acuum ... quod in principio ... mundificato.
... et febribus ... et ... cum
... pustulis ... cum aqua ... calida. ...
... et ... et ...
... sic ... de ... et ...
... cum ... et ...
... et ... sanguine ...
... super cum ... et ...
... calida ... uel ...
... Item aliud ... et ...
... et ... et ...
... non ... uel ...
... uel ... et ...
... si sepe ... et ...
... cum oleo ... pinguedini et ...
... accepit ... de ... et

et pulmonem mitigat si autem ibi fuerit vel in costarum pelli
culis. quia ipse maturat et dissolvit humores. Sed tamen
solum acceptum inflat et parum serenare facit. Si cum
melle et zucaro minus inflat et plus serenatum adiuvat.
Frixa non calcata frixa est et crossa ad digerendum dura.
tarde descendit a stomacho. magis autem competit frigiditati quam
calori. bene autem digesta gravis est stomacho et duro et tepe.
et non illaudabilis propter ingrandia opilationes epatis et sp
lenis. et renum vesice maxime. si locis istis invenit
opilationem preparata. sic sine ei(us) ... illius facilius.
et magis si acceperis cum melle. quia mel sibi saporem
tenet ... subtiliter similiter. plus quam digerere possit.
et sic calorem in renibus ... naturalis ... vel acu
itatem augmentat et lapidem generat. ... est intelligi.
lac in quantum est laudabile et quod non illaudabile. La
udabile duobus modis. Si bene digestum stomacho et tepe. intesti
na lavat. aquositate sua et mundificat. butirositate
venositis repugnat. subtilitate humectat. asperitatem ce
llarum in locis emollit. apud ibi dissolvendo ...
sua. maliciam pectoris iuvat et pulmonis ...
Renum quoque et intestino ... et vesice. mordicativi acutorum
morborum intestinalis mitigat. quia in ...
tum hominum ... motum unde cum ...
... fit mediante ... et diarrie. magis ...
tum cum lapide ... aquositatem suam et ad hunc
plus ... si calefactum est cum ferro ... et si ...
... apponatur aque ... ferri ...
ut aqua ... solum lac remanebit. Secundum laudis la
ctis est cum ... abilis alique fit ...
... sui et ... nutrimenti sanguinis et velox ...
mulatione ... et ... ...
... mundificando ... tempore ... tepe ...
... est ... quantitatibus est med
iocre. Secundum ... ver ... et non ... in libro su
o de complexione. Et ... accipiatur ... non mundificando ...
... non mundificando vel tempore non modico ... muta ... in fu
mositatem. colaque ... complexione ... vel in aceto
sitate ac putredine ... Si
est complexio ... mutatur ... et ... tepe mu
tatur ... occasione fit
... Secundum lac et si in ... laudabile ... levitatis
i. subtilitatis et digestibilitatis ... vel semper ...
mutatur alterationibus ... coagulatur et mutatur in fumosi
tatem et coleram ... vel semper in acetositatem et
... putredinem ... Causa est aceto
sitatis semper ... minimus calor et magna humiditas. Fumi

ositatis non minima humiditas et maximus calor.
Ut autem lac mutetur in hiis duobus ... est complexio. s.
sua aquosa butirosa. subtilis et caseata ... cum sua ...
... butirosa in fumositatem mutatur et quia ... quia
butirum ... est calor ... non cases
in acetositatem mutatur et putredinem. unde non est lac accip
iendum nisi cor sit ... et ... exinanitis de ...
... humoribus. Corpus est si ... sit mundum et lac bene
digestum ... laudabilem sanguinem ge
nerat. augmentat carnem. totum corpus laudabiliter humecta
t. ... et facit pulcrum. Rursus lac bi
bentes ieiunos esse oportet et bibat ... cum ... ub
... ad comedat quousque ... digestum. et labor nimius
modo caveatur. Si est cum nimio motu ... inveniunt
defectum. ... lac antequam digestum. Si non ...
mutatur ... corruptionem ... ad ...
... quousque ad ... fundamentum ... de
... digesto ab illo secundo accipiatur ...
... Sic est faciendo colorem ... cum aquosita
te sua. ... ab aquosa deficiente ... calorem lab
orare ... colorem et ... augens ...
... et sanguinem ... generat. Eligendum autem lac
... colorem. odorem. liquorem. saporem.
Colorem albissimum clarum a citrinitate et rubore et
lividitate liberum. Odorem. odoriferum ab ...
et ... alienum. Liquorem ... subtilem et ...
medium. Si gutta ... vel aliud solidum ...
... remanet ... in ... super
... Saporem ... amaritudine sal
... acetositate liberum. Omne est laudabilissimum
lac quod ... est femineum ... non ...
... in subtilitate ... constitissimum ...
plus ... vaccinum. Debitum ... porcinum magis ...
... porcinum ... vaccinum plus aquaticum ...
... camelinum ... camelinum. Tercio ...
... et ... ... subtilis mediocre
femininum. Secundo ... quia ... lac ... et complexione ...
... est ... de ... alio ... est. Si
de subtili subtile. unde lac vaccinum ... et ...
... est ... et ... Cam
elinum subtile et ... et ... magis
calefaciens et ... quia camelinum ... calidi
ssimum. Calor ... totum ... Sanguis ...
... remanet sanguis. Lac ... ...
est quod sanguis ... et ideo ...
et acuitas ... humorum. subtiliat ...

Cum vaccinū ē ȝtrū. Cū ē vacca n̄ tm̄ caloīs hīt ut ventositatē sanguis vel hr̄. fit ei lac ve ventosissimū ⁊ mirabilissimū. Obicīt tm̄ nob de lacte porcino. Qr̄ īquīt n̄ silr̄. m̄ ⁊ vētuositatis pl̄ lac porcinū hr̄. cū pporci ceñt alijs ābulabilib' frigidiores sint. ꝗ p̄ ni ȝ m' cali ceñt sꝫ n̄ h̄r lacti iḋ acferent accidēt. vētuositatis aūt cā. coctio ⁊ digō sunt opleta. Sigꝰ. id ē subtile ī q̄rē ut sciēt. q̄r ī illo camelino lacte durietica ⁊ mūdificatiōe silē fuit. dixīs subtilitas lactis porcinī fere frigidītē ista cioē lōge ē coctiōis camelini. ex virtute caloīs ⁊ fortitudie actioīs. Dicit tm̄. qr̄ pecorinū cal cm' ē q̄ vaccinū. vaccinū uō cali ⁊ vētuosi' Itē m'. Quia cū pecorinū sit calid' calore suo dat iu firmi mai'. vn̄ plima hūiditas sibi diminuit. ⁊ siccitas augmentat. vaccinū ē n̄ tm̄ hr̄ calorē. paruus ē ad sufficiēt ventositat. vn̄ ī lacte remanet ventosi ⁊ vētuositas. ista calefaciē ex supat. ⁊ magis mūdo qr̄ lubiā ventositatis mirabilior ē calefacit. in porcecalior ⁊ hūidior ⁊ calori sanguis vicinior. ī mutatioēm sanguis facilior. Coctiū aūt omē aīaq ⁊ tūc restaure. illa re vacci uiri cor' q̄ que ī sanguīe facile mutat. tm̄ de pinguedīe nob obiciēt. Et īquīt pinguedo n̄ hīs cm' ī sangue mutabilior. ⁊ lacte mirabilior cū sit ventosior. dīmz. pinguedo ē ventosior oīo sit uacleuc. n̄ tm̄ hr̄ aq̄sitatem subtilitatē liq̄dū ⁊ oī penetratiuē. vn̄ gauiuore cibis ī vitate ⁊ cito coaglat ⁊ īdurat. Lac n̄ sit cū aq̄sil sit liq̄dū. penetratiū. Testat istū q ī butiro ⁊ caseo mixt que cū ab aq̄sitate separatā agglutinat ⁊ tarde digerit. Lac g° qr̄ bibit ut cito augmet cū ibi salis sui exhibat. vaccinū pecorinū se n caprinū. Q. d. q bibere ad refrigatione caloris eo ad restaurationē corporis auferat butirositas sua ⁊ tū caseitate bibat aq̄sitas ⁊ solū accipiat vaccinū. Q ma aūt mūdificare uult hūidos. auferat duo illa ⁊ bibat sola aq̄sitas. Si aūt tm̄ sit accipiat camelinū. Si aūt sit caprinū. Lac ē ī subtilitate ⁊ sic ut moīs dividit. v. Est ē subtilissimū ⁊ mini' subtilissimo. est ⁊ crassissimū ⁊ mini' crosso ⁊ ē ī hoīe mediū. Subtilitas aūt lactis duplicat ī rendicā aūt ī subtilitate ī acutē. In subā sic ḡ ꝯplōni assilat hūana. Sit ut porte feminine. Sedo caprinū. In feminīnū tp̄atū ē ⁊ mirabili ceñt ⁊ morsicat succurrit venenis. dolorib diaflagmatis. vulnib' pulmonis renū ⁊ vesice marie si exsugat amamillis. Quoniā

ē q̄ similiter aerē tangit. ⁊ minuit caloīē sic ē aufert. Subtilitas lactis ē. cū butiro acutis ⁊ caseitas auferunt ⁊ aq̄sitas ⁊ acumē augētur sic camelinū eē dicit. vn̄ min' viscosū ⁊ uiuatissimū tn̄ ydropisis de corruptioē epatis de frigore ⁊ hūiditate. Quidā medicoꝝ asserūt. qr̄ corruptioē epatis ⁊ splenis de calore ad iuuat ꝙ ex subtilitate sua diuit illas fac̄ ⁊ aq̄sitate. ē aūt possibile. si salsitudiē oiret ⁊ acumine. Lac crossissimū a cōtrario ē vero oīū. sic vaccinū q̄ mini' ceñt ē aquositū ⁊ magis butirositū. Sz tn̄ pecorinū sic dīp' magis ē caseitū. Continuat aūt exq̄ntate sui ceñt. In. S. lac pecorinum graui' ē ī cōre q̄ vaccinū. ⁊ magis stomacū. Id lac vaccinū mini' est aqosū ⁊ [illegible] ⁊ magis nutrit. Ad queiē. nīl m ꝯfortat calorē epatis ⁊ stoī refrigat. Est ⁊ bonū ad illud nutriendū ablata ⁊ bibendū dum. moderantē calorē [illegible] calorē ī sic ꝯfortat. ⁊ tp̄atū [illegible] aufert. [illegible] on colicū [illegible] ⁊ malicias adiuuat. Est. [illegible] ⁊ sic [illegible] aq̄ sīe apponat q̄. ū lactis ⁊ [illegible] aufert aqua ⁊ [illegible] fecerit. [illegible] ois. Si aūt aquā n̄ appo suerit. lapidē [illegible] ferrū [illegible] eē apponendū [illegible] sua demat aq̄ositas. Lac bou ē mediū. [illegible] sic caprinū ⁊ ī ꝓ feminīnū magis [illegible] ē [illegible] med ul ⁊ cū [illegible] sit cōbibitū [illegible] ⁊ venū [illegible] abstrahat ⁊ [illegible] lactis uitis aque sic apponat ⁊ cū lapide seu ferro [illegible] quo ad aquā demat [illegible] coliccs [illegible] ⁊ [illegible] ulnibz. plimū aūt uia lebni [illegible]. S; cauē accipene. ī stō coagolet. Coagolatū ē [illegible] ī stō. [illegible] ventositatē [illegible] vn̄ suffocatio ⁊ angustia spūs. [illegible]. Cui ḡ coadunabit uncia una mellis ⁊ ⁊ 3. ⁊ parū sal [illegible] accipiat. Lac mini' subtile ī so subtilissimū ē ⁊ tp̄atū. sic asinū caballinū q̄d ē medi ū inter camelinū ⁊ caprinū. Si tn̄ caballinū ⁊ asininū differūt. qr̄ caballinū ē calid' ⁊ camelino uici ni'. Asininū tp̄ati' ⁊ caprino ꝓpinq'. Vn̄ sicut asininū ad bibendū calidū n̄ adeo coagolat ī stō ut caprinū. Si aūt mel ⁊ [illegible] appone magis coagolabit. [illegible] caprino feminīo ē salubri' ī subtilitate n̄ ī tp̄ antīo ē uicini' qr̄ caprinū laudabil' aūt uicinū ⁊ feminīo tp̄atio uicinū. Vn̄ lac asininū [illegible] ueniēs ⁊ molle [illegible] calore ⁊ [illegible] in dumit. [illegible] camelinū [illegible]

causa est caliditas acuta. Item iuvat pectoris
venam et vesice ulcera. Caballinum propter ventositatem
ad camelinum in subtilitate et acuitate est vicinum
in lapidibus [illegible] et [illegible] procedentibus sicut
eorum sit calor et siccitas. Lac [illegible] crossum minus crossum
bovinum et [illegible] sicut est pecorinum quod inter vaccinum
et caprinum [illegible] quam caprinum et [illegible]
[illegible] stringendis et [illegible] pulmonis. Venenum [illegible]
[illegible] et [illegible] sed cum minus [illegible] quam vaccinum et [illegible]
[illegible] ventrem. Item G. lac vaccinum forcius est omni lacte in
stringendo ventrem maxime ablata butirositate et [illegible]
cocto cum ferro vel lapide. Sed est huic caprinum propter
nimis est bibile et aquosum quia ex frigiditate sua est in [illegible]. [illegible]
si sed medicinam accipiatur est pessimum [illegible]
[illegible] si sed cibum cum succo eius coctum. Bonum generat hu-
morem et corpus [illegible]. Ut autem lac in-
[illegible] dividatur aut secundum animalia aut secundum pastus sui aut ex
temporibus anni aut ex novitate et vetustate [illegible]
alia mittit [illegible] ut est ex tempore [illegible] [illegible] et
eius lac [illegible] est maxime si ab uberibus noviter emulge-
atur ut [illegible] male [illegible]. In firmo [illegible] et macro
lac [illegible] et illaudabile sanguinem generans maxime
si diu [illegible]. Ex pascuis [illegible] aut [illegible]
aut alia est tenera et recentibus pascuis herbis. Alia
ex [illegible] extremitatibus. Alia habet stipticitatem.
Alia laxativa sicut est scamonea [illegible]
[illegible]. Que tenera et recentibus habet aquosum
et subtile lac habent et stomacho nocivum [illegible] et [illegible]
[illegible] [illegible] aquosum est. Et solutivum et stomacho est
[illegible] in caprinum magis stomacho est congruum quia capre silv-
[illegible] herbis pascuntur et [illegible] extremitatibus. Co-
[illegible] quia [illegible] extremitatibus stipticis vel [illegible]
[illegible] pascuntur lac habent stomacho confortativum et stipticum.
[illegible] herbis pasta lac suum nocet stomacho mordendum
[illegible] et est laxativum. Non quod lac est candidum in [illegible]
quod laudabile est [illegible] ne cito in corrupcionem stomachi
[illegible]. Item G. lac malum non solum corrumpit sed etiam
laudabiles chimos [illegible]. [illegible] se vidisse p-
[illegible] cuius [illegible] mortua [illegible]
lac pessimum [illegible] quia [illegible] habens fam-
es est in [illegible] in illa civitate. [illegible] pueri reple-
ti sunt pessimis pustulis. Hoc [illegible] G. [illegible] quia
[illegible] herbas [illegible] pustula-
[illegible] vidit. Aliquando capre [illegible] gladium et [illegible]
stipticas pascuntur et [illegible] lac stomacho confortativum et sti-
pticum. Aliquando laxativa et acuta. Lac laxativum

et nocivum stomacho. Ex temporibus autem lac [illegible] medie
[illegible] per lac in vere subtile est in initio et aquosum
[illegible] in fine veris et initio estatis spissior et lauda-
bilior cibus est. In fine estatis et initio autump-
ni crossius et minus aquosum fit. Causa quia in initio veris alia
sunt [illegible] et ideo subtile et aquosum quia aque
[illegible] adiunctae [illegible] partis quam os matricis
clauditur [illegible] et [illegible] partum necesse est ut
lac humidius sit [illegible] et ideo aquosum est. Hoc in tempore no-
civum stomacho [illegible] movens et vomitum stomacho emolliens
asperitatem et lubricans et [illegible] ventrem laxans. Sed post dies
xl usque in fine veris in initio estatis illa humiditas
crossa consumitur et obediens [illegible] non per se
est in mamillis dignior et laudabilior et [illegible]
est. In fine vero estatis et initio autumpni calor au-
gmentatur acuitas et pars subtilis desiccatur humiditas [illegible]
minuitur [illegible] et in [illegible] lactis quantitas [illegible].
[illegible] est [illegible] ad digerendum et durum et stipticum. Unde lac
[illegible] in stomacho maxime coagulatur et pessime in [illegible]
[illegible] suffocationis an-
gustiam quia [illegible] devenient
[illegible] et dolorem capitis [illegible]. Sicut ad finem devenient
autumpni humiditas sua subtilis [illegible] consumitur et in [illegible]
[illegible] efficitur. Item Hermes ait: Lac tamen est
humidum cum [illegible] et post paulum induratur et in [illegible]
[illegible] et coagulatur. Dicitur enim aliquid quod coagulatum est
est in [illegible] aliquibus [illegible] sub
[illegible] quod est [illegible] coagulatum in ma-
[illegible] calor [illegible] et [illegible]
[illegible] humiditas consumitur. [illegible] ad mamillas [illegible]
[illegible] alio lacte [illegible]
[illegible] ad humiditatem [illegible]
[illegible] efficiatur. Ex novitate et vetustate lac [illegible]
[illegible] aut noviter [illegible] aut iam diu aut medium.
Noviter [illegible] magis [illegible] et [illegible] sanguinolente
[illegible] ad [illegible] quod [illegible] lactis laudabilior [illegible]
[illegible] cibus est. Maxime accepta sed quod [illegible]
est iam diu multum a [illegible] dulcis lactis [illegible]
[illegible] iam et [illegible] sit in acetum [illegible]
ad quod cum lac devenerit ad digerendum stomacho [illegible]
est. Quanto quod diutius fit in calido tanto stomacho [illegible] sed
medicinam [illegible]. Multum est acceptum [illegible] et [illegible]
[illegible] in renibus et vesica arenam lapide-
[illegible] maxime si [illegible] a cibis [illegible] sit. [illegible]
[illegible] dulce coagulatur in stomacho quia iam diu [illegible] ab lacte
[illegible] humiditas et calor. Unde [illegible] et coagulando. Lac in-
ter hec duo medium tardius quam dulce ad digerendum et ne-

locius quam acridum. Ablata quoque butirositate visibili-
ter alio lacte et magis nocumentum. Coagulatio ex e-
fficacia sua ad digerendum dura et peior est ceteris quam lac. E
contrario generat humores crudos siccos et frigidos maxime
scilicet sine melle vel aliqua commixtione dulcedinis. Ad intesti-
na est nocentia. Generat ex efficacia sua et cogit ex-
pulsivam ad expellendum ea velociter et inde accidit ut
sit lenitiva ea. Que autem in aqua sunt cocta meliora sunt
et humidiora quia per hoc facilius in digestione. Et si fuerint aliquantulum
comedita vel coagulata (?) ubi fuerint pessimum ad nutri-
mentum. De caseo et de eorum substantiis

Caseus ex tribus substantiis componitur. Una lactea est.
Altera coagulatio. Tertia ex sale. Lac quoque sicut
diximus ex tribus componitur: caseitate, butirositate, aquo-
sitate. Per quam et divisionem caseus cadit in plures
naturas. Alius est recens aquosus, alius vetus et prope aquosita-
tem. Coagulatio itaque sua acuminis et caloris atque sicci-
tatis sibi dominatur. Quod vero humiditatis fuerit et sic est co-
agulatio inseparabilis cum lacte ... sit recens tamen in se
subtilem propter mixturam sue humiditatis. Alius vero inter
humidum recentem et siccitatem veterem medius. Exple-
ta autem casei divisione de singulorum singula oportet respon-
dere. Per recens humores non malos generat cum me-
diocris mixtus lac et caseum siccum sit. Retinet enim propter
dulcedinem et aquositatem lactis et ideo ad digerendum fa-
cilior et ad comedendum laudabilior et venis sorbibili-
or, maxime si fuerit cum melle vel caseo qui saporem sibi
auferat et dulcedinem. Unde Ypocras: Qui cum caseo tamen
saporem habuerit laudabilior eo cui salsitudo do-
minatur et acumen. Salsus est nimis et desiccat stomachum no-
cet. Carens sale est notabilior et humectans corpus magis
et augmentativus carnis et in stomacho nocens non minus stomacho
opilatione ex calliditate in fumositate vel in acetositate
si stomachus fuerit. Si autem tamen fuerit salsus ut saporem lactis
non mutet est melior et minus stomacho nocens. Secundum Ga-
lenus si sit sapor omni sapore medio carens laudabilior
est. Qui autem caseus tamen salis habet ut non mutet lactis sa-
porem melior est quam salsus et multo sine reserato. Salsus
est si habet in acetositate mutatum suspicabilem. Quibus
salis habet sine sale et incedens stomacho in cendens sanguinem. Pa-
rum salis habens nec lactis amittens saporem subtilis est ad-
huc caseus recens. Aliam habet diversitatem secundum lactis aquosi-
tatem. Sic est aquosior minus est nutriens et velociter digeren-
dus maxime cum melle commixtus. Propter aquositas magis est
nutriens et maxime si sine melle sit ad digerendum d-
urus. Vetus autem caseus est acutus et siccissimus. Unde ad nu-

triendum cautius et corruptibilius. Ad exemplum stomacho du-
rus quia lactis aquositas sibi est ablata. Acumen autem et sic-
citas coagulationi dominatur. Unde et subtilitatem exquirit et incensi-
one subito. Horum superfluitatis corporis non eat in subtilitatem
sicut ... aliis subtiliabilibus. Duobus enim modis ei
nocet. Uno quia corruptio et efficiens nutrimenti se facit
ante sua inveterate et corrumpit. Secundo quia acumen coagu-
lati repugnat omnibus aliis nutrimentis in nocumentum per ipso
vinacia conducit. Unde si in stomacho corporis incurrit humores
in renibus et vesica generat lapides. Causa est lapidum adu-
natio est grossorum humorum calidorum et in calore quam duo casei
... est. Unde magis quam nocebit si aliud ... ...
... humores est quod ... ... Nullum est ...
est nutrimentum nec est nutriens nec cito digestum nec bonum
generans sanguinem nec ventrem humectans nec urinam provo-
cans; penuria sed plurimum humiditate dissolvens, frangens ve-
na cito in incensione se mutans et in humores corpus
... et ... subtilitatibus ... Caseus autem inter vete-
rem et novum medius et nutrimenti et fortior ...
quia crossities lactis facit caseum fortiorem ... in
... velocem. Cum eum calor magis ... ...
plus ... ... recens et vetus ...
... et ... Ypocras. Caseus vero
... est ... dure ... et ...
in pulverem redigatur et est ... sua ...
... quod facile frangitur. Sue est ... subtilis
humiditatis ... ... Secundum in malignitate ...
... ...
Laudabilior caseus vero ... ...
... Secundum G. recens humectans ventrem ...
... maxime ... et si ab aqua ... caseus. G. ca-
seus mollis subtilior et ad digerendum facilior est ...
... ... digestum. Intelligimus ...
... ... et cito ... ... et cito digesti-
bilis ... velociter ... ... dur est ...
dissolutus ... ... et ... digestione ... ...
... dur est et ad digerendum tardus. De piscium generibus. et eorum diversitatibus.

Pisces universaliter propter naturam ... dissolutum
et subtilem ... sanguinem ... generant. Subtilis ad
comparationem ... ... Quod autem ad comparationem ... ab-
solute dico a subtili hoc subtile ... G.
cum subtiliorem ... ... absolute dicit ad com-
parationem comparationem ... quia ... et ideo dixi ego
ad comparationem ... subtilis ut absolute differ-
re ... Sanguis est duo habet extrema et unum medium.
... est grossissimum sicut ... ut est ille qui ... generat.

ut cervina et pura, et non vaccina. Est et subtil-
itatis aquosae ab his et frictibus generatur, et eorum me-
dius sicut quae a perfecta carne prime et carnibus porcellorum lactan-
tium pullorum efficitur, hedulorum quae lactentium carnibus est
et inter singulum extremorum et prius medium alterum sic inter
castellinum et caeterum primum medium alterum medium sic sanguis
agnualis agni et vituli lactentis. Sed inter subtilissimum
et caeterum suum medium alterum medium sic sanguis quem
generant pisces e pelago et de claro flumine et petroso
hic est duo genera piscium et sanguinem generant operatum sub-
tilitate tamen pertinet ad albedinem propter frigiditatem et hu-
miditatem accidens piscium complexionem. Pisces est generaliter
dividitur in duas partes: quia est in dulci aqua et nutriuntur u-
ocantur fluviales, quia in salsa et dicuntur marini. Quia autem
in salsa non reperiuntur ad dulces confluunt aquas quia delec-
tantur in saporositate sua. Dulces et habitantes aquas in-
terdum se committunt ad salsas propter oblectamentum salsi saporis.
Unde non est mirum si quandoque in litoribus maris inveniantur. Mirum est ipse
tunc fluminis cogit eos mare intrare. Discernuntur autem ex
odore et saporis suis, quia marini quam sunt fluviales quam ma-
rini [illegible] generant odorem suum et pinguiorem habent spirat
generantur. Sed quidam dicunt de aqua dulci generari suum odorem et
saporem [illegible] spirat et subtilis fluvias. In et complexione diffe-
runt [illegible] humidi et minus viscosi sunt.
Salsitudo est in habitatione aquae calefacit eos et reddit humid-
itatem et calidiatem. Unde et pinguedo sua minoratur. Propterea sub-
tiliantur [illegible] laudabilior [illegible] descendit a stomacho et intesti-
nis. Cum saporosi sint pisces est pinguedinis privatio minuitur
[illegible] descendit a stomacho et
intestinis duabus causis. Una quia non tam habent humiditatis et visc-
ositatis ut lubricare et cito descendere possint. Alia quia non tam
generant [illegible] et efficaciam quam venas penetrare possint
[illegible] generant stomachum et intestina ut cogat ad expellendum. Pi-
sces fluminum in acriores et parvas [illegible] marinis quia
fluminalis aqua frigida est et humida. Unde pisces fluviales
sunt efficaciores et viscosiores atque pinguiores et ideo nutriunt plus
mali tamen et ad digerendum duri [illegible] sapor sunt ad penetran-
dum venas [illegible] dissolvendum tardi a stomacho descen-
dunt in intestinis velocius. Causa mali nutrimenti est viscositas
viscositatis et duricies digerendi. Parum saporositate sunt
generant [illegible] pinguedo [illegible] nimio
quia ad dissolvendum a [illegible] duri sunt, quia non cogunt [illegible] ad a-
liam appetendam velocitatis [illegible] a stomacho et intestinis duobus sunt
modis [illegible] humiditatem et viscositatem [illegible]
[illegible] stomachi [illegible] lubricosi. [illegible] quia cum
venas tunc penetrent [illegible] cogunt stomachum et intestina

ad expellendum. Unde [illegible] pisces fluminales
et lacuales et stagnales humido carnis cito tamen corrumpuntur
stomachi nocentes humores crudos generantes. Rursus secundum
pisces species marini tamen minus generant odorem mali-
ores digestioni minus nutriunt. Cito in sanguinem convertuntur velociter
autem dissolvendi et ad exeundum tamen tardiores a stomacho et in-
testinis. Sunt autem species marine in aqua et fluminalis multas
habent diversitates. Marinum est principaliter duobus dividuntur
modis. Alii habitant pelagus et maris fundum. Alii semper li-
tora et maris petunt plagas. Pelagus habitant alii pe-
trosa et dura loca. Alii mollia lutulosa habitant et are-
nosa. Litoribus habitantium. Alii clavis mundis aquas a fl-
uminibus remotas. Alii prope fluminibus petunt ma-
nas fluminibus est civitatum in fluminibus balneorum lavacro-
rum in stationes quae sunt causae corruptionis fluminum. Alii
horum motum medio et fluctus [illegible] ab utroque. D-
ulces aquas in habitantes dividuntur [illegible]. Alii est in fluminibus,
alii in lacubus et stagnis. Fluminibus in moventur. Alii in maior-
ibus spaciosis currentibus longe a civitatibus et ideo aquas cla-
ras et mundificatas expetunt. Alii in parvis fluminibus
unde fluctibus [illegible] civitatibus inmundis currentium p-
[illegible] putredinibus. In stagnalibus lacubus duplex dividitur:
alii est in lacubus quibus flumina illabuntur et quorum aque ad m-
are ingrediuntur sicut fluminibus ideo currentibus elevantur;
alii in lacubus paludosis et longe a mari remotis lutosis
et putridis. Explicit piscium divisionibus generalibus et spe-
cialis [illegible] singulorum [illegible] explicemus. Marinos generaliter
pisces cito digestos [illegible] quam fluminales. Salsitate est habitantes
aque viscositates auferentes [illegible] petro-
sa [illegible] motu [illegible] saporosi carnibus
mollitur [illegible] pinguedo minuitur viscositas quia
minuitur. Unde ad [illegible] saporiores et de corru-
ptionibus remotiores. Saepe antiquitus [illegible] hoc humane
complexioni. Sanguis est quem generant [illegible] non crossus neque
turbatus [illegible] subtilis [illegible] quia marini. Quia
sanguis [illegible] extremitates egreditur alii
[illegible] ordine [illegible] vero est duabus mediatus extremitatibus
[illegible]. Sanguis ergo quem a piscibus petrosis
generatur [illegible] subtilitatem pertinet et velocitatem a-
[illegible]. Est ergo melior in [illegible] quam in [illegible]
[illegible] pisces de pelago veniunt sunt petrosi quia aqua
[illegible] bona [illegible]. Unde [illegible] differunt in g-
de pelago pinguiores [illegible] duriores. Sanguis que
generatur [illegible] ad comparationem tamen petrosorum crossior et sang-
uinem quem [illegible] pullis [illegible] minor tamen [illegible] quam
te non in [illegible] laudabilitate. Quia quem generant pisces [illegible]

est flumen quae statim atque pulli et pisces inter eam temporantur commorantur. Hic quia piscium non frigidior et humidior est. Ambulabilium non sive volantium calidior et humidior. Et ideo pisces plus nutriunt. tamen ante quam dissolvuntur. quoniam omnis cibus est durior est diutius permanet in ventribus. unde nutribilior et ad dissolvendum durior. maxime si temperatus sit et conveniens nutrimento. Licet omnes pisces nullam habeant inter se diversitates secundum diversorum locorum discretiones. Quidam enim locant in collibus clari atque mundi quae pelagici sunt assilandi. molliores tamen carnes et ad digerendum faciliores. quia litoribus sunt vicini et semper moventur maris. In turbida et immunda manentes aqua et putridis fluminibus putredinem ferentibus vicina viscosiores et in his piscibus marinis calidiores et ad digerendum tardiores. Vicini inter fluminibus cum non aliud comedunt quam quod flumina de putredinibus civitatum eis afferunt. unde pisces maris vilae peiores sunt ceteris marinis quia aqua est immunda et multa flumina ea terrena putredines civitatis eis inferunt. In medio horum locorum inhabitantes neque minimum aliquantes et sunt mediocres inter hos. Fluminei pisces maxima recto currentia clara atque munda flumina inhabitantes. ad comparationem ceterorum fluminorum sunt laudabiliores quia claritas aquae aufert eis gravedinem odoris. Fortitudo fluminis in petra carnes tenerioribus et spissas auferunt maxime si super petras currunt. petre quae plus carnes tenerent et piscibus litoreis et habitantes mutat assilantes. Sed tamen litorei ex salsitate aquae vincuntur viscosi. Qui in parvis stantibus fluminibus parum fluentibus in immundis et vicinis civitatibus. pinguiores sunt et calidiores atque viscosiores. ad digerendum duriores. nulla laboris quia deficit motus aquae. Unde carnes eorum et viscosa atque calidas faciunt. Immundum vero nutrimentum gravioris odoris eos reddit. Unde probatur quod ex piscibus ab aquis cito putrescunt quos saepe comedentes incurrunt pessimos et flemmaticos humores sibi aggregantes corporibus. Pisces de lacubus viscosiores graviores sunt odoribus quam qui in fluminibus in vallem sunt quia aqua limosior est lacuum et pinguis. non movetur. Et ideo pisces sunt limosiores minus corporis graviori odoris et male nutriunt. ad digerendum duri. et in corruptionem velociter mutantur. nunquam fluminibus eis intrantibus et ad mare currentibus clauditur. Pisces lacuum sive piscariorum et paludum peiores sunt ceteris calidiores et in odore graviores et in corruptiones mutabiliores. velociter digerendo duriores quia aqua est et minus limosa. unde maxime sunt cavendi. Dicit hic pisces se vidisse … piscatorium tracti cubitos … ducentes. Aqua autem illa ibi in montani … annis. Sicut singulis … iiij. … illa auferebantur

et alta inducebantur. Crevit autem lacus et pisces inde post iij vel iiij annos aqua ablata est omnino. Inveniebantur autem pisces ibi qui propter viscositatem sua tenere manibus non poterant et ejecti illico sunt mortui. Filiorum autem carnes in terra sunt mucose et putride. pinguedo venenum monstrat et in coagulatam colore cinericiosa. Pisces dulcium aquarum et ad salsam transferentes et a salsis ad dulcia se mutantes inter litoreos et fluviales sunt mediocres. Sunt enim hii in duo divisi. Alii enim minoribus et mixtis fluentibus mare ingrediuntur. Alii de mari in maiora flumina ampla inmundum introducantur. Alii de parvis et immundis fluminibus mare illabuntur. Sive a mari eadem relabuntur. Qui de maioribus vero et mixtis fluentibus maris sive a mari eadem flumina ingrediuntur velociores sunt illis sibi oppositis piscibus. Pisces a mari aquas dulces subeuntes. illi quae de dulcibus ad mare recurrunt sunt meliores. Omnis enim sunt viscosi ditores assilandi quia in salsis mari salsitudo humores desiccat illorum. Qui a dulcibus aquis in salsas sunt introducti et viscosiores et calidiores quia aqua dulcis humectat et emollit. Bene ergo ex predictis intelligitur quod marini pisces minus viscosi et … humidi. maxime in petrosis in montibus locis. post hos illi qui sunt de pelago. Tertio loco enim litorei si aquae clare et munde fuerint. Omnium laudabilius … maioribus et currentibus in … fluminis. peiores in his qui in … minimis parvis et civitatibus vicinis. Omnibus autem peiores viscosiores et calidiores qui in lacubus piscariis et paludibus nascuntur. His ergo omnibus precedentibus genera piscium … modis divisio quae tamen xi. esse videntur. Alia est ex diversitate … suorum generum. Alia est ex diversis natalibus aquarum suarum. Tertio ex munditia et in munditia eorum. Quarto ex motu et quiete eorum. Quinto de exercitiis piscium. Sexto de natalis ventorum et terrarum quam secundum naturam sentit. Septimo ex cibariis eorum. Octavo ex corporibus ipsorum. Nono ex anni temporibus. Decimo ex suorum membrorum diversitatibus. Undecimo. Quartodecimo ex apparatibus. Diversitates generum due sunt. Alii enim mollium sunt carnium. alii durarum et salsarum. Molles carnibus alii viscosi sicut litorei et marini. durae ceteris. alii non viscosi atque … sicut petrosi et qui in … sunt carnes. Durium carnibus alii viscosi et … qui fluminibus civitatibus vicinis et de lacubus et paludosis sunt locis. alii duri sed non viscosi sicut qui de pelago et litoribus sunt clarae. Immunditio et tertio laudabiliores sunt omnibus completae et ad digerendum faciliores quae carnes habent molles nullius viscositas. Sed … calidiores … graves sunt odoris sicut qui de pelago et petrosis sunt locis. Ranges quae gravior … minor et ideo non minus exercitatis … et deficit sicut senioribus egrediuntur

exercitiis et sanitatem custodiunt magis quam in brio-
fortitudine animalibus. Nichil enim est uicinius ad sanitatem
custodiendam quam bonus sanguis et laudabilis. Qui mol-
liores sunt carnium in scolatis et [illegible] sicut muriene quibus
flumina et flumina magis nutribiliores et uiscosio-
res sunt tamen illaudabiles in tempore ad digerendum duriores
et malo sanguine generando sunt meliores. Unde non oportet
eos sumi nisi ex necessitate cum sinapi et salsis. Quidam
uero habent carnes sed tamen uiscosas sicut pisces magnorum
fluminum et ideo conueniunt ad compositionem [illegible] illa-
udabiles quoniam sunt fortiores ad digerendum duriores et ad dis-
soluendum tardiores atque nutribiliores. Ad [illegible] generan-
dum [illegible] meliores cum sale [illegible].
Sanguis quoque quem generant est uentus sanguinem quam [illegible] pi-
sces [illegible] et tamen crassiores. Lapides inuenibus exercitantibus
et calorem [illegible] habentibus forte et confirmationem membrorum
necessarii quod sanitatem custodiunt animalibus. Dura et uisc-
osa et crassas carnes habentibus quorum [illegible] sicut flu-
minum priorum pisces existentibus meliorum nimis sunt
sapores et magis nutriunt ad digerendum duriores in lapide
et [illegible] digerentur duobus modis.
[illegible] carnes habent duras uel quod pingues et uiscose.
Diuersitates piscium ex diuersitate aquarum in quibus [illegible]
[illegible] habitare dicemus. Qui in aqua uiua et uiso
[illegible] et comparationibus longe ad digeren-
[illegible] in sua natura quam in [illegible]
[illegible] ubi humida [illegible]. Qui in dulci aqua uiscoso
[illegible] corruptionem sunt [illegible] duri
[illegible] [illegible] uiii hora nutrimenti [illegible]
[illegible] pisces fluuiales et lacuum et si [illegible]
[illegible] [illegible] cum [illegible] et nociues in corruptione
[illegible]. Diuersitates piscium ex [illegible] et clara
[illegible] aqua clara laudabiliores et longe minus
[illegible] magis [illegible] uel [illegible]
[illegible] [illegible] monetes pe-
[illegible] magis [illegible] clato
[illegible] sunt [illegible]. Secundum uero diuersitatem quod i-
[illegible] meliores sunt quam [illegible].
Sed [illegible] sunt meliores nimis
[illegible] carnis quam [illegible] sustinuerit.
[illegible] septentrionalis loca illa sunt opposita quod uenit
septentrionali [illegible] est et [illegible]. Hos pisces
[illegible] non in [illegible] loca uenit ex
[illegible] sunt qui [illegible] tollit et
[illegible] reddit. [illegible] pisces [illegible] illaudabiles
sunt [illegible] sunt et [illegible] ab hora

[illegible] et [illegible] sunt odoris [illegible] angustiam quod
[illegible] odoris. De exercitatione pisces se semper mouen-
tes et laborantes [illegible] sunt mediocribus quod [illegible] mot[illegible] et ex-
ercitia eorum resoluunt [illegible] emolliunt carnem et uiscosi-
tatem et [illegible] auferunt. Sed diuersitates [illegible]
quod pisces [illegible] sunt [illegible] et laudabiles oppo-
[illegible] sunt meliores magis [illegible] aqua sunt clare.
Diuersitates piscium ex etate et magnitudine quod medio-
cres inter paruos et maiores sunt hiis magis laudabiles quod
parui [illegible] laudandi [illegible] non offendit [illegible]
est non laudandi [illegible] prius magnificant efferuntur [illegible]
paruus [illegible] et si in uiscositate [illegible]
et [illegible] uelocius digeruntur [illegible]
[illegible] non laudandi quod cito in corruptione mutantur [illegible]
[illegible] non laudabiles quod [illegible] uiscositatem [illegible] nocent [illegible]
boni quod si corruptibiles sunt. Mediocres quoque laudabilio-
res in tempore [illegible] sic habentes [illegible]
diuidunt [illegible]. Alii est carnes duriores. Alii igitur su-
nt molliores. Alii mediocres. Qui igitur suo duriores
sunt paruis existentes laudabiliores quod [illegible] sic
[illegible] carnes. Qui uero molliores maiores existentes
[illegible] quod maiores [illegible] mollitie [illegible]. Qui
mediocres in mediocritate meliores. Similiter pisces
qui molliores uel [illegible] sunt carnes ad digerendum
faciliores et minus [illegible] nocentes sed cito in corruptione
mutandi. Maiores carne sunt [illegible] et ad digerendum di-
fficiles [illegible] nocentes sed non cito corruptibiles. Horum me-
dii sunt laudandi quod ab [illegible] [illegible] sibi [illegible]
quod magis est laudandus. Diuersitates piscium ex [illegible]
[illegible] et eorum [illegible] et macie intelligitur quod mediocres in
[illegible] laudabiliores sunt cum nimium [illegible] sunt et ad di-
gerendum duri. [illegible] emolliunt [illegible] sunt
[illegible] sunt ad digerendum duri et in [illegible]
malo non laudandi. Mediocres quoque sunt meliores [illegible]
est et laudabiliores sunt cum oua [illegible] in corpore quod quando
oui pleni [illegible] et cum iam ouauerint macie [illegible]
[illegible] cum oua [illegible] et cum [illegible]
[illegible] sunt macri. Ambo tamen non laudandi cum ouare incipi-
unt. [illegible] est oui pleni illaudabiles sunt [illegible]
[illegible] sue pinguedinis. Sunt et non laudandi cum oua [illegible]
[illegible] ex [illegible] sue macie. Qui et [illegible] cum
oua emiserint ex [illegible] pinguedinis illaudabiles
sunt. Qui uero [illegible] non sunt [illegible] ex
[illegible] macie. Mediocres quoque horum medium. Diuersi-
tates piscium ex [illegible] sunt. Alia est [illegible] sunt
pinguia sicut ubi [illegible]. Alia minus

[illegible] est lata et [illegible] dorsum et [illegible]. Alia autem fluvialis et vescosa sicut carpia. Alia est fluvialis mobilis sicut [illegible] alay. Alia in mari [illegible] sicut [illegible] et cete. pinguiora ad nutriendum illaudabilia, qui propter inquietudinem sunt ea viscosa et [illegible] et tractantur [illegible] ea ad penetrandum venas duri et [illegible] corruptibilia. [illegible] si pisces [illegible] fuerint [illegible]. [illegible] est [illegible] pinguia fuerint [illegible] qui [illegible] pinguedinem [illegible]. [illegible] non sint [illegible] sicut lata [illegible] et [illegible] sunt [illegible] propter [illegible] sue visco[illegible] tamen ad digerendum velociora et non cito convertibilia [illegible] laudabilia [illegible] pisces [illegible] fuerint pisces est [illegible] pinguedinem [illegible] et [illegible] ad [illegible] et [illegible] et lata sunt [illegible] pinguia. [illegible] non pingues pisces fuerint [illegible] ad digerendum [illegible]. [illegible] sunt [illegible] et [illegible] sunt [illegible] et [illegible] carne [illegible] pinguia ad digerendum velociora [illegible] laudabiliora [illegible] si pisces [illegible] sunt [illegible] et [illegible] sunt [illegible] et ad digerendum [illegible] et ad [illegible] corruptibiliora [illegible] [illegible] piscium [illegible] qui [illegible] et [illegible] sunt [illegible] pisces [illegible] et [illegible] velocem [illegible] pinguia [illegible] sicut [illegible] et [illegible] ad digerendum [illegible] velociora et [illegible] meliora [illegible] et [illegible] meliorem [illegible] sunt [illegible] et [illegible] [illegible] ad [illegible] laudabiliorem. De piscium diversitate ex [illegible].

[illegible] piscium [illegible] [illegible] pisces [illegible] [illegible] [illegible] pisces [illegible] molles sunt et [illegible] [illegible] et [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pisces [illegible] molles [illegible] [illegible] [illegible] carnes [illegible].

[illegible] laudabile [illegible] cum aqua et sale [illegible] [illegible] pisces [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] digestibiliora [illegible] [illegible] pisces [illegible] [illegible] [illegible] sale [illegible] et [illegible] mollicie sua pisces viscosi sunt et [illegible] et viscositatis [illegible] pisces [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et viscositatem [illegible] [illegible] et oblongo [illegible] ad [illegible] et digestionem. Si [illegible] pisces [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] mollicie [illegible] [illegible] oblongo et vino [illegible] velociter [illegible] pisces [illegible] [illegible] cum aqua et sale [illegible] et [illegible] oblongo [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] pisces [illegible] cum [illegible] [illegible] pisces [illegible] et [illegible] laud[illegible]. De qualitatibus accipiendi piscis.

[illegible] qualitatibus accipiendi [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] a
[illegible] cum [illegible] oblongo [illegible] b
[illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oblongo [illegible] [illegible] oblongo [illegible] cum aqua [illegible] pisces [illegible] cum sale [illegible]
[illegible] calore [illegible] c
[illegible] calore et [illegible] d
[illegible] aceto [illegible] e
[illegible] calore [illegible] vino et [illegible] f
[illegible] cum aceto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] diverso [illegible] [illegible]

ca· qi cu corpa i siccitate z humitate· subtilitate z
costitere· z incostantie eoru diuidat· Sed ut aut ex diuisis
intentionib; copositu sit· Quandoq e calor z subtilitatis· quod
sic z i dominiu· necce e i corpib; actioes sue diuisas
aut sed eminentias corpum· z passioes eoru n sed sua ifm
z eminca· z id qr ide fore esse i corpib;· Quandoq calis z sic
cus e illr· s; cu calor agit z fortior e· cosistere g
h· qr ut uulgo sicut capite· mit calore ludo senetr·
Nescor tn ee sic· qr siccitatis actio occultat· Cu g
fortior z dignior calor sit ignis cu aer ad sibi opposi
tu tint· p calefacere z p humitate sumit z dissoluit
z expulsa siccitate sua desiccat z destruit· Id z sal
sit· cu e humitate ligda aliena i uenit dissoluit z
liqfacit· Si aut cor pue humitatis fuit sumatur z i
durescit· Sic g apparet sit taem· tenua z subtiles
z liquores humores isti humida dissoluunt ab humitate s
ua· vn mollicies corpum illoz augmentat· z cu mag
sit subtil humas ubo pl ammollescunt coi ...
Si ad pua sit humid alis sua z dissoluunt· siccitas eo
rp z n illr i ea opat· puc humtn diuido z uelocit
desiccet· sicq duricies desiccat· sic i eoiust z de n ca
lu auferat· Si aut diutiu fuit tn ilr humitas z uelo
citatis liqfit· humul illa z dissoluit· sicq cor ten
e fit z reptu· Qr si cor molle sit s; tn pue humitatis
ea dissoluit z cor desiccat z corpis duricies z spuiur
duat· Parla g itelligit· qr oia aialia ubi quenienta
... extrema· z mollicies carnis z iuenitudo h
... [illegible] ... puos agnos ... duricies a
... [illegible] ... boiz eoz illaud
... ad sibi ... i corpib; due ex
... [illegible] ... cons
... [illegible] ... a
... z ... [illegible] ... illaudi
... [illegible] ... humida
... [illegible] ... z
... [illegible] ... augmenti
... molliticies sue ... [illegible] ... q
... fit z sic sal ... [illegible] ... a sale h
... duplici ... [illegible] ...
... [illegible] ... ex aiaie sue ... moll
... carnis dure z uide ... maye
... subtil sit z liqda· Si aut i corpib; duricies z
puras humoz adimeb z sal nz i humorib; qd opat i
ueniat· reitit ad subtiles humitates z sumit eas
z sic duricies augmentat carnis ill· z n ebi eiet· Cor
porib; uo ubi mollicies z puras humoz adimeniat
n sal eis euenitur· ni illr humore ubi opat i ueniat

ad eosd puos reitit huoz ... z plima pars eoz
desiccat· sicq duricies corpum ... reducit
... ubi duricies z iuenitudo huoz adimat sal
accedes z illos humores i ueniens dissoluit aliqua
... eos z desiccat ... Si aut i desiccadis humorib;
n pualet ex iuentudie eoz necce e pars re
manens exsiccanda· q pars remanes adiuuat
co illd ut ad ... reducat· Parla g e itelli
gi ... z agnos illaudabiles ee sal sos
iuuenes ... z ueteres· utrumq gnus ee bonos sallos
... carnes ... illaudi
nde eoz ... sale· qr oia pua alia ad opa
tione meliora z ... Sed de ...
sit ... carnes z agnine· si ... dissol
uit humore ... cu subtilitate sal z ... desic
ex illa· plima desiccatioe· z ... iuentudie·
vn ... remanet z fit ... carnis z ...
pude· qr a sale ... accipit ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... humitates ... q sal ... desiccat n preuat
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
... [illegible] ... partibus ... desiccadis ...
... humitatis· vn aliquatulu remanet emollitu dur
icies coi ... reducit· Si aut de alib; illr si
cas fuint· sic bob z ... z adfuit sal nz humitate i q
opat i ueniat desiccat coi ... z i duritate plus q sicut
vn fit ut ... est· Ibi ... meliora z ca
pua ad ... ubiq ueni meliora· qr duricies ...
p corpum ex duricie e ... z fortitudie alloris ...
Dum uo corpa sit ueterem ex desiccatioe subtil humi
tis eoz z ... sue ... vn sit illaudabi
ora· Dicto tn ... Et uera oim ... siccioru· nimis
humida ... z ... qr ...
... molliores i ueni ... carnis z ... m
... humitatis ... ex ... fluentib; ... z ac
... z humitate ... z lu
ditate ... uerum ... qr ... e ut ... n tn e
... s; ... qr calor eoz ... i digendo eoz
... desiccat· z ... fluentib; suis dissoluendis z p
poros corpis emittendis ... i superfluitatib; ...

84

digestionis deficit. unde humectat duritiem eorum corporibus et cutis emollit. Saliue. lacrime. et mucositates eius augmentantur. scilicet et adhuc plurimum dicitur sunt. Calores suorum celebrorum interius deficiunt. unde quod sibi sanum est suorum nutrimentorum subtilitate pigrescit et ideo uene in conmeatibus suis sunt clausa. Que cum intus expulsiua iam defecerit ad uenitorem non potest expellere loca ipsa per se dissoluuntur et locis sibi congruentibus et inueniuntur sunt oculis et naribus. G. que alia bona sunt ad saliendum. dicit non dicit. nec esse bona si fiunt. salsa et bona dicit nutrimenta. dicit intendit sunt uetera salsa. alias sicca duobus modis intelligere. Que autem non fiunt sunt lactentes agni et porcelli multe humiditatis atque multum pinguia sunt. pinguedo est tamen grossa et uiscosa est. que cum sal uenit fit modo acuta et sic nocitiua. ueniens autem ad uenas sanguinem incrassat et incendit et corrumpit. Item intelligendum de piscibus ut est mollicies carnis et multitudo admixte humiditatis aut duricies carnis et paruitas humoris ad saliendum non sunt boni. experimento rationibus superadditis. Que autem duri corporis et uix humoris et mollis corporis et parui humoris forent sunt salsa. G. autem dixit. Quecumque pisces molles sunt corporis et laudabiles erunt salsa sunt pauci sunt tamen parui humoris meliusque salsa. Pro mollicie est corporis et humoribus nimis deficiunt uel sal. in eis desiccabitur. Quia autem non remanet augetur mollicie corporis et corrumpit. sicque illaudabile fit. paruitas uero humoris et si salle non confirmatur corpus, quia tamen remanet non augetur mollicie corporis. Que cum sunt non pisces sunt saliendi nisi qui corporis sunt sicci et uiridi cum adhuc sunt mobiles et recentes quia in eorum duriora sunt uel calliora. De diuisione ciborum.

Cibaria in duo diuiduntur. unum quod non adeo exigunt et apparatu ut illius aliud apparatu operato adhiberi ut in lacte uidetur et in maturis fructibus. Aliud est in quo accidet non expleuit suus quibus artificiali succurrendum est. ut in bono malis sua uirtute sapores. odores. duricies quorum et prauitates quibus natura ea abhorret. sicut G. Oportet in quo cibos illos habentes sapores malos sic nociuos. nec odores horribiles. unde econtrario nociues prauitates fumositates nec duriores sic sanguines. nec mordaces quibus ex iunctis mordent. Quibus ciuitates et non amicandis studeri conuenit. Aut in condiuntur. aut solo foco. aut aqua sola. aut cum ... sunt cum sale aut cum aceto uel oleo. uel aliis condimentis. pani cibaria quibus solus ignis sufficit. de quo supra plene tractauimus. Alia est subtilia in grossitie nutrientia et duriciem. sic ... aut ... et ... in tenuitate et subtilitate ut assata carnis et ... aut spissa et dura in tenuitate in mollicie sunt grana et leguminia assata. que ut desiccentur esse ... dicit quod spissa ut si ignis faciat

ea separata. et aliud ad exsiccandum dicit. quia focus eorum humiditatem desiccat. et corpus sua mortificat. unde sic humiditatem desiccare admittit. et potus suos inferiores oppilat. Foci autem duo sunt modi. alius est sicut ad assandum et pistinationis. alius ad elixandum et coquinandum. Foci primi ... et assandi molliora generat et sine flegmate. tollere tamen propter bonitatem ne ad grossiora corpus peruellant et sua humiditatem consumat. dicit et sicca faciat antequam intiora sit cocta. Si autem assatorum humiditas non est laudanda igni dimitti in moretur. ne sua humiditas consumatur et siccitati succedat. Focus elixandi et coquinandi calior fit ad operationem assatas per aquam quam in coquinandi. quia foci reputatio ... non in uiolentia sed flegmatica sed potius circumstantia meliora. Carbonum est focus calidus habere laudabilior. quia in calefaciendo equalis est ... unde actio eorum in omnibus equaliter ... uel grossis calida. flegma non facit. quia actione sua penetrat et acuta est. nec ualde undique penetrat equaliter. unde fit ut non coquinandorum sit corpus equalis. Aqua in ventio duplex est. ut uel sicca teneret et emolliat. sic fabas. et cetera leguminia que veniunt ad comedendum in salsa aqua. uel ut fortem saporem. et amaram saporem amarum amittat cum in ... aqua in dulcorem sic lupini et similia. Salis quoque complexio est una in veno. Aut est uiscosa et cetera. in uiscositate et ... subtiliat et ignis cum pisces et similia. Aut non saporis sic cucurbitas et similibus saporem dat. aut humidam desiccat. aut odore quibus contrarius sua aufert. crassa grossa et pinguibus plus opus ... apponatur.

Aceti duplex est inventio. Aut est abhominabilibus et saporem corrumpentibus acetum appositum abhominacionem aufert. et saporem reddit. et sic confortat. Aut cum suo calefactiue subtilitatem ... nelud sic in ptisano aliquando faciunt. ... aceti appositum. ut subtiliat sine calore augmento. Olei triplex est inventio. aut est saporem dat. aut cum siccitatis dat molliciem et leuitatem apparere. sicut nulo lentibus et similibus. aut acuitas et mordacitas ex sua uiscositate acuiti et mordicati. Condimenti non complex est inventio. aut est propter sui ad penetrandum uenas dum in illis que necessario sunt subtilianda ut facile penetrent corpus uias. aut propter saporem uitium humida abhominabilia. quibus auferenda est sua horribilitas. et ... sapori uel aut in odore quibus repugnatur. Non autem uitium munitionis apponendum est non quantum sufficit ad malum saporem mutandum. quia sua multitudo humiditati cibi obuiat. Incontinuo et in digestione apparet. unde in condimentis solo herbarum succo apponendum est cum grossi sunt corporis et ad digerendum dura. Inventio uim explendi quando cibaria sunt apponenda. dicendum restat quia et quomodo sunt reficienda et a saporibus temperando

qui amittunt sapores et videntur. **De numero saporum**

Saporum igitur non acceptabilium **minorum saporum.**

Sunt in numero sapores vii: dulcis, acetosus, salsus, ponticus, amarus, acutus. Si igitur cibus aquosus sit et insipidus oportet aceto, sale et [illegible] condiatur [illegible] et acetosus [illegible] sal sufficiat. Si salsus, acetum horum duorum saporum qui contrarii sunt. Quorum unumquodque aliter [illegible] cum [illegible] alteratur sit fortissime [illegible] solo et opposito poterit obviari [illegible] cum [illegible] alie [illegible] quod [illegible] non [illegible] poterit. Cum aqua primum mitigandus est et postea sub [illegible] dicere [illegible]. Si aqua horum acumina mitigato quia aqua sola non sufficeret, ut non alia apponantur [illegible] aqua insipida est. Si igitur sola aqua velimus mitigare sapores possumus auferre [illegible] similiter [illegible] horum saporum [illegible] saporem acceptabilem [illegible]. Si ponticus est cibus [illegible] aqua dulci [illegible] aqua [illegible]. Si non [illegible] ponticitatem [illegible] velimus non [illegible]. Si [illegible] auferenda est [illegible] dissolvatur [illegible] aliqua in aqua [illegible] sua amaritudine [illegible]. [illegible] aqua [illegible] sunt [illegible]. [illegible] in aqua [illegible] salsa [illegible] cum [illegible] amara et salsa [illegible] cum aqua [illegible] cum aceto et sale [illegible] aqua [illegible] in sua acuitate [illegible] cum aqua et sale cum aceto [illegible] oleum [illegible] sal [illegible]. Si acutus et [illegible] acuminis [illegible] et [illegible] et sale [illegible] et aceto apponatur [illegible] acumine suo [illegible] et ponticitatis [illegible] oleo [illegible] acuminis sua mitigent [illegible]. Acuta [illegible] cum oleo [illegible] [illegible] levat acuitatem et mitigat et [illegible]. [illegible] [illegible] et mundificat [illegible] et opponunt cibi rebus cum non bona [illegible] ad comedendum [illegible] et similia sunt apponenda ut sit ad comedendum proponi.

Que si possent [illegible] acceptare [illegible] [illegible] et apponendum [illegible] accipienda [illegible] et [illegible] Aliquando est sapor et [illegible] aliquando [illegible] aliquando [illegible] aliquando [illegible] veruntamen [illegible] mollificando [illegible] sapor [illegible]. Sed quia [illegible] ad comedendum [illegible]. Si [illegible] carnes [illegible] ossa [illegible] ad medullas [illegible]. Si [illegible] carnes [illegible] una die vel pluribus [illegible] carnes [illegible]. [illegible] carnes [illegible] carnes [illegible]. [illegible] indigestas [illegible] grossas carnes [illegible] ad comedendum [illegible] et cum parvo sale [illegible] aqua [illegible] et aliquantulum [illegible]. [illegible] sal [illegible] auferatur [illegible]. Que igitur carnes [illegible] pinguiores [illegible] sanguine [illegible] sale [illegible] et fuco flamma [illegible]. Si [illegible] sale [illegible] et [illegible] apponenda plena aqua [illegible].

De regimine [illegible].

Regimina [illegible] mensis [illegible] [illegible] temporibus [illegible] et quibus [illegible] temperamentum [illegible]. Sed [illegible] et [illegible] et labor [illegible] que [illegible] temporibus et [illegible] pluribus [illegible] temporibus [illegible] temporibus [illegible] et [illegible] sapientibus [illegible] et [illegible] digerendi et [illegible]

ne mutabilitate accidentium. cum laudabilis ab eis
generatur sanguis sicut pane perfecto. carnibus porcellorum et
edulorum. lacteorum. ovorum et pectoris sorbilium. et rorum pi
scium. Secunda subtilis dieta in passione est sola. et si san
guinem illaudabilem generat sicut atriplices et spinachia et
silvestres herbe que velociter digeruntur et in sanguinem mutantur. sanguis
generatus tamen qui ab eo generatur subtilis et aquosus et cito a membris
dissolutus. Tercia subtilis est in actione et tercia cum illa
udabilis. et si est actio sua laudabilis in humoribus subtili
andis mundificandis et viis aperiendis. Sanguis tamen qui generatur
ab eis est acutus et inconveniens non laudabilis. sicut de aromaticis
vel talibus acutis. armoniacum et cetera. sicut forte et purum
vinum. acetum. sicut radices sinapis et allia. Grossa quod di
citur triplex est dividenda. una. et grossa in actione et passione
sua. In passione quia ad digerendum dura et in sanguinem muta
ri tarda. In actione quia sanguis que generat crudus. sicut de e
quinis carnibus. caprinis cervinis et vetere bovina.
Secunda grossa est in passione sola. In actione non laudanda. sicut
porcine carnes. panis non bene fermentatus quia ista et si
sint grossa et ad digerendum dura. ex viscositate tamen et humi
ditate sanguinem generat non laudabilem. Tercia est grossa in actione
et passione sua. sicut in digestionis duricie. et in sanguine mu
tationis tarditate. In actione quia inducit humores ingros
sat et coagulat et facit crudos et indigestos. Est autem tri
plex. aut est solum in cruditate et congelatione et sic cucumeres et
mora. lactuce et alia. aut viscosa est et viscosa sicut p
ingedo. aut utrumque sicut gelatina. maxime ex piscibus vo
latilibus vel durissimis carnibus. sine aceto parantibus.
Temperata et mediocris est dieta. sicut panis coctione perfectus
eduli lactentes et vituli similiter. Mediocritas tamen ciborum non est
unius modi. Sunt enim cibi inter duo contraria mediocres.
sicut hordei. Sunt et alii temperati. nulli tamen contrarietati proximi
in sicut animales agni. Qui et si sint temperati. aliquantulum cum
attinent calori. pulmenta non et medulla panis cum qua
sunt vel ut ergo leni. et si temperata sunt. tamen attinent frigori.
Ad hanc mediocritatem aliter esse potest. duo contraria commixta quod
ad generandum cibaria ad comparationem unius soli mediocria
sunt et cibus ex ordeo cum lentibus cocto compositus. molliores et hu
midus ordei temperat duriciem et siccitatem lentis. Sic lenticula fa
ciunt lentes cum bletis coquinare quia frigiditatem et siccitatem
lentium temperat calor et mollicies blete. Dieta autem que temp
oribus anni ordinanda est ut in vere custodiendi sunt acceo
nes [illegible]. Deinde dietas calidas temperatas et mediocres. hieme
nes [illegible]. Dein dietas calidas temperatas et mediocres. hieme
estate et autumpno. illis oppositas usque eorum declinet. et secundum quod
ille fuerit egredi debet dieta que potest ascendunt. Sicut descen
dunt. Si est ver et tunc non custodientur et adgrediendum non

quod libet perpenderit. Siccitatis fugientes. et ad sibi opposita
tendeat. ut si a calore fuerit infestus. temperata dieta debet uti
vel declinare ad contrarium frigiditati. sicut porcelli. vitelli. pu
llos. pisces petrosos. ptisanam panem lotum. Si ad frigidita
tem se inclinaverit. temperata danda est. tamen calori attinentia sicut
animales agnos. Si ad humiditatem temperata. sed tamen paraxi
tentia dabuntur. sicut oblomogaron. piper. zinziber. cinamomum.
et talia. Si ad siccitatem. humectantia dentur. sicut agni lac
tentes et blete humide. Considerandum est etiam quod quidam cib
aria velociter sunt descendentia facile veniunt penetrandi
cum aliquem cibum primum danda. Que autem ad hoc tarda patientur
a. Cibus est facilis digestionis si extremum accipiatur et di
geritur. et extreme festinans sic repugnat sibi. Simul autem minor
cibus extreme non permittetur. Cum autem extreme non possit in natura
ibi. et calore est ibi calefit. et ebulliens velociter corrum
pitur. Sic autem accipiatur et digeratur non sibi contrarium repugnat.
Sunt solubilia. cum sunt accipienda. Stiptica autem post. et liq
da ante. Subtilia absoluta. et si cum inimice magis efficace e
buntur sicut grossa. grossa autem in tercio utendi et laudanda hanc
subtilia vel tamen est in custodienda sanitate et facilitate di
gestiva et velocitate a membris dissolvendis et cetera laudab
ilis sanguis. Non solum sanitatem custodire sed et sanitate
revocare infirmis. Multociens est dictum fuisse morbi
auferendi. quo magis quam acuti. Aliquando est sufficere sola ad
infirmitatem sanandam sine aliqua medicina. Unde oportet credi
re medicum in morbis sanandis subtilem dietam habere
et medicinam tantum. et ex maiori necessitate dare. quia an
tiqui diversis abstinentie studiosis et subtilem dietam ha
bentibus calore restringitur et siccitate hi vincuntur. quare ex n
imio calore et forti. sunt et convenientibus labore. Cita
re primum in tantum temperato aquam dulcem esse. ut ibi diu sta
re. quiescens unum accipiatur minutum et post quod oportet b
ibat. deinde totum evomat. et aliquandiu quiescat. paucis
deinde accipiens lavetur. Hec sunt refrigerantissime sine
aliqua est ulterior post ptisanam accipiatur. et experiatur quibus a
stabo digestio. deinde pullorum comedat anteriora alas. ped
es quam edulinos bene coctos cum pauco oblomogaro. et
aceto et ovorum vitella elixa. De herbis accipiat que lau
dabilis sunt cibi. sicut molochia. atriplices. blete. unum
minutum cum aqua frigidissima. Sic multociens inquit in lu
stratione in quibus calor sola ptisana cum ordinatione tam
ciborum et potuum sed conveniendum quibus unum mix
tum cum aqua frigida tunc nunc, puer aliunde sed biberet. A
lii autem in estu laborantes. et nimium calore sentientes pa
rum quiescerent et aquam frigidissima biberent solent evadere.
infirmitates. Subtilis non dieta. cum cibus in actione

subtilibus sunt et si consuetudo eorum laudabilis sit. uident
munitur in corporibus suis humores crudos ut plurimum propter illos.
et uiscosos humores et eos qui habent opilationes epatis
et duriciei splenis. Sed G. Subtilis inquit dieta op
pilationes aperit epatis et splenis duricie et principium mi
nuit et in statum suum reducet. Sed non homines anelitum h
abentes se dietantes subtili quia multum adiuuat et ut eu
adentur anelitum non pertinet hic in parte et cetera. Sed duo mu
ltos nefreticos artheticos passionem curasse uel illen
tasse cum dicte subtilitate. Intendunt autem dietam subtilem
esse illos humores subtiliante sicut simul et radices et alia.
Epilentia que [illegible] sit pura et aliquando ab initio sibi occurrunt
cum ab [illegible] dieta perfecte sanatur. Sed autem eadem
in eloqui [illegible] tantum mixtum est dieta mutatione. Sed non sp
et frequentia. Si talia sic uel amara et acuta et si illorum
humorum sit subtiliatiua magis exemplo sicut aliter non
est hic dieta [illegible] nec et in temporibus omnibus flatus hu
[illegible] Ergo et nocua hic dieta quia primus subtili
at [illegible] curare desiccat et incedit in plurimis fit.
Sed G. opere [illegible] eam cibaria et hu[morum] illorum subtilia
tia in [illegible] dandis sapiat et quod sepe ibi ut homi
nibus [illegible] dieta [illegible] uiscosa et ad digerendum diffi
cilia [illegible] et eam caliditate et inaniter
[illegible] Sed sol exercitantibus
[illegible] ut et cum dissoluatur et eorum
deficiat [illegible] et fortitudine
[illegible] inuenire corpus
[illegible] nec [illegible] et cum accepit
[illegible] cibum sumat. Sed
[illegible] eorum sanitas
Si [illegible] ad digerendum durus uel et
[illegible] Sed opus non esse
[illegible] sic ad
[illegible] permaneret in
[illegible] Sed [illegible] quam
[illegible] possit exerceri quia nec enim potest nec est
[illegible] et uiscosa fugiant dietam non cum
[illegible] potentes uel [illegible] quam
[illegible] ualeat exercere. Sed [illegible] regere sanita
[illegible] uiscosis et uiscosa die
[illegible] Sed [illegible] dieta in pulso
[illegible] accipiant laudabilem cibum et uis
[illegible] potest. Nec solum [illegible]
[illegible] conuenibilia facientes temporibus et sepe
[illegible] digerere ad nutrimenta [illegible]
[illegible] sic simul magis [illegible] Cibis [illegible]

nes et uiscosi sunt. nec neglige[illegible] autem humorem
sanguinis [illegible] et epatis et splenis opilationes aperiunt
quam si negligerent cito debitos incident morbos quorum
causa humorum est multitudo. Exercitantes autem et laborantes h
is opposita causa facientes. quia in magnis exercitiis fi
unt accipiant subtilis uelocius deficient et efficiuntur
macies et pallidi cadunt. Multi quoque homines student ab his oc
cupationibus cum dietam et exercitia sed que oportet ordinate non possunt.
et cibaria si accipiunt non quando digerere ualeant. nec mi
nistrare aut cum contrariis et relictis consuetudinibus neglige[ntie].
Sed neque exercitia ante cibum ad regendam sanitatem obtinet sed
quia post cibum erunt magis sanitatem impediunt. quia ante
tempora cibum calefaciunt et ebullire antequam exoquantur cre
ant. quoniam cum adeptus crudus et indigestus ueniat in uenis
epatis humores adueniant crudi diuersorum morborum et du
re dissolutionis cause fiunt. Sed autem calor humorem et epatis
uentosus fiunt. mutatur in sanguinem non tamen laudabilem.
qui de gressu flaue exsistunt. unde plurimi arteticum dolorem
incidunt et alios alios dolores. Sed G. opus inquit post cibum
exercitia et labores uitare sicut uidet ante cibum fugienda
esse. quia exercitia humectationem exanimant carnis et com
dissoluunt cum fumo et sudore. Sanguis autem minimo ca
rens humectatione et habitus cibis fit crudus et indigestus itaque infir
mitates incidunt. unde ante senectutem moriuntur. Sed mu
ltos inquit se sanos licet esse a se confidunt et ad digerendum
grossa dieta et durum sufficiens illum existimant sicut cirulos
et tauronies et talia. nec sentiunt donec in infirmitates sube
at durus et cito moriuntur. In uenas quoque sepe hic comedentium
necesse est adunari crossicie et fortitudine humorum
dure in sanguine conuertibilium quam parua occasione cito p
utrescunt et pessima [illegible] ea febrium uel dolore nimio
epatis minuunt et digestionem sibi auferunt. unde fit ut
succedat cito [illegible]. Oportet autem intelligi mal esse
studium regende sanitatis cibos dari laudabiles et hu
mores generantes siue subtiles sint seu crossi. G. Oportet in
quit cibi in consuetudine sue non laudandi sed magis studio e
uitandi subtilis seu ex illa humorem sed generatiui. Sed quod e
xercitantes et laborantes crossis indigent cibis. G. crossi
cibi et ad digerendum duri non tamen consuetudine mali. non omnibus homi
nibus sed fugiendi quia exercitantibus fortibus et laborantibus
et perfectis in humore et epatis opilationibus non nocent. sed si sepe co
medantur non bonum chimum generant. Conuenit quoque diuersos
que exercitium debeant siue subtilibus. Restat dicere quomodo
accipiantur. Molles cibi et liquidi faciles sunt digeri sed
ante duros accipiendi. Sic enim digerantur a duris contine
non priuantur. In consuetudine mali. ante bonos sumendi.

amygdale mali.
Sic est post. i cibo i morimento. z bonu est corruptus corrump
untur. Qui i sententia n laudandi nec tn vituperandi. nec multe
est. nec an cibu neqz post. Tantum n e q sunt similiter hoc
medio. Qui uo cibi n sunt laudabiles neqz tn lubri-
neqz mundificantes. z hij neqz ante. nz post. sz accip
iantur medio. Qui neqz soluentes sunt nz stiptici-
sed tantu nz mundificatiui. nz uo laudandi. Scilicet
amygdale. uentribz stricctis ante cibu sunt comede
mollibus uo post. Expliciunt diete uniuersales.

Incipiunt diete particulares.

Compleuimus i primo libro uniuersalem
significationem generis ciborum z specierum eius
oportet i hoc secundo singulariter tractare de cib
o unoquoqz. Initium huius libri z sumit de granis
et z fructibz. Cum eorum i substantia sua diuersis sit diuersa
accidentibz. i qualitate bono z malo. i quantitate mu
lto z pauco. z i natura calido z frigido. z sicco. du
ro z molli. spisso z raro. necesse est z genus eius acci
dentia sibi accipiare. Et maxime q proprium est eis.
ad humanum corpus nutrimentum. z eius sit sine opinione
ap unde antiqui maxime pitagoris consenserunt sua sibi
inesse diuersitatem esse quantum z quantitatem. Vn modo p primo
secundo genus sunt. Secundo p terram ubi nascitur. Tertio p re
gionum naturam. Quarto p aeris qualitates tpe sui i
crementi. Quinto p sui nouitate ac uetustate. De generibz.
Generis uo eius modi duo sunt. unum est spissum i est z gra
ue. frangi difficile. colore existens [illegible]
minans uo albi. superficie lene [illegible]
rum z leue. frangi facile [illegible] Sup
ficies n eius n est lenis. Sunt q superius [illegible] z
graue. farina z medulla ex sub [illegible]
z furfure melius est simile q. farine faciende [illegible]
tum eius est plus electio a sto. [illegible]
obediens accidibz n. Ad conformatione membrorum z uires
addendis q ad sanitatis custodia magis utiles. [illegible] ad
conformatione membrorum uero excellentius [illegible]
[illegible] dissolui. Ad sanitatis uo custodia [illegible]
leuius digeri. [illegible] Frumentum q leue est z facile fr
angi. furfur z cortex [illegible]
[illegible] ad cor nutrimentum [illegible]
lz ad sanitatis custodia q ad membrorum conformatione
preualet. De diuersitate grani secundum dispositione terre.
Diuersitas grani secundum terram ubi [illegible] diuid
itur est terra crassa pinguis z [illegible] est arida z sic
a [illegible] sui accidentalis [illegible] multitudine ibi
nascentium. Accidentalis p eo q ibi sit [illegible] z
sua desiccat humiditate z pinguedine destituitur [illegible]
sicca z macra humore herbarum multitudine ibi nascen
tium desiccat [illegible] z macrescere. Vn i sup [illegible]
sit z saluinaria. Granum q p i pingui z crassa nascitur
crassius z pinguius granumqz i pondere z nutrimento [illegible]
i macra z sicca [illegible] sui accidentalis. eum macius sit z suaui
leuius i pondere [illegible] [illegible] uo [illegible] z tenuia pe
ne nunq deinceps fructuum [illegible] Si quos tamen

In [illegible] libro [illegible] granis z leguminibus

fecerit. siccissimi ac macerrimi erunt et non frumenti
degeneres. medulle nichil habebunt. zizania di-
cunt. Expressum est de non [illegible] et tamen venenosa ig-
nis est vim et corporibus humanis nocentissimum fit. De diversi-

Diversitatem tritici ex regionum natura tate tritici ex regionum natura.
tibi nascentis iiii modis fit. Est enim regio natura calida et sic-
ca ut meridionalis. Est frigida et sicca septemtrionalis. Est
calida et humida orientalis. Est frigida et humida occidentalis.
Que igitur in calida et sicca nascuntur humores pauci sunt in eis
ut calor illis est defectus quia regionis calor substantie eius
desiccat humiditatem. cuius quantitate unde caloris minor
est minor est. fit et siccum et durum propterque nimbo-
sus. Nam in calida et humida regione humores multi sunt et hu-
mide. unde eis fit de [illegible] caloris et substantie. Calor
enim in substantia sed ab aere veniens exterius ei subtilitatem
humiditatis exurit. unde ut multum et leve sit necesse
est. Verum quod fit et humidum non necesse ut limosa sit et hu-
mida fit in [illegible] humor eam est quibus [illegible]
est. Cumque sit [illegible] et aeris superaddatur humiditas tenerescit
granum atque mollescunt. Frigora eius autem [illegible] pro-
pter calorem illud extinguit. sed medulle minuitur eam
est et fit frigida augendo. Regionis sicce et sicce cum nimi-
is abundet ac glacies. aer densissimus ac [illegible] inter
exterius [illegible] non penetrat. sed exterius claudit et
[illegible] [illegible] calor clausus et intus [illegible] non
[illegible] sed eam ut [illegible] et pondo sit medulla sit
plurima. cortex paucus et perfectius multum et non digestum. De

Diversitatem tritici secundum tempus nativitatis diversitate tritici.
est diversi sunt modi. Aliquando quippe medium tempus est atque
in illo calore et humiditate. Aliquando moderato
deficit et [illegible] [illegible] egreditur. Aliquando in initio in-
[illegible] et in [illegible] per corruptionemque mutatur.
Si moderato tempore tritici nascitur in quantitate et qualitate
temperatum erit et [illegible] medulle plurime et corticis
pauci. Si immoderato exterius in ipsum erit et macrum in
[illegible] male. Intelligimus autem sic exterius qualitatibus
quandoque ex regionum qualitatibus diversis. Nascitur tamen [illegible]
in tempore moderato. sed melius est quod primo tempore generatur cuius
[illegible] sive [illegible] humiditate exterius aerem calor
[illegible] eius desiccant humiditatem. Fit namque ex accidentibus omnis
[illegible] et siccum [illegible] nichil de [illegible] [illegible]
tempus [illegible] sicce flatibus aquilonis. De diversitate tritici per

Diversitatem tritici per vetustatem et novitatem vetustate et no[vitate].
[illegible] [illegible] vetustum siccum et longum tempus [illegible]
siccum est et [illegible] ad digerendum durum est. [illegible]
accidentalis eius humiditatis aeris penetrans calor exhauriat
naturalem quoque plurimum subtiliter. Ne [illegible] [illegible] vetustate
[illegible] humiditate similiter et novitate ac viscositate te-
rre. humidum ac viscosum est densum digestioni durum et infla-
tivum. viscositate et [illegible] faciens ventris. Sic autem sit
medium ut nec vetus nec novum. humiditas ex
tempore [illegible] et pauca medie est. Cuius enim humiditatis
accidentalis substantie quod per aeris calor desiccatur. propter
sed tempus medium omnis laudabilior existit. bonum namque nu-
trimentum et cito digestum. quam quod longe est a viscositate terre propter
quod desiccatur viscositate quod [illegible] aeris vero calor
si accidentalis eius humiditatem exhausit substantialem, propter expedit
[illegible]. Sed tamen sed plus nimis ne exigat. Sed quibus corporum
qualitate [illegible] diversitatibus tritici exterius accidentibus
ut de non eius per [illegible] subsequenti ostendimus in primo quid loca tritici.

Secundum sui non substantialem tritici in i. gradu. calidum est
et humidum et siccum in medio. Panis ergo sive eius calidus est.
Calor eius in ii. gradus et compleatur in excellentia igitur et extra
[illegible] sed in [illegible] [illegible] Unde quidam [illegible] cum in
[illegible] [illegible] et humidi in ii. gradus. corpus [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] in ipso non [illegible] sed [illegible] [illegible] si coquitur in
aqua humiditatem assumit. Ergo siccum ex aqua humiditate
et humidum [illegible] ex sole [illegible]. necesse est ut illum ex
[illegible] [illegible] et frigide [illegible]. Hoc post hoc
[illegible] [illegible] ab omnibus [illegible] [illegible] [illegible]
est per [illegible] [illegible] contra humorem. Hoc et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] communem. quod [illegible] [illegible] est mundifica-
[illegible] [illegible] [illegible]. Assatum sed ex [illegible] de eius actioni-
bus sed [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] est de eius farina [illegible] per
[illegible] est pectoris et pulmonis [illegible] [illegible] le-
nit. Sed [illegible] [illegible] [illegible] facit. sic de [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] ad tussim et sanguinis sputum valet. Et
si coquitur cum oleo et [illegible] superponatur [illegible] dissolvet. et
si aceto [illegible] et [illegible] [illegible] apponatur [illegible]
[illegible] [illegible]. Cum aqua et [illegible] si coquitur et [illegible] [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] cum [illegible] [illegible] et [illegible]
[illegible] ex eo sic [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] quod ex [illegible]
[illegible] omnis [illegible] [illegible] [illegible] morbum fugat.
De [illegible] [illegible] [illegible] ad impetiginem et serpiginem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro oleo
[illegible] de [illegible] plus quam ex molendino
[illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] valet. De cortice tritici quod alio nomine dicitur furfur.

Natura corticis tritici calida et sicca est. [illegible]
ac mundificativa. magis autem quam farina. [illegible]

tū purissimū est. In aqua enim missus et permixt͂
atque colat͂ exceptis nec tıııs fiat. pectori et pulmoni
ut tussis humoribus purgat. et si mox cum lac immixtum
fit et ab eo cicat͂ cito. Si furfuris aceto infusum calefacta
cum pustulis et uulneribus ac scabiei adhibeat͂ · uel
atque mundificat. Si cum uino aut mero decoq͂ et cum
hī de eo mamille per lactis coagulationē duritie su͂ppo
nat͂ dissoluit. Valet etiam ad serpentis morsū. Item
uentis et noni inuentū. prius expresse et crudū ex fla
uea et inflatiōn · rugitū et dolorē lateris commouet et p
intendinē cito cōuertit. Manifestum autem h͂ qui uident lū
brico et caueant. nam grauem. assatis ad ignē
mag͂ nutit. Calefactiue uim͂ habet et stipatū ē. In a
qua coctū grossissimū ē et inflatiuū digestionē durū et
rugitū mouet. Humores delectissimos qui generant et in eo
sol maxime si grani farine ē multum. furfuris parū ha
bens. sicut bene digest͂ multū nutrit. et minus commouet. sz
tarde egret͂ propter dura op͂ eius q͂ mag͂ laborib͂ exercent.

Panē de tritico cuiuslibet calidorē **De pane facto ex tritico**
dyami. diuisa sunt ei nutrimenta · iiij modis. uno per farı
nā. uñ fiat ē. secundo · ex artificio suo. tertio. ex igne ı̄
coct͂ ē. quarto. ꝑ temporis uel quantitate humiditatis. farine
mod͂ duob͂ diuiditur. primū ē p terminū suū. secundū ꝑ qualitatē
te molitionis. tertio. secundum breuitatē aut longitudinē te
poris ex q͂ molita fuerit ē. Termine mod͂ in duos humos di
uidit͂ modos. aut ē infusu ē et pure. et medulle ıııı
tū continet preter hec nutrimentū ei multū. et digestio a sto
tarda. digestio eius dura. multitudinis nutrimenti ei duplex
cā ē. prima q͂ multū continet multum ex eo recipiūt per
medulle multitudinē. Secunda · q͂ tenet ꝑ uiscositatē et
duricie sua duri demorat͂. Ratione uero si ex
noīs ei ē sto uel ıııııııs duplex ē cā. una · q͂ ex eo
multā quātitatē recipiūt membra q͂ppe. plurimū ei assu
mūt. uñ necesse ē ne intestina grauata coguntur ad eg
estionē. Alia. q͂ furfuris pars quia per sui rı͂ partē eradicet
purgato. Vñ infusus panis quo mundior ē. tanto plus
nutriuit. durior et digestionis ... egestionis. Sed e
uis cum farina et intus medulle pauce continet pli
mi parum nutrit. facile digerit͂. leuit͂ egerit͂. Parū nutrit
nutrimenti ei duplex ē cā. prima q͂ continet de eo pau
rum accidit membris per furfuris et corticis multitudinē.
Secunda · quia mora ei in uisceribus parua ē. uirtutis leuitat
tisque eius facilis ad egestionis ex intestinis ꝑ ... di
sperit͂. cum ē parum membra recipiūt. mag͂ partem incie
stinis accidit. Vñ grauata cito coguntur egerere. Furfur͂
cum colatur seu cortex in abundantia ei facile intesti

na excitat͂. Similiter et duorum medium modos diu
idimus. i. iiij. ē ē cum subtili. simili corticis adep
to. cum illa et densū relinq͂t͂. q͂ simila appellat͂ est
cum crosso remanent relicto. solum abiect͂ furfur. ē
cum minimum circa furfur et simila relinq͂t͂. est cum
simila ablata sola furfur remanet et subtile. p͂
mū non corpus et aut͂ omni sī. primū ē subtilissimū ē et durū
et ad digestionē tarde. Quartū minime nutrit. leuis ē et ad
digestionē est. Secundo et tertio medii sī. **De molitione farine.**

Diuisiones farine ex molitione breuitati p͂ uid͂.
est molita prius tota et tota cōstat. si ex sola qualitate fortis
ē. plus hūiusmodi nutrimenti. Est et non prius tota si tota cōstans.
sz prima est illa prima tenuis. hec ratio per molitionis diuisa
ē demorat͂ in sto et digestionis durius et egestionis tarda. **De farina**

Diuisiones farine in plex ē mod͂ sed t͂ps. uel recen
tis est melior. aut longinquitas aut medium. quia recens
ē t͂pis calefacta est. uentrem constipat. longinqua ē ıı
ex molendini molitione adepta ē. unde ē calefacte
et egestionis humiditatē extinxerit. quia non longinquus t͂pis ē pars
calefacta et e sto exeat cito. Quae ē medii t͂pis et ē fit
eius est media potestatum. **De diuisione panis ex artificio.**

Diuisiones panis ex artificio · ii · sunt modis. aut ex
forma. aut ex artificio. forma aut est in plex ē. aut una
gra. aut parua. aut media. longa. medulla pl͂.
hē. continet subtiliorē ac duriorē. cortex uero parte
nutrit. ad digestionē duri humiditatē exigunt ex ... ccarū
unde et uentrē constipat. Medulla cortice ē et uiscosi
ta et humida. unde ē i flatiua. Flauūs sanus et grossa et uiscosa
sunt. panis paruus et subtilis uiscositas ignis proposit
et humiditatē medulle exsiccat. Unde parum nutrit et ad
de digestionē et uentrem constipat. et propter si ... uel
uno uel duobus diebus a coctione longinquus. unde ꝑ pri
mo panis magni et etiam medulle ē uiscose. et media tunc
ē plus uentrē soluit. panis paruus et tenuis m
edulle ē pure. nutrimentū pauci ... ei tarda
... Siui non mediocre ē medie in forma. m
tē constipat ... potestatis. **De diuisione artificii panis**

Artificium panis in · iiij · modis diuiditur. Est pa
nis qui componit fermentum habens et sal et bene confectum et
sic op͂ coctus. Est pars fermentatus atque cōtusus et ... xıı
a necessaria ... manus. Est fermentatus et sal habens
ultra q͂ sanū ē. Est et tertius et sale carens. Quibus modis
dicit͂ hec omnibus ... ... digestio et sanguinis
... tenuissimi generat. Vñ non conformat ... per
hoc omnes ē ... sunt et delicatus delec
tatione. et ... magis de se ... panis in ...

[illegible] de pane in bono vino [?]

b. P[illegible]

de fico

a. c. F[illegible]

d. [illegible]

e. b. f. g. [illegible]

de distinctione panis [illegible]

b. a. P[illegible]

b. c. [illegible]

d. [illegible]

de diversis [illegible] ferrum

F[illegible]

de vi.

G[illegible]

de zipulis [?]

Z[illegible]

de grano [illegible] et simili

G[illegible]

aut siue siue accidentali. De amido.

Amidum frigidum est et siccum. durum ad digerendum. digestum tamen non malum generat sanguinem. Sed uiscositatem quam habet propter asperitatem lenit pectoris et pulmonis. Solidatiuum est corporum mollium. et si cum aqua coquatur aut zucaro aut amigdalis [illegible] nimium ualet ad tussim siccam. et ad humores qui tenues sunt et a capite in pulmonem pectus descendunt. Aliquando coctum cum simila bonum nutrit et sanguinem generat temperatum. Sepe tamen usum lapidem in renibus creat. Atque non [illegible] propterea si calores inuenerit renes [illegible] siue accidentaliter. ualet tamen ad repellendos humores in oculis descendentes et ad [illegible] in oculis nascentia si oculorum [illegible] sit [illegible].

Zizanie nascuntur inter [illegible]. De zizaniis.

[illegible] siccas [illegible] quibus. unde non habet [illegible] et uenenosa. Aliquando inebriant et inebriant. Si farine ordei misceatur [illegible] et [illegible] et mulieres inde fumigentur uuluam aperit. conceptionemque facit [illegible] et sulfur in uino decocto et aceto ad impetiginem et serpiginem ualet. cum uino [illegible] et [illegible] et [illegible] apostemata dissoluit et [illegible] que sunt cum [illegible] ulceribus [illegible] consolidat et mundificat. De ordeo.

Ordeum frigidum est et siccum in primo gradu. [illegible] habet mundificatiuam et colatiuam. plus tamen faba desiccat. propterea [illegible] eius ab inflatione est liberum. faba uero non sic. plus tamen ordeo nutrit. accidentaliter non [illegible]. unde G. [illegible] ordei [illegible] nutribilius est et laudabilius. Rursus non [illegible] et ordeum nutribilius [illegible] et laudabilius. nutribilius [illegible] est. Ne arbitreris horum disputationem [illegible] G. [illegible] ordeum [illegible] nutribilius ac laudabilius est accidentaliter. Rursus non [illegible] et [illegible]. Si nutrimentum risi et ordei [illegible] subtilius ordeum inuenimus. plus est medulle habet et subtile. Si non [illegible] est accidentaliter inuenimus risum maioris esse nutrimenti propter [illegible] et [illegible] in suo [illegible]. Ordeum accidentaliter non nutrire uidetur propter digestionem citam et facilem et [illegible] dissolutionem. [illegible] G. de ordeo et faba secundum medicinam [illegible]. Ordeum et faba quam [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] secundum [illegible] in usu habentur. Sed cum [illegible] et [illegible] et [illegible] fit de ordeo confectio utilis. Eligatur est ordeum [illegible] aqua. deinde [illegible] in farina [illegible] confectum. hoc in estiuo tempore ad stomachum refrigerandum [illegible] ualet. et [illegible] quod aufert. cum aqua [illegible] sui [illegible] cum [illegible] ad [illegible] ut si cum [illegible] bibatur. [illegible] est persimilis [illegible] constringit ordeum dum corticem [illegible] auferre et [illegible] sumatur ordei una aqua [illegible] ac tandiu coquatur donec

[illegible] ad [illegible] decem coletur et potui detur. hoc ualet ad sanitatem custodiendam corporibus [illegible]. Et est refrigeratiuum [illegible] plus [illegible] accepta [illegible] admisceatur. Et si [illegible] sint non [illegible] papaueris albi [illegible] [illegible] [illegible] clarissimum et [illegible] in corpore [illegible] generat. Non [illegible] ponit [illegible]. hoc [illegible] [illegible] infirmis diuersis modis est dandum [illegible] infirmitati expedit. Si [illegible] et [illegible] exstinguere [illegible] bibe [illegible] Si [illegible] [illegible] [illegible] uolueris [illegible] cum cortice coquatur. Si [illegible] et refrigeratiuum [illegible] suppone et mel [illegible] oleum. Si propter constipationem [illegible] uelit accipe [illegible] [illegible] accipe [illegible] cum [illegible] plus [illegible] propter uentris solutionem. G. [illegible] accipe [illegible] tamen [illegible] opinatur ualere [illegible] est stipticum est [illegible] propter stipticum magis [illegible] est [illegible]. De risi.

Risi [illegible] est in primo gradu. siccum in secundo. [illegible] omnes [illegible] accipiunt et [illegible] in [illegible] nutrit [illegible]. Aliquando [illegible] [illegible] et farinam [illegible] eius uelud [illegible] coquitur. ualet [illegible] coctum eius [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. Sed quod integrum coquitur [illegible] ualet ad coliculam diarriam. Et cum lacte [illegible] coquitur et amigdalis. si ita coquatur constipationem suam amittit et [illegible] bene nutrit et bonum sanguinem generat et spermam auget. habet [illegible] [illegible] [illegible] cum aqua eius [illegible] auferunt [illegible] et [illegible] mundificatio. De anisio.

Milium est frigidum in primo gradu. siccum in secundo. [illegible] lenitatis est et [illegible] uiscositatis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] non laudabilem generat. Sed tamen [illegible] siccitatis et [illegible] [illegible] est [illegible] corporis et [illegible] [illegible] diarias [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] ualet. [illegible] [illegible] et [illegible] non est accipiendum [illegible] [illegible] [illegible] uolunt [illegible] [illegible] non est [illegible] sanguinem laudabilem corpori [illegible] [illegible] [illegible] refrigeratio ac [illegible] [illegible] desiccatio appetitur. De panico.

Panicum in forma et [illegible] est milio [illegible] tamen eo non [illegible] magis constipat. Accipitur [illegible] diuersis modis et [illegible] [illegible] accidentes [illegible] [illegible] [illegible] accipiatur. panicum [illegible] melius est. [illegible] cum [illegible] [illegible] cum [illegible] cum lacte. Aliquando [illegible] cum [illegible] [illegible] corticis et amigdalis. Coctum cum [illegible] cum oleo laudabile est. [illegible] [illegible] [illegible] ab eo bene [illegible] [illegible]

pastione et sua privatione propter lubricitatem et molliciem
pinguedinis et olei. Cum lacte vero vel apozimate suspenso
coctum laudabile est eo quod cum aqua coquitur sola. Coctionis vero
cum aqua duo sunt modi. Coquitur autem sanum aut mola pi-
stratum vel tritum. Sanum ablato cortice et ad unam noctem
vel plenam infusum ex aqua. Sic coctum
est et durum ad digerendum est. Non est ventris constrictivum quod
natum est sanum et ex eo integre exeat ad intestina. Sed et gravat
eorum egestio cito fiat quia non est stipticum. Mola vero tritum
coquatur ad farine similitudinem decies cum aqua adiungatur
et postquam bis vel ter bullierit fractum digitis ex-
colet. Colatum susceptum donec durescat ex coquatur.
Sic itaque commodum utile est et ceteris subtilius digeritur facili-
magis non stipticum. De fabis.

Fabe in sua natura sunt in tantum duriores sunt. Comed-
ere autem virides non dum meliores sunt completo tempore. Com-
editur sicce ac perfecte temporibus suis virides frigide sunt et hu-
mide in primo gradu ... contrarie generant humores crassos.
Inflationem ventositatem faciunt in sinibus ventris propter
hoc nocentissime sunt. Sicce sunt super temporibus perfecte sunt et
sicce in primo gradu. Sanguinem illaudabilem generant. ...
minime ... duabus ex causis. Una propter sue
substantie crassitudinem et viscositatem dissolutionis ex ... Subti-
litatem vero substantie crasse et dissolutionem tarde ... ex in-
... divini. Secunda propter sue multitudinem ventosita-
tis et crassitudinem ... Unde carnem inflat et dilatat et replet
ea quod fermentum in farina propter in superioribus ventris ve-
rositatem plurimam generant et cerebri et inflamat ex qua super-
fluitas ascendens in tempore cerebro noctis et sopnia mul-
ta et corrupta inducit. Cum ergo sit hanc naturalem fabe
non est possibile corticem auferre quomodo. Unde G. Fabe
si minime coquantur ventositatem et inflationem suam si cum
... auferre nequimus. Minime tamen possumus. Ex primo
animo autem si phaseoli in eis quod fabis utentes assidue ...
nantes periculum et inflationem et si sanissimi fuerint
sunt. G. Fabe fermentum inflationem faciunt et dure sunt di-
geri secundum ... Ad urinam provocantem ... collos de pecto-
re et pulmone quia ... Lotura non morientibus in ...
sunt alia causa ubi ... ad hoc ... et multa
... quia ... mundificativam certum sicut fa-
rina earum ablutione ... ad sanguinem valet. Quod ergo cu-
tem corporis sui mundificare voluerit ex farina faba-
rum lavari assuescat. Apposita in mamillis vel testiculis
apposite cum plus ... dissoluit. Que autem omnia
... in medulle ... autem ... corticem est ... Cortex
... est et ... nullum habet unde

aliquando fabas cum cortice coquunt ... diarri-
am patientibus propter defectionem ... in ventre
minus ... Electior est magna alba non ... dura
semper coquitur modis. Unde ... sunt ... in corpe-
sunt namque cocte aqua sunt assate igne. Cocte aqua lauda-
biliores sunt quia aqua est plurimum aufert ventositatem
et aquositatem. Maxime si eiecta prima aqua alia adiun-
gatur. Sed quia decoctum duobus modis fit aliquando cum cortice, ali-
quando sine cortice. Cocte cum cortice esse sunt ad digeren-
dum et inflative. Stipticitas est corticis et constrictionem pro-
bet ventris. Mollis est durissima in ventre ventositatem
necesse et inflationem generat. Cocte sine cortice minus sunt
inflative. Cito digeruntur et si ... bene fiat ... a
propriatis rebus ut pipere ... oleo vel amigdalino ...
... est ... ad corporis operationem. Frixe que est velocior ...
id est cocte in aqua aliquando cum cortice aliquando sine cortice et de-
... comeste cum aliquo cum
... origano cimino et similibus sua ventositate et infla-
tione minuitur. Assate minus ventositatem habent et infla-
tionem ad digerendum autem durissime sunt. Vero in aqua
infundantur post assationem et cum cimino et ... et origano
commodius ... G. Fabe inquit no-
ve sunt nocentiores sunt. Fabe mixte farine fenugreci
cathaplasmate facto capiti vel auriculas valet. Ad livorem
sub oculis sunt ... cum rosa mixta et thure ... albuginem
ad provocationem oculorum cathaplasmate facto valet ... inflamate
et ... apposite ... humoribus resistunt a capite ...
descendentibus. Cum vino ... cocte sic cathaplasma fiat ex eis te-
sticulorum apostemata dissolvit. Farina earum puerorum appo-
sita ... libidinem fugat. Loco in quo pili nascuntur ... sup-
posite ad subtilitatem et defectum pilum faciunt. Decocta una
quoque induatis ... cathaplasmate facto super irudinis morsum
sanguinem fugat. ... coagulationem indu-
... apposite dissoluit et lacteis ... si est
... et colo ... scrofulam dissolvit. A-
qua eorum lanam tingere. De lenticulis.

Lenticula frigida est in primo gradu sicca in secundo. Investigatum
est ... ex duobus contrariis invenitur composita. Uno in me-
dulla, alio in cortice. Cortex est ... unde
ventrem solvit. Medulla ... constrictive ... et ...
... ad colicam diarriam valet.
Lenticule cum cortice ... olim cum sale ...
... aqua prima eiecta du-
... ablato ... et prima eiecta ... vel
... ad digerendum et ad egestionem colicam refrenandam ...

tus. vnde dicitur dico nutrimentum. lentis crossa est. diu
tum ad digerendum. melicum sanguinem generat. mappie si cum
corticibus comedantur. cerebro crosso fumo replet et nichi
co. vnde causa est dolorum et sellaticum formidolosorum sop
norum. stomachum et intestina ventositate replet et inflatione
faciunt. propter cortices gravius sunt nocivior est et plus mouent
ac dissanguinant. et pelliculas cerebri. corticesque huius pe
lliculam propter oculorum. quoniam humiditatem eorum desiccat
et dissipat. Sanis oculis officit. quomagis infirmis.
sue desiccationis. et ventrem intestina constipat tero
stat ut cerne non possit ex vena maleris. Lentis ter
cum cortice cocta. sicce est nociva complexioni et passio
nem in ea illicia creant. sic nigram morfeam et impetigi
nem et serpiginem. cancerum. elefanciam et leoninam. Lentis tamen
quamvis humide complexionis sit aliquam prosunt. sed si sine cortice
coquatur. ydropicis valet. cum cortice in nocentium nimis propter
inflationem ventositatem quam generat. Lenticula lan
dabilis est quando est nova atque coctibilis. Accipiatur ...
... propter convenientem ... confortationem et re
lesionem ... propter venenosis colorem. Cum ob confortandum
... accipiunt ... vel restringendum colice ex
... cum a cortice mundata. et postea dum coquitur circa
... solum adhibeatur. coctisque acetum immisceatur et an
aglosse frixes ac mallactonia et mala acra et ne
spila et silia. Cum propter confortandum stomachum et collectiones illa
volunt. acetum ... rectum ... conferibus ...
... convenientis ad dissolutionem accipienda cum stella. i.
blenna ... cum colloquintida. cum enebrata. sive meloch
ia. ... cibum diu ... accipiatur. aliquando solum cum olo
et aceto. aliquando cum carne vaccina. aliquando cum siccis et sa
lsa. Que non cum aceto et oleo solum minorem est nu
triva. Que cum carne vaccina ... Que cum siccis
et salsa. pessimum ac nocivius est cibus. Nam cum nam ca
rnis sicce in se est et digestionis ... cum lente
maliciam duplicat. vnde est ... ...
... languet. ... humores. Lens pe
ssima est mappie si cum cortice ... Lentem
nocentem si ... vel ... et ... po
... aqua ... et aceto cum ... et pipe
origano. menta. cimino et oleo. vel amigdalis aut
sisamo ... cum mellicrato et celidonia. oleo ro
... super oculos ... ...
aqua dissolutum. cum ... coctum et rosis sic
ad pustulas vel ... in ... apposita valet. V
alet et ad herisipila et ... in ... ...
Cum aqua marina si ... et ... lac coagulatum

...nibus appositum valet. De robeliis

Robelie. sunt ... in i. gradu. ... ... sicce et humide.
... ... corticem et ... munditie lauda
biliores generant chimos. non in inflationem. non ventosita
tem sicut fabe faciunt. Ad usum ... ...
... ... Cathaplasma ex eis factum ... ap
posita solidant. et dolorem auferunt. mappie sicut supra
vel vino cocto ... ... ex faba
... valet ad ... lapsum ad ... et ad ...
dolorem ... ... cum oleo vel ... et colloquintida
aut blenna ... patientibus ... que ex ... ...
... ... et ... ... non
... ... et succo ... ...
... ... et oleo ... ... diarrie ...
... ... accipe. De ciceribus

Cicer plurimum est nutritivum. ventrem humectat. vrin
am movet. menstrua provocat. ventositatem tamen creat.
et inflationem. ideo spermam auget. coitumque confortat
et est cicer ... ... non complexionis et siccum atque
complexionis. ... ad ... ... opinionem.
... ... mundum et siccum. ciceris
est mundus et siccus. Siccum duobus dividitur modis. est
enim cicer album et nigrum. Album calidum est in i. gradu. hu
midum in ... ... est ... ... non cum
bonum ... ad digerendum ... ventositatem et inflationem
... ... et dilatat ... ...
... ... acetum ... ... in pulvis
... ... pellere ... dilatata est ... ex
... ... ad ...
... ... ad ... ... calorem ...
... et inflationem ... ... Cicer potestas
... ... cum coquitur ... ...
aquam ... ...
... Cum dulcedine ... ... mundificat. ...
... ... nutrimentum bonum. Lac augmentat. ven
trem humectat. ydropicis valet. ... dissolvit ma
... ... auri ... Cum ...
... ... humores ... dissolvit ac minuit. vri
nam et menstrua provocat. ventrem humectat. Valet ... ...
... ydropicis. ad ... ...
... ... mundat
... ... quibus
... est ... menstrua provocat ... ... ex ...
... ... lumbricos ... educit. Ad ...
... de opilatione ... et fellis valet. Lapides fran
git in renibus et vesica. Nocivum tamen est ... et ...

nutrimentis. Nigrum albo calidius est, humidum minus. Propterea amaritudo eius dulcedine manifestior est. Ideo plus albo valet in apertione opilationis splenis et epatis, lapidis fractione ac [illegible] lubricat [illegible] valet ad [illegible] operis [illegible] ne si cum apio coquatur et mittatur [illegible] In augmentatione vero lactis et spermatis et provocatione urine album est melius sue dulcedinis temperantieque causa.

De faseolis.

Faseoli calidi sunt in medio .II. gradus humidi. Testatur Ysaac quod plurimum non prestent nec grana possint omnino desiccari, et si desiccentur non multum tempus servari possunt. Ideoque humores gignunt grossos et inflationem et ventositatem [illegible] plurimum capud replere, sompnia terribilia et pessima faciunt et corrumpunt. In partes dividuntur duas. Sunt enim albi et rufi. Albi calidi humidi magis in quibus cibus est nutrimentum et ad digerendum durum. Habent flatuosos facere et illos. Tenuitatem volentes [illegible] coquant [illegible] cum [illegible] et cumino et [illegible] ac pipere. Aceto [illegible] viridos albi ablatis corticibus cum sale sunt accipi[illegible] et sinapi et origano ac pipere [illegible] cum [illegible] accipies. Rufi coloris plus calidi [illegible] fortiores sunt [illegible] Inter [illegible] volentes accipiant cum oleo nardino [illegible] III et V [illegible] galbanum [illegible] accipiant.

De orobo.

Orobus calidus est in I gradu, siccus in II [illegible] mundificativum est, extenuativum et apertivum [illegible] urinam provocat [illegible] calefaciat [illegible] plurimum [illegible] ne forte sanguinem mingere faciat [illegible] sagena(?) est [illegible] Farina orobi cocta cum [illegible] ydropicis [illegible] valet, quibus urina [illegible] ex [illegible] opilatione infirmitas [illegible] cum [illegible] morsu valet apposita [illegible] cum melle [illegible] mundificat, vulneribus [illegible] valet.

De lupinis.

Lupinum calidum in II gradu est et siccum [illegible] farina [illegible] cum melle [illegible] lumbricos [illegible] putredinem expugnat. Si cum [illegible] bibatur [illegible] valet splenetice. Aqua in qua cocta fuerit [illegible] valet. Si cum mirra et melle [illegible] pessarium facit [illegible] menstrua provocat. Dulcoratorum [illegible] et ad digerendum durum [illegible] humores grossos [illegible] digestiva sunt [illegible] Farina lupini [illegible] locis apposita eos mundificat [illegible] adiuvat [illegible] Aqua ubi dulcorantur [illegible] vermes(?) [illegible]

De fenugreco.

Fenugrecum calidum est in II gradu [illegible] farina eius cum melle [illegible] si potetur [illegible] in aqua cocta et mixta cum [illegible] Cum ficubus et dactilis cocta [illegible] si [illegible] dolorem pectoris tussimque [illegible] humorum [illegible] expugnat. Farine [illegible] V cum melle [illegible] cum fenugreci [illegible] et cum mirra mixta bibatur, matricis opilationem aufert [illegible] illam [illegible] purgat [illegible] dissolvit.

De sisamo.

Sisamum semen est calidum in I gradu, humidum in II. Est aliud sisamum cum cortice, est sine cortice. Quod sine cortice [illegible] ad digerendum [illegible] officit [illegible] nervus eius [illegible] eos mollit ac desiccat [illegible] virtutem [illegible] digestivam [illegible] In [illegible] humores [illegible] grossitudinem [illegible] sumendum [illegible] cum melle [illegible] nocet [illegible] Quod cum cortice est [illegible] nocet. Aqua ubi sisamum [illegible] abluitur [illegible] furfures [illegible] provocat [illegible] dicunt quod venenum sisamum esse [illegible] possibile [illegible] viscositate et unctuositate poros corporis [illegible] venenum [illegible] sisamelion [illegible] et nucleon [illegible] affirmat.

De papaveribus.

Papaveris duo sunt species: una silvestris, altera domestica, duobus dividitur modis: est namque album et est nigrum. Album laudabilius est ac mitius nigro. Nigrum [illegible] minus est frigidum. Est ei [illegible] in II gradu. D. de papaveribus [illegible] papaveris cum pane [illegible] sompnum [illegible] ne oblivionem generet [illegible] aqua [illegible] ablu[illegible] sompnum et [illegible] De papavere [illegible] valet ad tussim que ex calore et subtili[illegible] quod [illegible] in pulmone [illegible] ad coliciam et dissinteriam [illegible] in [illegible] sompno [illegible] illis [illegible] aqua [illegible] ne sepe sumatur [illegible] cerebro [illegible] Sucus [illegible] et lac [illegible] Ex lacte [illegible] ex suco papaveris silvestris agreste domesticum [illegible] fortius est.

De agno casto.

Acinus autem . . . est . . . [illegible]

[illegible]

De semine lini.

Lini semen . . . [illegible]

[illegible]

De ficubus.

Ficus autem . . . [illegible]

[illegible]

De nucis [illegible]

[illegible]

De uva marina.

[illegible]

Incipiunt capitula . . . libri de . . .

hoc ostendit [illegible] qm̄ sicut z uue ī sūt [illegible] plene
at maturitate [illegible] pingues z clare sunt earum suauitate
eorum digestionis delectabiles. abusu eorum facile mollescunt
[illegible] z sicut ī flaua ī sua suba z ī ꝯ [illegible]
[illegible] z flaue [illegible] recipiunt ab una [illegible]
[illegible] nutrimenti [illegible] z [illegible] sit dulce ī [illegible] accipiunt
a [illegible] ipa qua [illegible] capiunt [illegible]
[illegible] efficiat. Si
[illegible] cum [illegible] uel sepa reponitur. In [illegible]
e [illegible] accipe [illegible] humoribus [illegible]
[illegible] z [illegible] pigeruit ac [illegible]
sanguinē [illegible] z [illegible] adiuuant [illegible]
[illegible] humoribus [illegible] Cor [illegible] humorē ac [illegible]
respicit [illegible] z [illegible] ē [illegible] z ī fl
[illegible] z [illegible] z ī humores [illegible]
z [illegible] uel [illegible] z ab
[illegible] ī humoribus [illegible]
[illegible] z [illegible] ab ī [illegible]
[illegible] z [illegible] solubiles
In [illegible] uel ī sapā ē ssē [illegible] z [illegible] m
[illegible] z [illegible] longitudine [illegible]
z [illegible] humores ex [illegible]
[illegible] sapa [illegible] uue q̄ sub [illegible] carne humores g
[illegible] laudabiliores [illegible] carne [illegible]
z [illegible] ideo uue q̄ carnes sūt plurime q̄ humor
[illegible] humoris q̄ car
[illegible] uue moris alius est dulce. aliud sapore
[illegible] colore. aliud subtilitate uel ē [illegible] sapor. aliud ē
[illegible] acetum. aliud ē [illegible] z dulcis [illegible]
[illegible] medio [illegible] Grossi ac dulces [illegible]
[illegible] z [illegible] nutriunt. ad dige
[illegible] z ī [illegible] ac [illegible] opilationē
[illegible] ac [illegible] Subtiles [illegible] z [illegible] leuior ꝯ
[illegible] z [illegible] a [illegible] sunt [illegible]
[illegible] Gelica [illegible] est [illegible] saporis
[illegible] medius [illegible] z subtile. Sic ē medius ē sapor [illegible]
z [illegible] uue ex colore [illegible]
[illegible] ī albū [illegible] medium carnis h
[illegible] In nigrū q̄ ēē
[illegible] z [illegible] humores [illegible] ī [illegible]
[illegible] z [illegible] medios. Alba leuis [illegible]
[illegible] digest. uenas [illegible] z [illegible]
[illegible] ē dige [illegible] si [illegible]
[illegible] nutrimenti boni [illegible]
[illegible] Alba [illegible] z [illegible] di
[illegible] citrina

nutrimenti ē plurimi. digestio [illegible] Ideo efficacis
ad efficiendum [illegible] dissoluit. R[illegible] citrina [illegible] med
ia sunt. Citrinaque ad nimie efficaciam uentris [illegible]
sūt. Rubee [illegible] prouocant. z tarda
[illegible] ad uirtutem operationem [illegible] ad co
[illegible] leuior at [illegible] uinum [illegible]
[illegible] moris qm̄ ē dulce [illegible] z dulcedine. ē acerb
[illegible] ē [illegible] z [illegible] hec dua
[illegible] uua [illegible] z dissolue
di [illegible] uel [illegible] z [illegible] Cōfort
[illegible] ex ossibus. Dulce [illegible] z [illegible] ē maxime si in
[illegible] ē medium [illegible] mollissimum ac [illegible]
Si [illegible] ī [illegible] z [illegible]
[illegible] z [illegible] sincopizat ac
[illegible] ad dolorem ualet [illegible] renes
[illegible] z uesica. In [illegible] ē z splenem [illegible]
[illegible] z [illegible] at [illegible] hūt
[illegible] z dulces z [illegible] ē [illegible] maxime si
album sit. Io [illegible] calorē extinguit. uentre [illegible]
[illegible] dulce accipitur ex ossibus [illegible] z [illegible] ossi
[illegible] Sine ossibus [illegible] accipitur [illegible] ē [illegible] z ad p
[illegible] dolorē [illegible] renū ac uesice uentrē
dissoluit. [illegible] nocet z splenem [illegible] si [illegible] hūt
Cum ossibus acceptum [illegible] confortat splenē z epar maxime
si acetum [illegible] z carne [illegible] ossa non magna. De moris.

Mora celsi duobus modis sunt. alia cruda. alia matura.
[illegible] si matura sunt [illegible] z [illegible] confortat
[illegible] z [illegible] uentrem [illegible] desiccat in
[illegible] ualet ad diarriam ac dissinteriam maxime si colice
sit. [illegible] ad [illegible] dolorem uel [illegible] uel [illegible]
ualet [illegible] maxime si [illegible] z [illegible]
[illegible] ac dulcia ad calorē [illegible] z [illegible] ad
[illegible] uentre [illegible]
[illegible] Si [illegible] ī [illegible] accepta ī uenient [illegible]
[illegible] z ī corruptione [illegible] z [illegible]
[illegible] ac [illegible] Si at [illegible] ī uenient [illegible]
si modicum nutriunt. Semper accepta [illegible] ī aqua
[illegible] ī [illegible] ualde [illegible] z
ī [illegible] calores extinguunt. Radix mori cum aqua coc
ta z potata uentrē [illegible] z [illegible] ex
pellet. Si [illegible] z [illegible] z [illegible] teme
at ī ore ad dolorē dentium ualet. Si at cum uino [illegible]
z [illegible] ualet [illegible] ad
[illegible] mori [illegible] ī aceto ponat
z ad solē [illegible] diebus reliquatur. z desiccata ī puluerē
redigatur. [illegible]

Pruna pars nutrit. De prunis.

Eorum duplex est modus. Sunt enim alba et nigra. Alba sunt duri
digestionis nociua stomacho frigidum solutiua. sed quamuis esca comedi
non debet. non cum antidota et cum bene sunt maturata. Pruna ni
gra bifaria penitus in domestica s. et agrestia. Rursus
domestica triplex est. nigrum perfecte maturum dulce. crudum
durum uiride ponticum. Rursus medium maturatum et crudo
in sapore quidam habens acetum. Nigrum itaque perfecte matu
rum et dulce minus est frigidum magis humidum. frigidus est in initio
i. gradus humidus in fine stomachum humectans et mollificans. uentrem di
ssoluit. coleram rubeam compescit. Si sepe cum uentre ieiuno stomacho
nocet. Crudum durum uiride ponticum pessimum est in cibo
[illegible] durum est et stomacho nociuum minime [illegible] atque fri
gide. Rursus nigro magis est frigidum humidum minus. Ideo [illegible]
[illegible] minus operatur stomacho [illegible] colericis febribus
et saporem acetosum quendam habet cum ponticitate ante cibum
sumpta non nocet. Agrestia stipticitatem [illegible] ualet ad
diarriam et dissinteriam. Gummi eius ualet duritie ad lapidem in ue
sica si cum uino accipiatur. [illegible] cum aceto [illegible] ad impe
tiginem ualet. [illegible] ei ualet ad [illegible]. De ce

De ceresis [illegible] quem de maturis prunis [illegible]. [illegible]

Grisomula fri. et hu. sunt in .ii. gradu. De grisomulis.
[illegible] crossum [illegible] et [illegible]
[illegible] dauiene cum sunt febres [illegible] moris
sunt pessima. Ideo semper accipi debet stomacho ieiuno post cibum
est pleno stomacho in [illegible]
[illegible] Si quis [illegible] eorum cum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] nucleos eorum [illegible] ualet [illegible]

Persica fri. et hu. sunt in .ii. gradu. De persicis.
Persicum [illegible] stomacho [illegible]
est [illegible]
[illegible] persica [illegible] et per
[illegible] persica diuiduntur in
ii. genera. Est enim grande album [illegible] his gai
[illegible] lene [illegible] uide saporis est dulcis
[illegible] humida est et [illegible]
in [illegible] par
[illegible] paululum naribus apponatur [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] longitudine frondium eius [illegible] lubricos
[illegible] si [illegible]
[illegible] occidit.

Poma [illegible] diuiduntur. De pomis.
[illegible] perfecte maturum in sua arbore. et crudum
non maturatum durum et ligneum. Crudum male nutrit et

stomacho nocet dolorem generat propter dolorem quem stomacho efficit
[illegible] ut [illegible] non penetrant. Iiuet
[illegible] cum [illegible] dissolui [illegible]
[illegible] in [illegible] et [illegible]
[illegible] maturum in sua arbore diu
[illegible] et [illegible] sapore. Est et ponticum et stipticum.
Rursus et acetosum et dulce et sine sapore. Ponticum sub
[illegible] et [illegible] humectat
[illegible] sub [illegible] et humidi
[illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible] est [illegible] digesti
[illegible] uenas [illegible] noce
[illegible] non [illegible] suo. Liquor [illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible] et [illegible]. Ideo [illegible] et [illegible] ualet ad
sanguinis fluxum [illegible] et [illegible]
[illegible] pomorum [illegible] carnem [illegible]
[illegible] quoniam eorum duritia [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible] aque
[illegible] et [illegible] dulcedinem [illegible]
medium [illegible] et [illegible] corporis [illegible] uel
[illegible] accipiendum. [illegible]
est [illegible] prunis [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] et ad digestionem [illegible].
[illegible] pomi [illegible]
et [illegible] est [illegible]
Liquor [illegible] et [illegible]
[illegible] dominatur [illegible]
et [illegible]. Ideo [illegible] ad [illegible]
[illegible] et [illegible] ualet. [illegible]
ad [illegible] digestiuam [illegible]
est [illegible]. Acetosum non dominatur [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] humores [illegible]
[illegible] dulc[illegible]
[illegible] et [illegible] regionem [illegible]
[illegible] habet. [illegible] cum sua stipticitate [illegible] Cum [illegible]
non et [illegible] et [illegible] cole rice
[illegible] et [illegible]
[illegible] non [illegible] et [illegible] dulces [illegible]
dulcedo [illegible] humores [illegible] diuidit [illegible]
gestionem [illegible] dulces [illegible]
[illegible] penetrare. [illegible] poma [illegible]
[illegible] et [illegible] post [illegible] sola [illegible]
[illegible] ualent [illegible] cibum [illegible] nociua.

Citonia ac malagranata. **De citoniis.**

Citonia aut cibum cum sint stiptica aut pontica aut acetosa stomachum confortant, sellam et intestinorum post cibum ab ex[illegible] stomachi ad inferiora deponunt, eleuant et fumum sublimantem ad caput, uomitumque colericum reprimunt. Dulcium substantia non complexionis aquosa et temperati caloris ad obtinendum. Ideo parum refrigerant et stomachum exigue confortant. Que secundum coctionem aut mollia non conueniunt. Nociua sunt eis quibus colerica egestio habundat et uomitus, in corpora pessima secundum dolores et [illegible] quia non sunt confortatiua. Magis autem hunc quam licet ... preparata si post cibum non sedes mereantur; non saporitate quippe humores expedit cibo. Non inanitiui ut illi. Cum pontica non sit, ut stomachum confortet egestionem in se habent, non accida ut acetum eo minus extinguat. Et uomitum non dulcedine humores ut inuitant, sed humores fla[tuosos] citrinos pessimos gignunt. Omnium ergo de malis puntiis(?) citoniis et granatis uniuersaliter diximus, nunc de singulis particulariter dicamus.

De malis.

Omnium in ueste et substantia sunt mala dulcia sicut quoniam quedam pontica sunt medietas quedam stiptica extremitates composita, et alia sunt accidia et aquosa medioque extremitatis sunt composita. Rursus dulcia temperata sunt medialia in qualitates. Rursus in sapore acetosa nocentia est neque frondes(?) atque et uinos carnosaque eorum sapa(?) ut est dulcia. Pontica uero et stiptica sunt frigidiora et sicciora atque tardiora ad digerendum. Magis autem confortatiua sunt stomachi et constrictiua egestionis. Porro acetosa quoniam ceteris sicciora sunt, multum subtiliora sunt necnon et ac penetrabiliora. Et acumen colere minus extinguunt, defectionem cordis ex calore confortant, extinguunt. Stiptica stomachum confortant, uim appetitiuam excitant, egestionem uomitumque eo inhibent, maxime non sit a camino sua ceperat, quia cibi autem comestionem prohibent ea ad loca [illegible] descendere, et ideo in stercoribus nanat(?). Post stomachum sunt gravia indo in se [illegible] solonem(?) faciunt. In his actionibus pontica stiptica(?) sunt fortiora accetosis. Hinc tamen accidia penetratiua stiptica et pontica [illegible]. Sed humores grossos et non fixos in uenis dissoluunt ac diuidunt et ad inferiora deponunt atque expelluntur. Rursus si chimos dulces non acutos non grossos ex repetitio acuitur et uiam faciunt totum penetrandi eorum. Propterea [illegible] ex eis effectus tantum ualent. Dulcia uero que temperata sunt in utraque qualitates media, nec secundum minime nocent. Ad confectionem suam relaxationem uenosus(?) nisi manifesta non est. Sciendum autem dulce et accidum media hic muza appellantur. Accio(?) media est dulcis et accida. Ad sitim tamen mitigandam [illegible] extinguendo acumen; accio est uena. Cardiace non quoniam ex calore gignuntur, pellant, prope [illegible] saporem quem habent. In stip[ticitate] eo quod illis aquosa humiditas dicatur non saporem habent non uinea ... Ideo abhominabilia sunt et faciunt fastidium non stomachi

confortabiles. Nec uentrem soluunt [illegible] uel et tamen in capite ... quam stiptica sunt. Stomachi [illegible] humores malos ad ea currentes inhibent. **De diuisione citoniorum.**

Citonia generaliter diuiduntur in duo genera, in species scilicet maturum et crudum ligneum. Crudum uero ligneum pessimum est quia cum est et siluestre durum ad digerendum, humores duros generant et grossos sed nichil nocent. Ideo ea inter omnia maturum multum similatur frumentum, in fine in genere, sic in medio in genere, stipticitatis ac ponticitatis maior est quam accidetis(?). Ideo ualet ad sanguinis fluxum et egestionem ac uomitum, confortatiuum est stomachi et si moretur in eo nichil tamen acceptum fastidium facit, precipue post cibum et maxime si cibus fuerit uiscosus aut crassus. Rursus citonia specialiter diuiduntur in vi genera. In ponticum stipticum ac acetosum, muzum, dulce, aquosum, illius in sapore. Ponticum uero ceteris acetosis ac siluestribus durius digeritur, magis comprimens nimium precipue in uno sicut quia caro eius pessima est. Commixtum quippe sine complexionibus uidetur nimium quam acute uel aceti. Post hec subtilia acetum illud accidentes [...] precipue assuescentibus colericam generant passionem, dolorem precipue in uentre [illegible] sed stomachum confortat. Urinam prouocat, egestionem uomitumque colericum stringit, ad fluxum sanguinis ualet. Sed de eius succo mandendo exprimitur optime carnem autem prohiciens aut carnem in gemmarum(?) ut durities eius uel asperitas auferatur aut cum radice aut cum aqua calida apponendo aut fertili(?) mel reponendo diu. Potior eius succus sine supponere stiptica non in [illegible] medicina est pontico debilior tamen tenuior uero est liquor ipsius. Ideo de pontico illius precipua confectio fit. Acetosum subtilissimum est et penetrabilius. Ideo sitim extinguit et acumen eo minus. Cardiace ex calore ualet, egestionem uomitumque colericum. Urinam prouocat, uim appetitiuam auget, odore eius uomitum cohibet. Succus eius post nimium bibitus uini fumum deponit, sublimantem in caput. Oppilationem autem fixi uentris dissoluit. Unde post cibum multum acceptum et laudabile est. Stomachi et frigidi, coniunctis indigestam eleuat cruditatemque deponit. Dulce temperatum calorem habet, unde ut eius manifesta est non constringendi aut calorem. Muzum medium est accidi et dulcis. Ideo non soluendi non uentris constringendi uirtutem habet. Differentia muzi et accidi ea est quod pontici et stiptici de aquoso illius sapore [illegible] in uenis dicam [illegible]. **De differentia malorum et citoniorum.**

Differentia malorum ac citoniorum specialis duplex est. Una quia cum stipticitate sua est diuretica. Alia quia in corruptione minus ... in stomacho. Malum autem non corrumpitur in stomacho quia humiditas [illegible] fluens et crudus. Sed econtra accipias mundificatio stomachi cibis et humoribus uomitum constringit, stomachum confortat. Unde Rufus: citonia id est contraria non commutantur in stomacho in formis; comedere in talis dulcis tamen sunt eorum ... per diuersas temporibus acceptiones, quia si stomachus cibis uacuo et humoribus purus accipiunt, confortant et precipue ad stringendam colonem(?) et uomitum et sanguinis fluxum et urinam

comprimitur. Si vero stomacho pleno cibis accipiantur, permanent [illegible] in superioribus stomachi, os quoque eius confortant et exprimunt [illegible] eius usque ad inferiora deponunt cibum velociter. Magis tamen accepta ad stringendum vomitum [illegible] propter orificii stomachi confortationem et superiorum dilatationem. Cum autem voluerit eorum propter stomachi confortationem et egestionem stringendam accipere, ieiunus accipiat stomacho ieiuno. Cum vero propter egestionem laxandam et stomachum [illegible] post cibum accipiat, non multum tamen [illegible], quoniam si multum acceperit stomachum [illegible] et egestioni repugnat. Solet quidam reprehendere [illegible] quod in [illegible] non est [illegible] de corpore [illegible]. Quibus respondemus quod [illegible] [illegible] non [illegible] digestiva [illegible] possint stomachum exprimere et confortare. [illegible] [illegible] [illegible] Rufus dicit.

De piris.

Pirorum [illegible] et [illegible] stiptica sunt [illegible]. [illegible] [illegible] stipticitas cum [illegible] dulcedine [illegible] est. Dividuntur autem in duo genera: domesticum scilicet et silvestre. Domesticum quod est [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] sapore est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in stomacho humore laudabili [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sapore et [illegible] suas [illegible] [illegible] frigidum et stipticum [illegible] ex aerea substantia et [illegible] [illegible] [illegible] dulce [illegible] ad calorem [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] egestionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stomachum et [illegible] [illegible] sua tamen asperitate et [illegible] [illegible] nocet [illegible] stomachi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et asperitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] fumum [illegible] [illegible] asperitate sua [illegible] [illegible] [illegible] cum melle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accipientes. Dicimus autem [illegible] ieiunus nocuum est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Nos autem dicimus [illegible] ieiunus [illegible] accepta [illegible] necessitatem [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ieiunus accipi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ieiunus melle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stomachi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis nocivus. Pira vero [illegible] nocet [illegible] [illegible] necesse est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facilius ad digerendum [illegible] [illegible] et dolor [illegible] [illegible] et [illegible] auferre [illegible] ad vomitum [illegible] [illegible] [illegible] ad egestionem [illegible] laudabilius est [illegible] [illegible] stipticum. [illegible] [illegible] argumentatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stringit cum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Quibus respondemus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remotis [illegible] propter calorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex calore nimio in ipso stomacho [illegible] ex calido et humido [illegible]. Ex quocumque autem horum [illegible] multum utile ac laudabile quia [illegible] eius tenuis est et acuta in sapore [illegible]. Si autem in [illegible] [illegible] ex nimio calore [illegible] [illegible] liquor acidi [illegible] [illegible] aperit et perforat [illegible] [illegible] et ad eum usque locum penetrat ubi calor latet [illegible] [illegible] et [illegible] mitigat. Rursus si ex calore stomachi [illegible] [illegible] movetur et dispergitur liquor acidi atque calorem eius ubicumque sit mitigat. Item si ex calido flegmate oriatur propter tenuitatem suam liquor acidi flegma dividit [illegible] [illegible] salsuginem dividit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accidentalis salsuginis opposita est. Opposita autem [illegible] sibi opposita sunt sicut in prima parte huius libri ostendimus. [illegible] [illegible] liquor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad locum [illegible] [illegible] si ex calore [illegible] [illegible] in membris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augeret calorem [illegible] [illegible] [illegible] in stomacho [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augendo [illegible]. Rursus si ex calido flegmate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augendo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] digestionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lesionem [illegible] laboriosa [illegible] [illegible] [illegible].

De malis granatis.

Malagranata utiliora sunt [illegible] [illegible]. Nutrimentum [illegible] [illegible] et si laudabile sit et bonum tamen parvum est propter subtilitatem [illegible] [illegible] [illegible] digestionem. Composita sunt ex .iiii. partibus quarum una est [illegible] prima cortex [illegible] [illegible] [illegible] liquor. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] suos sapores et [illegible] tres sunt namque [illegible] acida, muza, dulcia, et [illegible] [illegible] liquor tenuissimus et [illegible] et [illegible] et mediocris [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accipi [illegible] [illegible] propter asperitatem et duritiem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] malagranata [illegible] [illegible] superficiem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] repellet humiditatem putrefactam de inferioribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lesionem nervorum [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] febrem quae ex putrefactis humoribus generatur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nutrimentum [illegible] [illegible] [illegible].

et coacervant propter tenuitatem sui liquoris et exiccationis seminum. atque facilia esui. Hec autem potestatem suam propter pungitivitatem nec nervis subire. unde in aliis rebus melioris quam ceteri sunt acetositatis et sic aliis communis est eius potestas. contra tri. ex riguitate sunt et egestionis et vomitus. perventum habent tamen terminandi humores colericos cum urina excitandi. calores epatis extinguntur. ventrem confortat et plenum os stomachi et cor. Unde malis ad cardiacam colicam et dolorem qui ex cola. tri. nascitur. Unde ypocras in sexta epidimia de muliere patiente in pectoris vetustate est os stomachi ... patiebatur autem morbum continuum ex acuitate colericorum humorum. In hec tabulis stomachi et nil repertum est quod ei quolibet conferret remedium nisi farina ordei cum succo malagranati et tunc id quod ordei est farina propterea habet humores superfluos desiccare. Mala vero granata plus sunt acetosa humorum acuitatem extinguere et stomachum confortare. licet et si plurimum ... calorem. propterea ablato cortice si malagranata acetosa omnia pistentur et succus exprimatur cum melle coquatur ut quasi ... unguenta habentur. Valet ad unguem oculorum expulsionem et pruritum ... nascentes humoribus. Et si naribus infundatur carnem superfluam rodit. et si ex eo gingive inungantur corrosionis et omnem fetorem expellit. Malagranata vero dulcis liquoris calidior est et calidior et digestibilior. propterea calorem aliquantulum stomachi ingerit. et ex eo in cola. tri. mutatur. et hec de causa non convenit in ... est et maxime febricitantibus. humectat autem ventrem. pectoris asperitatem lenit. tussim mitigat. et iuvat mingationem maxime si fuerit assatum ... Agitur ... in lumine ... malagranata in ... lavoris ... et replea in oleo ... et super prunas ponatur quousque olim coctione fuerit in ... tamen aliud ... quousque ... posse suscipere. deinde ab igne tollatur et ablato cortice ... ad bibendum detur. Ista est confectio ventrem humectat. urinam provocat. tussim ex calore provenientem mitigat. Quod si malagranata dulcia sive cum acetosi succo misceantur bibentibus urinam humectant et cola. tri. calorem febris extinguunt. Sed si dulcia et acetosa malagranata simul cum eorum pulpis pistentur ac succus bibatur fit ad stomachi confortationem utilis et colericos humores et putrefactos expellit. ... ac ... Medium quod est inter dulce et acetosum medium. ab epatis calore et stomachi non minus valet quam acetosum. sed in vomitu stringendo et ventre non habet. Pars est sive acetositatis ventris solutionem auferre. dulcedinis quod pars stipticitatis solvit. Unde fit ut ... stipticum et solubile confert medium. In si-

ngulis autem quod est quia aqua ... sui liquoris et aque similis copia ad ... Unde est inveniens super cibum et in ... Sed cibus quia cibi saporem non habet ut ... nis corporis attrahatur. Sed ... quia propter ... non stomachum confortat. sed vomitum non solum inhibet. ... vomitum sed eciam fastidium facit. stomachum mollem reddit. cibum in eo digeri non permittit. Unde fit cum ... et inflationes. Sed cum malorum granatorum nuclei a succo expressi sunt utiles ad extinguendum colicum vomitum et egestionem. precipue si assentur et corporis pluries bibantur. calorem et stomachi atque cole. tri. acuitatem extinguunt. Corticis vero eorum frigidus et siccus. et ... si in aqua coquantur et eo ... postea assit et ex omnibus clistere fiat. dissenteriae et diarrie commodum est. Similiter ex eorum cortice apozima factum gingivas confortat. Ano quoque ex eo loto emorroidarum sanguis constringitur. et fluxus sanguinis in mulieribus cessat. Cortex autem malorum granatorum in vino coctus et potatus lumbricos et tineas et cucurbitinos de ventre educit mortuos. Nuclei quoque malagranati stipticiores succo sunt. cortex vero stipticior est nucleis. Flos autem omnibus stipticior est et siccior. dicitur flos autem malorum granatorum aliquantulum ad solem desiccatur et in uno vase conditur et vale ex oleo cum fricaveris in pleno totis diebus ad solem positum valet quam olim rosa. De mespilis.

Mespila frigida et sicca sunt in primo gradu. precipue habent stomachum confortandi colicam egestionem ac vomitum auferendi. urinam provocant. magis prevalent ad vomitum quam ad cibum. prima est nutrimento et esui faciunt cibum. Unde meliora sunt si ante cibum sumantur quam post cibum. quia stomachi sunt confortativa et nervos stomachi non nocentia. De xilocaratis.

Xilocaracta mediae sunt dulcedinis. nihilominus stipticitatis quorum substantia est crossa et lignea digestionique inobediens. Sed tamen viridia sunt solubiliora stomacho nocentia. Sicca vero stiptica sunt et minus nocibilitatis sub differentia. hac de re quia liquores eorum partium sunt acuminis. Unde viridia sunt solutiva ventris. cum autem desiccantur et liquorem cum acumine amittunt. fiunt eorum substantia crossa lignea. propterea fit ventrium constipationis causa. et urinam provocationis. sed tamen est eorum pessimitas quia ... de stomacho descendunt. capitis dolorem faciunt. propterea fiunt causa generande passionis colice si assidue comedantur. Unde G. verum xilocaracta non vidisse et in multis partibus sicca regionibus ibi est solutiva. et in ad nos venerint sunt stiptica et corpori nocentia. De glandibus.

Glandes sunt in primo gradu. sicce in secundo. ideo difficiles sunt digestioni et obedientes ventrem constipant. sed tamen in pane ... et ... sunt nutritive. quia ... quia de stomacho descendunt capitis dolorem faciunt propter fumum eorum in eo atque ...

in ore clauditur. postmodum earum [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] mater mulieris velet. Apozima quod [illegible] [illegible] lactucarum [illegible] venenum. Glandes et [illegible] et earum [illegible] in mulieribus [illegible] [illegible] [illegible] puerorum de [illegible] [illegible] [illegible].

De castaneis.

Castanee calide sunt in medio primi gradus, sicce in secundo. Quarum significatio colorat earum est dulcedo. earumque saporis et ponticitatis [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] gladium [illegible] ad digerendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] nocive. non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Que plerumque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] dolorem faciunt propter digestionis [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] ab omnibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Que et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tepida [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aque mollicie et humiditate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Cotica [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. Que [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laudabilior [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] cum medicis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] morsum [illegible] [illegible]. Nec non cum vino [illegible] [illegible] [illegible] et in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et aceto seu vino [illegible] et [illegible] mamillarum [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]. Castanearum [illegible] [illegible] [illegible] et pulverizatis et cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] valet.

De olivis.

Olive duobus modis dividuntur. Sunt enim domestice et silvestres. domestice [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et non dum ad maturitatem pervenerint [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maturitatem. Tercio [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] medie rubei [illegible] colorem [illegible]. [illegible] appellantur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pontice et non maturitate in duo dividuntur. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Olive [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et ad digerendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] propter sue [illegible] [illegible] in digestionem et ob [illegible] [illegible] [illegible].

ac [illegible] earumque [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sale et aceto [illegible] cum sale. [illegible] [illegible] cum aceto [illegible] [illegible] in digestione [illegible] [illegible] cum sale et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum sale [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad digerendum propter [illegible] et [illegible] [illegible] earum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Que [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in medio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] digestione [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. Hee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ad maturitatem [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] possibile est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] saporis et [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de [illegible] cibus earum [illegible] est [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad digerendum [illegible] ad [illegible]. [illegible] [illegible] digestionis fit propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ad [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corruptionem [illegible] [illegible] mollitiem et [illegible] [illegible] [illegible]. Hee [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] igne seu aqua calida [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Vide

De oleo.

Oleum [illegible] dividitur [illegible] [illegible] [illegible] de olivis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de olivis [illegible]

uere rosato oleo illitis et mitius passionibus in uere ro-
tam dederit. Olim quidem recentis nouiter maturatum a
nigris oliuis et maturis calidum est et humidum mediocriter. stomacho mo-
llitiuum uentrem humefaciens etiam in collo [illegible] insoldu-
cere. Olim quod ab oliuis diu residentibus exprimitur si ex oliui-
s fuerit immaturis omni carebit malicia. quod aliquando retine-
bit ponticitatis. sed ablata penitus ponticitate fit laxa-
bile etiam in nullos humores conuertibile atque molle faciens
stomachum. digestionem non impedit. Quod si nimio tempore inueteratum fuerit ut
species fiat asperioris ac horribilioris inueniens erit
usui medicine tamen utile. De iuiubis.

Iuiube calide sunt et humide in primo gradu. parum nutriunt et ad digeren-
dum difficiles sunt. stomacho nociue et sanguinis flegmatici generatiue quo-
niam cum sint pontice et in masticatione sanguinis acumen extinguunt et
si ad maturitatis tempus peruenerint pectoris et pulmonis asp-
eritatem humidant. Sed iuiube nec sanos custodiunt nec sa-
nitatem egris restituunt. De mirtillis.

Mirtilli duabus componuntur uirtutibus. sed eos sicut et siccitate
in primo gradu. habent enim ponticitatem et modicam amaritudi-
nis tenuemque dulcedinem. ideo propter sue dulcedinis tenuitatem
ualent contra tussim de calore ortam absque pulmonis pectorisque
nocumento et propter suam ponticitatem sunt contra fluxum sanguinis et colericam so-
lutionem et stomachum et uesicam et intestinorum confortant. Rursus propter
eorum ponticitatis et dulcedinis commixtionem. urine pro-
dolorem uentris mitigant. Eorum autem siluestres non nimium ualent siccitatibus
ortorum tamen eo quod sint magis [illegible] sunt meliores. De pomis.

Poma citrina ex quattuor rebus sunt composita. prima est cortex
secunda caro. tertia medulla. quarta semen. Cortex quidem calidus in
primo gradu. siccus in secundo. Quia acumen eius odor ostendit. cuius tamen substantia est
dura et solida. ideo si pro cibo accipiatur difficile digeritur
tardeque a stomacho descendit. Quod si propter eius acumen ac odoris suaui-
tatem exigua pars in summitate [illegible] stomachum confortabit. bonumque
oris odorem prestabit et digestiuam uirtutem adiuuabit. atque est
etiam contra uenenum. Cuius suci [illegible] si fuerit mistus eos
a tineis seruat incolumes. D. Cortex pomi citrini cum
uino propinatus mortiferam potentiam destruit ueneni. R-
ursus eius cortex pigmentibus usui aptus. eorum [illegible]
aperitionem. Caro autem frigida est et humida in primo gradu. cuius tamen sit maior
est humiditate. unde propter frigiditatem suam stomacho est refrigeratiua et in uirtute
inobediens digestiue. Ad egerendum quoque difficilis ob eius complexionis duritiem
est. Unde propter necesse est stomacho in antea ante omnem cibum accipiatur quia
si in medio prandii aut in fine detur eius [illegible] et nimium durescat ac
grossescat. unde bonum est ante omnem cibum cum melle aut zucaro
accipiatur. Medulla uero subtilis est et aquosa [illegible]
[illegible] est et ad omnium liquorum complexionem que simplex. duobus tamen
modis est. est quedam sine sapore non nimis per se saporata

uel humoris est et acetosa. Insipida uero temperata est et humida in ii gradu. ma-
gis autem frigida quam humida propter. unde calorem refrigerat sitim ex-
hibito mitigationem. Acetosa uero frigida et sicca in ii gradu. uirtutem habet
incidentem extenuatiuam et restringentem. Ideo fit caloris colere
mitigatiua. stomachi confortatiua. uentris in appetitum excitatiua. co-
lere acumini prebet mitigationem. Sitientibus prestat subue-
nire. Suspensionem atque [illegible] de colica cardiaca paciun-
tur remouet. egestionem uomitumque colericum sedat. Impetigines et
ac lentigines cum ea fricantes destruit. Quod testatur quia in ca-
ustro si panni madefacti cum ea fricentur ad pristinum redeunt co-
lorem. Semen autem calidum et siccum in ii gradu. propter suam amaritudinem ostendi-
tur id est inconueniens sit cibum. sed medicinam solubilem aptius
dissoluit [illegible] uenenum si cum
uino propinetur. Inde quod poma citrina pontica sunt odorifera
et que [illegible] habent acuminis. sunt corticibus pomorum citrinorum propin-
que in [illegible] acuete. De dactilis.

Dactili calidi sunt et humidi in ii gradu. grossi sanguinis generatiui et diffi-
ciles sunt digestu. sicut sicci sunt digestibiliores. magisque ut-
[illegible] prouocant sed illis assuescentes epatis ac splenis constipati-
onem duritiem [illegible] et tumorem. Gingiuis atque den-
tibus sunt nociui dolorem in ore stomachi faciunt. Dactili tamen habent ac-
[illegible] secundum uarietatem regionum. Quidam enim in terris calidis nascen-
tes [illegible] alii in mediocri. Calida inter regionem sunt dulcissi-
mi et uiscosi propter quod parum nutriunt. cito tamen digeruntur et uentrem
humefaciunt. plus tamen omnibus constipationem epatis ac splenis et ma-
[illegible] stomachi faciunt. Rursus qui in terra frigida nascu-
ntur in sua ponticitate [illegible] permanent. quo-
niam [illegible] sicciores et minus omnibus nutriunt ac dura ad digeren-
dum. tardeque de stomacho descendunt. [illegible] confortant. In
mediocri nascentes regione licet in perfecta constent maturitate tamen
[illegible] ut in mari seruari nequeant. quoniam in-
[illegible]
[illegible] ad dissoluendum inobedientes.

Mulsa calida est in medio primi gradus humida in eius fine. De mulsa.
uentrem humectat. pectoris et pulmonis leniens asperitatem et
[illegible]
epatis splenisque oppilationem. unde necesse est illam sepe [illegible] ut
[illegible]
[illegible] accipiatur.

Cannamelle in hoc quod mulsa. De cannamelle.
quo magis humanis corporibus quam mulsa propter dulcedinis hab-
undantiam [illegible] dulcior est mulsa. propterea urinam pro-
uocat et renes et uesicam mundificat. uentrem humectat. pectoris
ac pulmonis leniunt asperitatem et subtiles humores attenuat
[illegible]
fit melior asperitati pulmonis ac pectoris. uentrem [illegible]

aliquantulum inflat. porro si mixtum de cinnamomella [illegible]
cum deinde aqua calida cum modico salis potetur nocumentum in uen-
tre et stomacho de colericis humoribus plenum mundificat. Item decoctio e-
mixtum mel ad eandem ualet [illegible] sumatur [illegible].

De zuccaro.

Zuccarum calidum est in fine i. gradus humidum in medio. colericum dissoluit et extenuat et uentrem absque ulla lesione mollificat humectando. stomachum mundificat. si nunquam tamen in colericum [illegible] mutatur. si colericus [illegible] propter eius dulcedinem si cum acetositate acuitur [illegible] sedat. si dulcedo [illegible] ac-etose [illegible] tangitur [illegible].

De melle.

Mel calidum est et siccum in ii. gradu. aliquantulum habet acuitatis quia [illegible] non accessit. Idcirco corpus mundat et purgat. unde [illegible] et mundificat. [illegible] copia humorum de interioribus corporis per poros emittit exterius. [illegible] sordes optime detergit. [illegible] et humidis [illegible] conuenit frigidis senioribus [illegible] in corporibus in sanguine [illegible]. Calidis uero conuenientes est maxime si [illegible] sit sicca [illegible] incendiosum [illegible] humores [illegible] in sanguineum humidum [illegible] calidiorem reddit. et nullum eorum corporibus [illegible] nutrimentum. Mel tamen dulce est [illegible] humiditatem et [illegible] apes [illegible] est uernale et autumpnale et hiemale. Quibus laudabilius est uernale. autumpnale est peius et hiemale pessimum. [illegible] sue [illegible] in [illegible] Differentia [illegible] apes [illegible] est flos amigdalini et hu[illegible] [illegible] Mel accipitur flores [illegible] amigdalorum [illegible] et saporosi et humidi ac [illegible] Valet ad gutture [illegible] dolorem et ad suffocationem si ex eo fiat gargarismus maxime si dispumetur et cum modico oleo amigdalini [illegible] ualet et ad suffocationem ex uenenatis [illegible] Item si [illegible] cum [illegible] rubeo [illegible] tusses mitigat. [illegible] difficultates soluit et uentrem [illegible] Item si [illegible] mundificat in [illegible] loca super [illegible] Item cum farina fabe [illegible] longinques quoque [illegible] Mel quod apium [illegible] [illegible] epilenticis paraliticis et [illegible] dissoluit humores. [illegible] mundificat maxime [illegible] Item apes [illegible] aptanum et [illegible] sicut mel [illegible] mundificatiuum [illegible] maxime [illegible] splenis et epatis. Idcirco [illegible] cum [illegible] potetur. Item si dispumatum potui detur ualet ad [illegible] morsum [illegible] mellis accipiatur [illegible] uariat. [illegible] est accipiendum illud [illegible] coquitur cum [illegible] aque. deinde spumatur [illegible] feruit. ponitur illud ad [illegible] quod [illegible] reducatur ad suam [illegible]. Illud coquitur absque aqua. deinde [illegible] dispumatum [illegible] accipitur. Mel autem [illegible] humiditate [illegible] acuitatem [illegible] uentositatem [illegible] asperitatem pectoris [illegible] acuitatem. [illegible] Mel cum copia aque sufficienter coctum [illegible] et humidi [illegible] acuitatis [illegible] a sue [illegible] et uentrem [illegible] Ventris tamen [illegible] acuitum est [illegible] cum [illegible] et uelociter [illegible] et pectoris leuiter asperitatem et urinam adducit. Mel quod coctum sine aqua et dispumatum minus [illegible] acuitatis est tamen [illegible] cum aqua coctum [illegible] non dissoluit difficultatem.

De amigdalis.

Amigdale dulces calide sunt et humide in medio i. gradus. [illegible] Amigdale amare [illegible] sensui occultam [illegible] saporositatem. [illegible] amigdalis [illegible] accedentium [illegible] ostenditur. [illegible] et [illegible] cum [illegible] dure [illegible] et grosse substantie. digeruntur [illegible] propter sue [illegible] [illegible] humoribus [illegible] nociue. [illegible] amigdali amare [illegible] pectoris est et pulmonis [illegible] sordes mundificant. [illegible] Item amare [illegible] dul-ces [illegible] mel est quod ab eis efficitur [illegible] corpus [illegible] est [illegible] esui [illegible] digestibiliores fiunt maxime si cum melle aut zuccaro accipiantur. Amigdale [illegible] tenuiores et laudabiliores [illegible] aquositatem. Idcirco si in aqua [illegible] una nocte [illegible] fiunt [illegible] uirides [illegible] gingiuas confortant. [illegible] calorem refrigerant. Amigdale amare calide sunt et sicce in fine ii. gradus. extenuant et [illegible] humores [illegible] dissoluunt. [illegible] mundificant. et [illegible] ex humoribus [illegible] oppilationem et splenis [illegible] in colon [illegible] habitam dissoluunt. [illegible] mundificant. [illegible] Item si [illegible] cortice ablato si [illegible] potenter educit. [illegible] pellunt humores. [illegible] dolorem mitigant. [illegible] cum [illegible] potui dantur [illegible] fluxum cum [illegible] Lapides [illegible] si cum aceto [illegible] [illegible] cum uino diuturnis febribus [illegible] prestant.

De nucibus.

Nuces duplicem diuidunt. Quo quidem sunt uiridis sunt frigide ad humiditatem declinantes ... per maturitatem ... paru sunt sicce ... in ... uenenum ... cum aceto et ... uenenum ... Cum uiride ... uenenum ... sunt ... nuces sunt ... porrecti ... dum ... mediocres ... ad ... uentositatem ... Que ... ad ... uentositatem ... cum ... dolores ... uentositatibus ... ventositate ... nuces corporibus ... difficiles sunt ad digerendum et ... nocive ... Nuces ... avellanas ... avellanas ... nuces ... avellanas ... nutri ... corporis ... uentositatem ... cum ... nucem ... Cum ... uenenosa ... cum aceto ... nuces ... cum ... et ... uino ... cum aceto ... febres rigorem habentibus.

De avellanis.

Avellane nucibus frigidiores et ponticiores sunt ... cum ... sunt ... uentositatem ... hac de re plus nucibus sunt nutritiue ... ad digerendum ... Inflationem ... maiorem ... uentositatem ... Que ... ablato ... digestibilio-

res et nutribiliores ... humidis ... cum pipere ... cum mello ... Que ... et cum modico piperis ... patientes ... ad ... Que ... contra uenenum ... cum ... adipe ... alopiciam ... locaque ... capillis ... carne.

De fisticis.

Fistici calide et sicce sunt in medio ii gradu ... bonitatem ... in amaritudine ac pon-ticitate ... habent. Unde sunt epatis confortatiui ... stomachi ... et ... Que ... cum uino potum ... contra uenenum ... fisticis ... conuenit ... ad ... mitigationem capitis dolentis ... non ... non ... soluere non constipare. Sed ... confortatiue ... confortat.

De pineis.

Pinee calide sunt in fine ii gradu sicce ... in ... Quarum sunt ii species ... quarum forma est magna ... masculine ... et feminine ... calide in ... i gradu ... laudabile nutrimentum corpori ... et ... uentositatibus ... mitigationem. Que cum ... ardorem et dolorem uirge ... feminee ... masculinis ... et ... ad dissoluendum faciunt ... Si ... ualet ... dissoluunt ... ad mundificandum pectoris ... et expellendam cum tussi. Que cum ... renes atque uesicam ab omni ... lapides expellunt.

De herbis.

Quia compleuimus in hoc secundo libro de granis et le-guminibus et fructibus prout oportuit et de custo-dienda sanitate ... in tercio libro complendum ... animalia carnes pisces et ... et lapides.

De melonibus.

Melones ... duobus modis sunt ... rotunda ... et longa ... in medio secundi gradus. Rotundi ... humidiores sunt et ... liquor est ...

frumat nam ideo in superficie equaliter diffundit se. Cum sint
longi non liquor qui subest et aquositas eius effluit et
descendit inferius. Ideo et ipsi elongantur. Quod autem rotundi fi-
unt, sapor est rotundis aliquantulum dulcedinis inveniuntur et
longis non in sapore qui aquosus est. Sapide autem dulcesque vel ex-
mido et insipide dicuntur. Unde longi minus nocibiles
et paucas colericas et mundificantes. Rotundi autem noci-
biles et colericis magis. Urine provocativi arenas la-
pides a renibus et vesica expellere. Quod eius saporositas
est. Unde dictum est quod ex eo fructus ab omni immunditia sor-
dium. Utique tamen ad corruptionem parati. Mutantur in
humorum qualitatem in stomacho existentium sive colica sive flam-
matica sit. Ideo stomacho nocent. Humores et humoribus eius mollif-
icant. Eius lubricantem parum. Quod si cibum in stomacho inven-
erit, meliores cum eo et sua lubricitate egerere cibum
prius quam coquatur. Putrescunt et rugire et ventositatem
faciunt, non numquam vomitum et abhominationem. Unde
necesse est eos comedi ante omnem cibum stomacho ab humoribus
lavando. Non alius accipiatur cibus quousque videatur esse di-
gestus. Si vero commedunt digestive obediunt virtuti
et bonum chimum administrant. Licet eorum conversio flecta
sit. Quibus autem dantur sunt pessimique generant humores sunt
quia causa malarum generandarum febrium magne est quod colica
sunt et colli ... Quod sit propter sue conversionis velocitatem et
mutationem sui in colicum humorem. Sed ut ab eis no-
cumentum auferatur, detur in fine eorum oxizacara mar-
... et mastix. Flammatici vero accipiant ozimel ʒ.ij. cum
... ʒ.ij. liquor et thuris masculi ambarum ʒ.i. cum
... et vini pauco bibatur. Semen melonum
... carne fiat ... Sed cum desiccatur sit sic-
cum in fine ii gradus. Ideo plus carne ... Semen
autem urinam provocat et renes et vesicam mundificat ab are-
nis et lapidibus, maiorem etiam in renibus sui actionem quam
in vesica. Renes enim carnosi sunt, unde lapides et arene in
eis nascentes sunt molles. Vesica vero quoniam est nervosa du-
ros generat lapides et arenam. Unde de re necesse est semen
in medicina detur melius quam ... Cortex autem me-
lonis plus ... feroris tollit si ex eo lavetur. ...
in quo melonis in superficie mundatum et cum carne
... et ... et ... et in modum ...
... ad solem desiccatum ... ad faciem mundandam et
... extenuandam. Rursus ... eius ... ii ... pondus
cum ... bibitum ... vomitum. Est et aliud
melonum genus quod pallestinum vocatur, quod dicitur vulgo
... Sarracenica. Humores eius minores esse ... frigidiores
... prima ... ardores ... ad conversionem ...

mus et eos corruptos esse inobedientes. Unde colorem h-
albentibus in stomacho ... debilitatibus conveniunt quoniam estuet
et eorum sunt repugnando febribus eorum ardorem extinguunt.

De cucumeribus.

Cucumeres frigidi et humidi sunt in
iii. ii. gradu. Cum sint et duri ad digerendum et tarde de stomacho de-
scendunt. Stomacho sunt nocivi ... et eis pervenientem
quem cibum in stomacho aliquem invenerit cum sua duritie illum
servant crudum non dimittentes a stomacho dissolvi. Sed tamen mi-
nus stomacho nocent quam melones quia cucumeres digestioni inobe-
dientes ... sicut in stomacho laborem. Melones vero subito
stomachum molliunt et convertuntur in venenosos humores. Quibus stomachos
penetrant. Verum melones si bene digesti fuerint meliores
quam cucumeres generant chimos quia cucumerum chimus est
flammaticus nimis ... Unde ... Cucumeres crossi sunt et
difficiles ad dissolvendum et magis quam melones urinam
provocant et ventrem lubricant.

De citrolis.

Citroli sunt frigidiores et humidiores cucumeribus
... in fine ii gradus. Proinde crossum generant flegma
et magis cucumeribus nocent ... Rursus propter
suam ... et ... crossi et ... humorum ...
... quia in stomacho ... magis moram faciunt cor-
ruptionem venenosorum subeunt humorum. Citrolum ... in
agitur omnibus nocent stomachis ... in corpore ... et sicca
... generant chimum.

De cucurbitis.

Cucurbita frigida est et humida in ii gradu. Flammaticum generat chi-
mum ... non ... Colicis meliorem
quam sanguinolentis quia eius humiditas ... humectat atque
... colericam extinguit. Similiter debemus eam intelligere
esse nocivam flammaticis plus quam melancolicis. Que vero melior sit
colicis talis ... cum coctum sit et cum mali
granati succo aut agrestis vitis aut aceto vel ma-
lorum citrinorum aut cum oleo amigdalarum et oleo ...
... Flammaticis sic detur. Elixa et ab aqua extracta et ex
... sinapi apio pipere et similibus ... ut ex
horum alleviatione ... calidumque generat chimum
et ... cum coctum ... ut ...
... accipiatur et ad extinguendum calorem et ...
... Que quod habet actionem ... Olla si ... pl
... et ... sue in ... in ... potui ...
calorem febris ... sitim extinguit. Preterea si cum eis
... et ... ad potandum ...
... colera ... pungit. Porro si ... elixa ...
... cum ... et modico ... potui ... et ...
... sui cola ... eos ... ad
... et ... Cortex eius cum oleo rosaceo ...
dolorem capitis ... ampliatur. Rursus

si ex eodem suco in aure aliquantulum apud hyeme distillatum
minuit dolorem plurimum et apostemati repugnat. Sed tamen eo
lectrice passioni nocet propter sue lubricitatis indigentiam.

De lactucis

Lactuce duo sunt genera: est enim domestica
et silvestris. Domestica licet sit frigida et humida, non tamen est divisa
ultimitate. Hec et est quamvis sit quamvis lactuce divise
non cibi causa sed eius actio solum non queuit maxime in fine
sui temporis cum induratur. Longum antiqui dixerunt eam frigidam esse in
ii. gradu et aque lactucam eam assimulaverunt. Quorum opinio minime aq
uis similium sunt est, propter solis calorem eam usque in profundum
perforantem et propter inveniemtem terre et commixtionem sui cum
lacte. Lactuca non cum sit mediocriter frigida et humida melior
est ceteris herbis ad sanguinem bonum generandum in complexione et qual
itate. Que si non lavetur aqua melior est. Aqua est sue
humiditatis et frigiditatis augmentum. Lactuca etiam digestione
unita, pro eo quod morsionem de co. tam coleram extinguit,
unde fit eam tussis placandi sanguinis ebullitionem refri
gerant. Sompnum inguinat [?] hominibus proinde laudabile caput
itus dolorem de colera rubea seu sanguine fumo apperitur. Ca
stis in temporibus ad se septem loca opitulatur. Sed eorum plus
que cruda sit esui convenies, quia eius lac colore ignis mi
nuitur, propter quod sompnum eorum inducens. Propter hoc quoque lactuca in corpo
re suo cum lacte indiget sit utilior fumo et ad augmen
tandum lac mulieris et spermam viri convenientior, eam scilicet
unitas [?] putatur est sui acuminis propter sue humiditatis sue
et frigiditatis temperamentum. Sperma et lac augmentat propter sanguinis
bonitatem quem generat in complexionis qualitatis perfectione. Rursus
sicut eius actio ventrem solvere non constipationem facit. Indiget
quod acuminis calliditate et dulcedine unde sit solubilis non
est hec sapientiate vel ponticitate, propter quod videtur esse contra
partem. Sed tamen eam induratur et lactis copia habet eius humiditas mi
nuitur et sit amaris saporis. Unde fit apta sanguinem tamen
generat pessimum. Ideo eam assueveritibus sit nociva quia
tenebrositatem eorum oculis facit. Spermam minus corrumpit.
Et a visu obscurius est sentire mortificando, unde suos erung
uunt [?] visibiles cum sua et perhenne calore suffocat naturale
ius spermam coagulatur. Hac de causa semine lactuce sepe pollu
tionem hominibus penitus auto eius via succidere celerare. Lac
tis frondium eorum lenticula hominibus subveniente calore et
apud destruit. Lactuca silvestris in forma similis domestice
est. Verum tamen silvestris sunt longiores et frondes subtiliores
et asperiores, minusque videtur propter sue humiditatis paucitatem. Quia
sue velocitate amaritudinis et ponticitatis multitudo. Unde mi
noris est frigiditatis quam domestica: et est quam mediocris inter ca
lidum et frigidum in i. gradu. Cuius actio est minima in euporiorum. Lac
tuca quidem eius quam inventum perpetuit minus sicut tamen. Unde Lactuca

silvestris lactuce divisa, et cum tam domestice et a
ceto mixta et potui data expellet humores crudos. Solum in
lacte bibitur sompnum inducit. Alii autem domino eam inferiori p
nomine propter suam amaritudinem. **De hendiviis.**

Hendivia duplex est: domestica et silvestris. Domestica
non divise invenitur est. Habet in amaritudine et ponticitate
et insipiditate. Que inveniuntur in duas alias diversas species: est enim
hyemalis et estiva. Hyemalis quidem insipida est propter sue amari
tudinis et ponticitatis paucitatem. Insipiditas est propter temporis
frigiditatem et humiditatem. Unde frigida est in fine i. gradus. Alii quod dicunt
illam frigidam in medio ii. gradus et in ii. gradu, quamvis dicunt eam esse humidam. Quia
sensu non percipitur. Estiva autem siccitas pellata est propter amaritudinem
suamque ponticitatem. Sed nostra nostra non est utilius quia contemplativi sanitatis
minime eam conforant, naloque cardiacis colicis. Estiva autem
est amaritudo maior, sed maioris est frigiditatis sicut frigida est in i. in
gradu. Sicca in medio i. gradus, prius peiorem generat sanguinem. G.
Lactuca sive endivia quam maioris est amaritudinis ipsius de
fiore sue sanguinem. Estiva tamen sicut nostra est mediocris quia plus est
aptum magnie constipationis epate. Quia si electa decoquitur eum obso
mogario et colo ad edendum minus erit nocibilis. Si non eam
aceto stomachum conforat et ventrem constipo. Sue eius coctura acidi
spumat atque eum oxizacra bibitur constipationem apte
humorum putrefactos mundificare. Corpus quoque convenies diu
fellematibus. Silvestris quidem frigida est in medio i. gradus in fine
esse sicca. Ideo habet ponticitatem. Stomachum conforante. Que si
manducetur aut sucus eius potetur: morsum scorpionis subve
nire. Sucha et illi intus opitulatur. Radix eius si bibatur contra ve
nenum. Que etiam mixta mixta et in mulva supposita mul
ieri, pessulo dubio provocat. **De apio.**

Apium duplex vero est: domesticum scilicet et silvestre. Dome
sticum in duo partitur. Est enim quoddam in aqua nascens et alium in
ortis. Aquatile autem minus calidum est et sicce, prius digestibi
lis et minus stupendi, unde conveniens calidis est et valet sed in iii. p
contemplativi eam mica parvis sed stomachum eius mitigat. Unde
est. Quia non in ortis nascitur est in principio iii. gradus sicce in
eodem. Unde restat amaritudo eius quarum, Longum crudum seu
crudum esui autem opinionem apti. Unita pro eo, ventrem con
stringit premium habet in constipationem faciendi et urinam humori
bus faciendi et equorum ad stomachum et vulvam et corporis afficiendi. Unde
sit epilenticis nocivum maxime fetens vulva existentia
unde. G. pregnantes inquit assuevere apium comedentes sic
eam generandi in eorum fiet apium et pueris pustulas. Rursus
non debemus sed eorum apium laudare, quia humores ut hunc
torum corporis ad stomachum caudunt, unde vomitus generatur. Semen
eius magis frondibus est diureticum. Radix autem magis silvestre est
diureticum, que si cum lactucis comedatur non aliis corporis

[illegible]

de penoled [?]

[illegible]

de eruca

[illegible]

de porris

[illegible]

[illegible]

de feniculo

[illegible]

de menta

[illegible]

leuit et linguam asperam si ex eo fricet. Cathartic[illegible] m[illegible] laxe [illegible] [illegible] dissoluit es[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. **De borragine**

Borrago est calida et humida in .i. gradu. habet proprietatem le[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cardiacos [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] cum aqua [illegible] et cum melle [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operatur.

Portulaca frigida est in .iii. gradu. **De portulacis.**

humida in .ii. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] valet ad [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] subuenit. [illegible] portulaca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem [illegible]. **De amplicibus.**

Ampl[illegible] [illegible] est in .i. gradu. [illegible] in .ii. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aquosus [illegible] [illegible]. Conuenit [illegible] cum melle et aqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. **De spinachis.**

Spinachia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et valet gule [illegible] de sanguine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. **De blitis.**

Blitus [illegible] [illegible] est in .iii. gradu. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Malua [illegible] est in .i. gradu. [illegible] in .ii. [illegible]. **De maluis.**

malua [illegible]. **De sicla.**

Sicla quam vulgus bletam appellat [illegible] [illegible] [illegible] in .i. gradu. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] cum aqua et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. **De caulibus.**

Caules [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] caules [illegible] in aqua [illegible] [illegible] cum pinguissima [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum coriandro [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] caules [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Rapa est [illegible] in .ii. gradu. [illegible] [illegible]. **De rapis.**

[illegible] [illegible]

Radix est [illegible] in .iii. gradu. [illegible] in .ii. [illegible] [illegible]. **De radicibus.**

[illegible] [illegible]

[illegible] ... que [illegible] cibum accepta [illegible] ... eius [illegible] ... cibum [illegible] locum ... digestio[n]e [illegible] ... [illegible] ... cibum accepta [illegible] ... cibum [illegible] ... [illegible]. de spangis.

Spangi [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]. de banna.

Banna [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]. de caulis.

Caulis [illegible] ... [illegible] ... [illegible]. de calcusia.

Calcusia [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]. de melongiis.

Melonga [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]. de fungis.

Fungi [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible]. de capparis.

Cappari [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible].

[illegible] ... est carne ... [illegible]
... [illegible] ... constrictio ne ... [illegible]
... [illegible] ... corpore ... [illegible]

Hec ... [illegible] ... acutum ... [illegible]
... [illegible]

Coriandrum ... [illegible] **De coriandris**
... [illegible]

... [illegible] ... obediunt ... [illegible]
... [illegible] ... aperiens. **De ruta**

Ruta duplex est domestica et silvestris ... [illegible] ... domestica ... [illegible]
... [illegible]

Ciminum ... [illegible] **De cimino**
... [illegible] ... **De aneto**

Anetum ... [illegible]
... [illegible] **De semine feniculi.**

Feniculi semen ... [illegible]
... [illegible] **De pipere**

Piper ... [illegible]
... [illegible]

Zinziber ... [illegible] **De zinzibere**
... [illegible]

tur. que putredini apparentis est. utile est frigidis humidibus stomachi. ventrem solvit. humiditatem desiccat. inflationem prohibet digestiuam adiuuat. interdum ventrem humectat. De ciminno

Ciminum est calidum in iii. gradu. sed quod aromaticum est stomachum confortat. opilationem aperit. expellit ventositatem et inflationem prohibet.

Crocus est calidus et siccus in i. gradu. stomachum. De croco.
confortat. expellit opilationem aperit et constrictionem. et melancolicos adiuuat et membra debilia confortat. De mastice

Mastix calida et sicca in secundo gradu. stomachum confortat in [illegible] prouocat digestionem adiuuat. De sinapibus

Sinapis est calidus et siccus in medio iiii. gradus. humiditatem capitis et stomachi desiccat. Quare si cum cibis aliis datur stomachum de cibis humidis mundificato. utilis est se [illegible]. De aceto.

Acetum mediocre in frigiditate et fortem desiccate. cum debeat esse frigidum est. quia de duabus componitur naturis. frigiditate scilicet et caliditate que est propter suam acetositatem. et accidentali humiditate accepta de ebullitione et putredine. Quod est acetum in initio est dulce. Et cum coquitur calore solis et ignis ebullitionis non habet. [illegible] custodiatur. putrescit eius liquor et in acetositatem [illegible]. [illegible] acetum in frigido in i. gradu. et de sicco in fine. vii. propter suam frigiditatem debilitatem perforat eo [illegible] ad loca remota. et facit ibi. [illegible] in uno [illegible] fecerit. Cum subtilitatis et calor quem acquisiuit ab ebullitione. Cum non habet non habent illam subtilitatem [illegible] sic [illegible] liquor [illegible] [illegible] et [illegible] horum et acetum [illegible] [illegible] [illegible] oportet loco vini. [illegible] stomachum refrigerando calorem. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accipiatur [illegible] [illegible] [illegible] propter [illegible] eorum [illegible] [illegible] refrigerat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad longinqua [illegible] [illegible] [illegible] dissolutionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sanguinem et lac in stomacho coagulatum dissoluit. [illegible] et venenosa et morsus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] occurrit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum cibis [illegible] cum alia re manducetur stomachum eius confortat. [illegible] appetitum excitat et augmentat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad stomachum [illegible]. De obsomogaro.

Obsomogarum est in i. gradu. [illegible] in ii. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] stomachum de cibis et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cibis [illegible] ventrem humectat. In [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] dilatantur. De [illegible].

[illegible] etiam de piscibus maioris est [illegible] quod [illegible] magnus. pisces enim sunt et [illegible] [illegible]. De sale.

Sal [illegible] maxime [illegible] desiccat. [illegible] [illegible] duabus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adiuuat et [illegible]. Quare utrumque [illegible] desiccat. [illegible] desiccat in iii. gradu et calefacit in ii. [illegible] [illegible] duobus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quos salinam vulgus vocat. [illegible] de aqua maris [illegible] [illegible] calore. [illegible] [illegible] [illegible] maxime [illegible] [illegible] lapidibus et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sal in [illegible] metallum [illegible] marmo. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humido dissolutus et mundificat [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remanet desiccat et [illegible]. Quibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humiditatem [illegible] conseruat et poros [illegible] claudit. [illegible] [illegible] putredo non apparet. Sal [illegible] non [illegible] [illegible] est cibis [illegible] saporem [illegible] [illegible] [illegible] digestiuam adiuuante.

In prima [illegible] particula de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in hac particula [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] particule [illegible] [illegible] legemus [illegible] [illegible]. [illegible] nobis necesse [illegible] [illegible] [illegible] particule [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] serpentes [illegible] lesionem [illegible] colloquintida [illegible]

Incip. particula de carnibus animalium et ouis.

do. Horum nimio eorum operimento sapores suavior ca-
rnium ac odoris convenit atque privatur. Ad nutrimentum et di-
gestionem inveniuntur autem ut facillime optimeque commo-
digeruntur. Caprina vero animalia domestica ad silvestrium com-
parationem calorem et siccitatem habent temperatiorem. Propter suae
quendam et aeris temperiem, propterea sunt nutribiliora et lau-
dabiliora. Calidiora tamen et duriora ad digerendum.

Rursus omnia silvestria vel domestica animalia quaelibet
in dividuntur. Aut enim sunt masculina, aut feminina,
aut castrata. Masculina autem omnia calidiora sunt femi-
nis et minoris sunt humiditatis. Sunt enim laudabilioris di-
gestionis faciliori. Feminae autem quia minorem habent ca-
lorem habent et maiorem humiditatem. Ideo ad digerendum sunt
tardiores. Castrata vero quia propter humiditatem feminis
sunt vicina in calore tamen sunt discordantia quia calor eorum to-
tius levius est modicum. Castrata autem animalia maiorem quam fe-
minina habent calorem et minorem masculinis. Ideo di-
gestibiliora feminis sunt. Rursus unumquodque eorum femi-
ninorum scilicet ac masculinorum animalium aut est lactens aut
decrepitum aut adolescens aut in iuventute perfectum. Lac-
tentia vero in natura calida est et humida omnibus animalibus ac teneriora
est habent carnem propter suae complexionis sanguinem dominantem. Propterea sunt
quaedam alia in suo genere humida sicut porci pecudes quae nec-
[illegible] a duabus partibus habent humiditatem ex aetate scilicet et complexio-
ne. Quae vero [illegible] ab eis generatur est viscosum digestioni difficile. Fa-
cile tamen de stomacho descendit. Sed difficile a membris dissolvitur vi-
scositatis gratia. Maxime si non sit ex masculis aliis. Quae
si fuerint alia in suo genere sicca sicut bovina et caprina su-
am complexionem siccitatis cum aetatis humiditate temperant. Unde sunt
leviora et digestioni competentia maxime si masculina sunt. Sed
lactentium corpora caprina et bovina sunt potentius laudab-
biliora quam quod propter omnem laudem in digestione. Animalium in iuventu-
te manentium calidiora sunt lactentibus in qualitate in quantitate
vero minime. Et e contrario sicciora propter suae naturalis re-
motionem. Unde alia si sunt generaliter sicca sicut caprina et bovi-
na habent siccitatem de duabus partibus scilicet aetate et complexione. Sunt
que dura et indigestibilia ad dissolvendum tarda. Illauda-
bile quia nutrimentum dant. Quae si sunt animalia in suo genere
humida sicut pecudes et porci. Illis eorum humiditas cum eorum sic-
citate temperatur. Ideo iuvenes porci et pecudes melio-
res sunt iuvenibus bobus et capris. Alia vero animalia me-
dia inter lactentium humiditatem et iuventutis siccitatem temperata sunt. Sed
omnia ultra unum annum hircina sunt laudabiliora propter eorum
siccitatis humiditatisque temperiem. Meliora tamen alia quae nul-
latenus sunt calidiore eorum suae digestioni ad nutrimentum praestant.
Unde laudabile generant nutrimentum. Propter hoc autem alia porcina

caprina et bovina aetate sunt meliora. Quoniam illarum calor eo-
rum est vehementior et dominantior. Decrepita quidem alia sunt sic-
ciora et duriora quia naturalis eorum calor est deficientissimus existe-
ntis propinquius et eorum manentes humiditas sunt frigidae. Et quoniam
eorum digestiva est deficiens et actualis [illegible] humiditatem
crudam et immutabilem. Sunt ad digerendum dura et difficilia,
ad dissolvendum tardissima. Illaudabilem chymum in corpore
faciunt viscosum generantia. Sed tamen si nulla talia fuerint nimis
nociva erunt. Caprina si fuerint humida pessimam inferunt
laesionem. Haec de causa decrepitae pecudes nimis capris sunt
nocivae. Constat autem sanguinem qui generat caprarum [illegible]
lactentibus ovibus vel generatur esse pessimum. Caro eius pessi-
mum non est una sed diversa. Hircorum est et caprarum pessimi-
[illegible] propter suarum carnium duritiem siccitatemque digestionis tardi-
tatem et propter acutum sanguinem quem generant. Hircorum tamen peioris
sunt sanguinis generativi quam caprae. Pessimus agnorum la-
ctentium vel ovium vetularum sunt propter humiditatis viscositatem
copiam et sanguinem flegmaticum qui generatur. Unde commestio eius
sunt digestio sibi egreditur. Adolescentes quidem pecudes illi-
[illegible] tamen siccitatis humiditatisque eorum
temperatio complexionem. Unde sunt laudabiles digestionique faciles atque
bonum generant chymum. Vitulina vero lactentium et quae sunt
in aetatis iuventute videlicet media sunt meliora et di-
gestibiliora adolescentibus et lactentibus pecudibus. Ca-
strata vero bovina [illegible] meliora [illegible] et mo-
llitie suarum carnium. Unde facillime digeruntur. Boves
et caprae [illegible] sunt durae carnis et siccae [illegible] porci
et pecudes sunt viscosi et humidi [illegible] iuvenes porci et
pecudes sunt meliores bobus [illegible] iuventutis
[illegible] licet caprae bobus sint deteriores. Ideo lactentia [illegible]
[illegible]
[illegible]
porcinis et bovinis animalibus esse meliora [illegible]. Sed
[illegible] disputatio de nutrimentis animalium. Nunc quod
nos [illegible] quod restat subsequentem [illegible]
[illegible] uni cuique naturam et nutrimentum dicamus.

De pecudibus

Pecudes sunt calidiores bobus [illegible]
[illegible]

fuit lactentes. Eam comedi porcos corporis boves non est una sic dicitur. Quinta est in iuvenibus et lactentibus [illegible] lactentibus modice est calidior et copia [illegible] [illegible] et [illegible] porcina [illegible] est [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humiditate et [illegible] calida [illegible] corpus [illegible] [illegible]. Capre vero et boves cum carnes habent grossas digestuque inobedientes et [illegible] in iuvenibus sunt in [illegible] [illegible] habent non digeruntur nisi cum sunt lactentes. [illegible] vero est digestioni obediunt [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. Caro porcina calidior et siccior est porcina [illegible] [illegible] et [illegible] calidior et humidior est. [illegible] [illegible] est et ad digerendum [illegible] et facillime de stomacho descendit. [illegible] magis [illegible] [illegible] porcina [illegible] [illegible] quam porcina humida est. Non est humiditate habet digestioni repugnantem sed porcina [illegible] humida [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Sed tamen [illegible] [illegible] [illegible] est in bonitate et [illegible] digestionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complexionis [illegible].

De [illegible] [illegible] [illegible] complexe est. [illegible] est lactens et sue nativitati [illegible] vel [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] annualis vel iuvencula vel [illegible] [illegible] decrepita. Lactens in [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duobus modis est. [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] humiditas [illegible] [illegible] [illegible] est illaudabilis [illegible] est [illegible] [illegible] et sui [illegible] de stomacho descendit in digestione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] habuerit [illegible]. [illegible] [illegible] lactentes agnos et oves [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complexionis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agnis et ovibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dubio [illegible] pessimi. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est decrepiti [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] duobus modis est [illegible] [illegible] et [illegible] in digestione [illegible] [illegible] mediocrem habet complexionem inter lactentium [illegible] et iuvenum [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] meliores et ad digerendum faciliores. Sanguinem est meliorem generat et iuvenes [illegible] [illegible] calidas [illegible] et siccas humidas complexiones et habitantes in [illegible] regione et sicca. Decrepiti vero [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] est decrepita [illegible] [illegible] frigida et sicca. [illegible] est lignosa et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] senectutem [illegible] illaudabilia [illegible] quia calida et humida [illegible] [illegible] decrepitas sunt meliores.

De yrcis.

Yrci ad complexionem [illegible] sunt frigidiores et sicciores [illegible] sanguinem generant [illegible]. [illegible] [illegible] frigidiores [illegible] [illegible] calidiores et sicciores [illegible] [illegible] [illegible] complexionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iuvenes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Castrati [illegible] [illegible] meliores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] et ad digerendum faciliores. [illegible] [illegible] [illegible] uno in [illegible]. [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] corpus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complexionis [illegible]. [illegible] est [illegible] lactentes et [illegible] sue nativitati. Iuvenes [illegible] et decrepiti. Lactentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laudabiliores [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. Lac est [illegible] humiditate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complexio est [illegible] [illegible] et humiditate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] sanguinem generat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Iuvenes [illegible] [illegible] [illegible] ad digerendum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] yrcos iuvenes et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem yrci [illegible] laudabiliorem [illegible] sanguinem. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] yrcos castratos [illegible] complexionis. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complexiones [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] iuvenes [illegible] [illegible] decrepiti [illegible].

De bovina c[arne].

Bovina caro ad complexionem carnis porcine et porcorum siccissima est. Siccior est caprina carne. Sed sanguinem generat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] digestioni [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complexionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] complexiones [illegible] complexionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lactens [illegible] [illegible] iuvenes [illegible] decrepiti. Lactens vero laudabile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible].

thoris. quia calor et humiditas eius in quantitate mediocri est propter u-
olue iuuentutem et lactis bibitionem. Ideo bonum facit
sanguinem. caprina uero rubea et de eodem excepta. maxime si castrati
non fuerint mediocribus ducitur. Ex quadam experientia licet non no-
ceat quamuis sit digestio propter defectionem humiditatis corporis. Ad
dolescentes non nimis quam lactentes est humidus durior digestione. sed qui
ab eo generatur sanguis non est laudabilis. propter fortitudinem sui
odoris uel et propter iuuentutem sui ad lactentem et sue ca-
rnis remissionem. Sed si cum aceto uel eius comparatur. sed conforta-
tur. si bibatur et in trina est et uel coliat humidis calidioris. Iu-
uenes autem post suae natiuitatis remotionem. caliditate et hu-
miditate indigent. quia de lacte et iuuentute multum habu-
erunt. quia sui corporis est difficilis ad digerendum. humorem generant
melicem maxime si comedantur in hieme tempore sicco. Decrepiti
quod est pessimum propter sui odoris nimiam siccitatem et siccita-
tis augmentationem. Ideo ex eorum luxus corporis generandi
caro eorum est durissima ad digerendum contrarium repugnantiam
nullum dat nutrimentum nullus est saporem. Sunt ergo omnibus
saporiores lactentes et laudabiliores. Sed adolescentes
perpetue si uiscositati fuerint et cum aceto condite [illegible] perfusa
coriandro et similibus sicut pipere et sisamo bonum faciunt. De cer-

Ceruina caro melior est et durior ne ceruina.
ad digerendum. Sed tamen dulcis est. sed centrum [illegible] digestionis et compl-
exionem. Sed lactentes eorum meliores. Adolescentes si ab-
stinent [illegible]. Iuuenes non sunt [illegible] decrepiti non omnium
pessimi sunt. sed iuuenes si castrati fuerint meliores fuerint
Leporina in caliditate et siccitate uergunt. De leporina.
Leporinus licet est illis et siccum generat sanguinem. est tamen melior
in iuuenibus [illegible] generat siccitatis compl[illegible]
[illegible] tenuis [illegible] De yricina.
Yricinus uel [illegible] dissoluentes et desiccantes [illegible]
[illegible] uentrem soluunt urinam prouocant [illegible]
[illegible] morbo sunt [illegible] De porcina.
Porcina caro melior est et nutribilior bonum generat chymum [illegible]
[illegible] humiditas propter humanam complexionem et uiscositatis copiam [illegible]
tum non prouocat. retinent dicentibus est. In iuuencis dulcior [illegible]
[illegible] est propter carnium suarum complexionis uarietatem. Sed [illegible]
lactentes adolescentes iuuenes et decrepiti. Lactentes eorum
sunt humores [illegible] omnes [illegible] et malos humores et in [illegible]
[illegible] perpetue si [illegible] humoribus in uentre [illegible]
[illegible] humidis uel siccis [illegible] complexiones fuerint uiles
[illegible] digerunt et [illegible] melicum generant [illegible] humidus
[illegible] sunt pessimi maxime si [illegible] eorum [illegible] humi-
[illegible] plenus [illegible] generant uiscosum [illegible] pod-
agram [illegible] dolorem. [illegible] morbum in renibus lapidem et p-
[illegible] et similia. Sed complexiones et [illegible] iuuenibus. Adol-

escentes quod sunt meliores et non [illegible] nutribiles. Laudabile est
generant sanguinem. Iuuenes autem eorum meliores sunt. maxime
si sunt castrati. Decrepiti non pessimi. Sunt et [illegible] et duram car-
nem habentes lignea et lapidea. [illegible] assuescentes [illegible] mel-
[illegible] et continuas febres et [illegible] quartanas et similia.

De asinina. Lac et [illegible] multis [illegible] non
[illegible] corporis [illegible] autem [illegible]
[illegible] et malum generat pessimum sanguinem. Asinina autem diffic-
ile digeritur [illegible] nocet nutrimentumque facit. [illegible] similia [illegible]
[illegible] est subtilioris carnis et nutrimenti quam equus.
equus autem subtilioris camelo. [illegible] autem [illegible] deterior.

Ursina caro est uiscosissima. De carne ursina
digestionem inobediens pessimum dat nutrimentum. unde
plus prodest medicine quam cibo. De leonina carne.
Leonina caro est ceteris calidior. crossa grauis et diffi-
cilis ad digerendum adiuuante [illegible] iuuentute generat.

De superiori particula dixi[mus]
[illegible] dulcis in compositione commixtione loco-
[illegible]. Membrorum autem corporis [illegible] est pinguis
[illegible] quia humorum superfluitates excludit.
[illegible] habet pinguedinis et est remota a [illegible] humorum [illegible]
[illegible] uel est inter duo mediocris. sicut est aliud [illegible] et similia.
pinguissima non in corpore indigestibilis est caro de [illegible]
[illegible] humecto. uelocem in corruptionem [illegible]
[illegible] maxime si fuerint de humidis animalibus sic-
[illegible] Membra autem mediocris pinguedinis hab-
[illegible] digestibilia [illegible] et sanguinem bonum generant.
[illegible] Membra autem inter maciem et grossitudinem mediocria [illegible]
[illegible] propter iuuentutem [illegible]
[illegible] complexione [illegible] est. [illegible] est corpore est siccus [illegible]
[illegible] neruus cutis intestina uentri uulua et similia. [illegible]
[illegible] ut cerebrum [illegible] et [illegible] medulla. pinguedo
et similia. [illegible] mediocris. sic est caro pinguedine
nuda quam inuenitur in ceruice et in coxis et in [illegible]. Membra
[illegible] et sicca dure digeruntur [illegible] et [illegible]
[illegible] maxime si fuerint de animalibus [illegible]
[illegible] generat [illegible] et [illegible]
[illegible] digesta [illegible] sanguinem generant et pessimum. [illegible]
[illegible] meliora.
[illegible] si de lactentibus et humiditate [illegible]. Membra uero [illegible]
humida sicut cerebrum pinguedo et similia. sunt uiscosa [illegible]
[illegible] humiditate [illegible] et corruptione
[illegible] et in malos humores [illegible] si [illegible]. Mem-
bra mediocritate [illegible] caro pinguedine [illegible]
[illegible] et [illegible] et digestioni [illegible] et laudabile
generant sanguinem [illegible] complexiones

humidis sunt et dulcis ualde laudantur et iuuenes porcelli seu peruacti iuuentutem habentes. Rursus inter imagines autem extremitates habent aliud mediocre sicut renum membrum inter pinguissimam carnem et pinguedinem nudam medio interim, uelut sunt maxille, testiculi, costarum extremitates, sicut radicem lingue et caude [illegible]. Hec sunt inter carnem et pinguedinem mediocria. Testatur hoc color eorum qui est inter pinguedinis albedinem et carnium ruborem. Et eorum tenere quam carne tenuior, pinguedine uero siccior, primum sunt boni saporis et si bene digerantur nutrimentum dabunt ualde pinguescens. Si autem male digesta fuerint, laudabilius et uiscosum generant fleuma [illegible] conuenientem sicut [illegible]. Diuersitas uero membrorum secundum loca eorum sunt multiplex est. Sunt enim quedam ad cute et ossibus longinqua, ut uentre et intestina. Sunt et quedam cerebro uicina. Alia uero a fundamento caloris remotiora sunt et quedam mediocria que circa costas et ossibus uicinantur. Sunt remotiora carnis minorisque pinguedinis. Sunt et saporosiora et digestibiliora duobus modis. Uno propter multam eorum subtilem dissolutionem que egreditur per poros cutis cum sudore. Alio propter eorum collisionem que fit ex ossibus eis fortioribus. Membra ab ossibus et a cute remotiora extensiorem habent carnem multamque sunt pinguedinis. Ideo sunt indigestibiliora et insipida et malorum humorum copiam generantia propter duas res. Una est quia uicina sunt membris per quas humorum feces expelluntur et propter pororum cutis longitudinem per quos fumositates superfluitas nequit egredi. Alia propter ossium absentiam. Unde nec sunt tenua nec collidi possunt. Loca uentri intestina et filia sunt eis ... et male nutrientia. Membra quoque sunt cerebri et cordi extremitati et calori sunt uicina, nullum bonum sunt saporis, digestionisque facilia et bonum nutrimentum generantia propter duas res, quia in bono sanguine sunt nutrita cordis ac epatis. Alia propter uicinitatem caloris naturalis superfluitatem dum nutriuntur purificantis. Membra uero que sunt caude uicina et a calore naturali longinqua sunt duriora et indigestibiliora, minusque saporosiora. Quod fit duobus modis: uno propter calorem naturalem ab eis remotum, alio quia sunt nutrita sanguine male tempore cocto. Membra inter hec opposita mediocria sunt secundum utrasque extremitates quibus uicinantur, ab eis enim complexiones accipiunt. Membra uero dextre partis sunt meliora eis que de sinistra parte sunt propter uicinitatem epatis quod est caloris naturalis fundamentum. Fortiora enim actione habent cordi uicina loca que eis remota. Membrorum autem diuersitas secundum motum et quietem est multimoda. Que enim sunt mobilia et motui leuiori habent quidem saporosiora faciliaque digestibilia, quam que quietem se habentia. Mobilia autem membra mobilia lacerti [illegible] humorosi habentur et bene sunt

Quam uniuersaliter et absolute membrorum disputationem eorumque diuersitates explicauimus, consequens ordo est distinctionem particulariter eorum complexiones dicere. Existimantes autem ante omnia carnes pinguedine unde diximus. Sunt et de substantia carnis et [illegible] eorum, sed quam semper sunt in motu et labore, sunt digestibiliores et nobiliores membris immobilibus et illaboriosis, quia in motu et labore humiditas resolutiua nutrimenti substantia [illegible] et crescunt descendentes. Necesse est ut extremitates sicut generantur nutrimentum sed tamen non [illegible]. Quia sic probatur cum est capitis propter suas extremitates diuiduntur. Quia tangit leuitate suaque subtilitate, paruum tamen est eorum nutrimentum propter quod sunt meliores pectoris autem et pulmonis asperitatem lenientes atque sicca tussim ualentes. Adiuuant quoque parum etiam uulnera uel dissolutiones uesice. Quod si manducaueris eum illi qui ad defectionem proni sunt et uulnera solidantur intestinorum et solutionem accidentalem constringunt. Non est eorum est laudatiua propter suam sensibilitatem quam habent. Pedes tamen animalium sunt in sensibus sunt meliores propter fundamentum naturalis caloris uicinum. Labia autem auribus et naribus sunt laudabiliora quia nates et auricule de cute et cartilagine sunt composite. Cartilago uero si de uiuentibus fuerit animalibus et bene non coquitur erit indigestibilis. Si ipse lacte uero et bene sit cocta erit digestibilis. Et in omnibus aliis extremitatibus pedes sunt meliores. De cerebri natura

Plerumque et si non procliua qualitatem numquam discordant sunt de natura cerebri. Quidam enim arbitrantur esse illud accidentaliter esse calidum. Sed Aristoteles dixit in libro de animalibus illud calidum esse naturaliter, frigidum accidentaliter. Unde non oportet nos in hoc loco reperire, dicimus quod cerebrum naturaliter calidum esse et frigidum accidentaliter, primum humidum est et glutinosum, abhominabile appetitui, corrumpitur in stomacho eorum qui per uerecundiam commedunt, maxime si in fine cibi manducauerint. Unde si uolueris in eis uomitum cerebrum in fine cibi comedatur et olei multa quantitate. Laus est ante cibum et post cerebrum cauere. Humidas habent complexiones eorum debilem appetitum in stomacho. Experimento perceptum habemus sicut illud commedatur et bene in stomacho digestum sicut erit multum dabit nutrimentum. Sed tamen quod commedatur cum aceto pipere [illegible] cinnamomo [illegible] et similibus conditur. De medulla spondilis

Medulla spondilis ad comparationem medulle ossium similia et humida est. Est sicut cerebrum durior tamen est et minus humiditatis habet. Quae si bene digeratur et plus cerebro dabit nutrimentum. Medulla tamen ossium saporosior est, sed tamen fastidium generat et indigesta multum dat nutrimentum. De pinguedine

Pinguedo est mixta cum carne et ossibus, que est alia et unguis humida, ut que in costis lateris et cauda atque similibus locis inuenitur. Adeps uero separatur a carne sicut assungia est, frigida in ii. gradu, humida in iii. et que in renibus est. Adeps uero est calidior est pinguedine cum carne mixta fastidiosior et solubilior. Ambo

est [illegible] calida [illegible] cibus intrinsecus mollis [illegible] et humida [illegible] mediocris [illegible] habet [illegible] prestare [illegible] et cibum [illegible] facilis digestionis [illegible] faciunt [illegible] generant [illegible] sunt [illegible] Vitulorum [illegible] in quo [illegible] pinguedinis abundantia [illegible] nutrimentum corpori suggerunt. pars est pinguedo [illegible] et [illegible] [illegible] et [illegible] vero [illegible] nutrimentum [illegible] carnis [illegible] pinguedo [illegible] pinguedinem quia [illegible] digestionis [illegible] [illegible] apparet [illegible] et non est [illegible] nutrimentum [illegible] [illegible] acceptabilis [illegible] [illegible] [illegible] pinguedo [illegible] [illegible] [illegible] carnosa [illegible] pinguedo [illegible] est.

de oculis.

Oculi [illegible] pinguedinem [illegible] [illegible] calorem et humiditatem [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pinguedinem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible]

de naribus.

Nares [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

de lingua.

Lingua [illegible] mediocris [illegible] et molle in [illegible] laudabilior [illegible] carne [illegible] [illegible] et [illegible] digestio [illegible] [illegible] et [illegible] convenientius

de gutture.

Guttur [illegible] [illegible] nutrimentum [illegible] [illegible] nutrimentum

Cor durae substantiae [illegible]

de corde.

[illegible] digestionis [illegible] et [illegible]

de pulmone.

de [illegible] [illegible] levitate substantiae, primum [illegible] nutrimentum [illegible] flegmaticum [illegible]

de epate.

Epar [illegible] difficilis est et duri ad digerendum [illegible] laudabile [illegible] carne [illegible] pinguedinem [illegible] epar [illegible] laudabile [illegible] [illegible] nutrimentum [illegible] cum lacte [illegible]

de splene.

Splen [illegible] est nutrimentum [illegible] sanguinem [illegible] digestionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Splen autem [illegible] et [illegible] substantiae et [illegible]

Renes [illegible] [illegible]

de renibus.

[illegible] substantiae [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] pinguedo [illegible] [illegible] et [illegible]

de lacte.

In [illegible] lac [illegible] [illegible] [illegible] et humore [illegible] [illegible] [illegible] sanguis [illegible] mamillas [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lac [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] sanguis [illegible] sanguine [illegible] [illegible] est [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] [illegible] sanguinis [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] et [illegible] sanguinis [illegible] [illegible] lac non est [illegible] sanguine [illegible] sanguis [illegible] uberibus [illegible] [illegible] sanguinem [illegible] est [illegible] [illegible] subtile [illegible] [illegible] et [illegible]

a quibus [illegible] [illegible] diuersitatem [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **De Lacte.**

Lac est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible]

De diuersitate lactis.

[illegible]

ves est mediocre. hieme uero nimis inuenitur. Quod si fu-
erit illi tempus pessimum eius quia siccissimum est et constrictiuum
et longitudine temporis alium permutatum. Ideo sui humidi
naturalis prius est finita.

De diversitate lactis

Diversitas uero lactis per nutrimentum alium est multiplex. Ali-
ud est quod venit ab animalibus herbas pascentibus. Sicut lac subti-
le et aquosum cito digestiuum et minus ventositatis ac in homi-
ne generatiuum quam lac aliud siccarum herbarum uel arborum germinantes
pascentium uel siccam annonam. Lac est aliud stipticarum arborum
extremitatibus vescentium utile est stomacho cum fluxu ventris. Quod
ab extrahalibus fit solubilia in adversitatibus hominibus et ventri-
prium lac caprinum plus ceteris stomacho convenit. Sed per se stipticis
herbis vescuntur. i. extremitatibus arborum mirtus videlicet et
quercus lentisci oliue et similium. Inde unum est scilicet secundum pascen-
tie herbarum sicut scamonee titimalli et elli. Unde lac eorum
pessimum est in ipso stomacho nocivum propter suam venositatem
Quod ergo testatur. Vidi in ergo ellini album capitis pascentes et in
ipso pascendi vomitum provocabat. Cum uero effecte capre
lac bibentibus stomacho defectionem vomitum nauseam ingerebat.

Sed de emulsione

Diversitas lactis secundum tempus emulsionis
triplex est. Aliud enim est recens quod ubilibet aliud longinquum aliud me-
diocre. Recens quidem dulce est aliud liquidum. Ideo cetera est lau-
dabile et digestibile eorum in sanguine conuertibile. Si per uim
optime accipiatur et quantum minus tollerant tanto melius. Si uero ultra
quam oportet sumatur contrarie stomacho et capiti nocumentum infert.
Dentibus atque gingiuis mollitiem albam et putredinem
eas. Gingiuis et dentibus nocet quia si assuefiant et ebibitum
nisi sit et ceteris ... mollificare. Unde et putrefactione
fit ... vel cum vino seu aceto ut
ipse de lacte dentibus et putrefactionem et in uisceribus est mundificato.
Caseo lecitum per femina lactis ab corrupta et putrefacta per
pendula ... cum ... conuenire et corruptio-
ne digerendi. Similiter humores generat in fumosos videlicet et
... In fumosis si in adversitatibus ... uero in ac-
uitate si sunt stomachi cum ... abuerit. Que sunt calidiores uel fri-
diores aliud est accidentaliter .... Natura est ab uino forme in
quo fuit lac est conuersum in conuertibile. Accidentaliter uero est in stomachi natu-
rali coadunatione humorum et cum cibis aliud lactis susceptio-
ne sumitur. Lac uero si malos humores in stomacho inuenerit in se conuerti-
tur et operari a quibus aliud uidetur. Cum in ... lac in duas partes aliis
nitet et conuertibile in fumosi videlicet quam calorem sic et ... et aceto-
sitatem per frigiditatem ... dirimitur lac in se duas huic aliud
res acerbam et ... i. caseum et butirosum. Casearia uero per
frigiditatem suam siccitate ... ad defectum. Unde lacte
... continuum perpetue si ... cibos in ... humores aceto-
sitatis apparitores. Butirosa vero per suam calidam et humidam
natura ... plenum si in stomacho ... in ... loquens non
opinor lac datum uero stomacho calido et ab humoribus mundificato sine
lac de ... et ... nec de eo nisi ... nec
... In hoc autem acceptum laudabile generat sanguinem ne-
que humorem. Pectoris pulmonem ac vesicam iuuat. In genere
si suum simulsit aquositatem et cum aliis coctum cibariis man-
ducetur sicut ... milio panico et similibus. Quod bene nutrit
nimisque ventositates generauit. durum est digestibile et ca-
lorem in ... et ... lapidem. uel
omnino ... si cum melle seu zuccaro comedatur et hec pectoris
ac pulmonis sunt iuuatiua. Capitis et intestinorum opilationis est
generatiuum. Lac uero acetosum frigidum est et siccum digestioni inobediens. stomachum
generat dentibus et gingiuis nocet. longum est ... cum ... bibit
fuit emulsum. Unde G. laudabile lac uel illaudabile
uel secundum pinguitatem uel longitudine temporis cum ab uberibus exiet.

De butyro

Ferunt in prima particula uero

Butirum est quidem pinguedinis quod est cum caseo et collibus ...
... pectoris et pulmonis et dissoluit ...
uenientes ... cole. et ... ad ...
... Gingiuis ... dolentibus ...
... ad mitigationem. Quod si cum melle ...
... conuenerit. Sed tamen assuefactum stomacho nocet quia uillos et
asperitatem stomachi mollificat.

De caseo

Caseus uniuersaliter pessimus est stomacho generatiuus difficilis
digestionis ... illo ... colicam ... passio-
nes et lapides in ... renibus generat. Sed tamen ... est ...
... comeditur ... recentissimum ...
uetus ... est mediocre. Recens autem ... calidus
et acetosus ... humiditatem ...
... et lactis aquositatem que in se habet. Quod ... est
... et ... humorum absque ullo stomachi nocumento.
Perpetue si sale ... uetus ... et accetum et calorem
... sale ... et coagulo ...
... duobus modis ...
... stomacho ...
... sale et coagulo ...
... et coagulo ...
... comeditur ...
... lapides in renibus. Nichil
est lapides ... acetum cum oleo
... Caseus ergo ...
... ad nutrimentum ...
... Caseus ... nouus
... et ueterem mediocris est laudabilis et illaudabilis ...
... nutrimentum.

De volatilibus

Volatilia ... leuiora et subtiliora ...

bus. Talibus carnem habentibus et digestibiliorem animalibus quadrupedibus, tamen sunt minus nutribilia. Sed silvestria minus domesticis sunt humida, teneriorem habent carnem et ex facilliori digestione, cum utrumque carnis sit, pro sui laboris minimatione et sui aeris subtilitate et siccitate. Necesse est ergo ut omnia habeant. Sed tamen domestica plus nutriunt et sunt temperatiora atque laudabiliorem generant sanguinem pro sui humiditate laborisque temperie. Domestica vero corpora inhabitantia meliora sunt in hyemalibus et calidis pro sui calore et [illegible] quod sunt [illegible] sufficiat. Rursus eorum que volatilibus natura est subtilior: pulli, perdices et pulli gallinacei, phasiani, perdix, fasianus et gallina. Reliqua vero volatilibus ut anseres et anates sunt graves et [illegible]. Unde non potest eos in estate comedi nisi mortui uno die manserint. In hyeme vero post quam mortui fuerint duobus vel tribus manere diebus, atque inducantur ut caro eorum sit tenera. Humidiores autem sunt anseres, anates, strutiones et pulli columbini. Precipue si sint recenter nati. Ideo sunt cum [illegible] ad digerendum, maxime si pascantur in paludibus et lacubus et talibus locis. Humiditas sui odoris saporisque [illegible] [illegible] illi tamen columbini sunt meliores [illegible] anseres, anates, strutiones et similia sunt nociva. Generant enim peruersum cibum propter sue humiditatis superfluitatem. Sunt que omnes in habitudine [illegible] tamen corporalem sunt difficiles esse. [illegible] Nam faciles sunt ad digerendum [illegible] [illegible] a compositione pro sui laboris motusque minutione. Propter hoc igitur nil ex eis comeditur preter alas et collum. Collum in ethomia est in motu et labore. Ob subtilitatem carnis ob decore, atque ceparum (?). Quia vero volantia talia nimia non habent nisi alas et collum, illa que ab [illegible] et habitatores loca meliores sunt in paludibus et lacubus et habitantibus. Omnibus vero avibus aquatica inhabitantibus locis, anates sunt deteriores. Propterea terrenis volatilibus laciores sunt. Ergo non oportet eos comedi nisi in anno fuerint. [illegible] uno die quo occisi fuerint. Talis enim est ciborum laudabilem generat sanguinem, mediocrem videlicet inter grossitiem et subtilitatem. Calidiores etiam omnibus avibus sunt passeres, temperatique sunt et sanguinem [illegible]. De pullis.

Pulli teneriores sunt digestionis ceteris volatilibus et laudabilem generant sanguinem. Apparet conformatio sunt et omnibus naturis convenientes. Unde si cum aqua coquantur et cum aceto modico comedantur, [illegible] calidis humidis [illegible] convenient, eos que ad temperatam ducunt complexionem, maxime cum [illegible] ad sanitatem. Quod si aceto fuerint absque aceto fuerint meliores veniunt volatilibus humidam faciunt complexionem. Rursus si iis eorum cum succo uvarum agrestium succo vel malorum punicorum et acetosorum [illegible] coquantur [illegible] complexionibus calidis et [illegible] convenit. Atque colericis hominibus colorem subtiliant. Defectum humiditatibus apponentibus calidum esum dantem est. Causa sua mitiores odoris saporis in genere delectant provocat. Albique sunt medicina. Laudabiliores tamen sunt pulli masculi cum castrentur et in temperata pinguedine [illegible] galline vero minus pulli est humida. Propter hoc ad perfectionem digestionis est difficilis. Tamen bene digesta plus nutrimento [illegible] si de ea simplex [illegible] efficacior eius melior [illegible] aqua quedam humiditatis [illegible] ventositati [illegible] [illegible] nutrimentum. Si autem cum succo uvarum agrestium vel cum succo malorum granatorum acetosorum sint, sapor [illegible] convenit complexioni colerice. Galli vero iuvenes sunt deteriores et ad digerendum [illegible] humiditas quam gallina. Decrepitos autem iuvenibus molliores [illegible] [illegible] [illegible] sunt digestionis. Quia si coquantur in XV libris aque [illegible] et sint primas [illegible] fuerint. [illegible] una nocte mane [illegible] mane vero [illegible] et [illegible] esum dantur sit optimum colicis hominibus passionem. Caro enim eorum quandam habet [illegible] quam in concoctione dissolvitur sit cum [illegible]. Porro si gallus vetus [illegible] [illegible] [illegible] duodecim et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum silvestribus in plena [illegible] [illegible] libras aque coquantur. Tunc caro [illegible] fiet utillima colicis hominibus per [illegible]. Viscosas enim et flatus eorum [illegible] [illegible] [illegible] complexionem [illegible] et crossitiem [illegible] dolorem eius mitigat. Nonnulli vero [illegible] [illegible] [illegible] et valet contra periodicas febres phlegmaticas. De pullis columbinis.

Pulli columbini calidi sunt et humidi corpore. Quia [illegible] grossi [illegible] nutrimentum. Si [illegible] eorum generant ad [illegible] [illegible]. Sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eorum leviores et acceptabiliores ad digerendum sunt et convenientes flegmaticis humidis complexiones. In convenientes vero calidis et siccis. Iuvenes vero columbi vel [illegible] [illegible] sunt duri sunt digestionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tempore [illegible] [illegible]. De [illegible] volatilium.

Testatur G. extremitates volatilium [illegible] ad [illegible] complexionem sunt [illegible] [illegible] ad [illegible] complexionem. Venter omnium volatilium est nervosus et [illegible] et ad digerendum durus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tamen [illegible] [illegible] [illegible] laudabiliores propter [illegible] [illegible] sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] volatilibus sunt [illegible] [illegible] [illegible] propter sui motus laborisque [illegible]. [illegible] est multitudine motus superfluitates [illegible] dissolvit.

vnde fit ala et porositas atque digestibilior. Kurtis
uicenilium uolatilium ale sunt meliores pre aliis
propter fortitudinem motus eorum. Pullorum non ale sed brun nu
triunt. pullaster nutrimentum. Colla laudabilia sunt nu
trimenti propter nimium motum quem habent sicut dictum est de alis. Sed
colla anserum et galline meliora sunt collis omnium aliarum
avium. Sed volatilia castrata sunt meliora omnibus ambulantibus
volatilibus. Nec non galli castrati omnibus volatilibus sunt
utiliores et conuenientiores. Laudabile est nutrimentum et
perfectum generant sanguinem. Cerebella eorum non bonum cerebe
llis ambulantium sunt meliora. Cerebella est volatilium
minoris humiditatis et uiscositatis quam sunt cerebella ambula
ntium quia eorum corpora uidentur sicciora habere complexiones ad compa
rationem aliorum ambulantium propter hoc ergo horum cerebella uidentur com
parata esse humida ad illorum comparationem. Sed laudabiliora
omnibus cerebellis volatilium sunt pullorum [illegible] perdicum
gallinarum et gallorum cerebella. **De ovis.**

Ova sunt hec volatilibus animalibus que [illegible] et spermata
ambulantibus. Sicut est sanguis et sperma sunt materia et nutrimentum
aliis ambulantium ita ova sunt materia et nutrimentum volatilium.
Ova est volatilium matricis succumbentium hec ouo in se
[illegible] uidentur. Sperma uidelicet et nutrimentum principium uelo
citer et ubi [illegible] nutrimenta et formata. Velocitatem nutrimenti
propter suam subtilitatem. Sanguis liquidus spermatum corporis
sunt [illegible] quam prius calor [illegible] incipit
[illegible] sunt nascentis in [illegible]
[illegible] tempus. Nutrimentum autem nibru
quia [illegible] omnibus assimilare. [illegible]
ne non [illegible] eorum ciuella que in caliditate et
humiditate sunt [illegible] magis uidentur humane complexioni esse similia
Sed cum si [illegible] ab igne calorem [illegible] et siccitatem.
[illegible] fuit [illegible] caloris refrigidati. Si non fuit
[illegible] humiditatem [illegible] principium fuit [illegible]
magis caloris [illegible]. Albumen autem eorum frigidius aliis
[illegible] et siccius [illegible] ad digerendum [illegible]
ova. [illegible]
[illegible] propter longitudinem [illegible] ouorum in aere
[illegible] corticis eorum. [illegible]
[illegible] **De differentia non [illegible].**

Diuersitas autem [illegible] multiplex est que si
ova de [illegible] aliis bene [illegible] et iuuenculis
[illegible] sunt laudabiliora. [illegible] fuit [illegible]
[illegible]
[illegible] fuit laudabiliora [illegible]
[illegible]
[illegible] sunt [illegible] ova [illegible]

[illegible] calorem habent uehementiorem. [illegible]
acuminis. unde sunt facilia ad digerendum. [illegible] anserum ova
sunt [illegible] habentia et [illegible] ad dig
erendum. [illegible] fortis ut eis bene digestis [illegible]
[illegible] nutrimentum [illegible] ova
[illegible] sunt. [illegible] digestionem. peiora
autem sunt pavonis ova propter horribilitatem odoris sui et [illegible]
[illegible] unde sunt indigestibilia [illegible] complexionem
[illegible] Sed calidiora [illegible] sanguinem [illegible]
[illegible] ova [illegible] et [illegible]

[illegible] **De differentia ovorum.**
triplex est. aut est [illegible] aut [illegible] aut mediocris. Re
centia non sunt laudabiliora quam aliorum eorum [illegible] est [illegible]
[illegible] sui odoris [illegible] acceptabili
[illegible] propter hoc bene [illegible] calorem [illegible] Vetusta
autem pessima sunt unde [illegible] nutrimentum. Ca
lor est eorum [illegible] est [illegible] ab aere [illegible] superfluitatem.
[illegible]
[illegible] vii. [illegible]
[illegible] ova [illegible]
[illegible] calor eorum [illegible] ab
aere [illegible]
[illegible] reprehendit [illegible]
[illegible] universaliter [illegible] ova non [illegible]
[illegible] sepelliuntur illo [illegible] uetusta est [illegible]
[illegible] et [illegible] magis [illegible]
[illegible] opposita [illegible]
[illegible] ova [illegible] unde [illegible]
[illegible] ova sunt laudabiliora. [illegible]
[illegible]
[illegible] ova [illegible]
laudabiliora sunt [illegible] laudabilia. [illegible]
laudabiliora ova [illegible] Nonne [illegible] que in una
[illegible]
[illegible]
[illegible] laudabilia [illegible] laudabilia
[illegible] laudabilia et [illegible]
laudabilia [illegible]
[illegible]
[illegible] laudabilia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad digerendum facile et alia [illegible]
[illegible] facilia sunt ad [illegible]

[illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] **De diuisione ciborum secundum artificium**

Diuersitas ciborum [illegible] artificium [illegible] triplex est [illegible] carbonibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad digerendum [illegible] ab igne [illegible] [illegible] [illegible] laudabiliores [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

De [illegible] piscium [illegible]

[illegible]

[illegible]

in petrosis fluentibus. Clarissimum est per longinquitatem sordities continetur. Sed qui nascuntur prope flumine debilis decurrente sunt lutum et putredinem per civitates sordicie sibi intrante. Pisces autem lacuales sunt duri. Sed est quidam in lacubus nascentes in aliquibus ab una parte flumina intrant et ab alia in mare decurrunt. Et et aliquibus quod in lacubus qui non longe a mari remoti flumina in eos decurrunt. Sunt et aliqui in ipsis in mari et in flumina in eos decurrentia. Verumtamen pisces dulcium aquarum sunt meliores quam magna habentes flumina in petrosis fluentia. Quorum fundus est lapis [illegible] et longinque sunt a civitatis sordicie qui fortitudine et in petris aqua comprimuntur pisces et lapides. Unde caro eorum tenerior fit. Eorum quoque digestio et abeius in [illegible] ac coniunctionem expellentur. Proprie autem alitudo aque ut pisces [illegible] quia [illegible] paucitatem habuerit aque [illegible] frequenter pereunt et ob aquam [illegible] horribilitate odoris [illegible]. [illegible] pisces petre pelagi [illegible]. Pisces autem parvi fluminis debilis sunt [illegible] locis [illegible] et ceno civitatis [illegible] sunt [illegible] et [illegible] deteriores [illegible] digestione et deterioris saporis. Unde [illegible] qui debilis [illegible] reddit pisces [illegible] copiosos [illegible] viscositatis et horribilis odoris et difficilis digestionis. Pisces in lacu et sunt peiores [illegible] longe sunt a mari et fluminibus [illegible] locis ut eorum putredinem [illegible] pisces in [illegible] magnitudine eorum [illegible] qui [illegible] in putredinem [illegible] est [illegible] clauditur [illegible] suffocat et extinguit [illegible] ut [illegible]. De electione piscium.

Q[illegible] [illegible] et prima [illegible] piscium [illegible]. Fuerunt quidam lacus artificiose [illegible] et [illegible] longitudinis [illegible] [illegible] septem [illegible] spatio [illegible] duobus [illegible] qua purificatione cessante [illegible] est duobus annis [illegible]. Unde [illegible] est repletus [illegible] putredine. Tandem per foramen [illegible] mundificato invenerunt ibi infinitam quantitatem piscium quorum [illegible] et viscositas [illegible] ut manibus [illegible] poterant [illegible] ut [illegible] moriebantur [illegible] et [illegible] ex putredine et lacu [illegible] nullo modo potuit [illegible] per putredinem et [illegible] saporis eorum. Quibus [illegible] piscibus meliores sunt qui in lacubus a mari remotis [illegible] flumina [illegible] meliores sunt [illegible] mare ingrediuntur [illegible] flumina [illegible]

Sunt eorum pisces [illegible] piscibus prope flumina [illegible] habitantibus civitatum [illegible]. Unde [illegible] pisces [illegible] mari [illegible] minorem habent [illegible] et [illegible]. [illegible] pisces magni fluminis fortiter currentis et pisces lacuum [illegible] deteriores sunt [illegible] in lacubus [illegible] a mari et flumine remotis. [illegible] viscosiores et [illegible] indigestibiliores. Rursus est unum genus piscis in mare, flumina atque lacus [illegible]. Sed marini [illegible] meliores atque laudabiliores [illegible] laudabiliores. Alia vero piscium est diversitas [illegible] [illegible] [illegible] optimus [illegible] cibo est [illegible]. Quamvis [illegible] duorum [illegible] in partibus [illegible] ceu [illegible] est [illegible]. De diversitate piscium.

Diversitas autem [illegible] piscium [illegible] est [illegible] quidam habent squamas. Alii minime. Squama [illegible] [illegible] et [illegible] subtilis mollis et pauca. Sed pisces squamosi [illegible] squamas sunt meliores. [illegible] magnitudo [illegible] paucitate et [illegible] in digestione quia [illegible] sunt [illegible] ad [illegible] squamas. Sic [illegible] digestione [illegible] ad [illegible] pisces [illegible] habent squamas [illegible] mollis et subtilis. [illegible] habent [illegible] [illegible] [illegible] squamam pi[illegible] piscium fluminum. Sed [illegible] est squama [illegible] dulcium est [illegible].

Diversitas autem ciborum pisces. De diversitate ciborum piscium.

[illegible] est quidam [illegible] pisces [illegible] alia [illegible]. Que omnia sunt bona. Unde bonum [illegible] piscium [illegible] ad cibum utile [illegible] pisces [illegible] et in immunditiis [illegible] sapore et horribile [illegible] digesti non obedientes. De diversitate piscium per ventos.

Diversitas piscium per ventos [illegible] est pisces in ipsa [illegible] septentrionalis et orientalis habitant. [illegible] septentrionalis [illegible] vento [illegible] occidentali et meridionali [illegible] orientales et septentrionales [illegible] expellendi et dissoluendi [illegible] meridiani et occidentales [illegible] [illegible] clauduntur [illegible] pisces flumini [illegible] meliores sunt piscibus fluminum [illegible] in petris et fortitudine [illegible] aque fluminis hac et illac [illegible] aqua moventur [illegible] moventur et pisces [illegible]

deuenerit et putrefactionem. Ideo si fuerint huiusmodi ab eis [illegible] frigidiores et uiscositates odoris ac saporis horribilitatis excluduntur que ab aquis habuerunt. Que si uero [illegible] fuerint potauerint clarissimam melius est quam si sit turbida et humida.

De artificio coctionis piscium.

Diuersitas uero piscium per artificium coctionis multifarie diuiditur. Alii enim est assum [illegible] alii cum oleo frixi. alii cocti cum [illegible] alii aqua sola elixi. Assi quidem et frixi [illegible] et sicci [illegible] uiscositatis et humiditatis. [illegible] Sed tamen duriores ad digerendum [illegible] Assi tamen frixi laudabiliores [illegible] uiscositas [illegible]. Pisces autem cum aqua [illegible] et [illegible] digestibiliores et [illegible]. Cum aceto cocti [illegible] meliores [illegible] uiscositatis aqua coctio abstulerit [illegible] cum oleo [illegible] apio [illegible] piper [illegible] zinziber et similibus.

De cancris.

Cancros et omnes pisces [illegible] [illegible] subtilitatem corporum [illegible] [illegible] phisici [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible] non [illegible] Sicut uidemus aquam igni [illegible] albedinem nigredini. Aqua est igni contraria [illegible] aqua calefacit. Similiter nigredo [illegible] reddere nigrum et albedo [illegible] [illegible] aquam nullum dare nutrimentum [illegible] [illegible] simplex [illegible] compositum [illegible] Simplex [illegible] compositum [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible] Sic aqua [illegible] [illegible] aquam [illegible]

[illegible] absque aqua uidemus. Quibus [illegible] aque necessaria duobus modis fit. uno quia [illegible] cum sua subtilitate [illegible] [illegible] Alio quia cum sua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Sic uidemus [illegible] aquam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lapides [illegible] [illegible] lapides [illegible] [illegible] ad ignem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Talis est aqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lapides [illegible] [illegible] lapides est [illegible] aqua [illegible]

sicie attenuatur. Que uero super arenas fluit mundas
melior est quam pluuialis in cisterna mouens longo tempore. Co-
uenis est in cisterna malam suscepit a fumositate eius
contrarie. Peior ceteris quam [illegible] qui fluit ex parte
orientis uel septentrionis. Melior est si ex oriente que est
epicteon fluit. Sed yp. et G. testantur plagam [illegible]
orientalis calida est et sicca et omni mane oriens sol que est ea aere
extenuandi et fumum mundificandi atque calefaciendi in modi-
co tempore subtiliandi. Si uolueris aquas probare que sit melior ut
ac leuis lineos accipias pannos tenues et mundos et equales
colque per medium diuidantur equaliter et madefiant eos du-
abus aquis diuersis. deinde ponantur aquas equaliter exposite in uno lo-
co suspende uno eodemque tempore. Que si prius exsiccatur eius aqua leuis
est meliore tenuiore et leuiore. Sed tamen qui uoluerit cla-
rificare et mundificare aquam per colaturas et [illegible]
[illegible] alia non habentes cum puluere boli camolee [illegible]
et alium [illegible]. Quidam non habentes accipiant ea cum am-
igdalis amaris et collibus [illegible] et alumine mixta. Et
[illegible] si habentibus donec eis amigdalis dulcibus et [illegible]
[illegible]. Quod si necesse est ut aqua ponatur frigidissima aut tur-
bida [illegible] misceri uino acerbo clarissimo. Aut si
si neglegentia fuerit [illegible] defectionem uel [illegible]
buit et cum [illegible] malos humores [illegible] ad eum fluen-
tes sic [illegible] tenuiores [illegible]
eam [illegible] collatio. Quod si bibitur aqua cum pane misceatur uino
fiet tenuis et digestiua et malos humores dissoluit ad sto-
machum [illegible]. [illegible] et [illegible] malos h[umores]
[illegible] expelles cum [illegible]. Porro aqua frigidissima plu-
rimum [illegible] pectoris [illegible] pessima [illegible]
[illegible] dolorem in uentre et [illegible] in pectore et omnibus in-
firmitatibus spiritualibus [illegible]. Quamquam qui assue-
te bibere [illegible] spasmum et [illegible] dominationem
[illegible] cum pane misce-
atur uino [illegible]. Necesse est [illegible]
[illegible] habentes [illegible] aquam. Quod si [illegible] misceatur
ea cum [illegible] et [illegible] usque ad [illegible]
diminuta [illegible] aque [illegible]
[illegible] uel [illegible]. Talis est aqua cum [illegible]
et [illegible]. [illegible] in
[illegible] dissoluit humores [illegible] sto-
[illegible]
[illegible]
[illegible]. De niuibus [illegible]

Nix et [illegible] et [illegible] aqua humida [illegible] humores [illegible]
[illegible] plana est [illegible] omnibus membris [illegible] nocet
et dentibus maxime [illegible] per defectionem [illegible] neruorum

[illegible] et [illegible] et eorum [illegible] et omnia uiscera. [illegible] in spiritualibus
[illegible] angustiam [illegible] et omnia hec in [illegible] cer-
to [illegible]. [illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] per [illegible] eorum calore [illegible] aqua [illegible]. Sed tamen ea [illegible]
[illegible] nocet [illegible] in [illegible] eorum in [illegible] pas-
sione de qua [illegible] possunt [illegible]. [illegible]
[illegible] medici [illegible] cum [illegible] et [illegible] cum [illegible]
[illegible] et [illegible] [illegible]
[illegible] uinum [illegible] et [illegible] bibatur. aqua non [illegible] niue
refrigerata melior est niue [illegible] nociua. [illegible] in
aqua marina seu salsa [illegible] nocet [illegible]
[illegible] aqua [illegible]. Que [illegible] dulce [illegible]
ab aquis dulcibus tamen in [illegible] uentrem [illegible]
aqua marina est salsa [illegible] et pungens [illegible] sol-
uit et [illegible] et [illegible]. [illegible]
[illegible] aut sola aut cum [illegible] aut cum [illegible] uino
et [illegible] aut cum [illegible] et [illegible] offerunt uiscera
[illegible] ut [illegible] et [illegible] colore
[illegible]. Et [illegible]
[illegible] absoluere [illegible] non [illegible]
[illegible] est [illegible] et [illegible]
[illegible]. [illegible] soluit et
[illegible] humores [illegible] et [illegible] humores quos
[illegible] humorum [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible]
[illegible] aqua [illegible] aque marine [illegible]
[illegible] corporibus [illegible]
[illegible] usque ad [illegible] ad
[illegible] et scorpionis [illegible]
[illegible] dolorem [illegible] patientis de [illegible]
[illegible] aqua est [illegible]
[illegible] ex ea [illegible]
de [illegible] et [illegible] la-
uat ab ulceribus. De uino

Vinum bonum [illegible] corpori sanitatem reddit.
et si accipiatur [illegible] et [illegible] si ualebit [illegible] di-
gestibile [illegible] non solum [illegible] q est
[illegible] quod [illegible]
impossibile sit [illegible] digestiue [illegible] ab
[illegible] calorem [illegible] in [illegible] et [illegible] aut
[illegible] calor [illegible] et augmentum
[illegible] est per familiaritatem [illegible] cum non [illegible]
[illegible] est [illegible] calor [illegible]
est [illegible] calori [illegible] et mundificanti
[illegible]. [illegible] [illegible]. [illegible] duo

homines in sua sua et etate complexione et uno tempore complexionis elementorum. et ad potandum deest vinum tunc. Alia aquam bibentes aqua in virtute et digestione debilitatur. aliter confortatur. vinum Rufus. Si vero iuvenis quis (immaturum) vinum potat. aufert non solum calorem naturalem conforta[t]. nec et turbidum clarificat liquide et addit calorem cum cibum in stomacho corroborat et non solum sua bonitate in corpore sed et in anima operatur. Etiam est illam tradit oblivioni tristiciam et angustiam. dans quoque leticiam et confortat. et animam ad [illegible] gaudii subtilem reddit ac difficilem et [illegible]. Sollicitudinem et tristitiam, et ab ea solum dolorem aut laborem diminuit passa est et sentit labor et motus anime non [illegible] quanto [illegible] non [illegible] in [illegible] instrumentorum ut opere cum eis [illegible] [illegible] quod in corporibus iuvenum. Nam videmus eos [illegible] re fruct[illegible] et [illegible] quod nutrimentum et augmentant absque sensu et sensibili motu. Cum ergo vinum immaturum [illegible] anime et corpori nocere [illegible] omnibus convenientes [illegible] temporibus et regionibus. tamen cum super[illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] ne bibant. et quod si fere potant [illegible] videmus adolescentulos et pueros [illegible] vini [illegible] [illegible]. Iuvenes et viros maiorem decipit [illegible] [illegible] optimum [illegible] [illegible]. ad confortandum [illegible] eorum et augmentandum calorem naturalem eorum et ad excludendum [illegible] superfluitatem. [illegible] vinum [illegible] iuvenes [illegible] [illegible] vel [illegible] vini [illegible] defectionem capitis eorum et [illegible] mollitie. [illegible] ergo vinum non eodem modo operatur in senibus [illegible] in iuvenibus et pueris et adolescentibus. In senibus enim est [illegible] [illegible] in iuvenibus [illegible] adolescentibus et pueris [illegible] cibum et [illegible]. Senioribus est [illegible] quia calor vini repugnat eorum frigori. Iuvenibus non est [illegible] cibum quia vini non iuvenum [illegible] [illegible] [illegible] cibum et [illegible] quia [illegible] eorum calor [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] est in [illegible] propter humiditatem humorum eorum [illegible] vinum [illegible] eorum calor [illegible] augmentum et [illegible] [illegible] humiditatem. vinum est [illegible] [illegible] est vinum [illegible] bonum omnibus [illegible] [illegible] accipiatur. Quidam physici [illegible] hominibus [illegible] temporibus vel laudat aut [illegible] [illegible] [illegible] quod bibere vel [illegible] aqua cum eo [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] in hiemali tempore et [illegible] regione [illegible]. In estate [illegible] regione vini [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est refrigerare et [illegible] propter aquam que cum eo [illegible] est. Repugnat [illegible] calori [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] cibum cum sua subtilitate ad [illegible] [illegible] [illegible] velocitate. [illegible] [illegible] [illegible] vinum [illegible] [illegible] magne [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vinum [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] et in frigiditate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et desiccando [illegible] [illegible]

tio et in frigiditate [illegible] quia cum subtilitate et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] quam [illegible] est refrigerari et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab eo magis quam ab aqua extinguitur. [illegible] [illegible] [illegible] ab [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] calor est. et [illegible] in [illegible] [illegible] remotis quam cum sua tenuitate ducit aquam ad eas [illegible] vinum [illegible] [illegible] et refrigerant [illegible] extinguitur. Sed tamen hi licet [illegible] [illegible] [illegible] vini. ad hunc tamen dicentes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] diversitatem.

De diversitate vini.

Diversitas est vini gustu est triplex. [illegible] est novum [illegible] videlicet anni unius vel plus. [illegible] [illegible] .iiii. usque ad .vii. annos [illegible]. [illegible] mediocre [illegible] a duobus annis usque ad .iiii. Recens non est calor in .i. gradu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] nullamque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vini. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vinum [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inflationem [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vinum eligatur clarissimum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. vetus [illegible] vinum [illegible] usque ad [illegible] annos vel plus calidum et siccum est in .iii. gradu et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] propter sue [illegible] acuitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] bibatur et [illegible] aqua [illegible] [illegible] propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nocumentum [illegible] [illegible] [illegible] corporibus [illegible] resistat vini acumini. vinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est. Vinum [illegible] novum et vetus mediocre [illegible] bonum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] novi et veteris [illegible]. In hac mediocritate vinum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] saporem et amaritudinem [illegible] [illegible]. Si [illegible] vinum [illegible] [illegible] [illegible] ad huc in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clarissimum mediocre [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible]. Sed cum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] augmentare calorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calorem cum [illegible] [illegible] [illegible] extinguit. Recens [illegible] vinum propter [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calorem [illegible] et propter ebullitionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inflationem [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. vinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] intelligi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] est in .i. [illegible]. [illegible] [illegible] quatuor annos [illegible] [illegible] .iii. [illegible] [illegible]

octe quod est a duobus usque ad iiii annum. et a est in iiii gradu.
Et tamen quod hec uinum caloris penetratiui nimio [illegible]
[illegible] Et ideo [illegible] laudabilis [illegible]
[illegible] uinum est calor [illegible]
quod [illegible] debilitas eius uel fortitudo. De coloribus.

Color generaliter dividitur in [illegible]. Duo sunt colores ext-
remi, scilicet albus et niger, et duo ex eis compositi, scilicet rubeus
et aureus. Sunt et alii colores inter hos duos inter extremita-
tes, scilicet glaucus et roseus, qui sunt inter rubeum et album et
pallidus et subalbidus, qui sunt inter aureum et citrinum, quod possumus
intelligere sensualiter et intellectualiter. Vinum quod de uuis albis
fit, uinum in primordio est album propter aquositatem et cruditatem et
defectionem caloris sui illius. Sed cum aliquantulum inveteratur et
[illegible] annum transierit, calor eius confortatur et ipsius humiditas mi-
nuitur. fit itaque color eius subalbidus. Quod si plus inveteratur ut du-
os transeat annos, tunc plus calor eius augmentatur. tunc hu-
miditas minuitur. fit itaque tunc color pallidus. Quod si plus tem-
pus fuerit et quattuor annos transeat suamque digestionem compleat, tunc i-
llis calor defectus colorem habet albedini vicinum. Cumque transi-
erit annum unum et confortatur calor eius digestio fit rufus colo-
ris. et si inveteratur ut duos hic annos et compleatur sua digestio
tunc [illegible] coloris [illegible] habebit colorem. Quod si uinum fuerit de
uuis nigris. tincto est [illegible] obscurum [illegible] propter terre-
strem partem et dominantem et defectionem sui caloris [illegible]
Quod si uinum transierit annum et confortatur calor et digestio eius et desce-
dit [illegible] ad suum locum [illegible] et incipit clarificare fit medi-
ocre inter nigrum et rubeum. Si autem duos transeat annos et calor
eius fit confortatior et suam compleuit digestionem et descendunt terrestr-
ia ad inferiora et clarificatur fit rubei coloris. plane quod intel-
ligimus uinum album et nigrum esse nimis contrarios colores. Sed album
magis quam nigrum humidum propter suam subtilitatem et aquositatem
sibi dominantem et siccitatem atque terrestritatem nigro dominante. [illegible]
[illegible] nigrum uidelicet [illegible] albus [illegible] quod in
sapore atque uidentur uicinare [illegible] Et medium
sequitur uinum [illegible] nigrum uel nigredinem
uicinum. Similiter non inveniatur uinum subtile [illegible] album et
albedini uicinum. propter hoc album subtilis [illegible]
suscipit et est sensu facile et cito digestibilem et uelociter ue-
narum aptiuum et [illegible]
[illegible] in caput ascendit debilior [illegible] ebrietatem cito dissoluitur
[illegible] Nigrum si [illegible] quod calidius est et durius ad digerendum et diffi-
cile ad penetrandum uenas et urinam prouocandum. [illegible]
[illegible] tarde ad caput ascendit. Sed cum ascenderit fortem
facit ebrietatem. ad dissoluendum tardantem. Varia uero colores
mediocres inter utrumque extremitatem [illegible] ab utrisque
extremitatibus remotis albi uidelicet et nigri [illegible] colores

[illegible] quod illis extremitatibus uicinantur [illegible]
intelligantur. Proinde Rufum quod est de nigris uuis et aureum quod
est de albis sunt calidiora quia calor eorum est intensior gradu atque sunt
ab utrisque extremitatibus satis remota. itaque in media in-
cedentia. Rubeum si est nigrum in calitate et durius uicinum
[illegible] nutribilius omnibus excepto nigro. [illegible] prouocat urinam
et tarde ad caput ascendit. Quod si ascenderit diu sunt ebrietatis
dissolutioni difficillima. Roseum uero de rubeis uuis fit et
pallidum de albis [illegible] uicina uenit in leuitate et digestionis
facilitate. Sed album citius est leuius quia nil ab [illegible] differt
in aliqua potestate. [illegible] commixtionem
pallidum uero melioris saporis est et odoris quam citrinum; [illegible]
[illegible] prouocatiuum pectoris et pulmonis [illegible] mundifi-
catiuum. Subalbidum est uero [illegible] laudamus [illegible] Album
uero et aquosum in illa [illegible] mundificatione. propter hoc [illegible]
febrem [illegible] quia facile cum urina et fumo et sudore egreditur.
[illegible] pectoris mundificare uolentibus subalb-
idum [illegible] uinum. Et dulce uinum molle est [illegible]
[illegible] aptus porus [illegible]
[illegible] ad uesicam [illegible]
[illegible] glaucum et rufum quod sunt ab ex-
tremitatibus albi et nigri [illegible] remota [illegible]
[illegible] ascendens et magis
[illegible] caput [illegible] fumo fa-
[illegible] ad ebrietatem [illegible] dissoluitur.
[illegible] Cur [illegible] uinum [illegible]
[illegible] subtilioris [illegible] album uicinatur
subtilis et aqua. Quibus sic fiat Responsio. In multis
locis [illegible] dictum est subtile [illegible]
[illegible] dictum subtile propter sue actionis uelocitatem et fortitu-
dinem sue penetrationis sicut piper cinnamomum [illegible] et alia
[illegible] subtilitate.
[illegible] subtile [illegible]
[illegible] digestiue [illegible]
[illegible] laudabiles [illegible]
[illegible] laudabilis [illegible]
[illegible] laudabile [illegible] uinum [illegible] album [illegible] subtile propter [illegible]
[illegible] digestionis [illegible]
[illegible] glaucum [illegible] subtilia [illegible]
[illegible] mundificatiui [illegible]
[illegible] plene [illegible] loco dicentes sumus. De diuersitate

vini propter saporem.

[illegible] uinum propter saporem [illegible]
[illegible] Est et dulce acerbum [illegible]
[illegible] est et forte in sapore et odore [illegible]
[illegible] alia medi[illegible] de quorum saporibus [illegible]

sue oculi et ad apprehendendum eorum minimam dulcedinem. [illegible] dulce est [illegible] [illegible] ipsi est crossum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ydropisi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vini [illegible] [illegible].

De vino montium

Montium vinum quod acerbum dicitur [illegible] durum est [illegible] [illegible] [illegible] digestionis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] acceptabile [illegible] [illegible] [illegible] acerbum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

De diuisione vini per liquorem

Diuisio autem vini per liquorem [illegible] [illegible] est sub[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] eius dissoluet.

De diuisione vini per odorem

Diuisio vini per odorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] odori[illegible]

[illegible]

... impossibile [illegible] ...

[illegible]

De diuersitate vini

V[illegible]

[illegible]

De colore vini

P[illegible]

[illegible]

aqua [illegible] ... uinum album [illegible] ...

[illegible]

De vino nigro

Vinus nigro [illegible] liquoris [illegible] ...

[illegible]

... diuersitate . saporis . odoris . liquoris . [illegible] ...

ad dissoluendum uentositatem. vii. G. uidi homines palestritas uentres laxari [illegible] assuescere et frequentando bibere aut in [illegible] et fortitudinem accepisse. quod eos in consuetudine et [illegible] magnam uel eos iuuare. est enim nutrimentum [illegible] dedit eam in potente [illegible]. Primum uinum est [illegible] [illegible] cibum datum fuit. Senioribus in [illegible] est [illegible] et post cibum. quod propter desiccationem [illegible] quam opilationem [illegible] et in renibus lapidem. si illo assueuerit. Sed quod uinum est in [illegible] est dulce non nunquam ponticum et aliquando [illegible] sunt in eo ponticitatis [illegible] et dulcedo. Sed nigrum non nunquam inuenitur forte. vii. G. [illegible] dulce sed nigrum [illegible] nigrum necessario est dulce. Nigrum ergo [illegible] habens dulcedinem [illegible] est et [illegible] et plus [illegible] [illegible] uinum [illegible] uentositatem et in [illegible] [illegible] bibitum [illegible] [illegible] et [illegible] desiccationem [illegible] non [illegible] nocet [illegible] capiti et non [illegible] propter sue [illegible] efficiet et [illegible] [illegible] ad caput ascendit. propter [illegible] ab eo in [illegible] [illegible] de quo. G. vinum igitur nigredini [illegible] [illegible] glaucum et citrinum [illegible] efficientem [illegible] dulce et ponticum est [illegible] [illegible] et [illegible] lapidem [illegible] [illegible] magis [illegible] procreat.

De vino rubeo

Vinum ergo rubeum [illegible] dulce uel ponticum habet [illegible] [illegible] et subtile mediocre [illegible] [illegible] [illegible] mediocre [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] colore [illegible]. post sed nigrum dulce [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rubeum subtile et clarum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] subtile et [illegible] [illegible] [illegible] subtile [illegible] [illegible] nocet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad caput ascendit. Caueant ergo [illegible] [illegible] debilia.

De vino dulci et rubeo

Dulce uero et rubeum [illegible] [illegible] [illegible] pectori et pulmoni. magis quod nocet est [illegible] [illegible] cum spiritus et [illegible] spiritus [illegible] durum et [illegible] [illegible] [illegible] spiritum nocet [illegible] expellit cum [illegible] mediocre [illegible] [illegible] subtiliatiua et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] repugnando in [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] expulsiue [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] uino dulci et rubeo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] passioni.

De vino [illegible]

Vinum uero roseum de rubeis [illegible] mediocriter roseum [illegible] de [illegible] [illegible] pulmonem et sanguinem [illegible] [illegible] colore [illegible] [illegible] [illegible] inuenitur [illegible] [illegible] [illegible] et odore [illegible] necessario caput [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

De vino aureo vel rufo

Vinum aureum et rufum [illegible] [illegible] mediocriter [illegible] [illegible] [illegible] calor [illegible] saporis [illegible] [illegible] odore [illegible] clari et subtilis [illegible] cerebrum de [illegible] [illegible] caput [illegible] [illegible] [illegible] nocet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] mediocre [illegible] G. [illegible] mediocris [illegible] [illegible] [illegible].

De bono [illegible] vino

Vinum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

bit. laudabilem sanguinem augmentabit propter similitudinem [illegible] liquorem sanguinis similitudinem. bonum saporem cibis et potibus praestat. ciborumque desiderium excitat. libidinem et coitum irritat. quia naturalis et animalis virtus per illud confortatur et virtus illius que in toto corpore est spiritum vigorem et fortitudinem suscipit. Naturalem confortat vel adiuvat ad cibum appetendum. retinendum. digerendum et ad feces expellendas. compositionem aeris et corporis cum suis odoribus et mundificandis regit et corroborat. [illegible] aceto quod pallidum videtur. Animalem cum aspiciunt [illegible] tollit tristitiam animae. provocat laetitiam et mutat virtutem animae in [illegible] ab impietate ad pietatem. ab avaritia in largitatem. a superbia in humilitatem. ex pigritia in sollicitudinem. de timore in audaciam. [illegible] et desiderium et taciturnitatem in garrulitatem [illegible] in astutiam. facundiam et ingeniositatem [illegible]. Rufus testatur persos et grecos quod semper eorum [illegible] vino cum volebant disputare vel cum aliquod [illegible] seu consilium dare ad regendum populum et [illegible] consilium [illegible]. Elami tamen [illegible] cum volebant [illegible] seu ludere cum [illegible]. Quod experimento invenerunt virtutem vini [illegible] et rationem augmentum [illegible] de potestate [illegible] bibatur. Si vero usque ad ebrietatem [illegible] non fuerit. generabit [illegible] rationalem [illegible] irrationabilem [illegible]. Unde [illegible] sicut navis [illegible] in mari absque gubernatore [illegible] digestionem [illegible]. Hic fuit [illegible] et laudato [illegible] divinis scripturis [illegible] et mulieres cum ebrietatis generat in principio irrationabilia loqui cum furore [illegible] superbia et movet de loco in locum ubi solet [illegible]. Et inducit in adulterium furtum homicidium et cetera vitia. Ideo volentes familiam custodire oportet ut [illegible] vinum [illegible] non [illegible] sufficio. Si tamen [illegible] competens omnibus [illegible] forma. Sanitatem custodiens [illegible] eo cum vino dicimus quod de vite est et quod mediocriter [illegible] a duobus annis usque ad iiii. cuius color inter rubeum et citrinum mediocris est. odorque aromaticus. [illegible] vinum [illegible] ad ponderandum [illegible] quod si [illegible] diu mouetur. Sapor [illegible] et durior [illegible] digestione [illegible] in pectore et pulmone et [illegible] in renibus et vesica [illegible] mundificans et solidans. Sicut et alia vina non de vite sicut vinum de melle et uvis passis et ficubus [illegible] et aliis. Vinum de melle inflativum [illegible] ventositatis generativum [illegible] epatis et splenis oppilativum.

Vinum de uvis passis confortat stomachum cum sua [illegible]. Vinum de ficubus inflat ventrem. dissoluit et malos generat humores. [illegible] Vinum de dactilis malos creat humores [illegible] digestionem. oppilat epar et splenem. Vina de frumento facta et ordeo sunt inacceptabilia et indigestibilia. malos fumos et humores generantia. constipant epar et splenem et lapides in renibus creant. De petrosilino

Petrosilinum siccum est et calidum. [illegible] petrosilinum calidam complexionem adiuvat [illegible] prodest. [illegible] omnibus cum sit siccum et calidum [illegible] malos [illegible] digerens [illegible] extinguit [illegible] omnibus [illegible] Unde [illegible] facile expellit. [illegible] mundificat. [illegible] Fabe [illegible] Ordeum [illegible] album [illegible] [illegible] petrosilinum. De lupino

Lupinum calidum est in i gradu. siccum in ii. [illegible] amaritudinem. Sed si coctum sit cum aqua et sale [illegible] dulcoratum. ad digerendum durum est. Si comedatur humores grossos generat [illegible]. Unde laboratoribus convenit et se exercentibus. Si digestibile vis facere cum [illegible] origano oleo et sale comede. Si cum amaritudine sua comedatur [illegible] provocat. fetum mortuum expellit. lumbricos et ascarides [illegible] oppilationes [illegible] epatis et splenis et pulmonis aperit. Aqua in qua coquitur [illegible] plus [illegible] videtur. De melongia

Melongia [illegible] calida et sicca. cruda comesta ad digerendum dura. Cum aceto cocta facilior. Appetitum adiuvat [illegible] Ad comedendum [illegible].

G acute egritudines et c. et c. Cum auctor locutus est in precedentibus de significationibus creticis, nunc de diebus creticis
[illegible] subiungit. Nota quod cum dicit G. in libro de creticis diebus, quod regimen et ordo huius mundi est per [illegible]
illas. Sunt quedam egritudines que regulantur motu solis, ut sunt egritudines cronice, quia [illegible] tardiores mo[tus]
[illegible] determinationis. et que regulantur motu lune, ut sunt egritudines acute, quia sunt velociores
[illegible] [illegible] determinationis. ab istis autem duabus stellis, scilicet sole et luna, sit principalior [illegible]
[illegible] huius mundi regulatio. Dicit quod acute egritudines terminantur ad bonum sive ad malum in xiiii
diebus. ad hoc notandum est quod luna secundum diversas regulationes quas recipit ab aspectu solis habet diversas [illegible]
[illegible] [illegible] in corporibus nostris. Quia quando in xiiii die est semper in opposito ad id quod fuit in principio [illegible] et [illegible]
[illegible] habet sicut per contrarium. ideo dicit auctor quod terminus solonis egritudinis acute est quartus decimus dies. ad
solonem quando [illegible] quod possit fieri de [illegible] huius aphorismi. ad id quod est in pronosticis. notandum est
quod febris acuta dicitur dupliciter, nomine absoluto et nomine determinato. in hoc loco accipitur nomine absoluto
[illegible] scilicet illa que terminatur in xiiii diebus. et secundum partem nomine determinato, scilicet de acuta et peracuta valde, que terminatur
[illegible] quattuor diebus. et de peracuta que terminatur in vii diebus. Unde auctor determinat hic de acutis egritudinibus
[illegible] in pronosticis [illegible]. Dicit quod acute egritudines in xiiii diebus terminantur. [illegible] ad huius [illegible]
evidentiam notanda sunt ista tria, que continentur in littera, scilicet diversitas egritudinum acutarum. per hoc quod dicit
acute egritudines. diversitas dierum creticorum. per hoc quod dicit in xiiii diebus. diversitas crisis. per hoc quod dicit
iudicantur. [illegible] acutarum egritudinum. alia acuta. alia peracuta valde cuius terminus est in iiii die. alia est
acuta peracuta cuius terminus est in vii die. alia vero acuta absoluta simpliciter cuius terminus est in xiiii die.
alia est acuta [illegible] cuius terminus est xx die [illegible]. alia est acuta [illegible] cuius terminus est
in uno [illegible]. alia est acuta cronica cuius terminus in xxxi [illegible] xxx. [illegible] dies creticos
[illegible] est [illegible] dies cretica [illegible] dicatur [illegible] est diversitas [illegible] ordinem
[illegible] dies cretica est illa in qua [illegible] crisis [illegible] dicitur dies cretica [illegible]
est [illegible] in ea fit iudicium [illegible] dies cretica [illegible] motum nature.
[illegible] motum corporum superiorum. [illegible] movetur [illegible] motum superiorum corporum [illegible] diversitas [illegible]
dies creticos [illegible] quidam sunt fortes [illegible] quidam sunt cadentes, et quidam sunt [illegible] fortes [illegible].
Dies fortes dicuntur [illegible] per [illegible] ut est iii. v. vii. ix. et xi [illegible]
[illegible] per regulam [illegible] ut iiii. vii. xi. et xiiii. et [illegible]
[illegible] cadentes sunt dies [illegible] ut ii. vi. viii. x. et post hec xii. xvi. [illegible] xviii.
[illegible] hic [illegible] dies creticos [illegible] [illegible] iiii. [illegible] vii.
[illegible] xiiii. [illegible] xx. et sic de aliis [illegible]
[illegible] dierum [illegible] creticorum duplex est [illegible]
[illegible] et hec secundum diversitate egritudinum [illegible] in egritudinibus acutis [illegible] motus
[illegible] cursum nature [illegible] ideo [illegible] in quarto die [illegible]
[illegible] egritudinis [illegible] et sic de aliis [illegible] egritudo [illegible]
[illegible] septimum [illegible] computatio [illegible]
[illegible] et sic [illegible] modo i. ii. iii. [illegible] vi. vii. septimum viii. viiii. [illegible]
x. xi. et non ultra [illegible] in aliis autem egritudinibus [illegible]
[illegible] nature [illegible] motum corporum superiorum [illegible] computatio per modum [illegible] computationis [illegible]
[illegible] i. ii. iii. iiii [illegible] quartus v. vi. vii. [illegible] septimum non repetatur [illegible] alte[illegible]
[illegible] principium [illegible] occurrere cretica [illegible] falsum [illegible] xx. [illegible]
[illegible] galienus [illegible] sic [illegible] xx. [illegible] xi [illegible] xii. xiii.
xiiii. xv. xvi. xvii [illegible] septimadecima xviii. xviiii. xx [illegible] decem
[illegible] ad dierum creticorum [illegible] septimana [illegible] medicinalis [illegible] ad quod [illegible] [illegible] solaris [illegible]
[illegible] lunaris et solaris [illegible] spatium [illegible] xx. [illegible]. mensis solaris
[illegible] duodecimam [illegible] cursus, scilicet unum signum [illegible]
septimanis [illegible] lunaris est [illegible] per quartam lunam [illegible] xx [illegible]
[illegible] in libro de creticis diebus [illegible] duplicem [illegible]

per oppositionem quam recipit coniunctionem a luna. Est autem una oppositio communis et alia propria. Est autem oppositio propria
ex aspectibus quos facit luna sub diversis signis secundum accessum et recessum ad diversas stellas. sed ...
mensis lunaris proprius. ... et huiusmodi immutatio fiunt mensis proprii qui constat ex viginti septem diebus et octo
horis. Mutatio vero communis fit in corporibus nostris per oppositiones que in aere sic complexionem contrarium scilicet per calidum frigi
mensis lunaris communis. dum humidum et siccum. Et huiusmodi fiunt mensis communis qui minor est mense lunari proprio quod constat ex xxix
diebus et duodecim horis. Est alius mensis qui dicitur mensis medicinalis qui fit ex coniunctione mensis lunaris
proprii et communis secundum hunc modum accipe superhabundanciam mensis proprie oppositionis ~~et mensis communis oppositionis~~ que
est xx horarum et divide istam superhabundanciam per media et utraque medietas erit x horarum et po
ne has x horas super mensem communem oppositionis qui continet xxvii dies et xii horas et habebis viginti novem dies
mensis medicinalis. minus duabus horis. et hoc erit spacium omnis mensis medicinalis. Septimana est mensis medicinalis spacium vii
dierum ... septem dierum minus duabus horis. per medium mensis medicinalis sunt xiiii dies et xi hore et septima
na medicinalis invenitur secundum hunc modum divide xii dies in duas partes. ... divide hos duos dies re
siduos in quattuor partes et habebis per partem xii horas quas super illas dies sex pone et habebis
sex dies et xii horas. ... ex xx horis residuis divide xx in quattuor partes et habebis per partem v horas
septimana medicinalis quas pone cum xii superioribus et habebis sex dies et xvii horas et dimidiam et septimana medicinalis erit
spacium vi dierum et xvii horarum et dimidie. ... ad inveniendum diem medicinalem resolve ... medi
cinalis septimane totum in horas et habebis c lx et unam horam et dimidiam. quas horas divide
in septem partes per xxiii horas et non remanet nisi una medietas hore quam divide in septem partes
dies medicinalis. et erit per partem xxiiii pars unius hore. Septimus dies medicinalis xxiii horarum et quarte tunc partis alicuius hore
Postquam vidimus ... egritudinum ... similiter dierum creticorum videndum est ... et una
crisis. Ad quod notandum est quod crisis sumitur in larga significatione et stricta. In stricta significatione
dicitur crisis que fit subito ad bonum. In larga vero que fit subito ad malum et alia paulatim ad bonum
et alia paulatim ad malum et alia fit partim subito partim paulatim ad bonum et alia fit partim subi
to partim paulatim ad malum. Illa vero que fit subito et ad bonum fit crisis est velox et ultima
motus nature que fit in acuta egritudine per accidentium duriciem et ... reluctationem et illa est diffi
nicio bone crisis. ... que fit subito ad malum ... ducens ad mortem
... ad ... motus autem in hac diffinicione ponitur per genus. Vehemens vero velox et ultima ... locum ...
... differenciarum et intelligitur hoc duobus modis. ... vehemens velox et ultima ...
ne ultimate vel ultimatus ... motus.

Pauo caput habet serpentis habet gressumque latronis angelicas pennas demoniumque sonum.

Nota quando volueris dare medicinam laxativam provide ut luna
sit in signo humido scilicet in piscibus ... aquario ...
nota quod sint ambo luminaria scilicet sol et luna sunt in signo
sicco medicina nichil movebit et si in signo humido ultra
modum movebit medicina

Et Nota quod prima hora diei dominice et diei martis sabbati
non est bonum dare medicinam et alie prime hore sunt bone ad dare
medicinam

fides, que fit in confessione oris et consensus ani-
mi sine consensu ut [illegible]. Post datam igitur stolam a-
nulus datur, id est post immortalitatem promissam datur arra
fidei, per quam promissio firmatur, quatenus certa sit anima
de habenda immortalitate. Fides enim quasi sigillum quod cer-
te [illegible] in parente. Ita promissio hereditatis ha-
bende confirmetur. Sed non sufficit manum [illegible] in manu detur et
non opere monstretur. Fides enim dicitur quia fit eam [illegible] quod dicitur.
Post datam stolam et anulum calciamenta dantur, quia promi-
ssione facta et arra fidei confirmata restat ut fides
antiquorum exemplis patrum muniatur et in quadam modo
calcietur ne asperitatibus et scorpionibus ledatur. Ite-
rum dicit: mei uitulus saginatus digne comedatur,
id est corpus Christi, quod est hostia cunctis pinguior, id est effica-
cior. Sagina enim pinguedo dicitur. Unde et agnus
pinguior in uespera immolabatur prefigurans hostiam
aliis pinguiorem, id est hostiam carnis Christi. In figura huius
uetus non calciati celebrabant pascha hebrei. Ne
[illegible] ne post pascha celebrem, id est uitulum sagi-
natum, sed Christum esse in corpore, imitetur exempla
iustorum, qui intelliguntur per calciamenta, que fiunt
de pellibus mortuorum aliorum. Modo planetur glosa.
Stola prima, id est uestis [illegible] de stola anime [illegible].
Sed de stola corporis, anulum tollite, signaculum fidei,
id est Christi, quia arra fidei qui signum est et uinculum quia filii
erunt deo, id est immortales. Id est signaculum fidei quo sig-
nantur, id est firmantur promissa, et calciamenta, id est ne coluber
[illegible] quem [illegible] dicitur [illegible] disci-
[illegible] [illegible] luderet. Et adhuc quod fiebat in
lege alia [illegible] est in [illegible] per ea illa [illegible] ad e-
[illegible] [illegible] quia ad eorum [illegible]
[illegible] eucaristia epulemur [illegible]
in [illegible] quia [illegible] refectio est [illegible]
[illegible] non solum [illegible] exemplis an-
tiquorum eam roborauit quia in calciamentis notatur.

[illegible] [illegible] ad [illegible] in p-
[illegible] fideles sint optabant. [illegible] spirituales
[illegible] dilatare [illegible] non [illegible] po-
ssint omnes fideles epulari. Erat autem filius senior
in parabola de duobus filiis [illegible] prosequitur;
quia filius ille prodigus de regione longinqua ueni-
ens ad presens, id est gentilis populus, uenit ad fidem, quia pri-
ma stola induit [illegible] immortalitatis [illegible]
[illegible] anulum dedit, id est fidem ei infundit, calciamen-
ta dedit, id est ipsam fidem operibus muniuit, uitulum
saginatum ei occidit, id est gentilis populus eucharistiam in sacramento
suscepit. Huc usque igitur prosecuta est parabola de filio
iuniore. Prosequitur deinceps de filio seniore, per
quem iudaicus populus intelligitur. Sed est prosequitur parabola de
iudaico populo. Loquitur enim diuersa tempora de eo, et diuer-
sas [illegible] [illegible] loquitur de iudaico populo
[illegible] [illegible] [illegible] nos iudeos, qui alii per
[illegible] ad spirituale intelligentiam accedunt
accedunt [illegible] [illegible] eorum qui Christi ad uerum pre-
[illegible] idola coluerunt [illegible] eorum qui fuerunt tem-
pore Christi [illegible] [illegible] finales qui conuertentur
ad predicationem Helie et Enoch. Non mirum si [illegible]
[illegible] loquitur de eodem populo [illegible] loquitur conuenienter
[illegible] de romano populo [illegible] eos qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] tunc loquitur de eodem
populo [illegible] [illegible] aliquando errantes.
[illegible] de iudeis maioribus [illegible] in agro
id est [illegible] [illegible] in domo, id est in spirituali intelligen-
tia [illegible] nemo idola colit. [illegible] post incarna-
tionem nemo iudeorum idola coluerit. Filius, id est populus
[illegible] iudei symphoniam [illegible] sympho-
nia [illegible] dicitur [illegible] melodia [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] dicitur hec
[illegible] [illegible] loquitur de
iudeis [illegible] de illo populo qui [illegible]

ad spiritualem intelligentiam accedit. isti audiunt
simphoniam et corum. i. predicatores euangelii qui
consonantes. i. concordantes. unum predicantes quia qui
mare contragosum fecit uoces predicatorum. G.
Expirantem domum. labo. Ferapis. i. opera legis
ad litteram impleta. uocat unum de seruis. i. con
sulunt aliquem de prophetis. subtilius inspiciendo
de si quid aberat quia est quod ita spiritualis sollemp
nitatem ecclesia quibus sollempnitatibus uidet se non inter
esse per simphoniam et corum potes intelligere con
cordantiam auctoritatem unitatem et caritatem in ecclesia
interrogauit unum de suis. i. unum de prioribus
illis iudeis. Frater tuus. quod dicit sicut. G. simphonia est
usque dixit illi. intelligi. prophetica sermo fratrum. i.
gentilis populus uenit. G. S. ab errore suo. pro certo tenere us
que. i. cepit rogare illum. hic de finalibus iudeis
intelligitur. quos rogabit dominus in fine. per predicatores
es non modo nos iudeos. quia nemo eis predic
at. nec uocantur ad fidem. ad quod significandum
in tercio et sollempnitate epiphanie subticet inuitato
rium in psalmo uenite per hoc innuit quod iudei non
uocantur ad fidem sed tantum gentes. et longe de uo
catione spirituali in illa sollempnitate. et nunc in
inuitatorium et psalmus ille pertinet ad uocationem fi
dei. G. interrogauit quid hec essent. et est tota glosa
de modernis iudeis excepto hic cantillo in fine.
Frater tuus fratrem eius. hic. ut. ad finales refertur
post hanc illam. indignum uidi. et cetera. intellige de his.
qui fuerunt de tempore christi. i. scribis et phariseis qui indi
gnabantur quia cum publicanis et peccatoribus man
ducaret. dixit illis. hic de illis intelligitur qui pre
cesserunt aduentum christi non de omnibus sed de his.
qui ydola non coluerunt. illi grauiter indignantes de
uocatione gentium. dicunt quid est quod ita gentes
recipis quae ad ydola declinauerunt. nos

non dimisimus quia numquam mandatum tuum preterimus.
de uno deo colendo gloriantur. grauiter de iustitia ad littera
exercitata. quia tamen aperte in lege dei obseruabant. quia
iudebant aliorum saluti et inmisericordes erant. quia co
lligentes in sabbato ligna lapidabant. de hoc
hic principium glose. Ecce tot annis et cetera. i. et legem
impleui ad litteram. et cetera. de sub. et hic probat sup
plere quia quod mandatum est. i. dei. quod G. et cetera. hanc non ha
bent mandatum. D. G. hic ita dicit qui iudei non
sunt tam gloriosi in apud deum dei. consulat cuique intellectus ho.
quia non ydola colui non legis opera pretermisi. ista uer
ba est hic dimittet. post hoc responsio tua. ex quo ca
que erit in fine mundi ut simpliciter respondeant non
ex inuidia. tot annis seruio. numquam colui ydola numquam hedum
dedisti. i. edulium corporis et sanguinis tui non de celesti
in eo quod receduntur. i. peccatorem reprimaui. Intellige hic
ex quo conuiuium fuit. principium in plebe. cum meretricibus
quia fornicatio est spiritualiter a uiro sponso recedens ad
adorando ydola. Intende ut hic fornicationem propter peccatum quibus
generaliter ponitur. i. perdes omnes qui fornicantur ab te.
G. meretrices. Fili. Sponsus meus est. possit dicere iniuriis
ex benignitate pater eius ut ad meliora in
tendat. G. non qui inuenerit omnia mea tua sunt omnibus
quibus sanctis quae sunt in patria potest alicui dicere omnia mea
tua sunt. quia bonum pertinet. i. et adgaudendum. quia tamen
de gaudeo de eo qui est suum. nota singula fore omnia
omnia singulorum. et ita ut ibi omnia colligat ge
neralis singula ut hic locutus est. omnia mea
tua sunt. quia non sunt tam rerum gratia superiora. ecclesia in
feriora. hec tres possit quoniam nunc sunt ad fruendum ecclesia.
angeli qui tamen erit conuiuendum. inferiora de ma
que tamen erit ad dominandum. G. in eterna beatitudine
superiorat quia in glosa debet esse. sic. ut. pleare
epulari ameniam et cetera. In conuiuiis solemus gaudere. per hoc exp
rimit gaudium quod est in regno dei. quia hic ministro

in templo dixit. post hanc uero sequitur parabola quae est ad ammonitionem
divitum de domo pastoris suplex sine molestia quaerere
[illegible] ex ratione. licet divites et potentes in tantum
terminis suis praemonere uellet eos a communi pena
sibi cavere et nemo autem obstinatos quos praemisit non con
patiatur. Sed post haec decimam ut sunt in ea duo uerba
completa et diligenter notanda sunt. quod sequitur ad
caritatem et quod dicitur spiritualis intellectus generaliter ad caritati
est id est ad aeternam dilectionem proximi spiritualiter id est ad bonum
eternum et spiritualiter id est ex caritate non se amabant primo quod
omnes se ipsos amare debuerant. quia in elemosinam
faciunt primo de bonis sibi ipsi faciendo ut in decimis. et ne se
uel animae tue placens deo. post hanc uero sequitur exemplum divitis
illius per eam uero de domo quae tunc ibi uertigit de uero.
parabola quae dicitur glosatur. sequitur autem ibi in precedenti pa
bola nullam habes distinctionem. et non potest omnino
quod in precedenti parabola spiritualiter monebat subue
nire sanctis pauperibus. in hac parabola pauperibus in
differenter. quibus tabernacula eterna id est aeternum et
in tabernacula in quibus possunt bene nos recipere non
est habenda. ille ex ingenio suo aliquid uidetur
reuoluens quippe deum uiuit uolunt audire me
esse et prophetas et primitias fratres suos ex filii obsti
natos. et quid habe dixit simon ut non aut quae si eleuati
legem et prophetas despiciunt. et mandatum ipsius id est quia sur
gentem a mortuis et longe fit subtiliter quam
mandatum legis implebunt. et quid habe legis. in le
ge illa. Iudaicus populus ut semper divites in
Iudeos sigit quae tam decessimus. et magis pre
damnatos. quia habent id est fratres id est Iudeos ad huc uenu
entes id est libros quinque moysi ad litteram intelligentes
uel et quinque sensibus corporis abutentes. de quibus de
lent. et non resipiscunt. post hanc illa ex mortuis ut si
resurrexerit Iudaicus populus quia non credit moysi et non credit
ipso ex mortuis resurgenti. posset credere moysi.

[illegible] dominus disputans de auari
cia phariseorum de pecunia erogande pauperibus
premisit duas parabolas. in prima quarum docuit spiri
tualiter dandam esse sanctis pauperibus. quas expedit nobis fa
cere amicos. qui faciant bene recipiendi uel in eterna
tabernacula. in secunda docuit generaliter omnibus dandum esse.
et sic dilectio bonorum quae debet omnibus pertinere re
buere pharisei autem haec dominus cum ageret uidebant eum ex
cecitatis actione derisionis quia legem obseruantes
tibi sicut diuitias promittebat. quas ipse despici
endas esse dicebat. quasi diceret quando lex tam mag
nificat temporales diuitias ut eas obseruantibus
legis sicut premiis promittebat. sed tu arguens
dicis eos. quia tam modicas et uilipendis tamen
autem irridebant eum ut quidam de pusillis quod adam.
scandalizarentur et ita mortali peccato uiti
liba domini uilipendebant. sed et iam audiuimus aliqui
nobis quae dogmatizantes et uidentur doctores
quas arbitrium peccatoris doctrina irridet et propterea
de statim doctrina eius in neglegentiam cadunt et in
de sic ergo dominus pusillos scandalizatos uertisse
pharisei inspectantes ne eternum pherisei. loquens spiritualiter
apostolis. et spiritualiter dirigit sermones ad apostolos ita
quens de scandalo [struck through] que tamen exhor
tetur eos ad fortiter scandala sustinenda quasi diceret propterea
mitte timos scandalizari uos autem caue
te ne per hec irrisionibus blasphemantium mo
ueamini. quas uobis in cubito tetare et ipse dicit et ne
ueniat scandala. dominus et scias sint scandalo
generale. latius dicitur et ober. ad quod ostendimus in uanum
pendentes pedibus uestris et lesio ipsa. qui offendo
ledunt et ruina ipsa. uel per ruina decipit ui
dentur. uel ille quod scandalum uenit id est quod primum in
mortale peccatum uiue facit. sic et ita primum
faciat ueniali peccare. et per ea continuatur

[illegible]

[illegible]

et d[illegible] ne [illegible] sic introducitur capitulum. scientes est [illegible]
ne attenderetis. ne dubitetis ubi carentes [illegible] hos. gratia testium
[illegible] eis continuatur ne [illegible] [illegible] [illegible] in separare su
pplicium [illegible] quod [illegible] separat. plus [illegible] ipsis
pheus quod non [illegible] [illegible] [illegible] potentia tollit.
quod dicit ipse [illegible] [illegible] scandala [illegible] ita [illegible]
[illegible] [illegible] possibile tollere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] difficile [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
quod [illegible] [illegible] duo non [illegible] [illegible] [illegible] quod
[illegible] sic plenus erroribus [illegible] non [illegible] scandala
[illegible] quod [illegible] sic plenus erroribus [illegible] non
veniant scandala [illegible] [illegible] non [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] necesse [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] apostolus [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] idem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] paupertas [illegible]
[illegible] [illegible] paupertas [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] fortuna [illegible] [illegible]
utilis [illegible] [illegible] lapis molaris [illegible]
mola [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] positum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] palestine regionis. [illegible] [illegible]
pena [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] pena [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
ta quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] pena [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lapis
mol[illegible] [illegible] dimittere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
aliam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] alii subire corporalem penam [illegible]
[illegible] ad [illegible] culpam [illegible] scandala [illegible]
[illegible] ad eternam penam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] utile [illegible] [illegible] melius est pro
[illegible] [illegible] bonum illud non [illegible] hanc illam [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] scandalum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] doctrine [illegible] [illegible]
[illegible] scandali [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] scandalum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
de pusillis [illegible] magis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] lapis molaris. [illegible] mola
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] peccare [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] diligentia cavere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
secundum [illegible] [illegible] peccatorum [illegible] [illegible] omnis
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Bt. Luigi Lubrano

Naples. Nov. 1912

(1000 lira)

